

ANTHOLOGIA

VETERUM LATINORUM

EPIGRAMMATUM ET POEMA

EDITIONEM BURMANNIANAM

DIGESSIT ET AUXIT

HENRICUS MEYERUS

TURICENSIS.

TOMUS I.

LIPSIAE,

APUD GERHARDUM FLEISCHERUM 18

In commissis apud Ad. Frohberger.

Anthologia latina primam a Scaligero originem duxit. Postea Pithoeus Catalecta auctiora edidit. At Burmannus, cui Heinsii copiae praesto erant, Anthologiam latinam perfecisse videtur, ita ut futurus editor non tam numerum epigrammatum augere (etsi hoc quoque ei curae erit), quam summam eorum in meliorem redigere ordinem, et ea, quae antiquitatis speciem falso prae se ferunt, expellere debeat. Ac sicuti litterarum Romanarum historia nondum tam exculta et elaborata est, ut de singulis scriptis omnibus facile iudicari possit, quem habeant auctorem, quove sint composita seculo, ita maxime in hac re claudicat Anthologia latina, in qua vetusta novis, falsa veris intermixta leguntur. Conabor igitur demonstrare, ex quibus partibus ea sit constructa, qui auctores epigrammatum, quibus temporibus vixerint, postremo quae vera vel supposita sint.

Anthologia latina tripartita est, quia partim e codicibus manu scriptis, partim ex ceteris litterarum Romanarum auctoribus, partim ex inscriptionibus est conflata.

Quamvis multos Romanorum epigrammata scripsisse sciamus, nullus tamen eorum praeter Martialem et Ausonium aetatem tulit, nec Latinis epigrammatariis idem contigit, quod Graecis, ut diversorum auctorum epigrammata in unum corpus colligerentur, unde Anthologiam graecam etiamnunc pulcherrimis floribus abundare constat. Supersunt tantum Catalecta Virgilii, Catalecta Priapeia, Catalecta Petronii: quae quidem haud contemnendam

Anthologiae latinae partem conficiunt. Tum Burmannus ex diversis codicibus Ovidii, Lucani, Claudiani, Senecae, Martialis, quibus epigrammatum farrago casu addita erat, multa collegit. Quorum alia vetusta atque pulcherrima, alia vero pessima. Unus denique codex omnium maxime commemoratione dignus est, qui plus trecenta poemata continet. Is a Salmasio Salmasianus appellatur, pluresque alii ex eodem fluxere, ut Divionensis, duo Thuanei, Gudianus, de quo a Lessingio in operibus T. XIII. p. 350 ample disputatum est. Horum epigrammatum multa pulchra, plurima vero mediocria sunt, nec secundum post Christum natum seculum excedere videntur, sed quinto vel inferioribus etiam seculis maximam partem sunt referenda. Ego cum viderem, ipsa haec epigrammata, quae ex codicibus illis, quos supra nominavi, venerunt, maxime corrupta esse, atque collationibus Burmanni diffiderem, adii virum optimum Julium Silligium, professorem Dresdensem, quem his copiis eximie instructum esse audiveram, ab eoque paulo post accepi

lectiones 4 codd. Parisinorum, 8236. 8206. 8232. 8205.
3 codd. Guelferbytanorum 703. 704. 705.
Aldinae 1517.
codicis Lindenbrogii (v. Lessingii Opp. T. I. p. 268.)
} in Priapeia

codicis Rehdigerani in Priapeium 83.
codicis Guelferbytani in Antholog. II. 257. 239. III. 177. IV. 92.
codicis Parisini 7927. Dirae. Est et Non. Vir bonus. Rosae. Carmen Octaviani.
cod. Parisini 7936. Est et Non. Vir bonus. Rosae. Carmen Octaviani.
codd. Thuaneorum 8069. 8071 in multa Anthologiae carmina.
codicis Salmasiani.

Adnotavit vero vir doctissimus, pauca tantum huius codicis epigrammata denuo se contulisse, cum

vitiis scateat, atque Burmannus omnes fere lectiones iam excerpserit.

Nec praetereundum est, J. C. Orellium V. C. duos mihi Codices Turicenses tradidisse, qui inter cetera poemata epigrammata aliquot Anthologiae nostrae continebant. His omnibus rebus instructus in constituenda lectione hic illic melius versari poteram, praesertim cum *Addenda* amborum voluminum Burmanni, quae a Wernsdorfio in poetis latinis minoribus (quos, ut obiter moneam, non ex editione Helmstadiensi, sed Parisiensi, quae a. 1824 octo voluminibus prodiit, citare soleo) neglecta mirabar, locupletissimum novae editionis fundum esse intelligerem. Atque hanc Anthologiae partem iis epigrammatis auxi, quae ex codice Gothano Duebnerus in Jahnii Annalibus 1828. VIII. 3. pag. 310. et Ang. Maius in Tomo III. Classicorum Auctorum e Vaticanis codd. editorum 1831. p. 359 in lucem emisit.

Altera Anthologiae pars ex auctoribus litterarum Romanarum excerpta est. Multa enim epigrammata ab historicis, oratoribus, epistolographis, grammaticis, rhetoribus passim afferuntur. Haec omnia bona et acumine plena, et elogia aut ludibria consulum, imperatorum, denique omnium, qui in republica bona aut mala sunt usi fama, continent. Versus ludicri, quorum magnam partem refert Suetonius, praestantissimi sunt atque hoc in poeseos genere Romanos excelluisse indicant. Cum igitur viderem, alia etiam ab auctoribus epigrammata citari, quae a Burmanno praetermittebantur, haec quoque recipienda esse duxi.

Tertia Anthologiae pars ex inscriptionibus nata est. Constat enim, plus quadringenta carmina sepulcralia ex lapidibus descripsisse editores. Quorum alia humanitatis plena, gratia et decore sunt insignia, quibusque nihil ad absolutionem perfectionemque deesse iudico, qualia sunt ep. 1274. 1276. 1281. 1282. 1269. 1243. 1297. 1302. 1311. 1246. 1315. 1331. 1249. 1344. 1349. 1359. 1376. 1402. 1407. 1414. 1418. 1527: maiorem vero eorum partem ne me-

diocria quidem esse fateor. Id carminum genus difficillimum esse puto nec comparandum cum ceteris poetis Romanorum. Inscriptiones enim novum litterarum Romanarum genus faciunt, quod a dictione bonorum auctorum multum distat. Quamquam negari non potest, inscriptiones publicas privatis multo esse praestantiores. Harum enim sermo plerumque rudis est et imperitorum hominum similis, oratio impolita, et carmina, quae in iis leguntur, Horatianis aut Virgilianis multo sunt inferiora. Ne vero quis hoc iudicium meum miretur, meminerit, paucas tantum inscriptiones metricas superesse, quae ad priora reipublicae tempora pertineant, sed maximam earum partem ad infima rerum Romanarum secula referendam esse. Quo autem singulae sint insculptae seculo, in paucis accurate definiri potest, nec aliud quidquam explorare possumus, quam paucis exceptis, quae tempora Scipionum atque Mummii Achaici attingunt, inde a Tiberii aetate usque ad ultima aevi medii tempora collocandas esse. Atque non modo doctis hominibus, sed a quovis malo poeta sepulcralia fingebantur carmina, et dolendum est, illorum pleraque iam dudum interiisse, magnum autem malorum carminum numerum aetatem tulisse. Atque adeo difficultas, quam iis inesse initio dixi, ex eo plerumque oritur, quod auctores, ut rustici, nec certe nec clare nec breviter dicere poterant. Versibus autem saepe ars ac venustas deest, imo vitiis abundant numeri. Cuius rei testes sunt epigrammata 77. 1345. 1502. 1367. 1362. 1591. et in multis iis synaloephen neglectam, breves syllabas arsi thesique productas deprehendas. Haec facile augeri poterant poemata, cum inde a Burmanni temporibus multae novae per totum imperii Romani orbem inscriptiones detectae essent: nec paucas earum recepi, plures que etiam inseruissem, si Bonadae collectio, quae ceteris accuratior est, praesto fuisset. Quamquam enim non raro Bonadam citem, id non ex ipsius libro, sed ex Collectione Pisaurensi facere soleo. Verum delectum quendam adhibendum esse arbitra-

bar. Omisi enim pessimas, in quibus sententia absurda, verba barbara, numeri innumeri erant, quas omnino haud ornamentum, verum dedecus latinae poeseos esse apparebat. Item eas exclusi, in quibus non laetam veterum superstitionem, sed Christianae religionis severitatem vigere sentiebam. Nec voluntas tamen mihi defuit, Anthologiae sacrae appendicem adiiciendi, verum, ne nimius foret liber, verebar. Sed sic quoque aliquot Christiana poemata insunt, quae etsi invitus ceteris immiscuit Burmannus.

Quicumque de Anthologia latina recte iudicare volet, nec bona totam nec mala habere carmina sentiet, sed potius bonis mala intermixta esse, imo plurima ei inesse, quae litterarum Romanarum deliciae vere appellari possint, nec pauca continere, quibus in ceteris poetis nihil fere simile inveniatur, qualia sunt fragmenta Varronis, Laberii, Publii Syri. Deinde eximia inter Virgilii Catalecta extare carmina, ut illud *Sabinus ille quem videtis hospites* et *Ite hinc, inanes, ite, rhetorum ampullae* et plura alia, nemo facile ibit infitias. Atque cum dico, suspicienda esse carmina Priapeia, nemo hoc mirabitur iudicium, qui venustatem artemque eorum intellexerit, etsi ego quoque plerumque dolebam, auctores tantam in sordidissimo argumento expoliendo consumsisse operam. Poemata porro Petronii eo pluris aestimanda esse duco, quia id poeseos genus ab antiqua Romanorum poesi prorsus abhorret, eique, quod nostris temporibus invaluit, simillimum est. Post Petronium nullus fere poeta excelluit, sed nihilominus ii, qui litteras Romanorum in ultimis quoque temporibus perscrutari amant, seriorum aliquot haud contemnendos esse putabunt. Nam Solinus, Pentadius, Alcimus, Ablavius legi merentur. Ac Vandalici poetae, ut Luxorius, Flavius Felix, Florentinus, propter res et mores, qui in eorum poematis describuntur, cognitione maxime sunt digni. Omnino Anthologia haec remotissima secula coniungit, quippe tam antiquissimorum poetarum quam medii aevi carmina hic leguntur. Nam epigrammata in Scipiones

Saturnia, quae primo operi inserui, vetustissimum Romanarum esse constat litterarum monumentum, quibus Ennii, Naevii, Pacuvii, Plauti epigrammata proxime accedunt. Novissima autem poemata, quae in Anthologia leguntur, in seculum duodecimum referenda sunt, ita ut recentiorum Italorum carminibus similiora sint quam antiquo poeseos generi. Inde apparet, totum Anthologia poeseos latinae ambitum contineri. Deinde argumentum epigrammatum multiplex ac varium esse, sponte intelligitur, nec homines ipsos magis inter se differre puto. Ac facile erat, haec poemata in certa dividere capita, praesertim cum id in Anthologia graeca sit factum. Insunt enim pariter erotica, anathematica, epitymbia, epideictica, protreptica, sympotica, scoptica, aenigmata, oracula. Burmannus autem alia usus est partitione, totumque Anthologiae corpus in quatuor classes distribuit, quarum prima de diis, secunda de hominibus, tertia de rebus est, et postrema sepulcralia complectitur. Quamvis vero haec divisio ratione careat, in ea tamen re Burmanni consilium immutare non placuit, cum neque hac neque illa via multum proficiatur. Unam tantum epideicticorum speciem, quae ad statuas picturasve pertinent, hic enumerare volo, quia cognitione eorum, qui hanc Archaeologiae partem tractare solent, digna sunt, et adhuc prorsus neglecta iacent. Ep. 524. 525. 530. 536. 545. 546. 562. 563. 574. 378. 581. 559. 562. 571. 586. 587. 589. 611. 621. 627. 630. 631. 665. 681.

Venio ad auctores epigrammatum. Hi accurata cognitione examinari debent, quia multi, qui vulgo feruntur, suspecti vel ficti esse videntur. Index enim eorum, quem editioni suae Pithoeus praeposuit, tum Saxius in praefatione Onomastici p. XXVII et Fr. Passovius in dissertatione de Anthologia latina (Encyclopaedie v. Ersch. Philologie s. v. Anthologia latina) ediderunt, multis nominibus peccat. Quam sit autem difficile cavere, ne in errores incidamus, ipse quoque expertus sum, cum ea, quae

de hac re nuper in Jahnii Annalibus (Neüe Jahrbücher 1833. II. Supplem. II. Heft. pag. 177—195.) disputavi, iam nunc nonnihil emendari deberent. Cum vero Burmannus Anthologiam non ita digessisset, ut antiquissima ceteris praecederent poemata, et reliqua certo annorum ordine recenserentur, non dubitavi, quin facturus operae pretium essem, si ea, quae quando sint conscripta constat, secundum seculorum seriem collocarem. Igitur in iis, quorum auctores explorare contigit, hoc periculum feci. In eo enim maximum Anthologiae pretium positum esse arbitratus sum, quod totam poeseos latinae historiam inde ab ortu huius artis ad interitum usque percurrere liceret. Deprehendes enim dictionem antiquam numerorumque ruditatem in epigrammatis Saturniis aliisque, quae ab Ennii temporibus proxime absunt; tum elegantia carminum M. Terentii Varronis, Laberii, Publii Syri, Iulii Caesaris, Matii, Virgilii, P. Terentii Varronis Atacini, Domitii Marsi, Bibaculi, Helvii Cinnae, Alphii Aviti, Septimii Sereni delectaberis, at mutatum poeseos genus in Petronio et Appuleio agnosces, et in reliquis defectum ingenii interitumque artis dolebis.

1. *Naevius.* ep. 12. editionis meae. In Anthologia Burmanni II. 219. Hic ab anno urbis 500 ad 550 vixisse videtur. Optimum est epigramma omnium, quae Saturnio numero composita sunt: cetera enim, ut ex epitaphiis Scipionum apparet, rudi stilo et dura oratione insignia.
2. *Ennius.* ep. 15—22. Anth. I. 1. II. 39. 42. 44. 45. 216. 217. III. 155. Ennius natus a. u. 515, diem obiit a. 585. Haec carmina partim metro Saturnio (ep. 22. Anth. II. 42., ut ex versu secundo colligendum puto), partim heroico, partim elegiaco constant. Tria tantum vere epigrammata appellari possunt, ceteri versus sunt maiorum carminum fragmenta. Hedypathetica vel Hedyphagetica Ennii alio nomine a Leutschio Hedypathia appellantur. (Zeitschrift für die Alterthumswiss. 1834. Februar. N. 21. pag. 171.)

3. *Plautus.* ep. 23. Anth. II. 214. Plautus mortuus est a. u. 570. Assentior facile Gellio dicenti: *Dubitassemus an Plauti foret* (hoc epigramma), *nisi a M. Varrone positum fuisset in libro de poetis primo.*
4. *Pacuvius.* ep. 24. Anth. II. 218. Natus est anno circiter 533 et diem obiit nonaginta annos natus. Carmen sepulcrale versu senario factum, quod epitaphiorum Scipionum ruditatem refert.
5. *Porcius Licinius.* ep. 25. 26. Anth. II. 215. III. 246. Is inter aetatem Valerii Aeditui atque Q. Lutatii Catuli vixisse videtur. (conf. Gellius XIX. 9.) Ep. 25, quod trochaicis tetrametris catalecticis constat, initium est *Artis poeticae Porcii,* (Gellius XVII. 21.) cuius non hoc solum fragmentum reperitur, sed alia maiora a Suetonio afferuntur in vita Terentii, quaeque itidem in Anthologiam recipienda erant. Alterum elegiacum poeticum spiritum et sermonem cultissimum indicat.
6. *Valerius Aedituus.* ep. 27. 28. Anth. III. 242. 243. Carmina elegiaca, in quibus studium et imitatio graecorum poetarum perspicitur. Porcius Licinius, Valerius Aedituus et Quintus Catulus iam tunc Graecam Musam Latine loqui coegerunt.
7. *Lucilius.* ep. 29. 30. 31. Anth. III. 108. 136. IV. 355. Natus est a. u. 606. obiit a. 652. Duo priora fragmenta ethici generis, versu heroico scripta, tertium elegiacum. Carmina eius magnum et versatile ingenium indicant, at sermo rudior quam eorum, quos modo memoravi.
8. *Valerius Soranus.* ep. 32. Anth. I. 4. Sic huius poetae nomen scriptum invenimus apud Augustinum de civitate dei VII. 9, ubi legitur: *In hanc sententiam etiam quosdam versus Valerii Sorani exponit idem Varro in eo libro, quem seorsum ab istis de cultu deorum scripsit: qui versus hi sunt Iuppiter* etc. Ex hoc loco elucet, Valerium Soranum aut ante Varronem

vixisse aut certe aequalem eius fuisse. Diverso deinde modo idem poeta appellatur in Mythographo tertio, quem primum A. Maius ac postea Bode edidit: illic enim pag. 152 legimus: *Dicitur iuxta illos versus Valerii Serrani Iuppiter etc.* Varro eundem poetam iterum in libro de lingua latina septimo pag. 318 ed. Speng. citat: *Apud Valerium Soranum Vetus adagio est, P. Scipio. Quod verbum usque eo evanuit, ut Graecum pro eo positum magis sit apertum; nam idem, quod παροιμίαν vocant Graeci.* Quo ex loco fit verisimile, Valerium Soranum non eadem aetate, qua Varronem, vixisse, sed multo ante cum, et Scipionis quidem Africani temporibus. Sed Cicero hanc vagam de aetate Valerii disputationem ad verum reducit, indicans, eum temporibus Crassi et Antonii vixisse. Hic locus in libro de oratore tertio cap. XI. §. 43. extat. Q. Valerius non Romae erat natus, sed Sorae, Latinorum oppido, unde Sorani cognomentum habuit, et filii eius vel nepotes a Cicerone in Bruto c. 46 laudantur. Ac varios scripsisse eum libros apparet. Fragmentum enim illud, quod apud Varronem de lingua latina legitur, ad alium pertinet, quam versus de Iove. Hos enim ex libris, quos epoptidon inscripsit, referente Plinio in praefatione Historiae naturalis, sumtos esse credo. Inscriptio enim horum librorum indicat, arcana quaedam sive mysteria in iis tractari, unde fabula de repentina Valerii morte orta esse videtur, cuius rei mentionem fecerunt Plinius H. N. III. 5. sect. 9. §. 65. et Plutarchus in Quaest. Romanis 61. Quicumque id consideraverit, Valerium Soranum non confundet cum altero Serrano poeta, qui ab Iuvenali una cum Lucano et Saleio aequalibus citatur in satira 7, 80, et a Quintiliano lib. X. 1, 89, si Sarpii in Quaestt. philol. p. 11 et Langii in Vindiciis Trag. Rom. p. 92 probabilis est coniectura. Is igitur Serranus temporibus Neronis vixit, ac miror, Fridericum Osannum (F. O. in Hall.

Litt. Zeit. Egbl. Februar 1834. p. 92.) iudicasse, hunc non diversum esse ab eo, qui ab Augustino commemoratur. Baehrius in libro suo alterum tantum, Iuvenalis aequalem, tetigit pag. 501, Bernhardyus neutrum.

9. *Manilius.* ep. 33. A. III. 245. Extat apud Varronem, et in margine edit. Scalig. legitur *Manlius.* Si certum sit, Manilium auctorem carminis astronomici Augusti temporibus vixisse, a verisimilitudine non abhorrebit dicere, hoc epigramma eidem Manilio tribui posse, si quidem constat, Varronem usque ad annum 727 vitam prorogasse. Ut enim Matii carmina, qui itidem Augusto demum imperante obiit, a Varrone laudantur, ut infra dicemus, sic Manilius ei innotescere poterat. At alii fortasse coniicere malent, Manilii nomen in alterum Matii commutandum esse, eadem fere ratione, qua in Prisciano Krehlii T. I. p. 329 *Matilius* pro *Matio* perverse legitur. — Senarii lepidissimi, quos C. O. Müllerus in Varrone suo p. 130 ita exhibet: *Cascum duxisse cascam non mirabile est,*
Quoniam Caron eas conficiebat nuptias.

10. *M. Terentius Varro.* ep. 34—51. A. 1. 50. 54. 59. 78. II. 18. 207. 211. III. 9. 71. 72. 83. 100. 107. 147. 148. V. 50. Is natus a. u. 638 mortuus est a. 727, octogesimum nonum vitae annum agens. Et extrema etiam aetate viguit senex: Plinius enim auctore st in H. N. XVIII. 5, octogesimum primum vitae annum agentem libros de cultura agri prodidisse Varronem. Haec carmina partim versu senario, partim versu galliambico, alia versibus heroicis vel hendecasyllabis vel elegiacis vel trochaicis aut denique anapaesticis constant, eaque omnia pulcherrima esse, quivis sponte sentiet. Scaliger quoque ea vehementer adamasse videtur, qui plura etiam ex diversis fragmentis huc illuc citatis in Catalectis suis pag. 251 conglutinavit. Adieci duo nova poemata et in Addendis plura vitia, quae intacta reliqueram, sustuli.

11. *Q. Lutatius Catulus.* ep. 52. 53. A. III. 240. 241. Idem orator praestantissimus et consul a. u. 652. Carmina elegiaca, Graecorum poetarum artem imitantia.

12. *Decimus Laberius.* ep. 54. 55. 56. A. II. 212. III. 101. 102. Natus a. u. 647 mortuus est a. 710. Carmina iambica, quae splendorem et virtutes linguae Romanae summopere ostendunt.

13. *Publius Syrus.* ep. 57. A. III. 132. D. Laberii aequalis. Plinius auctor est in H. N. XXXV, 58, Publium, mimicae scenae conditorem, consobrinum habuisse Manilium Antiochum, astrologiae conditorem. Fragmentum mimorum pulcherrimum, versibus iambicis compositum.

14. *Laevius.* ep. 58. Hoc fragmentum Erotopaegnion, quod iambicis dimetris constat, ex Appuleio T. II. p. 461 recepi. De hoc poeta Weichertius scripsit docuitque, cum fuisse aequalem Ciceronis, Varronis Atacini, Cinnae, Calvi.

15. *Pomponius.* ep. 59. A. III. 244. A Prisciano Pomponius auctor epigrammatis esse fertur, a Varrone vero Papinius. Quod si Pomponius verum est nomen, L. Pomponius Bononiensis Atellanarum scriptor, qui circa a. u. 660 vixit, intelligendus. C. O. Müllerus hos versus ita edidit p. 131. *Ridiculum est, cum te Cascam tua dicit amica,*
fili Potoni, sesquisenex puerum.
Dice illam pusam; sic fiet mutua muli;
nam vere pusus tu, tua amica senex.

16. *M. Tullius Cicero.* ep. 60—65. A. I. 106. II. 1. 38. 128. 222. III. 56. Natus a. u. 640 obiit a. 711. Tria epigrammata ex graeco sunt versa; illud in Terentium Afrum eo insigne, quod alterum opposuit Iulius Caesar. Id autem, quod in Caninium Rebilum iambicis versibus scriptum fertur, in nullo codice invenitur, sed a Scaligero factum est. Sero vidi, in Anth. V. 40 (ep. 1028) carmen de signis coelestibus extare nullo auctore nominato, quod totum ex Arateis Ciceronis petitum est, ut suo loco adnotabo. Omnia haec epi-

grammata colore poetico destituta. In poesi enim antiqui sermonis ruditatem Cicero reddit, quamvis in orationibus novum dicendi genus invenisset.

17. *Q. Cicero.* ep. 66. A. V. 41. Carmen astronomicum, in quo poetica certe facultate Marcum fratrem non superavit. Multos vero Romanorum astronomica confecisse poemata constat, quales sunt Q. et M. Cicerones, Germanicus Caesar, Gaetulicus, Titus imperator. Epigramma 245, quod Pentadii est, a quibusdam Q. Ciceroni inscribebatur.

18. *Tullius Laurea.* ep. 67. A. II. 156. Libertus Ciceronis. Eidem tria epigrammata in Anthologia graeca tribuuntur.

19. *C. Iulius Caesar.* 68. 69. 70. A. II. 221. III. 10. IV. 92. Natus a. u. 654 occiditur a. 710. Unum tantum, quod de Terentio Afro adversus Ciceronem scripsit, indubitatum Caesaris est. Ep. 69 ab aliis Germanico Caesari, ab Hommeyo vero parum verisimili coniectura Marbodo inscribitur. Ep. 70 suspectum est. Divi Iulii carmina citat Plinius in H. N. XIX. 41.

20. *Q. Valerius Catullus.* Alii Caium vocant, non Quintum, quos reprehendit Paldamus in libro Die Römische Erotik p. 24. Catullus natus est a. u. 667 et diem obiit a. 707 vel 708, si eidem Paldamo p. 26 credere licet. Huic vulgo sine auctoritate codicum Priapeia 85 et 86 vel ep. 1698 et 1699 tribuuntur, sed Priapeium 87 vel ep. 1700 Catulli esse, Terentianus Maurus testatur.

21. *C. Licinius Calvus.* ep. 71. 72. A. II. 47. 58. Natus est a. u. 672, obiit a. 706. eiusque vitam descripsit Weichertius. Haec carmina in Caesarem atque Pompeium invehuntur.

22. *M. Furius Bibaculus.* ep. 73. 74. 75. A. II. 237. 238. 240. Natus est a. u. 651 eiusque vitam descripsit Weichertius. Hendecasyllabi acerbissimi, quos in Valerium catonem grammaticum fecit.

23. *Valerius Cato.* Huic poetae, qui Catulli aequalis erat, Scaliger Diras vindicavit, quae in codicibus

Virgilio inscribuntur, easque sub Virgilii nomine edidi, non negans tamen Virgilii non esse, etsi de auctore amplius deliberandum censeo. Tum Wernsdorfius carmen rustico numero compositum, quod incipit *Lydia, bella puella,* et in A. III. 219 (ep. 989.) legitur, Valerio Catoni mire tribuebat.

24. *C. Helvius Cinna.* ep. 76. A. II. 251. Calvi aequalis. Extat de hoc viro commentatio Weichertii. Hos versus epigramma non esse, verum maioris carminis fragmentum suspicatus est Leutschius. (Zeitschr. f. d. Alt. Wiss. v. Zimmermann 1834. n. 19. p. 158.)

25. *P. Terentius Varro Atacinus.* ep. 77. 78. A. II. 57. V. 48. 49. Is natus a. u. 672 diem obiit anno circiter 717, ut in egregia commentatione colligit Franciscus Wüllnerus. Chorographiae Varronis fragmenta pluribus versibus auxi et accuratius edidi.

26. *Pupius.* ep. 79. A. II. 213. Is non multum ante Horatium vixit, vel potius eius aequalis est. Langius in Vindiciis trag. Rom. p. 26 adnotavit: non bene tentat secundum versum *in me vivo lacrimavit satis* Obbarius in libro Des Horatius erster Brief des ersten Buches. Rudolphop. 1822. p. 62. scr. *iam vivo.*

27. *Caesar Octavianus Augustus.* ep. 80. A. III. 247. Natus a. u. 691 obiit a. 767. Valerius Martialis Augusti epigramma servavit, quod lascivia et obscenitate Catullianis aut Priapeiis simillimum est. Alterum carmen, ep. 858. A. II. 184 in codicibus Augusto tribuitur, sed inepte. Ii enim versus a scholastico quodam poeta sub nomine Augusti de Aeneide Virgilii compositi sunt, quos imperitia hominum ipsi Augusto postea retulit. Ac simile huiusce rei exemplum in Ovidio et Cornelio Gallo infra videbimus.

28. *C. Cilnius Maecenas.* ep. 81—84. A. I. 53. II. 224. 225. III. 149. Hic decessit a. u. 746. Carmina vel numero galliambico, partim hendecasyllabis, partim versibus Priapeiis constant, maxime-

que sunt tersa ac mollia, et Hadriani carminibus simillima.

29. *R. Virgilius Maro.* ep. 85—111. A. I. 63. II. 65. 68. 69. 242. 243. III. 142. 248. 249. 250. 268. 270. II. 198. III. 143. II. 123. 124. 130. 244. 245. 246. 122. 119. 120. V. 141. Dirae extant A. Tom. II. p. 649. Natus a. u. 684 diem obiit a. 735. Haec carmina vel numero heroico vel elegiaco vel variis iamborum generibus constant, iisque multa falsa intermixta leguntur, quae tamen facile agnoscas, cum ea, quae sunt Virgilii, nativo quodam decore sint praedita. Ea enim, quae ab ipso Virgilio originem habere videntur, haec sunt: Ep. 85 in Venerem, carmen magna arte insigne; ep. 86 in Octavium historicum; ep. 89 in C. Annium Cimbrum, quod iucundissimum est, at obscuritate laborat; ep. 90 de mutata studiorum ratione; ep. 92 ad Varium; ep. 93 ad villam Syronis; ep. 94 ad Tuccam; ep. 100 cui sit inscribendum, ignoramus. Alii alium coniecere, sed frustra. Amicus quidam in Iugurtham dictum esse monuit. Ep. 101 ad Antonium Musam; ep. 102 in Sabinum sive Ventidium Bassum, qui ex mulione factus est consul. Parodia Catulliani carminis quarti, omnibus numeris absoluta, et eo magis conspicua, quod pauca tantum huius generis carmina in Horatio, in Priapeiis, in Petronio exstant. Ep. 103 in Noctuinum; ep. 104 in eundem; ep. 105 in Lucium, carmen acerbissimum; ep. 107. Copa. Hoc poema venustate et propria quadam arte tam insigne, ut Virgilio sit maxime dignum. Deinde pleraque carmina Priapeia Virgilio vindicanda esse existimo, tum quia in omnibus codicibus huic inscribuntur, tum quia Virgilianam proprietatem referunt. Cetera autem carmina, quae Virgilio tribui solent, eius non esse arbitror. Ea vero haec sunt: ep. 108. Dirarum liber. Obscurissimum hoc poema intactum reliqui, cum quotidie sperassem, Naekii viri sagacissimi editionem prodituram esse. Ep. 87 in Augustum; ep. 88 in Bathyl-

lum poetam. Andhelmus quoque grammaticus, quem A. Maius in tomo quinto classicorum e codd. Vat. erutorum 1833 edidit, hunc errorem commisit, quod Virgilio tribuit. Dicit enim p. 576: *Vergilius in tetrasticis theatralibus Sic vos non vobis mellificatis apes.* Ep. 91 in calicem Arretinum; ep. 95 in formosum puerum. Idem in aliis codd. Ausonio vel Caesari tribuitur. Ep. 96 in Nisum libertum; ep. 97 in Ballistam. Burmannus id omiserat: sed cum cetera epigrammata, quae apud Donatum leguntur, recepisset, id quoque assumendum esse duxi. Ep. 98 et 99; ep. 106 elegia ad *M.* Valerium Messalam, quae rhetoris alicuius esse videtur; ep. 109 elegia in obitum Maecenatis, quam Pedoni Albinovano tribuit Scaliger: at Pedo si huius carminis auctor esset, non magnam inter poetas elegiacos meritus esset famam. Atque in eo carmine Pedonis, quod infra dabimus, versus sunt multo meliores, oratio melius structa. Ep. 110 de Maecenate moribundo. Poetae scholastici esse puto. Ep. 111. De viro bono. Carmen aevi medii. Praeterea haud maiore iure in aliquot codicibus Virgilio inscribitur Bedae cuculus, ep. 391; et idyllium de rosa, quod A. III. 292. ep. 1023. legitur; porro carmen de littera Y Pythagoricum, ep. 1076. A. V. 140; tum epitaphium Lotharii imperatoris, ep. 828. in ms. Colbertino 6630. Virgilio inscribitur, nec aliter epigramma Vitalis de libidine et vino, ep. 535. in ms. Stuttgardiano.

30. *C. Cassius Parmensis.* ep. 112. A. I. 135. Sed Orpheus Cassii Parmensis antiquitatis speciem mentitur et Antonius Thylesius auctor eius est. Weichertii de vita Cassii Parmensis commentatio prima prodiit a. 1832. Utinam vir doctissimus, qui antiquarum litterarum secreta atque recondita multis adhuc partibus aperuit et illustravit, alteram contexere commentationem ne cunctetur.

31. *Gaetulicus.* ep. 113. Fragmentum huius poetae,

ut in memoriam reduceretur, recepi. Extant eiusdem viri in Anthologia graeca epigrammata.

52. *Horatius.* ep. 114. 115. Adieci duas odas, quae ferebantur esse Horatii, sed insipidum auctorem indicant.

53. *Aemilius Macer.* ep. 116. Huius quoque poetae fragmentum arcessivi.

54. *Caesar Germanicus.* ep. 117. A. II. 103. Decessit a. u. 772. Idem epigramma graecum Germanico in Anthologia Palatina lib. IX. p. 158 tribuitur; nec facile decernas, utrum graecum e latino sermone, an latinum e graeco translatum sit, cum utrumque probabile esse possit. Multa enim carmina in Anthologia graeca leguntur, quae ex poetis latinis conversa sunt. Alii vero utrumque ad Hadrianum Caesarem retulere, alii latinum ab Italo quodum fictum putant. Ep. 69 ab aliis Iulio Caesari, ab Hommeyo Marbodo inscribitur. Alterum carmen Germanici, quod Anth. V. 51 legitur, cum ab Orellio una cum ceteris Arateorum reliquiis optime sit editum, omisi. Germanicum multa reliquisse carmina, veteres tradiderunt. Quorum unum Plinius quoque in H. N. VIII. 42. commemoravit.

55. *Asinius Gallus.* ep. 118. A. II. 241. Is Asinii Pollionis oratoris filius a. u. 746 consul fuit. Conf. Falsteri Memoriae p. 22. In Anthologia graeca duo epigrammata Gallo cuidam inscribuntur, quem Aelium Gallum vel Cornelium Gallum esse vult Iacobsius, at fortasse Asinio Gallo pari iure tribuantur.

56. *C. Abronius Silo.* ep. 119. A. I. 104. Epici carminis fragmentum.

57. *Albius Tibullus.* Huius est Priapeium 82 et 83 vel ep. 1695. 1696. Id enim quod secundo loco dixi, cum a ms. Cuiacii tum a viris doctis et nuper a Paldamo p. 85 Tibullo tribuitur, qui praeterea eum a. u. 700 natum, obiisse vero circiter a. 735 docet.

38. *Matius.* ep. 120. A. III. 189. Nemo adhuc ante Leutschium Matii vitam et scripta exploravit. Is enim demonstrat (Zeitschr. f. d. Alterthwiss. v. Zimmermann 1834. n. 20. p. 165) Matio praenomen Caii fuisse, nec plures Matios scriptores extitisse, sed unum eundemque esse, qui a Varrone de lingua latina p. 95. 96. 161 ed. Mülleri, a Cicerone in epistolis mutuis, a Plinio H. nat. XII. c. 2. §. 6, a Quintiliano III. 1, 18 et a Columella XII. 4, affertur. Atque eodem auctore natus est anno circiter 670, et ultra annum 730 vitam prorogavit. Mimiamborum fragmenta pulcherrima sunt et conferri merentur cum carminibus D. Laberii, M. Terentii Varronis, Publii Syri, qui omnes ile p oeseos habent genus.

39. *Ovidius Naso.* Is natus a. u. 711 obiit a. 770. Unum carmen ipsius Ovidii est, Priapeium tertium vel ep. 1618; reliqua, quae in codicibus ei inscribuntur, nemo non insanus ei tribuere potest. Ep. 833 vel A. II. 172 poetam Christianum potius quam Ovidium refert. A. II. 188. 189. 190. 191. 192. 193 sive ep. 859. 856. 532. 860. 862. 863, quae cuncta Bucolicorum, Georgicorum, Aeneidos Virgilii continent argumenta, in codicibus quidem plerumque Ovidio vindicantur, quibus adstipulabatur Goldastus in Ovidii Nasonis eroticis et amatoriis opusculis Francofurti 1610. p. 11. 59., verum a scholasticis poetis profecta sunt. Cur autem Ovidio inscriberentur, ex eo certe, quod A. II. 192. (ep. 862.) legitur, intelligi potest: ibi enim Ovidius loquens inducitur, unde carmen nomine Ovidii inscribendum erat, at imperitior aetas ipsi Ovidio tribuit. Praeterea in aliquot codicibus ep. 591, Bedae cuculus, et ep. 1026. A. V, 14 eidem tribuitur.

40. *Cornelius Gallus.* Is natus a. u. 688 semet ipse interfecit a. 728. Nihil omnino est, quod huic poetae merito tribuatur. Illud enim, quod A. II. 176. ep. 869 de morte Virgilii legitur, a poeta scholastico sub nomine Corn. Galli fingebatur, qua

re seriores decepti ab ipso Gallo traditum existimavere. Deinde ep. 1565. A. III. 172 de duabus sororibus meretriculis ex Illyrico Gentia et Chloe, quae Romana castra cum matre lena sequebantur, et ep. 1003. A. III. 258 in imaginem puellae, et ep. 989. A. III. 219 *Lydia bella puella* inter Galli fragmenta in Scaligeri opusculis postumis pag. 341, a Pithoeo pag. 422 et Wernsdorfio Poet. lat. T. II. p. 187 excusa sunt. Verum iam Scaliger epigramma, quod primo dixi loco, vetustum non esse docuit, et legentes facile sentiunt, antiquum colorem non habere; alterum imaginem puellae antiquum duco, sed auctor ignotus est; tertium aevo medio originem traxisse, demonstravit Naekius.

41. *Pedo Albinovanus.* ep. 121. A. II. 121. Ovidii aequalis. Is aeque ac Cornelius Severus, qui mox sequitur, Lucanum superasse non videtur. Eidem duae elegiae de Maecenate, quae in codicibus Virgilio inscribuntur, ep. 109. 110. a Scaligero tribuebantur: sed nemo ei hodie facile assentietur.

42. *Domitius Marsus.* ep. 122. 123. A. II. 226. 247. Aequalis Virgilii Horatiique, cuius vitam descripsit Weichertius. Epitaphium Tibulli non pro epigrammate, sed pro fragmento elegiarum Marsi habendum esse censet Scaliger.

43. *Cornelius Severus.* ep. 124. A. II. 155. Ovidii aequalis. Is bellum Siculum descripsit, cuius hoc fragmentum extat, idque demonstrat, auctorem virum meliorem quam poetam fuisse. Conf. Wernsdorfii Poet. T. III. p. 30.

44. *Alphius Avitus.* ep. 125. A. II. 267. Vossius de poetis latinis p. 38 Augusto et Tiberio imperatoribus vixisse eum putat. Conf. Wernsdorf. Poet. lat. T. II. p. 28. Libros Excellentium, quorum reliquiae hic leguntur, iambicis dimetris auctor scripsit. Extant in Anthologia graeca duodecim epigrammata, quae eidem Alphio a Reiskio tributa dicit Iacobsius in catalogo poetarum s. n. Alpheus Mitylenaeus.

45. *Lucilius.* ep. 126. 127. A. III. 150. Is Senecae aequalis. Conf. Wernsdorfii Poet. lat. T. III. p. 18. Alter Lucilius, qui itidem sub Nerone vixit, duos libros epigrammatum graecorum scripserat, ut ex Anthologia graeca constat. Conf. Iacobsii Catal. Poetarum. Ep. 127 iambicum ex epistola Senecae octava petivi.

46. *L. Annaeus Seneca.* ep. 128—139. A. III. 11. 12. 13. 95. 157. 118. 151. 152. II. 249. III. 153. 154. 155. Hic natus a. u. 756 occiditur a. 818. Carmina elegiaca, iambica, hendecasyllabi, quae cuncta multo minorem venustatem et ingenium habent quam reliqua eius scripta. Ep. 132 Burmannus non Senecae, sed Ciceronis esse credidit, quem in adnotatione reprehendi errorem. Sequens ep. 133 deterius est quam ut Senecae tribui possit. Exemi e carminibus, quae vulgo ei inscribuntur, ep. 838. A. II. 228, cum id ab alio in Senecam dictum videatur. Epigrammata de exilio Senecae testantur, hunc philosophum non tranquilliore animo id infortunium tulisse quam Ciceronem atque Ovidium; erat enim, ut ait Plinius XIV. 5., minime utique mirator inanium.

47. *Lucanus.* ep. 839. A. II. 229. Natus a. u. 792 interfectus est u. 818. Non putaram, id ipsius Lucani esse, sed de Lucano a poeta aliquo dictum, antequam viderem, ab Andhelmo grammatico seculi septimi, cuius liber ab A. Maio est editus, ipsi vindicari pag. 529.

48. *Volcatius Sedigitus.* ep. 140. A. II. 223. Plinius auctor est in H. N. XI. 43., Volcatium Sedigitum fuisse illustrem in Poetica. Is poema scripsit de poetis, didascalici generis. Dolendum est, pleraque huiusmodi scripta, quae occasionem darent, accurate et plene de litteris Romanis iudicandi, periisse. Supra Porcii Licinii Artem poeticam tetigimus, quae in simili argumento versata est. Fragmenta Artis poeticae Volcatii tum a Gellio, tum a Suetonio in vita Terentii afferuntur.

49. *Nero.* ep. 141. A. III. 8. Is natus a. u. 790 ad

mortem adigitur a. 821. Si totum carmen Neronis tam pulcros versus habuit, Nero profecto melior poeta quam imperator erat. Alterum Neronis carmen Plinius citat in H. N. XXXVII. 12. Constat autem, cunctos pene imperatores Romanorum versus fecisse, nec pauci inter auctores Anthologiae citantur, ut Augustus, Traianus, Hadrianus, Gallienus.

50. *T. Petronius Afranius Arbiter.* ep. 142—189. A. III. 61. 62. 63. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 54. 55. 126. 127. 128. 129. 134. 137. 138. 139. 140. 141. 158. 225. 226. 254. 255. 257. 256. VI. 90. 91. 93. I. 51. III. 252. 7. 25. 197. 125. 130. 131. 133. 224. 253. I. 90. 99. II. 12. 261. 13. IV. 344. Quando Petronius vixerit, multum dubitatur. Alii ad Neronis aetatem eum retulere, verum sententia Niebuhrii (kleine Schriften p. 337. coll. Bernhardy Röm. Litt. p. 331.), qui Petronium tertio demum seculo Alexandro Severo regnante floruisse putat, eo potior esse videtur, quod eius liber non sermone tantum, sed toto poeseos genere a ceteris, qui usque ad Neronis aevum vixerunt, poetis distat. Sed priusquam de Petronio deque carminibus eius diligentissime et seorsum tractabitur, haec non liquebit quaestio. — Carmina sunt partim heroica, alia elegiaca, alia iambica, alia hendecasyllabi. Hic auctor prae omnibus poetis, qui post Augusti auream aetatem extiterunt, venustate, arte, ingenio eminet, neque ullus alius cum eo conferri potest, eandemque inferioribus temporibus habuisse videtur auctoritatem quam superioribus Virgilius. Conf. Paldami liber Die Römische Erotik p. 85. Idem porro Petronio, quod Virgilio accidit: multa enim aliorum poetarum carmina Catalectis Petronianis inserta sunt, idemque in Virgilianis Catalectis deprehendi supra vidimus. Ea igitur, quae ipsius Petronii esse existimo, haec sunt: ep. 145. 146. 147. 148. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159 160—175. 177. 178. 179.

180. 181. Potest adiici ep. 983., quod A. III. 215 legitur et Priapeium 81 vel ep. 1694. Sunt alia quaedam, in quibus dubito an Petronii sint: ep. 142. 144. 149. 182. Reliqua vero ei non tribuerim: ep. 184. 185. 186. 187. 188. 143. 176. 183. 189. Quorum quinque epigrammata priora Petronius Antigenis Pisaurensis sibi vindicat. Ep. 176 Luxorii esse veri est simile. Ep. 189 epitaphium Petronii cuiusdam Antigenidis est. Excidit vero e schedis meis epigramma, quod A. I. 44 legitur, quodque in nova editione ep. 1615 a. est.

51. *Turnus.* ep. 190. A. VI. 94. Wernsdorfius in Poetis latinis T. II. p. 50., non codicis auctoritate, sed coniectura fretus, colligit hanc Turno tribuendam esse satiram, qui temporibus Vespasiani, Titi, Domitiani vixit.

52. *A. Septimius Serenus.* ep. 191. 192. A. I. 27. III. 57. Hunc ad Vespasiani aetatem retulit Wernsdorfius in Poetis lat. T. I. p. 606. Sed ea res non minus incerta est quam aetas Terentiani Mauri atque Petronii. Versus choriambici arte praestantes.

53. *Rufus Virginius.* ep. 193. A. II. 55. Hic vir alias non ut poeta clarus, sed in bellis, quae Nerone atque Galba imperatoribus gessit, magnam sibi comparavit gloriam.

54. *C. Plinius Caecilius Secundus.* ep. 194. 195. 196. A. II. 55. 253. 266. Is natus a. u. 815 anno circiter 866 diem obiit. Hi versus nec arte nec ingenio commendabiles.

55. *Sentius Augurinus.* ep. 197. A. II. 254. Plinii aequalis. In his hendecasyllabis Augurinus Plinium tamquam vatem summum veneratur: at si Plinium non superavit, non magnam inter poetas famam acceperit.

56. *Sulpicia.* ep. 198. A. III. 251. Sulpicia Domitiani temporibus vixit. Conf. Wernsdorf. Poet. T. II. p. 52. Paldamus D. Röm. Erotik. p. 81. In scenam Anthologiae latinae duae mulieres prodeunt Sulpicia atque Eucheria, de qua infra dicetur.

57. *M. Valerius Martialis.* ep. 199—204. A. II. 94. III. 16. 17. 18. IV. 245. Novum epigramma ex Lessingii Operibus T. I. p. 221. adieci. Natus a. u. 796 decessit anno circiter 854. Conf. Plinii epist. III. 21. Masson vita Plinii p. 112. Incertum est, an ep. 987. A. III. 217, quod in veteri Lexico sub nomine M. Val. Martialis affertur, huius sit poetae. Martiali enim non semel a scholiastis epigrammata tribuuntur, quae aliorum sunt, cuius rei in ep. 71 habuimus exemplum. Ibi enim Calvi versus a scholiasta Lucani Martiali inscribuntur. Contra in ms. Thuaneo Virgilio tribuitur, quod in Martiale lib. I. 19. legitur. Avieni epigramma, ep. 280, in codice Salmasiano Martiali inscriptum est, itemque inter Martialis poemata lib. IV. 90 extat. Id, quod A. III. 261 ad Flaccum est, quia in Martiale lib. I. 58 extat, delendum censui, at eadem de causa ep 204, quod itidem in Martiale iam editum est, omittendum erat. Ac pene omnia horum epigrammatum in prooemio Martialis sive in libro Spectaculorum vulgo edita sunt. Ep. 558, quod Valeriano inscribitur, ex duobus Valerii Martialis epigrammatis conflatum est, unde recens esse colligo. Aliud epigramma in Pantagathum tonsorem, quod in Martiale lib. VI, 52 legitur, a Duebnero tamquam ineditum traditur (in Annalibus Iahnii 1828. VIII. 3. p. 315.).

58. *Valerius Probus.* ep. 205. Ex Addendis Burmanni T. I. p. 759. Hic falso Valerii Probi grammatici, qui aetate Neronis docuit, personam mentitur, sed longe recentior est, ut Lindemannus in corpore Grammaticorum T. I. p. 39 demonstravit.

59. *Traianus imperator.* Is natus a. u. 808 decessit a. u. 870. Epigramma nullum huius viri extat. Quamvis enim ep. 210 in codice Thuaneo inscribatur *Traiani imperatoris de bello Parthico versus decori,* intelligi non potest, quomodo illud carmen hunc titulum prae se ferat, cum de Amazonibus ibi agatur. Accedit, quod ceteri codices

Hadriano vindicant. Extat vero in Anthologia Palatina lib. XI. 418 graecum distichon Traiani.

60. *Aelius Hadrianus.* Capessit imperium a. u. 870 et decedit a. 891, annum agens 63. Ep. 206—211. A. II. 96. 98. 118. 258. IV. 399. Novum èpigramma ex Appuleii apologia T. II. p. 410 recepi; ep. 206. 207. 211. iambicis dimetris constant arteque sunt insignia. Ep. 210 imperatorem grammaticum sapit. Extant in Anthologia graeca epigrammata Hadriani sex.

61. *Florus.* ep. 212—221. A. II. 97. I. 20. III. 114. I. 17. III. 265. 113. 111. 112. 115. 291. Aequalis fuit Hadriani. Carmina partim iambicis dimetris, partim trochaicis tetrametris, partim hexametris constant, cunctaque uni auctori vindicavi, codicis Salmasiani auctoritatem secutus. Burmannus autem ep. 215. 216. 218 Florido inscripsit.

62. *Sulpicius Carthaginiensis.* ep. 222. 223. A. II 174. 194. Argumenta in Virgilii Aeneidem tam levia sunt, ut malus poeta fuisse videatur Sulpicius.

63. *Terentianus Maurus.* ep. 224. A. II. 237. Hi versus, qui in elegantissimo carmine de rhythmis leguntur, delendi erant. Aetas huius poetae adhuc incerta est. Si enim Petronius Alexandro Severo demum imperante vixit, Terentianus quoque, qui Petronii carmina affert, non ante, ut vulgo putatur, carmen composuit.

64. *Appuleius.* ep. 225—230. A. III. 99. 230. 229. 174. 231. Novum adieci ex Apologia eiusdem auctoris, idque nitidissimum. Hic auctor ingeniosus bona epigrammata finxit. Ep. 225 Appuleii non est. Ep. 230 non Appuleii, sed Mureti est teste Scriverio. Bosscha in vita Appuleii T. III. p. 510 auctor est, aetatem eius in Antoninorum, qui ab anno 891 usque ad a. 933 regnum tenuere, aevum incidisse.

65. *Modestinus.* ep. 231. A. I. 31. Fuerat satius, inter auctores ignotos eum recondere, cum non constet, qui sit aut quando vixerit. Modestino itidem argumenta operum Virgilii, A. II. 188, in

aliquot codicibus tribuuntur; verum an idem sit, vehementer dubito. Epigramma enim lepidum et acutum, argumenta vero in Virgilii opera languida.

66. *Gallienus imperator.* Is imperii consors a. u. 1006 factus occiditur a. 1021. Ep. 252. A. III. 258. epithalamium amabile. Quod carminum genus apud Romanos haud infrequens fuit, quippe constat, centum poetarum epithalamia olim extitisse. Conf. Trebellii Pollionis Gallieni Duo c. 11. T. II. p. 213. Wernsdorfius in Poet. lat. T. III. p. 374.

67. *Albus Ovidius Iuventinus.* ep. 253. A. V. 143. Novimus ex codice St. Galli, quem Goldastus contulerat, elegiae auctorem, cuius aetatem Bernhardyus (Röm. Litt. Gesch. p. 135.) eo aperuit, quod Geta imperator quaestiones de vocibus animalium excitare solebat. Spartianus enim in vita Antonini Getae c. 5. T. I. p. 741. dicit: Familiare illi fuit has quaestiones grammaticis proponere, ut dicerent, singula animalia quomodo vocem emitterent, velut agni balant, porcelli grunniunt, palumbes minurriunt, ursi saeviunt, leones rugiunt, leopardi rictant, elephanti barriunt, ranae coaxant, equi hinniunt, asini rudunt, tauri mugiunt, easque de veteribus probare. — Igitur veri simile est, Ovidium Iuventinum aequalem Septimii Antonini Getae, qui a. u. 965 a Caracalla fratre occisus est, fuisse. Duas elegiae recensiones extare, in adnotatione dixi, et satius fuerat, utramque legentibus tradere, quam tertiam ex duabus constituere, quae nullam habet auctoritatem. Id vero fecit Wernsdorfius, quem sequebar, quia tunc Goldasti librum nondum nactus eram.

68. *Solinus.* ep. 254. A. V. 113. Hoc Lucretiani carminis granditatem feliciter imitatur fragmentum, unde Varroni Atacino tribuebat Scriverius. Salmasius scribit, Solinum ducentos fere annos post Plinium vixisse, ita ut aetas eius circa annum millesimum u. c. vel 247 p. Chr. inciderit.

69. *Hosidius Geta.* ep. 255. A. I. 178. Aequalis Tertulliani, qui Septimio Severo et Caracalla impe-

ratoribus, qui ab a. u. 946 ad a. 970 regnum tenebant, vixit. — Cum enim Tertullianus tradidisset, ab Hosidio Geta Medeam fabulam ex versibus Virgilianis compositam esse, non dubitarunt editores, hunc librum ei tribuere, quamquam in codicibus nomen auctoris deesset. Haec enim Medea nihil nisi cento Virgilianus est, at in codicibus tam laceratus, ut multi versus longiores brevioresve sint. Auctores vero centonum e poetarum numero eximendos esse patet, cum verba tantum aucupentur, nec sententiam respiciant.

70. *Publilius Optatianus Porphyrius.* ep. 236—240. A. III. 89. 103. Tria nova adieci. Is Constantino imperante, qui ab a. 1059 ad a. 1090 vel ab a. 306 p. Chr. ad a. 337 regnavit, vixit. Constat enim, Constantini vicennalia a. 326 carmine Panegyrico eum celebrasse. Epigrammata versibus constant anacyclicis, in quibus sententia nulla aut inepta est, verba autem artificioso quodam ordine aliquid dignitatis habent.

71. *Pentadius.* ep. 241—252. A. I. 102. 139. 140. 141. III. 88. I. 142. 148. 165. II. 203. III. 93. 105. V. 69. Pentadius idem esse fertur, cui Lactantius institutionum divinarum epitomen inscripsit. Lactantium trecentos fere annos post Christum vixisse constat. Pentadius haud contemnendus poeta est, etsi interdum arte lusuque verborum compensavit ingenium. Ep. 241 duobus locis in addendis correxi. Excidit praeterea e schedis meis epigramma Pentadii, quod A. I. 98 legitur: quare in appendice ep. 1614 reducendum duxi.

72. *Citerius Sidonius.* ep. 253. A. II. 257. Torremuzza hoc epigramma, verborum lusu insigne, suspectum esse dicit. Citerius Ausonii familiaris, qui a. u. 379 p. Chr. sive a. u. 1132 consul erat.

73. *Latinus Alcimus Avitus Alethius.* ep. 254—260. A. II. 173. 177. 178. III. 211. 212. 259. V. 150. Wernsdorfius egregie de hoc poeta disputavit docuitque, eum esse, quem inter professores Burdigalenses celebravit Ausonius. De aetate eius

dubitare non licet, cum Hieronymus in chronicis ad a. Christi 360 dicat: Alcimus et Delphidius rhetores in Aquitania florentissime docent. Carmina sunt vel elegiaca vel heroica vel hendecasyllabi, maioremque merentur laudem quam multa alia poetarum aequalium. Tunc enim temporis multos extitisse poetas constat, nec tamen Romae ii floruerunt potissimum, sed in provincia Galliarum. Ep. 259 epithalamium est, quod venustate epithalamio Gallieni imperatoris aemulatur. Ep. 260 an Alcimi sit nescio.

74. *Ablavius.* ep. 261. A. II. 114. Is consul fuit a. u. 1085 sive a. 331 p. Chr. Epigramma in Constantinum Magnum acumine plenum. In Anthologia graeca Palatina lib IX. ep. 762. Ablabio cuidam epigramma tribuitur, quem eundem esse suspicemur.

75. *Aemilius Magnus Arborius.* ep. 262. A. III. 275. Is rhetor Tolesanus Ausonio annis et consanguinitate coniunctus fuit. Elegia languida.

76. *D. Magnus Ausonius.* Is consul fuit a. p. Chr. 379 sive a. u. 1132. Etsi multa in editionibus Ausonii leguntur carmina, quae in Anthologia quoque extant, ut ep. 583. 617. 95. 1023. 1032. 284. 1031. 1052. 111. 1078. A. I. 43. 74. III. 268. 292. V. 45. 47. 85. 86. 141. 142., attamen nullum est, quod non aliorum potius poetarum esse videtur.

77. *Palladius.* ep. 263. A. I. 136. Hic rhetor aequalis erat Latini Alcimi. Carmen eius versibus Archilochiis constat.

78. *Symmachi.* ep. 265—273. A. II. 137. 143. 144—149. Haec epigrammata vulgo Symmacho inscribuntur, sed tres eorum auctores sunt. Primus enim, qui ep. 268. 270. 271. 272. 273. composuit, est L. Avianus Aurelius Symmachus, Q. Aurelii Symmachi oratoris pater. Is a. u. 1117 vel a. 364 p. Chr. praefectus urbi erat. Alter, cui ep. 266. 267. 268. (id novum est) tribuenda sunt, Q. Aurelius Symmachus filius est. Is a. u. 1123 sive a. p. Chr. 370 proconsul Africae, a. 384

praefectus urbi, a. 591 vel a. u. 1144 consul fuit. Tertius, cuius superest ep. 265 in Boethium, Q. Aurelius Anicius Symmachus, qui una cum Boethio filio a. 522 p. Chr. consulatum tenuit, esse videtur. Cuncta haec Symmachorum carmina invita Minerva sunt facta.

79. *Rufinus.* Rufino ep. 256. A. III. 89 versus anacyclici de amore in codice Divionensi tribuuntur. Is idem esse putatur, qui libellum de metris, quem grammaticis Putschii insertum esse constat, composuit. Atque e iunioribus grammaticis fuit, et aevo circiter Theodosiano floruit. Nec cum Rufino, Symmachi amico, orientis aulae praefecto, quem Claudianus poeta duobus libris insectatus est, confundendus, sed eo minor natu est. (Conf. Fabricius in Bibl. Med. et inf. aetatis v. Rufinus T. VI. p. 150.) Verum auctoritatem codicis Salmasiani secutus illud poema Optatiano Porphyrio vindicandum censui. Eidem porro Rufino alterum carmen, Pasiphaes fabulam Horatianis metris enarrans, quod A. III. 252 (ep. 997.) legimus, a Dousa, Goldasto, Fabricio biblioth. lat. T. III. p. 417 ed. Ernest., Wernsdorfio in Poet. T. II. p. 587 sine auctoritate codicum tribuitur.

80. *Sedulius.* ep. 274. A. V. 115. Is Theodosii iunioris, qui a. u. 1153. sive a. 400 p. Chr. natus a. u. 1203 vel a. 450 p. Chr. decessit, temporibus vixit. Epigramma in tabula orbis terrarum iussu Theodosii facta versatur.

81. *Augustinus.* ep. 275. 276. A. III. 144. Novum addidi ex codice Gothano Duebneri. Augustinus a. p. Chr. 430. 75 annos natus mortem obit.

82. *Rufus Festus Avienus.* ep. 277. 278. 279. 280. A. I. 169. 79. III. 58. 59. Wernsdorfius in Poet. T. V. p. 22 circa medium quarti post Christum seculi (350) vixisse Avienum putat. Ep. 279 languidum est. Ep. 280 inter Martialis poemata vulgo legitur, sed nimium quantum ab eius ingenio abhorret.

83. *Claudius Claudianus.* Is auctor Theodosio Magno

imperante, qui a. u. 1098 vel a. 345 p. Chr. natus a. u. 1148 vel a. 395 p. Chr. obiit, vixisse putatur. Sero vidi, tria epigrammata Anthologiae, 1082. 1083. 1121. sive A. V. 146. 147. 191 inter poemata Claudiani extare. At ep. 570 falso Claudiani esse fertur. Scriverius enim ad Anth. I. 15 adnotavit: *Citat Isidorus in Originibus capite de tropis sub Claudiani nomine.* Verum in Originibus Isidori lib. I. 36 nulla fit mentio Claudiani. Deinde F. V. Otto, qui Isidorum in Lindemanni corpore grammaticorum edidit, ad eundem Isidori locum pag. 56 dicit: *Citantur versus ut Claudiani ab Augustino l. III. de doctr. Chr.* Idem error Ottoni, qui Scriverio, accidit. In Augustino enim nullum Claudiani vestigium extat, ut ex adnotatione mea elucebit.

84. *Turcius Rufius Apronianus Asterius.* ep. 281. A. II. 187. Hic consul erat a. 494, et litteris adeo deditus, ut Virgilii codicem studiose emendaret.

85. *Mavortius.* ep. 282. A. I. 147. Vettius Agorius Basilius Mavortius consul erat sine collega anno post Christum 527. Is quoque litteris imbutus fuit: Horatii enim codicem recensuisse eum constat. Conf. Bentleius in praefatione Horatii sui.

86. *Patricius.* ep. 283. A. VI. 89. Patricium aequalem esse Boethii duco, et quidem eum, quem in praefatione commentariorum in Ciceronis Topica Boethius rhetorum peritissimum appellat. Paldamus vero (D. Röm. Erotik p. 90) Patricium non multum ante Symmachum vixisse vel aequalem eius fuisse arbitratur, quippe notum est, aliquot epistolas Symmachi lib. VII. 61—65. Patricio cuidam inscriptas esse. Verum conditio huius carminis allegorici ea est, ut inferiore aevo quam quo Symmachus vixit compositum esse potius credam.

87. *Priscianus.* ep. 284. 285. A. V. 47. 159. Aetatem Prisciani ex subscriptione codicis Heidelbergensis, quae in praefatione Krehlii pag. IX citatur, statuere licet. Ibi enim legimus: *Ego Theodorus scripsi artem Prisciani doctoris mei manu mea in*

urbe Roma Constantinopolitana die III. Idus Ianuarias Mavortio viro consule indictione quinta. Nam Mavortium a. p. Chr. 527 consulari dignitate ornatum fuisse, supra diximus. Ac Lindemannus in praef. ad Prisciani opuscula minora pag. XV, hunc a. 522 mortuum esse scribit. — Carmen *Est et Non* grammatici ingenium sapit. Ep. 1030. A. V. 43 in ms. Vossiano itidem Prisciano inscribitur.

88. *Phocas.* ep. 286. 287. 288. 289. A. II. 175. 256. 186. 185. Phocam Constantinopoli post Priscianum grammaticam profesum esse, refert Fabricius in biblioth. lat. T. III. p. 406 ed. Ernest., nec aliter Lindemannus in corpore Grammaticorum T. I. p. 319 et Baehrius in litt. Rom. p. 752. At Wernsdorfius Prisciano et Cassiodoro, qui passim eius mentionem faciant, antiquiorem esse iudicat in Poet. T. II. p. 392. Priscianus enim Phocam citat in lib. X. p. 889 ed. Putsch. vel T. I. p. 490 ed. Krehl. (Deest Phocas in indice Krehliano auctorum.) Cassiodorus eundem in libello de arte grammatica p. 2322 ed. Putsch. commemorat. Huius auctoris poemata, etsi miserrima sunt, auctoritatem quandam habuisse videntur, cum saepe ab Andhelmo grammatico (p. 520. 553 ed. Maii) laudentur. In ep. 286 imitatus est Sulpicii Carthaginiensis carmen, quod supra habuimus ep. 222. Ep. 287 de arte sua grammatica pessimum est.

89. *Fulgentius.* Is vixit circa a 515, ut ex Saxii Onomast. T. II. p. 19. coll. Analect. p. 551 et Baehrii Litt. Rom. p. 753 patet, et auctorem esse ep. 388, carminis astronomici, quod Sisebuti regis esse infra dicemus, coniecerat Scaliger.

90. *Maximianus.* Is sub Theodorico et Anastasio circa annum 500 in republica versatus est, et elegias scripsit, quae a Wernsdorfio sunt editae, nec quidquam in Anthologia latina huius viri extat. Sed hoc loco de eo monendum esse duxi, quia cum altero Maximiano, qui inter poetas scholasticos nominabitur, a Fabricio in Biblioth. lat.

med. et infimae aetatis T. V. p. 60, Saxio in Onomast. T.I. p. XXX, A. Maio in Tomo V. Auctt. class. e Vat. codd. editorum in disputatione praemissa confunditur. Quem errorem Carolus Langius in nomenclatore ad glossarium latinum atque Wernsdorfius in Poet. lat. T. VII. p. 170, ubi de elegiis Maximiani disseritur, deprehenderunt.

91. *Magnus Felix Ennodius.* ep. 264. A. III. 161. Is anno 521 diem obiit, unde patet, huc redigendum esse eius epigramma, non superiore loco, quo scriptores multo priores sunt collocati. Interim hoc epigramma omnino omittendum erat, quia inter cetera Ennodii carmina iam receptum legitur.

92. *Florentinus.* ep. 290. A. VI. 85. Ab hoc poeta nova in Anthologia latina poetarum series incipit. Aequales eius sunt Flavius Felix, Luxorius, Etemundis, Tuccianus. Qui omnes Carthagine vixerunt, tum cum Carthago altera Roma fuerat. Vandali enim subacta Italia Carthagine imperabant, (a. 429—534) eorumque reges Thrasamundus et Hildericus artibus litterisque adeo favebant, ut hac quoque re cum Roma vetere Carthago aemularetur. Sed facile intelligi potest, illis temporibus et per illam gentem auream litterarum aetatem reduci non potuisse. Conf. Gibbon Hist. Imperii Romani T. IX. p. 5.

93. *Flavius Felix.* ep. 291—295. A. III. 34. 35. 36. 37. VI. 86. Epigrammata pulchra excepto ultimo, quod scripserat auctor, ut clerici munus acciperet.

94. *Luxorius.* ep. 296—384. A. T. II. p. 579 ep. 1—84. adde A. III. 27. 41. Is sub Thrasamundo, Hilderico, Gelimere, Vandalorum regibus vixit. Conf. Meermannus ad Luxorii ep. 45. 54. 58. Thrasamundus ab a. 496 ad a. 523 Vandalis imperavit, Hildericus ab a. 523 ad a. 530, Gelimer ab a. 530 ad a. 534. Hic poeta propter lasciviam Vandalorum Martialis nominari potest, et obscenitas plerorumque carminum indicat, auctorem hominem ingeniosum quidem, at abiectum et impudicum, Vandalos vero luxuriae atque voluptatibus prorsus deditos fuisse.

Carmina multiplici versuum genere composita sunt, sed erroribus scatent licentia seculi. Attamen inter multa inepta aliquot bona esse non nego, ut ep. 545. 556. 573. 583. 584. Burmannus ex codice Divionensi Luxorii librum ediderat, sed in codice Salmasiano plura alia ei inserta sunt, quae ipsius esse negavit, ut ep. 587. 916. 176. 944. 1094. A. I. 29. III. 14. 25. 164. V. 163. Ego vero aliter sentio: nam non modo haec, verum multa alia Luxorio vindicanda censeo, ut ep. 1111. 1112. 1123.—1126. 1132. 1133. 1134. 916. A. V. 181. 182. 194. 195. 196. 197. 203. 204. 205. III. 167: ea enim carminibus eius simillima sunt. Cum in editione Burmanni Luxorii liber neglectus prope iaceret, nunc in meliorem redactum esse statum cura ac studio I. I. Ochsneri V. C., qui coniecturas mecum communicavit praestantissimas, omnes viri docti mecum laetabuntur.

95. *Etemundus*. ep. 547. A. III. 283. Nomen indicat, poetam fuisse Vandalicum.

96. *Tuccianus*. ep. 545. 546. A. 281. 282. Hunc quoque natione Vandalum fuisse, ex nomine coniicio.

97. *Eucheria*. ep. 585. A. V. 133. Wernsdorfius in poet. lat. T. II. p. 59. existimat, mulierem nobilem Aquitanicam vel Gallicam fuisse, et seculo post Christum quinto aut sexto vixisse.

98. *Eugenius*. ep. 586. 587. A. II. 264. V. 164. Utrumque inter Eugenii epigrammata vulgo legitur. Is auctor a. 646 in episcopatu Toletano Eugenio primo successit.

99. *Sisebutus*. ep. 588. A. V. 46. Flavius Sisebutus Gundemaro regi Gotho in Hispania successit a. p. Chr. 612, ac per octo annos cum dimidio imperium tenuit. Cuius tum de rebus gestis, tum de scriptis commentatus est Meermannus. Cum in aliquot codicibus hoc poema de eclipsibus lunae praestantissimum Isidori libro tertio Originum subiectum sit, Isidorus plerumque auctor eius habitus est. Andhelmus enim in libro de re gram-

matica et metrica pag. 520 dicit: *Isidorus vero vocales elisit ita: Argutusque inter latices et musica flabra.*

100. *Isidorus.* Is auctor esse ferebatur ep. 388, quod Sisebuti regis est, de quo modo diximus. Isidorus a. p. C. 636 diem obiit.

101. *Beda.* ep. 589. 590. 591. A. V. 116. 68. 70. Is auctor diem obiit a. 755. Ep. 589, compositionem horologii describens, non Bedae, sed Wandalberti Prumiensis esse testatur Fabricius in Bibl. lat. inf. et med. aet. T. I. p. 193. Ep. 591 sive Bedae cuculus venustate et ingenio caret. Aliud etiam carmen a Burmanno Bedae inscriptum est, ep. 1051. A. V. 85, verum antiquioris poetae esse, ipse Beda in operibus suis T. II. p. 68 dicit.

102. *Iulius Speratus.* ep. 592. A. V. 149. Auctorem in codice St. Galli reperit Goldastus, cuius eo tantum aetas notari potest, quod Paulus Alvarus Cordubensis, seculi noni monachus, in duobus de philomela carminibus hoc carmen imitaretur.

103. *Theodulfus.* ep. 593. A. V. 158. Is mortuus est a. 821. Hoc carmen insipidum delendum erat, quia inter cetera Theodulfi poemata editum est.

104. *Wandalbertus Prumiensis Diaconus.* (Diakon in der Abtei Prüm im Bisthum Trier.) Is circa a. 850 vixit. Ep. 589, quod vulgo Bedae inscribitur, huic a Fabricio et Mabillonio vindicari, supra dixi.

105. *Gerbertus.* ep. 594. A. II. 136. Is nomine Silvestris secundi pontifex Romanus fuit inde ab a. 999 ad a. 1003, quo anno decessit. Epigramma bonum est et in laude Boethii versatur, cuius in bibliotheca sua scripta Otho tertius imperator collocavit. Conf. Heerenius Geschichte der Philologie T. I. p. 164.

106. *Marbodus* sive *Merobaudus.* Is a. 1123 diem obiit. Conf. Fabricii bibl. lat. med. et inf. aet. T. V. p. 16. Saxii Onomast. T. II. p. 201. Cui

ab Hommeyo Supplemento Patrum p. 549 parum verisimili coniectura ep. 69 *Thrax puer,* quod Iulio Caesari aut Caesari Germanico vulgo tribuitur, vindicari dicit Fabricius in bibl. lat. T. I. p. 274 ed. Ernestii. Deinde *proverbia Catonis philosophi,* quae in carminibus Marbodi postremo loco leguntur, in A. III. 110. (ep. 938.) extant. Atque ep. 640. A. I. 105 *de Troia et Hectore* in Marbodii poemate de ornamentis verborum legitur.

107. *Hugo Metellus.* Is a. 1117 decessit. Eum auctorem esse aenigmatum, quae ep. 1058. 1059. 1063. 1069. A. V. 118. 119. 123. 129. leguntur, coniicit Meermannus. Quorum primum in fine versuum allitterationem facit more recentiorum.

108. *Hildebertus Cenomanensis* (Bischof von Mans.). ep. 395. A. III. 5. Is initio seculi duodecimi vixit. Hic duas elegias composuit, unam, in qua Romam ethnicam versibus exornavit. Huic alteram opposuit, in qua Romam Christianam laudibus effert. Prior in Anthologia legitur, deque ea Niebuhrius in libro Beschreibung der Stadt Rom von Platner und Bunsen disserit T. I. p. 120, eandemque in nostrum sermonem ibidem vertit Bunsenius pag. 249. Atque in ultimum elegiae distichon commentatus est Lessingius in operibus T. XIV. p. 382.

109. *Alanus de Insulis.* ep. 396. A. III. 90. Alanus de Insulis sive ex civitate Insulana, Gallo-Flandriae metropoli, doctor Parisiensis, inde monachus Claraevallis, defunctus est a. 1202, annos 93 natus. Conf. Fabricius bibl. lat. med. et inf. aet. T. I. p. 35. Saxius Onomast. T. II. p. 267. Vossius de poet. lat. p. 75. Hanc oden, quae hendecasyllabis Alcaicis constat, lAani esse, quod addubitaverat Saxius in indice Onomastici T. II. p. 601, testatus est Barthius in Adversariis XV. 9.

110. *Poetae Scholastici duodecim.* i. e. Maximianus, Euforbus, Vomanus, Hilasius, Iulianus, Vitalis, Pompeianus, Eusthenius, Asmenius, Palladius,

Asclepiadius, Basilius. Ep. 397—528. A. II. 158—169. 195. 197. 198. III. 75. V. 2—13. 17—28. 29—39. 52—63. 89—100. 101—112. Aetatem horum poetarum ex eo colligere licet, quod scimus, quando vixerit Maximianus. Maximianus enim grammaticus, versificator, qui natione Gallus in Academia Parisiensi praelegi pueris solebat, vixit anno circiter 1200. Conf. Carolus Cangius in Nomenclatore ad Glossarium Latinum, Fabricius bibl. lat. med. et inf. act. T. V. p. 59., Iustus Fontaninus historia litter. Aquit. c. III. §. 111. p. 50, Wernsdorfius in Poet. T. VII. p. 170. Hunc vero plerique confuderunt cum altero Maximiano, elegiarum scriptore, qui Theodosii imperatoris legatus fuit, ut supra iam in Maximiano et in Iahnii annalibus 1833. 2 Supplem. 2 H. p. 192. duce Wernsdorfio usus monui. Duodecim illi poetae aequales fuerunt, litterasque in Academia Parisiensi professos esse, veri est simile. Ex carminibus eorum patet, ludos musicos et certamina poetica ab iis instituta esse, quorum ea fuerat ratio, ut singuli eodem rhythmo ac de eadem re, de qua inter se convenerant, versus componerent. Hic mos non in academia Parisiensi solum olim invaluisse videtur, sed etiam nunc in academiis Italicis viget. Nec spiritu poetico haec epigrammata carent, et elegantia atque simplicitate eminent et recentiorum Italorum carminibus similiora quam antiquorum sunt. Eae vero res, in quibus hi poetae ludebant, hae sunt:

1. *Ciceronis tumulus* numero elegiaco.
2. *argumenta in Virgilii Aeneidem* versibus quinque hexametris.
3. *epitaphia Virgilii* duobus distichis.
4. *epitaphia Virgilii* singulis distichis.
5. *carmina de ratione tabulae* ex singulis versibus, qui senis verbis et litteris constant.
6. *De ortu solis* duobus distichis.
7. *Iris sive de arcu coelesti* e trinis versiculis heroicis.

8. *de signis coelestibus* senis versibus hexametris.
9. *descriptio quatuor tempestatum anni* quaternis versibus hexametris.
10. *amnis glacie concretus* singulis distichis.
11. *imago in unda* singulis distichis heroicis.

111. *Hilasius.* ep. 529. 530. A. II. 200. 201. Poeta scholasticus, cuius non tantum inter ludos poeticos illorum poetarum, sed alia praeterea carmina extant.

112. *Asmenus.* ep. 531. 532. A. V. 132. II. 190. Poeta scholasticus. Ep. 532 ab aliis Basilio inscribitur.

113. *Vomanus.* ep. 533. 534. A. III. 51. 92. Poeta scholasticus. Ep. 533 de laudibus hortuli elegans est. Ep. 534 Symposio vulgo tribuitur.

114. *Basilius.* Poeta scholasticus, cui ab aliis ep. 532 et 533 tribuuntur.

115. *Vitalis.* Ep. 535. A. III. 85. Poeta scholasticus.

116. *Eusebius.* Huic in edit. Burmanni *tumulus Achillis* A. I. 98. inscribitur, sed Pentadii esse, auctor est Scaliger. Tum in aliquot codicibus inter poetas scholasticos Eusebius nominatur, verum in optimis libris ubique pro eo Eusthenius existit, ita ut in spongiam incumbere debeat Eusebius.

117. *Eusthenius.* poeta scholasticus, cui ab aliis Pentadii epitaphium Achillis, A. I. 98, adscribitur, eundemque in codicibus cum Eusebio commutari solere, modo dixi.

Auctores Incerti.

118. *Regianus.* ep. 536. 537. 538. A. III. 28. 38. 33. Epigrammata venusta sunt.

119. *Ponnanus.* ep. 539. A. II. 71. An *Pompeianus* sit legendus, qui poetarum scholasticorum est, quaeri potest.

120. *Caelius Firmianus Symposius.* ep. 540. A. III. 104. Is idem est, qui aenigmatum librum scri-

psit. Symposium poetam mirificum metricae artis peritia esse dicit Andhelmus, grammaticus seculi septimi, qui aequalis eius fuisse videtur. Carmen choriambicis constat.

121. *Lindinus.* ep. 541. A. III. 94. Hendecasyllabi.

122. *Sulpicius Lupercus Servastus iunior.* ep. 542. 543. A. III. 97. 74.

123. *Aurelius Romulus.* ep. 544. A. II. 236.

124. *Vincentius.* ep. 548. A. I. 154. Carmen sensu destitutum.

125. *Coronatus.* ep. 549. 550. 551. A. I. 176. V. 155. 157. quod etiam A. I. 177 editum est. Ep. 549 intellectu caret; ep. 551 gallinam ovatam describit, in quo ridiculum commisit Burmannus errorem, qui, cum primum ederet, in Medeam dictum putabat.

126. *Donatus.* ep. 552. A. V. 156. Duos eius nominis grammaticos extitisse constat: uter eorum sit epigrammatis auctor, nescio.

127. *Laetus Avianus.* ep. 553. Ex Addendis T. I. p. 738. Incertum, au fabularum scriptor sit intelligendus, et ne Cannegieterus quidem in dissertatione de Flavio Aviano p. 262 hanc quaestionem solvere ausus est.

128. *Caesar.* ep. 554. A. II. 230. Optimum epigramma, quod Hadriano Caesare aut meliore etiam poeta dignum est.

129. *Petrus Referendarius.* ep. 555. A. VI. 88. Carmen eroticum miserrimum. Nescio an Petrus Referendarius aequalis fuerit Laurentii Lydi, qui a. 500 p. C. vixit, quemque Saxius in Onomastico T. II. p. 27 affert.

130. *Claudius.* ep. 556. A. V. 15. Multos eius nominis poetas extitisse constat.

131. *Modestus.* ep. 557. A. II. 171.

132. *Valerianus.* ep. 558. A. II. 157. Valerianus ex catalogo poetarum delendus, cum ex Valerio Martiali sit conglutinatus. Quatuor enim priores versus in Martiali III. 66, ultimum distichon ibidem V. 70 legitur.

133. *Reposianus.* ep. 559. A. I. 72. Poeta pessimus.

134. *Victorinus.* Mansius adnotavit in Fabricii bibl. lat. m. et i. aet. T. VI. p. 130: „Auctores historiae litterariae Gallicae existimant, poema illud (ep. 997.), quod fabulam Pasiphaes metris omnibus Horatianis exprimit, esse Rufini. Longe melior est sententia Fabricii nostri, Biblioth. latin. IV. 7. p. 796., qui Victorini grammatici esse ostendit, illius scilicet Antiochensis, cuius librum de metris Terentianis in collectione sua exhibet Putschius p. 2706." — Sed memoria, opinor, lapsus est Mansius, cum Fabricius in illo loco fabulam Pasiphaes ipsi Rufino vindicaret.

135. *Tullius Marcus.* ep. 945. A. III. 166. Nemo suspicetur, Ciceronem esse intelligendum.

136. *Vergilius.* Grammaticus atque poeta sexti vel septimi seculi, quem Andhelmus de re grammatica pag. 520 affert: Vergilius libro, quem Paedagogus praetitulavit, cuius principium est:

Carmina si fuerint te iudice digna favore,
reddetur titulus purpureusque nitor;
si minus, aestivas poteris convolvere sardas,
aut piper aut calvas hinc operire nuces.

137. *Laurentius.* Falso hic a Nodello in Observat. crit. p. 4. auctor epithalamii vocatur. Ep. enim 1143 non a Laurentio compositum, verum epithalamium est Laurentii et Mariae.

Hac in disputatione plus centum et quadraginta recensui poetas: quorum nonnulli adhuc celeberrimi sunt, at plerorumque vetustate memoria abiit, ita ut in iis libris, qui in historia litterarum Romanarum versantur, ne nomina quidem eorum appareant.

Superest, ut de carminibus suppositiis vel recentioribus dicam. Ac mirabuntur sane lectores, quantus sit eorum numerus. Nam a Scaligero, Pithoeo, Burmanno plus centum viginti in Anthologiam recepta sunt, quae a recentioribus poetis composita esse

constat, nec dubito, quin alia praeterea latcant, quae falso itidem antiquitatis prae se ferunt speciem. Pithoeus enim in colligendis epigrammatis multo diligentior quam prudentior erat, nec Burmannus eiusdem culpae immunis est. Ac multo maiore Anthologiam latinam laude atque honore vulgo fruitam fuisse arbitror, nisi miserorum carminum numerus a Burmanno tantopere auctus esset. Pessimi vero omnium sunt centones, quorum tot Burmannus edidit, quosque summo me taedio percucurrisse fateor. Pleraque igitur poematum recentiorum in appendicem (ep. 1557 — 1606.) reieci: sed cum non omnia in eam redigere liceret, verum multis, quorum de antiquitate amplius deliberandum censui, idem, quem in editione Burmanni tenent, locus dandus esset, cuncta singulatim hic in prooemio colligere malui.

Ep. 63. *Ciceronis in T. Caninium Rebilum.* Nemo dixit, quo in codice hi versus iambici legantur. Macrobius enim haec verba metro soluto refert, unde Scaliger ea numero exornasse videtur.

Ep. 69. *C. Iulii Caesaris in puerum submersum.* Alii Iulio Caesari, alii Caesari Germanico, alii Octaviano Caesari Augusto, alii denique Marbodo tribuebant. Idem epigramma bis in Anthologia graeca legitur, cum inter Philippi carmina ep. 71. vid. Iacobsii Animadv. T. II. P. 2. p. 198., tum inter Flacci epigrammata. Anth. Palatin. lib. VII, 542. Carmen latinum e graeco a recentiore poeta conversum esse, docuerunt Bonada Vol. II. p. 264., Bimardus in Thesauro Muratorii T. I. p. 33., D'Orvillius, Schraderus in epist. crit. p. 62.

Ep. 70. *Iulii Caesaris.* Scriverius et Fabricius Bibl. lat. T. I. p. 274 ed. Ernest. spurium esse dixerunt.

Ep. 87. *Virgilii Maronis in Augustum.* De his duobus versibus mire fabulantur aevi medii scriptores. Alexander Abbas Celesini Monasterii lib. III de rebus gestis Rogerii Siciliae regis p. 120 scribit, Virgilium Neapoli dominium habuisse, et ibi ingens volumen hexametris versibus composuisse, et (p. 127)

meruisse ab Augusto Neapolitanae urbis et simul provinciae Calabriae dominatum pro duobus, quos scripserit, versibus:

Nocte pluit tota, redeunt spectacula mane,
Divisum imperium cum Iove Caesar habet.

Conf. Fabricii Bibl. lat. T. I. p. 306 ed. Ernest. Aliam narrationem de his versibus et de iis, qui mox sequuntur, refert Donatus; sed fictos esse existimo.

Ep. 88. *Virgilii in Bathyllum poetam.* Afferuntur a Donato atque ab Andhelmo grammatico p. 576, qui dicit *Vergilius in tetrasticis theatralibus Sic vos non vobis mellificatis apes.* Virgilii ingenio prorsus sunt indigni.

Ep. 97. *Virgilii in Ballistam ludi magistrum.* A grammatico ducit originem.

Ep. 98 *epitaphium Virgilii.* Haec inscriptio olim in Pausilypo prope Neapolim, ubi Virgilii sepulcrum esse fertur, extabat. Conf. Keyslers Reisen p. 835.

Ep. 864. A. II. 199. Epitaphium Virgilii, quod deleta priore inscriptione, de qua modo diximus, seculo sexto decimo eodem loco candido marmori insculpebatur. Conf. Fabric. Bibl. lat. T. I. p. 304. ed. Ernest. Keyslers Reisen p. 836.

Ep. 99. *Virgilii Maronis.* Hoc distichon poetam medii aevi sapit.

Ep. 112. *Cassii Parmensis Orpheus.* Antonius Thylesius auctor.

Ep. 114 et 115. *Horatii Odae duae.* Compositae seculo decimo octavo.

Ep. 117. *Germanici Caesaris tumulus Hectoris.* Dubitatur de antiquitate carminis.

Ep. 135. *Senecae.* Deterioris aevi est.

Ep. 185. *Petronii Antigenidis in Telephum.* Weichertius recens esse censuit, verum causam iudicii sui non aperuit: nec eam me videre fateor.

Ep. 225. *Appuleii.* Appuleio abiudicandum, immo recens esse patet.

Ep. 230. *Appuleii ἀνεχόμενος ex Menandro.* Est Mureti carmen.

Ep. 253. *Citerii Sidonii oratoris de pastoribus.* Torremuzza recens esse adnotavit.

Ep. 557. *Modesti Lucretia.* Burmannus recens esse dicit.

Ep. 558. *Valeriani de Cicerone.* Hoc epigramma ex duobus Valerii Martialis epigrammatis compositum est.

Ep. 580. Leonardus Aretinus in imaginem Braccii Montonii fecit. At Morcellus antiquum esse demonstrare studet.

Ep. 1537. Est Euriali Moranii Asculani, poetae, qui sexto decimo seculo vixit.

Ep. 1539. Hoc epitaphium, pedestri sermone scriptum, a Guarino Veronensi ex Plutarcho conversum est.

Ep. 589. Orellius hos versus seculo sexto decimo scriptos esse dicit.

Ep. 1545. Recens esse et e graeco conversum dixere Pithoeus et Scriverius.

Ep. 690. Octavius Ferrarius suppositis adnumeravit.

Ep. 1555. Epigramma Gratiarum statuas, quae in palatio Dirae Columnae videbantur, celebrat.

Ep. 693. antiquum non esse Hieronymus Atestinus colligit.

Ep. 694. Hanc inscriptionem a Lupato de Lupatis factam esse, tum alii, tum Keyslerus in Itinerario suo p. 1058 demonstrarunt. Is primum versum aliter legit *Inclitus Antenor, patria vox, nisa quietem,* etc.

Ep. 697. Carmen in Alexandrum Magnum recens esse existimo: sermo enim a veteri prorsus abhorret.

Ep. 1556. *Q. Fabii dictatoris nepotum.* Burmannus recens esse colligit.

Ep. 1557. *Livii Salinatoris.* Aevi sequioris esse auctor est Burmannus.

Ep. 708. Torremuzza recentiorem inscriptionem esse statuit.

Ep. 1558. *Euripides.* Recens esse, quivis facile sentiet.

Ep. 724. Maiansius atque Osannus epigramma fictum esse contendunt.

Ep. 1544. *Iulii in Petronium Arbitrum.* Iulium Romanum sive Pomponium Laetum hos versus fecisse demonstravit Niebuhrius.

Ep. 758. Inter carmina Michaelis Marulli legitur, nec antiquioris poetae esse existimo. In versu quarto in Marullo melius legitur *at moveat* etc.

Ep. 770. Burmannus atque Schraderus recens esse iudicarunt.

Ep. 789. Recens esse a multis demonstratur.

Ep. 827. Maiansius suppositum esse demonstravit.

Ep. 841. Aut novum aut medii aevi esse duco.

Ep. 848. de Boethio. Recens esse docuit Millinius.

Ep. 1551. *Appuleii.* Id ab editore quodam Appuleii compositum esse, ex verbis Oudendorpii apparet.

Ep. 1552. Marullo tribuit Burmannus.

Ep. 1553. *Epicteti de Venere.* Antiquum non esse, ex eo apparet, quod in *Altercatione Hadriani et Epicteti* legitur.

Ep. 1559. *Epitaphium Ciceronis.* Suspectum esse affirmat Burmannus.

Ep. 1560. *Epitaphium Ovidii.* Fictum esse, Schoenwisnerus accurate docuit.

Ep. 1561. *De primis Latii regibus.* Recens esse putat Burmannus.

Ep. 1562. Maiansius auctor est, antiquum non esse epigramma.

Liber Tertius.

Ep. 881. *De vetere Roma.* Recens esse epigramma, ex Keysleri Itinere patet p. 535.

Ep. 883. *De villae Ruffinae fonte,* quod ex Addendis T. I. p. 740 recepi, recens est, ut ex ipsa inscriptione patet.

Ep. 885. *De Treveris.* Epigramma eius est, qui de antiquitate urbis Trevirorum imponere voluit.

Ep. 1565. *Interamnae.* Recens esse dixit Almeloveenius.

Ep. 889. A. III. 26. *De Fonte.* In Schradaei Monum. Ital. p. 198. inscribitur *In fonte ante S. Mariam Transtiber*, unde in fontem recentiorum temporum inscriptum esse apparet.

Ep. 1540. A. III. 64. *De Vita humiliori.* Ex Francisci Petrarchae ecloga tertia.

Ep. 934. A. III. 86. *De Venere, Vino et Balneis.* Scaliger foetum recentioris poetae et ex Graeco expressum dicit. Sed in lapide sepulcrali ex statur Gruterus et Osannus. tare te-

Ep. 1554. A. III. 96. *Epicteti.* Inscriptionem falsam esse, totumque suspectum, in adnotatione dixi.

Ep. 959. A. III. 145. Recens esse videtur.

Ep. 1564. A. III. 146. *Epicuri.* Recens esse demonstravit Naekius.

Ep. 989. A. III. 219. *Lydia bella puella.* Naekius aevo medio, Niebuhrius autem XV seculo tribuit.

Ep. 1541. A. III. 165. *In Graeculum a cane interfectum.* Est Adriani Scorelii Batavi.

Ep. 1565. A. III. 172. *De duabus sororibus meretriculis ex Illyrico Gentia et Chloe, quae Romana castra cum matre lena sequebantur.* Iam Scaliger recens esse suspicatus est; alii vero Cornelio Gallo tribuerunt.

Ep. 1538. A. III. 177. *Pulicis de Hermaphrodito.* Henricus Pulex (Pulice de Custoza) Vicentinus, poeta seculi quarti decimi, auctor est. Alii ab Antonio Panormitano compositum esse opinabantur, qua de re Forbergus pag. 168. disputavit. Scaliger autem veteri poetae tribuit.

Ep. 1566. A. III. 263. *In Flaviam Rufillam puellam formosam.* Antonius Thebaldeus Ferrariensis aut Augustinus Brenzonius auctor esse fertur.

Ep. 1567. A. 266. *De Theide et Mela.* Iulii Bulengeri esse adnotavit Pithoeus.

Ep. 1568. A. III. 267. *In statuam Satyri et pueri.* Est Hieronymi Vulpii Novocomensis.

Ep. 1569. A. III. 269. *In puerum formosum.* Est Ioannis Aurati.

Ep. 1011. A. III. 274. *in Senectutem amori inertem.* Hoc epigramma miserum ex ingenio poetae recentioris natum esse sentio.

Liber quintus.

Ep. 1072. A. V. 154. *Caesaris ad valvas sedeo.* Antiquo colore id carere iudico.

Ep. 1085. A. V. 151. *De pica dialogismus. Albedo. Nigredo. Pica. Natura.* Recens esse epigramma quivis sentiet.

Ep. 1140. A. V. 211. Ex bibliotheca Niceronii, conversa in sermonem nostrum a Baumgartenio, T. VI. p. 205 apparet, hos versus a Pio secundo, papa, qui antea Aeneae Sylvii gesserat nomen, in poetam quendam scriptos esse.

Ep. 1546. A. V. 213. *Dum rides.* Ex Ioviani Pontani hendecasyllabis sumtum putat Leichius, Maffeius vero Augustino Brenzonio vindicavit.

Ep. 1547. A. V. 214. *Epigramma vetus incerti auctoris.* Moneta auctor est, hos versus ab Iacobo Bugio Andensi in nuptias Margarethae, filiae Caroli quinti nothae dictos esse.

Ep. 1548. A. V. 215. *Spoleti. Nymph. Font. Lysimach. V.* Ab Italo quodam fictum est.

Ep. 1549. A. V. 216. *Pani Custod.... Sub imagine Panis rudilapide. Veronae. effossum in Calabria.* Itidem ab Italo quodam effictum.

Ep. 1550. A. V. 217. *Est rosa flos Veneris.* Hoc epigramma eo factum, ut illud *sub rosa dictum* versibus explicaretur.

Liber quartus.

Ep. 1146. A. IV. 3. *Aemilii.* Ferretius atque Schraderus commentitium esse docuerunt.

Ep. 1151. A. IV. 9. *Apicii.* Fictam esse inscriptionem Fabrettus ac Schraderus docuere.

Ep. 1160. *Vixi edi atque bibi.* Antiquo destituta colore.

Ep. 1167. A. IV. 13. *Memoriae M. Luccei M. F. Nepotis Sex. Onusianus.* Fidem epitaphii labefactavit Schraderus, nec aliter iudicandum esse arbitror, cum in declamationem vanam exeat epitaphium, pluresque versus ab auctore ex Horatio Ovidioque sumti sint.

Ep. 1168. A. IV. 14. *Camilli Aquileii.* Recentem esse inscriptionem, Maiansius docuit.

Ep. 1570. A. IV. 16. *Hersili.* Michaeli Marullo tribui debet.

Ep. 1571. A. IV. 17. *Felicis.* Muratorius atque Schraderus de antiquitate dubitant.

Ep. 1170. A. IV. 18. *Marii.* Recens esse Schraderus iudicavit.

Ep. 1572. A. IV. 22. Maiansius, Wesselingius, Meermannus atque Schraderus fictam inscriptionem docuerunt.

Ep. 1573. A. IV. 55. Maiansius fictum esse putat.

Ep. 1574. A. IV. 38. *Tyrrheni Etrusci.* Burmannus suspectum esse iudicavit.

Ep. 1192. A. IV. 45. Recens esse Schraderus iudicavit.

Ep. 1193. A. IV. 46. Recens esse epitaphium, ex itineribus Keysleri p. 418 elucet, unde cognoscimus legi Sienae in ecclesia Sancti Spiritus.

Ep. 1198. A. IV. 51. Hoc epitaphium in aede Mariae del popolo Romae legitur, ubi Franciscus Tovarus Vallisoletanus I. U. D. subscriptus est, unde recens esse patet.

Ep. 1575. A. IV. 58. *Mulieris a marito interfectae.* Epitaphium Christinae Patavinae est, nec color tantum sententiarum, sed etiam mulieris nomen recens esse epigramma demonstrat.

Ep. 1576. A. IV. 59. *Miellae caesae et a suibus erutae.* In Ioviani Pontani poematis extat.

Ep. 1542. A. IV. 65. *Constantinae Mauritii Imp. uxoris.* Epitaphium hoc in Zonara legitur, et e graeco conversum est ab Hieronymo Wolfio.

Ep. 1213. A. IV. 69. *in Neaeram.* Id non adeo vetustum esse censeo, ut iam nomen *Leon* indicat.

Ep. 1577. A. IV. 72. *Angelae.* Heinsius atque Schraderus suspectum esse crediderunt ob *Angelae* nomen.

Ep. 1543. A. IV. 74. *Lucillae.* Epigramma graecum, quod in Anth. graeca legitur, a Vineto in latinum conversum est, ut Burmannus atque Iacobsius in Animadv. Vol. III. P. 2. p. 516 dixerunt.

Ep. 1578. A. IV. 76. Recens esse Burmannus suspicatur. Nec aliter Schraderus iudicavit in ep. crit. p. 59. Pleraque huius generis, inquit, carmina, quae, tamquam ex Italia sibi missa forent, Angli nuper credulis venditarunt, ab hominibus versutis et callidis videntur esse ficta. Quo similiora autem sunt antiquis, hoc suspectiora, velut hoc

Et lac et vini pateras et liquida mella,

quo scriptor eruditulus similitudinem ducere voluit e Lucretio, qui primam syllabam vocis *liquidus* porrigere solet.

Ep. 1579. A. IV. 77. Schraderus adnotat: Schradaeus in monum. Ital. p. 156 a. versus distinctos exhibet hoc pacto:

Lucretiae Maffaeae.

Si cineres vitae specimen post fata reservant,
hic proprio nulli cedet honore cinis.

Maffaeorum gemell.

Una dies etc.

Nec aliter exhibentur in tuo codice Ms. Quare dubitandum non videtur, quin duo sint epitaphia recentissima.

Ep. 1580. A. IV. 85. Schraderus adnotavit ep. cr. p. 40.: „*Vix dubito, quin auctor sit Franciscus Columna, qui multas huius generis in Hypnerotomachia Poliphili finxit.*" — Hic Franciscus Columna, ab amoribus *Poliae,* virginis nobilis Tarvisinae, *Po-*

liphili nomine insignitus, Hypnerotomachiam a. 1467 scripsit, teste Fabricio in Bibl. inf. et med. act. T. I. p. 403.

Ep. 1581. A. IV. 95. *Recens est carmen, quod habetur in poematibus Basilii Zanchii lib. VII. p. 232 ed. Basil. a. 1553., novae p. 181.* Schraderus ep. cr. p. 62. De Basilio Zanchio, Bergomate, poeta et philosopho Romano v. Sax. Onomast. T. III. p. 289. Anal. p. 637.

Ep. 1582. A. IV. 99. *Non dubito, quin recens sit carmen a Cotta scriptum in Ioannem Quinterium Laudensem, cuius adolescentis pulchritudo celebrabatur.* Schraderus ep. crit. p. 63.

Ep. 1583. A. IV. 112. *Recens hoc est carmen, et in Hieronymum Angerianum scriptum, qui propria manu cecidit.* Hoc adnotavit Schraderus. Ac sub incerti auctoris nomine carminibus Angeriani in fine adnectitur.

Ep. 1584. A. IV. 113. *In Alexandrum Novoleriae comitem, cui congruit, scriptum esse Schradaeus indicat Monum. Ital. p. 230 a. Est itaque recens aeque ut praecedens epitaphium.* Schrader. ep. cr. p. 64.

Ep. 1585. A. IV. 114. *Recens carmen est in Camillam.* Schraderus ep. cr. p. 65. Simillimum carmen inter Sannazarii poemata legitur lib. I. epigr. 42.

Ep. 1586. A. IV. 122. In hoc carmine fucus, non verus dolor loquitur. Ac recens esse, iam Bonada, Dorvillius, Burmannus senserunt. Nec auctorem eius ignoramus. Dorvillius enim Ioviano Pontano tribuendum esse existimat.

Ep. 1261. A. IV. 134. *Deiphobes. An carmen, ex unius Schradaei Monum. Ital. p. 187 a. sumtum, sit antiquum, dubito.* Schraderus ep. cr. p. 66. Observavi autem, omnia carmina, quae ex Schradaei libro in Anthologiam transierunt, nova esse.

Ep. 1262. A. IV. 135. Suspectum cum propter Vincentiae nomen, tum propter colorem orationis.

Ep. 1274. A. IV. 142. Vulpius epitaphium Claudiae Homonoeae seculo decimo sexto fictum esse dicit, idque ex eo colligendum opinatur, quod eloquentiae ni-

mis accuratae sit, et vix ex inscriptionibus aliquam reperias, quae verborum delectu ac proprietate cum ea certare possit. Sed errare Vulpium existimo. Hoc carmen ab optimo seculi Augustei poeta compositum est, et sententiarum color verum dolorem, non fictum prodit. Verus autem dolor imitatione attingi non potest. Osannus quoque Vulpii opinionem refutavit.

Ep. 1587. A. IV. 167. *Lydae.* Schraderus novum esse monuit.

Ep. 1588. A. IV. 174. Burmannus atque Schraderus recens esse auctores sunt.

Ep. 1589. A. IV. 187. Pulcherrimum epitaphium Burmannus et Scbraderus recens esse agnoverunt.

Ep. 1590. A. IV. 190. Schradaeus Dorotheae Tonnae, Chrytraeus vero Iuliao Maffeiae positum dicit, unde recens esse Schraderus monuit.

Ep. 1591. A. IV. 204. A pessimo certe poeta, si antiquum esse credimus, factum.

Ep. 1592. A. IV. 214. Maiansius fictum putat.

Ep. 1593. A. IV. 244. Antonium Epicurum poetam Neapolitanum, qui octogenarius anno 1555 obiit, hos versus composuisse, Keyslerus et Schraderus comprobant.

Ep. 1353. A. IV. 250. Gudius et Gruterus fictam inscriptionem esse monuerunt.

Ep. 1594. A. IV. 251. Legitur in Iani Anysii poetae Neapolitani carminibus.

Ep. 1595. A. IV. 258. Schraderus novum esse docuit, idque ex Schradaei libro apparet.

Ep. 1596. A. IV. 262. Extat in Schradaei libro inter epitaphia recentioris aevi Neapolitana.

Ep. 1375. A. IV. 276. Sannazarius hoc epitaphium Andreae Bonifacio puero Neapoli posuit, ut ex Keysleri itinere p. 831 apparet.

Ep. 1597. A. IV. 280. Quod iis epigrammatis, quae Angli pro vetustis venditaverint, adnumerandum esse, Burmannus ac Schraderus monuere.

Ep. 1388. A. IV. 291. Hoc epitaphium, quod ex Schradaei libro retulit Burmannus, recens esse puto.

Ep. 1423. A. IV. 333. Recens esse sententiarum color comprobare videtur.

Ep. 1598. A. IV. 340. Maiansius spuriam inscriptionem esse adnotavit.

Ep. 1599. A. IV. 342. Ex subscriptione apparet, recentissimum esse epitaphium.

Ep. 1600. A. IV. 349. Dorvillius adnotat: *Nescio quid statuam de eleganti quidem, sed nimis κεκαλλωπισμένῳ epigrammate,* et Schraderus novum esse edixit in ep. cr. p. 68. Contra Boissonadius falso suspectum haberi opinatur.

Ep. 1601. A. IV. 350. *in Manfridum tonsorem.* Ipsum adeo hominis nomen recens esse carmen demonstrat.

Ep. 1602. A. IV. 358. Recens esse, Schraderus ex Schradaei libro p. 162 a. comprobavit.

Ep. 1603. A. IV. 389. Epigramma in Schradaei tantum Monum. Ital. p. 161 legitur, eique color antiquus deest.

Ep. 1604. A. IV. 400. Antonii Thebaldaei esse Fabrettus et Schraderus docuerunt.

Ep. 1605. A. IV. 401. Fabrettus et Schraderus recens esse adnotarunt.

Ep. 1606. A. IV. 403. Broukhusius docuit, Ioachimum Bellaium ex Italico sermone in latinum vertisse.

ANTHOLOGIA
VETERUM LATINORUM
EPIGRAMMATUM ET POEMATUM
SIVE
CATALECTA POETARUM LATINORUM.

Epigrammata Saturnia.

1.

Cornelius Lucius Scipio Barbatus,
Gnaivod patre prognatus, fortis vir sapiensque,
Quoius forma virtutei parisuma fuit,
Consol censor aidilis quei fuit apud vos,
Taurasia Cisauna Samnio cepit
Subigit omne Loucana
Opsidesque abdoucit.

2.

L. Cornelio. L. F. Scipio
aidilis. cosol. cesor.

Honc oino ploirume cosentiont R*omanei*
Duonoro optumo fuise viro,
Luciom Scipione. filios Barbati,
Consol, censor, aidilis hic fuet *apud vos.*
Hec cepit Corsica Aleriaque urbe;
Dedet Tempestatibus aide mereto.

3.

Quei apice, insigne Dialis Flaminis, gesistei,
Mors perfecit tua, ut essent omnia
Brevia, honos fama virtusque
Gloria atque ingenium; quibus
Sei in longa licuiset tibe utier vita,
Facile facteis superases gloriam maiorum.
Quare lubens te in gremiu Scipio recipit terra,
Publi, prognatum Publio, Corneli.

4.

L. Cornelius Cn. F. Cn. N. Scipio.

Magna sapientia multasque virtutes
Aetate quom parva posidet hoc saxsum.

Quoiei vita defecit. non honos. honore
Is hic situs, quei nunquam victus est virtutei.
Annos gnatus xx is l.. mandatus
Ne quairatis honore. quei minus sit m...

5.

In Atilium Calatinum.

Honc oino ploirume cosentiont genteis,
Populei primariom fuise virom.

6.

Romane, aquam Albanam cave lacue contineri;
Cave in mare emanare suopte flumine siris.
Emissam eam per agros rigabis, dissipatam
Rivis extingües: tum tu insiste audax hostium
Muris memor, quam per tot annos obsedisti,
Urbe ex ea tibi his, quae nunc panduntur fatis
Victoriam datam. Bello effecto donum amplum
Victor templa ad mea porta, sacraque patria, quorum
Omissa cura est, instaurata, ut adsolet, fac.

7.

Hiberno pulvere, verno luto, grandia farra,
Camille, metes.

8.

Enos Lases iuvate.
Enos Lases iuvate.
Enos Lases iuvate.

Neve luervem, Marmar, sins incurrere in pleoris.
Neve luervem, Marmar, sins incurrere in pleoris.
Neve luervem, Marmar, sins incurrere in pleoris.

Satur furere, Mars, limen salis sta berber.
Satur furere, Mars, limen salis sta berber.
Satur furere, Mars, limen salis sta berber.

Semunis alternei advocapit conctos.
Semunis alternei advocapit conctos.
Semunis alternei advocapit conctos.

Enos, Marmor, iuvato.
Enos, Marmor, iuvato.
Enos, Marmor, iuvato.

Triumpe, triumpe, triumpe.
Triumpe, triumpe, triumpe.
Triumpe, triumpe, triumpe.

9.

Juppiter atque Divi omnes hoc dederunt,
Ut Titus Quinctius dictator (Romanus)
Oppida novem diebus novem caperet.

10.

Duello magno dirimundo, regibus subigundis,
Caput, patrandae paci, pugna haec exeunti
Lucio-Aemilio, Marci filio, *Regillo*
. . . . auspicio imperio,
Felicitate ductuque eius inter Ephesum,
Samum, Chiumque inspectante ipso eos Antiocho,
Cum exercitu omni, equitatu, elephantis, classis regis
Antiochi incensa, victa, fusa, tusa, fugata est:
Ibique eo die *de* rege naves longae
Sunt omnibus cum sociis captae tres decemque.
Ea pugna pugnata rex Antiochus regnumque
Eius in potestatem populi romani redactum.
Eius rei ergo aedem Laribus permarinis vovit.

11.

Duumviri perduellionem iudicent.
Si a duumviris provocarit,
Provocatione certato:
Si vincent, caput obnubito:
Infelici arbore reste suspendito:
Verberato intra vel extra pomoerium.

12.

Cn. Naevii.

Mortalis immortalis flere si foret fas,
Flerent divae Camenae Naeviom poëtam.
Itaque postquam est Orcino traditus thesauro,
Obliti sunt Romae loquier latina lingua.

13.

L. Mummi L. F. Cos.

Ductu auspicio imperioque eius Achaia capta
Corinto deleto Romam redieit triumphans.
Ob hasce res bene gestas quod in bello voverat, hanc aedem
Et signum Herculis victoris imperator.
Dedicat.

14.

In victoriam Pyrrhi.

Qui antehac invicti fuvere viri, pater optime Olympi,
Hos ego in pugna vici, victusque sum ab isdem.

Epigrammata secundum auctorum aetates descripta.

15.

Q. Ennii.

Iuno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars,
Mercurius, Iovi', Neptunus, Volcanus, Apollo.

16.

Q. Ennii.

Epitaphium P. Scipionis Africani.

Hic est ille situs, cui nemo civi' neque hostis
Quivit pro factis reddere operae pretium.

17.

Q. Ennii de eodem.

A sole exoriente supra Maeoti' paludes
Nemo est, qui factis me aequiperare queat.
Si fas endo plagas caelestum escendere cuiquam,
Mi soli caeli maxima porta patet.

18.

Q. Ennii.

Enni poëta salve, qui mortalibus
Versus propinas flammeos medullitus!

19.

Q. Ennii.

Adspicite, o cives, senis Enni imagini' formam.
Hic vostrum panxit maxuma facta patrum.

Nemo me lacrumis decoret, nec funera fletu
Faxit. Cur? volito vivu' per ora virum.

20.

Q. Ennii Hedypatheticorum fragmentum.

Omnibus ut Clupea praestat mustela marina;
Mures sunt Aenid, aspra ostrea plurima Abydi,
Mytilenae est pecten charadrumque apud Ambraciaï:
Brundusii sargus bonus est: hunc, magnus erit si,
Sume. Apriclum piscem scito primum esse Tarenti.
Surrentid elopem fac emas, glaucum ad Cumas. Quid
Scarum praeterii, cerebrum Iovi' pene supremi,
(Nestoris ad patriam hic capitur magnusque bonusque)
Melanurum, turdum, merulamque umbramque marinam?
Polypu' Corcyrae, calvaria pinguia atarnae,
Purpura, muriculi, murex, dulces quoque echini.

21.

Q. Ennii

de Scipione.

Desine, Roma, tuos hostes......
Nam tibi munimenta mei peperere labores.
Testes sunt campi magni ......

22.

Q. Ennii

de Scipione.

Quantam statuam faciet populus Romanus,
Quantam columnam, quae res tuas gestas loquatur.

23.

M. Accii Plauti.

Postquam est mortem aptus Plautus, comoedia luget,
Scena est deserta: dein risus ludu' iocusque
Et numeri innumeri simul omnes collacrumarunt.

24.

M. Pacuvii.

Adulescens, tametsi properas, te hoc saxum rogat,
Uti ad se adspicias, deinde, quod scriptum est, legas.
Hic sunt poetae Pacuvi Marci sita
Ossa. Hoc volebam, nescius ne esses. Vale.

25.

Porcii Licinii.

Poenico bello secundo Musa pinnato gradu
Intulit se bellicosam in Romuli gentem feram.

26.

Porcii Licinii.

Custodes ovium, teneraeque propaginis, agnum,
Quaeritis ignem? ite huc. quaeritis? ignis homo est.
Si digito attigero, incendam silvam simul omnem.
Omne pecus flamma est; omnia, quae video.

27.

Valerii Aeditui.

Quid faculam praefers, Phileros? qua nil opu' nobis.
Ibimu' sic: lucet pectore flamma satis.
Istam nam potis est vis saeva extinguere venti
Aut imber caelo candidu' praecipitans,
At contra hunc ignem Veneris, nisi si Venus ipsa,
Nulla est quae possit vis alia opprimere.

28.

Valerii Aeditui.

Dicere quom conor curam tibi, Pamphila, cordis,
Quid mi abs te quaeram, verba labris abeunt;
Per pectus miserum manat subido mihi sudor:
Sic tacitus, subidus, duplo ideo pereo.

29.

Lucilii.

Virtus, Albine, est, pretium persolvere verum,
Queis in versamur, queis vivimu', rebu' potesse.
Virtus est homini, scire id, quid quaeque habeat res.
Virtus scire homini, rectum utile quid sit honestum,
Quae bona, quae mala; item quid inutile turpe inhonestum.
Virtus, quaerendae finem rei scire modumque.
Virtus, divitiis pretium persolvere posse.
Virtus, id dare, quod re ipsa debetur, honori,
Hostem esse atque inimicum hominum morumque malorum,
Contra defensorem hominum morumque bonorum,
Magnificare hos, his bene velle, his vivere amicum;

Commoda praeterea patriaï prima putare,
Deinde parentum, tertia iam postremaque nostra.

30.

Lucilii.

Aurum atque ambitio specimen virtutis utrique est.
Quantum habeas, tanti ipse sies tantique habearis.

31.

Lucilii.

Servo' neque infidus domino neque inutili' quoiquam,
Lucili columella hic situ', Metrophanes.

32.

Valerii Sorani.

Iuppiter omnipotens, rerum regumque repertor,
Progenitor genitrixque deum, deus unus et idem.

33.

Manilii.

Cascum duxisse casceam non mirabile est,
Quoniam casnareas faciebant nuptias.

34.

M. Terentii Varronis.

Tutanus Deus.

Noctu Annibalis cum fugavi exercitum
Tutanus, hoc Tutanu' Romae nuncupor.
Hacpropter omnes, qui laborant, invocant.

35.

M. Terentii Varronis.

Cybelae Matri.

Tibi typana, non inanis sonitus matris deum
tonimus: . . . . tibi nunc semiviri
teretem comam volantem iactant Galli: tibi
Phrygius per ossa cornus liquida canit anima.

36.

M. Terentii Varronis.

Te Anna ac Peranna, Panda, te Lato, Pales,
Nerienes et Minerva, Fortuna ac Ceres.

37.

M. Terentii Varronis.

(Subscriptum imagini Demetrii Phalerei.)

Hic Demetrius aereas tot aptu'st,
Quot luces habet annus absolutus.

38.

M. Terentii Varronis.

(Sub imagine Homeri.)

Capella Homeri candida haec tumulum indicat,
Quod hac lĕtae mortuo faciunt sacra.

39.

M. Terentii Varronis.

in Menippum lyricum.

Menippus ille, nobilis quondam canis,
Hic liquit homines omnes in terra pila.

40.

M. Terentii Varronis.

ex Prometheo libero.

Humanae quandam stirpis gentem concoquit
frigus, calore atque humore aritudinem
miscens . . . . . .
Dum iis suberinus cortex aut cacumina
morientum in quercu et aritudine
et exangui calore evirescat colos.
Mortalis nemo exaudit, sed late incolens
Scytharum inhospitalis campi vastitas.
Levisomna mens sonorinas imagines
affatur, non umbrantur somno pupulae.

41.

M. Terentii Varronis.

in Serapin.

Hospes, quid miras, nummo curare Serapin?
Quid? quasi non curet tantidem Aristoteles.

42.

M. Terentii Varronis.

Non fit thesauris, non auro pectu' solutum.
Non demunt animis curas ac religiones
Persarum montes, non atria diviti' Crassi.

43.

M. Terentii Varronis.

Vino nihil iucundius quisquam bibit.
Hoc aegritudinem ad medendam invenerunt.
Hoc hilaritatis dulce seminarium.
Hoc continet coagulum convivia.

44.

M. Terentii Varronis.

(de fortuna.)

Nemini Fortuna currum a carcere emissum intimo
Labi inoffensum per aequor candidum ad calcem sinit.

45.

M. Terentii Varronis.

Unam virtutem propriam mortalibu' fecit:
Cetera promisce voluit communia haberi.

46.

M. Terentii Varronis.

. . .

Natura humanis omnia sunt paria.
Qui pote plus, urget, piscis ut saepe minutos
Magnu' comest, ut avis enecat accipiter.

47.

M. Terentii Varronis.

Ergo tum Romae parce pureque pudentis
Vixere in patria, nunc sumus in rutuba.

48.

M. Terentii Varronis.

Postremo nemo aegrotus quidquam somniat
Tam infandum, quod non aliquis dicat philosophus.

49.

M. Terentii Varronis.

(de celebrantibus sacra magnae Matris.)

Animum meum mitto speculatum toto orbe, uti,
quid facerent homines, quom experrecti sient,
me faceret certiorem: si quis sumeret
me melius operam, ut eius consilio ocius
vigilium adminicularem nostrum, qui videt
alium curvantem extrema noctis tempora.

Sed nos, simulac summam in speculam pervenimus,
videmus populum Furiis instinctum tribus,
diversim ferri exterritum formidine.
Aurorae ostrinum hic indutus supparum,
coronam ex auro et gemmis fulgentem gerit,
luce locum afficiens. . . .
Nam quae venustas hic adest gallantibus?
quae castitas? quae vestis adolescentium?
quae teneris species?

50.

M. Terentii Varronis.

Mundus domus est maxima rerum.
Quinque altitonae hanc fragmine zonae
cingunt, per quas limbus pictus
bis sex signis stellimicantibus,
altus in obliquo aethere, Lunae
bigas Solisque receptat.

51.

M. Terentii Varronis.

Repente noctis circiter meridiem,
quom pictus aër fervidis late ignibus
coeli choreas astricas ostenderet,
nubes aquales, frigido velo leves,
coeli cavernas aureas subduxerant,
aquam vomentes inferam mortalibus,
ventique frigido se ab axe eruperant,
Phrenetici septentrionum filii,
secum ferentes tegulas, ramos, sirus;
at nos caduci naufragi, ciconiae,
quarum bipennis fulminis plumas vapos
perussit, alte moesti in terram cecidimus.

52.

Q. Lutatii Catuli.

(in Q. Roscium Gallum comoedum.)

Constiteram, exorientem Auroram forte salutans,
quom subito a laeva Roscius exoritur.
Pace mihi liceat, coelestes, dicere vestra:
mortalis visust pulcrior esse deo!

53.

Q. Lutatii Catuli
in Theotimum.

Aufugit mi animus: credo, ut solet, ad Theotimum
Devenit. Sic est: perfugium illud habet.
Quid si non interdixem, ne illum fugitivum
Mitteret ad se intro, sed magis eiiceret?
Ibimu' quaesitum, verum, ne ipsi teneamur,
Formido. quid ago? da Venu' consilium.

54.

Decimi Laberii.

Democritus Abderites physicus philosophus
Clipeum constituit contra exortum Hyperionis,
Oculos effodere ut posset splendore aereo.
Ita radiis solis aciem effodit luminis,
Malis bene esse ne videret civibus.
Sic ego fulgentis splendorem pecuniae
Volo elucificare exitum aetatis meae,
Ne in re bona esse videam nequam filium.

55.

D. Laberii.

Necessitas, cuius cursus transversi impetum
Voluerunt multi effugere, pauci potuerunt,
Quo me detrusti paene extremis sensibus?
Quem nulla ambitio, nulla unquam largitio,
Nullus timor, vis nulla, nulla auctoritas
Movere potuit in iuventa de statu,
Ecce in senecta ut facile labefecit loco
Viri excellentis mente clemente edita
Submissa placide, blandiloquens oratio.
Etenim ipsi di negare cui nihil potuerunt,
Hominem me denegare quis posset pati?
Ego bis tricenis annis actis sine nota
Eques romanus ex lare egressus meo
Domum revortar mimus. Nimirum hoc die
Uno plus vixi mihi quam vivendum fuit.
Fortuna, immoderata in bono aeque atque in malo,
Si tibi erat libitum, literarum laudibus

Florens cacumen nostrae famae frangere,
Cur, cum vigebam membris praeviridantibus,
Satisfacere populo et tali cum poteram viro,
Non flexibilem me concurvasti, ut carperes?
Nunc me quo deiicis? quid ad scenam adfero?
Decorem formae an dignitatem corporis,
Animi virtutem an vocis iucundae sonum?
Ut hedera serpens vires arboreas necat,
Ita me vetustas amplexu annorum enecat.
Sepulcri similis nihil nisi nomen retineo.

56.

D. Laberii

in P. Syrum mimum.

Non possunt primi esse omnes omni in tempore.
Summum ad gradum cum claritatis veneris,
Consistes aegre et citius, quam adscendas, cades.
Cecidi ego; cadet, qui sequitur: lex est publica.

57.

Publii Syri.

(ex mimis.)

Luxuriae rictu Martis marcent moenia.
Tuo palato clausus pavo pascitur,
Plumato amictus aureo Babylonico,
Gallina tibi Numidica, tibi gallus spado.
Ciconia etiam grata peregrina, hospita,
Pietaticultrix gracilipes crotalistria
Avis, exul hiemis, titulus tepidi temporis
Nequitiae nidum in cacabo fecit meo.
Quo margarita, cara tribacca Indica?
An, ut matrona ornata phaleris pelagiis
Tollat pedes indomita in strato extraneo?
Smaragdum ad quam rem viridem, pretiosum vitrum,
Quo Carchedonios optas ignes lapideos,
Nisi ut scintillent? Probitas est carbunculus?
Aequum est, induere nuptam ventum textilem,
Palam prostare nudam in nebula linea?

58.

Laevii.

Philtra omnia undique eruunt.
Antipathes illud quaeritur;
trochiscili, ungues, taeniae,
radiculae, herbae, surculi,
sauri, illices bicodulae.
hinnientium dulcedines.

59.

Pomponii

in adolescentem Cascam.

Ridiculum est, cum te Cascam tua dicit amica,
Filia Potoni sesquisenex, puerum.
Dic tu illam pusam: sic fiet Mutua muli.
Nam vere pusus tu, tua amica senext.

60.

M. Tullii Ciceronis

Aiacis tumulus.

Hic situs est vitae iampridem lumina linquens,
Qui quondam Hectoreo perculsus concidit ense.
Fabitur hoc aliquis: Mea semper gloria vivet!

61.

M. Tullii Ciceronis

Epitaphium Sardanapali.

Haec habeo, quae edi quaeque exsaturata libido
Hausit: at illa iacent multa et praeclara relicta.

62.

M. Tullii Ciceronis

in trecentos Spartiatas.

Dic, hospes, Spartae, nos te hic vidisse iacentes,
Dum sanctis patriae legibus obsequimur.

63.

M. Tullii Ciceronis

in T. Caninium Rebilum.

Vigilantem habemus consulem Caninium:
In consulatu somnum non vidit suo.

64.

M. Tullii Ciceronis

in P. Terentium Afrum.

Tu quoque, qui solus lecto sermone, Terenti,
Conversum expressumque latina voce Menandrum
In medio populi sedatis vocibus effers,
Quidquid come loquens atque omnia dulcia dicens.

65.

M. Tullii Ciceronis.

Fundum Vetto vocat, quem possit mittere funda:
  Ni tamen exciderit, qua cava funda patet.
[Extractam puteo situlam cum ponit in horto,
  Ulterius standi non habet ille locum.]

66.

Quinti Ciceronis

de XII. signis coelestibus.

Flumina verna cient obscuro lumine pisces,
Curriculumque aries aequat noctisque dieique.
Cornua quem condunt, florum praenuncia, tauri.
Aridaque aestatis gemini primordia panduut,
Longaque iam minuit praeclarus lumina cancer,
Languificosque leo proflat ferus ore calores;
Post modicum quatiens virgo fugat orta vaporem,
Autumni reserat portas aequatque diurna
Tempora nocturnis dispenso sidere libra.
Effoetos ramos denudat flamma Nepaï.
Pigra sagittipotens iaculatur frigora terris.
Bruma, gelu glacians, iubar est spirans Capricorni.
Quam sequitur nebulas rorans liquor altus Aquari,
Tanta supra circaque vigent ubi flumina. Mundi
At dextra laevaque ciet rota fulgida solis
Mobile curriculum et lunae simulacra feruntur.
Squama sub Arctoo conspectu torta draconis
Eminet. Hunc inter fulgentes aethere septem
Magna quatit stellas: quam servans serus in alta
Conditur Oceani ripa cum luce Bootes.

67.

Laureae Tullii

in aquas Ciceronianas.

Quo tua, Romanae vindex clarissime linguae,
Silva loco melius surgere iussa viret,
Atque Hecademeo celebratam nomine villam
Nunc reparat cultu sub potiore Vetus:
Hic etiam adparent limphae non ante repertae,
Languida quae infuso lumina rore levant.
Nimirum locus ipse sui Ciceronis honori
Hoc dedit, hac fontes cum patefecit ope,
Ut, quoniam totum legitur sine fine per orbem,
Sint plures oculis, quae medeantur, aquae.

68.

C. Iulii Caesaris

in P. Torentium Afrum.

Tu quoque, tu in summis, o dimidiate Menander,
Poneris, et merito puri sermonis amator;
Lenibus atque utinam scriptis coniuncta foret vis,
Comica ut aequato virtus polleret honore
Cum Graecis, neque in hac despectus parte iaceres!
Unum hoc maceror, et doleo tibi deesse, Terenti.

69.

C. Iulii Caesaris

(in puerum submersum).

Thrax puer astricto glacie dum ludit in Hebro,
Frigore concretas pondere rupit aquas,
Dumque imae partes rapido traherentur ab amne,
Abscidit tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inventum mater dum conderet urna,
Hoc peperi flammis, cetera, dixit, aquis!

70.

Iulii Caesaris.

Feltria, perpetuo nivium damnata rigore,
Terra mihi posthac non adeunda, vale.

71.

C. Licinii Calvi

in Cn. Pompeium Magnum.

Magnus, quem metuunt omnes, digito caput uno
Scalpit. Quid dicas hunc sibi velle? Virum.

72.

C. Licinii Calvi

in Iul. Caesarem.

— — — — — Bithynia quidquid
Et paedicator Caesaris unquam habuit.

73.

M. Furii Bibaculi

in Valerium Catonem grammaticum.

Si quis forte mei domum Catonis,
Depictas minio assulas et illos
Custodis videt hortulos Priapi,
Miretur, quibus ille disciplinis
Tantam sit sapientiam adsecutus,
Quem tres cauliculi et selibra farris,
Racemi duo tegula sub una
Ad summam prope nutriant senectam.

74.

M. Furii Bibaculi

in Valerium Catonem grammaticum.

Catonis modo, Galle, Tusculanum
Tota creditor urbe venditabat.
Mirati sumus, unicum magistrum,
Summum grammaticum, optimum poetam
Omnis solvere posse quaestiones,
Unum deficere expedire nomen.
En cor Zenodoti, en iecur Cratetis!

75.

[*M. Furii Bibaculi*]

in Valerium Catonem grammaticum.

Cato grammaticus, latina Siren,
Qui solus legit ac facit poetas.

. . .

76.

C. Helvii Cinnae.

Haec tibi Arateis multum vigilata lucernis
Carmina, quis ignes movimus aetherios,
Levis in aridulo malvae descripta libello
Prusiaca vexi munera navicula.

77.

P. Terentii Varronis Atacini
in Licinum.

Marmoreo Licinus tumulo iacet, at Cato nullo,
Pompeius parvo. Quis putet, esse deos?
[Saxa premunt Licinum, levat altum fama Catonem,
Pompeium tituli. Credimus esse deos.]

78.

P. Terentii Varronis Atacini.
(ex Chorographia.)

Vidit et aetherio mundum torquerier axe,
Et septem aeternis sonitum dare vocibus orbes
Nitentes aliis alios, quae maxima divis
Laetitia est: at tum longe gratissima Phoebi
Dextera consimiles meditatur reddere voces.

Et quinque aetherius zonis accingitur orbis:
Ac vastant imas hiemes, mediamque calores:
Sic terrae extremas inter mediamque coluntur,
Qua solis calido numquam rota ferveat igne.

Ergo inter solis stationem et sidera septem
Exporrecta iacet tellus. Huic extima fluctu
Oceani, interior Neptuno cingitur ora.

Cingitur Oceano, Libyco mare, flumine Nilo.

Omnivomo Oceano. Hyperion fulgurat Euro.
Arctaeo plaustro Boreas baubatur ab Haemo;
Hesperio Zephyro sed Orion volvitur Istro.
Fulvo acrique noto vaga Cynthia proruit Afro.

Indica non magna minor arbore crescit arundo:
Illius e lentis premitur radicibus humor,
Dulcia cui nequeant succo contendere mella.

Nec quos Thynica lima perpolivit
Anellos nec iaspios lapillos.

83.

C. Cilnii Maecenatis
ad Horatium.

Ni te visceribus meis, Horati,
Plus iam diligo, tu tuum sodalem
Hinnulo videas strigosiorem.

84.

C. Cilnii Maecenatis.

Debilem facito manu, debilem pede, coxa:
Tuber adstrue gibberum, lubricos quate dentes:
Vita dum superest, bene est; hanc mihi, vel acuta
Si sedeam cruce, sustine.

85.

P. Virgilii Maronis
in Venerem.

Si mihi susceptum fuerit decurrere munus,
O Paphon, o sedes quae colis Idalias,
Troius Aeneas Romana per oppida digno
Iam tandem ut tecum carmine vectus eat:
Non ego ture modo aut picta tua templa tabella
Ornabo, aut puris serta feram manibus:
Corniger hos aries humilis et maxima taurus
Victima sacratos tinguet honore focos,
Marmoreusque tibi, dea, versicoloribus alis
In morem picta stabit Amor pharetra.
Adsis, o Cytherea: tuus te Caesar Olympo
Et Surrentini litoris ora vocat.

86.

P. Virgilii Maronis
in Octavium historicum.

Quis deus, Octavi, te nobis abstulit? an, quae
Dicunt, an nimio pocula dura mero?
Vobis si culpa est bilis; sua quemque sequuntur
Fata. Quod immeriti crimen habent cyathi?

Scripta quidem tua nos multum mirabimur, et te
Raptum et Romanam flebimus historiam.
Sed tu nullus eris. Perversi dicite manes,
Hunc superesse patri, quae fuit invidia?

87.

P. Virgilii Maronis
in Augustum.

Nocte pluit tota, redeunt at mane serena.
Divisum imperium cum Iove, Caesar, habes.

88.

P. Virgilii Maronis
in Bathyllum poetam.

Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidificatis aves.
Sic vos non vobis vellera fertis oves.
Sic vos non vobis mellificatis apes.
Sic vos non vobis fertis aratra boves.

89.

P. Virgilii Maronis
in C. Annium Cimbrum.

Corinthiorum amator iste verborum,
Thucydides Britannus, Attice febris,
Tau Gallicum, min, al, sil ut male elisit,
Ita omnia ista verba miscuit fratri.

90.

P. Virgilii Maronis.

Ite hinc, inanes, ite, rhetorum ampullae,
Inflata rore non Achaico verba,
Et vos, Sile Albuti, Arquitique Varroque,
Scholasticorum natio madens pingui,
Ite hinc, inanis cymbalon iuventutis.
Tuque, o mearum cura, Sexte, curarum,
Vale, Sabine: iam valete formosi.
Nos ad beatos vela mittimus portus,
Magni petentes docta dicta Syronis,
Vitamque ab omni vindicabimus cura.

Ite hinc Camenae vos quoque limite saevae,
Dulces Camenae (nam fatebimur verum)
Dulces fuistis. Et tamen meas chartas
Revisitote, sed pudenter et raro.

91.

P. Virgilii Maronis.

Arretine calix, mensis decorate paternis,
Ante manum medici quam bene sanus eras!

92.

P. Virgilii Maronis

ad Varium.

Scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam:
Dispeream, nisi *me perdidit iste putus*.
Sin autem praecepta vetant me dicere, sane
Non dicam, sed *me perdidit iste puer*.

93.

P. Virgilii Maronis

ad villam Syronis.

Villula, quae Syronis eras, et pauper agelle,
Verum illi domino tum quoque divitiae,
Me tibi et hos una mecum, quos semper amavi,
Si quid de patria tristius audiero,
Commendo, in primisque patrem. Tu nunc eris illi,
Mantua quod fuerat quodque Cremona prius.

94.

P. Virgilii Maronis

ad Tuccam.

Delia, Tucca, tibi venit, sed saepe videre
Non licet: occulitur limine clausa viri.
Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi: namque
Si occulitur, longe est tangere, quod nequeas.
Venerit aut tibi: sed iamiam mihi nuntius iste
Quid prodest? illi dicite, quae rediit.

95.

P. Virgilii Maronis

in Octavianum.

Dum dubitat natura, marem faceretne puellam,
Natus es, o pulcher, paene puella, puer.

96.

P. Virgilii Maronis

in Nisum libertum, spadonem.

Pars tibi, Nise, datur Bacchi, pars deinde negatur.
Esse potes Liber, non potes esse Pater.

97.

P. Virgilii Maronis

in Balistam ludi magistrum.

Monte sub hoc lapidum tegitur Balista sepultus:
Nocte, die tutum carpe, viator, iter.

98.

P. Virgilii Maronis.

Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc
Parthenope. Cecini pascua, rura, duces.

99.

P. Virgilii Maronis.

Humor alit segetem, segeti contrarius humor.
Quod iuvat, hoc dulce est: quod cogitur, altera mors est.

100.

P. Virgilii Maronis.

Adspice, quem valido subnixum gloria regno
Altius et coeli sedibus extulerat!
Terrarum hic bello magnum concusserat orbem,
Hic reges Asiae fregerat, hic populos,
Hic grave servitium iam iam tibi, Roma, ferebat:
Cetera namque viri cuspide conciderant,
Cum subito in medio rerum certamine praeceps
Corruit, e patria pulsus in exilium.
Tale Deum numen; tali mortalia nutu
Fallax momento temporis hora dedit.

101.

P. Virgilii Maronis

ad Antonium Musam.

Quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae,
Tangere quas terras quosque videre homines,
Dispeream, si te fuerit mihi carior alter.

Alter enim quis te dulcior esse potest,
Cui Venus ante alios, divi divumque sorores
Cuncta, neque indigno, Musa, dedere bona;
Cuncta, quibus gaudet Phoebus, chorus ipseque Phoebi:
Doctior o quis te, Musa, fuisse potest?
O quis te in terris loquitur iucundior uno?
Clio tam certe candida non loquitur.
Quare illud satis est, si te permittis amari,
Non contra ut sit amor mutuus inde mihi.

102.

P. Virgilii Maronis

in Sabinum.

Sabinus ille, quem videtis, hospites,
Ait fuisse mulio celerrimus,
Neque ullius volantis impetum cisi
Nequisse praeterire, sive Mantuam
Opus foret volare sive Brixiam.
Et hoc negat Tryphonis aemuli domum
Negare nobilem insulamve Caeruli,
Ubi iste post Sabinus ante Quintio
Bidente dicit adtotonse forcipe
Comata colla, ne qua sordidum iugo
Premente dura vulnus ederet iuba.
Cremona frigida et lutosa Gallia,
Tibi haec fuisse et esse cognitissima
Ait Sabinus: ultima ex origine
Tua stetisse dicit in voragine,
Tua in palude deposisse sarcinas,
Et inde tot per orbitosa millia
Iugum tulisse, laeva sive dextera
Strigare mula sive utrumque coeperat
. . . .
Neque ulla vota semitalibus deis
Sibi esse facta praeter hoc novissimum,
Paterna lora proximumque pectinem.
Sed haec prius fuere. Nunc eburnea
Sedetque sede, seque dedicat tibi,
Gemelle Castor et gemelle Castoris.

103.

P. Virgilii Maronis

in Noctuinum.

Socer beate nec tibi nec alteri,
Generque Noctuine, putidum caput,
Tuone nunc puella talis ah! tuo
Stupore pressa rus abibit? Hei mihi!
Ut ille versus usquequaque pertinet:
Gener socerque, perdidistis omnia.

104.

Virgilii

in Noctuinum.

Superbe Noctuine, putidum caput,
Datur tibi puella: quam petis, datur.
Datur, superbe Noctuine, quam petis.
Sed, o superbe Noctuine, non vides,
Duas habere filias Atilium,
Duas et hanc et alteram tibi dari.
Adeste nunc, adeste! ducit, ut decet,
— Superbus ecce Noctuinus herneam.
Thalassio! Thalassio! Thalassio!

105.

Virgilii

in Lucium.

Iacere me, quod alta non possum, putas,
  Ut ante vectari freta,
Nec ferre durum frigus aut aestum pati,
  Neque arma victoris sequi.
Valent, valent mihi ira et antiquus furor
  Et lingua, qua adsiem tibi,
Et prostitutae turpe contubernium
  Sororis. O quid me incitas?
Quid, inpudice et inprobande Caesari?
  Sed furta dicantur tua,
Et helluato sera patrimonio
  In fratre parsimonia,
Vel acta puero cum viris convivia
  Udaeque per somnum nates,

Et inscio repente clamatum super
Thalassio! Thalassio!
Quid palluisti, femina? an ioci dolent?
An facta cognoscis tua?
Non me vocabis pulchra per Cotyttia
Ad feriatos fascinos;
Nec dein movere lumbos in crocotula
Prensis videbo altaribus
Flavumque propter Thybrim olentis nauticum
Vocare, ubi adpulsae rates
Stant in vadis, caeno retentae sordido,
Macraque luctantes aqua;
Neque in culinam et uncta compitalia
Dapesque duces sordidas,
Quibus repletus, ut salivosis aquis,
Obesam ad uxorem redis,
Et aestuantes nocte solvis pantices,
Olusque lambis saviis.
Nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales!
Et nomen adscribo tuum,
Cinaede Luci. An te reliquerunt opes,
Fameque genuini crepant?
Videbo habentem praeter ignavos nihil
Fratres et iratum Iovem,
Scissumque ventrem et herniosi patrui
Pedes inedia turgidos.

106.

Virgilii

elegia ad M. Valerium Messalam.

Pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo,
Pauca mihi doctae dicite Pegasides.
Victor adest, magni magnum decus ecce triumphi,
Victor, qua terrae quaque patent maria,
Horrida barbaricae portans insignia pugnae,
Magnus ut Oenides utque superbus Eryx.
Nec minus idcirco nostros expromere cantus
Maximus, et sanctos dignus inire choros.

Hoc itaque insuetis iactor magis, optime, curis,
Quid de te possim scribere quidve tibi:
Namque (fatebor enim) quae maxima deterrendi
Debuit, hortandi maxima causa fuit.
Pauca tua in nostras venerunt carmina chartas,
Carmina cum lingua, tum sale Cecropio,
Carmina, quae Pylium, saeclis accepta futuris,
Carmina, quae Pylium vincere digna senem.
Molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus
Moeris pastores et Meliboeus erant,
Dulcia iactantes alterno carmina versu,
Qualia Trinacriae doctus amat iuvenis.
Certatim ornabant omnes heroida divae,
Certatim divae munere quaeque suo.
Felicem ante alias tanto scriptore puellam!
Altera non fama dixerit esse prior:
Non illa, Hesperidum ni munere capta fuisset,
Quae volucrem cursu vicerat Hippomenem;
Candida cycneo non edita Tyndaris ovo;
Non supero fulgens Cassiopea polo;
Non defensa diu volucrum certamine equorum,
Optabant Graiae quam sibi quaeque manus,
Saepe animam generi pro qua pater inpius hausit,
Saepe rubro Eleis sanguine fluxit humus;
Regia non Semele, non Inachis Acrisione
Inmitti expertae fulmine et imbre Iovem;
Cuius et ob raptum pulsi liquere penates
Tarquinii patrios, filius atque pater,
Illo quo primum dominatus Roma superbos
Mutavit placidis tempore consulibus.
Multa, neque inmeritis donavit praemia alumnis,
Praemia Messalis maxima Poplicolis.
Nam quid ego inmensi memorem studia ista laboris?
Horrida quid durae tempora militiae?
Castra foro solitos, urbi praeponere castra
Tam procul hoc nato, tam procul hac patria;
Inmoderata pati iam frigora, iamque calores,
Stertere vel dura posse super silice,

Saepe trucem adverso perlabi sidere pontum,
Saepe mare audendo vincere, saepe hiemem,
Saepe etiam densos inmittere corpus in hostes,
Communem belli non meminisse deum;
Nunc celeres Afros perituraque millia gentis,
Aurea nunc rapidi flumina adire Tagi,
Nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem,
Vincere et Oceani finibus ulterius?
Non nostrum est, inquam, tantas attingere laudes;
Quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est.
Ipsa haec ipsa ferent rerum monumenta per orbem,
Ipsa sibi egregium facta decus parient.
Nos ea, quae tecum finxerunt carmina divi,
Cynthius et Musae, Bacchus et Aglaie.
Si laudes adspirem, humili sed adire Camena;
Si patrio Graios carmine adire sales
Possumus; optatis plus iam procedimus ipsis.
Hoc satis est; pingui nil mihi cum populo.

107.

Virgilii Copa.

Copa Syrisca, caput Graia redimita mitella,
Crispum sub crotalo docta movere latus,
Ebria famosa saltat lasciva taberna,
Ad cubitum raucos excutiens calamos.
Quid iuvat aestivo defessum pulvere abesse
Quam potum bibulo decubuisse toro?
Sunt obbae, calices, cyathi, rosa, tibia, chordae
Et trichila umbriferis frigida arundinibus.
Est et, Maenalio quae garrit dulce sub antro,
Rustica pastoris fistula more sonans.
Est et vappa, cado nuper defusa picato,
Est crepitans rauco murmure rivus aquae.
Sunt et Corycio iunctae de flore corollae
Sertaque purpurea lutea mixta rosa.
Sunt et virgineo libata Achelois ab amne
Lilia, quae niveis attulit in calathis.
Sunt et caseoli, quos scirpea fiscina siccat,
Sunt autumnalis cerea pruna deae,

Pallida flavescant aestu sitientia prata,
Inmatura cadant ramis pendentia mala,
Desint et silvis frondes et fontibus humor,
Nec desit nostris devotum carmen avenis.
Hinc Veneris vario florentia serta decore,
Purpureo campos quae pingunt verna colore,
Hinc aurae dulces, hinc suavis spiritus! Agri
Mittant pestiferos aestus et tetra venena.
Dulcia non oculis, non auribus ulla ferantur.
Sic precor, et nostris superent haec carmina votis.
Lusibus et multum nostris cantata libellis
Optima silvarum, formosis densa viretis,
Tonderis virides umbras, nec laeta comantes
Iactabis molles ramos inflantibus auris.
Nec mihi saepe meum resonabit, Battare, carmen,
Militis inpia cum succidet dextera ferro
Formosaeque cadent umbrae. Formosior illis
Ipsa cades, veteris domini felicia ligna.
Nequidquam! nostris toties devota libellis
Ignibus aetheriis flagrabit. Iupiter ipse,
Iupiter hanc aluit; cinis haec tibi fiat oportet.
Threcis tum Boreae spirent inmania vires,
Eurus agat mistam fulva caligine nubem,
Africus immineat nimbis minitantibus imbrem,
Cum tua cyaneo resplendens aethere silva
Non iterum luget crebro tua, Lydia, dici.
Vicinae flammae rapiant ex ordine vites,
Pascantur segetes, diffusis ignibus aura
Transvolet, arboribus coniungat et ardor aristas.
Pertica qua nostros metata est inpia agellos,
Qua nostri fines olim, cinis omnia fiant.
Sic precor, et nostris superent haec carmina votis.
Undae, quae vestris pulsatis littora lymphis,
Littora, quae dulces auras diffunditis agris,
Accipite has voces: migret Neptunus in arva
Fluctibus, et spissa campos perfundat arena.
Qua Vulcanus agros, pastus Iovis ignibus, arcet,
Barbara dicatur Libye, soror altera Syrtis.

Tristius hoc, memini, revocasti, Battare, carmen.
Nigro multa mari dicunt portenta natare,
Monstra repentinis terrentia saepe figuris,
Cum subito emersere furenti corpora ponto.
Haec agat infesto Neptunus caeca tridenti,
Atrum convertens aestum maris undique ventis,
Et fuscum cinerem canis exhauriat undis.
Dicantur mea rura ferum mare, nauta caveto
Rura, quibus diras indiximus, inpia vota.
Si minus haec, Neptune, tuas in fundimus aures,
Battare, fluminibus tu nostros trade dolores.
Nam tibi sunt fontes, tibi semper flumina amica.
Nil est, quod perdam ulterius: merito omnia dicis.
Flectite currentes lymphas, vaga flumina, retro,
Flectite et adversis rursum diffundite campis.
Incurrant amnes passim rimantibus undis,
Nec nostros servire sinant erronibus agros.
Dulcius hoc, memini, revocasti, Battare, carmen.
Emanent subito sicca tellure paludes,
Et metat hic iuncos, spicas ubi legimus olim,
Occupet arguti grylli cava garrula rana.
Tristius hoc rursum dicit mea fistula carmen.
Praecipitent altis fumantes montibus imbres,
Et late teneant diffuso gurgite campos,
Queis domini infesti mirantes stagna relinquant,
Unde relapsa meos agros pervenerit unda.
Piscetur nostris in finibus advena arator,
Advena, civili qui semper crimine crevit.
O male devoti praetorum crimine agelli,
Tuque inimica tui semper discordia civis!
Exsul ego indemnatus egens mea rura reliqui,
Miles ut accipiat funesti praemia belli!
Hinc ego de tumulo mea rura novissima visam?
Hinc ibo in silvas? Obstabunt iam mihi colles,
Obstabunt montes, campis nec abire licebit.
Dulcia rura valete, et Lydia, dulcior illis,
Et casti fontes et, felix nomen, agelli!
Tardius ah! miserae descendite monte capellae,

Mollia non iterum carpetis stabula nota,
Tuque resiste pater! en prima novissima nobis!
Intueor campos longum: manet hostis in illis.
Rura valete iterum, tuque optima Lydia salve!
Sive eris et si non, mecum morieris utrumque.
Extremum carmen revocemus, Battare, avena.
Dulcia amara prius fient, et mollia dura,
Candida nigra oculi cernent, et dextera laeva,
Migrabunt casus aliena in corpora rerum,
Quam tua de nostris emigret cura medullis.
Quamvis ignis eris, quamvis aqua, semper amabo;
Gaudia semper enim tua me meminisse licebit.
Invideo vobis, agri formosaque prata,
Hoc formosa magis, mea quod formosa puella
Est vobis: tacite nostrum suspirat amorem.
Vos nunc illa videt, vobis mea Lydia ludit,
Vos nunc alloquitur, vos nunc arridet ocellis,
Et mea summissa meditatur carmina voce,
Cantat et interea, mihi quae cantabat in aurem.
Invideo vobis, agri; discetis amare.
O fortunati nimium multumque beati,
In quibus illa pedis nivei vestigia ponet,
Aut roseis digitis viridem decerpserit uvam
(Dulci namque tumet nondum viticula Baccho),
Aut inter varios, Veneris stipendia, flores
Membra reclinarit teneramque illiserit herbam,
Et secreta meos furtim narrabit amores.
Gaudebunt silvae, gaudebunt mollia prata
Et gelidi fontes, aviumque silentia fient,
Tardabunt rivi labentes currere lymphae,
Dum mea iucundas exponat cura querelas.
Invideo vobis, agri: mea gaudia habetis,
Et vobis nunc est, mea quae fuit ante voluptas.
At mihi tabescunt morientia membra dolore,
Et calor infuso decedit frigore mortis,
Quod mea non mecum domina est: non ulla puella
Doctior in terris fuit aut formosior, ac, si
Fabula non vana est, tauro Iove digna vel auro.

Iupiter avertas aures: mea sola puella est.
Felix taure, pater magni gregis et decus: a te
Vaccula non umquam secreta cubilia captans
Frustra te patitur silvis mugire dolorem.
Et pater haedorum felix semperque beate,
Sive petis montes praeruptos, saxa pererrans,
Sive tibi silvis nova pabula fastidire,
Sive libet campis: tecum tua laeta capella est;
Et mas quocumque est, illi sua femina iuncta,
Interpellatos numquam ploravit amores.
Cur non et nobis facilis natura fuisti?
Cur ego crudelem patior tam saepe dolorem,
Sidera per viridem redeunt cum pallida mundum,
Inque vicem, Phoebe, excurrunt? Atqui aureus orbis,
Luna, tui tecum est: cur non est et mea mecum?
Luna, dolor nosti quid sit. Miserere dolentis,
Phoebe, gerens in te laurus! Celebravit amorem
Et quem nympha deum, nisi ludis, fama, secuta est.
Omnia coelestes secum sua gaudia gestant,
Aut inspersa vident mundo, quae dicere longum est.
Aurea quin etiam cum saecula volvebantur,
Conditio similis fuerat mortalibus illis.
Haec quoque praetereo: notum Minoidos astrum,
Quaeque virum virgo sicut captiva secuta est.
Laedere, coelicolae, potuit vos nostra quid aetas,
Conditio nobis vitae quo durior esset?
Ausus egon' primus castos violare pudores,
Sacratamque meae vittam tentare puellae,
Inmatura meae quoque nexae solvere fata?
Istius atque utinam facti mea culpa magistra
Prima foret: letum vita mihi dulcius esset.
Non mea, non ullo moreretur tempore fama,
Dulcia cum Veneris furatus gaudia primus
Dicerer, atque ex me dulcis foret orta voluptas.
Nam mihi non tantum tribuerunt inpia fata,
Auctor ut occulti noster foret error amoris.
Iupiter ante sui semper mendacia furti
Cum Iunone prius, coniux quam dictus uterque est,

Gaudia libavit, dulcem furatus amorem,
Et, quocum tenera gavisa est ludere in herba,'
Purpureos flores quoties super accumbebat,
Cypria, formoso supponens brachia collo.
Tum, credo, fuerat Mavors distentus in armis:
Nam certe Vulcanus opus faciebat, et illi
Tristi turpabat malas fuligine barba.
Non Aurora novos etiam ploravit amores,
Atque rubens oculos roseo celavit amictu.
Talia coelicolae: numquid minus aurea proles?
Ergo quod deus atque heros, cur non minor aetas?
Infelix ego, non illo qui tempore natus,
Quo facilis natura fuit! Sors o mea laeva
Nascendi miserumque genus, pro sera libido!
Fata meae vitae partis fecere rapinam,
Ut maneam, quod vix oculis cognoscere possis.

109.

Virgilii

in obitum Maecenatis elegia.

Defleram iuvenis tristi modo carmine fata,
Sunt etiam merito carmina danda seni:
Ut iuvenis deflendus enim tam candidus, et iam
Longius annoso vivere dignus avo.
Irreligata ratis, numquam defessa carina,
It, redit in vastos semper onusta lacus.
Illa rapit iuvenes prima florente iuventa,
Non oblita rapit sed tamen illa senes.
Nec mihi, Maecenas, tecum fuit usus amici,
Lollius hoc ergo conciliavit opus.
Fidus erat vobis nam propter Caesaris arma
Caesaris et similem propter in arma fidem.
Regis eras, Etrusce, genus tu Caesaris almi
Dextera, Romanae et tu vigil urbis eras.
Omnia cum posses tanto tam carus amico,
Te sensit nemo posse nocere tamen.
Pallade cum docta Phoebus donaverat artes,
Tu decus et laudes huius et huius eras.
Vincit vulgares, vincit Berillus arenas,

Litore in extremo quas simul unda movet.
Quod discinctus eras, animo quoque, carpitur unum:
Diluitur nimia simplicitate tua.
Sic illi vixere, quibus fuit aurea Virgo,
Quae bene praecinctos postmodo pulsa fugit.'
Livide, quid tandem tunicae nocuere solutae?
Aut tibi ventosi quid nocuere sinus?
Num minus Urbis erat custos et Caesaris hospes?
Num tibi non tutas fecit in Urbe vias?
Nocte sub obscura quis te spoliavit amantem?
Quis tetigit ferro durior ipse latus?
Maius erat, potuisse tamen nec velle triumphos,
Maior res magnis abstinuisse fuit.
Maluit umbrosam quercum Nymphasque cadentes
Paucaque pomosi iugera certa soli.
Pieridas Phoebumque colens in mollibus hortis,
Sederat argutas garrulus inter aves.
Marmora Maeonii vincunt monumenta libelli,
Vivitur ingenio, cetera mortis erunt.
Quid faceret? Defunctus erat comes inpiger idem,
Miles et Augusti fortiter, usque pius.
Illum piscosi viderunt saxa Pelori
Ignibus hostilis reddere tigna ratis.
Pulvere in Emathio fortem videre Philippi.
Iam nunc ille tener, tum gravis hostis erat!
Cum freta Niliacae texerunt lata carinae,
Fortis erat circum, fortis et ante ducem;
Militis Eoi fugientia terga secutus,
Territus ad Nili dum fugit ille caput.
Pax erat: haec illos laxarant otia cultus.
Omnia victores Marte sedente decent.
Actius ipse lyram plectro percussit eburno,
Postquam victrices conticuere tubae.
Hic modo miles erat, ne posset femina Romam
Dotalem stupri turpis habere sui.
Hic tela in profugos (tantum curvaverat arcum)
Misit ad extremos exorientis equos.
Bacche, coloratos postquam devicimus Indos,

Potasti galea dulce iuvante merum,
Et tibi securo tunicae fluxere solutae;
Te puto purpureas tunc habuisse duas?
Sum memor, et certe memini, sic ducere thyrsos
Brachia purpurea candidiora nive.
Et tibi thyrsus erat gemmis ornatus et auro,
Serpentes hederae vix habuere locum.
Argentata tuos etiam talaria talos
Vinxerunt certe, nec puto, Bacche, negas.
Mollius es solito mecum tum multa locutus,
Et tibi consulto verba fuere nova.
Inpiger Alcide, multo defuncte labore,
Sic memorant, curas te posuisse tuas,
Sic te cum tenera laetum lusisse puella,
Oblitum Nemees iamque, Erymanthe, tui.
Ultra numquid erat? torsisti pollice fusos.
Levisti morsu levia fila parum:
Percussit crebros te propter Lydia nodos,
Te propter dura stamina rupta manu;
Lydia te tunica iussit lasciva fluente
Inter lanificas ducere saepe suas.
Clava torosa tibi pariter cum pelle iacebat,
Quam pede suspenso percutiebat Amor.
Quis fore credebat, premeret cum iam inpiger infans
Hydros ingentes vix capiente manu,
Cumve renascentem testeret velociter hydram,
Frangeret inmanes vel Diomedis equos,
Vel tribus adversis communem fratribus alvum
Et sex adversas solus in arma manus?
Fudit Aloidas postquam dominator Olympi,
Dicitur in nitidum procubuisse bovem;
Atque aquilam misisse suam, quae quaereret, ecquis
Posset amaturo vina referre Iovi.
Valle sub Idaea dum te, formose sacerdos,
Invenit et presso molliter ungue rapit.
Sic est. Victor amet, victor potiatur in umbra,
Victor odorata dormiat inque rosa.
Victus aret victusque metat, metus imperet illi,

Membra nec in strata sternere discat humo.
Tempora dispensant usus et tempora cultus;
Haec homines, pecudes, haec moderantur aves.
Lux est, taurus arat; nox est, requiescit; arator
Liberat emerito fervida colla bovi.
Conglaciantur aquae, scopulis se condit hirundo;
Verberat egelidos garrula vere lacus.
Caesar amicus erat; poterat vixisse solute,
Cum iam Caesar idem, quod cupiebat, erat.
Indulsit. Merito: non est temerarius ille.
Vicimus, Augusto iudice dignus erat.
Argo saxa pavens postquam Scylleïa legit
Cyaneosque metus, iam religanda ratis,
Viscera dissecti mutavit in arietis agnum
Aeetis, sucis omne perita suis.
His te, Maecenas, iuvenescere posse decebat;
Haec utinam nobis Colchidos herba foret!
Redditur arboribus florens revirentibus aetas:
Ergo non homini, quod fuit ante, redit?
Vivacesque magis cervos decet esse paventes,
Si quorum in torva cornua fronte rigent?
Vivere cornices multos dicuntur in annos:
Cur nos angusta conditione sumus?
Pascitur Aurorae Tithonus nectare coniux,
Atque ita iam tremulo nulla senecta nocet.
Ut tibi vita foret semper medicamine sacro,
Te vellem Aurorae complacuisse virum!
Illius aptus eras croceo recubare cubili,
Et, modo puniceum rore lavante torum,
Illius aptus eras roseas adiungere bigas,
Tu dare purpurea lora regenda manu,
Tu mulcere iubam, cum iam torsisset habenas
Procedente die respicientis equi.
Quaesivere chori iuvenum sic Hesperon illum,
Quem nexum medio solvit in igne Venus,
Quem nunc in fuscis placida sub nocte nitentem
Luciferum contra currere cernis equis.
Hic tibi Corycium, casias hic donat olentes,

Hic e palmiferis balsama missa iugis.
Nunc pretium candoris habes, nunc redditus umbris.
Te sumus obliti decubuisse senem.
Ter Pylium flevere sui, ter Nestora canum,
Dicebantque tamen, non satis esse senem.
Nestoris annosi vicisses saecula, si me
Dispensata tibi stamina nente forent.
Nunc ego, quod possum: „Tellus levis ossa teneto,
Pendula librato pondus et ipsa tuum.
Semper serta tibi dabimus, tibi semper odores,
Non unquam sitiens, florida semper eris."

110.

Virgilii Maecenas.

(elegia secunda)

Sic est Maecenas fato veniente locutus,
Frigidus et iamiam cum moriturus erat.
Mene, inquit, iuvenis primaevi, Iupiter! ante
Augustam Drusi non cecidisse fidem!
Pectore maturo fuerat puer, integer aevo
Et magnum magni Caesaris illud opus.
Discedo vellemque prius. Non omnia dixit:
Inciditque pudor, quae prope dixit amor.
Sed manifestus erat moriens, quaerebat amatae
Coniugis amplexus, oscula, verba, manus.
Si tamen hoc satis est, vixi, te, Caesar, amico
Et morior, dixit, dum morior: satis est!
Mollibus ex oculis aliquis tibi procidet humor,
Cum dicar subita voce fuisse tibi.
Hoc mihi contingat, taceam tellure sub aequa.
Nec tamen hoc ultra te potuisse velim,
Sed meminisse velim, vivam sermonibus; illic
Semper ero, semper si meminisse voles.
Et decet et certe vivam tibi semper amicus,
Nec tibi qui moritur, desinit esse tuus.
Ipse ego, quidquid ero, cineres interque favillas,
Tum quoque non potero non memor esse tui.
Exemplum vixi te propter molle beati,

Unus Maecenas teque ego propter eram.
Arbiter ipse fui: volui quod, contigit esse,
Pectus eram vere pectoris ipse tui.
Vive diu, mi care senex, pete sidera sero:
Est opus hoc terris, te quoque velle decet.
Et tibi succrescant iuvenes bis Caesare digni,
Et tradant porro Caesaris usque genus.
Sit secura tibi quam primum Livia coniux.
Expleat amissi munera rapta gener,
Cum, deus in terris, Divis insignis avitis,
Te Venus in proprio collocet ipsa sinu.

111.

Virgilii

Vir bonus.

Vir bonus et sapiens, qualem vix reperit unum
Millibus e multis hominum consultus Apollo,
Iudex ipse sui totum se explorat ad unguem,
Quid proceres vanique ferat quid opinio vulgi,
Securus, mundi instar habens, teres atque rotundus,
Externae ne quid labis per levia sidat.
Ille, dies quam longus erit sub sidere cancri,
Quantaque nox tropico se porrigit in capricorno,
Cogitat et iusto trutinae se examine pendit,
Ne quid hiet, ne quid protuberet, angulus aequis
Partibus ut coeat, nil ut deliret amussis.
Sit solidum quodcumque subest, nec inania subter
Indicet admotus digitis pellentibus ictus.
Non prius in dulcem declinat lumina somnum,
Omnia quam longi reputaverit acta diei;
Quae praetergressus? quid gestum in tempore? quid non?
Cur isti facto decus abfuit aut ratio illi?
Quid mihi praeteritum est? cur haec sententia sedit,
Quam melius mutare fuit? miseratus egentem
Cur aliquem fracta persensi mente dolorem?
Quid volui, quod nolle bonum foret? utile honesto
Cur malus antetuli? num dicto aut denique vultu
Perstrictus quisquam? cur me natura magis quam

Disciplina trahit? Sic facta per omnia rursus
Ingrediens ortoque a vespere cuncta revolvens,
Offensus pravis, dat palmam et praemia rectis.

112.

C. Cassii Parmensis

Orpheus.

Argutae primum cum plectra parentis et auro
Distinctam sumsit citharam Rhodopeïus heros,
Ridebant segnes pulsus digitosque micantes
Serius et chordis indoctae dissona vocis.
Mox pudor exardens et gloria dulcis honesti
Lusibus avertit puerilibus, omnis et illuc
Perditus incumbens Musae pallebat amore.
Et nunc maternis inhiat, nunc ille paternis
Cantibus, hinc illinc discens dependet utrimque.
Nulla Venus faciem cepit mentita dolosis
Compedibus, somni fuerat parcusque Lyaei,
Donec, ridiculus dudum, modulamine silvas
Evulsosque suis scopulos radicibus egit.
Ausus et ire viam viventibus inconcessam,
Poenarum oblitos demulsit carmine Manes.
Non levis adscensus, si quis petit ardua; sudor
Plurimus hunc tollit, nocturno exsomnis olivo
Immoritur, damnat, modo quod laudaverat in se,
Qui cupit aeternae donari frondis honore.

113.

Gaetulici.

Non aries illum verno feret aëre cornu,
Gnosia nec gemini praecedunt cornua Taurum,
Sicca Lycaonius resupinat plaustra Bootes.

114.

Horatii Ode

ad Iulium Florum.

Discolor grandem gravat uva ramum;
Instat autumnus; glacialis anno
Mox hiems volvente aderit, capillis
horrida canis.

Iam licet Nymphas trepide fugaces
Insequi, lento pede detinendas;
Et labris captae, simulantis iram,
Oscula figi.
Iam licet vino madidos vetusto
De die laetum recitare carmen;
Flore, si te des, hilarem licebit
Sumere noctem.
Iam vide curas aquilone sparsas!
Mens viri fortis sibi constat, utrum
Serius leti citiusve tristis
Advolat aura.

115.

Horatii.

Dulci libello nemo sodalium
Forsan meorum carior extitit;
De te merenti quid fidelis
Officium domino rependes?
Te Roma cautum territat ardua:
Depone vanos invidiae metus;
Urbisque, fidens dignitati,
Per plateas animosus audi.
En quo furentes Eumenidum choros
Disiecit almo fulmine Iupiter!
Huic ara stabit, fama cantu
Perpetuo celebranda crescet.

116.

Aemilii Macri.

Cycnus in auspiciis semper laetissimus ales,
Hunc optant nautae, quia se non mergit in undas.

117.

Germanici Caesaris.

Martia progenies, Hector, (tellure sub ima
Fas audire tamen si mea verba tibi)
Respira, quoniam vindex tibi contigit heres,
Qui patriae famam proferat usque tuae.

Ilios en surgit rursum inclita; gens colit illam
Te Marte inferior, Martis amica tamen.
Myrmidonas periisse omnes dic, Hector, Achilli,
Thessaliam et magnis esse sub Aeneadis.

118.

Asinii Galli

in M. Pomponium Marcellum grammaticum.

Qui caput ad laevam didicit, glossemata nobis
Praecipit: os nullum vel potius pugilis.

119.

C. Abronii Silonis.

Ite agite, o Danai, magnum Paeana canentes,
Ite triumphantes: belli mora concidit Hector.

120.

Cn. Mattii

mimiamborum fragmenta.

Nuper die quarto, ut recordor, et certe,
Aquarium urceum unicum domi fregit.

— —

Iamiam albicascit Phoebus, et recentatur,
Commune lumen omnibus voluptasque.

— —

Quapropter edulcare convenit vitam,
Curasque acerbas sensibus gubernare.

— —

Sinuque amicam refice frigidam caldo
Columbulatim labra conserens labris.

— —

Iam tonsiles tapetes ebrii fuco,
Quos concha purpura imbuens venenavit.

— —

Deïn coquenti vasa cuncta deiectat,
Nequamve scitamenta pipulo poscit.

— —

— — — — — — ficorum
In milibus tot non videbitis grossum.

— —

Sumas ab alio lacte diffluos grossos.

121.

C. Pedonis Albinovani

de navigatione Germanici, Drusi filii, per Oceanum septentrionalem.

Iam pridem post terga diem solemque relictum,
Iam pridem notis extorres finibus orbis
Per non concessas audaces ire tenebras,
Hesperii metas extremaque litora mundi,
Nunc illum, pigris immania monstra sub undis
Qui ferat, Oceanum, qui saevas undique pristis
Aequoreosque canes, ratibus consurgere prensis.
Accumulat fragor ipse metus. Iam sidere limo
Navigia, et rapido desertam flamine classem,
Seque feris credunt per inertia fata marinis
Iam non felici laniandos sorte relinqui.
Atque aliquis prora spectat sublimis ab alta,
Aëra pugnaci luctatus rumpere nisu.
Ut nihil erepto valuit dignoscere mundo,
Obstructo tales effudit pectore voces:
Quo ferimur? Ruit ipse dies, orbemque relictum
Ultima perpetuis claudit natura tenebris.
Anne alio positas ultra sub cardine gentes
Atque alium libris intactum quaerimus orbem?
Di revocant, rerumque vetant cognoscere finem
Mortales oculos. Aliena quid aequora remis
Et sacras violamus aquas Divumque quietas
Turbamus sedes?

122.

Domitii Marsi

epitaphium Albii Tibulli.

Te quoque Virgilio comitem non aequa, Tibulle,
  Mors iuvenem campos misit in Elysios,
Ne foret, aut elegis molles qui fleret amores,
  Aut caneret forti regia bella pede.

123.

Domitii Marsi

in Bavium et Maevium.

Omnia cum Bavio communia frater habebat,
  Unanimi fratres sicut habere solent,

Rura, domum, nummos atque omnia denique, ut aiunt,
Corporibus geminis spiritus unus erat.
Sed postquam alterius mulier communis utrique
Nupsit, deposuit alter amicitiam.

124.

Cornelii Severi

de morte Ciceronis fragmentum.

Oraque magnanimûm spirantia paene virorum
In rostris iacuere suis: sed enim abstulit omnes,
Tamquam sola foret, rapti Ciceronis imago.
Tunc redeunt animis ingentia consulis acta,
Iurataeque manus deprensaque foedera noxae
Patriciumque nefas extinctum, et poena Cethegi,
Deiectusque redit votis Catilina nefandis.
Quid favor aut coetus, pleni quid honoribus anni
Profuerunt, sacris et vita quid artibus acta?
Abstulit una dies aevi decus, ictaque luctu
Conticuit Latiae tristis facundia linguae.
Unica sollicitis quondam tutela salusque,
Egregium semper patriae caput, ille senatus
Vindex, ille fori, legum, iurisque, togaeque
Publica vox saevis aeternum obmutuit armis.
Informes vultus sparsamque cruore nefando
Canitiem sacrasque manus operumque ministras
Tantorum, pedibus civis proiecta superbis
Proculcavit ovans, nec lubrica fata deosque
Respexit: nullo luet hoc Antonius aevo.
Hoc nec in Emathio mitis victoria Perse,
Nec te, dire Syphax, nec fecit in hoste Philippo,
Inque triumphato ludibria cuncta Iugurtha
Afuerunt, nostraeque cadens ferus Hannibal irae
Membra tamen Stygias tulit inviolata sub umbras.

125.

Alphii Aviti.

Tum litterator creditos
Ludo Faliscum liberos,
Causatus in campi patens

Extraque muri ducere,
Spatiando paulatim trahit
Hostilis ad valli latus.

— —

Seu tute malis hospites,
Seu tute captivos, habes.

— —

Marite, si sanguis Curis,
Sabina si caedes placet,
In me, oro, convertas manus.

126.

Lucilii Iunioris.

Mors non una venit: sed, quae rapit, ultima mors est.

127.

Lucilii Iunioris.

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.
Dari bonum quod potuit, auferri potest.

128.

L. Annaei Senecae

ad Cordubam patriam.

Corduba, solve comas et tristes indue vultus,
Illacrimans cineri munera mitte meo.
Nunc longinqua tuum deplora, Corduba, vatem,
Corduba, non alio tempore moesta magis;
Tempore non illo, quo versis viribus orbis
Incubuit belli tota ruina tibi,
Cum geminis oppressa malis utrimque peribas,
Et tibi Pompeius, Caesar et hostis erat;
Tempore non illo, quo ter tibi funera centum
Heu! nox una dedit, quae tibi summa fuit;
Non, Lusitanus quateret cum moenia latro,
Figeret et portas lancea torta tuas.
Ille tuus quondam magnus, tua gloria, civis
Infigar scopulo! Corduba, solve comas,
Et gratare tibi, quod te natura supremo
Adluit Oceano: tardius ista doles.

129.

L. Annaei Senecae

ad Corsicam.

Corsica, Phocaïco tellus habitata colono,
Corsica, quae patrio nomine Cyrnus eras,
Corsica Sardinia brevior, porrectior Ilva,
Corsica piscosis pervia fluminibus,
Corsica terribilis, cum primum incanduit aestas,
Saevior, ostendit cum ferus ora Canis,
Parce relegatis, hoc est, iam parce sepultis.
Vivorum cineri sit tua terra levis.

130.

L. Annaei Senecae

de Corsica.

Barbara praeruptis inclusa est Corsica saxis,
Horrida, desertis undique vasta locis.
Non poma autumnus, segetes non educat aestas,
Canaque Palladio munere bruma caret.
Imbriferum nullo ver est laetabile fetu,
Nullaque in infausto nascitur herba solo,
Non panis, non haustus aquae, non ultimus ignis.
Hic sola haec duo sunt, exul et exilium.

131.

L. Annaei Senecae.

Omnia tempus edax depascitur, omnia carpit,
Omnia sede movet, nil sinit esse diu.
Flumina deficiunt, profugum mare litora siccat,
Subsidunt montes et iuga celsa ruunt.
Quid tam parva loquor? moles pulcherrima coeli
Ardebit flammis tota repente suis.
Omnia mors poscit. Lex est, non poena perire.
Hic aliquo mundus tempore nullus erit.

132.

L. Annaei Senecae.

Duc me, parens celsique dominator poli,
Quocumque placuit, nulla parendi mora est.
Adsum inpiger: fac nolle, comitabor gemens.

Ducunt volentem fata, nolentem trahunt,
Malusque patiar, quod pati licuit bono.

133.

L. Annaei Senecae.

Auro quid melius? iaspis. quid iaspide? sensus.
Quid sensu? ratio. quid ratione? deus.

Vento quid levius? fulmen. quid fulmine? fama.
Fama quid? mulier. quid muliere? nihil.

134.

L. Annaei Senecae

(Parcendum Misero.)

Occisi iugulum quisquis scrutaris amici
Tu, miserum necdum me satis esse putas?
Desere confossum. Victori vulnus iniquo
Mortiferum inpressit mortua saepe manus.

135.

L. Annaei Senecae

ad C. Vibium Crispum Passienum.

(ad amicum optimum)

Crispe, meae vires lassarumque anchora rerum,
Crispe vel antiquo conspiciende foro,
Crispe, potens numquam, nisi cum prodesse volebas,
Naufragio litus tutaque terra meo,
Solus honor nobis, arx et tutissima nobis,
Et nunc adflicto sola quies animo.
Crispe, fides dulcis placidique acerrima virtus,
Cuius Cecropio pectora melle madent;
Maxima facundo vel avo vel gloria patri,
Quo solo careat si quis, in exilio est.
En hic, qui iaceo saxis telluris adhaerens!
Mens tecum est, nulla quae cohibetur humo.

136.

[*L. Annaei Senecae*

in Crispum.]

Ablatus mihi Crispus est, amici!
Pro quo si pretium dari liceret,

Nostros dividerem libenter annos.
Nunc pars optima me mei reliquit,
Crispus, praesidium meum, voluptas,
Pectus, deliciae: nihil sine illo
Laetum mens mea iam putabit esse.
Consumtus male debilisque vivam:
Plus quam dimidium mei recessit!

137.

L. Annaei Senecae.

Quisquis es, et nomen dicam: dolor omnia cogit!
Qui nostrum cinerem nunc, inimice, premis,
Et non contentus tantis subitisque ruinis
Stringis in extinctum tela cruenta caput,
Crede mihi, vires aliquas natura sepulchris
Adtribuit. Tumulos vindicat umbra suos.
Ipsos crede deos hoc nunc tibi dicere, livor,
Hoc tibi nunc manes dicere crede meos:
Res est sacra miser: noli mea tangere fata.
Sacrilegae bustis abstinuere manus.

138.

L. Annaei Senecae.

Carmina mortifero tua sunt suffusa veneno,
At sunt carminibus pectora nigra magis.
Nemo tuos fugiet, non vir, non femina dentes,
Haud puer, haud aetas undique tuta senis.
Utque furens totas inmittit saxa per urbes
In populum, sic tu verba maligna iacis.
Sed solet insanos populus conpescere sanus,
Et repetunt motum saxa remissa caput.
In te nunc stringit nullus non carmina vates,
Inque tuam rabiem publica Musa furit.
Dum sua conpositus nondum bene concutit arma,
Miles, et e nostra lancea torta manu,
Bellus homo, et valide capitalia crimina ludis,
Deque tuis manant atra venena iocis.

Sed tu perque iocum dicis vinumque. Quid ad rem,
Si plorem, risus si tuus ista facit?
Quare tolle iocos; non est iocus, esse malignum.
Numquam sunt grati, qui nocuere, sales.

139.

L. Annaei Senecae.

Sic mihi sit frater maiorque minorque superstes,
Et de me doleant nil nisi morte mea.
Sic illos vincam, sic vincar rursus amando,
Mutuus inter nos sic bene certet amor.
Sic dulci Marcus qui nunc sermone fritinnit,
Facundo patruos provocet ore duos.

140.

Volcatii Sedigiti

(ex libro *De Poetis* fragmentum.)

Multos incertos certare hanc rem vidimus,
Palmam poetae comico cui deferant.
Eum meo iudicio errorem dissolvam tibi,
Ut, contra si quis sentiat, nil sentiat.
Caecilio palmam *Statio* do comico.
Plautus secundus facile exuperat ceteros.
Dein *Naevius*, qui fervet, pretio in tertio est.
Si erit, quod quarto detur, dabitur *Licinio*.
Post insequi Licinium facio *Attilium*.
In sexto sequitur hos loco *Terentius*.
Turpilius septimum, *Trabea* octavum obtinet.
Nono loco esse facile facio *Luscium*.
Decimum addo causa antiquitatis *Ennium*.

— —

— —

Sumetur Hecyra sexta ex his fabula

— —

Sed ut Afer sex populo edidit comoedias,
Iter hinc in Asiam fecit. Navim cum semel
Conscendit, visus numquam est: sic vita vacat.

141.

Neronis Imperatoris

(ex libro primo Troicon.)

Quique pererratam subductus Persida Tigris
Deserit, et longo terrarum tractus hiatu
Reddit quaesitas iam non quaerentibus undas.

142.

T. Petronii Arbitri.

Parvula securo tegitur mihi culmine sedes
Uvaque plena mero fecunda pendet ab ulmo:
Dant rami cerasos, dant mala rubentia silvae,
Palladiumque nemus pingui se vertice frangit.
Iam qua diductos potat levis area fontes,
Corycium mihi surgit olus malvaeque supinae
Et non sollicitos missura papavera somnos.
Si vero alitibus fraudem contexere placet,
Seu magis inbelles libuit circumdare cervos,
Aut tereti lino pavidum subducere piscem:
Hos tantum novere dolos mea sordida rura.
I nunc, et vitae fugientis tempora vende
Divitibus coenis! Me si manet exitus, idem
Hic, precor, inveniar, consumptaque tempora poscar.

143.

Petronii

(in villam suam.)

O litus vita mihi dulcius! o mare! felix,
  Cui licet ad terras ire subinde meas.
O formosa dies! hoc quondam rure solebam
  Iliadum armatas sollicitare manus.
Hic fontis lacus est, illic sinus egerit algas.
  Haec statio est tacitis victa Cupidinibus.
Pervixi: neque enim fortuna malignior unquam
  Eripiet nobis, quod prior hora dedit.
Illic alternis depugnat pontus et aer,
  Hic rivo tenui pervia ridet humus.
Illic divisas complorat navita puppes,
  Hic pastor miti perluit amne pecus.

Illic inmanes mors obvia solvit hiatus,
Hic gaudet curva falce recisa Ceres.
Illic inter aquas urit sitis arida fauces,
Hic dat periuro basia multa viro.
Naviget, et fluctus lasset mendicus Ulixes,
In terris vivet candida Penelope.

144.

Petronii.

Qui mavult pro parte mori, nec cogere fata
Mollia praecipiti rumpere fila manu,
Hactenus iratum mare noverit; ecce, refuso
Gurgite securos adluit unda pedes.
Ecce inter virides iactatur mitulus algas,
Et rauco trahitur lubrica concha sinu:
Ecce recurrentes qua versat fluctus arenas,
Discolor adtrita calculus exit humo.
Haec quisquis calcare potest, in litore tuto
Ludat, et hoc solum iudicet esse mare.

145.

Petronii.

Primus in orbe deos fecit timor, ardua coelo
Fulmina cum caderent, discussaque moenia flammis,
Atque ictus flagraret Athos. Mox Phoebus ad ortus
Lustrata deiectus humo, Lunaeque senectus
Et reparatus honos, hinc signa effusa per orbem,
Et permutatis disiunctus mensibus annus
Proiecit vitium hoc, atque error iussit inanis
Agricolas primos Cereri dare messis honores,
Palmitibus plenis Bacchum vincire, Palemque
Pastorum gaudere manu. Natat obrutus omni
Neptunus demersus aqua, Pallasque tabernas
Vindicat. Et voti reus, et qui vendidit orbem,
Iam sibi quisque deos avido certamine fingit.

146.

Petronii.

Nolo ego semper idem capiti suffundere costum,
Nec toto stomachum conciliare mero.

Taurus amat gramen mutata carpere valle,
Et fera mutatis sustinet ora cibis.
Ipsa dies ideo nos grato perluit haustu,
Quod permutatis hora recurrit equis.

147.

Petronii.

Uxor legitimus debet quasi census amari:
Nec censum vellem semper amare meum.

148.

Petronii.

Inveniat, quod quisque velit: non omnibus unum est,
Quod placet. Hic spinas colligit, ille rosas.

149.

Petronii.

Nam nihil est, quod non mortalibus adferat usum.
Rebus in adversis, quae iacuere, iuvant.
Sic rate demersa fulvum deponderat aurum:
Remorum levitas naufraga membra vehit.
Cum sonuere tubae, iugulo stat divite ferrum:
Barbara contemtu praelia pannus habet.

150.

Petronii.

Linque tuas sedes alienaque litora quaere,
O iuvenis: maior rerum tibi nascitur ordo.
Ne succumbe malis; te noverit ultimus Ister,
Te Boreas gelidus securaque regna Canopi,
Quique renascentem Phoebum cernuntque cadentem,
Maior in externas Ithacus descendat arenas.

151.

Petronii Arbitri.

Nobilis aestivas platanus diffuderat umbras,
Et baccis redimita daphne tremulaeque cupressus,
Et circumtonsae trepidanti vertice pinus.
Has inter ludebat aquis errantibus amnis
Spumeus, et querulo versabat rore lapillos.
Dignus amore locus, testis silvester aëdon

Atque urbana Progne, quae circum gramina fusae
Ac molles violas cantu sua rura colebant.

152.

Petronii Arbitri.

Idaeo quales fudit de vertice flores
Terra parens, cum se confesso iunxit amori
Iupiter, et toto concepit pectore flammas,
Emicuere rosae violaeque et molle cyperon,
Albaque de viridi riserunt lilia prato.
Talis humus Venerem molles clamavit in herbas,
Candidiorque dies secreto favit amori.

153.

Petronii Arbitri.

Heu heu nos miseros, quam totus homuncio nil est!
. . . .
Sic erimus cuncti, postquam nos auferet Orcus.
Ergo vivamus, dum licet esse bene.

154.

Petronii Arbitri.

Artis severae si quis hamat effectus,
Mentemque magnis applicat, prius more
Frugalitatis lege polleat exacta.
Nec curet alto regiam trucem vultu,
Cliensve coenas inpotentium captet,
Nec perditis addictus obruat vino
Mentis calorem, neve plausor in scena
Se det redemtis histrioniae addictus.

155.

Petronii Arbitri.

Sed sive armigerae rident Tritonidis arces,
Seu Lacedaemonio tellus habitata colono
Sirenumque domus, det primos versibus annos,
Maeoniumque bibat felici pectore fontem:
Mox et Socratico plenus iam mittat habenas
Liber, et ingentis quatiat Demosthenis arma,
Hinc Romana manus circumfluat, et modo Graio
Exonerata sono mutet suffusa saporem.

Interdum subducta foro det pagina cursum,
Et cortina sonet celeri distincta meatu.
Dent epulas et bella truci memorata canore,
Grandiaque indomiti Ciceronis verba minentur.
His animum succinge bonis, sic flumine largo
Plenus Pierio defundes pectore verba.

156.

Petronii Arbitri.

Contemni turpe est, legem donare superbum.
Hoc amo, quod possum qua libet ire via.
Nam sane et sapiens contemtus iurgia nectit,
Et qui non iugulat victor abire solet.

157.

Petronii Arbitri.

Ales Phasiacis petita Colchis
Atque Afrae volucres placent palato,
Quod non sunt faciles, at albus anser
Et pictis anas enotata pennis
Plebeium sapit. Ultimis ab oris
Adtractus scarus, atque arata Syrtis
Si quid naufragio dedit, probatur.
Mullus iam gravis est. Amica vincit
Uxorem. Rosa cinnamum veretur.
Quidquid quaeritur, optimum videtur.

158.

Petronii Arbitri.

Nec bibit inter aquas, poma aut pendentia carpit
Tantalus infelix, quem sua vota premunt.
Divitis haec magni facies erit, omnia late
Qui tenet, et sicco concoquit ore famem.

159.

Petronii Arbitri.

Quid faciant leges, ubi sola pecunia regnat,
Aut ubi paupertas vincere nulla potest?
Ipsi, qui Cynica traducunt tempora coena,
Nonnumquam nummis vendere verba solent.

Ergo iudicium nihil est nisi publica merces,
Atque eques, in causa qui sedet, empta probat.

160.

Petronii Arbitri.

Quisquis habet nummos, secura naviget aura,
Fortunamque suo temperet arbitrio.
Uxorem ducat Danaen, ipsumque licebit
Acrisium iubeat credere, quod Danaen.
Carmina componat, declamet, concrepet, omnes
Et peragat causas, sitque Catone prior.
Iurisconsultus *Paret*, *Non paret* habeto,
Atque esto, quidquid Servius et Labeo.
Multa loquor. Quidvis nummis praesentibus opta,
Et veniet. Clausum possidet arca Iovem.

161.

Petronii Arbitri.

Non Indum fulgebat ebur, quod inhaeserat auro,
Nec iam calcato radiabat marmore terra,
Muneribus delusa suis, sed crate saligna
Inpositum Cereris vacuae nemus, et nova terrae
Pocula, quae facili vilis rota finxerat actu.
Hinc mollis stillae lacus, et de caudice lento
Vimineae lances maculataque testa Lyaeo,
Et paries circa palea satiatus inani
Fortuitoque luto clavos numerabat agrestes,
Et viridi iunco gracilis pendebat arundo.
Praeterea quas fumoso suspensa tigillo
Conservabat opes humilis casa, mitia sorba
Inter odoratas pendebant texta coronas,
Et thymbrae veteres et passis uva racemis.
Qualis in Actaea quondam fuit hospita terra,
Digna sacris, Hecale, quam Musa loquentibus annis
Battiades veteri mirandam tradidit aevo.

162.

Petronii Arbitri.

Qui pelago credit, magno se foenore tollit.
Qui pugnas et castra petit, praecingitur auro.

Vilis adulator picto iacet ebrius ostro,
Et qui sollicitat nuptas, ad praemia peccat.
Sola pruinosis horret facundia pannis,
Atque inopi lingua desertas invocat artes.

163.

Petronii Arbitri.

Nomen amicitiae si, quatenus expedit, haeret,
Calculus in tabula mobile ducit opus.
Cum fortuna manet, vultum servatis, amici;
Cum cecidit, turpi vertitis ora fuga.
Grex agit in scena mimum, pater ille vocatur,
Filius hic, nomen divitis ille tenet.
Mox ubi ridendas inclusit pagina partes,
Vera redit facies, assimulata perit.

164.

Petronii Arbitri.

Nolo, quod cupio, statim tenere,
Nec victoria mi placet parata.

165.

Petronii Arbitri.

Qualis nox fuit illa, di deaeque!
Quam mollis torus! haesimus calentes
Et transfudimus hinc et hinc labellis
Errantes animas. Valete curae
Mortales! ego sic perire coepi.

166.

Petronii Arbitri.

Quid me spectatis constricta fronte, Catones,
Damnatisque novae simplicitatis opus?
Sermonis puri non tristis gratia ridet,
Quodque facit populus, candida lingua refert.
Nam quis concubitus, Veneris quis gaudia nescit?
Quid vetat in tepido membra calere toro?
Ipse pater veri doctus Epicurus in arte
Iussit, et hanc vitam dixit habere deos.

167.

Petronii Arbitri.

Quid factum est, quod tu proiectis, Iupiter, armis
Inter coelicolas fabula muta taces?
Nunc erat, a torva submittere cornua fronte,
Nunc pluma canos dissimulare tuos.
Haec vera est Danae! tenta modo tangere corpus:
Iam tua flammifero membra calore fluent.

168.

Petronii Arbitri.

Quod solum formae decus est, cecidere capilli,
Vernantesque comas tristis abegit hiems.
Nunc umbra nudata sua iam tempora moerent,
Areaque attritis ridet adusta pilis.
O fallax natura deum! quae prima dedisti
Aetati nostrae gaudia, prima rapis.

169.

Petronii Arbitri.

Infelix, modo crinibus nitebas,
Phoebo pulchrior et sorore Phoebi,
At nunc levior aere vel rotundo
Horti tubere, quod creavit unda,
Ridentes fugis et times puellas.
Ut mortem citius venire credas,
Scito, iam capitis perisse partem.

170.

Petronii Arbitri.

Somnia, quae mentes ludunt volitantibus umbris,
Non delubra deum nec ab aethere numina mittunt,
Sed sibi quisque facit. Nam cum prostrata sopore
Urget membra quies et mens sine pondere ludit;
Quidquid luce fuit, tenebris agit. Oppida bello
Qui quatit et flammis miserandas saevit in urbes,
Tela videt versasque acies et funera regum
Atque exundantes profuso sanguine campos;
Qui causas orare solent, legesque forumque,
Et pavido cernunt inclusum corde tribunal.

Condit avarus opes defossumque invenit aurum.
Venator saltus canibus quatit. Eripit undis
Aut premit eversam periturus navita puppim.
Scribit amatori meretrix; dat adultera munus,
Et canis in somnis leporis vestigia latrat.
[In noctis spatio miserorum vulnera durant.]

171.

Petronii Arbitri.

Nocte soporifera veluti cum somnia ludunt
Errantes oculos, effossaque protulit aurum
In lucem tellus, versat manus inproba furtum,
Thesaurosque rapit, sudor quoque perluit ora,
Et mentem timor altus habet, ne forte gravatum
Excutiat gremium secreti conscius auri.
Mox ubi fugerunt elusam gaudia mentem
Veraque forma redit, animus, quod perdidit, optat,
Atque in praeterita se totus imagine versat.

172.

Petronii Arbitri

de saga muliere.

Quidquid in orbe vides, paret mihi. Florida tellus,
Cum volo, siccatis arescit languida sucis;
Cum volo, fundit opes scopulis, atque horrida saxa
Niliacas iaculantur aquas; mihi pontus inertes
Submittit fluctus Zephyrique tacentia ponunt
Ante meos sua flabra pedes. Mihi flumina parent
Hircanaeque tigres, et iussi stare dracones.
Quid leviora loquor? Lunae descendit imago
Carminibus deducta meis, trepidusque furentes
Flectere Phoebus equos revoluto cogitur orbe.
Tantum dicta valent! Taurorum flamma quiescit
Virgineis extincta sacris, Phoebeïa Circe
Carminibus magicis socios mutavit Ulixis,
Proteus esse solet, quidquid libet. His ego callens
Artibus Idaeos frutices in gurgite sistam,
Et rursus fluvios in summo vertice ponam.

173.

Petronii Arbitri.

Nympharum Bacchique comes, quem pulcra Dione
Divitibus silvis numen dedit, inclita paret
Cui Lesbos viridisque Thasos, quem Lydus adorat
Vestifluus, templumque tuis inponit Hypaepis.
Huc ades, o Bacchi tutor Dryadumque voluptas
Et timidas admitte preces. Non sanguine tristi
Perfusus venio, non templis inpius hostis
Admovi dextram, sed inops et rebus egenus
Adtritis facinus non toto corpore feci.
Quisquis peccat inops, minor est reus. Hac prece, quaeso,
Exonera mentem, culpaeque ignosce minori,
Et quandoque mihi fortunae adriserit hora,
Non sine honore tuum patiar decus. Ibit ad aras,
Sancte, tuas hircus, pecoris pater ibit ad aras
Corniger et querulae foetus suis, hostia lactens.
Spumabit pateris hornus liquor, et ter ovantem
Circa delubrum gressum feret ebria pubes.

174.

Petronii Arbitri.

Memphitides puellae,
Sacris deum paratae.
Tinctus colore noctis,
Manu puer loquaci,
Aegyptius choraules.
— —
Anus recocta vino
Trementibus labellis
— —
Triplici, vides, ut ortu
Triviae rotetur ignis,
Volucrique Phoebus axi
Rapidum pererret orbem.

175.

Petronii Arbitri.

Delos, iam stabili revincta terra,
Olim purpureo mari natabat,

Et moto levis hinc et inde vento
Ibat fluctibus inquieta summis.
Mox illam geminis deus catenis
Hac alta Gyaro ligavit, illac
Constanti Mycono dedit tenendam.

176.

Petronii

de puteo excavato in montis iugo.

Hunc quis non credat ipsis dare Syrtibus amnes,
Qui dedit ignotas viscere montis aquas?

177.

Petronii Afranii

ad Deliam.

Nescio quo stimulante malo pia foedera rupi.
Non capiunt vires crimina tanta meae.
Institit, et stimulis ardentibus inpulit actum,
Sive fuit fatum, seu fuit ille deus.
Arguimus quid vana deos? Vis, Delia, verum?
Qui tibi me dederat, idem et ademit Amor.

178.

Petronii Arbitri.

Nam citius flammas mortales ore tenebunt,
Quam secreta tegant. Quidquid dimittis in aula,
Effluit et subitis rumoribus oppida pulsat.
Nec satis est, vulgasse fidem: simulatius exit
Proditionis opus famamque onerare laborat.
Sic commissa verens avidus reserare minister
Fodit humum regisque latentes prodidit aures.
Excepit nam terra sonos calamique loquentes
Incinuere Midam, qualem narraverat index.

179.

Petronii Arbitri.

Qui vultur iecur ultimum pererrat,
Et pectus trahit intimasque fibras,
Non est, quem Tityi vocant poetae,
Sed cordis mala, Livor atque Luctus.

180.

Petronii Arbitri.

Fallunt nos oculi, vagique sensus
Oppressa ratione mentiuntur.
Nam turris, prope quae quadrata surgit,
Adtritis procul angulis rotatur.
Hyblaeum refugit satur liquorem,
Et naris casiam frequenter odit.
Hoc illo magis aut minus placere
Non posset, nisi lite destinata
Pugnarent dubio tenore sensus.

181.

Petronii Arbitri.

Non satis est, quod nos mergis, furiosa iuventus,
Transversosque rapit fama sepulta probris?
Anne etiam famuli cognata faece sepulti
In testa mersas luxuriantur opes?
Vilis servus habet regni bona, cellaque capti
Deridet festram Romuleamque casam.
Idcirco virtus medio iacet obruta coeno,
Nequitiae classes candida vela ferunt.

182.

Petronii.

Non est forma satis, nec quae vult bella videri,
Debet vulgari more placere sibi:
Dicta, sales, lusus, sermonis gratia, risus
Vincunt naturae candidioris opus.
Condit enim formam, quidquid consumitur artis,
Et nisi velle subest, gratia tota perit.

183.

Petronii.

(Amans amanti.)

Candida sidereis ardescunt lumina flammis,
Fundunt colla rosas et cedit crinibus aurum,
Mellea purpureum depromunt ora ruborem,
Lacteaque admixtus sublimat pectora sanguis,

Ac totus tibi servit honos, formaque dearum
Fulges et Venerem caelesti corpore vincis.
Argento stat facta manus, digitisque tenellis
Serica fila trahens, pretioso stamine ludis.
Planta decens nescit modicos calcare lapillos,
Et dura laedi scelus est vestigia terra.
Ipsa tuos cum ferre velis per lilia gressus,
Nullos interimes leviori pondere flores.
Guttura nunc aliae magnisve monilibus ornent,
Aut gemmas aptent capiti, tu sola placere
Vel spoliata potes. Nulli laudabile totum est:
In te cuncta probent, si quisquam cernere possit.
Sirenum cantus et dulcia plectra Thaliae
Ad vocem tacuisse rear, qua mella propagas
Dulcia, et in miseros telum iacularis amoris.
[Langueo, deficio, marcesco, punior, uror,
Aestuo, suspiro, pereo, depellor, anhelo.]
Cor grave vulnus alit, nullo sanabile ferro,
Sed tua labra meo saevum de corde dolorem
Depellant morbumque animae medicaminis huius
Cura fuget, ne tanta putres violentia nervos
Dissecet, atque tuae moriar pro crimine causae.
Sed, si hoc grande putas, saltem concede precanti,
Ut iam defunctum niveis ambire lacertis
Digneris, vitamque mihi post fata reducas.

184.

Petronii Antigenidis Pisaurensis
de Thetide.

Cauta quidem genetrix, noceant ne vulnera nato,
Confirmat Stygio fonte puerperium.
Sed quia fas nulli est humanam vincere sortem,
In membris tincti dant sibi fata locum.

185.

Petronii Antigenidis
in Telephum.

Telephus, excellens Alcidis pignus et Augae,
Externae sortis bella inopina tulit.

Nam Graii Troiam peterent cum mille carinis,
Tangeret et classis litus adacta suum:
Occurrens Danais forti dum pugnat Achilli,
Scyria pugnanti perculit hasta femur.
Pro cuius cura consultus dixit Apollo,
Hostica quo salubrem cuspis haberet opem.
Mox precibus flexi Pelidae robore raso,
Iniecto membris pulvere plaga fugit.
Monstrant fata viri vario miracula casu:
Unde datum est vulnus, contigit inde salus.

186.

Petronii Antigenidis

Laus Xerxis.

Perses magnus adest, totus comitatur euntem
Orbis. Quid dubitas, Graecia, ferre iugum?
Tellus iussa facit, coelum texere sagittae,
Abscondunt clarum Persica tela Iovem.
Classes fossus Athos intra sua viscera vidit,
Phryxeae peditem ferre iubentur aquae.
Quis novus hic hominum terramque diemque fretumque
Permutat? Certe sub Iove mundus erat!

187.

Petronii Antigenidis.

Haec urbem circa stulti monumenta laboris,
Quasque vides moles, Appia, marmoreas,
Pyramidasque ausas vicinum adtingere coelum,
Pyramidas, medio quas fugit umbra die,
Et Mausoleum, miserae solatia mortis,
Intulit externum quo Cleopatra virum,
Concutiet sternetque dies, quoque altius extat
Quodque opus, hoc illud carpet edetque magis.
Carmina sola carent fato mortemque repellunt,
Carminibus vives semper, Homere, tuis.

188.

Petronii Antigenidis

De Atho monte.

Hic, quem cernis, Athos inmissis pervius undis
Flexibus obliquis circumeundus erat.

Accepit magno deductum Nerea fluctu,
Perque latus misit maxima bella suum,
Sub tanto subitae sonuerunt pondere classes,
Caeruleus cana sub nive pontus erat.
Idem commisit longo duo litora ponte
Perses, et fecit per mare miles iter.
Quale fuit regnum mundo nova ponere iura?
Hoc terrae fiat; hac mare, dixit, eat.

189.

D. M.

Petronii Antigenidis.

Tu, pede qui stricto vadis per senta, viator,
Siste, rogo, titulumque meum ne spreveris, oro.
Bis quinos annos mensesque duos, duo soles
In superis feci, tenere nutritus, amatus.
Dogmata Pythagorae sensi studiumque sophorum,
Et libros legi. Legi pia carmina Homeri,
Sive quot Euclides abaco praescripta tulisset.
Delicias habui pariter lususque procaces.
Haec Hilarus mihi contulerat, pater ipse, patronus,
Si non infelix contraria fata habuissem:
Nunc vero infernas sedes, Acherontis ad undas
Tetraque Tartarei persidere tendo profundi.
Effugi tumidam vitam. Spes, forma valete:
Nil mihi vobiscum est. Alios deludite, quaeso.
Haec domus aeterna est. Hic sum situs, hic ero semper.

190.

[*Turni*]

Fragmentum satirae in Neronem.

Ergo famem miseram aut epulis infusa venena
Et populum exanguem pinguesque in funus amicos
Et molle imperii senium sub nomine pacis,
Et quodcumque illis nunc aurea dicitur aetas,
Marmoreaeque canent lacrimosa incendia Romae,
Ut formosum aliquid nigrae et solatia noctis?
Ergo re bene gesta et leto matris ovantem
Maternisque canent cupidum concurrere Diris,

Et Diras alias opponere et anguibus angues,
Atque novos gladios peiusque ostendere letum?
Saeva canent, obscoena canent foedosque hymenaeos
Uxoris pueri, Veneris monumenta nefandae!
Nil Musas cecinisse pudet, nec nominis olim
Virginei famaeque iuvat meminisse pudoris.
Ah! pudor extinctus doctaeque infamia turbae
Sub titulo prostant, et, quis genus ab Iove summo,
Res hominum supra evectae et nullius egentes,
Asse merent vili ac sancto se corpore foedant.
Scilicet aut Menae faciles parere superbo
Aut nutu Polycleti, et parca laude beatae,
Usque adeo maculas ardent in fronte recentes
Hesternique Getae vincla et vestigia flagri.
Quin etiam patrem oblitae et cognata deorum
Numina et antiquûm castae pietatis honorem,
Proh! furias et monstra colunt inpuraque turpis
Fata vocant Titii mandata, et, quidquid Olympi est,
Transscripsere Erebo. Iamque inpia ponere templa
Sacrilegasque audent aras, coeloque repulsos
Quondam Terrigenas superis inponere regnis,
Qua licet, et stolido verbis inluditur orbi.

191.

Septimii Sereni.

Iane pater, Iane tuens, Dive biceps, biformis;
O cate rerum sator, o principium deorum,
Stridula cui limina, cui cardinei tumultus,
Cui reserata mugiunt aurea claustra mundi:
Tibi vetus ara caluit Aborigineo sacello.

192.

Septimii Sereni.

Inquit amicus ager domino:
Si bene mi facias, memini.
Pinea brachia cum trepidant,
Audio canticulum Zephyri.

193.

Rufi Verginii.

Hic situs est Rufus, pulso qui Vindice quondam
Imperium adseruit non sibi, sed patriae.

194.

C. Plinii Caecilii Secundi.

Huc mihi vos, largo spumantia pocula vino,
Ut calefactus Amor pervigilare velit.
Ardenti Baccho succenditur ignis Amoris:
Nam sunt unanimi Bacchus Amorque dei.

195.

C. Plinii Caecilii Secundi.

Cum libros Galli legerem, quibus ille parenti
Rursus de Cicerone daret palmamque decusque,
Lascivum inveni lusum Ciceronis et illo
Spectandum ingenio, quo seria condidit, et quo
Humanis salibus multo varioque lepore
Magnorum ostendit mentes gaudere virorum.
Nam queritur, quod fraude mala frustratus amantem
Paucula coenato sibi debita savia Tiro
Tempore nocturno subtraxerit. His ego lectis
Cur post haec, inquam, nostros celamus amores,
Nullumque in medium timidi damus, atque fatemur,
Tironisque dolos, Tironis nosse fugaces
Blanditias et furta novas addentia flammas?

196.

C. Plinii Caecilii Secundi.

Ut laus est cerae, mollis cedensque sequatur
Si doctos digitos, iussaque fiat opus,
Et nunc informet Martem castamve Minervam,
Nunc Venerem effingat, nunc Veneris puerum;
Utque sacri fontes non sola incendia sistunt,
Saepe etiam flores vernaque prata iuvant:
Sic hominum ingenium flecti ducique per artes
Non rigidas docta mobilitate decet.

197.

Sentii Augurini.

Canto carmina versibus minutis
His, olim quibus et meus Catullus
Et Calvus. Veteres quid o sed ad me?
Unus Plinius est mihi priores:
Mavult versiculos foro relicto,
Et quaerit, quod amet, putatque amari.
Ille o Plinius, ille quot Catones!
I nunc, quisquis amas, amare noli.

198.

Sulpiciae.

Ne me cadurcis destitutam fasciis
Nudam Caleno concubantem proferat.

199.

M. Valerii Martialis
in Domitianum.

— — — — — — — —

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit heres!
Pene fuit tanti, non habuisse duos.

200.

M. Valerii Martialis.

Nec volo me summis fortuna nec adplicet imis,
Sed medium vitae temperet illa gradum.
Invidia excelsos, inopes iniuria vexat:
Quam felix vivit, quisquis utroque caret!

201.

M. Valerii Martialis
de Prisco et Vero.

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset et aequalis Mars utriusque diu,
Missio saepe viris magno clamore petita est,
Sed Caesar legi paruit ipse suae.
Lex erat, 'ad digitum posita concurrere palma.
Quod licuit, lances donaque saepe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis aequi:
Pugnavere pares, succubuere pares.

Misit utrisque rudes et palmas Caesar utrisque.
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc nullo nisi te sub principe, Caesar,
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

202.

M. Valerii Martialis
de damma, quam Caesar dimisit.

Concita veloces fugeret cum damma Molossos
Et varia lentas necteret arte moras,
Caesaris ante pedes supplex similisque roganti
Constitit, et praedam non tetigere canes.
— —
Haec intellecto principe dona tulit.
Numen habet Caesar; sacra est vis, sacra potestas.
Credite, mentiri non didicere ferae.

203.

M. Valerii Martialis.

Da veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Caesar, qui placuisse tibi.
Cedere maiori virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

204.

M. Valerii Martialis
epitaphium Antullae.

Hoc nemus aeterno cinerum sacravit honori
Foenius et culti iugera pauca soli.
Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulcro,
Hoc erit Antullae mixtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo ne speret, agellum:
Perpetuo dominis serviet iste suis.

205.

M. Valerius Probus
ad Caelestinum.

Accipe nostra tuis audacius edita iussis,
Caelestine potens, et mentibus insere dicta.
Quo cumulante mihi semper fortuna favorem
Haud invita dedit sese, comitante benigno,

Quem superi voluere virum, mihi condere famam.
Ausus enim incipio, quoniam tua iussa fatigant,
Tempora vel numeros verborum et commata verbis,
Ut possum, monstrare meis, licet alta subire
Mens humilis vetet, et res metrica fortius artet.
Aptius esse tamen conantes iussa fatemur
Arta subire nimis, quam voce animoque silere.

206.

Aelii Hadriani.

Animula vagula, blandula,
Hospes comesque corporis,
Quae nunc abibis in loca
Pallidula, rigida, nudula,
Nec, ut soles, dabis iocos.

207.

Aelii Hadriani.

Ego nolo Florus esse,
Ambulare per tabernas,
Latitare per popinas,
Culices pati rotundos.

208.

Aelii Hadriani
epitaphium Voconii.

* * *

Lascivus versu, mente pudicus eras.

* * *

209.

Aelii Hadriani
epitaphium Sorani Batavi.

Ille ego Pannoniis quondam notissimus oris,
Inter mille viros primus fortesque Batavos,
Hadriano potui qui iudice vasta profundi
Aequora Danubii cunctis tranare sub armis,
Emissumque arcu, dum pendet in aëre, telum,
Ac redit, ex alia fixi fregique sagitta.
Quem neque Romanus potuit, nec barbarus umquam,
Non iaculo miles, non arcu vincere Parthus,

Hic situs, hic memori saxo mea facta sacravi.
Viderit, anne aliquis post me mea gesta sequatur.
Exemplo mihi sum, primus qui talia gessi.

210.

Aelii Hadriani

de Amazonibus.

Ut belli sonuere tubae, violenta peremit
Hippolyte Teuthranta, Lyce Clonon, Oebalon Alce;
Oebalon ense, Clonon iaculo, Teuthranta sagitta.
Figitur ora Clonus, latus Oebalus, ilia Teuthras.
Plus puero Teuthras, puer Oebalus, at Clonus heros.
Oebalus ibat equo, curru Cloas, at pede Teuthras;
Iphicli Teuthras, Doryli Clonus, Oebalus Idae,
Argolicus Teuthras, Moesus Clonus, Oebalus Arcas.

211.

Aelii Hadriani

epitaphium Borysthenis equi.

Borysthenes Alanus
Caesareus veredus,
Per aequor et paludes
Et tumulos et ruscos
Volare qui solebat
Pannonicos in apros,
Nec ullus insequentem
Dente aper albicanti
Ausus fuit nocere,
Vel extimam saliva
Sparsit ab ore caudam,
Ut solet evenire.
Sed integer iuventa,
Inviolatus artus,
Die sua peremptus
Hoc situs est in agro.

212.

Flori.

Ego nolo Caesar esse,
Ambulare per Britannos,
Scythicas pati pruinas.

213.

Flori.

Bacche, vitium repertor, plenus adsis vitibus,
Effluas dulcem liquorem comparandum nectari,
Conditumque fac vetustum, ne malignis venulis
Asperum ducat saporem, versus usum in alterum.

214.

Flori.

Omnis mulier intra pectus celat virus pestilens:
Dulce de labris loquuntur, corde vivunt noxio.

215.

Flori.

Sic Apollo, deinde Liber sic videtur ignifer.
Ambo sunt flammis creati prosatique ex ignibus,
Ambo de comis calorem vite et radio conferunt.
Noctis hic rumpit tenebras, hic tenebras pectoris.

216.

Flori.

Quando ponebam novellas arbores mali et piri,
Cortici summae notavi nomen ardoris mei.
Nulla fuit exinde finis vel quies cupidinis,
Crescit arbor, gliscit ardor, ramus inplet litteras.

217.

Flori.

Qui mali sunt, non fuere matris ab alvo mali,
Sed malos faciunt malorum falsa contubernia.

218.

Flori.

Sperne mores transmarinos, mille habent offucias.
Cive romano per orbem nemo vivit rectius:
Quippe malim unum Catonem quam trecentos Socratas.

219.

Flori.

Tam malum est habere nummos, non habere quam malum est.
Tam malum est audere semper, quam malum est semper pudor.

Tam malum est tacere multum, quam malum est multum loqui.
Tam malum est foris amica, quam malum est uxor domi.
Nemo non haec vera dicit, nemo non contra facit.

220.

F l o r i.

Consules fiunt quotannis et novi proconsules:
Solus aut rex aut poeta non quotannis nascitur.

221.

F l o r i.

Venerunt aliquando rosae. Proh veris amoeni
Ingenium! una dies ostendit spicula florum,
Altera pyramidas nodo maiore tumentes,
Tertia iam calathos, totum lux quarta peregit
Floris opus. Pereunt hodie, nisi mane legantur.

222.

Sulpicii Carthaginiensis.

Iusserat haec rapidis aboleri carmina flammis
Virgilius, Phrygium quae cecinere ducem.
Tucca vetat Variusque simul: tu, maxime Caesar,
Non sinis et Latiae consulis historiae.
Infelix gemino cecidit prope Pergamos igni,
Et pene est alio Troia cremata rogo.

223.

Sulpicii Carthaginiensis

argumenta in Virgilii Aeneidem.

I.

Arma virumque canit vates Iunonis ob iram
Et tetum Aeoliis turbatum fluctibus aequor,
Disiectas classes submersaque corpora ponto,
Hospitium Didus, casus quo gentis et annos
Aeneas Troiae fatumque et bella referret.
Quorum pars terrae, pelago pars addita famae est.

II.

Conticuere omnes intentique ore loquentis
Ora tenent. Ac tum dolus introducitur hostis

Et fallacis equi damnosum munus in armis,
Perfidia notusque Sinon amissaque coniunx;
Per medios ignes ablatus saevaque tela
Anchises oneri facilis pietate ferentis,

III.

Postquam res Asiae disiectaque moenia Troiae,
Dant pelago classes. Polydori funera discunt
Atque Heleni praecepta, fidem cui fecerat usus;
Quae non accessus via sit tentanda, Cyclopas
Et Scyllae rabies et ineluctabilis unda
Errorisque maris labor in contraria versus.

IV.

At regina gravi pectus succensa dolore
Ardet amore viri, clausum veneratur amorem,
Dumque capit, capitur; sentit, quos praebuit, ignes
Aeneas; altum sociis et classe petivit.
Extructa regiua pyra penetralibus instat
Morte fugam praestare, morae nec defuit hora.

V.

Interea medium Aeneas tendebat in aequor
Moenia respiciens causa flagrantia amoris.
Mox Sicula tenet arva domus manesque parentis
Ludorum exequiis celebrat. Quibus additur Iris
In faciem Beroes classem flammare iubentis
Iunonem mentita dolo: namque illa monebat.

VI.

Sic fatus lacrimans. Cumarum adlabitur oris
Descensusque parans obiit praecepta Sibyllae,
Qua duce non faustum mortali limen aditur.
Hic primum maestos videt inter cetera Troas,
Tum patrem agnoscit, discit reditura sub ortus
Corpora romanosque duces seriemque nepotum.

VII.

Tu quoque litoribus nostris, Caieta, manebis,
Servat honos nomen, pietas testatur honorem.
Causa opus insequitur: bellum namque incipit esse,
Tyrrhidae iuvenum quod tunc conflaverat ira.

Turnus adest, monet arma sibi contraria sumat,
Tum gentes socia arma ferunt, fremit arma iuventus.

VIII.

Ut belli signum cecinit sociosque vocavit
Turnus et in varias turbatus pectora mentes
Aeneas Evandron adit, facit hospitis usum
Atque operum causas, urbis cognoscit honores,
Arma rogat, Cytherea rogat, mox accipit heros.
Tuque opere ast piget facti labor efficit artem.

IX.

Atque ea diversa penitus dum parte geruntur,
Iris adest, monet arma sibi contraria sumat.
Caeduntur vigiles et mutua corpora fratrum,
Nisus et Eurialus morte et pietate fideles;
Dumque petunt laudem, vincunt contraria fata,
Audacem Remulum leto dat pulcher Iulus.

X.

Panditur interea coelum sedesque Tonantis,
Alternos questus Venus ac Saturnia promunt.
Illa dolos, haec bella movet, sed vincitur ira
Mater. At Aeneas bello non segnior instat,
Vulnere Mezenti laudaem nam fecerat iram,
Quem tetigit virtus, superat per fata periclum.

XI.

Oceanum interea Phoebus superaverat ortu.
Extruit Aeneas dextra quaesita tropaea,
Condit humi socios, fatum quos condidit ante.
Legati responsa ferunt veniamque petitam
Non negat et contra pugnat secura Camilla,
Femina caede potens, casu temeraria tanto.

XII.

Turnus ut infractos vidit cessisse Latinos,
Instat atrox pugnae neces sibi percipit hostis
Pectore secreto violatur vulnere teli,
Aeneas causa est; illi Iuturna neganti
Adfuit obsequio, quum mors finiverat iram.
Sed sua fata virum traxerunt quaerere mortem.

224.

Terentiani Mauri.

Adesto iambe praepes et tui tenax
Vigoris, adde concitum celer pedem.
Nec alterius indigens opis veni,
Sed ipse verus integerque gestiens,
Adusta felle qualis ante carmina
Dabas amarus, inpotens ultor tui.

225.

Appuleii.

Principium vitae obitus meditatio est.
Non vult emendari peccare nesciens.
Inmoderata ira fructus est insaniae.
Pecuniam amico credens est damnum duplex:
Argentum et sodalem perdidit simul.

226.

Appuleii

epistolium de dentifricio.

Calpurniane, salve properis versibus.
Misi, ut petisti, mundicinas dentium,
Nitelas oris ex Arabicis frugibus,
Tenuem, candificum, nobilem pulvisculum,
Complanatorem tumidulae gingivulae,
Converritorem pridianae reliquiae,
Ne quae visatur tetra labes sordium,
Restrictis forte si labellis riseris.

227.

Appuleii

in Critiam et Charinum.

Et Critias mea delicies sit: salva, Charine,
  Pars in amore meo, vita, tibi remanet.
Ne metuas: nam me ignis et ignis torreat, ut vult,
  Hasce duas flammas, dum potior, patiar.
Hoc modo sim vobis, unus sibi quisque quod ipse est.
  Hoc mihi vos eritis, quod duo sunt oculi.

228.

Appuleii.

in Critiam.

Florea serta, meum mel, et haec tibi carmina dono.
  Carmina dono tibi, serta tuo genio;
Carmina, uti, Critia, lux haec optata canatur,
  Quae bis septeno vere tibi remeat;
Serta autem, ut laeto tibi tempore tempora vernent,
  Aetatis florem floribus ut decores.
Tu mihi da contra pro verno flore tuum ver,
  Ut nostra exuperes munera muneribus.
Pro inplexis sertis complexum corpore redde,
  Proque rosis oris savia purpurei.
Quod si animam inspires, dona, et iam carmina nostra
  Cedent victa tuo dulciloquo calamo.

229.

Appuleii.

Montis in excelsi scopulo desiste puellam,
  Ornatam mundo funerei thalami.
Nec speres generum mortali stirpe creatum,
  Sed saevum atque ferum, vipereumque malum,
Qui pinnis volitans super aethera cuncta fatigat,
  Flammaque et ferro singula debilitat,
Quem tremit ipse Iovis, quo numina terrificantur,
  Flumina quem horrescunt et Stygiae tenebrae.

230.

Appuleii

ἀνεχόμενος ex Menandro.

Amare liceat, si potiri non licet.
Fruantur alii; non moror, non sum invidus;
Nam sese excruciat, qui beatis invidet.
Quos Venus amavit, facit amoris compotes;
Nobis Cupido velle dat, posse abnegat.
Olli purpurea delibantes oscula
Clemente morsu rosea labella vellicent,
Malas adorent ore et ingenuas genas
Et pupularum nitidas geminas gemmulas.

Quin et quum tenera membra molli lectulo,
Quum pectora ipsa adhaerent Veneris glutino,
Libido quum lascivo instinctu suscitat,
Sinuare ad Veneris usum femina, feminae
Inter gannitus et subantis voculas
Carpant papillas atque amplexus intiment,
Arentque sulcos molles arvo Venereo
Thyrsumque pangant hortulo in Cupidinis,
Dent crebros ictus connivente lumine,
Trepidante cursu Venere et anima fessula,
Eiaculent tepidum rorem niveis laticibus.
Haec illi faciant, quis Venus non invidet,
At nobis casso saltem delectamine
Amare liceat, si potiri non licet.

231.

Modestini
de Amore.

Forte iacebat Amor victus puer alite somno
Myrti inter frutices pallentis roris in herba:
Hunc procul emissae tenebrosa Ditis ab aula
Circumeunt animae, saeva face quas cruciarat.
Ecce meus venator! ait, hunc, Phaedra, ligemus.
Crudelis, crinem, clamabat Scylla, metamus,
Colchis et orba Progne, numerosa caede necemus,
Dido et Canace, saevo gladio perimamus,
Myrrha, meis ramis; Evadne, igne crememus,
Hunc, Arethusa inquit Biblisque, in fonte necemus.
Ast Amor evigilans dixit: mea penna, volemus!

232.

Gallieni imperatoris
epithalamium.

Ite simul iuvenes, pariter sudate medullis
Omnibus inter vos. Non murmura vestra columbae,
Brachia nec hederae vincant, nec oscula conchae.
Ludite, sed vigiles nolite extinguere lychnos.
Omnia nocte vident, nil cras meminere lucernae.

233.

Albi Ovidii Iuventini

elegia de philomela.

Dulcis amica veni, noctis solatia praestans:
Inter aves etenim nulla tibi similis.
Tu, philomela, potes vocum discrimina mille,
Mille potes varios ipsa referre modos.
Nam quamvis aliae volucres modulamina tentent,
Nulla potest modulis aequivalere tuis.
Insuper est avium, spatiis garrire diurnis:
Tu cantare simul nocte dieque potes.
Parus enim quamvis per noctem tinnipet omnem,
At sua vox nulli iure placere potest.
Dulce palara sonat, quam dicunt nomine drostam,
Sed fugiente die nempe quieta silet.
Et merulus modulans sat pulcris tinnitat odis,
Nocte ruente tamen cantica nulla canit.
Vere calente novos componit acredula cantus,
Matutinali tempore tunc mitilans.
Tunc turdus truculat, sturnus tunc pusitat ore;
Sed quod mane canunt, vespere non recolunt.
Caccabat hinc perdix, hinc graccitat inprobus anser,
Et castus turtur atque columba gemunt.
Plausitat arborea resonans de fronde palumbes,
In fluviisque natans ore tetrinit anas.
Martia grus gruit, ast cycni prope flumina drensant,
Accipiter pipat, milvus hiansque lipit.
Cucurrire solet gallus, gallina gracillat,
Pululat at pavo, trissat hirundo vaga.
Clangunt porro aquilae, vultur pulpare probatur,
Et crocitat corvus, fringulit et graculus.
Gloctorat inmenso de turre ciconia rostro,
Pessimus at passer tristia flendo pipit.
Psittacus humanas depromit voce loquelas,
Atque suo domino χαῖρε sonat vel ave!

Pica loquax varias concinnat gutture voces,
Scurrili strepitu quidquid et audit ait.
Et cuculi cuculant et rauca cicada fritinnit,
Bombilat ore legens munera mellis apis.
Bubulat horrendum ferali carmine bubo
Humano generi tristia fata ferens.
Strix nocturna sonans et vespertilio stridunt,
Noctua lucifuga cucubat in tenebris.
Ast ululant ululae lugubri voce canentes,
Inque paludiferis butio butit aquis.
Regulus atque merops et rubro pectore Progne
Consimili modulo zinzilulare sciunt.
Scribere me voces avium philomela coegit,
Quae cantu cunctas exuperat volucres.
Sed iam quadrupedum fari discrimina vocum,
Nemine cogente, nunc ego sponte sequar.
Tigrides indomitae raccant, rugiuntque leones,
Panther caurit amans, pardus hiando felit.
Dum lynces hircando fremunt, ursus ferus uncat,
Ast lupus ipse ululat, frendet agrestis aper.
Et barrus barrit, cervi glocitant et onagri,
Ast taurus mugit, et celer hinnit equus.
Quiritat verres, tardus rudit, oncat asellus,
Blatterat ast aries, et pia balat ovis.
Sordida sus pascens ruris per gramina grunnit,
At miccire capris, hirce petulce, soles.
Porro canis latrat, fallax vulpecula gannit,
Glaucitat et catulus, at lepores vagiunt.
Mus avidus mintrit, velox mustecula drindit,
Et grillus grillat, desticat inde sorex.
Ecce venenosus serpendo sibilat anguis,
Garrula limosis rana coaxat aquis.
Has volucrum voces descripsi quadrupedumque,
Quas natura illis grata parens tribuit.
Sed cunctas species animantum nemo notavit,
Atque sonos ideo dicere quis poterit?
Cuncta tamen Domino depromunt munera laudum,
Seu semper sileant, sive sonare queant.

234.

Solini

Ponticon.

Tethya marmoreo fecundam pandere Ponto
Et salis aequoreas spirantis molle catervas,
Quaeque sub aestifluis Thetis humida continet antris,
Coeptantem, Venus alma, fove: quae semine coeli
Parturiente salo divini germinis aestu,
Spumea purpureis dum sanguinat unda profundis,
Nasceris e pelago, placido dea prosata mundo.
Nam cum prima foret rebus natura creandis
In foedus connexa suum, ne staret inerti
Machina mole vacans, tibi primum candidus aether
Astrigeram faciem nitido gemmavit Olympo.
Te fecunda sinu tellus amplexa, resedit
Ponderibus fundata suis elementaque iussa
Aetherias servare vices, tu foetibus auges
Cuncta suis, totus pariter tibi parturit orbis.
Quare, diva, precor, quoniam tua munera parvo
Ausus calle sequor, vitreo de gurgite vultus
Dextera prome pios et lumine laeta sereno
Pierias age pande vias. Da Nerea molli
Pacatum gaudere freto votisque litata
Fac saltem primas pelagi libemus arenas.
Vos quoque, qui resono colitis cava Tempea coetu,
— — — — — — — —

235.

Hosidii Getae Medea tragoedia.

Cento Virgilianus.

Esto nunc sol testis et haec mihi terra precanti,
Et dirae ultrices et tu, Saturnia Iuno,
Ad te confugio: nam te dare iura loquuntur
Connubiis. Si quid pietas antiqua labores
Respicit humanos, nostro succurre labori,
Alma Venus: quicumque oculis haec adspicis aequis,
Accipite haec, meritumque malis advertite numen.
Quid primum deserta querar? connubia nostra

Repulit et sparsos fraterna caede penates.
Quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis
Profuerit, mediosque fugam tenuisse per hostes,
Inprobe amor, quid non mortalia pectora cogis?
Iussa aliena pati, iterumque revolvere casus,
Ire iterum in lacrimas. Sed nullis ille movetur
Fletibus, infixum stridet sub pectore vulnus.
Extinctus pudor atque inimitis rupta tyranni
Foedera et oblitus famae melioris amantis
Oblitusve sui est, lacrimae volvuntur inanes.
Nusquam tuta fides, vana spe lusit amantem
Crudelis. Quid, si non arva aliena domosque
Ignotas peteret, pro virginitate reponit?
Heu pietas, heu prisca fides! captiva videbo
Reginam thalamo cunctantem ostroque superbo.
Haud inpune quidem, si quid mea carmina possunt!

Chorus Colchidarum.

Rerum cui summa potestas,
Precibus si flecteris ullis,
Et si pietate meremur,
Nostro succurre labori;
Et tu, Saturnia Iuno,
Cui vincla iugalia curae,
Oculis haec adspicis aequis?
Nemorum Latonia custos,
Triviis ululata per urbes
Sic nos in sceptra reponis?
Quid, o pulcherrime coniux,
Potuisti linquere solam,
Per tot discrimina rerum
Nequidquam erepte periclis?
Manet alta mente repostum,
Quam forti pectore et armis
Medioque ex hoste recepit
Quaesitas sanguine dotes.
Felix, heu nimium felix,
Dum fata deusque sinebant!

Nescis heu perdita necdum,
Quae te dementia cepit
Caput obiectare periclis.
Haec nos suprema manebant,
Hoc ignes araeque parabant.
Nostram nunc accipe mentem,
Vaginaque eripe ferrum
Ferroque averte dolorem.

Creon. Medea.

C. Femina, quae nostris errans in finibus hostis,
Flecte viam velis. Neque enim nescimus et urbem
Et genus invisum et non innoxia verba.
Hostilis facies occurrat et omina turbet.
M. Nullae hic insidiae, nec tanta superbia victis.
Non ea vis animo: nec sic ad praelia veni.
C. Non, ut rere, meas effugit nuntius aures,
Unde genus ducis varium et mutabile semper.
Tu potes unanimes armare in praelia fratres,
Funereasque inferre faces et cingere flamma,
Pacem orare manu et vertere sidera retro,
Atque odiis versare domos. Tibi nomina mille,
Mille nocendi artes, *testor*, fecundaque poenis
Viscera; notumque furens quid femina possit.
Cede locis, pelagoque volans da vela patenti.
M. Rex, genus egregium, liceat te voce moneri,
Pauca tibi e multis, quoniam est oblata facultas,
Dicam equidem (licet arma mihi mortemque mineris),
Ne pete connubiis natum. Meminisse iuvabit,
Dissice compositam pacem, miserere tuorum.
C. Ne tantos mihi finge metus, neve omine tanto
Prosequere, causas nequidquam nectis inanes.
Stat sua cuique dies: non ipsi exscindere ferro
Coelicolae valeant, fati quod lege tenetur,
Nec mea iam mutata loco sententia cedit.
M. Non equidem invideo genero dignisque hymenaeis,
Non iam coniugium antiquum, quod prodidit, oro.
Tempus inane peto: liceat subducere classem!

Extremam hanc oro veniam. Succurre relictae:
Dum pelago desaevit hiems, miserere parentis,
O genitor, et nos aliquod nomenque decusque
Gessimus, et scis ipse, neque est te fallere quidquam.
Nunc victi tristes, quoniam fors omnia versat,
Submissi petimus terram litusque rogamus
Innocuum, neque te ullius violentia vincat.
C. Quid causas petis in me exitiumque meorum
Quidquid id est, timeo vatum praedicta priorum,
Eia age, rumpe moras. Quo me decet usque teneri?
M. Quem sequimur? quove ire iubes? ubi ponere sedes?
C. Ire ad conspectum cari genitoris et ora,
Dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri.
M. Nunc scio, quid sit amor. Hospitio prohibemur arenae,
Nec spes ulla fugae, nulla hinc exire potestas.
Quassataeque rates geminique sub ubere nati
Et glacialis hiems aquilonibus asperat undas.
Si te nulla movet tantae pietatis imago,
Indulge hospitio noctem non amplius unam.
Hanc sine me spem ferre tui: audentior ibo.
C. Desine iam tandem. Tota quod mente petisti,
Largior et repetens iterumque iterumque monebo:
Si te his adtigerit terris Aurora morantem,
Unum pro multis dabitur caput.

Vox deintus. Chorus.

O digno coniuncta viro, dotaberc virgo.
Ferte faces propere thalamo deducere adorti.
Ore favete omnes et cingite tempora ramis.
Ch. Velamus fronde per urbem
Votisque incendimus aras.
Heu corda oblita tuorum,
Vatum praedicta priorum,
Fati sortisque futurae!
Spe multum captus inani
Mactat de more bidentes
Phoebo patrique Lyaeo,
Cui vincla iugalia curae,

Cumulatque altaria donis.
Tremere omnia visa repente,
Fibrae apparere minaces,
Vox reddita fertur ad aures:
Thalamis neu crede paratis,
Funus crudele videbis.
Carpebant membra quietem,
Animalia somnus habebat.
Ferali carmine bubo
In fletum ducere voces,
Tristes denuntiat iras.
Quae tanta insania, cives,
Velati capita ramis,
Thalamo deducere adorti,
Quaeso miserescite regis.
Recubans sub tegmine fagi
Divino carmine pastor
Vocat in certamina divos
Ramo frondente pependit.
Quae te dementia cepit
Saxi de vertice pastor
Divina Palladis arte
Phoebum superare canendo?
Raptim secat aera pinnis,
Fugiens Minoia regna,
Ausus se credere coelo,
Vitamque relinquit in auras.
Demens videt agmina Pentheus
Caput a vertice revulsum,
Incensas pectore matres,
Vocat agmina saeva sororum,
Iuvenem sparsere per agros.

Medea. Nutrix.

M. En quid ago? vulgi quae vox pervenit ad aures?
Obstupui, magnoque irarum fluctuat aestu
Durus amor, taedet coeli convexa tueri.
Quae potui infelix, quae memet in omnia verti,

Cui pecudum fibrae, coeli cui sidera parent!
Heu furiis incensa feror, stat gratia facti.
Illum ego per flammas et mille sequentia tela,
Per varios casus, per tot discrimina rerum
Eripui leto, fateor, arma impia sumsi.
Sed quid ego haec autem nequidquam ingrata revolvo?
Quid loquor, aut ubi sum? ictum iam foedus et omnes
Compositae leges. Credo, mea vulnera restant.
N. Non hoc ista sibi tempus spectacula poscit,
Sed cape dicta memor, duri solatia casus,
Sensibus haec imis, nostram nunc accipe mentem:
Heu fuge crudeles terras, fuge litus avarum.
M. Cara mihi nutrix, claudit nos obice pontus.
Deest iam terra fugae, rerum pars altera ademta est,
Hac gener atque socer patriaque excedere suasit.
N. Tu ne cede malis, sed contra audentior ito,
Et quocumque modo fugiasque ferasque laborem.
Tu modo posce deos veniam, tu munera supplex
Tende petens pacem, causasque innecte morandi
Carminibus, forsan miseros meliora sequentur.
M. Nunc oblita mihi tot carmina: vox faucibus haesit,
Mens inmota manet et caeco carpitur igni.
Carmina vel coelo possunt deducere lunam,
Sistere aquam fluviis, deducere montibus ornos.
Has herbas atque haec Ponto mihi lecta venena
Ipse dedit: nihil ille deos, nil carmina curat.
N. Quid struis, aut qua spe inimica in gente moraris?
Aut pugnam, aut aliquid iam dudum invadere magnum,
Seu versare dolos, seu certae occumbere morti.

Iason. Satelles. Medea.

I. Quod votis optastis, adest. Timor omnis abesto.
Hic domus, hic patria est, nullum maris aequor arandum.
Solvite corde metum tandem tellure potiti
Per varios casus. Bene gestis corpora rebus
Procurate, viri. Iuvat indulgere choreis.
S. Unde tremor terris? qua vi maria alta tumescunt?

Quid tantum oceano properent se tingere soles?
Nescio quod certum est, in nubem cogitur aer.
Aspice convexo nutantem pondere mundum,
Et fratris radiis obnoxia surgere luna.
I. [Media] Fert tristes succos nigrisque infecta venenis,
Quo thalamum eripiat, atque ossibus inplicet ignem.
Fare age, quid venias; iam istinc; et comprime gressum.
M. Ad te confugio precibusque inflectere nostris.
O dulcis coniux, non haec sine numine divum
Eveniunt. Si te ceperunt taedia laudis,
Hos cape fatorum comites, his moenia quaere.
I. Non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas
Iam propiore deo? Nescis heu perdita! nescis,
Nec, quae te circumstent deinde pericula, cernis.
M. Hanc quoque deserimus sedem! Tibi ducitur uxor.
Cui pater et coniux quondam tua dicta relinquor?
Et sedet hoc animo, dotalis regia cordi est
Externique iterum thalami.
Mene fugis? hoc sum terraque marique secuta?
Hic labor extremus, longarum haec meta viarum?
Hic nostri reditus expectatique triumphi?
Quid tua sancta fides? Iterum crudelia retro
Fata vocant; tantis nequidquam erepta periclis.
Mene fugis? Per ego has lacrimas, per si quis amatae
Tangit honos animum, per inceptos hymenaeos,
Per connubia nostra et mensas, quas advena adisti,
Te precor, o miserere animi non digna ferentis.
Namque aliud quid sit, quod iam inplorare queamus?
Ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis,
Dum rauca adsiduo longe sale saxa sonabant,
Incubuere mari tantis surgentibus undis.
Luctantes ventos tempestatesque sonoras
Compressi et rabiem tantam coelique marisque.
Unius in miseri exitium proque omnibus unum
Obieci caput, id sperans fore munus amanti.
Sed quid ego ambages et iussa exorsa revolvo?
Nil super imperio moveor, speravimus ista,

Tempore quo primum fortes ad aratra iuvencos
Seminaque et tauros spirantes naribus ignem
Obieci, satis inmanis dentibus hydri
Explicuit legio, et campo stetit agmen aperto.
Telorum seges et iaculis increvit acutis,
Ferrea progenies duris caput extulit arvis.
Illi inter sese magna vi vulnera miscent
Confixique suis telis et pectora duro
Transfossi ligno, animasque in vulnera ponunt.
Auro ingens coluber servabat in arbore ramos,
Nec visu facilis nec dictu affabilis ullis.
Ille manum patiens inmania terga resolvit.
Ut me conspexit, flammantia lumina torquens,
Cervicem inflexam posuit somnosque petivit.
Si te nulla movet tantarum gloria rerum,
Sin absumta salus nec habet fortuna regressum,
Si nulla est regio, miseris quam det tua coniux,
I decus, i nostrum, faciat te prole parentem
Egregia interea coniux melioribus opto
Auspiciis, possem hinc comitem asportare Creusam,
Spero equidem mediis, si quid pia numina possunt,
Supplicia hausurum scopulis, dabis, inprobe, poenas,
Quod minime reris, rebus iam rite paratis.
I. Desine meque tuis incendere teque querelis:
Nam mihi parta quies, nullum maris aequor arandum.
Nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent.
Heu tot incassum fusos patiere labores!
Nec venit in mentem sudans sub vomere taurus,
Iam gravior Pelias et aena undantia flammis
Squamosusque draco et quaesitae sanguine dotes.
In regnis hoc ausa tuis.
Haec loca non tauri spirantes naribus ignem,
Nec galea densisque virum seges horruit hastis,
Nec vim tela ferunt, mitte hanc de pectore curam.
M. Nam quis te, iuvenum confidentissime, nostras
Iussit adire domos? pelagine erroribus actus,
An fratris miseri letum ut crudele videres?

I. Sive errore viae seu tempestatibus acti,
Quis deus in fraudem, quae te dementia cepit
Commaculare manus, fraterna caede penates?
Aut ego tela dedi aut vitam committere ventis
Hortati sumus? aut quae dura potentia nostri?
M. Nil nostri miserere, nihil mea carmina curas.
Efficiam posthac, ne quemquam voce lacessas,
Nec dulces natos, Veneris nec praemia noris.
I. Quid petis aut causas aut irrita iurgia iactas?
Iamque vale, melior quoniam pars acta diei est.
M. Utere sorte tua, susceptum perfice munus.
I. Nunc iter ad regem nobis. Quod te adloquor, hoc est.
M. Non fletu ingemuit nostro aut miseratus amantem est.
Et dubitamus adhuc? lacrimantem et multa volentem
Dicere deseruit, rapidusque in tecta recessit.
Quid labor aut benefacta iuvant? Mea tristia fata
Fessa iacent. Ubi nunc nobis deus ille magister,
Et furiis agitatus amor et conscia virtus?
Nam quid dissimulo, aut quid me ad maiora reservo?
Stat casus renovare omnes, dare lintea retro,
Rursus et est casus abies visura marinos,
Te sine, frater, erit. Quod si mea numina non sunt,
Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo.

Chorus.

Dictis exarsit in iras
Insani Martis amore,
Poenorum qualis in arvis
Venantum septa corona
Fulva cervice leaena;
Qualis mala gramina pastus
Tractu se colligit anguis,
Tumidum quem bruma tegebat,
Caput altum in praelia tollit,
Linguis micat ore trisulcis.
Furiis agitatus Orestes
Armatam facibus matrem
Ardens agit aequore toto,

Patrias obtruncat ad aras.
Triviis ululata per urbem
Qualis trieterica Baccho
Inter deserta ferarum,
Palla succincta cruenta,
Vocat agmina saeva sororum.
Qualis Philomela sub umbra,
Pectus signata cruentum,
Late loca questibus inplet,
Moerens miserabile carmen
Cantu solata laborem,
Graviter pro coniuge saevit
Deserti ad Strymonis undam.
Te solo in litore secum
Anima fugiente vocabat,
Scirent si ignoscere Manes.

Nuntius. Creon.

N. Quo feror? unde abii? Rumpit pavor; ossaque et artus
Perfundit toto proruptus corpore sudor.
Genua labant tarda, atque oculos stupor urget inertes,
Arrectaeque horrore comae, et vox faucibus haesit.
C. Quo res summa loco? unde haec tam clara repente
Tempestas sine more furit? maria omnia coelo
Miscuit, ingeminant abruptis nubibus ignes.
Fare mihi, atque haec edissere vera roganti.
N. Aedibus in mediis quaeque ipse miserrima vidi,
Horresco referens. Palla succincta cruenta
In medioque focos nocturnas inchoat aras.
Intenditque locum sertis et fronde coronat
Funerea, crinem vittis innexa cruentis,
Unum exuta pedem vinclis, in veste recincta
Spargens humida mella soporiferumque papaver.
Sparserat et latices simulatos fontis Averni,
Sanguineam volvens aciem, manibusque cruentis
Pro molli viola casiaque crocoque rubenti
Urit odoratam nocturna in lumina cedrum

Scillamque elleborosque graves et sulfura viva,
Obscuris vera involvens lacrimisque coactis
Voce vocans Hecaten et non memorabile numen
Ferro accincta vocat.
Haec effata silet, oculis micat acribus ignis,
Expectans, quae signa ferant, ignara futuri.
Eripiunt subito nubes coelumque diemque
Et tremefacta solo tellus, micat ignibus aether.
Continuo auditae voces vagitus et ingens,
Visus adesse pedum sonitus et saeva sonare
Verbera, tum visaeque canes ululare per umbras
Adventante dea, refluitque exterritus amnis
Et pavidae matres pressere ad pectora natos.
Exhinc Gorgoneis Alecto infecta venenis
Exurgitque facem adtollens atque intonat ore:
Respice ad haec, adsum dirarum ab sede sororum:
Bella manu letumque gero.
Talia cernentem tandem sic orsa vicissim:
Venisti tandem: mecum partire laborem,
Tu dea, tu praesens animis inlabere nostris.
Dissice compositam pacem, sere crimina belli
(Namque potes): colui vestros si semper honores.
Talibus Alecto dictis exarsit in iram
Horrendum stridens, pavidoque haec addidit ore:
O germana mihi, mitte hanc de pectore curam.
Nunc si bella paras, luctu miscere hymenaeos,
Funereasque inferre faces et cingere flamma,
Quidquid in arte mea possum, meminisse necesse est;
Quantum ignes animaeque valent, absiste precando.
Dixerat adtollens stridentes anguibus alas,
Ardentes dare visa faces supera ardua linquens.
Illa dolos aperit flammisque sequacibus iras
Iungebat, duplicem gemmis auroque coronam
Consertam squamis serpentum, flamma volantem
Implicat, involvitque domum caligine caeca
Prospectum eripiens oculis, mihi frigidus horror
Membra quatit gelidusque coit formidine sanguis.
Inprovisum aspris veluti qui sentibus anguem

Aut videt aut vidisse putat, metuensque pericli
Incipit effari, nec vox aut verba sequuntur.
Idque audire sat est, quo me decet usque teneri.
Vadite, et haec regi memores mandata referte.

Nutrix. Medea.

N. Hoc habet; haec melior magnis data victima divis.
Talia coniugia et tales celebrent hymenaeos!
M. Tu secreta piram natorum maxima nutrix
Erige, tuque ipsa pia tege tempora vitta,
Verbenasque adole pinguis nigrumque bitumen.
Sacra Iovi Stygio, quae rite incepta paravi,
Perficere est animus finemque inponere curis.
N. Discessere omnes medii, spatiumque dedere.

Medea. Umbra Absyrthi filii.

M. Heu stirpem invisam et fatis contraria nostris!
Huc ades, o formose puer, qui spiritus illi!
Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat;
Perfidus et cuperem ipse parens spectator adesset.
Fil. Parce pias scelerare manus, aut qui tibi nostri
Pulsus amor, si iuris materni cura remordet,
Natis parce tuis, aut nos rape in omnia tecum.
Quo res cumque cadunt, unum et commune periclum.
Adspice nos, adsum dirarum ab sede sororum.
Infelix simulacrum labi a corpore tanto!
M. Quid dubitem? audendum dextra, nunc ipsa vocat res.
Auctor ego audendi, fecundum concute pectus.
Si concessa peto, si poenas ore reposco,
Nullum in caede nefas et amor non talia curat.
Fil. Hostis amare, quid increpitas mea tristia fata?
M. Suggere tela mihi finemque inpone labori.
Sanguine quaerendi reditus.
Fil. Nec te noster amor, pietas nec mitigat ulla;
Nec venit in mentem, natorum sanguine matrem
Commaculare manus. Nostri tibi cura recessit,
Et matri praeruptus amor.
M. Crimen amor vestrum spretaeque iniuria formae:

His mersere malis. Fratrem ne desere, frater.
Poenarum exhaustum satis est, via facta per hostes,
Et genus invisum dextra sub Tartara misi.
Iam iam nulla mora est, currus agitare volantes.

Iason. Nuntius. Medea ex alto.

I. Hei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu?
Quaecumque est fortuna, mea est. Quid denique restat?
Dic age: namque mihi fallax haud ante repertus.
N. En perfecta tibi promissa coniugis arte
Munera, at ingentem luctum ne quaere tuorum!
Sed si tantus amor menti, si tanta cupido est,
Expediam dictis, et te tua fata docebo.
Conspectu in medio, cum dona inponeret aris,
Ah! virgo infelix, oculos deiecta decoros,
Undique conveniunt per limina tota frequentes
Matres atque viri, cumulantque altaria donis.
Religione patrum biforem dat tibia cantum,
Cum subito dictuque oritur mirabile monstrum.
Ecce levis summo descendere corpore pestis
Incipit ac totis Vulcanum spargere tectis.
Regalesque accensa comas, accensa coronam
Membra sequebantur, artus sacer ignis edebat.
Diffugiunt comites, et quae sibi quisque timebat,
Tecta metu petiere, et sic ubi concava furtim
Saxa petunt, furit inmissis Vulcanus habenis.
Nec vires herbarum infusaque flumina prosunt
Quaesitaeque nocent artes, miserabile dictu!
Illa per et scopulos aditumque per avia quaerit,
Arte nova speculata locum, paribusque revinxit
Serpentum spiris ventosasque addidit alas:
Ense levis nudo perfusos sanguine currus.
I. Quo sequar, aut quid iam misero mihi denique restat?
Me me, adsum qui feci, in me omnia tela
Coniicite, hanc animam quocumque absumite leto.
Funeris heu tibi causa fui! dux femina facti.
M. Huc geminas nunc flecte acies, et conde sepulcro
Corpora natorum, cape dona extrema tuorum.

Et tumulum facite et tumulo superaddite carmen,
Saevus amor docuit natorum sanguine matrem
Commaculare manus, luctu miscere hymenaeos.
Me super aetherias errare licentius auras!
I. Crudelis mater, tanton' me crimine dignum
Duxisti! et patrios foedasti funere vultus!
Arma, viri, ferte arma, date tela, adscendite muros.
M. Quo moriture ruis? thalamos ne desere pactos,
Hortator scelerum: nostram nunc accipe mentem.
Sive animo, sive arte vales, opta ardua pennis
Astra sequi, et si adeo dotalis regia cordi est,
Nostrasne evadere demens
Sperasti te posse manus? Opta ardua pennis
Astra sequi, clausumque cava te condere terra,
Et famam extingui veterum sic posse malorum.
Haec via sola fuit, haec nos suprema manebat,
Exitiis positura modum.
Sat fatis Venerique datum est, feror exul in altum,
Germanum fugiens et non felicia tela.
Ultra anni solisque vias quid denique restat?
Et longum, formose, vale; et quisquis amores
Aut metuat dulces aut experietur amaros.

236.

Publilii Optatiani Porphyrii
versus anacyclici.

Blanditias fera mors Veneris persensit amando,
Permisit solitae nec Styga tristitiae.
Tristitiae Styga nec solitae permisit amando,
Persensit Veneris mors fera blanditias.
Omnipotens pater huic semper concessit amori,
Fecit nec requiem tot sibi fulminibus.
Fulminibus sibi tot requiem nec fecit amori,
Concessit semper huic pater omnipotens.
Purpureos sibi flos' vultus non pingit Iacchum,
Monstrat nec mitem frons nova laetitiam.
Laetitiam nova frons mitem nec monstrat Iacchum,
Pingit non vultus flos sibi purpureos.

Occubuit minor hic fractis et viribus, astu
Torpuit oppressus Amphitryoniades.
Amphitryoniades oppressus torpuit astu,
Viribus et fractis hic minor occubuit.
Incaluit iubar hoc externis ignibus ardens,
Fortius ardorem sol sibi congeminat.
Congeminat sibi sol ardorem fortius, ardens
Ignibus externis hoc iubar incaluit.
Deposita face nox quaesivit lumina Phoebes,
Vulnere sed blandus haec tenet Endymion.
Endymion tenet haec blandus sed vulnere Phoebes
Lumina quaesivit nox face deposita.
Armipotens deus hoc suspirat pondere vulnus
Ferrea nec rabies aut furor exuperat.
Exuperat furor aut rabies nec ferrea vulnus
Pondere suspirat hoc deus armipotens.
Inpatiens Venus est, silvas dum lustrat Adonis,
Carpit si matrem, iam cui conveniat.
Conveniat cui iam, matrem si carpit Adonis,
Lustrat dum silvas, est Venus inpatiens.

237.

Publilii Optatiani Porphyrii.

Ausoniae decus et lux pia Romulidum.
Romulidum pia lux et decus Ausoniae.

238.

Publilii Optatiani Porphyrii.

Omne genus metri tibi pangens, optime Basse.
Basse optime, pangens tibi metri genus omne.

239.

[*Publilii Optatiani Porphyrii.*]

Nereides freta sic verrentes caerula tranant,
Flamine considens ut Notus Icarium.
Icarium Notus ut considens flamine, tranant
Caerula verrentes sic freta Nereides.

240.

Publilii Optatiani Porphyrii.

Pauxillum fortuna tibi, res perfida, Quinte,
Extulit in frontem grande supercilium.
Nam, ut ne aliud credam, puteum puto te quoque, Quinte,
Quanto altus magis es, tam mage despiceris.

241.

Pentadii

in Hectorem.

Defensor patriae, iuvenum fortissimus, Hector,
Qui murus miseris civibus alter erat,
Occubuit telo violentis ictus Achillis.
Occubuere simul spesque salusque Phrygum.
Hunc ferus Aeacides circum sua moenia traxit,
Quae iuvenis manibus texerat ante suis.
O quantos Priamo lux adtulit ista dolores!
Quos fletus Hecube, quos dedit Andromache!
Sed raptum pater infelix auroque repensum
Condidit, et moerens hac tumulavit humo.

242.

Pentadii

Narcissus.

Cui pater amnis erat, fontes puer ille colebat
Laudabatque undas, cui pater amnis erat.
Se puer ipse videt, patrem dum quaerit in amne,
Perspicuoque lacu se puer ipse videt.
Quod Dryas igne calet, puer hunc inridet amorem,
Nec putat esse decus, quod Dryas igne calet.
Stat stupet haeret amat rogat innuit adspicit ardet
Blanditur queritur stat stupet haeret amat,
Quodque amat, ipse facit vultu prece lumine fletu,
Oscula dat fonti, quodque amat, ipse facit.

243.

Pentadii

Narcissus.

Invenit proprios mediis in fontibus ignes,
Et sua deceptum urit imago virum.

244.

Pentadii

Narcissus.

Hic est ille, suis nimium qui credidit undis,
  Narcissus vero dignus amore puer.
Cernis ab irriguo repetentem gramine ripam,
  Ut, per quas periit, crescere possit aquas.

245.

Pentadii.

Crede ratem ventis: animum ne crede puellis.
  Namque est feminea tutior unda fide.
Femina nulla bona est, vel, si bona contigit una,
  Nescio quo fato res mala facta bona.

246.

Pentadii

Narcissus.

Se Narcissus amat, captus lenonibus undis:
Cui si tollis aquas, non est ubi saeviat ignis.

247.

Pentadii

Acis.

Acidos haec cernis montana cacumina busti,
  Aequor et ex imis fluminis ire iugis?
Ista Cyclopei durant monumenta furoris!
  Hic amor, hic dolor est, candida Nympha, tuus:
Sed bene, si periit, iacet, hac sub mole sepultus,
  Nomen et exultans unda perenne vehit.
Sic manet ille quidem, neque mortuus esse feretur,
  Vitaque per liquidas caerula manat aquas.

248.

Pentadii

Chrysocome.

Chrysocome, gladium fugiens stringente marito,
  Texit adulterium, iudice casta reo.

249.

Pentadii

Virgilius.

Pastor arator eques pavi colui superavi,
Capras rus hostes fronde ligone manu.

250.

Pentadii

de vita beata.

Non est (falleris) haec beata, non est.
Quod vos creditis esse, vita non est,
Fulgentes manibus videre gemmas,
Aut testudineo iacere lecto,
Aut pluma latus abdidisse molli,
Aut auro bibere et cubare cocco,
Regales dapibus gravare mensas,
Et, quidquid Libyco secatur arvo,
Non una positum tenere cella,
Sed nullos trepidum timere casus,
Nec vano populi favore tangi,
Et stricto nihil aestuare ferro.
Hoc quisquis poterit, licebit illi,
Fortunam moveat loco superbus.

251.

Pentadii

de fortuna.

Res eadem adsidue momento volvitur uno,
Atque redit dispar res eadem adsidue.
Vindice facta manu Progne pia dicta sorori,
Inpia sed nato vindice facta manu.
Carmine visa suo Colchis fuit ulta maritum,
Sed scelerata fuit carmine visa suo.
Coniugis Eurydice precibus remeabat ad auras:
Rursus abit vitio coniugis Eurydice.
Sanguine poma rubent, tristi nece tincta repente:
Candida quae fuerant, sanguine poma rubent.
Daedalus arte sua fugit Minoia regna,
Amisit natum Daedalus arte sua.

Munere Palladio laeti qua nocte fuere,
Hac periere Phryges munere Palladio.
Nate, quod alter adest coelo, sunt gaudia Ledae:
Sed moeret mater, nate, quod alter adest.
Hostia saepe fuit diri Busiridis hospes,
Busirisque aris hostia saepe fuit.
Theseus Hippolyto vitam per vota rogavit:
Optavit mortem Theseus Hippolyto.
Stipite fatifero iuste quae fratribus ausa est,
Mater saeva fuit stipite fatifero.
Sola relicta toris flevisti in litore, Gnosis:
Laetaris coelo sola relicta toris.
Aurea lana fuit, Phryxum quae per mare vexit:
Helle qua lapsa est, aurea lana fuit.
Tantalis est numero natorum facta superba:
Natorum adflicta Tantalis est numero.
Pelias hasta fuit, vulnus grave quae dedit hosti,
Et quae sanavit, Pelias hasta fuit.
Per mare iacta ratis pleno subit ostia velo,
In portu versa est per mare iacta ratis.
Lux cito summa datur, natusque extinguitur infans,
Atque animae prima lux cito summa datur.
Sunt mala laetitiae diversa lege creata,
Et iuncta assidue sunt mala laetitiae.

252.

Pentadii

de adventu veris.

Sentio, fugit hiems, Zephyrisque animantibus orbem
Iam tepet Eurus aquis; sentio, fugit hiems,
Parturit omnis ager, persentit terra calorem
Germinibusque novis parturit omnis ager,
Laeta vireta tument, foliis sese induit arbor,
Vallibus apricis laeta vireta tument.
Iam Philomela gemit modulis Ityn, impia mater,
Oblatum mensis iam Philomela gemit.
Monte tumultus aquae properat per levia saxa
Et late resonat monte tumultus aquae.

Floribus innumeris pingit sola flatus Eoi
  Tempeaque exhalant floribus innumeris.
Per cava saxa sonat pecudum mugitibus echo,
  Voxque repulsa iugis per cava saxa sonat.
Vitea musta tument vicinas vincta per ulmos,
  Fronde maritata vitea musta tument.
Nota tigilla linit iam garrula luce chelidon,
  Dum recolit nidos, nota tigilla linit.
Sub platano viridi iucunda somnus in umbra
  Sertaque texuntur sub platano viridi.
Tunc quoque dulce mori: tunc fila recurrite fusis,
  Inter et amplexus tunc quoque dulce mori.

253.

Citerii Sidonii Oratoris
de pastoribus.

Almo Theon Thyrsis orti sub monte Pelori,
Semine disparili, Laurente Lacone Sabino.
Vite Sabine, Lacon sulco, sue cognite Laurens.
Thyrsis oves, vitulos Theon egerat, Almo capellas.
Almo puer pubesque Theon, at Thyrsis ephebus,
Canna Almo, Thyrsis stipula, Theon ore melodes.
Nais amat Thyrsin, Glauce Almona, Nisa Theonem,
Nisa rosas, Glauce violas dat, lilia Nais.

254.

Latini Alcimi Aviti Alethii
Virgilius.

Maeonium quisquis Romanus nescit Homerum,
  Me legat: et lectum credat utrumque sibi.
Illius inmensos miretur Graecia campos,
  At minor est nobis, sed mage cultus ager.
Non miles, pastor, curvus non defit arator.
  Haec Graiis constant singula, trina mihi.

255.

Latini Alcimi Aviti Alethii
Homerus et Virgilius.

Maeonio vati qui par aut proximus esset,
  Consultus Paean risit et haec cecinit:

Si potuit nasci, quem tu sequereris, Homere,
Nascetur, qui te possit, Homere, sequi.

256.

Latini Alcimi Aviti Alethii

Virgilius.

De numero vatum si quis seponat Homerum,
Proximus a primo tunc Maro primus erit;
At si post primum Maro seponatur Homerum,
Longe erit a primo, quisque secundus erit.

257.

Latini Alcimi Aviti Alethii

Dona Lesbiae.

Lux mea, puniceum misit mihi Lesbia malum.
Iam sordent animo cetera poma meo.
Sordent velleribus hirsuta Cydonia canis,
Sordent hirsutae munera castaneae.
Nolo nuces, Amarylli, tuas nec cerea pruna:
Rusticus haec Corydon munera magna putet.
Horreo sanguineo male mora rubentia succo.
Heu grave funesti crimen amoris habent!
Misit dente levi paullum libata placentae
Munera, de labris dulcia mella suis.
Nescio qui plus melle sapit, quod contigit, ipsa
Spirans Cecropium, dulcis odore, thymum.

258.

Latini Alcimi Aviti Alethii.

O blandos oculos et inquietos
Et quadam propria nota loquaces!
Illic et Venus et leves Amores
Atque ipsa in medio sedet voluptas.

259.

Latini Alcimi Aviti Alethii

Adlocutio sponsalis.

Linea constricto de pectore vincula solve,
Et domino te crede tuo. Ne candida laedas
Unguibus ora, vide, vel ne contacta repugnes.

Est in nocte timor, non est in nocte periclum.
Nec volo contendas: vinces, cum vicerit ille.

260.

Latini Alcimi Aviti Alethii
de capone phasiano.

Candida Phoebaeo praefulgunt ora rubore,
Crista riget, radiis ignea barba micat.
Alae, colla, comae, pectus, femur, inguina, cauda
Paestanis lucent floridiora rosis.
Flammea sic rutilum distinguit pinna colorem,
Ut vibrare putes plumea membra faces.

261.

Ablavius
in Constantinum Magnum.

Saturni aurea secla quis requirat?
Sunt haec gemmea, sed Neroniana.

262.

Aemilii Magni Arborii
ad nympham nimis cultam.

Parce, precor, virgo, toties mihi culta videri,
Meque tuum forma perdere parce tua:
Parce supervacuo cultu componere membra,
Augeri studio tam bona forma nequit.
Ne tibi sit tanto caput et coma pexa labore:
Et caput hoc bellum est et coma mixta placet.
Ne stringant rutilos tibi Serica vincla capillos,
Cum vincant rutilae Serica vincla comae;
Nec tibi multiplicem crines revocentur in orbem,
Inculti crines absque labore placent.
Aurea nec video cur flammea vertice portes;
Aurea nam nudo vertice tota nites.
Utraque fert auris aurum, fert utraque gemmas,
Utraque nuda novis antefercnda rosis.
Ora facis vitreo tibi splendidiora nitore,
Cum tamen ora vitro splendidiora geras.

Incendunt niveum lunata monilia collum,
Nec collum simplex dedecuisse potest.
Contegis obducta candentes veste papillas,
Candida cum nolit veste papilla tegi.
Ne toga fluxa volet, reprimit tibi fascia corpus:
Sat corpus veneror, sit togà fluxa licet.
Dic, teretes digitos quare annulus et lapis ambit,
Cum teretes digiti dent pretium lapidi?
Ornatu nullo potes exornatior esse,
Et tantum ornaris in mea damna nimis.
Ne te plus aequo species externa perornet,
Cum sis plus aequo pulchra decore tuo.
Non ego sum, pro quo te componendo labores,
Nec qui te talem non, nisi cogar, amem.
Pronus amo: non sum, tenero qui pugnet amori,
Nec qui te roseam vellet amare deam.
Cum radiis certare Iovis tua lumina possent,
Et possent radiis vincere signa Iovis.
Sole nihil toto melius splendescit in orbe,
Sole tamen melius splendidiusque nites.
Sunt tibi colla quidem nive candidiora, recenti
Sed nive, quae nullo marcida sole iacet.
Conveniunt tepido tua frons et pectora lacti,
Sed lacti, saturae quod posuere caprae.
Cedit odora tibi vernantis gloria silvae,
Nec, tibi quod riguus praeferat hortus, habet.
Nulla colorati species tibi proxima prati,
Nec, cum floruerit, par tibi campus erit.
Alba ligustra tuae nequeunt accedere laudi,
Fixaque cespitibus lilia laude premis.
Nulla tuos possunt aequare rosaria vultus,
Cum nec adhuc spinis sit rosa vulsa suis.
Gratia, quam violae maturo flore merentur,
Si quae contulerit se tibi, vilis erit.
Non Helenae mater, nec par tibi filia Ledae,
Haec quamvis Paridem moverit, illa Iovem.
Compulit illa Iovem cycni latuisse sub alis,
Compulit illa Phrygas saeva sub arma duces,

Leda, per albentes humeros fluitante capillo,
Dum legit Argivae florea serta deae,
Erranti super astra Iovi de nube suprema
Cognita, plumalem de Iove fecit avem.
Tuque, puellarum dum ludis in agmine, princeps,
Inter virgineos lucida stella choros,
Si magno conspecta Iovi de nube fuisses,
Deposuisse deum non puduisset eum.
Ast Helenae facies et opima potentia formae
Dardanio Paridi per mare praeda fuit.
Graecia coniurat repetendam mille carinis,
Iurata hanc ratibus Graecia mille petit.
Te tam conspicuam Phrygius si praedo videret,
Et te vel ratibus vel rapuisset equo.
Annis tracta decem sunt Troica bella, sed uno,
Si pro te fierent, mense peracta forent.
Virgine Ledaea me iudice dignior esses,
Pro qua Troianas flamma cremaret opes.
Tu poteras Priamo validissima causa fuisse,
Nulla ut cura foret regna perire sua.
Si succincta togam, ritu pharetrata Dianae,
Venatrix toto crine soluta fores,
Si Dryadum comitata choro, si nuda lacertos
Arcu fulmineos insequereris apros:
Te quicumque deus silvosa per antra vagantem
Conspiceret, veram crederet esse deam.
De pretio formae cum tres certamen inissent,
Electusque Paris arbiter esset eis,
Praefecit Venerem Paridis censura duabus,
Deque tribus victae succubuere duae.
Cum tribus ad Paridem si quarta probanda venires,
Prae tribus a Paride quarta probata fores;
Pomaque si formae potiori danda fuere,
Haec potius formae danda fuere tuae.
Ferrea corda gerit, tua quem coelestis imago
Vel tam purpureae non tetigere genae.
Robore vel scopulo genitum convincere possim,
Quem tam sollemnis forma movere nequit.

263.

Palladii

Orpheus.

Threicius quondam vates fide creditur canora
Movisse sensus acrium ferarum,
Atque amnes tenuisse vagos, sed et alites volantes
Et surda cantu concitasse saxa;
Suavisonaeque modos testudinis arbores secutae
Umbram feruntur praebuisse vati.
Scilicet haud potuit, quae sunt sine, permovere, sensu,
(Finxere docti fabulam poetae)
Sed placidis hominum dictis fera corda mitigavit,
Doctaque vitam voce temperavit.
Iustitiam docuit, coetu quoque congregavit uno,
Moresque agrestes expolivit Orpheus.

264.

Ennodii

De eo, qui numquam nisi in depositione filii pavit.

Convivae miseri, luctus deposcite multos.
Prandia tot venient, funera quot fuerint.

265.

Symmachus in Boethium.

Fortunae et Virtutis opus, Severine Boethi,
E patria pulsus non tua per scelera,
Tandem ignotus habes, qui te colat, ut tua virtus,
Ut tua fortuna promeruitque sophos.
Post obitum dant fata locum, post fata superstes
Uxoris propriae te quoque fama colit.

266.

Q. Aurelii Symmachi

in Acindynum.

Attica palla tegit socerum, toga picta parentem:
Praefuit ille sacris, hic dixit iura Quiriti:
At mihi castrensem quod mordet fibula vestem,
Aurorae in populis regum praetoria rexi.
Si fasces pictura tacet, tu respice fastos.

267.

Q. Aurelii Symmachi

in Baulos.

Huc deus Alcides stabulanda armenta coegit,
Eruta Geryonae de lare tergemini.
Inde recens aetas corrupta Boaulia Baulos
Nuncupat occulto nominis indicio.
Ab divo ad proceres dominos fortuna cucurrit,
Fama loci obscuros ne pateretur heros.
Hanc celebravit opum felix Hortensius aulam,
Contra Arpinatem qui stetit eloquio.
Hic consul clarum produxit Acindynus aevum,
Quique dedit leges Orfitus Aeneadis.
Hos inter iuvenile decus, sed honore senili
Bisseno celsus, Symmache, fasce cluis.
Sed te Baulorum necdum lenta otia quaerunt,
Cura habeat iuvenem publica pervigilem.

268.

Q. Aurelii Symmachi

in Baulos.

. . .

Ubi corniger Lyaeus
Operit superna Gauri,
Vulcanus aestuosis
Media incoquit cavernis,
Tenet ima pisce multo
Thetis et vagae sorores.
Calet unda, friget aethra.
Simul innatat choreis
Amathusias renidens,
Salis arbitra et vaporis,
Flos siderum, Dione.

269.

L. Aurelii Aviani Symmachi

Aradius Rufinus.

Princeps ingenio, fortunae munere princeps
Aetatis, Rufine, tuae, cui prospera, cuique

Tristia mirandis aequabat gloria rebus.
Unus amor cunctis et praesidium trepidorum.
Principibus, quorum viguisti tempore, doctus
Aut calcaria ferre bonis aut frena tyrannis.

270.

L. Aurelii Aviani Symmachi

Valerius Proculus.

Cum primis, quos non oneravit gloria patrum,
Ponemus Proculum vitae morumque decore
Haud umquam indignum magnorum Poplicolarum.
Olli semper amor veri et constantia, simplex
Coelicolum cultus: non illum spernere posses,
Et quamquam reverendus erat, non deinde timendus.

271.

L. Aurelii Aviani Symmachi

Anicius Iulianus.

Cuius opes aut nobilitas aut tanta potestas,
Cedenti cui non praeluxerit Annius unus?
Acer ab ingenio cunctisque adcommodus idem,
Hic et carus erat; conferre, iuvare paratus.
Nam dives, tum celsus honoribus, attamen illis
Grandior aeternam complebat nomine Romam.

272.

L. Aurelii Aviani Symmachi

Petronius Probianus.

Iactet se fortuna aliis, quos iudice nullo
Lucem ad Romuleam sua sola licentia vexit.
Te, Probiane, pudor, te felix gratia, teque
Itala simplicitas morum et sollertia iuvit.
Quocirca adsiduus Augustis notus, et hospes
Praemia magnorum tetulisti dignus honorum.

273.

L. Aurelii Aviani Symmachi

Verinus.

Virtutem, Verine, tuam plus mirer in armis,
Eoos dux Armenios cum caede domares,

An magis eloquium, morum vitaeque leporem,
Et (nisi in officiis, quotiens tibi publica curae)
Quod vitam innocuis tenuisti laetus in arvis?
Nullum ultra est virtutis opus: nam, si esset, haberes.

274.

Sedulii

epigramma de tabula orbis terrarum iussu Theodosii Iunioris Imp. facta.

Hoc opus egregium, quo mundi summa tenetur,
Aequora quo, montes, fluvii, freta, portus et urbes
Signantur, cunctis ut sit cognoscere promptum,
Quidquid ubique latet, clemens genus, inclita proles,
Ac per secla, pius, totus quem vix capit orbis,
Theodosius princeps venerando iussit ab ore
Confici, ter quinis aperit cum fastibus annum.
Supplices hoc famuli, dum scribit pingit et alter,
Mensibus exiguis, veterum monumenta secuti,
In melius reparamus opus culpamque priorem
Tollimus ac totum breviter comprendimus orbem:
Sed tamen hoc tua nos docuit sapientia, princeps.

275.

Augustini.

(Hipponae in mensa hos versus inscripsit.)

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam,
Hanc mensam vetitam noverit esse sibi.

276.

Augustinus.

Roma labore vigil fregit Carthaginis arces:
Desidia interiit Roma subinde cito.

277.

Rufi Festi Avieni

de cantu Sirenum.

Sirenes varios cantus, Acheloia proles
Et solitae miros ore ciere modos.
Illarum voces, illarum Musa movebat
Omnia, quae thymele, carmina, dulcis habet,
Quod tuba, quod litui, quod cornua rauca queruntur,

Quodque foraminibus tibia mille sonat,
Quodque leves calami, quod suavis cantat aëdon,
Quod lyra, quod citharae, quod moribundus olor.
Illectos nautas dulci modulamine vocis
Mergebant avidae fluctibus Ioniis.
Sanguine Sisyphio generatus, venit Ulixes
Et tutos solita praestitit arte suos.
Illevit cera sociorum callidus aures
Atque suas vinclis praebuit ipse manus.
Transiluit scopulos et inhospita litora classis:
Illae praecipites desiluere freto.
Sic blandas voces nocituraque carmina vicit:
Sic tandem exitio monstra canora dedit.

278.

Rufi Festi Avieni
ad deam Nortiam.

Festus, Musoni suboles prolesque Avieni,
Unde tui latices traxerunt, Caesia, nomen,
Nortia, te veneror, lare cretus Volsiniensi,
Romam habitans, gemino proconsulis auctus honore,
Carmina multa serens, vitam insons, integer aevom,
Coniugio laetus Placidae, numeroque frequenti
Natorum exultans; vivax et spiritus ollis.
Cetera composita fatorum lege trahentur.

279.

Rufus Festus Avienus V. C. Flaviano Myrmecio suo salutem V. C.

Qua venit Ausonias Austro duce Poenus ad oras,
Si iam forte tuus Libyca rate misit agellus
Punica mala tibi, Tyrrhenum vecta per aequor,
Quaeso aliquid nostris gustatibus inde relaxes.
Sic tua cuncta ratis plenis secet aequora velis,
Spumanti dum longa trahit vestigia sulco,
Romuleaeque Phari fauces illaesa relinquat:
Sit licet illa ratis, quam miserit alta Corinthos,
Adriacos surgente noto qua prospicit aestus,
Quamve suis opibus cumularit Hiberia dives,

Solverit aut Libyco quam laetus navita portu.
Sed forsan, quae sint, quae poscam mala, requiras.
Illa precor mittas, spisso quibus arta cohaeret
Granorum fetura situ, castrisque sedentes
Ut quaedam turmae, socio latus agmine quadrant,
Multiplicemque trahunt per mutua vellera pallam,
Unde ligant teneros examina flammea casses.
Tunc, ne pressa gravi sub pondere grana liquescant,
Divisere domos, et pondera partibus aequant.
Haec ut, amice, petam, cogunt fastidia, longis
Nata malis, et quod penitus fellitus, amarans
Ora, sapor nil dulce meo sinit esse palato.
Horum igitur succo forsan fastidia solvens,
Ad solitas revocer mensis redeuntibus escas.
Ne tantum miseri videar possessor agelli,
Ut genus hoc arbos nullo mihi floreat horto:
Nascitur et multis onerat sua brachia pomis,
Sed gravis austerum fert succus ad ora saporem;
Illa autem, Libycas quae se sustollit ad auras,
Mitescit meliore solo, coelique tepentis
Nutrimenta trahens succo se nectaris implet.

280.

Rufi Festi Avieni.

Rure morans quid agam, respondi pauca, rogatus.
Luce deos oro: famulos post arvaque viso,
Partitusque meis iustos indico labores.
Deinde lego, Phoebumque cio Musamque lacesso.
Hinc oleo corpus fingo, mollique palaestra
Stringo libens. Animo gaudens ac fenore liber,
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, caeno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi,
Haec dat nocturnis nox lucubrata Camenis.

281.

Turcii Rufii Aproniani Asterii

de codice Virgilii a se emendato.

Distincxi emendans, gratum mihi munus amici
Suscipiens: operi sedulus incubui,

Tempore quo penaces circo subiunximus, atque
Scenam euripo extulimus subitam,
Ut ludos currusque simul variumque ferarum
Certamen iunctim Roma teneret ovans.
Ternum quippe sofos merui, terna agmina vulgi
Per caveas plausus concinuere meos.
In quaestum famae census iactura cucurrit:
Nam laudis fructum talia damna serunt.
Sic tot consumptas servant spectacula gazas,
Festorumque trium permanet una dies
Asteriumque suum vivax transmittit in aevum,
Qui partas trabeis tam bene donat opes.

282.

Mavortii

iudicium Paridis.

Pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum,
Forte recensebat numerum sub tegmine fagi:
Horrescit visu subito, et memorabile numen
Aut videt aut vidisse putat. Quo tenditis, inquit,
Coelicolae magni, pacemne huc fertis an arma?
Ad quem tunc Iuno supplex his vocibus usa est:
O lux Dardaniae, Troianae gloria gentis,
Quam dives pecoris, nivei quam lactis abundans,
Et proprio fuerint distentae lacte capellae
Ubera, nec metas rerum nec tempora pono.
Haec tibi semper erunt, hic inter flumina nota
Sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos.
Praeterea sceptrum dabitur, Troiane, quod optas.
Talibus orabat Iuno. Tritonia Pallas
Orsa loqui, nimbo effulgens et Gorgone saeva:
Disce, puer, virtutem ex me verumque laborem,
Militiam et grave Martis opus: sit pectore in isto,
Vulnera dirigere et calamos armare veneno.
Has inter voces, media inter talia verba
Sic contra est ingressa Venus, numen male amicum,
Nuda genu, nudos cervix cui lactea crines
Corripit in nodum, rosea cervice refulsit

Et vera incessu patuit dea. Ille repente
Obstupuit subitaque animum dulcedine movit;
Et mentem Venus ipsa dedit, decus enitet ore,
Exultatque animis et se cupit ante videri.
Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos,
Sic citiso pastae distendant ubera vaccae,
Formosi pecoris custos formosior ipse.
Adspice nos tantum, Lacedaemoniosque hymenaeos
Coniugio iungam stabili propriamque dicabo
Reginam thalamis Phrygio servire marito.
Ille deae donis ac tanto laetus honore
Ultro animos tollit dictis, ac talia fatur:
Iam iam nulla mora est, neque me sententia vertit,
Do, quodvis licet arma mihi mortemque minentur.
Me tamen urit amor: veniam, quocumque vocaris:
Tu modo promissis maneas. Ea verba locutus
Vendidit hic auro patriam. Dux femina facti.
Nec mora, continuo penetrat Lacedaemona pastor
Ledaeamque Helenam Troianas vexit ad urbes,
Et, si fata deum, si mens non laeva fuisset,
— — — — — — —

283.

Patricii

epithalamium Auspicii et Aellae.

Vere novo florebat humus, satus aethere sudo
Imbre maritatum vegetabat spiritus orbem;
Ipsa quoque, aetheria deducta propagine, flamma
Visceribus suffusa cavis, nova germina largo
Urgebat gremio, reparans elementa calore;
Latonae geminum numen, Cythereïus ignis,
Iupiter ipse parens et Maiae mobile pignus
Temperie unanimi secluso frigore tristi
Saturni veteris mundi per aperta nitebant,
Cum Venus Idaliis comitata sororibus exit,
Thessalicos visura lares, ubi florida Tempe
Perpetuis faciles conservant cultibus hortos.
It Natura comes lactenti foeta papilla,
Unde venit vitale decus: prope Gratia blando

Intuitu invergit florem nascentibus herbis.
Ante deam tenui decurrit veste Voluptas,
Ostentans revocansque nitentia membra tegendo,
Purpureas croceo suras evincta cothurno,
Speque sua maior nullaque imitanda figura.
Blanda manu inplexam tenet hanc, ducitque canendo
Aetherias Siren iterabile carmen ad auras.
Ad iuga blanda sedet, niveas moderata columbas,
Non satianda bonis, Divae soror alma, Cupido:
Aliger obsequio stipat puer; agmen Amorum
Claudit agens choreas pictis exercitus armis.
Adrident late toto revolantia mundo
Sidera, blandito dominam venerata sereno.
Ipsa levi residens curru, mitissima divum,
Ventilat adflatu coelum, Zephyrisque remissis
Mulcet agros, lenique astris adremigat aura.
Protinus ut liquidum Phoebi iubar ore recussit,
Progressamque deam docuere elementa favendo,
Lydia qui cedente reliquerat arva sorore,
Obvia pampineis Liber rapit agmina thyrsis.
Ditia Pactoli superat Peneïus amnis
Munera, clarus aquis nitidum stagnantibus aurum.
Exultant Dryadum faciles deliria Fauni
Et Satyri, sub utroque deo promtissima pubes.
Corniger hos stimulis inplet puer, aethera clangor
Verberat, et crotalis responsant tympana pulsis.
Ecce pater pando recubans Silenus asello,
Cui lacer a summo pendebat cantharus armo;
(Vina per os hirtaeque fluunt compendia barbae)
E numero comitum Veneris vestigat, et olim
Captus amore petit festino Chlorida voto.
Nympha retrocedens, dum spes alit, inque furentem
Blanda micans oculis, refugit pede; libera lusu
Turba favet, totoque fremit Petulantia coetu.
Hic subito volitans sparsas rumore per umbras
Fama movet mentes, incertaque murmura portat,
Orta dehinc largo narratur fabula motu.
Non videt auctorem, sed sentit quisque refertque

Atque audisse putat, nec primus in agmine toto est,
Mane sub Eoo, dum divae castra moventur,
Elapsum pennis et inobservata ferentem
Per liquidas Hymenaeum auras vestigia, Romae
Advertisse pedem, subitoque redire tumultu.
Ipse aderat, pompamque trahens, victosque iugali
Quos inconsulta coniunxerat arte Diona,
Auspicium iuvenem atque aequaevae pectus Aellae.
Illos prima patrum, generosae stirpis alumnos,
Nobilitas tota pridem celebraverat urbe,
Et species morumque opulentia comta nitore;
Nec semel Arcitenens tentarat spicula costis
Indere pectoribus matris molimine magno.
Olli florebant studiis Helicone potito,
Nec chorus Aonidum, nec sanctae Palladis ardor,
Nec pater ipse iugi cuiquam maiore favebat
Ingenio. Par cura animo, labor otia nescit
Inprobus, atque aliis urit praecordia flammis
Gloria, ab excelsa laus intemerabilis arce
Monstrat iter, quo celsa petunt fastigia rerum
Semideae mentes, puro stirps prosata coelo.
At teneros aevi, nec adhuc puerile sonantes
A primis fausto sociarunt omine cunis
Sollíciti longa de posteritate parentes.
Hinc puer elusa iuga Calliopeius illis
Nexuerat domina, laetamque ferebat ad aulam
Luctantes rapiens iuvenes, inmane tropaeum.
Indignata tamen risit dea, nec tibi tantum
Saepe licere velis, nimium studiose pudoris,
Maternos nimium, puer, amplexate rigores.
Protinus instaurant pompae genialis honorem,
Deflectuntque viam, pelagoque advertere certant.
Ales at e medio revolans Concordia coetu
Iungere nunc dextras, nunc oscula pangere mandat,
Primaque perpetuis mysteria tradere curis.
Ipsa pharetratos urget dea Pronuba fratres,
Sancta Fides, flectant choreas ad moenia Romae,
Et patrios laeto repetant rumore penates:

Unde ante ora suorum et avitae in sedibus aulae
Testentur fixum foedus thalamumque coronent.

284.
Prisciani
de sideribus coeli.

Ad Boreae partes Arcti vertuntur et Anguis.
Post hos Arctophylax pariterque Corona, genuque
Prolapsus, Lyra, Avis, Cepheus et Cassiepea,
Auriga et Perseus, Deltoton et Andromedae astrum,
Pegasus et Delfin Telumque, Aquila, Anguitenensque.
Signifer inde subest: bis sex hunc sidera complent.
Hinc Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,
Libra, Scorpius, Arcitenens, Capricornus, et Urnam
Qui tenet, et Pisces. Post sunt in partibus Austri
Orion, Procyon, Lepus, ardens Sirius, Argo,
Hydrus, Chiron, Turibulum quoque, Piscis et ingens.
Hinc sequitur Pistrix, simul Eridanique fluenta.
Sed vaga praeterea dicuntur lumina septem,
Luna et Mercurius, Venus ac Sol, Mars quoque fulgens,
Hinc Iovis et sidus super omnia sidera lucens,
Celsior his Saturnus, tardior omnibus astris.

285.
Prisciani
***Est* et *Non*.**

Est et *Non* cuncti monosyllaba nota frequentant.
His demptis nihil est, hominum quo sermo volutet.
Omnia in his, et ab his sunt omnia, sive negoti
Sive oti quidquam est, seu turbae, sive quietis.
Alterutro, pariter nonnumquam, saepe seorsum
Obsistunt studiis, ut mores ingeniumque,
Et facilis vel difficilis contentio nata est.
Si consentitur, mora nulla, intervenit *Est est;*
Sin controversum, dissensio subiiciet *Non.*
Hinc fora dissultant clamoribus, hinc furiosi
Iurgia sunt circi, cuneati hinc laeta theatri
Seditio, et tales agitat quoque curia lites.
Coniugia et nati cum patribus ista quietis
Verba serunt studiis, salva pietate loquentes.

Hinc etiam placitis schola consona disciplinis
Dogmaticas agitat placido certamine lites.
Hinc omnis certat dialectica turba sophorum:
Est lux. Estne dies ergo? Non convenit istuc.
Nam facibus multis aut fulguribus quoties lux
Est nocturna homini, non est lux ista diei.
Est et *non* igitur, quoties lucem esse fatendum est,
Sed non esse diem. Mille hinc certamina surgunt.
Hinc pauci, multi quoque talia commeditantes
Murmure concluso rabiosa silentia rodunt.
Qualis vita hominum, duo quam monosyllaba versant!

286.

Phocae
in Aeneidem Virgilii.

Carmina Virgilius Phrygium prodentia Martem
Secum fatali iusserat igne mori.
Tucca negat, Varius prohibet: superaddito, Caesar,
Nomen. In Aenea non sinis esse nefas!
O quam paene iterum geminasti funere funus,
Troia; bis interitus causa futura tui.

287.

Phocae grammatici
de Arte sua.

Ars mea multorum es, quos saecula prisca tulerunt,
Sed nova te brevitas asserit esse meam.
Omnia cum veterum sint explorata libellis,
Multa loqui breviter sit novitatis opus.
Te relegat iuvenis, quem garrula pagina lassat,
Aut si quem paucis seria nosse iuvat.
Te longinqua petens comitem sibi ferre viator
Ne dubitet: parvo pondere multa vehis.
Te si quis scripsisse volet, non ulla queretur
Damna nec ingrati triste laboris onus.
Est quod quisque petat; numquam censura diserti
Hoc contemnat opus, si modo livor abest.

288.

Phocae grammatici
vita Virgilii.

O vetustatis memoranda custos,
Regios actus simul et fugaces

Temporum cursus docilis referre,
Aurea Clio.
Tu nihil magnum sinis interire,
Nil mori clarum pateris, reservans
Posteris prisci monumenta secti
Condita libris.
Sola fucatis variare dictis
Paginas nescis, sed, aperta quidquid
Veritas prodit, recinis per aevum
Simplice lingua.
Tu senescentes titulos laborum
Flore durantis reparas iuventae,
Militat virtus tibi; te notante
Crimina pallent.
Tu fori turbas strepitusque litis
Effugis dulci moderata cantu;
Nec retardari pateris loquelas
Compede metri.
His fave dictis! Retegenda vita est
Vatis Etrusci, modo qui perenne
Romulae voci decus adrogavit
Carmine sacro.

Maeonii specimen vatis, veneranda Maronem
Mantua Romuleae generavit flumina linguae.
Quis facunda tuos toleraret, Graecia, fastus,
Quis tantum eloquii potuisset ferre tumorem,
Aemula Virgilium tellus nisi Tusca dedisset?
Huic genitor figulus, Maro nomine, cultor agelli,
Ut referunt alii, tenui mercede locatus,
Sed plures figulum. Quis non miracula rerum
Haec stupeat? Dives partus de paupere vena
Enituit, figuli soboles nova carmina finxit.
Mater Polla fuit, Magii non infima proles,
Quem socerum probitas fecit iam clara Maroni.
Haec cum maturo premeretur pondere ventris,
Ut solet, in somnis animus ventura repingens
Anxius et vigili praesumere gaudia cura

Phoebei nemoris ramum fudisse putavit.
O sopor indicium veri! nil certius umquam
Cornea porta tulit. Facta est interprete lauro
Certa parens onerisque sui cognoverat artem.
Consule Pompeio vitalibus editus auris
Et Crasso tetigit terram, quo tempore Chelis
Iam mitis Phaethon post Virginis ora receptus.
Infantem vagisse negant: nam fronte serena
Conspexit mundum, cui commoda tanta ferebat.
Ipse puerperiis adrisit laetior orbis.
Terra ministravit flores et munere verno
Herbida supposuit puero fulmenta virescens.
Praeterea, si vera fides: sed vera probatur,
Lata cohors apium subito per rura iacentis
Labra favis texit dulces fusura loquelas.
Hoc quondam in sacro tantum mirata Platone
Indicium linguae memorat famosa vetustas.
Sed natura parens properans extollere Romam
Et Latio dedit hoc, ne quid concederet uni.
Insuper his genitor, nati dum fata requirit,
Populeam sterili virgam mandavit arenae,
Tempore quae nutrita brevi, dum crescit in omen,
Altior emicuit cunctis, quas auxerat aetas.
Haec propter placuit puerum committere Musis,
Et monstrare viam venturae in secula famae.
Tum Ballista rudem lingua titubante receptum
Instituit primum, quem nox armabat, in umbris
Grassari solitum. Crimen doctrina tegebat;
Mox patefacta viri pressa est audacia saxis.
Incidit titulum iuvenis, quo pignora vatis
Edidit. Auspiciis suffecit poena magistri.
Monte sub hoc lapidum tegitur Ballista sepultus.
Nocte die tutum carpe, viator, iter.
Nos tamen hoc brevius, si fas simulare Maronem.
Ballistam sua poena tegit: via tuta per auras.
Hic Ballista iacet: certo pede perge viator.
Carcere montoso clausus Ballista tenetur:
Securi fraudis pergite nocte viri.

Quid trepidas tandem gressu pavitante viator?
Nocturnum furem saxeus imber habet.
Ballistae vitam rapuit lapis: ipse sepulcrum
Intulit: umbra nocens pendula saxa tremit.
Crimina latronis dignissima poena coercet.
Duritiam mentis damnat ubique lapis.
Hinc Culicis tenui prolusit funera versu:
Parve culex, pecorum custos tibi tale merenti
Funeris officium vitae pro munere reddit.
Tum tibi Syronem, Maro, contulit ipsa magistrum
Roma potens proceresque suos tibi iunxit amicos.
Pollio, Maecenas, Varius, Cornelius ardent,
Te sibi quisque rapit per te victurus in aevum.
Musa refer, quae causa fuit componere libros.
Sumserat Augustus rerum moderamina princeps,
Iam necis ultor erat patriae: iam caede priorum
Perfusas acies legitur visura Philippos.
Cassius hic magni vindex et Brutus in armis
Intereunt. Victor nondum contentus opimis
Emeritas belli spoliis ditasse cohortes,
Proscripsit miserae florentia rura Cremonae,
Totaque militibus pretium concessa laborum
Praeda fuit. Violenta manus bacchata per agros.
Non flatus, non tela Iovis, non spumeus amnis,
Non imbres rapidi, quantum manus inpia, vastant.
Mantua tu coniuncta loco, sociata periclis,
Non tamen ob meritum: miseram vicinia fecit.
Iam Maro pulsus erat, sed viribus obvius ibat,
Fretus amicorum clipeo, cum paene nefando
Ense perit. Quid dextra furis? quid viscera Romae
Sacrilego mucrone petis? Tua bella tacebit
Posteritas ipsumque ducem, nisi Mantua dicat.
Non tulit hanc rabiem doctissima turba potentum.
Itur ad auctorem rerum: quid Martius horror
Egerit, ostendunt. Qui tunc miseranda tulisset,
Caesaris huic placido nutu repetuntur agelli.
His auctus meritis cum digna rependere vellet,
Invenit carmen, quo munera vincere posset.

Praedia dat Caesar, quorum brevis usus habendi;
Obtulit hic laudes, quas secula nulla silescant.
Pastores cecinit primos. Hoc carmine consul
Pollio laudatur ter se revocantibus annis
Conposito; post haec ruris praecepta colendi
Quattuor exposuit libris, et commoda terrae
Edocuit geminis anno minus omnia lustris.
Inde cothurnato Teucrorum praelia versu
Et Rutulum tonuit, bissena volumina sacro
Formavit donata duci trieteride quarta.
Sed loca, quae vulgi memoravit tradita fama,
Aequoris et terrae statuit percurrere vates,
Certius ut libris oculo dictante notaret.
Pergitur. Ut Calabros tetigit, livore nocenti
Parcarum vehemens luxavit corpora morbus.
Hic ubi languores et fata minantia sensit,

. . . . .

289.

Phocae grammatici

ex vita Virgilii fragmentum.

— — — — si lingua locuta est
Nescio quid fugiente anima, non sponte, sed altis
Expugnata malis odio languoris iniqui:
Infertur Tyriae post vulnera vulnus Elissae,
Sentiet applicitos turbata Sibylla vapores
Eiurata mori, nec cingula reddet Amazon?
Di meliora date ac sensum revocate nocentem.
Pace viri liceat tanti, nec commoda linguae
Divitis intereant, per quam Romana iuventus
Aeternum floret; verum, quod iusserat ille,
Sit vetuisse meum. Nam post sua tempora vitae
Non taceat, imo aeternum resonante Camena
Laudetur, placeat, vivat, relegatur, ametur.

290.

Florentini

carmen in laudem Thrasamundi regis.

Regia festa canam solemnibus annua votis.
Imperiale decus Thrasamundi gloria mundi,

Regnantis Libyae: toto sed clarior orbe,
Sed radiante micans cunctis supereminet astris.
In quo concordant pietas prudentia mores
Virtus forma decus animus sensusque virilis
Invigilans animo, solus super omnia sensus.
Sed quid plura moror? vel quo me ad devia ducam?
Solus habet, toto quidquid praefertur in orbe.
Parthia quod radiat sublimibus ardua gemmis,
Lydia Pactoli rutilas quod sulcat arenas,
Vellera quod Seres tingunt variata colore,
Regnantum meritis pretiosa praemia dantes,
Tegmine quod fulgent admisto murice, vestes,
Africa quod fundit fructus splendentis olivi,
Et si quid tellus gignit laudata per orbem:
In regnis venere tuis, cui maximus auctor
Contulit, et soli tribuit haec cuncta potiri.
Te regnante diu fulgent Carthaginis arces.
Filia quam sequitur Alianas inpare gressu,
Nec merito nec honore minor, cui plurimus ardens
Regnantis increvit amor, quam surgere fecit,
Dilectisque locis claram vitalibus auris,
Quae meruit celsum meritis sufferre regentis.
Hinc freta marmoreo resonant sub gurgite ponti,
Hinc telluris opes viridanti cortice surgunt,
Ut maris et terrae dominus splendore fruatur.
Nam Carthago suam retinet per culmina laudem,
Carthago in regem victrix, Carthago triumphat,
Carthago Asdingis, genitrix Carthago coruscat,
Carthago, excellens Libycas Carthago per oras,
Carthago studiis, Carthago ornata magistris,
Carthago populis pollet, Carthago refulget,
Carthago in domibus, Carthago in moenibus ampla,
Carthago et dulcis, Carthago et nectare suavis,
Carthago flores, Thrasamundi nomine regnas,
Cuius et imperium maneat per saecula felix.
Optamus domino multos celebrare per annos
Annua, dum repetit fulgentia gaudia regni.

291.

Flavii Felicis

De thermis Alianarum.

Hic ubi conspicuis radiant nunc signa metallis,
Et nitidum claro marmore fulget opus,
Arida pulvereo squallebat cespite tellus
Litoreique soli vilis arena fuit.
Pulchra sed inmenso qui duxit culmina coelo,
Ostendens pronis currere saxa ingis,
Publica vox populis Thrasamundus gaudia vovit,
Prospera continuans omnia secla suis.
Paruit imperiis mutato lympha sapore,
Et dulcis fontes proluit unda novos.
Expavit subitas Vulcanus surgere thermas,
Et trepida flammas subdidit ipse manu.

292.

Flavii Felicis.

Nobilis insultat Baiarum fabrica thermis,
Et duplicat radios fontibus aucta dies.
Hoc uno rex fecit opus Thrasamundus in anno,
Inclita dans populis munera temporibus.
Hic senibus florens virtus renovatur anhelis,
Hic fessos artus viva lavacra fovent.
Miscentur pariter sociis incendia lymphis,
Et gelidos imbres proximus ignis habet.
Utilis hic flamma est et nullos pascitur artus
Optaturque magis per nova vota calor.
Longior hic aegros morborum cura relinquit,
Nec lavat in vitreis hic moriturus aquis.

293.

Flavii Felicis.

Regia praeclaras erexit iussio moles,
Sensit et imperium calx lapis unda focus.
Inclusus Vulcanus aquis algentibus hic est,
Et pacem liquidis fontibus ignis habet.
Cum lymphis gelidis constat concordia flammae,
Ac stupet ardentes frigida Nympha lacus.

Uritur hic semper gaudens neque laeditur hospes,
Et vegetat medicus pectora fota vapor.
Maxima sed quisquis patitur fastidia solis,
Aut gravibus madido corpore torpet aquis,
Hic Thrasamundiacis properet se tinguere thermis.
Protinus effugiet tristis uterque labor.

294.

Flavii Felicis.

Publica qui celsis educit moenia tectis,
Hic pia rex populis Thrasamundus vota dicavit.
Per quem cuncta suis consurgunt pulcra ruinis,
Et nova transcendunt priscas fastigia sedes.
Hic quoque post sacram meritis altaribus aedem
Egregiasque aulas, quas grato erexit amore,
Condidit ingentes proprio sub nomine thermas.
Hic bonus irriguis decertat fontibus ignis;
Hic etiam ardentis nemo timet ora camini.
Plurimus hic imber gelidas adcommodat undas;
Hic aestus levis est, hic nullum frigora torrent:
Hic geminata dies per candida marmora fulget.

295.

Flavii Felicis V. C.

Postulatio honoris apud Victorianum V. Inl. et Primiscriniarium.

Aspera dum quaterent humanas praelia mentes,
Aut raperet vastum nigra procella fretum,
Cum dubiis fortuna suis penderet habenis
Torqueretque vagus stolida corda metus:
Anxia Phoebeis sanabant pectora templis,
Et sacros tripodas nosse salubre fuit.
Nunc etiam saevis agitat quos cura periclis,
Atque inopi vexat dura labore fames,
Altera Parnasi currunt ad numina montis
Castalioque lacu viscera maesta fovent.
Te nudi tristesque rogant, tibi flebile plangit
Auxilium poscens paupera turba tuum.
Tu mihi numen eris Phoebeo numine plenus,
Qui potes infirmos morte levare manu;

Quaeque meos domus est proavos miserata patremque,
  Haec eadem natis praemia nota ferat.
Erige languentem, morbos depelle meroris,
  Et miserum melior factus Apollo iuva.
Non ego litigeros cupio cognoscere fasces,
  Nec mihi reddantur iura superba, precor.
Triste forum nolo, vexat quod praemia pacis,
  Fraternisque odiis alea caeca subit.
Conflictus audire piget rixasque togarum,
  Quas inter fictus concrepat ore furor.
Iustitiam calcat seductus foenore praedae,
  Et quas defendit, partibus arma parat.
Nec mihi, qui pereant, ulli poscuntur honores,
  Aut avidus pompae maxima lucra peto.
Sit mihi fas audire sacros et cernere cultus,
  Ecclesiae spectans dona venire mea.
Sic tibi Phoenicis transcendere congruat annos,
  Incolumique aevum coniuge laetus agas.
Sic thalamis prolem socies videasque nepotes
  Prudentis gremio ludere semper avi.
Inclita sic celsi provectus fata parentis
  Exuperes meritis seclaque longa geras.
Sic priscos vincas atavos clarosque parentes,
  Et placido regi nuntius orsa feras.
Adnue poscenti, (miserûm sustolle ruinas)
  Clericus ut fiam: dum velis, ipse potes.

Luxorii liber epigrammaton.

296.

De titulo Luxorii cum versibus.

Priscos, Luxori, certum est te vincere vates:
Carmen namque tuum duplex Victoria gestat.

297.

Epitaphium.

Nil mihi mors faciet, pro me monumenta relinquo.
  Tu modo vive, liber: nil mihi mors faciet.

298.

Praefatio.

Parvula quod lusit, sensit quod iunior aetas,
Quod sale Pierio garrula lingua sonat:
Hoc opus inclusit. Tu, lector, corde perito
Omnia perpendens, delige, quod placeat.

299.

Metro Phalaecio ad Faustum.

Ausus post veteres tuis, amice,
Etsi iam temere est, placere iussis,
Nostro, Fauste, animo probate compar,
Tantus grammaticae magister artis,
Quos olim puer in foro paravi,
Versus ex variis locis reductos,
Illos scilicet, unde me poetam
(Insulsum, puto, quam magis legendum)
Nostri temporis aestimavit aetas,
In parvum tibi conditos libellum
Transmisi, memori tuo probandos
Primum pectore, deinde, si libebit,
Discretos titulis, quibus tenentur,
Per nostri similes dato sodales.
Nam si doctiloquis nimisque magnis
Haec tu credideris viris legenda,
Culpae nos socios notabit index,
Tam te, talia qui bonis recenses,
Quam me, qui tua duriora iussa
Feci nescius immemor futuri.
Nec me poeniteat iocos secutum,
Quod verbis epigrammaton facetis
Diverso et facili pudore lusit
Frigens ingenium laboris expers.
Causam carminis, unde sit voluptas,
Egit ridiculum sequens poema.

300.

Iambici ad lectorem operis sui.

Priscos cum haberes, quos probares, iudices,
Lector, placere qui bonis possent modis,

Nostri libelli cur retexis paginam,
Nugis refertam frivolisque sensibus,
Et quam tenello tiro lusi viscere?
Et forte doctis si illa cara est versibus,
Sona pusilli quae laboris comutae
Nullo decoris ambitus sententia
Hanc iure quaeris et libenter inchoas,
Velut iocosa si theatra pernotes.

301.

Asclepiadei ad librum suum.

Parvus nobilium cum liber ad domos
Pomposique fori scrinia publici,
Cinctus multifido veneris agmine,
Nostri diffugiens pauperiem laris,
Quo dudum modico sordidus angulo
Squalebas tineis iam prope deditus,
Si te despiciet turba legentium
Inter Romulidas et Tyrias manus:
Isto pro exequiis claudere disticho.
Contentos propriis esse decet locis,
Quos laudis facile est invidiam pati.

302.

De eo quod epigrammata parva in hoc libro scripserit.

. . . . . .

Si quis in hoc nostro detrahit ingenio,
Adtendat, modicis concludi mensibus annum,
Et faciles hiemis, veris et esse dies.
Noverit, in brevibus magnum deprendere usum:
Ultra mensuram gratia nulla datur.
Hic mea concinno si pagina displicet actu,
Finito citius carmina clausa silent.
Nam si constaret libris longissima multis,
Fastidita forent plurima vel vitio.

303.

Trochaicum de piscibus, qui ab hominibus cibos capiebant.

Verna clausas inter undas et lacunas regias,
Postulat cibos diurnos ore piscis parvulo,

Nec manum fugit vocatus, nec pupugit regiam.
Roscidus sed amnis errans hinc et inde, marginis
Odit ardui procellas et dolosi gurgitis,
Ac suum quo liber esse transnatat solet mare.
Sic famem gestu loquaci et mitiori vertice
Discit ille quam sit aptum ventris arte vincere.

304.

Archilochium de apro in triclinio nutrito.

Martis aper genitus iugis inesse montium,
Frangere et horrisonum nemus ferocius solens,
Pabula porticibus capit libenter aureis,
Et posito famulas furore temperat minas,
Nec Parios lapides revellit ore spumeo,
Atria nec rapidis decora foedat ungulis,
Sed, domini placidam manum quietus adpetens,
Fit magis, ut Veneris dicatus ille sit sacris.

305.

De auriga Aegyptio, qui semper vincebat.

Quamvis ab Aurora fuerit genetrice creatus
Memnon, Pelidae corruit ille manu.
At te Nocte satum, ni fallor, matre paravit
Aeolus, et Zephyri es natus in antra puer,
Nec quisquam, qui te superet, nascetur Achilles,
Dum Memnon facie es, non tamen et genio.

306.

Sapphicum in grammaticum furiosum.

Carminum interpres meritique vatum,
Cum leves artem pueros docere
Diceris, vel te iuvenes magistrum
Audiant verbis veluti disertum,
Cur in horrendam furiam recedis,
Et manu et telo raperis cruentus?
Non es, in quantum furor hic probatur,
Dignus inter grammaticos vocari,
Sed malos inter sociari Orestas.

307.

Glyconium in advocatum effeminatum.

Exsecti species viri,
Naturae grave dedecus,
Usu femineo Paris,
Foedae cura libidinis,
Cum sis ore facundior,
Cur causas steriles agis,
Aut corrupta negotia
Et perdenda magis locas?
Agnovi, et video; tuo
Ori quid bene credier
Non vis, sed puto podici.

308.

Phalaecium in moechum, qui inebriatus plorabat, cum coitum inplere non posset.

Saepius futuis nimisque semper,
Nec parcis, nisi forte inebriatus.
Effundis lacrimas, quod esse moechus
Multo non valeas mero subactus.
Plora ne futuas peto Lucine
Et semper bibit odiumque plangit
Aut nunquam ut futuas, venena sume.

309.

In spadonem regium, qui mitellam sumebat.

Raro decens capillo
Roseoque crine ephebus,
Spado regius mitellam
Capitis velo capit.
Proprii memor pudoris,
Bene conscius, quid esset,
Posuit cogente nullo,
Fuerat minus quod illi.

310.

Anapaesticum in magum medicum.

Tibi cum non sit diei panis,
Magicas artes inscius inples;

Ire per umbras atque sepulcra
Pectore egeno titubans gestis,
Nec tua Manes carmina sumunt,
Fame dum pulsus Tartara cantu
Omnia turbas, aliquid crederis
Dare quod possit super his Pluton
Pauperibus puto quod petas.
Egeas totum semper in orbem,
Mage, si poscis membra perempta.

311.

In acceptorarium obesum et infelicem.

Pondere vel facto miseras, Martine, fatigas,
Pressura crudelis habes; pinguedine tanta
Ut tu sis, frustra maciem patiuntur iniquam.
Debuerant, fateor, magis has tua pascere membra,
Ut numquam possent ieiuna morte perire.

312.

In vetulam virginem nubentem.

Virgo, quam Phlegethon vocat sororem,
Saturni potior parens senectae,
Quam Nox atque Erebus tulit Chaosque,
Cui rugae totidem graves, quot anni,
Cui vultus Elephas dedit cutemque,
Mater simia quam creavit arvis
Grandaeva in Libycis novo sub orbe,
Olim quae decuit marita Diti
Pro nata Cereris dari per umbras,
Quis te tam petulans suburit ardor,
Nunc cum iam exitium tibi supersit?
An hoc pro titulo cupis sepulcri,
Ut te cognita fama sic loquatur,
Quod stuprata viro est anus nocenti?

313.

In medico-lenonem.

Quod te pallidulum, Marine noster,
Cuncti post totidem dies salutant,

Credebam, medicum velut peritum
Curam febribus et manum pudicam
De factis logicae parare sectae,
Aut de methodicis probare libris.
At tu fornice turpius vacabas
Exercens aliis, quod ipse possis
Lenatis melius tibi puellis
Scortandi solito labore ferre.
Novi, quid libeat tuum, chirurge,
Conspectos animum videre cunnos.
Vis ostendere, te minus virum esse;
Arrectos satis est mares videre.

314.

In diaconum festinantem ad prandium cauponis.

Quid festinus abis gula inpellente, sacerdos?
An tibi pro psalmis pocula corde sedent?
Pulpita templorum, ne pulpita quaere tabernae;
Numina, quo laudes, non phialas reseres.

315.

De turre in viridario posita, ubi se Fridamal aprum pinxit occidere.

Extollit celsas nemoralis Aricia sedes,
Sternit ubi famulas casta Diana feras;
Frondosis Tempe cinguntur Thessala silvis,
Pinguia Benventi lustra Molorchus habet.
Haec vero aetherias surgit quae turris in auras,
Consessum domino deliciosa parans,
Omnibus in medium, lucis ornata refulget,
Obtinuitque novo praemia cuncta loco.
Hinc nemus, hinc fontes, hinc structa cubilia surgunt,
Statque velut propriis ipsa Diana iugis.
Clausa sed in tanto cum sit splendore voluptas,
Artibus ac variis atria pulchra micent,
Admiranda tuae tamen est virtutis imago,
Fridamal, et stratae gloria magna ferae,
Qui solitae accendens mentem virtutis amore
Aptasti digno pingere facta loco.

Hinc spumantis apri iaculo post terga retorto
Frontem et cum geminis naribus ora feris.
Ante ictum subita prostrata est bellua morte,
Cui prius extingui quam cecidisse fuit.
Iussit fata manus, telo nec vulnera sensit
Exerrans anima iam pereunte cruor.

316.

De avibus marinis, quae post volatum domum remeabant.

Felix marinis alitibus, Fridamal,
Felix iuventa, prosperior genio,
Quem sponte poscunt aequoreae volucres,
Nec stagna grato frigida consilio
Pigris strepentes gurgitibus retinent.
Sed quo tuorum temperiem numerum
Monstrent, volatu praememores famulo
Prope relictam non repetunt patriam.

317.

In aurigam senem victum, crimina in populo iactantem.

Te quotiens victum circus, Quiriace, resultat,
Crimine victores polluis et populos.
Tunc visum quereris senio languente perisse,
Castigasque tuae tarda flagella manus.
Sed quod in alterius divulgas crimina nomen,
Cur non illa magis credis inesse tibi?
Es meritis inpar, virtute, aetate relictus —
Haec cum habeant alii, crimina vera putas.
Sola tamen falsis surgat tibi poena loquelis,
Ut victus semper nil nisi crimen agas.

318.

In podagrum venationi studentem.

Apros et capreas levesque cervos
Incurvus rapidis equis fatigat,
Tantum nec sequitur capitque quidquam.
Esse inter iuvenes cupit, vocari
Baudus, dum misero gemat dolore,
Et nil praevaleat. Quid ergo gestit?

Mori praecipiti furit caballo,
Cum lecto melius perire posset.

319.

In sacerdotem, quod multas scortos habuit et eas custodiebat.

Zelotypus, plures incurvas clune puellas:
Sed nulla est, quae te sentiat esse virum.
Custodis clausas, tamquam sis omnibus aptus:
Est tamen internus Iupiter ex famulis.
Si nihil ergo vales, vacuo cur arrigis orge,
Et facis ignarus mentis adulterium?

320.

Anacreonticum in medicum inpotentem, qui ter viduam duxit uxorem.

Post tot repleta busta,
Et funerum catervas
Ac dispares maritos,
Rugosa quos peremit
Fatis anus sinistris,
Tu nunc, chirurge, quartus
Coniux vocate plaudis.
Sed vivus es sepultus,
Dum parte, qua decebet,
Nil contines mariti.
Iam nosco, cur videtur
Nupsisse Paula rursus
Nulli? quid ergo fecit?
Mutare mox lugubrem,
Quam sumpserat, cupivit
Uxor nefanda vestem,
Ut quartus atque quintus
Possit venire coniux.

321.

In pantomimam Pygmaeam, quae Andromaches fabulam frequenter saltabat et raptum Helenae.

Andromachem atque Helenam saltat Macedonia semper,
Et quibus excelso corpore forma fuit.

Haec tamen aut brevior Pygmaea virgine surgit,
Ipsius aut quantum pes erat Andromachae.
Sed putat illarum fieri se nomine talem,
Motibus et falsis crescere membra cupit.
Hac spe, crede, tuos incassum decipis artus:
Thersiten potius finge, quod esse soles.

322.

In ebriosum nihil comedentem, sed solum bibentem.

Dum bibis solus, poterant quod omnes,
Saepe, nec totis satiaris horis,
Et tibi munus Cereris resordet,
Ac nihil curas nisi ferre Bachum,
Nerse, iam te non hominem vocabo,
Sed nimis plenam et patulam lagenam.

323.

De Fama picta in stabulo Circi.

Qualem te pictor stabulis formavit equorum,
Talem te nostris blanda referto iugis.
Semper et adsiduo vincendi munera porta
His, quorum limen fortis amica sedes.

324.

Aliter.

Verum, Fama, tibi vultum pictura notavit,
Dum vivos oculos iuncea forma gerit.
Tu quamvis totum velox rapiaris in orbem,
Pulchrior hoc uno limine clausa sedes.

325.

In vicinum invidum.

Zeleris nimium cur mea, Marcie,
Tamquam si pereas, limina, nescio,
Cum sis proximior, una velut domus,
Et nostros paries dimidiet lares.
Sed gratum ferimus; talis es omnibus,
Nec quemquam nisi te vis miser adspici.
Contingat, (quesumus numina) quod cupis,
Te solum ut videas, Marcie, dum bibis.

326.

In gibberosum, qui se generosum iactabat.

Fingis superbum quod tibi patrum genus,
Nunc Iuliorum prole te satum tumens,
Nunc Memmiorum Martiique Romuli,
Prodesse gibbo forte quod putas tuo,
Nil ista falso verba prosunt ambitu.
Tace parentes, ne quietos moveas:
Natura, nobis unde sis natus, docet.

327.

De eo, qui se poetam dicebat, quod in triviis cantaretur et a pueris laudaretur.

Componis fatuis dum pueris melos,
Zenobi, et trivio carmine perstrepis,
Indoctaque malis verba facis locis,
Credis, tete aliquid laudibus indere,
Famamque ad teneros ducere posteros.
Hoc nostrae faciunt semper et alites,
Ni rite incapies sibilatum canunt.

328.

In puellam hermaphroditum.

Monstrum feminei bimembre sexus,
Quam coacta virum facit libido,
Quae gaudes futui furente cunno.
Cum te ceperit inpotens voluptas,
Non das, quod pateris, facisque cunnum.
Illam, qua mulier probaris esse,
Partem cum dederis, puella tunc sis.

329.

Ad eum, qui per diem dormiens nocte vigilabat.

Sternis anhelanti fessus quod corde, Lycaon,
Exhorrens lucis munera parta dei,
Et tibi vigilias semper nox taetra ministrat,
Iam scio, te nostro vivere nolle die.
Aut si tale tibi studium natura paravit,
Vivus ad antipodas sis velut inde redi.

330.

De sarcophago, ubi turpia sculpta fuerant.

Turpia tot tumulo defixit crimina Balbus,
Post Superos spurco Tartara more premens.
Pro facinus! finita nihil modo vita retraxit,
Luxuriam ad Manes moecha sepulcra gerunt.

331.

Item unde supra, ubi equi Circi bibebant.

Crevit ad ornatum stabuli Circique decorem
Purior egregio reddita lympha loco,
Quam cingunt variis insignia clara metallis
Crispatoque super sciuditur unda gelu.
Excipit hanc patuli moles miranda sepulcri,
Corporibus vivis pocula blanda parans.
Nec clam sarcophagus tristissima funera claudit,
Sed laetus dulci flumine conplet equos.
Fundit aquas duro siguatum marmore flumen,
Falsa tamen species vera fluenta vomit.
Plaudite vos, Musae, diversaque plaudite signa,
Quae circum docili continet arte decor.
Et dum palmiferis post praemia tanta quadrigis
Garrula victores turba resolvit equos,
Praebete innocuos potus potusque salubres,
Ut domino proprius gaudia Circus agat.

332.

In cinaedum bona sua corruptoribus dantem.

Divitias grandesque epulas et munera multa,
Quod proavi atque atavi, quodque reliquit avus,
Des licet in cunctos et spargas, Becca, maritos:
Plus tamen ille capit, cui dare saepe cupis.
Nescio quid miserum est, quod celas, Becca: talento
Vendere debueras, si bona membra dares.

333.

De eo, qui uxorem prostare faciebat pro filiis habendis.

Stirpe negata patrium nomen
Non pater audis carus adulter.

Coniugis castae viscera damnas,
Pariat spurios ut tibi natos,
Inscios, quo sint semine creti.
Fuerant forsan ista ferenda
Foeda proconi vota parumper
Scire vel ipsa situs umquam
Posset adultus dicere matrem.

334.

De aleatore in pretio lenocinii ludente.

Ludis, nec superas ultor ad aleam,
Nec quidquam in tabula das, nisi virginum
Spondens blanditias et coitus simul.
Hoc cur das aliis, quod poteras tibi?
An tabulae melius praemia grata sunt,
Aut prodest vitium tale quod imperas?
Si vincas, ego te non puto virginem,
In luxum cupere sed in agmine vendere.

335.

In nomen Aegyptii, quo equi Circi infortunium capiebant.

Icarus et Phaëthon Veneto nolente vocaris
Atque agilis, pigro cum pede cuncta premas.
Sed tamen et Phaëthon cecidit super aethera flammis,
Dum cupit insolitis nescius ire plagis.
Tu quoque confractis defectus in aequore pinnis,
Icare, Phoebeo victus ab igne cadis.
Dignis ergo tibi praebentur nomina fatis,
Per te iterum ut pereant, qui periere prius.

336.

De Romulo picto, ubi in muris fratrem occidit.

Disce pium facinus: percusso, Romule, fratre
Sic tibi Roma datur. Huius iam nomine culpat
Nemo te caedis, murorum si decet omen.

337.

De eo, qui amicos ad prandium clamabat, ut plura exposceret xenia.

Gaudeo, quod me nimis ac frequenter

Ambitu pascis, Blumarit, superbo.
Unde sed pascor, mea sunt per omnes
Sparsa convivas bona; nec volebam,
Pasceres quemquam peteresque mecum,
Ne tibi quidquam detur, unde pascas.
Hoc tamen si tu vitio teneris,
Me precor numquam iubeas vocari.

338.

De auriga lato frequenter cadente.

Pascasium aurigam populi fortasse fatentur,
Ast ego non aliud quam turgida membra notabo
Inflatumque caput populis et amica ruinis
Brachia, quem numquam recto moderamine frenant.
Mox cadit et cadit, et rursum cadit, inde resurgit,
Et cadit ut miseris frangantur crura caballis.
Non iste humano dicatur nomine natus,
Hunc potius Gryphum proprium vocat Africa circo.

339.

De laude aurigae Prasini.

Iecto fiant Prasino felix auriga colore,
Priscorum compar, ars quibus ipsa fuit.
Suetus equos regere et metas lustrare quadrigis,
Et quocumque velis ducere frena manu.
Non sic Tantalides humero stat victor eburno,
Una illi palma est, at tibi multa manet.

340.

In eum, qui foedas amabat.

Diligit informes et foedas Myrro puellas,
Quas aliter pulchro viderit ore, timet.
Iudicium quale est oculorum, Myrro, fatere,
Ut tibi non placeat Pontica, sed Garamas!
Iam tamen agnosco, cur tales quaeris amicas:
Pulchra tibi numquam, sed dare foeda potest.

341.

De simiis canum dorso inpositis.

Reddita post longum Tyriis est mira voluptas,
Quem pavet, ut sedeat simia blanda canem.

Quanto magna parant felici tempora regno,
Discant ut legem pacis habere ferae!

342.

De partu ursae.

Lambere nascentis fertur primordia prolis
Ursa ferox, placido cum facit ore genus.
Expolit informes labris parientibus artus,
Et pietas sobolem rursus amore creat.
Attrito truncum formatur corpore pignus,
Dum sculpendo facit crescere membra faber.
Officium natura suum permisit amanti,
Formam post uterum lingua ministra parit.

343.

De laude horti Eugeti.

Hortus, quo faciles fluunt Napeae,
Quo ludunt Dryades viretque Chloris,
Quo subit teneras Diana Nymphas,
Quo Venus roseos recondit artus,
Quo fessus teretes Cupido flammas
Suspensis reficit puer pharetris;
Quo se Heliconiades ferunt puellae,
Cui numquam minus est amoena frondis,
Cui semper redolent amoena verni,
Cui fons perspicuis tener fluentis
Muscoso riguus parit meatu,
Quo dulcis avium canor resultans.
Quidquid per varias refertur urbes,
Hoc unus famulans locus ministrat.

344.

De tablista furioso quasi tesseris inperante.

Ludit cum multis Vatanas, sed ludere nescit,
Et putat, inperio currere puncta suo.
Sed male dum numeros contraria tessera mittit,
Clamat et irato pallidus ore fremit.
Tum verbis manibusque furens miserandus anhelat,
De solitis faciens praelia vera iocis.

Effundit tabulam, mensam, subsellia, pyrgum,
Perditaque Harpiacis aera rapit manibus.
Hic si forte unam tabulam non arte, sed errans
Vicerit, aut aliam nil bene dante manu,
Mox inflat venas et pallida guttura tendit,
Plusque furit vincens quam superatus erat.
Non iam huic ludum Sapientum calculus aptet,

. . . .

345.

De venatore picto, in manibus oculos habente.

Docta manus saevis quoties se praebuit ursis,
Numquam fallentem tela dedere necem.
Hinc etiam digitis oculos pictura locavit,
Quod visum frontis provida dextra tulit.

346.

Aliter, unde supra.

Venatori oculos manibus pictura locavit,
Et geminum egregia lumen ab arte manet.
Hic quocumque modo venabula fulgida pressit,
Signatum veluti contulit excidium.
Naturae lucem vicerunt fortia facta,
Iam visus proprios coepit habere manus.

347.

In aurigam effeminatum, numquam vincentem.

Praecedis vico, nec tamen praecedis,
Et quam debueras tenere partem,
Hac mollis misero teneris usu.
Umquam vincere possis ut quadrigis,
Corruptor tibi sit retro ponendus.

348.

De paranympho delatore, qui se ad hoc officium omnibus ingerebat.

Hermes cunctorum thalamos et vota pererrat,
Omnibus ac sponsis pronubus esse cupit.
Hunc quisquam si forte velit contemnere dives,
Mox eius famam rodit iniqua ferens.

Nec purum obsequium notis famulatur amicis,
Indicet ut potius, quae videt, ille volens.
Non sua sortitur, te qui facit auspice vota,
Sed tua, cui multum conferet, ut taceas.

349.

De funere mulieris formosae, quae litigiosa fuit.

Gorgoneos vultus habuit Catucia coniux.
Haec dum pulchra foret, iurgia saepe dabat,
Fecerat atque suum semper rixando maritum,
Esset ut insano stultius ore tacens.
Et quoties illam trepido cernebat amore,
Haerebat, tamquam vera Medusa foret.
Defuncta est tandem, haec iurgia ferre per umbras,
Cumque ipsa litem reddere Persephone.

350.

De duobus, qui se compedibus, quibus vincti erant, ceciderunt.

Compedibus nexi quidam duo forte sedebant
Criminis ob causam carceris ante fores.
Hi secum subitae moverunt iurgia rixae;
Ebrietatis opus gessit iniqua fames.
Nec caedem pugnis aut calcibus egit uterque:
Vincla illis telum, vincla fuere manus.
Nemo truces posthac debet pavitare catenas,
Si reus e poenis ingerit arma suis.

351.

De causidico turpi, qui concubam suam Charitem vocabat.

Esset causidici si par facundia nervo,
Inpleret cuncti viscera negotii.
At tamen invigilat causis, quae crimina pandunt,
Dum Veneris famulum iure Priapus agit.

352.

In ministrum regis, qui alienas facultates vi extorquebat.

Bella die noctuque suis facit Eutychus armis,
Divitias cunctis e domibus rapiens.

Huic si forte aliquis nolit dare, sive repugnet,
Vim facit, et clamat regis habenda minis.
Quid gravius hostes furaxve latrunculus inplet,
Talia si dominus atque minister agit?

353.

De eodem aliter.

Cum famulis telisque furens penetralia cuncta
Eutychus irrumpit divitiasque rapit.
Hunc nullus vetat ire parens, non forsan amicus,
Deterior precibus redditus ille manet.
Quae sunt ergo manus aut ferrea tela ferenda,
Quisve aries talem, quodve repellat opus?
Huic si nemo potest ullas opponere vires,
Obvia sint illi fulmina sola dei!

354.

In eum; qui, ut senior dici nollet, multas sibi concubas faciebat, et horrebat senex vocari.

Accusas proprios cur longo ex tempore canos,
Cum sis Phoenicis grandior a senio?
Et quoties tardam quaeris celare senectam,
Pellicibus multis te facis esse virum.
Incassum reparare putas hac fraude iuventam.
Harum luxus agit, sis gravis aut senior.

355.

Item ut supra, quod se mori numquam diceret.

Quantum tres Priami potuissent vivere mundo,
Aut quantum cornix atque elephas superest,
Tantam dum numeres longaeva aetate senectam,
Te numquam firmas Tartara posse pati.
Et credis Lachesim numquam tua rumpere fata,
Aeternoque putas stamine fila trahi.
Quamvis tarda, tibi veniet mors ultima tandem,
Cum magis oblitus coeperis esse tui.
Nam poena est potius, morbis producere vitam.
Quod non semper habet, tristius, esse diu, est.

356.

Epitaphion de filia Oageis infantula.

Heu dolor et magnis semper mors invida fatis,
Quae teneros artus inimico sidere mergit!
Demira hoc tumulo regalis clauditur infans,
Cui vita innocua est quarto dirupta sub anno.
Quam facile obfuscant iucundum tristia lumen!
Nemo rosam albentem, fuerit nisi quae bona, carpit.
Haec parvam aetatem cuncta cum laude ferebat,
Grata nimis specie, verecundo garrula vultu,
Naturae ingenio modicos superaverat annos.
Dulce loquebatur, quidquid praesumpserat ore,
Linguaque diversum fundebat mellea murmur,
Tamquam avium vernare solet per tempora cantus.
Huius puram animam stellantis regia coeli
Possidet, et iustis inter videt esse catervis.
At pater Oageis, Libyam dum protegit armis,
Audivit subito defunctam funere natam.
Nuntius hic gravior cunctis fuit hostibus illi,
Ipsaque sub tali flevit Victoria casu.

357.

De aquis calidis Cernensibus.

Ardua montanos inter splendentia lucos
Culmina et indigenis nunc metuenda feris,
Qua deserta prius solum nemus antra tenebant,
Tetraque inaccessam fecerat umbra viam —
Qua vos laude canam quantoque in carmine tollam,
In quibus extructa est atque locata salus?
Hic etiam ignotas stupet ad praetoria fervor
Plenior et calidas terra ministrat aquas.
Quis sterilem non credat humum? Fumantia vernant
Pascua, luxuriat gramine cocta silex.
Innocuos fotus membris parit intima tellus,
Naturamque pio temperat igne calor,
Et cum sic rigidae cautes fervore liquescant,
Contemtis audax ignibus herba viret.

358.

De sententiis septem philosophorum.

Solon praecipuus, fertur qui natus Athenis,
Finem prolixae dixit te cernere vitae.
Chilon, quem patria egregium Lacedaemona misit,
Hoc prudenter ait, te ipsum ut cognoscere possis.
De Mityleneis fuerat qui Pittacus oris,
Tu ne quid nimis ut cupias exquirere, dixit.
Thales, ingenio sapiens Milesius acri,
Errorem in terris firmat non coelitus esse.
Inde Prienaea Bias tellure creatus,
Plures esse malos divina voce probavit.
Urbe Periandrus genitus, cui fama, Corintho, est,
Omnia constituas tecum, ut meditando revolvas.
Cleobulus, proprium clamat quem Lydia civem,
Omne, inquit, magnum est, quod mensura optima librat.

359.

De Ianuario mense.

Lucifer annorum et seclis sol nate secundis
. . . .
Tu rota certa tui tecum sine fine laboris,
Itque reditque tibi, quidquid in orbe venit.
Omnia perpetuis praecedis frontibus ora;
Quae necdum venient, quaeque fuere, vides.

360.

De Olympio, venatore Aegyptio.

Grata voluptatis species et causa favoris,
Fortior innumeris venator, Olympie, palmis,
Tu vero nomen membrorum robore signas;
Alcides collo, scapulis, cervice, lacertis
Admirande, audax, velox, animose, parate;
Nil tibi forma nocet, nigro fucata colore.
Sic ebenum pretiosa sibi natura creavit,
Purpura sic magno depressa in murice fulget,
Sic nigrae violae per mollia gramina vernant,
Sic taetras quaedam commendat gratia gemmas,

Sic placet obscuros elephans inmanis in artus,
Sic turis piperisque Indi nigredo placescit.
Postremum tanto populi pulchrescis amore;
Foedior est quantum pulcher sine viribus alter.

361.

Epitaphium eiusdem Olympii.

Venator iucunde nimis atque artiferarum
Saepe placens, agilis, gratus, fortissimus, audax,
Qui puer, ad iuvenes dum non adiunxeris annos,
Omnia maturo complebas facta labore;
Qui, licet ex propria populis bene laude placeres,
Praestabas aliis, ut tecum vincere possent;
Tantaque mirandae fuerant tibi praemia formae,
Ut te post fatum timeant laudentque sodales.
Heu! nunc tam subito mortis livore peremptum
Iste capit tumulus, quem non Carthaginis arces
Amphitheatrali potuerunt ferre triumpho.
Sed nihil ad Manes hoc funere perdis acerbo:
Vivit fama tui post te longaeva decoris
Atque tuum nomen semper Carthago loquetur.

362.

De Chimaera aenea.

Aeris fulgiduli nitens metallo,
Ignes pertulit, ante quos movebat,
Et facta est melior Chimaera flammis.

363.

De statua Veneris, in cuius capite violae sunt natae.

Cypris, candidulo reddita marmore,
Veram se exanimis corpore praebuit,
Infudit propriis membra coloribus,
Per florem in statuam viveret ut suam.
Nec mendax locus est, qui violas ferat,
Servabit famulas inguinibus rosas.

364.

In caecum, qui pulchras mulieres tactu noscebat.

Lucis egenus, viduae frontis,
Iter amittens, caecus amator

Corpora tactu mollia palpat
Et muliebres iudicat artus,
Nivei cui sit forma decoris:
Credo, quod ille nolit habere
Oculos, per quos cernere posset,
Cui dedit plures docta libido.

365.

In philosophum hirsutum, nocte tantum cum puellis concumbentem.

Hispidus tota facie atque membris,
Crine non tonso, capitis verendi,
Omnibus clares Stoicus magister.
Te viris tantum simulas modestum;
Nec die quaeris coitum patrare,
Ne capi possis, lateasque semper,
Fervidus sed cum petulante lumbo
Nocte formosas subigis puellas.
Incubus fies subito per actus,
Qui Cato dudum fueras per artes!

366.

De catula sua brevissima, ad domini sui nutum currente.

Forma meae catulae brevis est, sed amabilis inde,
Hanc totam ut possit concava ferre manus.
Ad domini vocem famulans et garrula currit,
Humanis tamquam motibus exiliens.
Nec monstrosum aliquid membris gerit illa decoris,
Omnibus exiguo corpore visa placet.
Mollior huic cibus est somnusque in stramine molli,
Muribus infensa est, sacvior atque catis.
Vincit membra imis latratu fortia turba:
Si natura daret, posset ab arte loqui.

367.

De pardis mansuetis, qui cum canibus venationem faciebant.

Cessit Lyaei sacra fama nominis,
Lynces ab oris qui subegit Indicis;

Curru paventes duxit ille bestias,
Mero gravatas, agminari nescias,
Et quas domarent vincla coetu garrulo.
Sed mira nostri forma constat seculi,
Pardos feroces, saeviores tigribus,
Praedam sagaci nare mites quaerere
Canum inter agmen, et famem doctos pati,
Quidquid capessunt, ore ferre baiulo.
O quod magister terror est mortalium,
Diros ferarum qui retundit impetus,
Morsu repertos ut cibos non adpetant.

368.

In psaltriam foedam.

Cum saltas misero garrula corpore,
Nec cuiquam libido est, horrida, quod facis;
Insanam potius te probo psaltriam,
Quae foedam faciem motibus ingravas.
Et, dum displiceas, quosque feras iocos,
Credis, quod populum cymbala mulceant.
Nemo iudicium tale animi gerit,
Pro te non etiam gaudia deserant.

369.

Item de eadem, quae, ut amaretur, praemia promittebat.

Quid facis, ut pretium poscendo, garrula, ameris?
  Te pretium, ne te oderis ipsa simul.
Praemia cur perdis, cur spondes munera tantis?
  Accipe tu pretium, ne mihi dona feras.
Non est tam petulans pariterque insanus amator,
  Qui te non credat prodigiale malum.
Sed si forte aliquis moechus surrexit ab umbris,
  Cui talis placeas, huic tua dona dato.

370.

In ebriosam satis meientem.

Quod bibis et totum demittis ab inguine Bacchum
  Pars tibi superior debuit esse femur.

Potaris recto poteris, Fullonia, Baccho,
Si parte horridius inferiore bibas.

371.

In mulierem pulchram castitati studentem.

Pulchrior et nivei cum sit tibi forma coloris,
Cuncta pudicitiae iura tenere cupis.
Mirandum est, quali naturam laude gubernes,
Moribus ut Pallas, corpore Cypris eas.
Te neque coniugii libet excepisse levamen,
Saepius exoptas nolle videre mares.
Haec tamen est animo quamvis exosa voluptas:
Numquid non mulier, cum paris, esse potes?

372.

De eo, qui, cum Burdo diceretur, filiae suae Pasiphaae nomen imposuit.

Disciplinarum esse hominem risusque capacem,
Quod nulli est pecudi, dixit Aristoteles.
Sed cum Burdo homo sit, versum est sophismate verum;
Nam et ridere solet vel ratione viget.
Surrexit duplex nostro sub tempore monstrum,
Quod pater est Burdo, Pasiphaëque redit.

373.

De laude rosae centumfoliae.

Hanc puto de proprio tinxit sol aureus ortu,
Aut unum ex radiis maluit esse suis.
Sed si etiam centum foliis rosa Cypridis extat,
Fluxit in hac omni sanguine tota Venus.
Haec florum sidus, haec Lucifer almus in agris,
Huic odor et color est, dignus honore poli.

374.

De statua Hectoris in Ilio, quae videt Achillem et sudat.

Ilion in medium Pario de marmore facti
Stant contra Phrygius Hector vel Graius Achilles.
Priamidis statuam sed verus sudor inundat,
Et falsum fictus Hector formidat Achillem.

Nescio quid mirum gesserunt Tartara seclo:
Credo quod aut superis animas post funera reddunt,
Aut ars mira potest legem mutare barathri.
Sed si horum nihil est, certus stat marmoris Hector,
Testaturque suam viva formidine mortem.

375.

De muliere Marina vocabulo.

Quidam concubitu futuit fervente Marinam,
Fluctibus in salsis fecit adulterium.
Non hic culpandus, potius sed laude ferendus,
Qui memor est Veneris, quod mare nata foret.

376.

De horto domini Oageis, ubi omnes herbae medicinales plantatae sunt.

Constructas inter moles parietibus altis
Hortus amoenus inest, aptior et domino.
Hic variae frondes vitali semine crescunt,
In quibus est genio praemedicante salus.
Nil Phoebi Asclepique tenet doctrina parandum,
Omnibus hinc morbis cura sequenda placet.
Iam puto, quod coelicola est, ubi numina regnant,
Cum datur his herbis vincere mortis onus.

377.

De pica, quae humanas voces imitabatur.

Pica hominum voces, cuncta atque animalia monstrat,
Et docto ternum perstrepit ore melos.
Nunc nunc oblita est, quidnam prius esset in orbe.
Aut haec Picus erat, aut homo rursus inest.

378.

De rustica in disco facta, quae spinam tollit de planta satyrii.

Cauta nimis spinam satyri pede rustica tollit,
Luminibus certis vulneris alta notans.
Illam pandorii solatur voce Cupido,
Inridens parili teste carere virum.
Nil falsum credas artem lusisse figuris:
Viva minus speciem reddere membra solent.

379.

De colocasia herba in tecto populante.

Nilus quod riguis parit fluentis,
Extendens colocasia eorum
Ramos, per spatium vires amoenum.
Haec nostris laribus creata frondet,
Naturam famulans opaca vertit,
Plus tecto ut vigeat, solet quam horto.

380.

De eo, qui podium amphitheatri saliebat.

Amphitheatralem podium transcendere saltu
Velocem audivi iuvenem, nec credere quivi
Hunc hominem, potius sed avem, si talia gerat.
Sed posui huic, fateor, me Dorica vina daturum,
Conspicere ut possim tanti nova facta laboris.
Adspexi victusque dedi promissa petenti,
Atque meo gravior levis extitit ille periclo.
Non iam mirabar, sumtis te, Daedale, pennis
Isse per aetherios natura errante meatus.
Hunc magis obstupui, coram qui plebe videnti
Corpore, non pennis fastigia summa volavit.

381.

De Diogene picto, cui lascivienti meretrix barbam vellebat et Cupido mingebat in podice eius.

Diogenem meretrix derisum Laida monstrat,
  Barbatamque comam frangit amica Venus,
Nec virtus animi nec castae semita vitae
  Philosophum revocat turpiter esse virum.
Hoc agit infelix, alios quod saepe vocavit,
  Quodque nimis miserum est, mingitur artis opus.

382.

Epithalamium Fridi a Luxorio V. C. spectabili dictum. Cento Virgilianus.

Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustrat,
Extulit os sacrum coelo tenebrasque resolvit.
Laetitia ludisque viae plausuque fremebant.

At Venus, aetherios inter dea candida nimbos,
Aurea subnectens exertae cingula mammae,
Dona ferens pacem aeternam pactosque hymenaeos,
Atque omnem ornatum, Capitolia celsa tenebat,
Punica regna videns, Teucros et Agenoris urbem.
Hinc atque hinc glomerantur Oreades et bona Iuno,
Incedunt pariter pariterque ad limina tendunt.
Tectum augustum, ingens, centum sublime columnis,
Quo sacrae sedes epulis, atque ordine longo
Perpetuis soliti patres considere mensis.
Una omnis magna iuvenum stipante caterva
Deveniunt faciemque deae vestemque reponunt.
Dant signum, fulsere ignes et conscius aether
Connubii mediisque parant convivia mensis.
Fit strepitus tectis vocemque per ampla volutant
Atria, ubi adsuetis biforem dat tibia cantum.
At tuba terribilem sonitum procul aere canoro
Increpuit mollitque animos et temperat iras.
It clamor coelo, cithara crinitus Iöpas
Obloquitur numeris septem discrimina vocum
Iamque eadem digitis, iam pectine pulsat eburno.
Nec non et Tyrii per limina nova frequentes
Convenere, thoris iussi discumbere pictis.
Tunc Venus aligerum dictis adfatur Amorem:
Nate, meae vires, mea magna potentia solus,
Huc geminas nunc flecte acies, illam adspice contra,
Quae vocat, insignis facie viridique iuventa,
Iam matura viro, iam plenis nubilis annis,
Cui genus a proavis ingens, clarumque paternae
Nomen inest virtutis, et nota maior imago.
Hoc opus, hic labor est, thalamos ne desere pactos.
Credo equidem, nova mi facies inopinave surgit.
Nonne vides, quantum egregio decus enitet ore?
Os humerosque deo similis, cui lactea colla
Auro innectuntur, crines nodantur in aurum,
Aurea purpuream subnectit fibula vestem,
Qualis gemma micat, qualis Nereïa Doto
Et Galatea secant spumantem pectore pontum.

Cura mihi comitumque foret nunc una mearum.
Namque ego nunc ignara huius, quodcumque pericli est,
Cum tacet omnis ager, noctem non amplius unam,
Connubio iungam stabili propriamque dicabo.
Hic Hymenaeus erit monumentum et pignus amoris.
Incipe, si qua animo est virtus, et consere dextram,
Occultum inspires ignem, paribusque rogamus
Auspiciis liceat Frido servare marito,
Cui natam egregio genero dignisque hymenaeis
Dat pater et pacem hanc aeterno foedere iungit.
Paret Amor dictis carae genetricis et alas
Exuit et gressu gaudens sic ore locutus:
Mecum erit iste labor, si quid mea numina possunt.
Cum dabit amplexus atque oscula dulcia figet,
Inmiscentque manus manibus pugnamque lacessunt,
Nusquam abero, solitam flammam (datur hora quieti)
Desuper infundam, et tua si mihi certa voluntas,
Omnia praecepi atque animo mecum ante peregi;
Sentiet: atque animum praesenti pignore firmat.
Illa autem, neque enim fuga iam super ulla pericli est,
Cogitur et supplex animos submittere amori,
Spemque dedit dubiam menti solvitque pudorem.
Illum turbat amor, ramum, qui veste latebat,
Eripit a femine et flagranti fervidus infert.
It cruor inque humeros cervix collapsa recumbit.
His demum exactis geminam dabit Ilia prolem,
Laeta deum partu, centum complexa nepotes.

383.

Luxorii

de balneo Hildrici regis.

Hildrici regis fulget mirabile factum
Arte, opere, ingenio, divitiis, pretio.
Hinc radios sol ipse capit, quos huic dare possit,
Altera marmoribus creditur esse dies.
Hic sine nube solum, nix iuncta et sparsa putatur:
Dum steteris, credas mergere posse pedes.

384.

Versus balneorum.

In parvo magnas fecit manus ardua Baias,
Culmina distendit niveis suspensa columnis,
Curvavit cameris vario pro schemate conchas,
Marmora resplendent solida compage decora,
Unitum mentita decus sarsura magistri.
Murmure raucisono fornacibus aestuat ardor,
In flammis dominantur aquae, furit ignis amoenus.
Stat tutus lautor multo circumdatus igne
Innocuas inter flammas (mirabile dictu!),
Ignibus ut possit fervores vincere solis.
Inde petit latices glaciali fonte fluentes:
Hinc calor, inde nives reparant per membra salutem.
Discurrunt Nymphae, piscinas flumina complent,
Vitrea crispatur labris refluentibus unda.
Haec tibi sunt monumenta, tibi natisque manebunt,
Et decorata manent claros per saecla nepotes.
Tu tamen excelsus per tempora longa fruaris!

385.

Eucheriae poetriae.

Aurea concordi quae fulgent fila metallo
  Setarum cumulis consociare volo.
Sericeum tegmen, gemmantia texta Laconum
  Pellibus hircinis aequiparanda loquar.
Nobilis horribili iungatur purpura burrae,
  Nectatur plumbo fulgida gemma gravi.
Sit captiva sui nunc margarita nitoris
  Et clausa obscuro fulgeat in chalybe.
Leuconico pariter claudatur in aere smaragdus,
  Compar silicibus nunc hiacinthus eat.
Rupibus atque molis similis dicatur ïaspis,
  Eligat infernum iam modo luna chaos.
Nunc etiam urticis mandemus lilia iungi
  Purpureamque rosam dira cicuta premat.
Nunc simul optemus dispectis piscibus ergo
  Delicias magni nullificare freti.

Auratam crassantus amet, saxatilis anguem,
Limacem pariter nunc sibi tructa petat,
Altaque iungatur vili cum vulpe leaena,
Perspicuam lyncem simius accipiat.
Iungatur nunc cerva asino, nunc tigris onagro,
Iungatur fesso concita dama bovi.
Nectareum vitient nunc lasera tetra rosatum,
Mellaque cum fellis sint modo mixta malis,
Gemmantem sociemus aquam luteumque barathrum,
Stercoribus mixtis fons eat iuriguus.
Praepes funereo cum vulture ludat hirundo,
Cum bubone gravi nunc philomela sonet.
Tristis perspicua sit cum perdice cavannus,
Iunctaque cum corvo pulchra columba cubet.
Haec monstra incestis mutent sibi tempora fatis:
Rusticus et servus sic petat Eucheriam.

386.

Eugenii

de inventione litterarum.

Möyses primus Hebraeas exaravit litteras.
Abraham Syras et idem repperit Chaldaïcas.
Isis arte non minore protulit Aegyptias.
Mente Phoenices sagaci condiderunt Atticas.
Quas Latini scriptitamus, edidit Nicostrata.
Gulfila promsit Getarum, quas videmus, ultimas.

387.

Eugenii

de ambigenis.

Hae sunt ambigenae, quae nuptu dispare constant.
Burdonem sonipes generat commixtus asellae.
Mulus ab Arcadicis et equina matre creatus.
Tityrus ex ovibus oritur hircoque parente.
Musimonem capra ex vervegno semine gignit.
Apris atque sue setosus nascitur ibris.
At lupus et catulae formant coeundo lyciscam.

388.

Sisebuti regis

carmen de eclipsibus Solis et Lunae.

Tu forte in luco lentus vaga carmina gignis,
Argutosque inter latices et musica flabra
Pierio liquidam perfundis nectare mentem:
At nos congeries obnubit turbida rerum,
Ferrataeque premunt milleno milite curae.
Legicrepi tundunt, latrant fora, classica turbant,
Et trans Oceanum vehimur, portusque nivosos
Cum teneat Vasco, nec parcat Cantaber horrens.
En quibus indicas, ut crinem frondea Phoebi
Succingant, hederaeve comas augustius umbrent.
En quos flammantem iubeas volitare per aethram.
Quin mage pernices aquilas vis pigra elephantum
Praecurret volucremque pigens testudo molossum,
Quam nos rorifluam sectemur carmine lunam.
Sed tamen, incurvus, per pondera terrea nitens,
Dicam, cur fesso livescat circulus orbe,
Purpureumque iubar nivei cur tabeat oris.
Non illam, ut populi credunt, nigrantibus antris
Infernas ululans mulier praedira sub umbras
Detrahit altivago e speculo, nec carmine victa
Vel rore Stygias saniem despumat in herbas,
Vincibilemque petit clangorem (quippe per aethram,
Qua citimus limes dispescit turbida puris,
Inviolata meat), sed, vasto corpore tellus,
Quae medium tenet ima polum, dum lumina fratris
Detinet umbriferis metis, tum sidere casso
Pallescit, teres umbra rotae dum transeat axem
Aggerei velox tumuli, speculoque rotanti
Fraternas reparet per coelum libera flammas.
Sed quia mira putas, cur, cum vis maxima solis
Bis novies maior clueat quam terreus orbis,
Non circumcingat terrestres lumine metas,
Sume ratum rationis opus. Namque adspice Phoebum,
Quam sublimis eat convexa per aurea mundi,
Quamque humilem terram collustret curribus altis.

Hic ingens utcumque libet vel desuper ignes
Sparserit, obliquo vel cum radiaverit axe,
In terram radii franguntur. Cetera solis
Lumina, qua maior iaculis radiantibus exit,
Nil obstante globo tendunt per inania vasta,
Donec Pyramidis peragat victa umbra cacumen.
Per quam cum Phoebe gelidos agit uda iugales,
Infima vicinis nonnumquam decolor umbris
Fratre caret, vacuoque exanguis deficit ore.
Cur autem sola spolietur lumine luna,
Nil vero mirum est, quippe illam lucis egentem
Lux aliena fovet, quam cum pars proxima metae
Invidet, expectat radios male caerula fratris.
At chorus astrorum reliquus non tangitur umbris,
Et proprium cunctis iubar est, nec sole rubescunt.
Sed sudum semper mittunt a corpore solem
Porro ultra solem rapitur cum vertice coeli.
Iam cur semenstri non semper palleat orbe,
Inflexi praestant obliquo tramite cursus.
Namque vagans errore rato cum devia tortos
Colligit anfractus, metam sol eminus exit,
Intorquetque peplum noctis radiatque sororem.
Haec eadem ratio est, subitis cur frangitur umbris
Augusti solis rutilum iubar, indiga lucis
Quando inter terram et solem rota corporis almae
Luna meat, fratrem rectis obiectibus arcens.

389.

Bedae

compositio horologii.

Quos cursus solis iungant sua tempora menses,
Carmine nunc, lector, paucis, adverte, docebo.
Ianua nunc anni est Ianus finisque December:
Hos menses paribus solis rotat orbita punctis.
Quae volvit Februum, undecimum regit ipsa Novembrem.
Martius Octobrem spatio connectit eodem.
Tum, Septembre, tibi in sphaeram concurrit Aprilis.
Augustum Maius centro prospectat ab ipso.

Iunia Quintilem scandens trahit orbita mensem.
Quas oras sibi coniungant in fronte, videto,
Lector, et in cunctis aequo observare memento.
Mense omni prima undecimae coniungitur horae:
Hinc umbris decimam nectit cursuque secunda.
Tertia mox nonam punctis complectitur isdem.
Octavae pariter praecedens quarta cohaeret.
Quintam subsequitur numero post septima iusto.
Sola suas tantum mensuras sexta retentat.
Omnibus has, lector, coniungens mensibus horas,
Quos superant spatio umbrarum cedantve, videto.
Hoc tamen in primis noscens retineto, quod orbis
Diversae partes varias forment quoque metas.
Nam quae vicino torrentur sole sub Austrum,
Ut mage luce nitent, minimas sic gignere possunt
Umbras. Quae Boreae frigentque iacentque sub axe,
Nocte magis longa tenebrisque premuntur opacis.
Quae mediis ab utroque absistunt partibus axe,
Inter utrumque etiam lucem moderantur et umbras.
Ergo age, si subiecta legentem pagina, lector,
Te movet, hanc illa regione probabis ab ipso
Danubio, Hesperiae primos qua vergit ad ortus,
Lugdunique urbe et Rhodani distincta fluentis
Respicit Oceani interfusos orbe Britannos.
Hoc quoque te iuste horarum mensura monebit,
Umbrarum motus primis ne forte Kalendis
Ponere et ad finem velis perducere mensis.
Nam pridie umbrarum fuerit quae meta priorum,
Sub noctem nequit in vanos transire recursus,
A medio in medium sensim sed crescere mensem
Deminuive umbras vera ratione docemur,
A medio in medium signorum ut volvitur ortus.
Horarum iam nunc texemus in ordine metas,
Linea, quae Iani prima est pariterque Decembris,
Tricenis pedibus binisque exporrigit umbram,
Undenisque sequens pedibus. Mox umbra recisis
Tantum bis denis unoque extenta patescit.
Umbris ipsa decem figit simul atque novenos.

Rursus et hinc geminis sole excrescente fugatis,
Septem quarta pedes retinet mensura decemque.
Hac etiam binis umbra fugiente recisis
Ter quinis quintam pedibus sua linea tendit,
Centrum tuncque brevem iam sole regente duobus,
Abscisis ternos denos sibi sexta retentat.
Cedendi hunc morem numeri servabis ubique.
Qui Februum mensura tenet sociatque Novembrem
Ter denis pedibus supremas colligit umbras.
Moxque novem constant pedibus denisque sequentes,
Linea tum septem atque decem sibi tertia tendit.
Quarta pedes pariter ter quinos colligit umbra.
Hinc pedibus ternis ac denis quinta patescit,
Scandentemque rotam undenis mox sexta coercet.
Cursibus Octobrem sibimet quis Martius aequat,
Octo pedes prima et bis denos linea figit.
Denos et septem complet statuitque secunda,
Tertia quindenis Phoebo ascendente tenetur,
Quarta decem excedens pedibus fugit agnita ternis;
Mox etiam quinta undenis spatiata recedit,
Sexta novem pedibus pandit sua lumina. Deinde
Quae tibi, September, florentem nectit Aprilem,
Bis denis umbra et senis docet orbita primam
In pedibus sub quindenis fugitque secundam.
Ternis ac denis cursum quoque tertia frenat.
Undenis crescens pedibus tum quarta recedit,
Quinta novem pedibus cursum clauditque patentem,
Septenisque suos componit sexta meatus.
Augustum et Maium iungit quae linea primum,
Bis denis umbrae pedibus meat usque quaternis,
Cum denis ternos excrescit moxque secunda,
Undenis clarum concludit tertia cursum,
Quarta patet pedibus coelo tepefacta novenis.
Septem quinta tenet propriis finita sub umbris,
Sextaque tum quinis ferventi cessat in orbe.
Horarum sibi Quintilem quis Iunius aequat,
Bis denis prima in pedibus patet atque duobus,
Undenisque means ostenditur inde secunda,

Tertia moxque pedes explet compressa novenos,
Aestivo septem mox tendit quarta calore,
Quintaque tum pedibus conscendit linea quinis,
Hinc centro torrens ternos sibi sexta retentat.

390.
Bedae
de anno.

Bis sena mensum vertigine volvitur annus,
Septimanis decies quinis simul atque duobus,
Tercentum bisque tricenis quinque diebus.
Qui ternis gaudet divisus stare columnis,
Scilicet Idibus et Nonis simul atque Kalendis.
Nam quadris constat Nonis concurrere menses
Omnes excepto Marte et Maio, sequitur quos
Iulius, Octimber; senis soli hi moderantur:
Septenis patet hos pariterque flagrare Kalendis,
Octonisque simul pares sunt Idibus omnes.
Ianus et Augustus semper mensisque December
Volvuntur denis tantum nonisque Kalendis.
At contra currunt bis nonis rite quaternis
Iulius, Aprilis, September et ipse November.
Sedenis Februus cito solus ab omnibus errat.
Bis senis sic namque rotatur mensibus annus,
Per Nonas, Idus decurrens atque Kalendas.

391.
Bedae
contentio veris et hiemis in laudem cuculi.

Conveniunt subito cuncti de montibus altis
Pastores pecudum vernali luce sub umbra
Arborea, pariter laetas celebrare Camenas.
Adfuit et iuvenis Daphnis seniorque Palaemon,
Omnes hi cuculo laudes cantare parati.
Ver quoque florigero succinctus stemmate venit;
Frigida venit hiems rigidis hirsuta capillis.
His certamen erat cuculi de carmine grande.
Ver prior adlusit ternos modulamine versus:
Opto, meus veniat cuculus, carissimus ales.
Omnibus iste solet fieri gratissimus hospes

In tectis, modulans rutilo bona carmina rostro.
Tum glacialis Hiems respondit voce severa:
Non veniat cuculus, nigris sed dormiat antris.
Iste famem secum semper portare suescit.

Ver.

Opto, meus veniat cuculus cum germine laeto,
Frigora depellat, Phoebo comes almus in aevum,
Phoebus amat cuculum crescentem luce serena.

Hiems.

Non veniat cuculus, generat quia forte labores,
Praelia congeminat, requiem disiungit amatam,
Omnia disturbat, pelagi terraeque laborant.

Ver.

Quid tu, tarda Hiems, cuculo convicia cantas?
Qui torpore gravis, tenebrosis tectus in antris,
Post epulas Veneris, post stulti pocula Bacchi.

Hiems.

Sunt mihi divitiae, sunt et convivia laeta,
Est requies dulcis, calidus est ignis in aede.
Haec cuculus nescit, sed perfidus ille laborat.

Ver.

Ore refert flores cuculus, et mella ministrat,
Aedificatque domos, placidas et navigat undas,
Et generat soboles, laetos et vestiet agros.

Hiems.

Haec inimica mihi sunt, quae tibi laeta videntur.
Sed placet optatas gazas numerare per arcas,
Et gaudere cibis simul et requiescere semper.

Ver.

Quis tibi, tarda Hiems, semper dormire parata,
Divitias cumulat, gazas vel congregat ullas,
Si ver aut aestas ante tibi nulla laborat?

Hiems.

Vera refers: illi, quoniam mihi multa laborant,
Sunt etiam servi nostra ditione subacti,
Iam mihi servantes domino, quaecumque laborant.

Non illis dominus, sed pauper inopsque superbis,
Nec te iam poteris per te tu pascere tantum,
Ni tibi, qui veniet, cuculus alimonia praestet.
Tum respondit ovans sublimi e sede Palaemon,
Et Daphnis pariter, pastorum et turba piorum:
Desine plura, Hiems, rerum tu prodigus, atrox:
Et veniat cuculus, pastorum dulcis amicus.
Collibus in nostris erumpant germina laeta,
Pascua sint pecori, requies et dulcis in arvis,
Et virides rami praestent umbracula fessis,
Uberibus plenis veniantque ad mulctra capellae,
Et volucres varia Phoebum sub voce salutent.
Quapropter citius cuculus nunc ecce venito,
Tu iam dulcis amor, cunctis gratissimus hospes,
Omnia te expectant, pelagus tellusque polusque.
Salve, dulce decus, cuculus, per secula salve!

392.

Iulii Sperati
elegia de Philomela.

Sum noctis socia, sum cantus dulcis amica:
  Nomen ab ambiguo sic philomela gero.
Traducit philomela insomnem carmine noctem,
  Nos dormire facit, se vigilare docet.
Dic, philomela, velis cur noctem vincere cantu?
  Ovis ne noceat vis inimica meis.
Dic age, num cantu poteris depellere pestem?
  Ut possim aut nequeam, me vigilare iuvat.
Vox, philomela, tua cantus ediscere cogit,
  Inde tui laudem rustica lingua canit.
Vox, philomela, tua citharas in carmine vincit,
  Et superat miris musica flabra modis.
Vox, philomela, tua curarum semina pellit,
  Et recreat blandis anxia corda sonis.
Florea rura colis, herboso cespite gaudes,
  Frondibus arboreis pignora multa foves.
Cantibus ecce tuis recrepant arbusta canoris,

Consonat ipsa suis frondea silva comis.
Iudice me cycnus et garrula cedat hirundo,
Cedat et illustri psittacus ore tibi.
Nulla tuos umquam cantus imitabitur ales:
Murmure namque tuo dulcia mella fluunt.
Dic ergo tremulos lingua vibrante susurros,
Et suavi liquidum gutture pange melos.
Porrige dulcisonas adtentis auribus escas.
Nolo tacere velis, nolo tacere velis!

393.

Theodulfi

De milite, qui perditum equum ingenio reperit.

Saepe dat ingenium, quod vis conferre negabat,
Compos et arte est, qui viribus inpos erat.
Ereptum furto castrensi in turbine quidam
Accipe, qua miles arte recepit equum.
Orbus equo fit praeco cietque ad compita voce:
Quisquis habet nostrum, reddere certet equum;
Sin alias, tanta faciam ratione coactus,
Quod noster Roma fecit in urbe parens.
Res movet haec omnes et equum fur sivit abire,
Dum sua vel populi damna pavenda timet.
Hunc herus ut reperit, gaudet potiturque reperto,
Gratanturque illi, queis metus ante fuit.
Inde rogant, quid equo fuerat acturus ademto,
Vel quid in urbe suus egerit ante pater.
Sellam, ait, adiunctis collo revehendo lupatis,
Sarcinulisque aliis ibat onustus inops;
Nil, quod pungat, habens, calcaria calce reportans,
Olim eques, inde redit ad sua tecta pedes.
Hunc imitatus ego fecissem talia tristis,
Ni foret iste mihi, crede, repertus equus.

394.

Gerberti

in Boethium.

Roma potens dum iura suo declarat in orbe,
Tu, pater et patriae lumen, Severine Boëthi,
Consulis officio rerum disponis habenas,

Infundis lumen studiis et cedere nescis
Graecorum ingeniis. Sed mens divina coercet
Imperium mundi. Gladio bacchante Gothorum
Libertas Romana perit: tu consul et exul
Insignes titulos praeclara morte relinquis.
Nunc decus imperii summa qui prorogat arte,
Tertius Otto sua dignum te iudicat aula
Aeternumque tui statuit monumenta laboris,
Et bene promeritum meritis exornat honestis.

395.

Hildeberti

de urbis Romae ruina.

Par tibi, Roma, nihil, cum sis prope tota ruina.
Quam magni fueris integra, fracta doces.
Longa tuos fastus aetas destruxit et arces,
Caesaris et Superûm templa palude iacent.
Ille labor, labor ille ruit, quem dirus Araxes
Et stantem tremuit, et cecidisse dolet;
Quem gladii regum, quem provida iura senatus,
Quem Superi rerum constituere caput;
Quem magis optavit cum crimine solus habere
Caesar, quam socius et pius esse socer;
Qui, crescens studiis tribus, hostes, crimen, amicos
Vi domuit, secuit legibus, emit ope.
In quem, dum fieret, vigilavit cura Deorum:
Iuvit opus pietas hospitis, unda locum.
Materiem, fabros, expensas axis uterque
Misit, se muris obtulit ipse locus.
Expendere duces thesauros, fata favorem,
Artifices studium, totus et orbis opem.
Proh dolor! urbs cecidit, cuius dum specto ruinas,
Penso statum, solitus dicere, Roma fuit.
Urbs cecidit, de qua si dignum dicere quidquam
Moliar, hoc potero dicere, Roma fuit.
Non tamen annorum series, non flamma, nec ensis
Aeternum potuere hoc abolere decus.
Cura hominum potuit tantam componere Romam,

Quantam non potuit solvere cura deûm.
Confer opes marmorque novum Superûmque favorem,
Artificum vigilent in nova facta manus:
Non tamen aut fieri par stanti machina muro,
Aut instaurari sola ruina potest.
Tantum restat adhuc, tantum ruit, ut neque stans para
Aequari possit, diruta nec refici.
Hic Superûm formas Superi mirantur et ipsi,
Et cupiunt fictis vultibus esse pares.
Non potuit natura Deos hoc ore creare,
Quo miranda Deûm signa creavit homo.
Vultus adest his numinibus, potiusque coluntur
Artificum studio quam deitate sua.
Urbs felix, si vel dominis urbs illa careret,
Vel dominis esset turpe, carere fide.

396.

Alani

de temperantia.

Ne te gulosae Scylla voraginis
Mergat profunda nocte libidinum,
Praebe palato frena modestiae.
Libes modeste Bacchica pocula,
Frangat Lyaei limpha superbiam,
Vini furorem flumina temperent.
Plebeia, simplex, rara comestio
Carnis superbae murmura conterat:
Lentus Cupido sic aget otia.
Frenentur in te frena cupidinis.
Largire visus pessula ianuis,
Frenans ocellos, ne nimis inprobos
Venenet extra luminis impetus.
Si quos habendi fervor inebriat,
Exire cogant mente pecuniam.
Custos honoris, divitis usibus
Si tempus adsit, si locus exigat,
Surgat sepultae massa pecuniae,
Nummos crumenae funditus evomant.

Quaevis honori munera militent.
Calcare si vis colla superbiae,
Pensa caducae pondus originis.

Duodecim Poetarum Scholasticorum Carmina.

397.

M. Tullii Ciceronis Tumulus.

Euphorbus.

Hic iacet Arpinas manibus tumulatus amicis,
Qui fuit orator summus et eximius,
Quem nece crudeli mactavit civis et hostis.
Nil agis, Antoni: scripta diserta manent.
Vulnere nempe uno Ciceronem interficis, at te
Tullius aeternis vulneribus lacerat.

398.

Iulianus.

Corpus in hoc tumulo magni Ciceronis humatum
Contegitur, claro qui fuit ingenio,
Quique malis gravis hostis erat tutorque bonorum,
Quo paene indigne consule Roma perit.
Sed vigili cura detectis hostibus urbem
Supplicioque datis praestitit incolumem.

399.

Hilasius.

Unicus orator lumenque decusque senatus,
Servator patriae, conditor eloquii,
Cuius ab ingenio tandem illustrata perenni
Lumine praeclaro lingua latina viget,
Occidit indigne manibus laceratus iniquis
Tullius, ac tumulo subditus exiguo est.

400.

Palladius.

Quicumque in libris nomen Ciceronis adoras,
Aspice, quo iaceat conditus ille loco.

Ille vel orator vel civis maximus, idem
Clarus erat factis, clarior eloquio.
Ac, ne quid fortuna viro nocuisse putetur,
Vivus in aeternum docta per ora volat.

401.
Asclepiadius.

Marcus eram Cicero toto notissimus orbe,
Cuius reliquias occulit urna brevis.
Dextera me patriae nuper civilis ademit,
Eripui patriam qui prius exitio.
Si quis in hoc saxo Tulli legis advena nomen,
Ne dedigneris dicere, Marce vale.

402.
Eusthenius.

Tullius Arpinas ex ordine natus equestri,
Sed virtute sua consul in urbe fuit.
Quem Catilina malus coniuratique nocentes
Senserunt vigilem civibus esse suis.
Hunc tamen (o pietas!) tres occidere tyranni;
At Lamia ille pio supposuit tumulo.

403.
Pompeianus.

Qui tenet eloquii fastigia summa latini,
Qui consul patriam caedibus eripuit,
Quique trium saevo vitam dedit ense virorum,
Tullius est, et in hac ipse sepultus humo.
Si brevitas vitae pensatur laude perenni,
Quam mors eripuit, gloria restituit.

404.
Maximianus.

Tullius hic situs est, venerabile nomen in aevum,
Clarus honore simul, clarus et ingenio.
Quem scelerata neci crudeliter arma dedere,
Quod patriae vindex ille fidelis erat,
Sed nihil infanda profecit caede tyrannus.
Ingenium vivit, corpus inane perit.

405.

Vitalis.

Romani princeps populi, decus ordinis ampli,
Maximus orator, civis et egregius,
Coniuratorum vindex hostisque malorum,
Proscriptus periit a tribus ille viris.
Qui caesus graviter, qui detruncatus acerbe
Hoc Lamiae debet, quod iacet in tumulo.

406.

Vomanus.

Doctrinae antistes, rerum mirabilis auctor,
Tullius, existens nobilis ex humili,
Cui dedit excellens ars oratoria nomen,
Virtute ingenii venit in astra sui.
Sed fortuna nocens miserando funere raptum
Carpsit, et hoc voluit membra iacere solo.

407.

Asmenus.

Eloquio princeps, magnis memorabilis actis,
Tullius indigna caede peremptus obit:
Sed terras omnes inplevit nomine claro,
Ingenium caeso corpore morte caret.
Vivit et ingenti pollet cum laude per orbem,
Cuius in hoc tumulo membra sepulta iacent.

408.

Basilius.

Inclytus hic Cicero est Lamiae pietate sepultus,
Quem fortuna neci tradidit inmeritae,
Maximus eloquio, civis bonus, urbis amator,
Perniciesque malis perfugiumque bonis.
Qui sexaginta conpletis ac tribus annis
Servitio oppressam destituit patriam.

XII. Scholasticorum Poetarum argumenta in Virgilii Aeneidem.

409.

Liber primus.

Vomanus.

Aeolus inmittit ventos Iunone precante
Troianosque vagos Libycas expellit in oras.
Solatur Venerem dictis pater ipse dolentem,
Aeneam recipit pulchra Carthagine Dido,
Cui Venus Ascanii sub imagine mittit Amorem.

410.

Liber secundus.

Euforbus.

Cogitur Aeneas bellorum exponere casus
Graiorumque dolos et equum fraudemque Sinonis,
Excisamque urbem Priamique miserrima fata,
Utque patrem inpositum forti cervice per ignes
Extulerit, caramque amiserit ipse Creusam.

411.

Liber tertius.

Iulianus.

Post casum Troiae fabricata classe superstes
Vela dat Aeneas, urbemque in litore Thracum,
Mox aliam pulsus Cretaeis condidit oris.
Cedit et hinc Helenumque videt praeceptaque discit,
Aetneum Cyclopa fugit sepelitque parentem.

412.

Liber quartus.

Hilasius.

Ardet amore gravi Dido, soror Annaque suadet
Nubere. Iunguntur nimbo cogente sub antro.
Incusat precibus patrem contemtus Iarbas.
Navigat Aeneas iussu Iovis: illa, dolore
Inpatiens et amore, necem sibi protinus infert.

413.

Liber quintus.

Palladius.

In Siculas iterum terras fortuna reducit
Aenean, tumuloque patris persolvit honorem.
Tum cogit naves incendere Troadas Iris.
Troes ibi linquunt socios. Venus anxia placat
Neptunum. Somnus Palinurum mergit in undis.

414.

Liber sextus.

Asclepiadius.

Sacratam Phoebo Cumarum fertur in urbem
Rex Phrygius, vatisque petit responsa Sibyllae.
Misenum sepelit, post haec adit infera regna;
Congressusque patri discit genus omne suorum,
Quoque modo casus valeat superare futuros.

415.

Liber septimus.

Eusthenius.

Tandem deveniunt Laurentia Troes in arva,
Et pace accepta laeti nova moenia condunt.
Nocte satam Iuno Furiam evocat: illa Latinos
Inter et Aeneadas bellum serit et ciet arma.
Protinus auxiliis terra instruit Itala Turnum.

416.

Liber octavus.

Pompeianus.

Vidit ut Aeneas summa vi bella parari,
Arcadas Evandrumque senem sibi foedere iungit,
Dardanioque duci sociatur Hetruria tota.
Arma petit genitrix, dat Mulciber, in clipeoque
Res pingit Latias et fortia facta nepotum.

417.

Liber nonus.

Maximianus.

Ad Turnum propere Iunonia mittitur Iris
Instigatque animos. Acies movet ille Phrygasque

Obsidet. In Nymphas versa est Aeneïa classis.
Euryalus Nisusque luunt nece praelia noctis.
Vi Turnus potitur castris: vi pellitur inde.

418.

Liber decimus.

Vitalis.

Placat et uxoris dictis et iurgia natae
Iupiter. Auxiliis instructus Troïus heros
Advenit. Occurrunt Rutuli atque in littore pugnant.
Occidit a Turno Pallas, victorque superbus
Aeneae eripitur. Mezentius interit acer.

419.

Liber undecimus.

Basilius.

Occisis proprium pars utraque reddit honorem.
Supplicibus Calydone satus negat arma Latinis.
Cum Drance alterno iurgat certamine Turnus.
Aeneas equitem praemittit, et obvia virgo
Excipit. Extincta Rutuli dant terga Camilla.

420.

Liber duodecimus.

Asmenus.

Troianis Rutulisque placet coniungere foedus.
Id Rutuli rumpunt. Nato Venus alma medetur
Dictamno, Rutulique luunt periuria victi.
Cogitur Aeneae Dauni concurrere proles.
Pallantea necem misero dant cingula Turno.

XII. Scholasticorum Poetarum epitaphia

P. Virgilii Maronis.

421.

Vitalis.

Prima mihi Musa est sub fagi Tityrus umbra.
Ad mea navus humum iussa colonus arat,
Praeliaque expertos cecini Troiana Latinos,
Fertque meos cineres inclyta Parthenope.

422.

Basilius.

Hoc iacet in tumulo vates imitator Homeri,
Qui canit Ausonio carmine primus oves.
Ad cultos hinc transit agros, Aeneidos autem
Non emendatum morte reliquit opus.

423.

Asmenus.

Bucolica Ausonio primus qui carmine feci,
Mox praecepta dedi versibus agricolae.
Idem cum Phrygibus Rutulorum bella peregi.
Hunc mihi defuncto fata dedere locum.

424.

Vomanus.

Tityre, te Latio cecinit mea fistula versu,
Praeceptisque meis rusticus arva colit.
At, ne Musa carens vitiis Aeneidos esset,
Invida me celeri fata tulere nece.

425.

Euphorbus.

Romuleum Sicula qui fingit carmen avena,
Ruricolasque docet, qua ratione serant,
Quique Latinorum memorat fera bella Phrygasque,
Hic cubat, hic meruit perpetuam requiem.

426.

Iulianus.

Qui pastorali peragravit Maenala Musa,
Ruraque et Aeneae concinit arma Maro,
Ille, decem lustris geminos postquam addidit annos,
Concessit fatis et situs hoc tumulo est.

427.

Hilasius.

Haec tibi, Virgilius, domus est aeterna sepulto,
Qui mortis tenebras effugis ingenio.
Maenalium carmen qui profers ore Latino,
Et cultus segetum bellaque saeva ducum.

428.
Palladius.

Primus ego Ausonio pastorum carmina versu
Composui, et quo sint rura colenda modo:
Post, quibus Aeneas Rutulos superaverit armis.
Vatis reliquias haec pia terra fovet.

429.
Asclepiadius.

Sicanius vates silvis, Ascraeus in arvis,
Maeonius bellis ipse poeta fui.
Mantua se vita praeclari iactat alumni,
Parthenope famam morte Maronis habet.

430.
Eusthenius.

Quisquis es, extremi titulum lege carminis, hospes,
Hac ego Virgilius sum tumulatus humo,
Qui pecudum pastus, qui cultus fertilis agri,
Mox Anchisiadae bella ducis cecini.

431.
Pompeianus.

Virgilius mihi nomen erat, quem Mantua felix
Edidit. Hic cineres vatis et ossa iacent.
Cuius in aeternum pastoria fistula vivet,
Rustica mox, eadem Martia Calliope.

432.
Maximianus.

Carmine bucolico nitui, cultoribus agri
Iura dedi, cecini bella Latina simul.
Iamque ad lustra decem Titan accesserat alter,
Cum tibi me rapuit, Mantua, Parthenope.

XII. Scholasticorum Poetarum epitaphia
P. Virgilii Maronis.

433.
Asclepiadius.

Tityron ac segetes cecini Maro et arma virumque.
Mantua me genuit, Parthenope sepelit.

434.

Eusthenius.

Virgilius iacet hic, qui pascua versibus edit
Et ruris cultus et Phrygis arma viri.

435.

Pompeianus.

Qui pecudes, qui rura canit, qui praelia vates,
In Calabris moriens hac requiescit humo.

436.

Maximianus.

Carminibus pecudes et rus et bella canendo
Nomen inextinctum Virgilius merui.

437.

Vitalis.

Mantua mi patria est, nomen Maro: carmina silvae
Ruraque cum bellis, Parthenope tumulus.

438.

Basilius.

Qui silvas et agros et praelia versibus ornat,
Mole sub hac situs est, ecce poeta Maro.

439.

Asmenus.

Pastorum vates ego sum, cui rura ducesque
Carmina sunt. Hic me pressit acerba quies.

440.

Vomanus.

A silvis ad agros, ab agris ad praelia venit
Musa Maroneo nobilis ingenio.

441.

Euphorbus.

Bucolica expressi et ruris praecepta colendi,
Mox cecini pugnas. Mortuus hic habito.

442.

Iulianus.

Hic data Virgilio requies, qui carmine dulci
Et Pana et segetes et fera bella canit.

443.

Hilasius.

Pastores cecini, docui qui cultus in agris,
Praelia descripsi. Contegor hoc tumulo.

444.

Palladius.

Conditus hic ego sum, cuius modo rustica Musa
Per silvas, per rus venit ad arma virum.

XII. *Scholasticorum Poetarum carmina de ratione tabulae.*

Versus senis verbis et litteris.

445.

Palladius.

Sperne lucrum: versat mentes vesana libido.

446.

Asclepiadius.

Fraude carete graves, ignari cedite doctis.

447.

Eustheniu.

Lusuri nummos animos quoque ponere debent.

448.

Pompeianus.

Irasci victos minime placet, optime frater.

449.

Maximianus.

Ludite sécuri, quibus aes est semper in arca.

450.

Vitalis.

Si quis habens nummos venies, exibis inanis.

451.

Basilius.

Lusori cupido semper gravis exitus instat.

452.

Asmenus.

Sancta probis pax est: irasci desine victus.

453.

Vomanus.

Nullus ubique potest felici ludere dextra.

454.

Euphorbus.

Irrito Furias: ego sum tribus addita quarta.

455.

Iulianus.

Flecte truces animos, ut vere ludere possis.

456.

Hilasius.

Ponite mature bellum, precor, iraque cesset.

Veterum XII. Poetarum Scholasticorum epigrammata de ortu solis.

457.

Asmenus.

Aurora Oceanum croceo velamine fulgens
  Liquerat, et biiugis vecta rubebat equis.
Luce polum nitida perfudit candidus orbis,
  Et clarum emicuit sole oriente iubar.

458.

Vomanus.

Roscida puniceo Pallantias exit amictu,
  Astrigerum inficiens luce rubente polum.
Sol insigne caput radiorum ardente corona
  Promit, ab aequoreis Tethyos ortus aquis.

459.
Euphorbus.

Extulit Oceano caput aureus igniferum sol,
Fugerunt toto protinus astra polo.
Concessere deo tenebrae, rebusque colores
Lux iterum cunctis reddidit alma suos.

460.
Iulianus.

Tithoni coniux roseo sublime rubore
Infecit coelum lutea sidereum,
Cum sol igniferos currus e gurgite magno
Sustulit, et claris astra fugavit equis.

461.
Hilasius.

Nox abit, astrifero velamine cincta micanti,
Et redigit stellas exoriturque dies.
Emicat Oceano Phoebi rota clara relicto,
Illustratque nitens lumine cuncta suo.

462.
Palladius.

Lutea fulgebat roseis Aurora capillis,
Et matutino rore madebat humus,
Tethyos undivagae cum prosilit aequore Titan,
Flammiferos vultus ore micante gerens.

463.
Asclepiadius.

Exoritur Phoebus perfundens luce nitente
Et maria et terras stelliferumque polum.
Astraque cesserunt fulgentia crinibus aureis,
Et nox sidereas occulit atra faces.

464.
Eusthenius.

Sol oriens, currusque suos e gurgite tollens
Oceano claro reddidit orbe diem,
Flammiferumque iubar terraeque poloque reduxit,
Et pepulit radiis astra repente suis.

465.
Pompeianus.

Memnonis ut genitrix infecerat humida coelum,
Et roseis manibus sidera dispulerat,
Phoebus Atlanteis e fluctibus aureus orbem
Sustulit igniferum, luxque diesque redit.

466.
Maximianus.

Praevia flammiferi currus Aurora rubebat,
Extuleratque alto gurgite Phoebus equos.
Noctivagosque simul radiis flagrantibus ignes
Depulerat coelo reddideratque diem.

467.
Vitalis.

Vix Aurora suo rubefecerat aethera curru
Summaque canebat roribus herba novis,
Prosilit e mediis candens rota Tethyos undis
Et vaga cesserunt sidera solis equis.

468.
Basilius.

Surgit ab Oceano Tithoni fulgida coniux,
Et veste ab rosea subrubet ipse polus,
Cum Phoebus radiis rutilum cingentibus orbem
Depellit tenebras noxque peracta fuit.

XII. Scholasticorum Poetarum
Iris.

469.
Maximianus.

Thaumantis proles varianti veste refulgens,
Multicolor picto per nubila devolat arcu
Iris, et insigni decorat curvamine coelum.

470.
Vitalis.

Cum sol ardentis radios in nubila iecit,
Cumque colorifico nimbos fulgore replevit,
Adparet variis distincta coloribus Iris.

471.
Basilius.

Clara sub aetheriis fulget Thaumantia proles
Nubibus, ut radiis pluvium sol adtigit imbrem,
Et picturato coelum velamine cingit.

472.
Asmenus.

Discolor aetheriis apparet nubibus Iris,
Postquam flammiferi rapuerunt lumina solis,
Et coelum variis miranda coloribus ornat.

473.
Vomanus.

Imbriferas nubes radiis ubi contigerit sol,
Luce sub adversa varios iacit unda colores.
Dicitur haec Iris picto spectabilis arcu.

474.
Euphorbus.

Cum tetigit nubes radiis fulgentibus atras
Phoebus, et adverso lumen resplenduit imbri,
Tunc Iris vario circumdat nubila cinctu.

475.
Iulianus.

Mirifico nubes ambit Thaumantiàs arcu:
Quas cum ex adverso tetigit rota fulgida solis,
Tum iacit insignes per nubila densa colores.

476.
Hilasius.

Nuntia Iunonis, vario decorata colore,
Aethera nubiferum complectitur orbe decoro,
Cum Phoebus radios in nubem iacit aquosam.

477.
Palladius.

Nubila cum Phoebus perfudit lumine claro,
Tum fit, ut humor aquae suffulgeat, atque colores
Sub varia specie iaciat mirabilis arcus.

478.

Asclepiadius.

Cum radiis imbres et aquarum pendulus humor
Tangitur, existit, quam Graecia nominat, Iris,
Multorum insignis vario splendore colorum.

479.

Eusthenius.

Iris habet varios subiecta luce colores,
Quam sol imbrifera fulgens de nube creavit,
Cum pepulit radiis obstantia nubila claris.

480.

Pompeianus.

Luce repentina cum sol inplevit aquosas
Adversus nubes, effulget protinus Iris,
Picta veste decens et multicoloribus alis.

XII. *Scholasticorum Poetarum carmina de signis coelestibus.*

481.

Iulianus.

Primus adest Aries Taurusque insignibus auro
Cornibus, et Fratres et Cancer aquatile signum.
Tum Leo terribilis Nemeaeus et innuba virgo.
Libra subit, caudaque animal quod dirigit ictum;
Armatusque arcu Chiron et corniger Hircus,
Fusor aquae simul et fulgenti lumine Pisces.

482.

Hilasius.

Proditor est Helles et proditor Europaeus,
Et Gemini iuvenes et pressus ab Hercule Cancer,
Horrendusque Leo sequitur cum Virgine sancta,
Libraque lance pari et violentus acumine caudae.
Inde sagittiferi facies senis et Capricornus,
Et qui portat aquam puer urniger, et duo Pisces.

483.
Palladius.

Signorum princeps Aries et Taurus et una
Tyndaridae iuvenes et fervida brachia Cancri,
Herculeusque Leo, Nemeae pavor, almaque Virgo.
Libra iugo aequali pendens et Scorpion acer,
Centaurusque senex Chiron et cornua Capri,
Et Iuvenis gestator aquae Piscesque supremi.

484.
Asclepiadius.

Laniger astrorum ductor, Taurusque secundus,
Tum sidus Geminum et Cancri gemmantis imago.
Truxque Leo et Virgo, quae spicea munera gestat,
Et Libram, quam Caesar habet, Chelaeque minaces,
Atque arcu pollens et salsi gurgitis Hircus,
Urnaque nimbiferi Piscesque novissima forma.

485.
Eusthenius.

Dux Aries et frons Tauri metuenda minacis
Et Ledae soboles et Cancri torridus ignis,
Terribilisque Leo, species quoque Virginis almae,
Momentumque sequens caudaque timendus adunca,
Hinc tendens arcum, liquidi Caper aequoris inde,
Troiadesque puer geminique sub aethere Pisces.

486.
Maximianus.

Nubigenae iuvenis vector, Taurique trucis frons,
Et proles duplex Iovis et Nepa torrida flammis.
Aestifer inde Leo iusta cum Virgine fulgens,
Quam sequitur Libra et violenta cuspide saevus.
Semivir Arcitenens subit et Capricornus aquosus,
Et cui nomen aquae faciunt, Piscesque gemelli.

487.
Vitalis.

Corniger in primis Aries et corniger alter
Taurus, item Gemini, sequitur quos Cancer adustus,

Terribilisque ferae species et iusta puella.
Libra simul, nigrumque gerens in acumine virus.
Centaurusque biformis adest, pelagique Capella,
Atque amnem fundens, et Pisces sidus aquosum.

488.

Basilius.

Corniger̄i ductor gregis, Europae quoque vector,
Et duo Tyndaridae, tum Cancer sole perustus
Herculeaque manu pressus Leo et optima Virgo.
Hinc Trutinae species venit armatusque veneno
Scorpius atque Sagittifer aequoreique Capri frons,
Quique urnam gerit, et Pisces duo signa sub uno.

489.

Asmenus.

Principium signis ovium sator, inde Iuvencus,
Progenies duplex, et aquarum Cancer alumnus.
Pressa sub Herculeis manibus fera iustaque Virgo.
Libra subest, caudaque ferens letale venenum.
Tum geminus Chiron et Corniger aequoris alti,
Dilectusque Iovi puer, et duo sidera Pisces.

490.

Vomanus.

Dux gregis et placidum pandens subit aethera Taurus,
Germanique pares, et Cancro iam comes aestus,
Atque Leo primus labor Herculis et pia Virgo.
Libra comes sequitur minitans et Scorpius ictu.
Et qui tela gerit Centaurus et aequoris Hircus,
Deucalionis aquae et Pisces postrema figura.

491.

Euphorbus.

Velleris aurati fulget pecus aureaque Io,
Zethus et Amphion Cancrique figura calentis.
Insequitur Leo saevus et almae Virginis astrum.
Hinc aequale iugum caudaque venenifer unca,
Centaurusque minax arcu et Neptunia proles.
Quique refundit aquas et Pisces ultimus ordo.

492.

Pompeianus

Deest.

XII. Scholasticorum Poetarum

Descriptio quatuor tempestatum anni

ex themate Ovidiano in lib. II. Met. 27 sqq.

Verque novum stabat cinctum florente corona.
Stabat nuda aestas et spicea serta gerebat.
Stabat et autumnus calcatis sordidus uvis,
Et glacialis hiems canos hirsuta capillos.

493.

Basilius.

Vere sinum tellus aperit floresque ministrat.
Tempore solis ager messes fert pinguis opimas.
Foecundos, autumne, lacus de vitibus inples.
Vis hiemis glacie currentes alligat undas.

494.

Asmenus.

Frigoribus pulsis nitidum ver aethera mulcet.
Scindit agros aestas Phoebeis ignibus ardens.
Autumno dat hiems mistum vicina teporem:
Labentes haec durat aquas et flumina nectit.

495.

Vomanus.

Ver pingit vario gemmantia prata colore.
Ignea vestit agros culmis Cerealibus aestas.
Vitibus autumnus turgentes detrahit uvas.
Frigidus hiberna est gravidus nive nubilus aether.

496.

Euphorbus.

Vere Venus gaudet florentibus aurea sertis.
Flava Ceres aestatis habet sua tempore regna.
Uvifero autumno summa est tibi, Bacche, potestas.
Imperium saevis hiberno frigore ventis.

497.

Iulianus.

Vere gravis fundit tellus cum floribus herbas.
Frugiferas arvis fert aestas torrida messes.
Pomifer autumnus tenero dat palmite fructum.
Mox humus hibernis albescit operta pruinis.

498.

Hilasius.

Vere novis laeta decorantur floribus arva,
Et riget aestivis hirsutus campus aristis.
Labra per autumnum musto spumantia fervent,
Et ponunt frondes hiemali frigore silvae.

499.

Palladius.

Ver placidum vario nectit de flore corollas.
Spicea serta ligat calidissima solibus aestas,
Temporaque autumni cingunt tua, Bacche, racemi.
Tristis hiems montes niveo velamine vestit.

500.

Asclepiadius.

Ver agros nitidum gemmis stellantibus ornat,
Et fervens aestas pinguissima frugibus arva.
Mox autumnali redolet vindemia foetu.
Fronde nemus male nudat hiems amnesque rigescunt.

501.

Eusthenius.

Purpureos flores humus affert vere comanti,
Et Cereris donis horrescunt arva per aestum.
Bacche, tuo tempus fluit autumnale liquore.
Obtegitur tellus per frigora veste nivali.

502.

Pompeianus.

Vere tepet picto Zephyris spirantibus aer.
Decrescunt celeres aestivis ignibus amnes.
Temperies, autumne, fluit tua nectare dulci,
Perque hiemem lentus coelo nivis advolat imber.

503.

Maximianus.

Veris honos tepidi flores, vere omnia rident.
Arva sub aestivis undant horrentia flabris.
Vite coronatas autumnus degravat ulmos.
Decutit ipse rigor silvis hiemalis honorem.

504.

Vitalis.

Flore solum vario depingit odoriferum ver,
Falciferamque deam messes remorantur in aestu.
Dat musto gravidas autumnus pomifer uvas.
Sithonia glacialis hiems nive cana senescit.

XII. *Scholasticorum Poetarum amnis glacie concretus.*

505.

Pompeianus.

Qua ratis egit iter, iuncto bove plaustra trahuntur,
Postquam tristis hiems frigore iunxit aquas.

506.

Maximianus.

Sustinet unda rotam, patulae modo pervia puppi,
Et concreta gelu marmoris instar habet.

507.

Vitalis.

Quas, modo plaustra premunt undas, ratis ante secabat,
Postquam brumali deriguere gelu.

508.

Basilius.

Unda rotam patitur, celerem modo passa carinam,
In glaciem solidam versus ut amnis abit.

509.

Asmenus.

Quae solita est ferre unda rates, fit pervia plaustris,
Ut stetit in glaciem marmore versa novo.

510.
Vomanus.

Semita fit plaustro, qua puppis adunca cucurrit,
Postquam frigoribus bruma coegit aquas.

511.
Eusthenius.

Orbita signat iter, modo qua cavus alveus ibat,
Strinxit aquas tenues ut glacialis hiems.

512.
Hilasius.

Amnis, iter plaustro qui dat, dedit ante carinae.
Duruit ut ventis unda, fit apta rotis.

513.
Palladius.

Plaustra boves ducunt, qua remis acta carina est,
Postquam deriguit crassus in amne liquor.

514.
Asclepiadius.

Unda, capax ratium, plaustris iter algida praebet,
Frigoribus saevis ut stetit amnis iners.

515.
Euphorbus.

Plaustra viam carpunt, qua puppes ire solebant,
Frigidus ut Boreas obstupefecit aquas.

516.
Iulianus.

Qua puppes ibant, hac ducunt plaustra iuvenci,
Pigrior ut cano constitit unda gelu.

XII. Scholasticorum Poetarum imago in unda.

517.
Hilasius.

Redditur effigies liquida spectantis in unda,
Qualis in adverso speculorum cernitur orbe.

518.

Pompeianus.

Formas pura refert oculis spectantibus unda,
Obiecto quales speculi fulgore videntur.

519.

Maximianus.

Fontis aquae reddunt simulacra imitantia verum,
Qualia leve refert speculi, cum cernimus, aequor.

520.

Vitalis.

Exprimit oppositas inmobilis unda figuras,
Levati quales speculi nitor ipse remittit.

521.

Basilius.

Adparet mendax illimi fonte figura,
Qualem reiectat speculi nitidissimus orbis.

522.

Asclepiadius.

Unda quieta refert alto de gurgite formas,
Ac veluti speculum nitido splendore coruscat.

523.

Euphorbus.

Forma repercussus liquidarum fingit aquarum,
Qualis purifico speculorum ex orbe relucet.

524.

Vomanus.

Spectantis faciem mundissimus adsimilat fons,
Sicut in opposito speculi solet aequore cerni.

525.

Iulianus.

Fontibus in liquidis simplex geminatur imago,
Ut solet a speculo facies splendente referri.

526.
Palladius.

Effigies liquido respondet ab aequore fontis,
Qualis et a speculo simulatrix umbra resultat.

527.
Eusthenius.

Effingit species purissimus humor aquarum,
Plana velut speculi vivas imitantia formas.

528.
Asmenus.

Fonte repulsatur depicta tuentis imago,
Ceu levi in speculo solet adparere figura.

529.
Hilasii
De imagine Virgilii.

Subduxit morti vivax pictura Maronem,
Et quem Parca tulit, reddit imago virum.

530.
Hilasii
item.

Lucis damna nihil tanto nocuere poetae,
Quem praesentat honos carminis et plutei.

531.
Asmeni
De die natali.

Clarus inoffenso procedat lumine Titan,
Laetificusque dies eat omnibus aethere puro;
Vosque simul iuvenes animis et voce faventes
Concelebrate diem votis felicibus almum,
Prosper ut is semper redeat, vatique quotannis
Asmenidae referant alacres sua munera nati.

532.
Asmeni
versiculi super XII. Aeneidos libros.

Primus habet, Libycam veniunt ut Troes in urbem.
Edocet excidium Troiae cladesque secundus.

Tertius a Troia vectos canit aequore Teucros.
Quartus item miserae duo vulnera narrat Elisae.
Manibus ad tumulum quinto celebrantur honores.
Aeneam memorat visentem Tartara sextus.
In Phrygas Italiam bello iam septimus armat.
Dat simul Aeneae socios octavus et arma.
Daunius expugnat nono nova moenia Troiae.
Exponit decimus Thuscorum in littore pugnas.
Undecimo Rutuli superantur morte Camillae.
Ultimus imponit bello Turni nece finem.

533.

Vomani

de laudibus Hortuli.

Adeste Musae, maximi proles Iovis,
Laudes feracis praedicemus hortuli.
Hortus salubres corpori praebet cibos
Variosque fructus saepe cultori refert,
Olus suāve, multiplex herbae genus,
Uvas nitentes atque fetus arborum.
Non deſit hortis et voluptas maxima
Multisque mixta commodis iucunditas.
Aquae strepentis vitreus lambit liquor,
Sulcoque ductus irrigat rivus sata,
Flores nitescunt discolore germine
Pinguntque terram gemmeis honoribus.
Apes susurro murmurant gratae levi,
Cum summa florum vel novos rores legunt.
Fecunda vitis coniuges ulmos gravat,
Textasve inumbrat pampinis arundines;
Opaca praebent arbores umbracula
Prohibentque densis fervidum solem comis.
Aves canoros garrulae fundunt sonos
Et semper auras cantibus mulcent suis.
Oblectat hortus, avocat, pascit, tenet,
Animoque maesto demit angores graves,
Membris vigorem reddit et visum capit,
Refert labori pleniorem gratiam,
Tribuit colenti multiforme gaudium.

534.

Vomani

de livore.

Livor, tabificum malis venenum,
Intactis vorat ossibus medullas
Et totum bibit artubus cruorem.
Quo quisquis furit invidetque forti,
Ut debet, sibi poena semper ipse est.
Testatur gemitu graves dolores,
Suspirat, fremit incutitque dentes,
Sudat frigidus, intuens, quod odit.
Effundit mala lingua virus atrum,
Pallor terribilis genas colorat,
Infelix macies renudat ossa.
Non lux, non cibus est suävis illi,
Nec potus iuvat aut sapor Lyaei,
Nec si pocula Iupiter propinet,
Aut haec porrigat et ministret Hebe,
Aut tradat Catamitus ipse nectar.
Non somnum capit aut quiescit umquam.
Torquet viscera carnifex cruentus.
Vesanos tacite movet furores,
Intentans animo faces Erinnys.
Letalis, Tityique vultur intus,
Qui semper lacerat comestque mentem.
Vivit pectore sub dolente vulnus,
Quod Chironia nec manus levarit,
Nec Phoebus sobolesve clara Phoebi.

535.

Vitalis

de libidine et vino.

Nec Veneris nec tu vini capiaris amore:
Uno namque modo vina Venusque nocent.
Ut Venus enervat vires, sic copia vini,
Et tentat gressus debilitatque pedes.
Multos caecus amor cogit secreta fateri,
Arcanum demens detegit ebrietas.

Bellum saepe ciet ferus exitiale Cupido,
Saepe manus itidem Bacchus ad arma movet.
Perdidit horrendo Troiam Venus inproba bello,
Et Lapithas bello perdis, Iacche, gravi.
Denique cum mentes hominum furiavit uterque,
Et pudor et probitas et metus omnis abest.
Compedibus Venerem, vinclis constringe Lyaeum,
Ne te muneribus laedat uterque suis.
Vina sitim sedent, natis Venus alma creandis
Serviat: hos fines transiluisse nocet.

Auctores incertae aetatis.

536.
Regiani
de Baiis.

Ante bonam Venerem gelidae per littora Baiae.
Illa natare lacus cum lampade iussit Amorem.
Dum natat, algentes cecidit scintilla per undas.
Hinc vapor ussit aquas: quicumque natavit, amavit.

537.
Regiani
de thermis.

Quis deus has incendit aquas? quis fontibus ignes
Miscuit et madidas fecit discurrere flammas?
In regnis, Neptune, tuis Vulcanus anhelat.

538.
Regiani
de luco amoeno.

Bellipotens Mavors, Veneri gratissime, furtum
Hic securus ama: locus hic amplexibus aptus.
Vulcanus prohibetur aquis, sol pellitur umbra.

539.
Ponnani
de pictura Cleopatrae morientis.

Picta fuit quondam Pharii regina Canopi,
Artifici formata manu: nam vivere serpens
Creditur, et morsa gaudens dare fata papilla.
O quam vivit opus, quam paene figura dolorem
Sentit, et ex ipso moritur pictura veneno!

540.

Caelii Firmiani Symposii

de fortuna.

O fortuna potens, at nimium levis,
Tantum iuris atrox quae tibi vindicas,
Evertisque bonos, erigis inprobos,
Nec servare potes muneribus fidem.
Fortuna inmeritos auget honoribus,
Fortuna innocuos cladibus adficit,
Iustos illa viros pauperie gravat,
Indignos eadem divitiis beat.
Haec aufert iuvenes ac retinet senes,
Iniusto arbitrio tempora dividens.
Quod dignis adimit, transit ad inpios,
Nec discrimen habet, rectave iudicat
Inconstans, fragilis, perfida, lubrica;
Nec quos clarificat, perpetuo fovet,
Nec quos deseruit, perpetuo premit.

541.

Lindini

de aetate.

Vitam vivere si cupis beatam
Et votis Lachesis dabit senectam,
Annos ludere te decem decebit,
Viginti studiis dabis severis,
Triginta pete litium tribunal,
Quadraginta stilo polita dicas,
Quinquaginta velim diserta scribas,
Sexaginta tuo satis fruaris,
Septuaginta velis venire mortem,
Octoginta senes caveto morbos,
Nonaginta time labante sensu,
Centum nec puer unus adloquatur.

542.

Sulpicii Luperci Servasti iunioris

de vetustate.

Omne, quod natura parens creavit,
Quamlibet firmum videas, labascit

Tempore, ac longo fragile ac caducum
Solvitur usu.
Amnis insueta solet ire valle
Mutat et rectos via certa cursus,
Rupta cum cedit male pertinaci
Ripa fluento.
Decidens scabrum cavat unda tofum,
Ferreus vomis tenuatur agris,
Splendet adtrito digitos honorans
Annulus auro.

543.

Sulpicii Luperci Servasti Iunioris

de cupiditate.

Heu misera in nimios hominum petulantia census!
Caecus inutilium quo ruit ardor opum,
Auri dira fames et non expleta libido
Ferali pretio vendat ut omne nefas?
Sic latebras Eriphyla viri patefecit, ubi aurum
Accepit turpis materiam sceleris,
Sic quondam Acrisiae in gremium per claustra puellae
Corruptore auro fluxit adulterium.
O quam mendose votum insaturabile habendi
Inbuit infami pectora nostra malo!
Quamlibet inmenso dives vigil incubet auro,
Aestuat augendae dira cupido rei.
Heu mala paupertas numquam locupletis avari!
Dum struere inmodice, quod tenet, optat, eget.
Quis metus hic legum quaeve est reverentia veri,
Crescenti nummo si mage cura subest?
Cognatorum animas promptum est patrumque cruorem
Fundier: adfectus vincit avara fames.
Divitis est, semper fragiles male quaerere gazas;
Nulla huic in lucro cura pudoris erit.
Istud templorum damno exitioque requirit;
Hoc coelo iubeas ut petat, inde petet.
Mirum, ni pulchras artes Romana iuventus
Discat et egregio sudet in eloquio,
Ut post irrisonae famosa stipendia linguae

Barbaricae ingeniis anteferantur opes.
Atqui sunt, quos propter honestum rumpere foedus
Audeat illicite pallida avaritia;
Romani sermonis egens ridendaque verba
Frangit ad horrificos turbida lingua sonos.
Sed tamen ex cultu adpetitur spes grata nepotum,
Saltem istud nostri forsan honoris habent.
Ambusti torris species exesaque saeclo
Abduntur priscis corpora de tumulis.
Perplexi crines, frons inproba, tempora pressa,
Extantes malae deficiente gena,
Simataeque iacent pando sinuamine nares,
Territat os nudum caesaque labra tument.
Defossum in ventrem propulso pondere tergum
Frangitur et vacuo crure tument genua.
Discolor in manibus species, ac turpius illud,
Quod cutis obscure pallet in invidiam.

544.
C. Aurelii Romuli
in A. Gellii Noctes Atticas.

Cecropias noctes, doctorum exempla virorum,
Donat habere mihi nobilis Eustochius.
Vivat, et aeternum laetus bona tempora ducat,
Qui sic dilecto tanta docenda dedit.

545.
Tucciani
de amatoriis cantilenis.

Cantica gignit amor, et amorem cantica gignunt.
Cantandum est, ut ametur, et ut cantetur, amandum.

546.
Tucciani.

Pallas tota Iovis patrio de vertice nata
In coelum cecidit . . .

547.
Etemundis.

Mens, ubi amaris, ama: rarum est, agnoscere amicum.
Rarum invenire est. Mens, ubi amaris, ama.

548.

Vincentii Phaedra.

Victe pudor, compone preces, secreta duorum
Tertius ignoret. Sit tantum litera testis,
Inmensum locutura nefas. Metus unicus urget,
Ne speret iuvenis, lacrimas finxisse novercam.
Hinc tamen incipiam. Coeli regnator amavit,
Et thalamos tenet una soror, nec crimine dignum est,
Quod mundus cum lege facit. Telluris alumnus
Unus in orbe fuit; nulla est cognatio plebis.
Venimus ex uno mixti patre, matre, sorore,
Ne metuas facinus; non vult hoc scire Cupido.
Pignus habet tabulas, rea sum semper, rea sola.
Sed si virgineum suffundunt ora ruborem,
Vel negature veni, liceat sperare, rogantem
Et fastus tolerare tuos; sequar ora superbi,
Oscula suspensis defigam singula plantis;
Me cruciet captivus amor, nemus omne resultet
Hippolytum, secumque ferat vox ultima nomen.
Testor amoris onus Venerisque insignia nostrae,
Dum volo, dum nolo, dum vincor, scribo, repugno,
Suspensos collo laqueos rogatura resolvi.

549.

Coronati Viri Clarissimi.

Thema. Incipit locus Virgiliarus:
Vivo equidem vitamque extrema per omnia duco.

Aspera diverso laxatur vita dolore,
Et morti vicinus eo, vivitque dolori
Aegra salus, nostras cruciant dum flamina mentes,
Vitae flatus abit. Quantus post Pergama casus!
Vidit enim praeclara manus, quos saepe dolores
Pertulit, atque iterum quas seusit Troia ruinas.
Plus cecidit post fata Phrygum, nunc ipsa cremata est
In natis incensa suis, recidivaque morti
Iuncta est, et caesum meruit miseranda maritum.
Traditur infestis semper nova nupta procellis,
Et flammas habet ipsa suas, taedasque ministrat

Sola sibi, non lucis eget, non ignibus umquam,
De facibus micat ipsa suis, lumenque nigellum
Possidet infelix semper. Quas aequoris iras,
Quas coeli terraeque lues miserabile vulgus
Pertulit errantes saevis Tritonis in undis.
Atque domus mihi pontus erat Phrygiique penates,
Et quasi iam pirata fui, lacrimisque profusis
Inter aquas siccabat homo, nostroque profecto
Fluctibus addebant, fluctus crescebat in astris,
Et mihi naufragium nostri fecere liquores.
Iam mulier sibi nauta fuit, iam virginis astrum
Vidit virgo potens, fortes torquere rudentes,
Et remis aptare manus, curaque vigente
Nocte vigil fuerat; non norat femina somnum,
Sideribus iam docta poli. Labor ipse magistram
Fecerat astrorum, norat venientia fata;
Non ver tranquillum fuerat, non mollior aestas
Sideribus, tempus requiem non denique norat.

550.

Coronati V. C.

De esiciata gallina.

Mortua fit praedo, pullorum turgida membris,
Ex aliis crescit, nec sese repperit in se.

551.

Coronati

De ovata.

Medeam fertur natos Prognemque necasse.
En natis atavisque simul vel caede suorum
Crescit plus moriens. Sumsit de prole tumorem!

552.

Donati

De ovata.

Ovorum copiosa phalanx in ventre tumentis
Conditur et membris crescit gallina repletis.
Mortua concepit, quantum nec viva creavit.

553.

Laeti Aviani

in opus Martiani Capellae de Nuptiis Mercurii.

Qui dubias artes per mystica dicta subibis,
Mercurii doctos volvere disce toros.
Ille brevi ductu scandet sublime cathedram,
Qui lichnos discet, docte Capella, tuos.
Caniciem auctoris auget gravitasque magistri.
Qui discet libris, hinc cito proficiet.

554.

Caesaris

de libris Lucani.

Mantua, da veniam fama sacrata perenni:
Sit fas, Thessaliam post Simoenta legi.

555.

Petri Referendarii.

Qualiter intacta processit Virgine partus,
Utque pati voluit Natus, perquirere noli.
Haec nulli tractare licet, sed credere tantum.

Felices illos, qui te genuere, parentes,
Felicem solem, qui te videt omnibus horis,
Felicem terram, quam tu pede candida calcas.
Felices fasciae cingentes corpus amatae,
Felicesque toros, quis Dulcis nuda recumbis.
Ut visco capiuntur aves, ut retibus apri,
Sic ego nunc Dulcis diro sum captus amore.
Vidi, nec tetigi: video, nec tangere possum.
Totus in igne fui, non sum consumtus, et arsi.
Post mille amplexus, post dulcia savia penem
Confiniis laterum retortum suscipe, posco.
Viribus ut propriis mollem tu reddas, ab alvo
Inque alvum sumtura iterum, quem tempore certo,
Aetas si superet, tertio supplere conabor.
Nec volo plus cupias: nam me si cogis, iniquum est,
Ut tu victorem superes noctesque futurae
Incipiunt demere numerumque spondeo ternum.

556.

Claudii de luna.

Luna decus mundi, magni pars maxima coeli,
Luna iugum Solis, splendor, vas, ignis et humor.
Luna parens mensum, numerus a Sole renascens,
Ast biiugo stellante polo sub Sole gubernas.
Te redeunte dies fraternas colligit horas.
Te pater Oceanus renovato respicit axe.
Te spirant terrae, tu vinclis Tartara cingis.
Tu sistro renovas brumam, tu cymbala quassas.
Iris, Luna, Choris, coelestis Iuno, Cybele,
Alternis tu nomen agis sub mense diebus,
Et rursus renovas alterni lumina mensis.
Tunc minor es, cum plena venis; tunc plena resurgens,
Cum minor es; crescis semper, cum deficis orbe.
Huc ades et nostris precibus dea blandior esto,
Luciferisque iugis concordes siste iucie as,
Et volvat fortuna rotam, quae prospera currunt.

557.

Modesti

Lucretia.

Roma, tibi ambiguum mea mors sine teste dedisset,
  Esset utrum ut corpus, sic scelerata anima.
Proin animam testor scelus haud tetigisse, sed ecce,
  Ut solum foedum est corpus, ita id fodio,
Quo cruor inflictam labem lavet, et per aperta
  Pectora ab invisa sit fuga sede animae.

558.

Valeriani

de Cicerone.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
  Abscindit vultus ensis uterque sacros.
Illud, laurigeros ageres cum laeta triumphos,
  Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Quid prosunt sacrae praecisa silentia linguae?
  Incipiunt omnes pro Cicerone loqui.

559.

Reposiani

Concubitus Martis et Veneris.

Discite securos non umquam credere amores.
Ipsa Venus, cui flamma potens, cui militat ardor,
Quae tuto posset custode Cupidine amare,
Quae docet et fraudes et amorum furta tuetur,
Nec sibi securas valuit praebere latebras.
Inprobe dure puer, crudelis crimine matris,
Pompam ducis, Amor nullo satiate triumpho.
Quod conversa Iovis laetaris fulmina semper,
Ut mage flammantes possis laudare sagittas.
Iunge, puer, teretes Veneris Martisque catenas;
Gestet amans Mavors titulos, et vincula portet
Captivus, quem bella timent; utque ipse veharis,
Iam roseis fera colla iugis submittat amator.
Post vulnus, post bella potens Gradivus anhelat
In castris modo tiro tuis, semperque timendus
Te timet, et sequitur, qua ducunt vincla mariti.
Ite, precor, Musae, dum Mars, dum blanda Cythere
Imis ducta trahunt suspiria crebra medullis,
Dumque intermixti captatur spiritus oris,
Carmine doctiloquo Vulcani vincla parate,
Quae Martem nectant, Veneris nec brachia laedant,
Inter divitias roseo prope livida serto.
Namque ferunt Paphien, Vulcani et Martis amorem,
Inter adulterium vel iusti iura mariti
Indice sub Phoebo captam gessisse catenas.
Illa manu duros nexus tulit, illa mariti
Ferrea vincla sui. Quae vis fuit ista doloris!
An fortem faciebat Amor? Quid, saeve, laboras?
Cur nodos Veneris Cyclopia flamma paravit?
De roseis connecte manus, Vulcane, catenis,
Nec tu deinde liges, sed blandus vincla Cupido.
Ne palmas duro nodus modo vulnere laedat.
  Lucus erat Marti gratus, post vulnera Adonis
Pictus amore deae. Si Phoebi lumina desint,
Tutus adulterio, dignus quem Cypris amaret,
Quem Byblos coleret, dignus quem Gratia servet.

Vilia non illo surgebant gramina luco,
Pingunt purpureos candentia lilia flores,
Ornat terra nemus; nunc locos vitis inumbrat,
Nunc laurus, nunc myrtus; habent sua munera lauri.
Namque hic per frondes redolentia lilia pendent,
Hic rosa cum violis, hic omnis gratia florum,
Hic inter violas coma mollis laeta hyacinthi.
Dignus amore locus, cui tot sunt munera rerum,
Non tamen in lucis aurum, non purpura fulget.
Flos lectus, flos vincla toris, substramina flores,
Deliciis Veneris dives natura laborat.
Texerat hic liquidos fontes non vilis arundo,
Sed qua saeva puer componat tela Cupido.
Hunc solum Paphie puto lucum fecit amori,
Hic Martem expectare solet. Quid Gratia cessit,
Quid Charites? quo, saeve puer, non licia nectis?
Tu lectum consterne rosis, tu serta parato
Et roseis crinem nodis subnecte decenter.
Haec modo purpureum decerpens pollice florem,
Cum diligatum suspiria ducat odorem,
Ast tibi blanda manus . . . sub pectore condat.
Tunc ne purpurei laedat te spina roseti,
Destrictis teneras foliis constringe papillas,
Sic decet in Veneris luco gaudere puellas.
Ut tamen inlaesos Paphiae servetis amores,
Vincula sic mixtis caute constringite ramis,
Ne diffusa ferat per frondes lumina Titan.
His igitur lucis Paphie, dum praelia Mavors
Horrida, dum populos diro terrore fatigat,
Ludebat teneris Bybli permixta puellis.
Nunc varios cantu divum referebat amores,
Inque modum vocis nunc motus forte decentes
Corpore laeta dabat, nunc miscens denique plantas,
Nunc alterna movens suspenso pollice crura
Molliter inflexo subnitens poplite sidit.
Saepe comam pulchro collectam flore ligabat,
Ornans ambrosios divino pectine crines.
Dum ludos sic blanda Venus, dum gaudia miscet,

Et dum suspenso solatia quaerit amori,
Dum flet, quod sero veniat sibi grata voluptas,
Ecce furens, post bella, deus, post praelia, victor
Victus amore redit. Cur gestas ferrea tela?
Ne metuat Cypris, comtum decet ire rosetis.
Ah quotiens Paphie vultum mentita furentis
Lumine converso serum incusavit amantem!
Verbera saepe dolens mentita est dulcia serto
Aut, ut forte magis succenso Marte placeret,
Admovit teneris suspendens oscula labris,
Nec totum effundens medio blanditur amore.
Decidit aut posita est devictis lancea palmis,
Et dum forte cadit, myrto retinente pependit.
Ensem tolle, puer; galeam tu, Gratia, solve,
Haec laxet nodos, haec vincula ferrea rumpat,
Solvite Bybliades praeduri pectora Martis
Loricaeque moras, vos scuta et tela tenete.
Nunc violas tractare decet, laetare, Cupido,
Terribilem Divum tuo solo numine victum.
Pro telis flores, pro scutis myrtea serta,
Et rosa forte nocet gladius quem iura tremiscunt.
Iverat ad lectum Mavors, et pondere duro
Floribus incumbens totum turbarat honorem.
Ibat pulchra Venus vix presso pollice cauta
Florea ne teneras violarent spicula plantas,
Et nunc innectens, ne rumpant vincula, crinem,
Nunc vestes fluitare sinens, vix laxa retentat,
Cum nec tota latet nec tota euudat amorem.
Ille inter flores furti velamine tectus
Spectat hians Venerem totusque ardore tremiscit.
Incubuit lectis Paphie. Proh, sancte Cupido,
Quam blandas voces, quae tunc ibi murmura fundunt!
Oscula permixtis quae tunc fixere labellis!
Quam bene consertis haeserunt artibus artus!
Stringebat Paphiae Mavors tunc pectora dextra,
Et, collo innexam ne laedant pondera laevam,
Lilia cum roseis supponit candida sertis.
Saepe levi cruris tactu permovit amantem

In flammas, quas Diva movet; iam languida fessos
Forte quies Martis tandem compresserat artus.
Non tamen omnis amor, non omnis pectore cessit
Flamma dei, trahit in medio suspiria somno,
Et Venerem totis pulmonibus ardor anhelat.
Ipsa Venus tunc tunc calidis suspensa venenis
Uritur ardescens, nec somnia parta quiete.
O quam blanda quies, o quam bene presserat artus
Nudos forte sopor! Niveis suffulta lacertis
Colla nitent, pectus gemino quasi sidere turget.
Non omnis resupina iacet, sed corpore flexo
Molliter, et laterum qua se confinia iungunt,
Martem respiciens deponit lumina somno,
Sed gratiosa, decens. Pro lucis forte Cupido
Martis tela regens, quae postquam singula vidit,
Loricam, clipeum, gladium galeaeque minaces
Cristas flore ligat, tunc hastae pondera tentat,
Miraturque suis tantum licuisse sagittis.
Iam medium Phoebus radiis possederat orbem,
Iam tumidis calidus spatiis libraverat horas,
Flammantes retinebat equos. Proh conscia facti
Invida lux! Veneris qui nunc produntur amores
Lumine, Phoebe, tuo! Stant capti iudice tanto
Mars, Amor et Paphie, ramisque inserta tremiscunt
Lumina, nec crimen possunt te teste negare.
Viderat effusis Gradivum Phoebus habenis
In gremio Paphiae spirantem incendia amoris.
O rerum male tuta fides, o gaudia et ipsis
Vix secura deis! quis non, cum Cypris amaret,
Praeside sub tanto tutum speraret amorem?
Criminis exemplum si iam de numine habemus,
Quid speret mortalis amor? qua voce ferenda,
Quod numen poscat, quo sit securus, adulter?
Cypris amat, nec tuta tamen; compressit habenas
Phoebus, et ad lucos tantum, puto, lumina vertit,
Et sic pauca refert: Sparge nunc tela, Cupido,
Nunc nunc, diva Venus, natis divumve sagittis
Da mihi solamen, sub te securus amavi.

Fabula, non crimen nostri dicuntur amores.
Haec ait, et dictis Vulcanum instigat amaris:
Dic, ubi sit Cytherea decens, secure marite,
Te expectat lacrimans, castum tibi servat amorem:
Quaere simul Martem, cui tu modo tela parasti,
Vel si forte tuae Veneris fera crimina nescis —
Dixit, et infuso radiabat lumine lucus,
Inque fidem sceleris totos dimiserat ignes.
Haeserat ignipotens stupefactus crimine tanto,
Iam quasi torpescens vix sufficit ira dolori,
Ore fremit moestoque modo gemit ultima pulsans
Ilia, et indignans suspiria pressa fatigat.
Antra furens Aetnaea petit; vix iusserat, omnes
Incubuere manus, multum dolor addidit arti.
Quam cito cuncta gerunt ars, numen, flamma, maritus,
Ira, dolor! nam vix causam tunc forte iubendo
Dixerat, et vindex coniux iam vincla ferebat.
Venerat ad lucos non ipsi visus Amori,
Non Chariti: totas arti mandaverat iras.
Vincula tunc manibus suspenso molliter ictu
Inligat et teneris connectit brachia palmis.
Excutitur somno Mavors et pulchra Cythere.
Posset Gradivus validos disrumpere nexus,
Sed retinebat Amor, Veneris ne brachia laedant.
Tunc tu sub galea, tunc inter tela iacebas,
Saeve Cupido, timens; stat Mavors lumine torvo
Atque indignatur, quod sit deprensus adulter.
At Paphie conversa dolet non crimina facti,
Sed, quae sit vindicta sibi, tum singula volvens
Cogitat, et poenam sentit, si Phoebus amaret;
Iamque dolos properans, decorabat cornua tauri,
Pasiphaae crimen, mixtique cupidinis iram.

Carmina, quorum auctores ignoti sunt.
Liber primus.

560.

Mars gravis armorum, Pluto moderator Averni est;
Neptunus maris imperio dominatur; in astris
Imperium Iovis est; regnat vacuo aëre Iuno;
Et Venus in terris et ubique Cupidine cincta.

561.

Iupiter astra, fretum Neptunus, Tartara Pluto
Regna paterna tenent; tres tria, quisque suum.

562.

De Iove in pluteo.

Flexilis obliquo sinuatur circulus orbe
Inclusumque gerit machina sacra Iovem.
Vana sub adspectum duxit mendacia pictor:
Orbis rectorem quis probat orbe tegi?

563.

C. Iul. Rufus Poenino V. S. L. M.

At tua templa lybans vota suscepta peregi.
Accepta ut tibi sint, nomen adoro tuum;
Impensis non magna quidem, te longe precamur
Maiorem saculo nostrum animum accipias.

564.

De Ganymede.

Captus amante puer, aquila moderante, pependit.
Infamavit aquas captus amante puer.

565.

De Iove in cycnum converso.

Cycneas genitor gestans post fulmina pennas,
Dulcia diffundit carmina virginibus;
Quem retinens Leda, prenso cum gaudet olore,
Amissa agnovit virginitate Iovem.

566.

De Cycno et Leda.

Carmine dulcis olor dum virginis otia mulcet,
Texit furta Iovis carmine dulcis olor.

567.

De ovo Ledae.

Ledaei partus ovo monstrantur aperto,
In cycnum verso a Iove quos tenuit.
Una tribus genetrix, sed sors diversa creatis;
Sidera pars faciet, pars fera bella Phrygum.

568.

De Europa a Iove rapta.

Terga bovis credens Europa adscendit alumni
Inseditque Iovi non revisura patrem.
Fraudė suos genitor celȧt vel complet amores:
Nam deus in tauri corpore praedo latet.

569.

Aliter.

Europam, taurum mentitus, Iupiter aufert,
Virgineos ardens pandere fraude sinus.
Humani tandem venia donentur amores,
Si tibi, summe deûm, dulcia furta placent.

570.

Neptuno.

Tu, Neptune pater, cui tempora cana crepanti
Cincta salo resonant, magnus cui perpete mento
Profluit Oceanus, et flumina crinibus errant.

571.

De Neptuno marmoreo, ex cuius tridente saliebat aqua.

Quam melior, Neptune, tuo sors ista tridenti est!
Post pelagus dulces hic tibi dantur aquae.

572.

Mercurio.

Sum deus, alatis qui cruribus aethera carpo,
Quem peperit summo lucida Maia Iovi.

573.

In Bacchum.

Huc ades Lyace, Bassareu, bicornis
Nycteli, bimater, crine nitidus, apte
Luteis corymbis hederate coronis,
Hasta viridi armate, placidus ades ad aras.
Bacche, Bacche, Bacche, placidus percipe munus!

574.

Laus Liberi.

Lenis vitisator, proles Semeleia, Bacche!
[Thyrsitenens, bimater, trieterice, Nysie, Liber,
Flos Ariadnaee, coriatice, laete Thyoneu.]
Da reditum nobis: sic totis dulcia verbis
Mella fluant, totis spumet vindemia labris!

575.

Europa a Iove rapta.

Vulneris inpatiens hominum rerumque repertor,
Et faciem tauro propior descendit ad undas.
Europam nivei solatur amore iuvenci.
Dulcibus illa quidem inlecebris in litore sicco
Luserat, insignis facie, candore nivali.
Saucius at quadrupes saltus ingressus apertos
Forte fuit iuxta, superi regnator Olympi;
Obtulerat qui se ignotum venientibus ultro
Virginibus Tyriis aurata fronte iuvencum:
At circum late comites per litora passim
Diffugiunt, visu exsangues, taurumque relinquunt.
Sola (novum dictu!) contra stetit ora iuvenci
Ante Iovem: nam te voluit rex magnus Olympi.
Hunc Phoenissa tenet vasta se mole moventem
Purpureosque iacit flores omnemque pererrat.
Ille autem spissa iacuit revolutus arena.
Inponit regina manum, patiensque pericli
Mollibus intexens ornabat cornua sertis;
Hunc ubi contiguum summo tenus adtigit ore
Et superincumbens sertis et fronde coronat,
Iam iam nulla mora est. Animum labefactus amore

Accepit venientem ac mollibus extulit undis.
Illi (sensit enim tuus, o clarissime, frater)
Subsidunt undae, straverunt aequora venti.
Nunc pelagi nymphae crinem de more tenentem
Suspensum et pariter comitique onerique timentem.
Egregia interea summa sublimis ab unda
Prona petit maria et pelago decurrit aperto:
Tunc laeva taurum cornu tenet inscia culpae
Obliquatque sinus in ventum auramque patentes:
Ille, manum patiens, vero properabat amore.
Et, ductus cornu, rex omnipotentis Olympi
Insuetum per iter tacitis subremigat undis,
Perfidus, alta petens, abducta virgine praedo.

576.

De vinalibus.

Non tibi vina placent, o insanabilis hospes,
Nec mens est Thebana tibi, licet aggere celso
Dircaeae rupis dicas fluxisse parentes
Vertice de Nisae. Per rura et nostra Lyaeus
Transiit inplevitque vias nigrantibus uvis.
Musta sibi poscit Pater, et non tempore ab illo
Desierunt haec sacra coli, vatumque sonoro
Carmine Mincius et tremuit circumsita ripa
Fluminis Etrusci, quem non aequabit Orontes.

577.

De Apolline.

Gratia magna tibi, Paean, qui pectora comples.
  Lector, si faveas, gratia magna tibi.

578.

Hercules invicte, Cautus hoc tuo donum *libens*
Numini sancto dicavit praetor urbis *Annius.*
Cum pia solemne mente rite fecisset *tuum,*
Tradidisti, quod Potitis Evandreo *saeculo,*
Administrandum. Quotannis hic ades votis *favens.*

579.

Limen ad hoc, populi, persolvite vota Tonanti.

580.

Herculis elogium.

Transivi intrepidus per mille pericula victor.
Non acies ferri, non clausis moenia portis
Conatus tenuere meos. Domat omnia virtus.

581.

Hercules et Antaeus.

o o o

Litus arenosum Libyae coelestis origo.
Alcides aderat, terrae omnipotentis alumnum
Caede nova quaerens et ineluctabile fatum.
Protinus Antaeum, vasta se mole moventem,
Occupat; ille, suae contra non inmemor artis,
Concidit atque novae rediere in praelia vires.
Adrepta tellure semel vim crescere victis,
Non tulit Alcides et terra sublevat ipsum.
Namque manus inter conantem et plurima frustra
Corripit in nodum, nisuque inmotus eodem
Auxilium solitum eripuit, corpusque per ingens
Non iam mater alit Tellus viresque ministrat.
Verum ubi nulla datur dextra adtrectare potestas,
Illum exspirantem, magnum Iovis incrementum,
Excutit effunditque solo. Ruit ille volutus
Ad terram, non sponte fluens, vitaque recessit.

582.

Veneri.

Haec tibi, diva Venus, deponit munera Sylla,
Ut somno monitus Martis armatus in armis
Pugnantem atque acies armatas inter agentem.

583.

Prima Cleonaei tolerata aerumna Leonis,
Proxima Lernaeam ferro et face contudit hydram,
Mox Erymantheum vis tertia perculit aprum,
Aeripedis quarto tulit aurea cornua cervi,
Stymphalidas pepulit volucres discrimine quinto,
Threiciam sexto spoliavit Amazona baltheo.

Septima in Augeae stabulis inpensa laboris.
Octava expulso numeratur adorea tauro,
In Diomedeis victoria nona quadrigis.
Geryone extincto decimam dat Iberia palmam,
Undecimum mala Hesperidum destricta triumphum.
Cerberus extremi suprema est meta laboris.

584.

De Libero patre.

Orgia lassato quotiens solvuntur Iaccho,
Hic deus uda mero ponere membra solet.

585.

Laus Martis.

Mars pater armorum, fortissime belligerantum,
Esto volens, mitis, facilis deus, esto benignus.
Sic tibi post pugnas et pastos sanguine campos
Amplexus tribuat, vincli secura, Cythere!
Tu crista galeaque rubes, tu, pulcher in aere,
Incutis e vultu radiantia lumina: ferro
Te thorax galeaque tegunt, non quo tibi terror
Hostilis subeat, sed quod decor exit ab armis.
Tu cum pulsati clypei concusseris orbem,
Immugit mundus, tellus tremit, aequora cedunt.
Da nobis reditum, patriam repetamus ovantes.
Sic tibi lascivae celebrentur in urbe Kalendae.

586.

Super statuam Veneris.

Sol calet igne meo. Flagrat Neptunus in undis.
Pensa dedi Alcidae. Bacchum servire coegi,
Quamvis Liber erat. Feci mugire Tonantem.
[Quamvis Liber erat.] Martem sine Marte subegi.

587.

De sigillo Cupidinis aquas fundentis.

Igne salutifero Veneris puer omnia flammans,
Pro facibus propriis arte ministrat aquas.

588.

Cupido amans.

Quis me fervor agit? nova sunt suspiria menti.
Anne aliquis deus est nostro vehementior arcu?
Quem mihi germanum fato fraudante creavit
Diva parens? *satis* an *mea* spicula fusa per orbem
Vexavere polum, laesusque in tempore mundus
Invenit poenam? Sed si mea vulnera novi,
Hic meus est ignis, meus est, qui parcere nescit.
In furias ignesque trahor, licet orbe superno,
Iupiter, ex altis undis, Neptune, tegaris,
Abdita Poenarum et te cingant Tartara, Pluton.
Inpositum rumpemus onus, volitabo per axem
Mundigerum coelique plagas pontique procellas
Umbriferumque Chaos, pateant adamantina regna,
Torva venenatis cedat Bellona flagellis.
Poenam mundus amet, stupeat vis maior. Anhelat
In se saevus amor, fraudemque in vulnere quaerit.

589.

In imaginem Daphnes.

Intonsi sum cura dei Peneïa virgo,
  Perpetuae pulchro frondis honore virens.
Quisquis amas Phoebum, laurum cole; quicquid amatae
  Deditur, acceptum gratus amator habet.

590.

Pani et Apollini.

Pan, tibi, Phoebe, tibi, lenimen dulce laborum,
  Otia dum terimus, carmina mille damus.

591.

Sanco Fidio Semopatri.

De decuma victor tibei Lucius Mumius donum.
Moribus antiqueis hoc pro usura dare sese,
Visum animo suo. Perfecit tua pace, rogans te,
Cogendo dissolvendo ut felicia faxseis.
Perficias decumam, ut faciat verae rationis.
Proque hoc atque alieis donis des digna merenti.

592.

Hercules.

Alcmenae Iovis et magni fortissima proles
Tricosus subito post mea fata vocor.

593.

Herculi.

Alcide, sacri generis decus, hoc tibi praetor
Et Iovis antistes dedico perpetuus.

594.

Deo Herculi invicto.

Te precor, Alcide, sacris invicte periclis,
Rite tuis laetus dona ferens meritis.
Haec tibi dona potest tenuis perferre Camena;
Nam grates dignas qui pote perficere!
Sume lubens simulacra, tuis quae munera Cilo
Aris Urbanus dedicat ipse sacris.

595.

Argive victor, Hercules, donum hoc tibi
Urbanus praetor Veldumnianus Iunius.

596.

Hercules et Iuno.

Viribus Herculeis dum noxia facta requirit,
Iuno dedit laudem viribus Herculeis.
Herculeis viribus laudem dedit Iuno, requirit
Facta noxia dum Herculeis viribus.

597.

Hercules et Philotes.

Alcides, hominum victor domitorque ferarum,
Philotetis amicus ades: tu illi amor aeque es!

598.

Duodecim labores Herculis.

Compressit Nemeae primum virtute leonem,
Extincta est anguis, quae pullulat, Hydra secundo,
Tertius enectus sus est Erymanthius ingens,
Cornibus auratis cervum necat ordine quarto,

Deiicit horrisono quinto Stymphalidas arcu,
Abstulit Hippolytae sexto sua cingula victae,
Septimus Augeae stabulum labor egerit undis,
Octavo domuit magno luctamine Taurum,
Tum Diomedis equos nono cum rege peremit,
Geryonem decimo triplici cum corpore vicit,
Undecimo abstractus vidit nova Cerberus astra,
Postremo Hesperidum victor tulit aurea mala.

599.

Castor et Pollux.

Ordine mortis eunt alternae munera vitae,
Inque diem fratres ordine mortis eunt.

600.

Litoribus vestris quoniam certamina laetum
Exhibuisse iuvat, Castor venerandeque Pollux,
Munere pro tanto faciem certaminis ipsam,
Magna Iovis proles, vestra pro sede locavi,
Urbanis Tatius gaudens me fascibus auctum,
Neptunoque patri ludos fecisse Sabinos.

601.

Esse putas marmor; latet hic cum Castore Pollux.
Munus olorino de Iove Leda dedit.

602.

Silvano.

Silvane, sacra semicluse fraxino,
Et huius alti summe custos hortuli,
Tibi hasce grates dedicamus maximas,
Quod nos per arva perque montis Alpicos,
Tuique luci suaveolentis hospites,
Dum ius guberno remque fungor Caesarum,
Tuo favore prosperanti sospitas.
Tu me meosque reduces Romam sistito,
Daque, Itala rura te colamus praeside.
Ego iam dicabo mille magnas arbores.
T. Pomponi Victoris Proc. August.

603.

Quo curru quaeque dea vehatur.

Matronam magni vehit ardens pavo Tonantis,
Ad Veneris currum iuncta columba cycno est.
Pallada bubo vehit, sed eam rota nulla figurat,
Anguibus alma Ceres Persephoneque venit.
Delia cum Luna est gemina provecta iuvenca,
Venatrix cervas virgo Diana tenet.

604.

M. D. M. Idaeae et Attidi Menotyranno.

Nobilis in causis, fama celsusque Sabinus
Hic pater Invicti mystica victor habet.
Sermo duos — — — reservans
Consimiles aufert — — —
— — — — —
— — — — —
Et veneranda movet Cybeles triodeïa signa,
Augentur meritis symbola tauroboli.

Ruf. Caeoni. Cae. Sabini f. V. C. P. M. Hierof. D. Hecat. Aug. Atus. Pub. p. r. Q., pater sacrorum Invict. Mithrae, Taurobolinus M. D. M. Id. et Attidis Menotyranni aram IIII. id. Mart. Gratiano V. et Merobaude coss. dedicavit.

Antiqua generose domo, cui regia Vestae
Pontifici felix sacrato militat igne,
Idem augur, triplicis cultor venerande Dianae,
Persidicique Mithrae antistes Babylonie templi,
Taurobolique simul magni dux mystice sacri.

605.

Quis tibi, taurobolus, vestem mutare suasit,
Inflatus dives subito mendicus ut esses,
Obsitus et pannis modicis, tepefactus . .
Sub terra missus, pollutus sanguine tauri,
Sordidus, infectus, vestes servare cruentas,
Vivere cum speras mundus viginti per annos.

606.

Egregios proceres currum servare Cybebae,
Quem traheret conducta manus Megalensibus actis,
Arboris excisae truncum portare per urbem,
Attin castratum subito praedicere, Solem.

607.

Dignis digna loca picturis condecoravit,
Reginae Iunoni' Supremi coniugi' templum,
Marcus Ludius Elotas Aetolia oriundus,
Quem nunc et post semper ob artem hanc Ardea laudat.

608.
Dianae.

Munere te hoc dono, Latonia, sancta virago.
Cornigeram cepei, virtute et laude potitus,
Exuvieisque eius te ipsam templumque decoro.

609.
Veneri et Charitibus.

Coelum, terra, mare et deûm remota
Mens vostro colitur favente ductu.
Nostris ergo, deae, favete votis.

610.
Silenus.

Bella manu pacemque gero, mox, praescius aevi
Te duce venturi, fatorum arcana recludam.

611.
In statuam quamdam Veneris.

In gremio Veneris quoddam genus herba virescit:
Sensit dura silex, quo luco exaestuet ignis.

612.
Venus.

Uritur igne suo fumantibus Aetna cavernis.
Pendet amore, Venus uritur igne suo.

613.
De Adone et Venere.

Pingitur ora Venus, ne vel contemnat Adonis
Aut neget; omnipotens pingitur ora Venus.

614.

Vulnera saevus aper laesae spectanda Dianae,
Flenda dedit Veneri vulnera saevus aper.

615.

De templo Veneris, quod ad muros exstruendos dirutum est.

Caeduntur rastris veteris miracula templi,
Inque usum belli tecta sacrata ruunt.
Nam qua deiectis volvuntur saxa catervis,
Haec sunt murorum mox relocanda minis.
Dilati Mavors compendia cepit Amoris,
Per muros quaerit iam sua templa Venus.

616.

Musae.

Clio saecla retro memorat sermone soluto.
Euterpae geminis loquitur cava tibia ventis.
Voce Thalia cluens soccis dea comica gaudet.
Melpomene reboans tragicis fervescit iambis.
Aurea Terpsichorae totam lyra personat aethram.
Fila premens digitis, Erato modulamina fingit.
Flectitur in faciles variosque Polymnia motus.
Uranie numeris scrutatur sidera mundi.
Calliope doctis dat laurea serta poetis.

617.

Musarum inventa.

Carmina Calliope libris heroica mandat.
Clio gesta canens transactis tempora reddit.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.
Melpomene tragico proclamat moesta boatu.
Terpsichore affectus citharis movet, imperat, auget.
Plectra gerens Erato saltat pede, carmine, vultu.
Signat cuncta manu loquiturque Polymnia gestu.
Uranie coeli motus scrutatur et astra,
Comica lascivo gaudet sermone Thalia.
Mentis Apollineae vis has movet undique Musas,
In medio residens complectitur omnia Phoebus.

618.

Aliter.

o gesta canens transactis tempora reddit,
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urguet,
Comica lascivo gaudet sermone Thalia,
Melpomene tragico proclamat moesta boatu,
Terpsichore affectus citharis movet, imperat, auget,
Plectra gerens Erato saltat pede, casmine, vultu,
Uranie poli motus scrutatur et astra,
Carmina Calliope libris heroica mandat,
Signat cuncta manu, loquiturque Polymnia gestu.
Mentis Apollineae vis has movet undique Musas,
In medio residens complectitur omnia Phoebus.

619.

Aliter.

Clio gesta canens transactis tempora reddit,
Melpomene tragico proclamat maesta boatu,
Signat cuncta manu loquiturque Polymnia gestu,
Doctiloquos calamos Euterpe flatibus urget,
Terpsichore affectum citharis movet, imperat, urget,
Uranie caeli motus scrutatur et astra,
Comica lascivo gaudet sermone Thalia,
Plectra gerens Erato saltat pede carmine ducto,
Carmina Calliope libris heroica mandat.

620.

Ite igitur, Camenae,
Fonticolae puellae,
Quae canitis sub antris
Mellifluos sonores;
Quae lavitis capillum
Purpureum Hippocrenae
Fonte; ubi fusus olim
Spumea lavit almus
Ora iubis aquosis
Pegasus, in nitentem
Pervolaturus aethram.

621.

De Luna et Musis.

Phoeba sedens gremio quem fert germana reclinem,
Languidulos pueri respiciens oculos?
Vos, Heliconiadae, lentum submittite carmen.
Carmine somnus adest, carmine somnus abest.

622.

T. Caesii Taurini Votum Fortunae.

Tu, quae Tarpeio coleris vicina Tonanti,
Votorum vindex semper, Fortuna, meorum,
Accipe, quae pietas ponit tibi dona merenti
Effigiem nostri conservatura parentis;
Cuius ne taceat memorandum littera nomen,
Caesius hic idemque Titus Primusque vocatur.
Qui largae Cereris messes fructusque renatos
Digerit in pretium, cui constat fama fidesque
Et, qui divitias vincit, pudor; ire per illos
Consuetus portus cura studioque laboris,
Litora qui praestant fessis tutissima nautis.
Notus in urbe sacra, notus quoque finibus illis,
Quos Umber sulcare solet, quos Tuscus arator.
Omnibus hic annis votorum more suorum
Centenas adicit numero crescente coronas,
Fortunae simulacra colens et Apollinis aras
Arkanumque Iovem, quorum consentit in illo
Maiestas, longae promittens tempora vitae.
Accipe posteritas, quod per tua saecula narres.
Taurinus, cari iussus pietate parentis,
Hoc posuit donum, quod nec sententia mortis,
Vincere nec poterit fatorum summa potestas,
Sed populi salvo semper rumore manebit.

623.

Huius Nympha loci, sacri custodia fontis,
Dormio, dum blandae sentio murmur aquae.
Parce meum, quisquis tangis cava marmora, somnum
Rumpere: sive bibas sive lavere, tace.

624.

Sextus Pompeius I. cognomine Pandus,
Quoius et hoc abavis contigit esse solum,
Aediculam hanc Nymphis posui, quia saepius usus
Hoc sum fonte senex tam bene quam iuvenis.

625.

Undis Cyaneis donum placabile fecit
Gouducius blandas per aquas aram venerandam.
Hinc oritur pergitque fluens, deinde occidit in se,
Ripas mox viridis renovantibus inclita Nymphis
Numina fontigero grates ex undique solvens
Sospes cum comite praestat renovante liquore.

626.

Galatea.

Diffugiens pontum silvas Galatea peragrat,
Custodem ut pecorum cernere possit Acin.
Nam teneros gressus infigit sentibus, ardens
Nec tamen alta pedum vulnera sentit amor.
Ipsa Cupidineae cedunt elementa pharetrae,
Cuius et in mediis flamma suburit aquis.

627.

De Galatea in vase.

Fulget et in patena ludit pulcherrima Nais,
Prandentum inflammans ora decore suo.
Congrua non tardus diffundat iura minister,
Ut lateat positis tecta libido cibis.

628.

Magnae Matri.

Sum vagus adsidue, toto circumferor orbe,
Nec me diversi cohibet distantia mundi
Alterius titulo subdere vota reum.
Veri certa fides, Tiburni vexit in arcem
Et iam
Quare o diva parens
Ausonia in terra . . . . . .

629.

(Ad Varadinum in Thermis.)

. . bi marmoreo caesam de monte Dian . .
Regina undarum nympha decus nemo . .
. io damnasti perfecta quem prece Bassus
Moenite propter moenia Germisarae.

630.

De Galatea in vase.

Ludere sueta vadis privato Nympha natatu
Exornat mensas, membra venusta movens.
Comptas nolo dapes, vacuum mihi pone boletar.
Quod placet, adspiciam; renuo, quod saturat.

631.

Aliter.

In medio generata salo, nunc arte magistra
Perveni ad mensam: hic quoque nuda nato.
Si prandere cupis, differ spectare figuram,
Ne tibi ieiunus lumina tendat amor.
Quae sim ne dubites, ludens sine nomine lympha·
Quod Galatea vocer, lactea massa probat.

632.

Thetis.

Pande manum genetrix, totus tingatur Achilles:
Tu facies natum mortis habere locum.

633.

Achilles.

Credita virgo parem blande decepit, Achilles,
Inplevitque etiam credita virgo parem.

634.

De tractu Hectoris.

Funere turbat equos necdum satiatus Achilles,
Hector et exanimis funere turbat equos.

635.

In Achillem.

Inprobe distractor pretium si poscere nosses,
Non traheres, quod funus erat . . . . . .

636.

De Dolone et Achille.

Praemia magna Dolon, currum dum poscit Achillis,
Perdidit ipse cadens, munera magna Dolon.

637.

De tumulo Achillis.

Iurgia conflat amor, ut blandius urat amantes;
Ad tumulum fidei iurgia conflat amor.

638.

Epitaphium Achillis.

Hectoris Aeacides domitor clam, incautus, inermis
Occubui, Paridis traiectus arundine plantas.

639.

Pyrrhus.

Placat busta patris iugulata virgine Pyrrhus
Dilectasque litat manibus inferias.
Sors nova Nymphigenae votum post fata meretur.
Quam pepigit thalamis, hanc habet in tumulis.

640.

De Troia et Hectore.

O Asiae flos, Troia potens, o gloria! Quo nunc
In cineres collapsa iaces? Ubi regia proles
Ex Hecuba Priami, veniens a semine divûm?
O Hector, quondam Troum fortissime, frustra
Coniugis in facie defectorumque parentum
Hostiles proprio foedasti sanguine currus.
Hanc adeo patriae cladem tua, perfide pastor,
Navibus invexit dis execrata voluptas!

641.

De Memnone.

Filius Aurorae, Phoebi nascentis alumnus,
Producit gentis millia tetra suae.
Succurrens fessis fausto non omine Teucris,
Pergit Pelidae protinus ense mori.
Iam nunc monstratur, maneat qui Pergama casus,
Cum nigrum Priamus suscipit auxilium.

642.

Aeneas.

Cum patrem et patrios ferret cervice penates,
Atque adeo ingentis fata noverca Asiae,
Romanosque deos Europaeosque triumphos,
Totius et mundi exsuviis spolia
Tros Anchisiades: poterat periisse per ignes
Aemonià ut virtus tracta erat ante rotâ.
At cum flamma furens tetigit senis ora parentis,
Dissiluit, nullis noxia turbinibus.
Fata operi restent, pietas si sola favebit.
Invictum in mediis ignibus obsequium est.

643.

De Glauco.

Squammeus anguis erat, qui reddidit aethera Glauco.
Qui tulit Archemorum, squammeus anguis erat.

644.

Laocoon.

Laucontem gemini distendunt nexibus angues,
Cumque suis genitis sors habet una patrem.
Quod tamen iligni violarit terga caballi,
Hinc tolerasse ferunt saeva venena virum.
Quid sperare datur superum iam numine laeso,
Cum sic irasci ligneus audet equus?

645.

De Ateste.

Vicerat Euganeos Henetorum ductor, Ateste,
Cui rex Antenor Dardana tela dedit,
Et profugus nostram fundavit moenibus urbem:
Mox obit, et magnum parva sepulcra tegunt.

646.

Pallas.

Quae dedit, ipsa tulit virtus Pallanta dolendum;
Prima dies bello quae dedit, ipsa tulit.

647.

De Turno et Pallante.

Turnus honore ruit fusi Pallantis in hostem,
Pallantis fusi Turnus honore ruit.

648.

De equis Diomedis.

Vim Diomedis equi monstrabant hospite caeso,
Hospite fregerunt vim Diomedis equi.

649.

Euryalus.

Unicus Euryalus meruit solatia matris,
Ereptus matri est unicus Euryalus.

650.

Nisus et Euryalus.

Nomen amicitiae magna pietate colendum est,
Maxima pars vitae est nomen amicitiae.

651.

De iudicio Paridis.

Iudicium Paridis provexit coniuge Troiam,
Delevit Troiam iudicium Paridis.

652.

De eodem.

Connubii bellique deas superavit amorum,
Cum pastor pulchram iudicat esse Cyprin.
Verticis et thalami pignus sublime Tonantis
Exuperat Paridis laude probata Venus.
Extat causa mali, malum cessisse Dionae,
Cum ruerent Graia Pergama pulsa manu.
Dat Veneri malum formae pro munere pastor,
Cum Iunone dolens victa Minerva redit.

653.

Bellerophon.

Bellerophon superans incendia dira Chimaerae:
Victor Gorgoneo nubila tangit equo.

654.

Philoctetes.

Prodentem ducibus Tirynthia tela Pelasgis,
Laesa Philoctetam vulnere planta domat.
Docta manus vivos duxit de marmore sensus.
Sentit adhuc poenam tristis et in lapide.

655.

Argonautae.

Thessalici proceres iunctis virtutibus Argo
Magnificam aedificant fatiloquamque ratem.
Hac ope ventorum, Iunone et Pallade faustis,
Auratum referunt trans freta longa pecus.
Omnis in hac picta est virtutis imagine forma.
Hanc labor acer opus grande parare iubet.
Cumque opus effectum est, ventis piger indiget usus;
Hi tibi Fortunae dant rapiuntque rotam.
Iuno notat nummos, sapientia Pallade constat;
His ducibus tandem gloria parta venit.
Niteris incassum, nec te aurea praeda sequetur,
Hic nisi te ternus dux super astra vehat.
Quid facias igitur? Fortunae gloria servit,
Divitiis servit, servit et ipsa libris.
Ora igitur divos, ut sis felixque bonusque,
Ut doctus. Musas irrequietus ama.

656.

De Iasone et Medea.

Coniugis arte decus patriae reduxit Iason,
Amisit patriae coniugis arte decus.

657.

De Medea cum filiis suis.

Opprimit insontes infidi causa parentis,
Iasonis et nati crimina morte luunt.
Sed quamvis mater, vivo viduata marito,
Coniugis in poenam pignora cara metat,
Sacra tamen pietas insanae mitigat ausus.
Hinc furiata premit, hinc miserata levat.

658.

De Creonte et Medea.

Mens tibi dira, Creon, vel cum Medea fugatur;
Vel cum busta negas, mens tibi dira, Creon.

659.

De Iocasta et Oedipo.

Dirum Iocasta nefas, vel cum venit effera coniux;
Vel cum fit mater, dirum Iocasta nefas.

660.

Chiron.

Stat duplex nullo completus corpore Chiron.

661.

De Oreste et Clytemnestra.

Pro pietate nefas matris purgavit Orestes:
Incurrit magnum pro pietate nefas.

662.

Theseus.

Thesea magnanimum non cepit ianua Ditis,
Decepit coniux Thesea magnanimum.

663.

De Pentheo et Agave.

Fert miseranda caput, domino quod monstret, Agave;
Solum, quod doleat, fert miseranda, caput.

664.

Fratres Thebani.

Quos paribus nutrix eadem pavisse papillis,
Pectore quos uno genitrix gestasse probatur,
Dissidiis indiscissis in mutua saepe
Vulnera, non una perituri clade ruerunt.
Quos post longaevos discordia deserit annos,
Aut post commissas iunxerunt foedera dextras,
Constantis dederunt documenta frequenter amoris:
Thebanum nullo linquit discrimine Tydeus,
Tydea nullo umquam Polynices Marte relinquit.

665.

Marsyas.

Aërio victus dependet Marsya ramo
  Nativusque probat pectora tensa rubor.
Docta manus varios lapidem limavit in artus.
  Arboris atque hominis fulgor ab artifici est.

666.

Narcissus.

Dum putat esse parem vitreis Narcissus in undis,
  Solus amore perit, dum putat esse parem.

667.

Ardet amore sui flagrans Narcissus in undis,
  Cum modo perspicua se speculatur aqua.

668.

Suspirat propriae Narcissus gaudia formae,
  Quem scrutata suis vultibus unda domat.

669.

Narcissus.

Candida per silvam primaevo flore iuventus
Adsidue veniebat; ibi haec coelestia dona
Et fontes sacros insigni laude ferebat
Insignis facie, longumque bibebat amorem,
Intentos volvens oculos securus Amorum.
Dum stupet atque animum pictura pascit inani,
Expleri mentem nequit ardescitque tuendo
Egregium forma iuvenem, quem Nympha crearat,
Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat.
His amor unus erat; dorso dum pendet iniquo,
Oblitusve sui est, et membra decora iuventae
Miratur rerumque ignarus imagine gaudet.
Ilicet ignis edax secreti ad fluminis undas
Ipsius in vultu vana spe lusit amantem,
Et praeceps animi collo dare brachia circum
Ter conatus erat, nec, quid speraret, habebat.

670.

Pyramus et Thisbe.

Quos habet unus amor, quos perdidit ensis et unus,
Una habet extinctos marmoris urna duos.
Sponte manu miseri simul occubuistis amantes,
Causa fuit dirae vitta cruenta necis.
Sed quae purpureo madefacta est sanguine radix,
Nunc atra, quae dudum candida, mora dabat.

671.

De eisdem.

Pallia nota fovet lacrimis decepta Themisto,
Pyramus heu! lacrimis pallia nota fovet.

672.

Hylas.

Raptus aquator Hylas, Nympharum gaudia crescunt,
Herculis ira tumet, raptus aquator Hylas.

673.

De Hero et Leandro.

Fecit amore viam iuvenis crudele per aequor,
Praedurae morti fecit amore viam.

674.

Hippolytus et Phaedra.

Vincere falsa pudor poterat: sed castus et insons
Erubuit Phaedrae vincere falsa pudor.

675.

Hyacinthus.

Discrimen vitae, ludit dum forte Hyacinthus,
Incurrit, disco tempora fissa gerens.
Non potuit Phoebus fato subducere amatum,
Sed cruor extincti florea rura replet.

676.

Hyacinthus.

Dispersit remeans ludentis tempora discus
Et dira pulcher morte Hyacinthus obit,
Gratia magna tamen solatur morte perempti:
Semper Apollineus flore resurgit amor.

677.

Hyacinthus.

Sanguine flos genitus fraudem testatur Ulixis,
Servat herile decus sanguine flos genitus.

678.

Myrrha.

Cerne Arabem Myrrham temerati a crimine lecti
Patria praecipiti linquere regna fuga.
Pone sequens genitor vi vindicis inminet ensis,
Et premit incestae iam pede poena pedem,
Donec mutatâ in fruticem porrecta figurâ est.
Sic quoque non certo lympha liquore fugit.

679.

Hesione.

Laomedon genuit, rapuit Tirynthius heros;
Mi soboles Aiax ex Telamone satus.

680.

De Calypsone et Didone.

Inputat aegra thoris vim proli deserta Calypso:
Vim Dido infensis inputat aegra thoris.

681.

Daphne.

Frondibus et membris servavit dextera sollers,
Congruus ut sculptis posset inesse color.
Dant mirum iunctae ars et pictura decorem,
Ostendit varius cum duo signa lapis.

682.

De Deidamia.

Deïdamia virum qua coepit nocte mereri,
Perdidit hac dulcem Deïdamia virum.

683.

De Hecuba.

Prole, viro regnoque carens Priameïa coniunx
Dura sorte venit sub iuga nunc Ithaci.

Quae cupiens tantos lacrimis aequare dolores
Perpetuo planctu transit in ora canis.
Quid valeat, variis monstrat fortuna figuris.
Post regnum in vico saucia latrat anus.

684.

De Lemniadibus.

Funera Lemniadum nescit veneranda Thoantis,
Sola tamen sensit funera Lemniadum.

685.

De Pelope.

Fervidus axe Pelops condemnat iura tyranni.
Fata ligat soceri fervidus axe Pelops.

686.

De Caphareo monte.

Reliquias Danaum dira premit arte Caphareus,
Albula Tuscus amat reliquias Danaum.

687.

De Procne et Philomela.

Da sensus mihi, Phoebe, precor: nam poena puellae
Non habet exemplum. Tristis post funera linguae
Sanguis inest, pingitque cruor tormenta pudoris.

688.

Item.

Sanguine muta probat facinus Philomela sorori,
Vimque vice linguae sanguine muta probat.

689.

Procne et Philomela.

Adspice, ut insignis vacua atria lustrat hirundo,
Vere novo moestis late loca questibus inplet.
Foetum infelicem moerens Philomela sub umbra
Adsiduo resonat cantu miserabile carmen.
Causa mali tanti coniunx thalamique cruenti,
Virginis os, notumque, furens quid femina possit.
Hic crudelis amor, crudelis tu quoque mater,
Infelix puer atque odium crudele tyranni.

Progeniem parvam curaeque iraeque coquebant,
Threicio regi cum iam securus amorum
Coniugis infandae inter deserta ferarum
Fas omne abrumpit, pariterque loquentis ab ore
Occidit exanimis vox ipsa et frigida lingua.
Haud inpune quidem dementia cepit amantem.
Pectore in adverso saevi monumenta doloris.
Fertque refertque soror crimenque et facta tyranni.
Sanguis ait solitae postquam data copia fandi.
Vulnera siccabat circum praecordia sanguis.
Accipe, ait, vocem et saevo sic pectore fatur:
Heu miserande puer, nunc te fata inpia tangunt,
Regales inter mensas genitoris et ora
Polluit ore dapes, quidquid solamen humandi est.
Dum genitor nati morsu depascitur artus,
Et soror et coniunx petierunt aethera pennis.

690.
De Pallante.

Filius Evandri, Pallas, quem lancea Turni
Militis occidit, mole sua iacet hic.

691.
De Aegypto et Danao.

Perfida nox Danai dirarum caede sororum,
Mitis Hypermnestrae, perfida nox Danai.

692.
De Bellerophonte, Pegaso et Chimaera.

Vectum Pegaseo volucri pendente caballo
Compita senserunt Bellerophonta deûm.
Cuius iter vacuos et calcans ungula ventos

— — — —

693.

Est via, quae populum ducit Iunonis ad aedem,
Fons ubi nativis aëra pulsat aquis:
Quisquis ad hanc pergis, Periandri transage thermas,
Antra, domos, curvis parva theatra locis,
Et ripas Athesis Phrygiique palatia Iani,

Regia septa, lares, atria, templa, forum.
Inde celer subeas magni delubra Tonantis,
Qua fert sublimes Martia porta gradus.
Hic et Ateste iacet, qui post Antenora nomen
Laudibus et titulis tollit in astra suum.
Transtulit huc Henetos, Patavinam condidit urbem,
Cuius et ossa ducis nunc brevis urna tegit.

694.

Antenoris epitaphium.

Inclitus Antenor patriam vox nisa quietem
Transtulit huc Henetum Dardanidumque fugas.
Expulit Euganeos, Patavinam condidit urbem,
Quem tenet hic humili marmore caesa domus.

695.

Verba Achillis in Parthenone, dum tubam Diomedis audisset.

Vana velut cautae surgens formido parenti
Femineos iuvenem iussit me sumere cultus,
Et celare virum falso per tegmina sexu,
Unde ego lanificas tentavi inglorius artes,
Virgineisque toris carpenda ad vellera inhaesi.
Nunc autem proprium servans natura vigorem
Conpellit fluxos humeris depellere amictus,
Dum nos bella vocant rauco clangore tubarum.
Mens quatitur saevusque fovet praecordia Mavors.
Rumpe moras omnes, fervens in praelia virtus,
Nec fuerit latuisse meum. Si classica temno,
Dilexi latebras, neque ulla est culpa parentis.
Nam cum respicio, quo sim de semine cretus,
Semiferique animis recolo praecepta magistri,
Nec puerum decuit muliebri pectora peplo
Induere et teneram gressu simulare puellam.
Nunc igitur crescens annis sapientior aetas
Devovit Marti, tenuit quae, corda, Cupido,
Belligerumque deum cum mens tum membra sequuntur;
Stamina linquentes currant ad spicula palmae,
Terrificumque caput praefixa casside mitram

Pellat, et in gracili decorentur tempora ferro,
Arma tegant nostrum potius quam suppara corpus.
A telis ad tela decet transire iuventam
Atque hostes gladio quam lanas fundere fuso.
Tenuia loricae cedant multicia forti,
Splendeat et raptus proiecto pectine mucro,
Contemtis radiis onerentur brachia pilis,
Clausa diu thalamo reddamus pectora campo.
Praesumit certam virtus sibi conscia palmam,
Ac dubios gaudet perferre interrita casus.
Nil metuat, qui magna cupit, constantia mentis
Fata domat, nec iam potis est fortuna nocere
Securo mortis, cui non sunt bella timori.
Fortibus una viris parilisque per omnia sors est,
Aut palmae aut leti pugnando adquirere laudem.
Cernere iam videor, quanta mercede cruoris
Constabit raptus Paridi crimenque iacenti,
Obvia cristatus cum sparserit agmina vertex,
Et solo adspectu claudentur Pergama nostro,
Cum novus effusos bellator fudero Teucros,
Multa trahet Xanthi Troiana cadavera gurges,
Maioremque feret caesorum sanguine cursum.
Sed mihi quis referat: „Cum te praesaga creatrix
Subducens fatis alieni schemate sexus
Ad Lycomedeos fecit transire penates,
Depositumque suum maluit committere blandis
Virginibus, ne te rapiat sic Martius ardor,
Orbatam ut crucies non viso pignore matrem:
Vadis in arma ferox, thalamum natumque relinquens,
Nec venit in mentem, quantum mereatur amorem,
Quae te prima virum conlato pectore fecit.
Is ad bella libens, ubi quaeritur alea mortis,
Nec spondet certam tristis Bellona salutem;
Sed Danais comitem esse placet sociumque pericli
Pro famae titulis meliori adiungere causae.
Scilicet ut coniunx viduo reddatur Atridae,
Procumbat vilis Teucrorum victima Achilles!" —
Aufer, iners monitor, turpis fomenta medelae,

Meque sine proprio sectari praelia sensu.
Non ita me genitor praeclarus nomine Peleus
Aut dilecta Iovi fudit Thetis alma sub auras,
Degener ut lateam primaevo flore iuventae,
Maior et ignavo tantum mihi torpeat aetas,
Abstrudamque toris iam debita pectora castris,
Cum manus Argivûm victricia ludat in arma.
Denique cum promptum ruat in certamina vulgus,
Solus ego in cunctis infami carcere clausus
Subducar pugnae? quanto tolerabo pudore
Me non ferre pedem, quo fert Thersites, in omni
Parte miser, forma brevior, menteque fugaci.
Absit ab ingenio et viribus Aeacidarum,
Ut vitem pro laude mori metuamque supremum,
Quem das, Parca, diem: mihi nam lux amplior illa est,
Quae virtute cluit, quae nescit claustra sepulcri.
Namque hominis semper meritorum lege perenni,
Quam breviat fatum, propagat gloria vitam.
Ergo animus fidens in Dardana saeviat arma,
Nec mihi iam gemini dilectus pignoris obstet;
Deidamiam Pyrrhumque meos nunc Scyros habebit,
Visuros nostrum reditum celeremque triumphum.
Me pudor hortatur rapere in certamina gressus.
Ferre potes quaecumque, labans successibus aetas,
Exegi, observans matris praecepta verendae.
Induxi molles habitus velut edita virgo,
Lusimus et, tactis modulantes carmina chordis.
Virtuti adsurgat, fuerat quaecumque voluptas.
Succedat ferrum citharae: quod nutrit amores,
Depensum est Veneri. Reddamus cetera Marti!

Liber secundus.

696.

De Nino.

Ninus ab Assyriis sum primus regibus ausus,
Non modo finitimos populos regesque potentes
Imperio pressisse meo, sed viribus omnem
Paene Asiam domui, terraque marique timendus.

697.

In Alexandrum Magnum.

Mille post annos quater atque centum
Graeciae vindex capit arma, mundi
Et superborum gravis arma regum
Diripit audax.
Ille non magno genitore magnus
Indiae reges Mediaeque, Parthos,
Bactra cum Poro Ecbatanosque parvo
Milite vicit.
Vincere ingentes animis et ausis,
Non docens gentes numero et metallo,
Vi celer, virtute valens, profundo
Pectore doctus.
Hoc magister te docuit ministrum,
Nam volens parere, regit deinde,
Poenitet tempus abiisse tantum
Absque Camena.
Scribit in pectus bona dicta rector,
Praecipit doctor pietate tota.
Sic Alexander simul et magister
Omnia vincunt.
Ast ubi totum tenuit sub uno
Orbem habens sceptro, sibi victus ipse
Corruit. Vicit Babylon triumpho
Te muliebri.
Sic Clitum ad Bacchi necat *udus* aram,
Sic deum temnit iuvenis protervus.
Ut duos et iam decem habens reliquit
Sceptra per annos.
Ter decem vixit iuvenis per annos
Additis tantum tribus aut duobus.
Vivus, exarsit; moriens, flagravit
Orbis in illo.
Non satis mundus fuit unus illi,
Nec satis quisquam fuit unus illi;
Maximus princeps sine fine: Baccho
Finis in ipso est!

698.

Cyrus.

Quantum fata valent atque inmutabilis ordo
Astrorum, docui Cyrus. Quem nulla domare
Vis potuit, non Astyages Babylonve superba,
Massagetis eadem me fata dedere tremendis.

699.

De Tomyri.

Quantum ego claruerim Mavortis in agmine, Cyrus
Ipse ferus novit. Qui, dum mea regna profanus
Spargapise insidiis rapto popularier audet,
Quam Tomyris turbata valet, cognovit in utre.

700.

Semiramis.

Ne stola te dubium teneat cultusque venusti
Corporis ambiguus, sum clara Semiramis, alto
Non minor ipsa viro, belli pacisque probatis
Artibus insignis; nato miserabilis uno.

701.

Alexander Magnus.

Magnus Alexander, bellisque horrendus et armis,
Qui terrore mei trepidantem nominis orbem
Usque sub Eoum parvo cum milite Gangen
Undique concussi, nulli sum laude secundus.

702.

Alexander Magnus.

Sufficit huic tumulus, cui non suffecerat orbis:
Res brevis huic ampla est, cui fuit ampla brevis.

703.

Alexander Magnus.

Quisquis adhuc nondum fortunae mobile regnum,
Nec sortem varias credis habere vices,
Adspice Alexandri positum memorabile corpus:
Abscondit tantum putris arena virum.

704.

Myrina.

Inter Amazonidas, quas insula celsa Tritonis,
Hespera, progenuit, qui me nescire Myrinam
Dixerit, ignarum sese fateatur oportet
Eximiae laudis. Libyamque Asiamque subegi.

705.

Penthesilea.

Graiugenas acies superans passimque fugatas
Penthesilea premens, ulcisci nobilis umbram
Hectoris ipsa mei potui, ni dirus Achillis
Ille Neoptolemus me clam misisset ad Orcum.

706.

De Perdicca.

Eximius Perdicca fuit, qui corpore eburno
Fulgebat roseisque genis, cui lumina blandas
Fundebant flammas, crocei per colla capilli
Pendebant variosque dabant sibi saepe colores.
Fulvus poples erat, nitidus pes; omnia rident,
Quidquid habet iuvenis; solus vincebat Adonem.

707.

Miltiades.

Qui Persas bello vicit Marathonis in arvis,
Civibus ingratis et patria interiit.
Πάντες, Μιλτιάδη, τὰ σ' ἀρήϊα ἔργα ἴσασιν·
Πέρσαι καὶ Μαραθὼν σῆς ἀρετῆς τέμενος.

708.

Stesichorus.

Ops ego Stesichori Aetnaeis hic ossibus ossa
Clausa tego vatis, cetera mundus habet.

709.

Sappho.

Tantum ego carminibus superavi Sappho puellas,
Maeonides quantum vicerat ante viros.

710.

Reges Romani.

Romulus adgreditur regnum, qui condidit urbem;
Prima Remus quoniam moenia transit, obit.
Et Numa divinis inplevit cultibus urbem.
Tullius inventis fascibus arma ciet.
Ancus Aventinum montem superaddidit urbi.
Prisce, triumphali primus honore tumes.
Tullius invenit censum, Vulcania proles.
Tarquinius Sexti crimine pulsus abit.

711.

Romulus.

Hic, nova qui celsae fundavit moenia Troiae,
Urbem Romanam proprio de nomine dixit.
Infantem gelidi proiectum ad Tibridis undas
Uberibus foecunda piis Laurentia pavit.
Ausus finitimas praedari fraude Sabinas,
Fortem fortis humi prostravit Acrona duello.

712.

Scaevola.

Lictorem pro rege necans nunc Mucius ultro
Sacrifico propriam concremat igne manum.
Miratur Porsenna virum, poenamque relaxans
Maxima cum obsessis foedera victor init.
Plus flammis patriae confert, quam voverat armis,
Una domans bellum funere dextra suo.

713.

M. Furius Camillus.

Qui fuit en! patriae quondam spes ampla ruentis,
Hic Senonum propria domuit virtute furores,
Vicit et, opposito quos clausit Marte, Faliscos
Brachia fallaci religando in terga magistro.
Quidquid ubique truces bello valuere decenni,
Inclita, Veientes, accessit pompa triumpho.

714.

T. Manlius Torquatus.

Inclita Torquatae dedit hic cognomina genti.
Vir ferus, ante acies prostrati guttura Galli
Perfodiens gladio poscentis voce duellum,
Abstulit aurati pretiosa monilia torquis,
Consulis et Decii bello collega Latino
Victoris nati maculavit caede secures.

715.

P. Decius.

Hic est, qui vitam patriae devovit amatae.
Dum furor oppositos agitaret ad arma Latinos,
Scaevaque crudelem cecinissent classica pugnam,
Inter tela aciesque virûm cuneosque pedestres,
Candida sacrata religatus tempora vitta,
Ante aciem moriens hostilibus occidit armis.

716.

M'. Curius Dentatus.

Quid iuvat imperio populos rexisse potenti,
Fulvaque Mygdoniis ornasse palatia gemmis?
Quamquam civis inops, toto notissimus orbe
Hic fuit, egregio domuit qui Marte Sabinos.
Fregerit ipse licet ingentis robora Pyrrhi,
Pauperiem lato Samnitum praetulit auro.

717.

Lucius Quintius Cincinnatus.

Cui dedit hirsutus nomen venerabile cirrus,
Quintius hic ille est, rigidis animosus in armis.
Is quoque, dum curis sudans penderet aratro,
Ante boves meritum meruit dictator honorem.
Consulis obsessi partes defendit inertes,
Inde triumphalem conscendit agricola currum.

718.

Gaius Fabricius Luscinus.

Contentus modico tectique habitator egeni
Hic erat, et renuit devicti munera Pyrrhi,

Sprevit et oblatos, Samnitum munera, servos,
Respuit inmensi locupletia ponderis aera,
Horruit infamem scelerata fraude ministrum,
Pocula pollicitum regi miscere veneno.

719.

Q. Fabius Maximus.

[Vir fuit iste ferox, qui torvus fronte verenda]
Vir fuit egregius, belli praeclarus et armis.
Captivos modici, quamquam pauperrimus, agri
Exemit pretio Poenorum in vincula missos.
Is quoque cunctando nisi Punica fregerit arma,
Nulla foret Latiis Romana potentia terris.

720.

Nero Claudius.

Armorum virtute potens Nero Claudius hic est.
Coniunctus Livio Picentis ad arva Metauri
Prostravit Libycas memorando Marte cohortes.
Fortunate tui iuvenis metuende furoris,
Ausus es ignari iacere ad tentoria fratris
Cervicem Libyci media inter tela tyranni!

721.

M. Marcellus.

Tu primus Libycum Nolae sub moenibus hostem,
Insidiis periture suis Marcelle, fugasti,
Cumque Syracusii quondam raperetur honoris
Pompa tibi, Albano gessisti in monte triumphum.
Praedonum deprensa manu venerandaque multis
Luctibus heu! patrio caruerunt ossa sepulcro.

722.

Scipio.

Ille ego sum, patriam Poeno qui Marte cadentem
Sustinui, rapuique feris ex hostibus urbes
Spanas, Hannonisque acies magnumque Syphacem
Perdomui et fractum totiens armisque repulsum
Hannibalem, victorque ferox mihi regna subegi
Punica et excelsas altae Carthaginis arces.

723.
Scipio Africanus.

Luxuriantem animo Poenum ferroque ruentem
Urbis in excidium vix puber ad arma vocatis
Patribus edocui certa superarier arte
Posse olim. Invictae per nos Chartaginis arce
Insolitum subiere iugum. Victoria nostra est
Hanno et Iberus atrox coniunctique arma Syphacis.
Maxima cunctarum victoria victa voluptas!

724.
Scipio Africanus.

Deyicto Hannibale et capta Carthagine et aucto
Imperio hoc cineres marmore tectus habes,
Cui non Europa, non obstitit Africa quondam,
Respice, res hominum quam brevis urna premit!

725.
Cn. Cornelius Cn. F. Scipio Hispanus.

Virtutes generis mieis moribus accumulavi.
Progeniem genui. Facta patris petiei.
Maiorum optenui laudem. ut sibe me esse creatum
Laetentur. Stirpem nobilitavit honor.

726.
Asdrubal.

Asdrubal hic situs est. Hic Africa tota triumphos,
Et spes Carthago condidit alta suas.
Mars gemit ad tumulum; tumulo decorata superbo
Italia extincti suspicit ossa ducis.
Tu quoque, Roma, doles; nam, dum cadit aemula virtus,
In te converti, quae geris, arma vides.

727.
Gaius Marius.

Et genus et nomen merui virtute feroci,
Rusticus Arpinas bellorum maximus auctor.
Effera post Numidae quam fregimus arma Ingurthae,
Cimbrica praeclaros geminavit pompa triumphos.
Exegi civile nefas civilibus armis,
Et me Sullani fregerunt arma furoris.

728.

Iugurtha.

Fratris caede madens, Numidarum rector iniquus,
Hostis item Romae, pulsus ab arce ruit.

729.

M. Cassius Scaeva.

Igne calens belli mediaque in caede cruentus,
Pompeiana phalanx patulis exire ruinis
Dum furit, et properat claustrorum frangere turres,
Scaeva ego Caesarei defendi culmina valli.
Dum timet Oceanus praeclari Caesaris arma,
Textum pampineae gessi sublime coronae.

730.

Gneius Pompeius.

Arma tuli quondam toto victricia mundo,
Qui pelago Cilicas et Pontica regna subegi.
Vis mea, quos profugas commoverat exul ad arma,
Bellorum virtute truces prostravit Iberos.
At me post soceri civilia bella cruenti
Dextera Septimii Phariis laceravit in undis.

731.

In Pompeios.

Iunxit magnorum casus fortuna virorum.
Hic parvo, nullo conditus ille loco est.
Ite, novas toto terras conquirite mundo;
Nempe manet magnos parvula terra duces.

732.

Epitaphium Pompeiorum.

Magne, premis Libyam: fortes, tua pignora, nati
Europam atque Asiam. Nomina quanta iacent!

733.

Item.

Quam late vestros duxit Fortuna triumphos,
Tam late sparsit funera, Magne, tua.

734.

Item.

Pompeius totum victor lustraverat orbem;
At rursus toto victor in orbe iacet.

735.

Item.

Membra pater Libyco posuit male tecta sepulcro;
Filius Hispana est vix adopertus humo;
Sexte, Asiam sortite tenes. Divisa ruina est;
Uno non potuit tanta iacere solo.

736.

Item.

Aut Asia aut Europa tegit aut Africa Magnum.
Quanta domus, toto quae iacet orbe, ruit!

737.

Item.

Maxima civilis belli iactura sub ipso est.
Quantus quam parvo vix tegeris tumulo!

738.

Item.

Alter Niliaco tumulo iacet, alter Ibero,
Tertius Eois partibus occubuit.
Omnis habet Magnos mundi plaga. Dis ita visum est.
Partem quisque suam nunc quoque victus habet.

739.

Item.

Patria, diverso terrarum litore Magnos
Spectas conpositos heu! sine nominibus,
Europaque Asiaque simul Libyaque sepultos.
Victores victa sic potiuntur humo.

740.

Item.

Diversis iuvenes Asia atque Europa sepulcris
Distinet. Infida, Magne, iaces Libya.

Distribuit Magnos mundo fortuna sepultos,
  Ne sine Pompeio terra sit ulla suo.

741.

De sacris evocantibus manes Pompei.

Fata per humanas solitus praenoscere fibras,
  Inpius infanda religione Sapor
Pectoris ingenui salientia viscera flammis
  Inposuit. Magico carmine rupit humum,
Ausus ab Elysiis Pompeium ducere campis.
  Pro pudor, hoc sacrum Magnus ut adspiceret!
Stulte, quid infernis Pompeium quaeris in umbris?
  Non potuit terris spiritus ille premi.

742.

Pompeius et Cato.

Litore diverso Libyae clarissima longe
  Nomina vix ullo condita sunt tumulo,
Magnus et humano maior Cato. Quam procul a te
  Adspicis heu! cineres, Roma, iacere tuos!

743.

C. Crispus Sallustius.

. . . .

Et verba antiqui multum furate Catonis
  Crispe, Iugurthinae conditor historiae.

744.

Cato.

Invictum victis in partibus, omnia Caesar
  Vincere qui potuit, te, Cato, non potuit.

745.

Item.

Ictu non potuit primo Cato solvere vitam,
  Defecit tanto vulnere victa manus.
Altius inseruit digitos: qua spiritus ingens
  Exiret, magnum dextera fecit iter.
Opposuit Fortuna moram, involvitque Catonis,
  Scires ut ferro plus valuisse, manum.

746.
Item.

Iussa manus sacri pectus violare Catonis,
Haesit et inceptum victa reliquit opus.
Ille ait infesto contra sua vulnera vultu:
Estne aliquid, magnus quod Cato non potuit?
Dextera quid dubitas? Durum est, iugulasse Catonem?
Sed modo liber erit; iam, puto, non dubitas.
Fas non est, vivo quemquam servire Catone,
Nedum ipsum: vincit nunc Cato, si moritur.

747.
Item.

Cerne hic ora sacri semper veneranda Catonis.
Libertate potens animoque invictus et armis,
Avius incerto peragravit tramite Syrtes.
Libertatis enim dulcedine captus avitae,
Ne sua servitio premerentur colla tyranni,
Fortia crudeli penetravit pectora ferro.

748.
Item.

Ne mirere sacri deformia busta Catonis:
Visuntur magni parva sepulcra Iovis.

749.
C. Iulius Caesar.

Sum genus Aeneadum, Gaius, cognomine Caesar
Iulius, Assyrium Cyrum Macetûmque ferocem
Qui iuvenem probitate animi, qui corporis acer
Viribus exuperans fueram, pater urbis et orbis.

750.
Item.

Ille hic magnanimus, qui claris arduus actis
Non timuit generum nec inertia signa senatus,
Ne sibi Gallorum raperetur pompa triumphi,
Intulit invitus per civica viscera ferrum.
Vis invicta viri reparata classe Britannos
Vicit, et hostiles Rheni compescuit undas.

751.

Item.

Caesar, ad imperium civili sanguine partum
Venisti, famulasque manus fortuna tetendit.
Ipsa tibi cessit tellus, et iussibus aequor
Paruit omne tuis. Verum invidiosa potestas
Et suspectus honos adimunt civilibus armis
Imperium vitamque tibi formidine regni.

752.

Item.

Germanos domui Caesar Gallosque potentes,
Cesserunt signis omnia regna meis.
Et generum vici natosque ferumque Catonem,
Imperioque fuit subdita Roma meo.
In tantis opibus me fors inimica peremit,
Omnis et inmiti gloria sorte ruit.

753.

Item.

En adsum Caesar. Quis me praestantior armis?
Quis prior eloquio? Quis me clementior alter
Egregia pietate fuit? Quoscumque subegi,
Hos vici pietate magis quam fortis in armis.
Plus mecum fortuna fuit, plus omnibus uni
Quam mihi dii dederant. Gestis belloque refulsi,
Germanos domui populos Gallosque potentes
Atque tripartitum tenui sub fascibus orbem.
Deleri haud potuit virtus, non inclyta fama,
Haud paricida meum potuit restinguere nomen.
Qua rapitur Titan curru, qua vergitur axis,
Hac Zephyrus nostros referet per saecla triumphos.

754.

Octavianus Augustus.

In Macetûm campis ultus iam Caesaris umbras
Sum patris, Augustus belloque armisque superbus.
Iamque meos sensit fugiens Antonius enses.
Quantum ingens orbis, quantum Iovis alta potestas,

Tantus in orbe fui: terras pontumque subegi.
Vix coelum Superis et sidera summa reliqui.

755.
Item.

Quae mihi sancta, dabit grandes expromere laudes
Musa tuas: iam pauca canam. Tu Caesaris alti
Ultus es indignam memorando nomine mortem,
Actiaco et Pharias superasti in gurgite classes,
Tranquillumque tuis faciens virtutibus orbem
Clausisti reserata diu sua limina Iano.

756.
Item.

Solus habes, aquila corvos laniante, triumvir
Imperium, victusque tuis Antonius armis
Leucadio et regina freto; Ianumque bifrontem
Clausisti. Ac toto cum feceris otia mundo,
Teque audes conferre deo, te Livia sortis
Dicitur humanae tandem monuisse veneno.

757.
Item.

Iuppiter in coelis, Caesar regit omnia terris.

758.
Caesar Germanicus.

Parce, hospes, tumulo! Caesar Germanicus hic sum;
  Saepe etiam ignotis ipse dedi requiem.
Quod si quem tumuli nihil huius gratia tangit,
  Admoneat, patria fraude quod hic iaceo.
Sed iaceo, quamvis non vitae, at plenus honoris,
  Hoc uno ingratus, quod genui, patriae.
Testata est mores lacrimis plebesque patresque:
  Haec sunt sinceri iudicia ingenii.

759.
Tiberius.

Claudius egregie vixit privatus et insons
Imperiis, Auguste, tuis, simulataque virtus
. . . . . .

760.

Caligula.

In castris natus, patriis nutritus in armis,
Iam designati principis omen erat.

761.

Claudius Drusus Nero.

— ad divortia Rheni
Pervasi hostiles depopulatus agros.
Dum tibi, Roma, decus aeternaque sudo tropaea,
Ister pacatis lenior ibat aquis.

762.

In Claudii Caesaris victoriam Britannicam.

Ausoniis numquam tellus violata triumphis
Icta tuo, Caesar, fulmine procubuit,
Oceanusque tuas ultra se respicit aras.
Qui finis mundo est, non erat imperio.

763.

Victa prius nullo, iamiam spectata, triumpho,
Inlibata tuos gens iacet in titulos.
Fabula visa diu medioque recondita ponto,
Libera victori quam cito colla dedit!
Eufrates ortus, Rhenus recluserat Arctos,
Oceanus medium venit in imperium.

764.

Libera non hostem, non passa Britannia regem
Externum, nostro quae procul orbe iacet,
Felix adversis et sorte oppressa secunda,
Communis nobis et tibi, Caesar, erit.

765.

Ultima cingebat Tibris tua, Romule, regna;
Hic tibi finis erat, religiose Numa,
Et tua, Dive, tuum sacrata potentia coelo
Extremum citra constitit Oceanum.
At nunc Oceanus geminos interluit orbes.
Pars est imperii, terminus ante fuit.

766.

Mars pater! et, nostrae gentis tutela, Quirine!
Et magno positus, Caesar uterque, polo!
Cernitis ignotos Latia sub lege Britannos;
Sol citra nostrum flectitur imperium.
Ultima cesserunt adaperto claustra profundo,
Et iam Romano cingimur Oceano.

767.

Opponis frustra rapidum, Germania, Rhenum.
Eufrates prodest nil tibi, Parthe fugax.
Oceanus iam terga dedit, nec pervius ulli
Caesareos fasces imperiumque tulit.

768.

Illa procul nostro semota exclusaque coelo
Adluitur nostra victa Britannis aqua.

769.

Semota et vasto disiuncta Britannia ponto,
Cunctaque inaccessis horrida litoribus,
Quam pater invictis Nereus vallaverat undis,
Quam fallax aestu circuit Oceanus,
Brumalem sortita polum, qua frigida semper
Praefulget stellis Arctos inocciduis,
Conspectu devicta tuo, Germanice Caesar,
Subdidit insueto colla premenda iugo.
Adspice, confundat populos ut pervia tellus.
Coniunctum est, quod adhuc orbis et Urbis erat.

770.
Vespasianus et Titus.

I nunc et rebus fidas, Romane, secundis,
Cuncta brevi cum sint interitura die.
Orbis delicias et, Titum et Vespasianum,
Terrarum dominos haec capit urna duos.

771.
Traianus.

Caesareos toto referens hic orbe triumphos,
Notus erat mundi quondam pietate gementis.

Inclytus extremos penetravit victor ad Indos
Belligerosque Arabas et Colchos sub iuga misit,
Armenia et Parthos pepulit Babylone subacta,
Et dedit Albanis regem, quos vicerat armis.

Versus ludicri cum in alios tum in Romanorum Caesares.

772.
In Lepidum et Plancum coss.

De Germanis, non de Gallis, duo triumphant consules.

773.
In Ventidium Bassum.

Concurrite omnes augures, aruspices!
Portentum inusitatum conflatum est recens.
Nam mulos qui fricabat, consul factus est.

774.
In Iulium Caesarem.

Non Bibulo quidquam nuper, sed Caesare factum est.
Nam Bibulo fieri consule nil memini.

775.
Item.

Gallias Caesar subegit, Nicomedes Caesarem.
Ecce, Caesar nunc triumphat, qui subegit Gallias.
Nicomedes non triumphat, qui subegit Caesarem.

776.
Item.

Urbani, servate uxores, moechum calvum adducimus.
Aurum in Gallia effutuisti; at hic sumsisti mutuum.

777.
Item.

Gallos Caesar in triumphum ducit, idem in curiam.
Galli bracas deposuerunt, latum clavum sumserunt.

778.
Item.

Brutus, quia reges eiecit, consul primus factus est.
Hic, quia consules eiecit, rex postremo factus est.

779.

In Sarmentum scurram.

Aliud scriptum habet Sarmentus, aliud populus voluerat.
Digna dignis: sic Sarmentus habeat crassas compedes.
Rustici, ne nihil agatis, aliquis Sarmentum alliget.

780.

In Asinium Sempronium Rufum.

Ciconiarum Rufus iste conditor!
Hic est duobus elegantior Plancis:
Suffragiorum puncta non tulit septem.
Ciconiarum populus ultus est mortem.

781.

In Octavianum Augustum.

Cum primum istorum conduxit mensa choragum,
Sexque deos vidit Mallia sexque deas;
Inpia dum Phoebi Caesar mendacia ludit,
Dum nova Divorum coenat adulteria:
Omnia se a terris tunc numina declinarunt,
Fugit et auratos Iupiter ipse toros.

782.

Item.

Postquam bis classe victus naves perdidit,
Aliquando ut vincat, ludit adsidue aleam.

783.

In Germanicum.

Salva Roma, salva patria,
Salvus est Germanicus!

784.

In Tiberium.

Asper et inmitis: breviter vis omnia dicam?
Dispeream, si te mater amare potest.

785.

Item

Non es eques. Quare? non sunt tibi millia centum:
Omnia si quaeras, et Rhodos exilium est.

786.

Item.

Aurea mutasti Saturni saecula, Caesar:
Incolumi nam te ferrea semper erunt.

787.

Item.

Fastidit vinum, quia iam sitit iste cruorem:
Tam bibit hunc avide, quam bibit ante merum.

788.

Item.

Adspice felicem sibi, non tibi, Romule, Sullam,
Et Marium, si vis, adspice, sed reducem,
Nec non Antoni, civilia bella moventis,
Nec semel infectas adspice caede manus:
Et dic, Roma perit; regnabit sanguine multo,
Ad regnum quisquis venit ab exilio.

789.

Item.

Ternos vetusti congios Falerni
Uno die, conviviis peractis,
Tubos per amplos viscerum refundens,
Hausit potentum Romuli nepotum
Frenator audax arbiterque regum,
Iovis tonantis armiger minando,
Bacchi pluentis cantharus madendo,
Late patentis imperator orbis,
Late aestuantis inrigator alvi.
Exinde plebs Quiritium vocavit
Non Claudium Tiberium Neronem,
Sed Caldium Biberium Meronem.

790.

In Neronem.

Quis negat Aeneae magna de stirpe Neronem?
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.

791.
Item.

Dum tendit citharam noster, dum cornua Parthus,
Noster erit Paean, ille ἑκατηβελέτης.

792.
Item.

Roma domus fiet. Veios migrate, Quirites,
Si non et Veios occupat ista domus.

793.
In Othonem.

Cur Otho mentito sit, quaeritis, exul honore?
Uxoris moechus coeperat esse suae.

794.
In Domitianum.

Nuper Tarpeio quae sedit culmine cornix,
Est bene non potuit dicere: dixit, *Erit.*

795.
In Commodum Antoninum Diadumenum.

Commodus Herculeum nomen habere cupit,
Antoninorum non putat esse bonum.
Expers humani iuris et imperii,
Sperans quin etiam clarius esse deûm,
Quam si sit princeps nominis egregii.
Non erit iste deus, nec tamen ullus homo.

796.
In Alexandrum Severum.

Pulchrum quod vides esse nostrum regem,
Quem Syrum sua detulit propago,
Venatus facit, et lepus comesus.
De quo continuum capit leporem.

797.
Responsio Alexandri Severi.

Pulchrum quod putas esse vestrum regem
Vulgari, miserande, de fabella,
Si verum putas esse, non irascor:
Tantum tu comedas velim lepusclos,
Ut fias animi malis repulsis
Pulcher, ne invideas livore mentis.

798.

In Maximinum.

Et qui ab uno non potest occidi, a multis occiditur.
Elephas grandis est et occiditur,
Leo fortis est et occiditur,
Tigris fortis est et occiditur.
Cave multos, si singulos non times.

799.

In Diadumenum Antoninum, Macrini fil.

Vidimus in somnis, cives, (nisi fallor) et istud.
Antoninorum nomen puer ille gerebat,
Qui patre venali genitus, sed matre pudica;
Centum nam moechos passa est centumque rogavit!
Ipse etiam calvus moechus fuit, inde maritus.
En Pius, en Marcus: Verus nam non fuit ille.

800.

In Opilium Macrinum.

Histrio iam senior turpis, gravis, asper, iniquus,
Inpius et *felix* sic simul esse cupit,
Ut nolit pius esse, velit tamen esse beatus.
Quod natura negat, nec recipit ratio.
Nam Pius et Felix poterat dicique viderique:
Imperium infelix est, erit ille sibi.

801.

Responsio Opilii Macrini.

Si talem Graium tetulissent fata poetam,
Qualis Latinus gabalus iste fuit,
Nil populus nosset, nil nosset curia, magno
Nullus scripsisset carmina tetra mihi.

802.

In Aurelianum.

Mille mille mille mille mille decollavimus,
Unus homo mille mille mille decollavimus.
Mille mille mille vivat, qui mille, occidit mille.
Tantum vini habet nemo, quantum fudit sanguinis.

803.

In Aurelianum.

Mille Francos, mille semel Sarmatas occidimus,
Mille mille mille mille mille Persas quaerimus.

804.

In Pescennium Nigrum.

Optimus est Fuscus, bonus Afer, pessimus Albus.

805.

Item.

Fundetur sanguis Albi Nigrique minantis.
Imperium mundi Poena reget urbe profectus.

806.

Item.

Cui dederint Superi, nomen habere Pii.

807.

Bis denis Italum conscendit navibus aequor,
Si tamen una ratis transiliet pelagus.

808.

In Alexandrum Severum.

Te manet imperium coeli terraeque marisque.

809.

Item.

Te manet imperium, quod tenet imperium.

810.

In Pescennium Nigrum.

Terror Egyptiaci Niger adstat limitis ingens,
Thebaidos socius, aurea secla volens.
Hunc reges, hunc gentes amant, hunc aurea Roma;
Hic Antoninis carus et imperio.
Nigrum nomen habet; nigrum formavimus ipsi,
Ut consentiret forma, metalle, tibi.

811.

In Aureolum.

Dona sepulcrorum victor post multa tyranni
Praelia. Iam felix Claudius Aureolum
Munere prosequitur mortali et iure superstes.
Vivere quem vellet, si pateretur amor
Militis egregii, vitam qui iure negavit
Omnibus indignis. Et magis Aureolo
Ille tamen clemens, qui corporis ultima servans
Et pontem Aureoli dedicat et tumulum.

812.

In Antoninum Pium.

Invicti veneranda ducis per secula vellent
Victrices Musae, Pallas, crinitus Apollo
Laeta serenifico defundere carmina coelo.
Intemerata malas hominum set numina fraudes
Iurgiaque, arcanis et perfida pectora curis
Fugere, Hadriani tamen ad pia secula verti
Ausa, per occultas remeant rimata latebras,
Ut spirent cautes ac tempora prisca salutent.
Sacra Mamertino sonuerunt praeside *signa:*
Tum Superûm manifesta fides. Stetit inclu*tus heros:*
Inachias sospes diti pede pressit harenas.
Namque inter celsi densata sedilia templi,
Incola quo plebes tectis effunditur altis,
Munera coelicolum — — —

813.

In Theodosium.

Martia Theudosium dominorum Roma parentem
Aetherio Divum venerans sacravit in orbe.

814.

Supra portam auream Constantinopoli.

Haec loca Theodosius decorat post fata Tyranni.
Aurea secla gerit, qui portam construit auro.

815.

Constantinopoli ad portam novam.

Theodosii iussis gemino nec mense peracto
Constantinus ovans haec moenia firma locavit.
Tam cito tam stabilem *quisquam* vix conderet arcem.

816.

In basi Obelisci Constantiniani in Circo Maximo Romano.

Patris opus munusque *suum* tibi, Roma, dicavit
Augustus *toto Constan*tius orbe recepto,
Et, quod nulla tulit tellus nec viderat aetas,
Condidit, ut claris exae*quet* dona triumfis.
Hoc decus ornatum genitor cognominis urbis
Esse volens, caesa Thebis de rupe revellit.
Sed gravior divum tangebat cura vehendi,
Quod nullo ingenio nisuque manuque moveri
Caucaseam molem discurrens fama monebat.
At dominus mundi Constantius, omnia fretus
Cedere virtuti, terris incedere iussit
Haut partem exiguam montis, pontoque tumenti
Credidit, et placido *vexerunt aequora fluc*tu
Litus ad Hesperium *Tiberi* mirante carinam.
Interea, Romam Taporo vastante tyranno,
Augusti iacuit donum studiumque locandi,
Non fastu spreti, sed quod non crederet ullus,
Tantae molis opus superas consurgere in auras.
Nunc, veluti rursus ru*fis* avulsa metallis,
Emicuit pulsatque polos: haec gloria dudum
Auctori servata suo, cu*m* caede tyranni
Redditur, atque aditu Ro*mae vir*tute reperto
Victor ovans urbi*que locat sublime* tropaeum
Principis, et munus condig*nis us*que triumfis.

817.

In latere Obelisci in Hippodromo Constantinopolitano.

Difficilis quondam dominis parere serenis,
Iussus et extinctis palmam portare tyrannis,

(Omnia Theodosio cedunt subolique perenni)
Ter denis sic victus ego domitusque diebus,
Iudice sub Proclo superas elatus ad auras.

818.

Marciano Imp.

Principis hanc statuam Marciani cerne torumque,
Ter eius vovit quod Tatianus opus.

819.

Appii Claudii consulis.

. . Aeneadum fastis ex ordine consul
. . sa progenies Claudius Appiadum.
. . ta Sabinillae dat dulci moenia natae
. . nus genitor de rude coepta solo.
. . noso mea Claudia lucis in aevo.
. . epidam pulchra anus in subolem.

820.

In Maevium

(qui tempore belli civilis fratrem ignarus interfecit.)

Venerat Eoum quatiens Antonius orbem,
Et coniuncta suis Parthica signa gerens,
Dotalemque petens Romam Cleopatra Canopo.
Hinc Capitolino sistra minata Iovi;
Hinc invicta deo fidebat Caesare Roma,
Quae tunc paene suo pondere lapsa fuit.
Deserta est tellus, classis contexerat aequor,
Omnia permixti plena furoris erant.
Fratribus heu! fratres, patribus concurrere natos,
Inpia sors belli fataque saeva iubent.
Hic generum, socerum ille petit; minimeque cruentus
Qui fuit, hic sparsus sanguine civis erat.
Maevius, a castris miles melioribus, ausus
Hostilem saltu praecipitare ratem,
In damnum felix et victor, ut inpius esset
Nescius, occiso fratre superbus erat.
Dum legit exuvias hostiliaque arma revellit,
Fraternos vultus oraque maesta videt.

Quod fuerat virtus, factum est scelus. Haeret in hoste
  Miles, et e manibus mittere tela timet.
Ille ferox: „Quid, lenta manus, nunc denique cessas?
  Iustius hoste tibi qui moriatur, adest.
Fraternam res nulla potest defendere caedem.
  Mors tua sola potest, morte levanda tua est.
Scilicet ad patrios referens spolia ampla penates,
  Ad patrem victor non potes ire tuum!
Sed potes ad fratrem, nunc fortiter utere telo.
  Inpius hoc telo es, hoc potes esse pius;
Vivere sic poteris? Potuisti occidere fratrem.
  Nescisti, sed scis: haec mora culpa tua est.
Viximus adversis, iaceamus partibus isdem.
  Dixit, et in dubio est, utrius ense cadat.
Ense meo moriar maculato caede nefanda?
  Cui moreris, ferrum, quo moriare, dabit.
Dixit; et in fratrem fraterno concidit ense.
  Victorem et victum condidit una manus.

821.

Item de eodem.

Siccine componis populos, fortuna, furentis,
  Ut vinci levius, vincere sit gravius?
Occisum credens gaudebat Maevius hostem:
  Infelix fratris vulnere laetus erat.
Nec licuit non nosse scelus; dum membra cruenta
  Nudat, in exuvias incidit ipse suas.
Et scelus et fratrem pariter cognovit, et amens
  Hoc age, ait, maius nunc tibi restat opus:
Vincere victorem debes, defendere fratrem.
  Cessas? ad facinus quam modo fortis eras!
Terram, iura, deos bellum iam polluit ipsum;
  Quod civile fuit, sic quoque culpa gravis.
His manibus patriae tu iam pia signa requiris
  Miles, in Antoni dignior ire rates?
Eripuit virtus pietatem, reddere virtus
  Debet; qua rapuit, hac reparanda via est.
Quid moror absolvi? dixit; gladioque cruento

Incubuit iungens fratris ad ora sua.
Sic, fortuna, regas semper civilia bella,
Ut victor victo non superesse velit!

822.

In Senarium.

Ille ego sum mundi quondam sine fine viator
Senarius, membris tumulo, non nomine clausus,
Principis invicti semper sublimis amore,
Cuius in orbe fui vox legum, lingua salutis,
Foederis orator, pacis via, terminus irae,
Semen amicitiae, belli fuga, litibus hostis.
Novit et hoc Oriens, hoc ultimus axis Iberi,
Hoc scit bruma rigens, scit et Africa solibus usta.
Bis denas et quinque simul legatio nostra
Signat in orbe vias et numquam strata labore.
Cursus erat volucer: namque anno pervigil uno
Bis maris Oceani, bis Pontica litora vidi,
Europamque Asiamque, secans duo limina mundi.
His etiam meritis sociavimus agmen honorum,
Aulica quippe comes rexi patrimonia clarus
Et mea patricio fulserunt cingula cultu.
Me pietas, me sancta fides, me fovit honestas.
Secla canant titulos: nam moribus astra tenemus.

823.

In Aniciam Faltoniam.

Consimiles fratrum trabeis gestamina honorum
Tertia, quae deerant, addidimus titulis.

— —

Dilectae Probus haec persolvo munera matri,
Restituens statuis praemia, quae dederat.

824.

Helpis, uxor Boethii.

Helpis dicta fui, Siculae regionis alumna,
Quam procul a patria coniugis egit amor.
Quo sine maesta dies, nox anxia, flebilis hora.
Nec solum una caro, spiritus unus erat.

Lux mea non clausa est tali remanente marito
Maiorique animae parte superstes ero.
Porticibus sacris iam non peregrina quiesco,
Iudicis aeterni testificata thronum.
Nulla manus bustum violet, nisi forte iugali
Haec iterum cupiat iungere membra suo,
Ut thalami tumulique comes nec morte revellar,
Et socios vitae nectat uterque cinis.

825.

Sexti Petronii Probi et uxoris Probae.

Sublimes quisquis tumuli miraberis arces,
Dices, quantus erat, qui, Probus, hic situs est:
Consulibus proavis socerisque et consule maior,
Quod geminas consul reddidit ipse domos.
Praefectus quartum tota dilectus in urbe,
Sed fama emensus quidquid in orbe hominum est.
Aeternos heu! Roma, tibi qui posceret annos,
Cur non vota tui vixit ad usque boni?
Nam cum sex denos mensis suspenderet annos,
Dilectae e gremio raptus in aethra Probae.
Sed periisse Probum meritis pro talibus, absit,
Credas, Roma, tuum, vivit et astra tenet.
Virtutis, fidei, pietatis, honoris amicus,
Parcus opum nulli, largus at ipse fuit.
Solamen tanti coniux tamen optima luctus
Hoc Proba sortita est, iungat ut urna pares.
Felix, heu! nimium felix, dum vita maneret,
Digno iuncta viro, digna simul tumulo.

826.

Ludovici II. Lotharii Imp. F. Ludovici Nep. D. M.

Hic cubat aeterni Ludovicus Caesar honoris,
Aequiparat cuius nulla Thalia decus.
Nam ne prima dies regno solioque vacaret,
Hesperiae genito sceptra reliquit avus.
Quam sic pacifico, sic forti pectore rexit,
Ut pueri brevitas vinceret acta senum.

Ingenium mirerne, fidem cultusve sacrorum,
Ambigo, virtutes, an pietatis opus.
Hinc ubi firma virum mundo produxerat aetas,
Imperii nomen subdita Roma dedit,
Et Saracenorum crebras perpessa secures,
Libera tranquillam vexit ut ante togam.
Caesar erat coelo, populus non Caesare dignus:
Composuere brevi stamine fata dies.
Nunc obitum luges, infelix Roma, patroni,
Omne simul Latium, Gallia tota dehinc.
Parcite: nam vivus meruit tot praemia. Gaudet
Spiritus in coelis, corporis extat honos.

827.

Ataulphi Gothorum regis.

Bellipotens valida natus de gente Gothorum,
Hic cum sex natis, rex Atäulphe, iaces.
Ausus es Hispanas primus descendere in oras,
Quem comitabantur millia multa virûm.
Gens tua tunc natos et te invidiosa peremit,
Quos post amplexa est Barcino magna gemens.

828.

Henrici III. Imp.

Caesar, tantus eras, quantus et orbis,
At nunc exigua clauderis urna.
Posthac quisque sciat se ruiturum,
Et quod nulla mori gloria tollat.
O quanto premitur Roma dolore!
Tam claris subito patribus orba,
Infirmata prius morte Leonis,
Nunc, Auguste, tuo funere languet.
Florens imperii gloria quondam
Desolata suo Caesare marcet,
Hanc ultra speciem non habitura,
Quam tecum moriens occuluisti.
Leges a senibus rite statutas,
Quas elapsa diu raserat aetas,
Omnes, ut fuerant, ipse reformans

Romanis studuit reddere caussis.
Tu longinqua satis regna locosque,
Quos nullus potuit flectere Caesar,
Romanos onerans viribus artus,
Ad civile decus excoluisti.
Quae te non timuit patria vivum,
Aut quae non doluit, Caesar, obisse?
Sed quae te timuit patria vivum,
Haec te nunc doluit, Caesar, obisse.
Nam sic mitis eras iam superatis,
Et sic indomitis gentibus asper,
Ut qui non doluit, iure timeret,
Et qui non timuit, iure doleret.
Luge, Roma, tuum nomen in umbris,
Et defuncta tuo lumine luge.
Arcus frange tuos, sicque triumphum
De te, Roma, tuis hostibus aufer.

829.
In Valerium Proculum.

Hic bis praefectus patriae, praefectus et idem
Hic Libyae, atque idem Libyae proconsul, et ante
Ter vice qui sacra discinxit iurgia iudex,
Consul et aeterno decoravit nomine fastos.
Cetera quid memorem tanto sub iudice gesta,
Cum Proculum videas, totus qui natus honori est?
Collegium suariorum
Patrono praestantissimo.

830.
In Valerium Proculum.

Ille ego sum Proculus, totus qui natus honori:
Aut dic, quis sit honos, quem mihi inesse negas.
Collegium pistorum
Patrono praestantissimo.

831.
Dis Magnis.

Ulpius Egnatius Faventinus V. C. augur publicus populi romani Quiritium Pater et Hierocorax dei Solis,

invicti Mithrae, Archibuculus dei Liberi, hierofanta Hecatae, sacerdos Isidis, percepto taurobolio criobolioque Idibus Augustis dominis nostris Valente Augusto V. et Valentiniano Augusto consulibus feliciter.

Vota Faventinus bis deni suscipit orbis,
Ut mactet repetens aurata fronte bicornes.

832.

Optatus Cassius Optionis f.

Susceptum merito votum tibi, Mercuri, solvi,
Ut facias, hilares semper tua templa colamus.

833.

In Lucretiam.

Cum foderet ferro castum Lucretia pectus,
Sanguinis et torrens egereretur, ait:
Procedant testes, me non favisse tyranno,
Ante virum sanguis, spiritus ante deos.
Quam bene producti pro me post fata loquentur,
Alter apud Manes, alter apud Superos.

834.

Virgilius.

Vate Syracosio qui dulcior, Hesiodoque
Maior, Homereo non minor ore fluit.
Illius haec quoque sunt divini elementa poetae
Et rudit in vario carmine Calliope.

835.

De libris Virgilii ab asino comestis.

Carminis Iliaci libros consumsit asellus:
Hoc fatum Troiae est: aut equus aut asinus.

836.

In Virgilii Georgica.

Qualis bucolicis, quantus tellure domanda
Vitibus arboribusque satis pecorique apibusque
Aeneadum fuerit vates, tetrasticha dicent.
Contineat quae quisque liber, lege carmina nostra.

Liber primus.

Quid faciat laetas segetes, quae sidera servet
Agricola, ut facilem terram proscindat aratris,
Semina quo iacienda modo, cultusque locorum
Et messes docuit magno olim fenore reddi.

Liber secundus.

Hactenus arvorum cultus et sidera coeli,
Pampineas canit inde comas collesque virentes
Descriptasque locis vites et dona Lyaci
Atque oleae, et ramos pomorum ex ordine lectos.

Liber tertius.

Teque, Pales, et te, pastor memorande per orbem,
Et pecorum cultus et gramine pascua laeta,
Quis habitent armenta locis, stabulentur et agni:
Omnia divino monstravit carmine vates.

Liber quartus.

Protinus aerii mellis redolentia regna,
Hyblaeas et apes, alveorum cerea tecta,
Quique apibus flores examina quaeque legenda,
Indicat, humentesque favos, coelestia dona.

837.

In Aeneidem Virgilii.

Diruta quae flammis olim Maro Pergama dixit,
In flammas moriens iussit et igne dari.
Non tulit Augustus: rapuitque ex ignibus ignes
Et tristi e busto tot sacra busta ducum.
Quae vestra, o Teucri, Vulcanum iniuria laesit?
Neptunus certe dignior ultor erat.

838.

L. Annaei Senecae.

Cura, labor, meritum, sumti pro munere honores
Ite, alias posthac sollicitate animas.
Me procul a vobis deus evocat. Illicet actis
Rebus terrenis, hospita terra, vale.
Corpus avara tamen sollemnibus accipe saxis:
Namque animam coelo reddimus, ossa tibi.

839.

In M. Annaeum Lucanum.

Corduba me genuit, rapuit Nero. Praelia dixi,
Quae gessere pares hinc gener, inde socer.
Continuo numquam direxi carmina ductu,
Quae tractim serpant: plus mihi comma placet.
Fulminis in morem, quae sunt miranda, citentur.
Haec vere sapiet dictio, quae feriet.

840.

In Lucanum.

Grandia qui exiguis deducit facta figuris,
Ad Veneres abeat, nos tuba saeva iuvat.
Sanguine quae rubeant, Gradivum carmina placant.
De magnis nolim dicere parva viris.
Quos timeat clypeus, deposcunt praelia versus:
Ictus qui nullum vulnerat, hunc repeto.
Sed variis armis nunc servio Caesaris actis,
Nunc Magnum laudo, nunc Cato solus adest.
Sic volui patriae servire. Domestica bella
Qui vincit, laudis deterioris erit.

841.

In Statium.

Qui primo cecinit Thebas, mox orsus Achillem
Occidit, hac colitur Statius in statua.
Hunc genuit tali gavisa Neapolis ortu,
Ipsa Tholosa licet blateret esse suum.
Quod si vana suum contendat Gallia vatem,
Silvarum relegas, candide lector, opus.
Haec etiam genuit Stellam pariterque poetam,
Ne sit in hoc uno splendida Parthenope.

842.

Statii epitaphium.

Statius hic situs est, iuvenem quem Cypris ademit,
Praeconem Aeneae carmine quod premeret.

843.

De Serrano, Vegeto, Herogene.

Serranum Vegetumque simul iunctumque duobus
Herogenem, caros adspice Geryonas.
Esse putas fratres: tanta pietate fruuntur.
Immo neges: sic est in tribus unus amor.
Triga mihi paucos inter dilecta sodales,
Triga sodalitii pars bene magna mei.

844.

In commentarium L. Crassitii grammatici in Smyrnam C. Helvii Cinnae.

Uni Crassitio se credere Smyrna probavit.
Desinite, indocti, coniugio hanc petere.
Soli Crassitio se dixit nubere velle,
Intima cui soli nota sua extiterint.

845.

P. Terentius.

Natus in excelsis tectis Carthaginis altae
Romanis ducibus bellica praeda fui.
Descripsi mores hominum iuvenumque senumque,
Qualiter et servi decipiant dominos,
Quid meretrix, quid leno doli, quid fingat avarus.
Haec quicumque legit, sic, puto, cautus erit.

846.

In Fabium Dossennum.

Hospes resiste, et sophiam Dossenni lege.

847.

[*In Domitium Afrum.*]

Patroni barbara famam
Cuius Roma libris adserit
Amissos ornat titulis, en adspice iunctos
Quos habet incolumes, fovit amore pari.
Supremas error ne posset rumpere ceras,
Arte sua cavit, clausit operta fide.
Excipiet manes, sua qui sine lite reliquit,
Laudabit studium, cui tua cura cavet.

848.

De Boethio.

Maeonia et Latia lingua clarissimus et qui
Consul eram, hic perii missus in exilium.
Ecquid mors rapuit? Pietas me vexit ad auras.
Et nunc fama viget maxima, vivit opus.

849.

De Cornelio Celso.

Dictantes medici quandoque et Apollinis artes
Musas Romano iussimus ore loqui.
Nec minus est nobis per pauca volumina famae,
Quam quos nulla satis bibliotheca capit.

850.

In Curii Fortunatiani rhetoricam.

Quisquis rhetorico festinat tramite doctus
Ad leges et iura trahi, bene perlegat artis
Hoc opus, et notum faciet per compita callem.

851.

De aeternitate Carminum.

Nullum opus exsurgit, quod non annosa vetustas
Expugnet, quod non vertat iniqua dies,
Tu licet extollas magnos ad sidera montes,
Et solidas aeques marmore pyramidas.
Ingenio mors nulla nocet, vagat undique tutum.
Inlaesum semper carmina nomen habent.

852.

De Musarum perennitate.

Ut Venus in terris, in aquis dat iura Cupido,
Sic Musae memores servant per secula libros.
Sic comes armorum crescit per carmina fama,
Nec sinit aeternis occumbere scripta coronis.
Pallas amat Musas atque ornat laude Camenas,
Bellorum vivit placatis gloria Musis,
Et Veneris constant iuncta cum Pallade Musae
Imperio. Sic cuncta regit divina voluptas.

853.

Littera rem gestam loquitur. Res ipsa medullam
Verbi, quam vivax mens videt, intus habet.

854.[1]

De magistri ludi negligentia.

Indoctus teneram suscepit calculo pubem,
Quam cogat primas discere litterulas.
Sed cum discipulos nullo terrore coercet,
Et ferulis culpas tollere cessat iners:
Proiectis pueri tabulis Floralia ludunt.
Iam nomen ludi rite magister habet.

855.

Laus Virgilii.

Alter Homerus ero, vel eodem maior Homero,
Tot clades numero scribere si potero.

856.

De eodem.

Virgilium vatem melius sua carmina laudant,
In freta dum fluvii current, dum montibus umbrae
Lustrabunt convexa, polus dum sidera pascet.
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.

857.

Item.

Argumenta, locos, versus totumque poema
Virgilius rapuit Graio Romanus Homero,
Aeneasque locum magni sibi sumsit Ulixis.
Carthagoque fuit captis Phaeacia terris.
Barbarus interimit Pallanta hic Turnus, at illic
Dat leto insignem Patroclum maximus Hector.
At Turnum Aeneas Stygias dedit ire sub umbras.
Hectora magnanimum leto dat magnus Achilles.
Iurgia Draneis enim et Turni, lis illa molesta
Pelidae magni et late regnantis Atridae.
Singula ludorum posuit certamina uterque,
Nec mutavit enim quidquam, nisi forte quod, alter,
Quattuor in currus pandas dat ire carinas.

858.

Vetat Caesar Aeneidem comburi.

Ergone supremis potuit vox inproba verbis
Tam dirum mandare nefas? ergo ibit in ignes
Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
Ah scelus indignum! solvetur littera dives,
Et poterunt spectare oculi, nec parcere honori
Flamma suo, dignumque operi servare decorem?
Noster Apollo veta, Musae prohibete Latinae.
Liber et alma Ceres succurrite. Vester in armis
Miles erat, vester docilis per rura colonus.
Nam docuit, quid ver ageret, quid cogeret aestas,
Quid daret autumnus, quid bruma novissima ferret.
Arva reformavit, sociavit vitibus ulmos,
Curavit pecudes, apibus sua castra dicavit.
Haec dedit, ut pereant, ipsum si dicere fas est?
Sed legum est servanda fides; suprema voluntas
Quod mandat fierique iubet, parere necesse est.
Frangatur potius legum veneranda potestas,
Quam tot congestos noctesque diesque labores
Hauserit una dies, supremaque iussa parentis
Amittant vigilasse suum! Si forte furenti
Erravit in morte dolor, si lingua locuta est
Nescio quid titubante animo, non sponte, sed altis
Expugnata malis odio languoris iniqui,
Si mens caeca fuit: iterum sentire ruinas
Troia suas, iterum cogetur reddere poenas,
Ardebit miserae post vulnera vultus Elissae?
Hoc opus aeternum ruet, et tot bella, tot enses
In cineres dabit hora nocens et perfidus error?
Huc huc Pierides nemorum per lustra loquaces
Tendite, et ardentes ignes fluvialibus undis
Mergite, ne pereat tam clari musa poetae,
Famaque vanescat. Vivat Maro clarus in orbe
Ingratusque sibi, sed quod male iusserat ipse,
Sit vetuisse meum. Sacer est post tempora vitae,
Sicque erit aeternum tota resonante Camena,

Carmen et imperii divi sub nomine vivat.
Laudetur, vigeat, placeat, relegatur, ametur.

859.

Argumentum omnium operum Virgilii.

Pastorum Musam vario certamine promit,
Ruris item docilis culturam carmine monstrat.
Arboribus vitem, prolem quoque iungit olivae,
Pastorumque Palen et curam tradit equorum.
Tunc apium seriem, et quae mellis dona, recenset.
Aeneas intrat profugus Carthaginis oras.
Convivis series narratur Troica belli.
Tertius at complet narrantis in ordine gesta.
Ardet amans Dido fatum sortita supremum.
Quintus habet varia tumuli spectacula patris.
Infernos Manes et Ditis regna pererrat.
In Latium Aeneas, Italas simul intrat in oras.
Intonat hinc bellum tecti de culmine Turnus.
Euryalum et Nisum deflet cum matre iuventus.
Mezenti interitus canitur post funera Lausi.
Ultaque dehinc fertur telo mactata Camilla.
Turni vita fugit infernas maesta sub umbras.

860.

Monosticha in XII. libros Aeneidos.

Aeneas primo Libyes adpellitur oris.
Funera Dardaniae narrat fletusque secundo.
Tertius errores canit amissumque parentem.
Uritur in quarto Dido flammasque fatetur.
Quintus habet ludos et classem corripit ignis.
Quaeruntur sexto Manes et Tartara Ditis.
Septimus Aenean reddit fatalibus arvis.
Praeparat octavo bellum, et quos mittat in hostes.
Nonus habet pugnas, nec adest dux ipse tumultus.
Occidit Aeneae decimo Mezentius ira.
Undecimo victa est non aequo Marte Camilla.
Duodecimo Turnus divinis occidit armis.

861.

Summa Virgilii.

Fervet amore Paris. Helenam rapit. Utitur armis
Graecia. Pugnatur. Diruta Troia iacet.
Exulat Aeneas. Fugit, aequora circuit, intrat
Italiam. Turnus vincitur. Alba manet.

862.

Argumenta in Aeneidem sub nomine Ovidii.

Praefatio.

Virgilius magno quantum concessit Homero,
Tantum ego Virgilio Naso poeta meo.
Nec me praelatum cupio tibi ferre poeta.
Ingenio si te subsequor, hoc satis est.
Argumenta quidem librorum prima notavi,
Errorem ignarus ne quis habere queat.
Bis quinos, legerent, feci, quos, carmine versus,
Aeneidos totum corpus ut esse putent.
Adfirmo gravitate mea, me crimine nullo
Livoris titulum praeposuisse tibi.

Primi libri.

Vir magnus bello, nulli pietate secundus,
Aeneas odiis Iunonis pressus iniquae,
Italiam quaerens Siculis erravit in undis;
Iactatus tandem Libyae pervenit ad oras,
Ignarusque loci fido comitatus Achate
Indicio matris regnum cognovit Elissae.
Quin etiam nebula septus pervenit ad urbem,
Abreptosque undis socios cum classe recepit.
Hospitioque usus Didus per cuncta benignae
Excidium Troiae iussus narrare parabat.

Secundi.

Conticuere omnes. Tunc sic fortissimus heros
Fata recensebat Troiae casusque suorum,
Fallaces Graios, simulataque dona Minervae,
Laucontis poenam et laxantem claustra Sinonem,
Somnum, quo monitus acceperat Hectoris, atrum,

Iam flammas coeli, Troum patriaeque ruinas
Et regis Priami fatum miserabile semper,
Inpositumque patrem collo, dextraque prehensum
Ascanium frustra a tergo comitante Creusa;
Ereptam hanc fato, socios in monte receptos.

Tertii.

Post eversa Phrygum regna ut fuga coepta moveri,
Utque sit in Thracen primo devectus, ibique
Moenia condiderit Polydori caede piata,
Regis et hospitium, ut Phoebi responsa canebant.
Coeptum iter in Creten, rursus nova fata reperta;
Naufragus ut fuerit Strophadas compulsus ad undas.
Inde fugam et dirae enarrat praecepta Celaenus,
Liquerit utque Helenum perceptis ordine fatis:
Supplicem Achaemenidem Polyphemo urgente recepit;
Amissumque patrem Drepani, atque hinc inde quievit.

Quarti.

At regina gravi Veneris iam carpitur igni.
Consulitur soror Anna, placet succumbere amori.
Fiunt sacra deis, onerantur numina donis.
Itur venatum. Veneris clam foedera iungunt.
Facti fama volat: monitus tunc numine divum
Aeneas classemque fugae sociosque parabat.
Sensit amans Dido, precibus conata morari.
Postquam fata iubent nec iam datur ulla facultas,
Conscenditque pyram dixitque novissima verba,
Et vitam infelix multo cum sanguine fudit.

Quinti.

Navigat Aeneas. Siculas defertur ad oras.
Hic manes celebrat patrios, una hospes Acestes.
Ludos ad tumulum faciunt, certamina ponunt.
Prodigio est cunctis ardens delapsa sagitta.
Iris anum Beroen habitu mentita senili
Incendit naves, subitus quas vindicat imber.
In somnis pater Anchises, quae bella gerenda,
Quoque duce ad Manes possit descendere, monstrat.

Transscribit matres urbi populumque volentem,
Et placitum Aeneas Palinurum quaerit in undis.

Sexti.

Cumas deinde venit, fert hinc responsa Sibyllae.
Misenum sepelit; mons servat nomen humati.
Ramum etiam, ante deum placato numine, portat,
Et vates longaeva una descendit Averno.
Agnoscit Palinurum et ibi solatur Elissam,
Deiphobumque videt lacerum crudeliter ora.
Umbrarum poenas discit narrante Sibylla.
Convenit Anchisen, penitusque in valle virenti
Agnoscitque suam prolem monstrante parente.
Haec ubi percepit, graditur sociosque revisit.

Septimi.

Hic quoque Caietam sepelit, tum deinde profectus
Laurentum venit. Hanc verbis cognovit Iuli
Fatalem terram. Mensis en vescimur, inquit.
Centum oratores veniam pacemque petentes
Ad regem mittit, lectos tum sorte, Latinum,
Qui cum pace etiam natae connubia pactus.
Hoc forte Alecto Iunonis dissipat ira.
Concurrunt dictis, quamvis pia fata repugnent.
Belli causa fuit violatus vulnere cervus.
Tum gentes socia arma parant: fremit arma iuventus.

Octavi.

Dat belli signum Laurenti Turnus ab arce,
Mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem,
Qui petat auxilium et doceat, quae causa petendi.
Aeneas divum monitis adit Arcada regem,
Evandrum, Arcadia profugum, nova regna petentem.
Accipit auxilium. Huic natum et socia agmina iungit
Evander. Pallas fatis comes ibat iniquis.
Iamque habilis bello et maternis laetus in armis
Fataque fortunasque ducum casusque suorum
Sortitus clipeo, divina intentus in arte est.

Noni.

Atque ea diversa penitus dum parte geruntur,
Iunonis monitu Turnus festinat in hostem.

Teucrorum naves Rutulis iaculantibus ignem
Nympharum in speciem divino numine versae!
Euryali et Nisi coeptis fuit exitus inpar.
Pugnatur. Castra Aeneadae vallumque tuentur.
Audacem Remulum dat leto pulcher Iulus.
Fit via vi. Turnus Bitian et Pandaron altum
Deiicit et totis victor dat funera castris.
Iamque fatigatus recipit se in castra suorum.

Decimi.

Concilium divis hominum de rebus habetur.
Interea Rutuli portis circum omnibus instant.
Advenit Aeneas multis cum millibus heros.
Mars vocat, et totis in pugnam viribus itur.
Interimit Pallanta potens in praelia Turnus.
Caeduntur que duces, cadit et sine nomine vulgus.
Subtrahitur pugnae Iunonis numine Turnus.
Aeneas perstat Mezenti caede piata,
Et Lausum invicta perimit per vulnera dextra.
Mox ultor nati Mezentius occidit ipse.

Undecimi.

Constituit Marti spoliorum ex hoste tropeum,
Exanimumque patri natum Pallanta remittit.
Iura sepulturae tribuit tempusque Latinis.
Evander patrios affectus edit in urbe.
Corpora caesa virum passim disiecta cremantur.
Legati referunt Diomeden arma negasse.
Drances et Turnus leges aequante Latino
Concurrunt dictis. Aeneas inminet urbi.
Pugnatur, vincunt Troes, cadit icta Camilla.
Deinde duces castris, donec cessere, minantur.

Duodecimi.

Turnus iam fractis adverso Marte Latinis
Semet in arma parat pacem cupiente Latino.
Foedus percutitur passuris omnia victis.
Hoc Turni Iuturna soror confundit, et ambos
In pugnam populos agit ementita Camertem.
Aenean, volucri tardatum membra sagitta,

Anxia pro nato servavit cura parentis.
Urbs capitur, vitam laqueo sibi finit Amata.
Aeneas Turnum campo praegressus utrimque
Circumfusa acie vita spoliavit et armis.

863.

Tetrasticha in omnia Virgilii opera.

In Bucolica.

Tityrus agresti modulatus carmen avena,
Formosumque pastor Corydon dilexit Alexin.
Silenumque senem sertisque meroque ligavit.
Pastorumque melos facili deduxit avena.

In Georgica.

Sidera deinde canit, segetes et dona Lyaei
Et pecorum cultus, Hyblaei mella saporis.
Principio breviter ventura volumina dixit,
Intercidit opus coepitque referre secunda.

In Aeneidem.

Libri primi.

Arma virumque canit mira virtute potentem,
Iunonis odio disiectas aequore puppes,
Hospitium Didus, classem sociosque receptos,
Utque epulas inter casus regina requirat.

Secundi.

Conticuere omnes. Infandos ille labores
Deceptamque dolis Troiam patriaeque ruinas
Et casus Priami docet et flagrantia regna,
Ignibus e mediis raptum deque hoste parentem.

Tertii.

Postquam res Asiae deceptaque Pergama dixit,
Tum, Polydore, tuos tumulos, tum Gnosia regna,
Andromachen Helenumque et vasta mole Cyclopas
Amissumque patrem Siculis narravit in oris.

Quarti.

At regina gravi Veneris iam carpitur igni,
Venatusque petit, capitur venatibus ipsa.
Et taedas, Hymenaee, tuas ad funera vertit,
Postquam Anchisiades fatorum est iussa secutus.

Quinti.

Interea Aeneas pelagus iam classe tenebat,
Ludorumque patris tumulum celebrabat honore,
Puppibus ambustis fundavit moenia Acestae,
Destituitque ratem media Palinurus in unda.

Sexti.

Sic lacrimans tandem Cumarum adlabitur oris,
Descenditque domus Ditis comitante Sibylla,
Agnoscit Troas caesos, agnoscit Achivos,
Et docet Anchises venturam ad sidera prolem.

Septimi.

Tu quoque littoribus famam, Caieta, dedisti.
Inpetrat Aeneas Latium regnumque Latinis,
Foedus agens, saevit Iuno bellumque lacessit,
Finitimosque viros Turnumque in praelia mittit.

Octavi.

Ut belli signum Turnus Mezentiaque arma
Conscivitque duces, tum moenia Pallantea
Aeneas adit Evandri socia agmina quaerens.
Arma Venus portat proprio Vulcania nato.

Noni.

Atque ea diversa dum parte, hic diva Cybebe
Puppes esse suas Nympharum numina iussit.
Euryali et Nisi caedes et fata canuntur,
Fecerit inclusus castris quae funera Turnus.

Decimi.

Panditur interea coelum coetusque deorum.
Iam redit Aeneas et Pallas sternitur acer.
Eripuit Iuno Turnum, Lausique parentem
Adiecit comitem mortis Cythereia proles.

Undecimi.

Oceano interea surgens Aurora videbat
Mezenti ducis exuvias caesosque sodales
Et Latium proceres Diomedis dicta referre,
Tum qualis pugnae succedat Etrusca Camilla.

Duodecimi.

Turnus ut infractos vidisset et undique caesos,
Ultro Anchisiaden bello per foedera poscit.
Quae Iuturna parat convellere, sed tamen armis
Occidit, et pactum liquit cum coniuge regnum.

864.

Epitaphium Virgilii.

Qui cineres? tumuli haec vestigia? Conditur olim
Ille hoc, qui cecinit pascua, rura, duces.

865.

In eundem.

Tristia fata tui dum fles in Daphnide Flacci,
Docte Maro, fratrem dis immortalibus aequas.

866.

Item.

De grege pasto, rure sato, duce nempe subacto
Nec lac, nec segetes, nec spolia ulla tuli.

867.

Pascua rusque canens peragraram, bella sequebar;
Nondum finieram Virgilius: perii.

868.

Silvas, rura, acies cecini. Mihi Mantua mater,
Nomen Virgilius, Parthenope tumulus.

869.

De morte Virgilii sub nomine Galli.

Temporibus laetis tristamur, maxime Caesar,
Hoc uno amisso, quem fleo Virgilium.
Sed vetuit relegi, si tu patiere, libellos,
In quibus Aeneam condidit ore sacro.
Roma rogat, precibus totus tibi supplicat orbis,
Ne pereant flammis tot monumenta ducum.
Atque iterum Troiam sed maior flamma cremabit;
Fac laudes Italum, fac tua facta legi,

Aeneamque suum fac maior nuncius ornet.
Plus fatis possunt Caesaris ora dei.

870.

De Scaeva, Rufino, Ati.

Occumbunt, fixi iaculo, mucrone, sagitta
Ora, latus, iugulum, Scaeva, Rufinus, Atis.
Brutus Atim perimit, Milo Scaevam, Cotta Rufinum,
Graecus Atis, Medus Scaeva, Rufinus Arabs.
Iam vir Atis, sed Scaeva puer, iuvenisque Rufinus,
Dux Atis, armiger at Scaeva, Rufinus eques.
Scaeva nothus, generosus Atis, de plebe Rufinus,
Magnus eques, medius dux, famulusque minor.
Flavus Scaeva, niger Atis, inter utrumque Rufinus,
Blandus Atis, patiens Scaeva, Rufinus atrox.
Absque modo largus, lascivus, parcus, avarus
Laudis Atis, formae Scaeva, Rufinus opum.
Arcu Scaeva bonus, Atis armis, iure Rufinus,
Voce Rufinus, Atis carmine, Scaeva lyra;
Scaeva pila cursuque Rufinus Atisque palaestra,
Ore Rufinus, Atis corpore, Scaeva coma.

871.

De venatore, qui serpentem calcavit imprudens, cum aprum excipit.

Sus, iuvenis, serpens casum venere sub unum.
Sus iacet ex ictu, serpens pede, virque veneno;

872.

Item.

Anguis, aper, iuvenis pereunt vi, vulnere, morsu;
Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.

873.

Item.

Sus, serpens, iuvenis pariter periere vicissim;
Dente perit iuvenis, pede serpens, porcus ab ictu.

874.

Item.

Cervus, aper, coluber non cursu, dente, veneno
Vitarunt ictus, Maioriane, tuos.

875.

Item.

Dente perit Lycabas, serpens pede, nigra veneno
Flumina avis calamo quo redimite lepus.

ANNOTATIONES.

1.

Hoc epigramma, quod cum tribus sequentibus extat in Monumento Scipionum extra portam Capenam detecto a. 1780, ex Orellii Inscriptt. n. 550 edidi. Conf. *La Via Appia Dal Sepolcro De'Scipioni al Mausoleo Di Metella Carme Del Cav. P. E. Visconti. Si aggiunge un'appendice di scelte antiche iscrizioni.* Roma. Prez so Antonio Boulzaler 1832. Niebuhrium in Hist. Rom. T. I. p. 265. ea carmina pro naeniis habuisse constat. Conf. Zellii Ferienschriften T. II. p. 187. — L. Cornelius Scipio Barbatus, Cn. filius, proavus Africani maioris, cui inscriptum est, consul fuit a. u. 456. Conf. Niebuhrii H. Rom. T. III. p. 309. 441. Cum vero in constituendo numero idem Niebuhrius ac Grotefendius inter se discedant, utriusque eorum rationem indicabo. Niebuhrius enim versus sic distinxit (H. R. T. I. p. 265 ed. sec.):

Cornélius Lúcius Scípio Barbátus,
Gnaivó [patre] prognátus, fortis vír sapiénsque,
quoius fórma vírtuti parissuma fuít,
consúl, censor, aédilis, quí fuit apúd vos,
Taurásiam, Cesaúnam Sámnio cépit,
subícit omnem Lúcánaam,
obsidésque abdúcit.

G. F. Grotefendius in Gr. Lat. T. II. p. 294. aliter disposuit accentus.

Cornéliús Lucíus Scípió Barbátus,
Gnaivód patré prognátus, fórtis vír sapiénsque,
quoíus fórma vírtutei parisumá fuít,
consól, censór, aidílis, queí fuít apúd vos,
Taurásiám, Cisaúnam, Sámniómque cépit,
subiécit ómnem Lúcanam ópsidésque abdoúcit.

1. *Lucius*] media producta, quia *Lucivus* pronuntiabant, ut *Gnaivus* pro *Gnaius* vel *Gnaeus*. Grot.

2. *patre*] ultima producta est positione. Grot. — *patre* aliunde insertam esse, et hoc loco et p. 657. et in Addendis edit. 3. p. 44 testatus est Niebuhrius.

prognatus] *s* litera non auditur. Nieb.

3. *quoius*] *s* litera non auditur. Nieb. *quoius* tres habet syllabas, mediam longam, ut in *illius*. Grot.

parisuma] accentus ultimam producit. Grot.

fuit] *i* eliditur Nieb.

4. *censor-fuit*] in utroque postrema longa propter accentum. Grot.

5. *Taurasiam*] *m* litera non auditur, nec in seqnentibus vocabulis. Vertit locum Nieb. T. III. p. 424: „Er eroberte in Samnium Taurasia und Cesauna, unterwarf ganz Lucanien, und führte Geisseln von da weg. — Von Taurasis hatten augenscheinlich die campi Taurasini den Namen: Cesauna ist vermuthlich Diodors Teraunilia." (XX. 26.) Aliter Grot., qui annotabat: *Cisaunam* intelligi non potest, sed in *Cisalpnam* mutari debet, cum Taurasia, Taurinorum urbs, recte *Cisalpna* dicatur.

Samnio] postulat metrum, legi *Samniomque* atque porro *subiecit et abduxit*: praeterita enim intelliguntur, non praesentia. Grot.

2.

Cum hic lapis solus ex eodem Scipionum monumento iam dudum effossus esset (v. Gassendi Vita Peirescii lib. III. p. 96. edit. 1655), a Burmanno quoque in Anth. II. 43 coll. Add. T. I. p. 728. epigramma editum est. Dedi ex Inscriptt. Orellii n. 552. G. Bernhardy (Grundriss d. Röm. Litt. p. 70.) versuum accentus adiecit. — L. Scipio, filius Barbati, consul a. u. 496 fuit. — Niebuhrius idem mutata verborum robigine dedit II. R. T. I. p. 266.

Hunc únum plúrimi conséntiunt R(ománi)
duonórum optumum fúisse virúm.
Lúcium Scipiónem, fílium Barbáti;
consúl, censor, aédilis, hic fuit apúd vos.
Hic cépit Córsicam, | Alériamque úrbem;
dédit tempestátibus aédem mérito.

G. F. Grotefendius p. 295:

Honc oínom ploírumé coséntiónt *Románei*
Duonórom óptumóm fuíse viróm *virórom*,
Lucíom Scípiónem. Fíliós Barbáti,
Consól, censór, aidílis, hic fuét *apúd vos*.
Hec cépit Córsicám Alériámque úrbem.
Dedét Tempéstatébus aidém meretó *lubénter*.

L. Cornelio] i. e. Lucius Cornelius, Lucii filius, Scipio, aedilis, consul, censor. P. E. Viscontius, qui hanc inscriptionem epigrammati praefixit, nec sine causa, cum in alio eiusdem lapidis fragmento conservaretur.

1. *ploirume*] id non valet *plurimi*, ut Sirmondus explicat, sed fortassis adverbium est pro *maxime*. Grot.

Romani] sic supplere malo quam *Romae*, quamquam et hoc trisyllabum est (idque supplevit Sirmondus et Orellius). Grot.

2. *duonorum honc unom ploirumei consentiunt R..*
de uno ore optumom fuisse virom. Wakef. ad Lucret. I, 834.

optumo] *m* littera non auditur. Nieb.

viro] ut versus esset integer, *virom virorum* edidit Grot.

3. *filios*] i. e. filius. „Nescio an pro *filios filiom* melius legatur." Grot. Nec aliter iudicavit Nieb.

5. *Corsica*] ultima syllaba in *Corsicam* plene pronuntiatur. Nieb.

Aleria] *m* litera in *Aleriam* non auditur. Nieb. Aleriam, urbem Corsicae, excisam a L. Corn. Scipione scribit Florus l. II. c. 2.

6. *mereto*] ut versus esset integer, edidit *mereta lubenter* Grot.

3.

Ex Orellii Inscriptt. n. 558. coll. Descrizione delle antichità di Roma di Venuti ediz. terza 1824. T. II. p. 6. P. Corn. Scipio, Africani maioris filius, qui Africanum minorem adoptavit, orationes reliquit, ut in Fragmentis Oratorum Romanorum indicavi pag. 94.

G. F. Grotefendius l. l. p. 296. constituit numerum:

Quei ápicem, insígne Diális Fláminis gesistei,
Mors pérfecit *tua*, út *tibe* éssent ómnia brévia,
Honós, famá, virtúsque, glória átque ingénium:
Quibús sei in lónga lícuisét tibe útier víta,
Facíle facteís superáses glóriám maiórum.
Quaré lubéns te in grémium, Scípio, recípit
Terrá, Publí, prognátum Públió, Cornéli.

Niebuhrius vero in Hist. Rom. Addend. ad T. I. p. 44.

Qui ápicem insígne Diális fláminis gessisti,
mors pérfecit tua ut éssent ómnia
brévia, honos, fáma, virtúsque,
glória atque ingenium, quibus
si in lónga licuísset tibi útier vítu,
fácile factís superásses glóriam maiórum.
Quare lúbens te ín gremiúm Scipio récipit térra,
Publí, prognátum Publió Cornélio.

3. *fama*] ultima longa ante *v*. Grot.
5. *utier* bisyllabum. Grot.
6. *facteis* excidit ap. Orellium.
7. *recipit*] intelligitur *recepit*. Grot.

4.

Ex Orellii Inscriptt. n. 555. Hic Scipio filius Cn. Scipionis Hispali, consulis a. u. 578, esse fertur.

G. F. Grotefendius in Lat. Gr. p. 296 ordinavit versus:

Magnám sapiéntiám multásqüé virtútes
aetáte qúóm párva pósidét hoc sáxsum.
Quoieí vitá defécit, nón honós, honóre
is hic sitús, queí núnquam victus ést virtútei.
Annós gnatús XX is *láusibús mandátus*,
ne quairatís honórem, queí minus sit mand*átus*.

1. *multasque* quattuor syllabis constat: ultima longa est ante *v*. Grot.
2. *quom* bisyllabum est; praepositio *cum* intelligitur. G. *posidet*] postrema accentu producitur. G.
3. *quoiei vita*] cum *vita* ultimam productam habeat, pro *quoiei* mal-

lem *quo is*, nempe *is vita defecit, non honos honore defecit.* G. Venuti aliter intellexit haec verba: *cui vita defecit, non honos. Honore is hic situs.* Nec aliter Zellius in Ferienschr. T. II. p. 189:

So viel Verstand und so viel mannigfache Tugend
In frühem Alter schliesset dieser Felsen in sich.
Ihm fehlte längres Leben, Ehre nicht; in Ehren
Liegt er in seinem Grab an Tugend unbesiegt.
Er zählte zwanzig Jahre, als sein Grablied tönte:
Darum fragt weiter nicht nach seinen Ehrenstellen.

4. *virtutei*] i. e. virtute.

5. *is l... mandatus*] *is laudi est* censeo supplendum, ut laus honori opponatur. Viscontius nimis antique supplevit *lausis* i. e. lessui, lugubri lamentationi. Sed vox ista, modo sit latina, quartae debet esse declinationis, unde Grotefendius praetulit *lausibus.* Sed nostrum facilius est. Orellius. *is terreis mandatus* Ramshorn Lat. Gr. p. 1100.

6. *quairatis*] postrema accentu producitur. Grot.

minus] s litera non auditur.

m...] *mandatus* cuncti supplent.

5.

Anth. II. 54. ex Cicerone de Finib. II, 35, 116. „Non elogia monumentorum id significant? velut hoc ad portam: *Unum hunc plurimae consentiunt gentes, Populi primarium fuisse virum*". coll. Caton. mai. c. 17. „Apex est autem senectutis auctoritas. Quanta fuit in L. Caecilio Metello! quanta in Atilio Calatino! in quem illud elogium: *Unum hunc plurimae consentiunt gentes, populi primarium fuisse virum*". Dedi locum ex emendatione Orellii coll. Niebuhrio H. R. T. I. p. 266.

1. *Honc oino*] *Heic situs, unei quoi plurimae consentiunt gentes, fuisse virum populei primariom* vulgo.

6.

Ex Livio V, 16. construxit G. F. Grotefendius Lat. Gr. p. 288.

7.

Ex Festo v. *Flaminius camillus.* pag. 69. ed. Lindemanni et Servio ad Virg. Ge. I, 101. Conf. Zellius in Ferienschrift. T. II. p. 207. „In dieser Stelle gibt ein Vater seinem Sohn über den Landbau Belehrung. Der Umstand, dass Festus keinen Verfasser des Gedichtes zu nennen weiss, so wie das Alter und der Inhalt des Gedichts können uns bestimmen, es dem Kreise der Volkspoesie beizuzählen, und so hätten wir uns also hier etwa eine Sammlung von Bauernregeln in Versen vorzustellen, wie sie auch unsere Bauern im Gedächtniss und in ihren Kalendern haben. Die Stelle heisst so:

Staub im Winter, Koth im Frühjahr
Giebt, Camillus, gutes Korn!"

8.

Carmen Saliare, quod ex Marinii libro *Gli Atti e monumenti de' Fratelli arvali, tabula XLI*, collato G. F. Grotefendio Lat. Gramm. T. II. p. 286. edidi. Id est: en nos, Lares, iuvate: nec luem, Mars, sinas incurrere in plures. Satiatus furore, siste lumen solis fervere. Advocate alterni Semones cunctos. En nos, Mars, iuva. Vertit carmen in vernaculum sermonem Zellius in Ferienschriften T. II. p. 110. Alias explicationes horum versuum v. in Hermanni Elem. D. Metr. p. 613. Ramshorn. Lat. Gr. p. 1100. [A. Grotefend. Gr. Lat. T. I. p. 166.]

9.

Extat apud Livium VI, 29. Versus constituit Niebuhrius H. R. T. II. p. 662.

10.

Extat apud Livium XL, 52. Versus composuit Hermannus in Elem. D. M. p. 616. Conf. Santen. ad Terentian. p. 178. Zellius l. l. p. 192.

11.

Liv. I, 26. Versus concinnare conatus est Niebuhrius H. R. T. I. p. 267. Sed mors viri immortalis naturam huiusce numeri quominus cognoscere liceat impedit. Blumius certe in libro suo de Romanorum historia hos esse versus dubitat, nec aliter indicasse videtur Bernhardy Röm. Litt. p. 71.

12.

Anth. II. 219. Extat ap. Gellium I, 24. Hermannum secutus sum in Elem. p. 638. Bothius in Fragm. Poet. Lat. Scenic. P. I. p. 82. paulo aliter versus aptavit:

Mortales immortales flere si foret fas,
Divae Camoenae flerent Naevium poetam:
Ita, postquam (vel *postquam de*) est Orcino traditus thesauro,
Obliti Romae loquier sunt latina lingua.

4. *Romae loq. lat. lingua*] *Obliti sunt latina Romae loquier lingua.* Osannus Anal. Crit. p. 37. *Obliti sunt Romae lingua latina loquier.* G. F. Grotef. Lat. Gr. p. 102. *Romae loquier lingua Latina* vulgo. Alius V. D. legebat *Obliti sunt Romae lin|guá latina loquier.*

13.

Ex Inscriptt. Orellii. T. I. p. 151.

2. *Corinto deleto*] legendum *Corintho deleta.*

3. *Ob hasce res*] hic versus longior est quam esse debet. Sufficeret enim aut: *Ob hasce res bene gestas voverat hanc aedem*, aut: *Ob hasce res quam in bello voverat hanc aedem.* Sed nihil mutandum arbitror, cum de modo horum versuum nihil adhuc certi statuere liceat.

14.

Apud Orosium IV, 1. p. 217. *Pyrrhus atrocitatem cladis, quam*

hoc bello exceperat, diis suis hominibusque testatus est; adfigens titulum in templo Tarentini Jovis, in quo haec scripsit etc. Conf. Niebuhrii Hist. R. T. III. p. 560. „Orosius hat dieses Epigramm in einer sehr alten lateinischen Uebersetzung erhalten, nämlich in zwey Saturnischen Versen, deren erster in sechs Füssen einen Hexameter anzudeuten sucht, der zweyte den kürzern Vers. Verfasser des griechischen Epigramms war vermuthlich Leonidas von Tarent, der Pyrrhus aus seiner unglücklichen Vaterstadt folgte, und die Inschriften auf seine letzten Siege dichtete. Orosius bezieht das Epigramm ausdrücklich auf die Schlacht von Heraklea; sonst lässt sich kaum begreifen, wie der epirotische König sich hier theilweise besiegt nennen konnte: es passt ohne Vergleich besser auf die Schlacht von Asculum: am eigentlichsten aber in die Zeit, welche er nach der Schlacht in der arusinischen Ebene noch zu Tarent verweilte." —

1. *antehac*] *antidhac* Niebuhrius correxit.

15.

Anth. I. 1. ex Apuleio de deo Socratis p. 121. ed. Ondend. et Martiano Capella I. I. p. 11. ed. a. 1577. — Hi versus Annalibus Ennii I, 162. sunt inserti pag. 34 ed. Lipsiens.

1. *Vesta Minerva*] *Juno, Vesta, Ceres, Diana, Minerva, Venus, Mars* vulgo. Hi duodecim dii, sex mares et totidem feminae, maiorum gentium dii sunt vel dii genitales. Conf. Bentl. ad Hor. Carm. Saec. 16.

16.

Anth. II. 44. Illud *Hic est ille situs* sumtum est ex Cicerone de legg. II, 22, 57: cetera apud Senecam in epist. 108 leguntur. Olim hoc epigramma in libris Ciceronis de Republica legebatur.

2. *quivit*] *quibit* vulgo

2. *operae*] pronunciandum est *oprae*, sed Ennius plene vocem scripsit. — *oprae* vulgo.

17.

Anth. II, 45. Duo versus priores apud Ciceronem in Tuscul. V, 17, 49. leguntur. Paulo variatus versus primus in Genethliaco Panegyrico Mamertini c. 16 invenitur. „*Quod ait ille Romani carminis primus auctor A sole exoriente adusque Maeotidas paludes* — —." Duo postremi versus in Ciceronis libris de republica olim legebantur, nunc a Seneca in epist. 108 et Lactantio in Institt. I, 18. afferuntur.

1. *supra Maeoti' p.*] Orientis terminus Pontus esse antiquitus credebatur, ut Bentleius ad Lucret. VI, 1106 annotat: inde a Ponto Occidens esse coepit, qui ab Ennio paludibus Maeotidibus significatur.

3. *si fas endo*] *si fas caedendo coelestia scandere quoiquam est* vulgo. *escendere cuiq.* sic A. Maius ad Cic. de rep. p. LIII. prob. Beiero in Jahnii Ann. liter. I. 1. p. 89. *escendere cuiquam est* Bunemannus: sed *est* languet.

18.

Anth. II. 216. Adferuntur hi senarii a Nonio Marcello ex Ennii lib. III. Satyrarum in *propinare* et *medullitus* p. 33 et 139 ed. Merceri.

19.

Anth. II. 217. apud Ciceronem in Tuscul. I, 15, 34.

1. *Enni imaginis*] si scribi liceret *Ennii imaginis* (sicuti Wakef. ad Lucret. I, 26. citat), versus nihil haberet offensionis. Sed multa eiusmodi exempla ex ipso Virgilio collegit Wagnerus in Quaestionibus Virgilianis XI. 3. T. IV. p. 420. Ramshorn Lat. Gr. p. 1073.

3. *nemo — faxit*] itidem leguntur in Cic. Tuscul. I, 49, 117. et Cat. Mai. c. 20, 73.

funera fletu] *funera fletum* Scalig. improb. Orellio in Add. ad Tuscul. p. 173. et ad Scholas Wolfianas p. 343. *funera lessum* Bentleius ad Cic. Tusc. I, 49.

4. *Cur? volito*] *cum volito* Scal.

20.

Anth. III, 135. ap. Wernsd. T. I. p. 187. (239.) ex Apuleii Apologia T. II. p. 484. ed. Oud. *Q. Ennius, Hedypathetica qui versibus scripsit, innumerabilia piscium genera enumerat, quae scilicet curiose cognoverat. Paucos versus memini, eos dicam — — Alios etiam multis versibus decoravit, et ubi gentium quisque eorum inveniatur, ostendit, qualiter assus aut sussulentus optime sapiat: nec tamen ab eruditis reprehenditur.* — Carminis Enniani index in codicibus varie legitur, *hediphagitica* vel *aedesphagetica* vel *edesphagitica*, unde finxerunt editores, *Hedypathia*, *Edesta* vel *Phagica*, *Hedyphagica*, *Hedypathetica*, *Phagetica*, *Phagica*, *Phagesia*, *Addephagia*, *Addephagica*, ἰχθυοφαγητικά, vel denique ἡδυφαγητικά, idque ipsum proxime a codd. discedit: quare praeferendum videtur. Archestrati carmen epicum, quod in latinum vertit Ennius, itidem dissimili modo inscribitur: *Ἀρχέστρατος ἐν τῇ, ὡς Χρύσιππος ἐπιγράφει, Γαστρονομίᾳ, ὡς δὲ Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος, Ἡδυπαθείᾳ, ὡς δὲ Κλέαρχος Δειπνολογίᾳ, ὡς δ' ἄλλοι Ὀψοποιΐᾳ* — Athenaeus I, 7. p. 8. Dind. —

1. *Ut Clupea*] *at Clupeae* Turnebus. Scal. B. Wernsd. — Bosscha codd. lect. cum Salmasio in Plin. Exercitt. p. 794. reduxit. *mustela marina Clupea* i. e. a vel e Clupea.

2. *Mures*] Archestratus ap. Athenaeum III, 44. p. 212. *Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος.* — *Aenid aspra* Bosscha cum Salm. *Mures sunt Aeni aspera ostrea plurima A.* mss. *Mures sunt Aeni, ast aspra ostrea p. A.*, Turneb. B. Wernsd., quod durissimum est.

3. *Mytilenae*] versus ab anapaesto incipit, ut v. 9. Archestratus cecinit:

Τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μυτιλήνη,
πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει καὶ ἄπλατα μετ' αὐτῶν.

Ms. Rom.: *mus mitylenae est pecten caradrumque apud ambraciae finis.* ms. Flor.: *mitylene est pecten caradrum apud ambraciae fines.*

Turneb.: *Mus Mitylenae est, pecten aperque apud Ambraciae amnes.* Casaub.: *Mitylenae est pecten caprosque apud Ambracienses.* Scalig.: *Mitylus et pecten charadrusque apud Ambraciae amnes*, et sic vulgo. Ego Salmasii et Bosschae rationem amplexus sum, in eo tantum discedens, quod *Mytilenae* scripsi, non *Mitylenae.* Columna: *Est Mitylenae pecten aperque apud Ambraciae amnem*, quem secutus est Wernsd. Salmasius *charadrum Ambraciaï* pro sinu Ambracio positum dicit.

4. *Brundusii*] hoc versu praeceptum Bentleianum de simplici *i* genitivi substantivorum in *ius* et *ium* desinentium labefactari, Forbigerus ad Lucretii scopulum celeberrimum in lib. V, 1004.

Inproba navigii ratio tum caeca iacebat

annotavit. Ac totam Bentleii observationem fallacem esse indicarat Im. Huschkius in Dissert. de C. Annio Cimbro p. 43. Sed fidem restituit labantem Suerdsioeus in *Vindiciis Praecepti Bentleiani*, quas *de genitivo substantivorum in ius et ium desinentium* a. 1832. Rigae et Dorpati edidit. Is versum, quem tractamus, optime emendat *Brundusio sargus bonus est*, comparans Lucilii fragmentum apud Festum v. *sargus: quem praeclarus helops, quem Aegypto sargus movebit*, et Plaut. Merc. V, 2, 99. *video ibi hospitem Zacyntho.* Nec aliter in primo huius carminis versu *Clupea* intelligitur. Jo. Val. Franckius coniecit *Brundisi* producta syllaba penultima, Graecorum *Βρενδήσιον* advocans. Hanc ego rationem minus probo.

magnus erit si] Archestratus apud Athenaeum VII, 117. p. 701.

τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ κατάπαστον,
εὐμεγέθη, θερμόν, δριμεῖ δεδαϊγμένον ὄξει·
σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστίν.

5. *apriclum*] piscis apriculus in eadem Apuleii Apologia p. 473. laudatur.

6. *Surrentid* Salm. *Surrenti telopen facemas gl. apud Cumas quid* ms. Flor. *Surrētia elopē — apud Cumas quid* ms. Pith. *Surrētiā elopē fucernas claucum apud Cumas quid* ms. Dorv. — *ad Cumas* Salm. *apud C.* mss. Bosscha *apud* aliunde insertum et legendum putat *glaucum Cumis. Quid* etc. — *fac.* Bosscha edidit *face*, ne contra regulam grammaticorum *fac* corriperetur; sed regula ista falsa est, ut praeter alios Ramshornius docuit Lat. Gr. p. 1042.

9. *melanurum*] Schraderus, ne anapaestus in primo heroici versus pede sit, correxit

tum turdum, merulam, melanurum umbramque marinam

in Add. T. I. p. 744. Sed supra in tertio quoque versu ab anapaesto *Mytilenae* ordo incipit pedum. Nec Hermannus in Elem. Metr. p. 347. hoc fieri negat, ipsumque hunc versum pro exemplo eius rei attulit. Accedit Bosscha.

10. *polypu'*] Archestratus apud Athenae. VII, 107. p. 695.

πούλυπος ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστος,
καὶ Κερκύρα τρέφει μεγάλους πολλούς τε τὸ πλῆθος.

In *polypo* prima syllaba longa est, quod propter observationem Casauboni, qui eam brevem esse dicit, moneo.

colvaria p. atarnae] *atarna* vel *acarne* piscis nomen ap. Plinium XXXII, 11. Lucilius ap. Gellium X, 20.

abdomina thynni

advenientibu' priva dabo cephaleaque atarnae,

ubi *cephalea* eadem sunt, quae Ennius *calvaria* dicit. Salm. vel *pinguia acarne* vel *pinguia acarnae* proposuit. Busscha annotat: *adhucdum servo pinguia Atarnae* (quod vulgo legitur), *licet non displiceat acarne cum Salmasio.* Alii enim Atarna oppidum esse voluerunt Ionum, licet id potius 'Αταρνεὺς a scriptoribus graecis vocatur.

11. *purpura* Salm. *purpuram* mss.

muriculi] *murriculi* ms. Flor. *marriculi* ms. Pith. *matriculi* ms. Dorvill. muriculi a Plauto musculi vocantur.

murex] *mures* mss.

21.

Anth. II. 39. Hi versus ad Anthologiam hanc non pertinent, cum ex Annalibus Ennii sint excerpti. Conf. fragm. Annall. p. 133. ed. Lips.

1. *desine* ex Cicer. de orat. III, 42. ubi legitur *Desine, Roma, tuos hostes* et *Testes sunt campi magni.* atque ex lib. de finib. II, 32, 106. *Desine, Roma, tuos hostis,* reliquaque praeclare *Nam tibi munimenta mei peperere labores,* ut Orellius edidit.

hostes] *tuos postes* vulgo, quia Scalig. supplebat *Desine, Roma, tuos postes ornare tropaeis.* Sed Columnae supplementum mea quidem sententia Scaligeranum longe superat: *Desine Roma, tuos hostes horrere superbos.*

2. *nam tibi munimentum* Muretus Var. Lect. XI, 1. Orellius. *namque tibi monumenta* vulgo.

3. *testes*] Nonius Marcellus p. 66. *Politiones agrorum cultus diligentes, ut polita omnia dicimus exculta et ad nitorem deducta. Ennius Sat. lib. III. Testes sunt lati campi, quos gerit Africa terra politos.* Unde Bondam in Var. Lectt. p. 333 ex ms. Dorvilliano Nonii versum Ennii sic constituit:

Testes sunt campi, quos Africa terra politos

ipsa gerit —

Nec aliter Ciceronis verba supplenda esse dicit, neque eo se moveri, quod Nonius hunc versum ex Ennii satyris, non ex annalibus citet, cum plurimos eiusmodi errores admisisse eum constet. Bothius vero eadem verba sic collocat:

testes sunt

Lati (vel *magni*) *campi, quos gerit Africa terra politos*

in Poet. Scen. V. I. p. 60.

22.

Anth. II. 42. apud Trebell. Poll. Divus Claud. 7. T. II. p. 367. Hoc quoque vulgo in Annalibus Ennii legitur, ut in edit. Lips. p. 133.

1. *quantam*] *O quantam statuam faciet, quantamque columnam*
Romanus populus: res quae ac tua gesta loquatur.
Columna. Aliter Bothius, qui hos versus trochaicos esse vult, in Poet. Scen. V. 1. p. 60.

Quantam statuam faciet populus Romulus, quantam columnam,
quae res tuas gestas loquatur?

Hi versus, si revera versus sunt, Saturnio potius numero sunt conscripti: secundus certe eorum prorsus cum regula illius metri convenit, nec aliter iudicavit Passowius (v. Encyclopaedie von Ersch u. G. s. v. Anthologia latina).

23.

Anth. II, 214. Leguntur versus in Gellio I, 24. „*Epigramma Plauti, quod dubitassemus an Plauti foret, nisi a M. Varrone positum fuisset in libro de poetis primo.*"

1. *mortem aptus* mss. Reg. Rotterod. Gron. B. *mortem adeptus* ms. Ursini. *postquam est morte datus* alii mss. Sealig. Schneider Lat. Formenlehre T. I. p. 201., ita ut *morte* dativi sit forma pro usitata *morti.*

2. *deserta: dein risus* etc. mss. Ultima primae vocis syllaba in arsi et ante maiorem interpunctionem producta est. *deserta: hinc ludus, risusque ioeusque* vulgo ex correctione. Cum vero Gellius ipse hoc epigramma male concinnatum putaret, vitium metri non codicibus, sed auctori tribuere debemus. Abest enim a toto epigrammate Plauti ingenium. Orellius in Eclogis p. 258. edidit *comoedia luget Scaenâ desertâ: dein —*

3. *numeri innumeri*] i. e. soluti comoediae versus. B. Tollius ad Auson. p. 313.: quippe sermo comicorum ad quotidianum usum magis erat adcommodatus quam ad numeros tragicorum artificiosos. Aliter Wakef. ad Lucret. II, 1053. qui Romanum populum intelligit, qui risum suum et ludos poeta mortuo amiserat.

24.

Anth. II. 218. Extat in Gellio I, 24. Vid. Morcelli Opera Epigraph. T. I. p. 435.

1. *tametsi p. te hoc*] hanc Pithoei et B. lectionem, qua iambicus senarius recte se habet, confirmavit Schneiderus Lat. Gramm. T. I. p. 741. Bothius Poet. Scenic. P. I. p. 101. — *adolescens, t a m e n etsi properas, h o c t e saxum rogat* Gronovius duplici vitio. — *tametsi* bisyllabum est.

2. *uti ad se* etc.] *uti se adspicias: deinde quod quod* (errore typogr. repetitum *quod*) *scriptust, legas.* vulgo vitiose.

3. *Pacuvi Marci* mss. *Marcei Pacuvei* vulgo.

25.

Anth. II, 215. Gellius XVII, 21. *Porcium autem Licinium Servius poeticam Romae coepisse dicit in his versibus — ac deinde annis fere post XV bellum adversus Poenos sumtum est, atque non nimium longe M.*

Cato orator in civitate et Plautus poeta in scena floruerunt. — Servius, de quo Gellius loquitur, idem est, quem XIII, 22. attulit, ut docuit Lion. Eos, qui Porcium Licinium poetam consulem anni 570 fuisse putant, refellit Madwig in Comment. de L. Attii Didascalicis p. 20. — Versus trochaici tetrametri catalecti.

1. *Musa*] v. Bernhardy R. Litt. p. 80 et 159.

pinnato] *pennato* vulgo.

26.

Anth. III. 246. ex Gellio XIX, 9. Epigramma graecum similis argumenti extat in Anal. Brunckii T. III. p. 160. n. 46.

1. *agnum*] interpunxi cum Lachmanno ad Propert. p. 321. qui annotat, iungendum esse non *tenerae agnorum propaginis*, sed, *agnorum, tenerae propaginis ovium. agnûm* per appositionem positum intellige. — *Custodes ovium, teneraeque propaginis agnum* vulgo.

Custodes ovium teneraeque propaginis, ignem
quaeritis? ignem (ite huc) quaeritis? ignis homo est.
Si digito attigero, incendam silvam simul omnem,
omne pecus (flamma est), omnia, quae video.

Tollius ad Ausonium p. 28.

4. *flamma est*] Tollius intelligebat *flamma est homo* ut *ignis homo est.*

quae video] *qua vigeo* ms. Franequeranus Gellii.

27.

Anth. III. 242. ex Gellio XIX, 9.

1. *qua nil opu'*] *qua nihil est opus nobis ibi mu sic lucet* ms. Franequer. *qua est nil opu' nobis* Gron.

2. *ibimu' sic: lucet* mss. et Salm. *ibimus. hoc lucet* vulgo.

3. *nam non* mss., quod pro *nonne* receperunt Turneb. et Lion.

4. *caelo candidu'*] candidum imbrem de nive ingruente intelligendum puto. — *imber coeli cardine* vel *imber coelo grandini'* B. *imber* vel *nimbus coelo grandine praecipitans* Piersonus Add. B. T. II. p. 748.

5. *nisi si*] *si non* Lindenbrog.

28.

Anth. III. 243. ex Gellio XIX, 9.

2. *quid mi*] *quid mihi abs te quaeram, membra labris abeunt* ms. Franequeranus.

3. *per pectus*] *per pectus manat subito mihi sudor* ms. Fran.

per pectus miserum manat subito mihi sudor;

si taceo subidus, duplo iterum pereo. vulgo. Mitscherlichius in Analect. ad Horat. T. II. p. 709. citat in versu quarto *si taceo subitus.* — *Subido* dupliciter se perire ait, semel ab amore, semel a silentio. Subidus est vehementi oestro amoris venerei percitus, amore aestuans, flagrans. Gesnerus in Thes. s. v.

4. *duplo ideo*] *duplideo* ms. Franequ.

29.

Anth. III, 108. Lactantius Institt. VI, 5.

1. *Albine*] hic Albinus idem est, quem inter Oratores meos retuli p. 108. Sed in eo ibi erravi, quod Sp. Albinum aedilem curulem a. 636, consulem a. 644 esse dixi. Is enim, de quo nunc sermo est, longe maior natu fuit, ita ut aedilitatem a. 597, consulatum a. 606 caperet. Errasse me in constituendo annorum numero cum aliis viris doctis, ex ipso loco Ciceronis in Bruto c. 25 patet, cum ceteri quoque, qui cum Sp. Albino iuncti commemorantur, circa illud aevum florerent, non eo, quo prius putaram. Eo vero facilius error commissus est, quod Sp. Albinus, qui in Bruto c. 25 laudatur, idem esse cum eo, qui cap. 34 nominatur, putabatur. Sed in priore loco consul a. 606, in posteriore consul a. 644 intelligendus est.

verum] *rerum* ed. Iunt. Construo: *Virtus est, pretium verum rebus, in quibus versamur quibusque vivimus, persolvere posse.* ut in v. 7. *Virtus, divitiis pretium persolvere posse:* den wahren Werth allen Dingen beilegen. Vulgo post *vivimu'* non interpungitur, quod iam dudum correxerat Heusingerus in Walchii Act. Lat. Soc. Ien. T. I. p. 65.

6. *rei μονοσυλλάβως.* Wakef. ad Lucret. III, 931.

12. *patriaï primo*] *patriae prima* ed. Rostoch. *patriae sibi prima* Aldus. *sibi* insertum a correctore; abest enim utroque loco, tum VI, 5, tum VI, 19 a ms. Gothano teste Heusingero l. l.

30.

Anth. III, 136. Scholiasta Iuven. III, 143. coll. Horat. Sat. I, 62. *Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeas, sis.*

1. *specimen*] *species* mgo ap. Dousam p. 5. — *utrique* fortasse intelligendum *bono malove homini.* Sed si coniecturae etiam in abruptis, quorum intellectus, quia sententiarum nexum non amplius cernere possumus, obscurus est, probabiles esse possunt, malim cum Heinsio *ubique.*

31.

Anth. IV, 335. Donatus ad Terent. Phorm. II, 1, 57. *Columen, columna, unde columellae apud veteres dicti servi maiores domus.* Lucil. XXII:

Servus neque infidus domino neque inutilis cuiquam
Lucili columella hic situs [est] Metrophanes.

2. *columella hic*] Martialis XI, 91. ed. Schrev:

Carmina nulla probas, molli quae limite currunt,
Sed quae per salebras altaque saxa cadunt,
Et tibi Maeonio quod carmine maius habetur
Luceilei columella heic situst, Metrophanes'st,
Attonitusque legis *terraï frugiferai,*
Accius et quidquid Pacuviusque vomunt.

In aliis edd. a. 1515. 1540. 1544. 1607 legitur *Lucili columella his situs*

Metrophanes. Hemistichium pentametri ipso vocabuli fine terminari, neglexerunt aliquando poetae graeci ac latini. Et propter ipsum hoc vitium totum versum Martialis reprehendit. Conf. Santen. ad Terentianum p. 298. Schneider Lat. Gr. I. 1. p. 348. — *columella hac* i. e. sub hac columella vel cippo, Salmas. improb. Wernsd. Po. lat. T. VII. p. 5. edit. Parisina.

32.

Anth. I. 4. Sed exhibui ex Mythographo tertio, quem in T. III. Classicorum auctt. e Vatic. Mss. editorum A. Maius dedit p. 161., ubi legitur: *Plerumque deus et unus idemque non solum diversis nominibus, sed et diverso ac vario sexu dicitur iuxta illos versus Valerii Serrani Iuppiter-idem.* Emendatius sane, quam apud Augustinum legitur Civ. Dei. VII, 9: *In hanc sententiam etiam quosdam versus Valerii Sorani exponit idem Varro in eo libro, quem seorsum ab istis de cultu deorum scripsit; qui versus hi sunt:*

Iuppiter omnipotens regum rerumque deûmque
progenitor, genitrixque deûm, deus unus et omnis.

Exponuntur autem in eodem libro, ita ut eum marem existimarent, qui semen emitteret, feminam, quae acciperet; Iovemque esse mundum, et eum omnia semina ex se emittere et in se accipere. Qua causa, inquit, scripsit Soranus, Iupiter progenitor genitrixque, nec minus cum causa unum et omnia idem esse; mundus enim unus, et in eo uno omnia sunt.

1. *rerum regumque repertor*] Virg. A. XII, 829. *Olli subridens hominum rerumque repertor.* — *rerum*, *regumque*, *Deûmque Progenitor* vulgo.

Iupiter omnipotens regum rex ipse, Deûmque
Progenitor

B. improbante Klotzio in Antib. p. 56.

Deûmque
Progenitor genetrisque Deûm

id est Heroum, Oudendorpius in Add. B. T. II. p. 701. prob. B. Sed Varronis sive Augustini locus, ubi illud *progenitor genitrixque deûm* satis illustratur, Oudendorpium a tali mutatione absterrere debebat.

33.

Anth. III. 245. apud Varronem de Ling. lat. p. 315. ed. Speng. *Cascum vetus esse significat, eo magis, Manilius quod ait*

Cascum duxisse cascam non mirabile est,
Quoniam carioras conficiebat nuptias.

Spengel corruptam igitur lectionem retinuit; alii codd. *casmareas* vel *casnareas* praebent, quod Reuwens in Coniectan. litt. p. 143, quem secutus sum, eo defendit, ut nuptiae casnareae eae essent, quae antiquissimo ritu per confarreationem instituti solebant.

Caecum caecam duxisse, non mirabile'st.
Quoniam Charon eas faciebat nuptias.

vulgo ex Scalig. coni.

34.

Anth. I. 50. Nonius v. Tutanus. Varro Hercules tuam fidem p. 47. Est fragmentum ex satyra Varronis Menippea, *Hercules tuam fidem* inscripta.

35.

Anth. I. 54. Correxit galliambos Hermannus Elem. Metr. p. 506. Conf. Lennep. ad Terentian. p. 451.

1. *Tibi typana* etc. Herm. Nonius v. *tonimus* p. 49 Varro Eumenidibus: *Tibi tympana non inoni sonitu matris deum tonimus.* —

Tibi tympana haud inani sonitu, Dea, tonimus.
Sonitum aeris intonamus tibi nos semiviri,
teretem comam volantem Galli tibi iacimus.

vulgo ex Scalig. Catal. p. 224.

2. *tonimus ... tibi n. s.* Herm. Nonius v. *tibinos* p. 49. Varro Eumenidibus: *Sonitus matris deum tonimus tibinos tibi nunc semiviri.* Vocab. *tibinos* ab interpolatore adiectum esse indicant Mercerus atque Hermannus.

3. *teretem* etc. Nonius v. *iactare* p. 328. Varro Eumenidibus: *tibi nunc semiviri teretem comam volantem iactant tibi Galli.*

4. *Phrygius*] hunc versum addidit Herm. ex Nonio v. *liquidum* p. 334 et v. *anima* p. 233, ubi legitur *Phrygios per ossa cornus l. c. anima.* Mercerus malebat *Phrygios per ossa cantus* inprobante Salmasio ad Solin. p. 86. „*Phrygius cornus* pro Phrygium cornu. Sic Lucano *cornus sinister.* Tibia ipsa vel ex buxo vel ex osse, cui additum ad orificium cornu repandum. Hinc dicit *Phrygium cornum per ossa canere.*" — Nobbius in programmate de versu Galliambico p. 14. legendum statuit *Ponimus modos tibinos tibi nunc: semiviri* et annotat, mediam vocabuli *tibinus* producendam esse. Porro illud hemistichium *sonitu mater deum* (sic) a rhythmo Catulli discrepat, qui pro Ionico a minore mutilo anapaestum, non dactylum amat. Tum sequentia *teretem comam volantem iactant tibi Galli* vitio laborare apertum esse dicit. Ac cum in Hermanni collocatione verborum sex syllabarum longarum sese deinceps excipientium tarditas displiceat auribus, coniicit

tibi nunc: semiviri
teretem comam volantem iactant tibi, domina.

Nomen *Galli* ut glossam superioris versus delevit.

36.

Anth. I. 78. ex Gellio XIII, 22.

1. *Te Anna ac* etc. ms. Franequer. *Te Anna, te Peranna, te Latona, te Pales* ms. Scriver. *Te Anna et Peranna, Panda, te Lato, Pales* vulgo

Panda] v. Niebuhr. Hist. R. T. I. p. 651. Creuzer. Antiquitt. Rom. p. 199.

2. *Nerienes*] *Nerienes*, *enis* obsoleta forma pro *Nerio*, *enis*, ut ex Gellio patet. Cf. Schneider. Lat. Form. p. 148. Ex ms. Scriverii adieci *et*, quod in Franequer. deest.

Te Anna et Perenna, Panda, te Lato, Pales,
Neriene, te Minerva, Fortuna ac Ceres.

Lindemannus ad Festum p. 409.

37.

Anth. II. 18. ex Nonio v. *lucis* p. 528. *Varro Hebdomadum sub imagine Demetrii.* Varronis Hebdomadae continuere imagines clarorum virorum, simul eorum elogia, ut demonstrat Mercerus p. 775. Versus hendecasyllabi.

1. *aereas tot aptu'st*] Scalig. in Catalectis p. 220. nisi quod *aeneas* scripsit. *Hic Demetrius est catus* Mercerus. *hic Demetrius est natus* edit. 1526. *Hic Demetrius aeneu'st Athenis* Is. Vossius. Schraderum in Add. T. I. p. 728. *aereas* pro *aeneas* corrigentem sum secutus. Nusquam enim *aeneus* trisyllabum apud veteres poetas invenias, nisi forte, ubi prave ediderunt pro *aereus*, sed ubique aut *aëneus* aut *aënus*, ut Bentleius observat ad Horat. Serm. II. 3, 183. Consentit I. I. Ochsnerus ad Eclog. Cicer. p. 92, quamquam Bacchius ad Ovid. Met. VII, 247. ab eo discedit.

2. *quot luces*] *quot lucis* Mercerus. *quod luces* edit. 1526. Demetrius Athenis 360 statuas habuit. Conf. Müller. Archaeol. p. 139.

38.

Anth. II. 207. ex Gellio III, 11.

2. *quod hac*] Apud Ietas, qui insulam Io, *Ἴον*, incolebant, tumulum Homeri demonstravit olim candida capra, quod Manibus eius capra parentarent Ietae. Salm. ad Solin. p. 859. Iacobs. ad Anth. Palat. T. II. p. 716.

39.

Anth. II. 211. Nonius v. *linquere* p. 333. *Varro ἐν ταφῇ Μενίππου.*

1. *Menippus*] supplevit Scalig.

2. *homines omnes*] *omnes homines* vulgo.

terra pila] *terrae pila* vulgo.

40.

Anth. III. 9. Scaliger inscripsit *Fragmentum de gentibus Caucaseis.*

1. *Humanae*] Scal. Nonius v. *aritudinem* p. 71: *Varro Meteo. lib. I. humanarum. Quandam gentem stirpis conquit frigus calore atque humore aritudinem miscet.* Mercerus, qui corrigit *Prometheo liberato.*

humanam

et quondam gentem ut stirpes concoquit frigus,
calore atque humore aritudinem miscens.

Is. Vossius.

4. *dum*] Scal. Nonius v. *cortex* p. 199: *Varro Prometheo lib. Tum ut si supernus cortex aut cacumina Morientum in querqueto et arborum amaritudine* Mercerus.

viso tum suis
asper subernus cortex aut cacumina
morientum in querqueto arborum aritudine

Is. Vossius. Versus quintus omnino, sicuti Vossius praecipit, corrigi debet, cum in Scaligeri editione uno pede brevior sit.

6. *et exsangui*] Scal. Nonius v. *evirescat* p. 101. *Varro Prometheo lib. XV. Atque exsanguibus dolore evirescat colos.*

7. *mortalis*] Scal. Nonius v. *vastitas* p. 417. *Varro Prometheo lib. I. Mortales nemo exaudit, sed late incolens Sattharum inhospitalis campis vastitas.*

9. *levisomna*] Scal. „*Levius mens numquam somnorinas imagines*
adfatur; non umbrantur somno pupulae.
Ita corrigo; vulgo m e n s u m   c u m." Bentleius ad Lucret. IV, 751. Nonius v. *somnurnas* p. 172. *Varro Prometheo lib. I. Levis mens umquam somnurnas imagines Affatur non umbratur somno pupulae.* Mercerus improbans Scaliger coniecturam, *Levis mens numquam somnurnas imagines Affatur, non umbrautur somno pupulae.* Salmasius ex vett. librorum auctoritate in Plin. Exercitt. p. 764. ed. Traiect. de Prometheo, inquit, haec dicebantur, quem Caucaso affixum vulture iecur redivivum tundente negabat dormire umquam. *Somnurnae imagines* sunt visa nocturna et somnia. Qui oculis somnum non capit, nec somnia potest videre, nec somnurnas imagines affari, quae in somnis apparent. *Somnurnus* a somno, ut *nocturnus* a nocte, *mensurnus* a mense.

41.

Anth. III. 71. Nonius v. *miras* p. 480. *ex Varronis Eumenidibus.* —

1. *numo*] *animo* Mercerus.

2. *tantidem*] pro *tantundem*. Ruddimannus p. 125.

42.

Anth. III. 72. Nonius v. *religio* p. 379. *Varro Anthropopoli περὶ γενεθλιακῆς* (alii *ἀνθρωπουργίᾳ ἢ περὶ γενεθλίων*).

2. *demunt animis*] *animis demunt* vulgo.

religiones] *relligiones* vulgo. Vid. Schneideri Lat. Gr. I. 2. p. 590.

3. *non atria diviti' Crassi*] *non divitis horrea Croesi* B. *non divitis atria Croesi* Wakef. ad Lucret. II, 42. Explicationem huius loci ex

Plinii hist. XVII, 1. petere debemus. *L. Licinius Crassus iam columnas quatuor Hymettii marmoris aedilitatis gratia ad scenam ornandam advectas in atrio domus statuerat, cum in publico nondum essent ullae marmoreae.* Idem XXXVI, 3. de eadem re: *Quis enim tantarum hodie columnarum atrium habet?* Ab his Crassi atriis, Varronis tempore propter splendorem celeberrimis, distinguenda sunt *atria Licinia*, quae auctionaria erant, et a Cicerone pro Quintio c. 3. commemorantur.

43.

Anth. III. 83. ex Nonio v. *coagulum* p. 28. *Varro in satyra. Est modus. Matula περὶ μέθης.*

1. *nihil iucundius*] Mercerus. *vino nihil quidquam iucundius cluit* vulgo. Conf. Mureti Var. Lectt. IV, 8. et Addenda, quae Faesius adiecit T. II. p. 299.

2. *medendam*] Mercerus. *medendum* vulgo.
invenerunt] penultima brevi.

44.

Anth. III. 100. Nonius v. *calx* p. 199. *Varro Margopolis περὶ ἀρχῆς.* — Versus trochaici tetrametri catalecti.

1. *emissum intimo* etc.] Mercerus, cui assentitur Salmasius ad Solin. p. 642, nisi quod *a* omittit.

Nemini fortuna currum a carcere ultimo leve
Missum, inoffensum per aequor candidum ad calcem subit

vulgo.

Nemini Fortuna currum a carcere intimo levem
Missum, inoffensum per aequor candidum ad calcem tulit.

Piersonus Add. Burm. T. II. p. 738.

45.

Anth. III. 107. Nonius v. *proprium* p. 361. *Varro Caprinum Proelium.*

1. *fecit*] intelligendum *Deus.*

2. *promisce*] *promisque* Mercerus. *promiscam* vulgo.
haberi] *habere* Mercerus.

46.

Anth. III. 147. Nonius v. *comest* p. 81. *Varro Margopolis περὶ ἀρχῆς.*

2. *piscis — avis*] Mercerus. *pisces — aves* vulgo.

47.

Anth. III. 148. Nonius v. *rutuba* p. 167. *Varro Sexagesi.*

1. *pudentis vixere in patria*] Guilielmius et Vossius, in cuius ms. *patria* legitur; *pudentis vivere in patriam* Mercerus; *putantes vivere, cum patria* vulgo.

48.

Addidi ex Nonio v. *infans* p. 56. *Varro Eumenidibus.* Fragm. Varr. p. 103. ed. Dordrac.

49.

Anth. I. 59. (Add. B. T. I. p. 721.) Scaliger hos versus composuit in Catal. p. 253.

1—6. ap. Nonium v. *vigiliae* p. 231. *Varro in Endymionibus.* Scal. in toto hoc carmine a lectionibus Merceri multum discrepat.

7—8. ap. Nonium v. *specula* p. 434. *Varro Eumenidibus.* Alterutram inscriptionem vitiosam esse, patet, nisi non convenientia membra in unum redegerit Scaliger.

9. ap. Nonium v. *exterritum Varro Eumenidibus.*

10 et 11. ap. Nonium v. *ostrinam* p. 549. et v. *supparum* p 540. *Varro Eumenidibus* utroque loco.

10. *Aurorae*] *Auroraï ostrinum hicc' indutus supparum*
coronam ex auro et gemmis fulgentem gerit,
luce locum inficiens.

Wakef. ad Lucret. IV., 78. *Aurora ostrinum sic induta supparum* vel *Aurora ut ostrinum hic indutus supparum* Heins. Add. T. I. p. 721.

12. ap. Nonium v. *affici malis* p. 520. — *luce polum afficiens* Heins.

14. *venustas*] ap. Nonium v. *gallare* p. 119. — *vetustas* vulgo.

15. *quae castitas?*] B. — ap. Nonium v. *castum* p. 267. *quae casta vestis?* v. *species* p. 386.

quae casta vestis, aetas quae adolescentium,
quae teneris species? —

vulgo: *Quae casta aetas? quae vestis adolescentium?*

50.

Anth. V. 50. Anapaesti, sed vitiosi. Ex Probo ad Virg. Ecl. VI, 32. Varro in Cynicis, quem (sic) inscripsit Dolium aut Ceria sic: *Mundus domus est maxima homuli, quem quinque altitonae flammeae zonae cingunt, per quam limbus pictus bis sex signis stellis mirantibus altus in obliquo aethere Lunae binas acceptat.*

1. *mundus*] Mundus domus est maxima homulli,
quam quinque altitonae fragmine zonae
cingunt, per quam limbus pictus bis sex signis
stellimicantibus, altus in obliquo aethere Lunae
bigas Solisque receptat.

Fragm. Varr. p. 96. ed. Dordrac. nec aliter in Barthii Adv. XXXXIX, 9.
Mundus domus est maxima rerum,
quam quinque altitonae fragmine zonae
cingunt, per quam limbus pictus bis sex signis
stellimicantibus, altus in obliquo aethere, Lunae
bigas acceptat.

Turnebus in Adv. XX, 29.

2. *fragmine*] *framine* vulgo, ut in Catal. Scalig. p. 246. errore typogr. legitur. — *quam quinque altirotae tramite zonae Cingunt* B. *segmine zonae* Barth. l. l.

51.

Fragmentum Varronis e Marcipore Scalig. in Catal. p. 251. et Reuvens in Coniect. litt. p. 127. ediderunt.

1—3. ap. Nonium p. 451.

4—6. ap. Nonium p. 46. v. *inferum*.

4. *nubes aquales*] *n. aquali* Mercerus. *nubes aquaï* Lambin. ad Lucret. IV, 172.

6. deest in Catal. Scaligeri.

7—9. ap. Nonium p. 46. v. *syrus*.

8. *phrenetici*] v. Muret. ad Seuec. de Ira I, 13.

10—12. ap. Non. v. *bipennis* p. 79., ubi *naufragi, ut ciconiae*.

10. *naufragi*] *naufragii* in Cat. Scal.

12. *moesti*] *perussit alte, moeste* in Cat. Scal.

52.

Anth. III. 240. ex Cicer. de nat. deor. I, 28.

in Q. Roscium] De Q. Roscio Gallo comoedo scripsit C. I. Grysar in disputatione, quae inscripta est: Ueber den Zustand der römischeu Bühne im Zeitalter des Cicero. (Allg. Schulzeitnng, 1832. N. 46. p. 365.)

2. *Roscius exoritur*] i. e. in scenam prodit. A prima luce interdum ludi scenici coepere, ideoque tam mane in scenam prodeuntem Roscium Catulus vidit. Conf. Grysar ibid. p. 343.

4. *visust*] *visu'st* Menagius ad Diog. Laert. I. II. p. 128. (p. 441. ed. Huebn.). Orellius. *visus* om. *est* vulgo. *deo* Auroram intelligit.

53.

Anth. III. 241. Gellins XIX, 9.

1. *Aufugit mi*] *Effugit mi* Huschkius Analect. litter. p. 47., cuius codex hoc epigramma Catullo tribuit. *efugit mi* ms. Huschkii. *aufugit mihi* ap. Gellium legitur.

Theotimum] *theotinum* ms. Huschkii.

2. *perfugium*] *profugium* Aldus, Tollius.

3. *si non int.* etc.] *quid si interdissem ne non illuc fugitivum* ms. Huschkii. *quid? ni interdissem, nemo ne illunc fugitivum* Huschkius. *illunc* Turnebus quoque, in ceteris vulgatam defendit.

5. *verum*] *verbum ne i. teneamus* ms. Huschkii.

6. *Venu'*] *Venus* ms. Huschkii. Imitatus est Lutatius Catulus Callimachi epigramma 43. in Anthol. Palat. T. II. p. 471. Anal. Br. I. p. 462.

54.

Anth. II. 212. Gellius X, 17. Laberius poeta in mimo, quem in-

scripsit Restionem, versibus quidem satis mundo atque graphice factis personam divitis avari et parci descripsit.

1. *physicus*] *physicu'* Lindemannus Select. Poet. lat. P. II. p. 122.

2. *clipeum const.*] *constituit clipeum* Lindem.

4. *radiis*] bisyllabum. *solis radiis* Lindem.

effodit] *effudit* Bothius Poet. Scen. Lat. V. 5. P. II. p. 214.

6. *splendorem*] Gronov. ex lect. mss. *splendore in pecuniam.* —

Sic ego fulgentis splendore pecuniae volo
Elucificare exitum aetatis meae.

Mercerus ap. Noninm v. *elucificare* p. 106. —

Sic fulgidae splendore pecuniae ego volo
Elucificare aetatis exitum meae.

Lindemannus.

Sic ego fulgentis splendore e pecuniae
Volo elucificari exitum aetati meae.

Bothius.

Sic ego fulgentis splendore pecuniae
Volo elucificare exitum aetatis meae.

vulgo.

7. *elucificare*] i. e. luce privare, obcaecare. *volo lucificare* Lion.

8. *in re bona*] caecus fieri volo, ne filium pecuniam ligurientem videam.

esse videam] *videam esse* Lindemannus.

nequam filium] *nequam filii* Bothius.

55.

Anth. III. 101. Macrobius Saturn. II, 7. Hic prologus est, quem D. Laberius in scena dixit, cum ab Iul. Caesare coactus esset agere mimum.

3. *detrusti*] Scalig. i. e. *detrusisti.* vulgo *detrusit.*

extremis sensibus] i. e. im letzten Athemzuge. *ereptis sensibus* Oudendorpius.

4. *nulla unquam*] *nulla quem* Bothius Po. Scen. V. 2. p. 206.

8. *clemente*] antique pro *clementi.*

11. *quis posset*] an legendum *qui posset?* i. e. quomodo Caesar, cui dii omnia dederunt, me sibi resistentem tulisset! statim me perdidisset.

12. *Ego bis* —] *Ergo annis bis tricenis actis* Bothius.

18. *Florens*] Heinsius, Bothius. *Floris* vulgo, quod non potest defendi, nisi explices: si tibi erat voluntas, flores, ex litterarum laudibus a me partos, cacumen famae nostrae, carpendi.

20. *satisfacere*] pronunciandum *satifacere.*

21. *non flexib. me*] *non me flexibilem c.* Bothius.

22. *Nunc me quo deiicis*] *nunc deiicis quo me* Bothius.

25. *necat*] *negat* Bothius. *terit* Oudendorpius. *secat* Lindemannus.

26. *annorum*] *annosum* Bothius.

enecat] *necat* Orell. in Eclog. p. 176. ex edd. ant.

27. *sepulcri*] *sepulcris* Scalig.

56.

Anth. III. 102. Macrob. Saturn. II, 7.

3. *et citius q. adsc. cades*] Schraderus Add. Burm. T. II. p. 738. Sanadon, Bothius. *et citius quam adscendas, decides* vulgo, metro violato, nec aliter Ruhnk. ad Vellei. p. 70. *et quam descendas, decides* Pontanus omisso *citius.* Receptam lect. defendat Senecae quoque locus ex Controv. praef. lib. I. p. 66. *In deterius quotidie data res est — sive fato quodam, cuius maligna perpetuaque in omnibus rebus lex est, ut ad summum perducta rursus ad infimum velocius quidem quam adscenderant relabantur.*

4. *lex*] Cannegieter. et Piersonus in Add. B. T. II. p. 738., idque ipse Senecae locus, quem attuli, suadet. — *laus* vulgo. *sors* B.

57.

Anth. III. 132. Wernsdorf. Po. l. Min. in fragm. Petronii T. II. p. 121. Conradus Orellius in Opusc. Sentent. lat. p. 283. Bothius Po. Scen. p. 264. Ex Petronii Satyr. c. 55: *Rogo, uit, magister, quid putas inter Ciceronem et Publium interesse? ego alterum puto disertiorem fuisse, alterum honestiorem. Quid enim hoc melius dici potest?* etc.

1. *rictu*] i. e. luxuria tam vorax est, ut ipsam Romam abripiat. Im Schlunde des Luxus geht auch Rom unter. Orellius coni. *Luxurie attrita,* Bothius *luxuria evicta.* Vulgata comicorum orationi adcommodatissima est.

2. *clausus pavo pascitur*] i. e. für deinen Gaumen wird der eingesperrte Pfau gefüttert. Sic mss. Oudend. Wakefield. ad Lucret. II, 501. — *tuo palato lautus pavo nascitur* vulgo.

3. *Babylonico*] i. e. texto Babylonico, mit einem goldenen Federteppich geschmückt.

4. *gallina Numidica*] i. e. das Perlhuhn.

tibi] scil. pascitur.

5. *grata, peregrina*] Anton. *peregrina, grata* vulgo, metro obstante. Sed si verborum ordinem mutare noles, scribas: *Ciconia etiam peregrina et grata hospita* vel *ciconia etiam peregrina, grataque hospita,* ita ut *etiam* bisyllabum sit.

8. *nequitiae nidum*] ad serviendum luxuriae ipsa ciconia cogitur.

9. *quo margarita*] i. e. cui bono est margarita, et tribacca quidem, cara, Indica? Wozu nützt die Perle und sogar die kostbare Dreyglockenperle aus Indien? margarita nominativus feminini generis est, non neutrum plurale, ut Burmannus dicit. *tribacca* a Publio pro bacca triplici dicta est, et inaurem significat, quae ex tribus baccis sive unionibus constat, et tunc temporis a mulieribus Romae gestari solebat. Vid. Böttigeri Sabina T. II. p. 131 et 156. — Sed versus corruptus est: nam prima syllaba in *tribacca* brevis est. Quare mutarunt editores mss. lect. *Quo margarita cara tibi, baca Indica?* Scalig. idque vulgo legitur. *Quo margarita cara, unibacca, Indica* Heins. ad Claudiani Epithal. Honorii

165. (metro invito, cum in *unibacca* secunda itidem sit brevis). Scaligeri emendatio versui laboranti succurrit. Sed *tribacca* integrum esse existimo, et in alio quo vocabulo vitium latere. *Quo margarita, cara, tribacca ac Indica* Anton. *quo margarita cara tribacca et Indica* Zellius.

10. *phaleris*] phalerae proprie equorum sunt, hic ad ornatum muliebrem translatae. Phalerae pelagiae vocantur, quia ex Oceano Indico asportabantur baccae.

12. *ad quam rem*] int. *optas* ex sequenti versu.

16. *in nebula linea*] ut ventus textilis tenuissimam vestem textam, sic nebula linea tunicam pellucidam e lino factam significat.

58.

Recepi ex Appuleii Apologia T. II. p. 461. ed. Oudendorp. — Iambici dimetri.

Fragmentum est Erotopaegnion Laevii. Erotopaegnia non alii poetae nisi Laevio tribui posse, consensus plurium auctorum facit. Itaque et hunc locum, ubi mss. *Laelium* habent, emendarunt Bosschs, Lennep. ad Terentianum Maurum p. 433. (Santenius enim ibidem p. 232. Livii Andronici esse dixerat), Weichert. Po. Lat. Reliqu. p. 49 sqq., Bernhardy Röm. Litt. p. 201.

3. *trochiscili*] Scaliger, quem secutus est Bosscha, qui se invito *trochilisci* in textu editum esse ait, et Weichertius, qui *de staminea rhombi rota* cogitandum existimat.

5. *illices*] illex avicula est, quae graece ἴυγξ dicitur — „Illices bicodulae vocantur, quod caudas vibrando duplicant.“ Weichert. Haec avicula alias motacilla s. Bachstelze dicitur. Conf. Salmas. ad Solin. p. 661.

59.

Anth. III. 244. Conf. Bentleius ad Terent. Eunuch. II. 3, 66. et Reuvens in Collectan. litter. p. 134. — Priscianus T. I. p. 110. Kr. *Pomponius in epigrammate, quod M. Varro in libris, qui sunt de lingua latina, refert: Tua amica senex est.* Varro de l. l. p. 316. Speng. *Item ostendit Papini ἐπιγραμμάτιον, quod in adolescentem fecerat Cascam.* (*casculam* ms. Numburg. ap. Duebnerum in Iahnii Ann. 1828. T. III. F. 3. p. 309.).

Ridiculum est, cum te Cascam tua dicit amica
Fili Potoni sesquisenex . . .
[Puerum dicit Pusum Puellam Pusam]
. . sic fiet mutua muli;
Nam vere pusus tu, tua amica senex.

De L. Pomponio Bononiensi, Atellanarum poeta scripsit Ed. Munk. (1826.)

1. *Cascam*] Casca est gentis Serviliae aliarumque cognomen.

2. *filia*] Popma prob. Spengelio. *fili* vulgo.

Potoni] mss. *Petroni* vulgo. Sed illi similia in Gruteri thesauro Inscriptt. nomina reperiuntur, ut *Pothimus*, *Pothinus*, *Potinus*.

3. *illam pusam*] Burmannus in Add. T. II. p. 748. ex veteri codice Proverb. latin. Moermanniano affert: *Cascus cascam amat*, *id est*, *vetulus vetulam*; *pupus pupam*, *id est*, *puer puellam*. *sic enim prisci loquebantur*; unde in hoc epigrammate legendum monet: *Dic tu illam pupam* etc. *Nam es vere pupus tu* etc.

mutua muli] sc. scabunt. Proverbialis locutio.

4. *nam vere pusus*] *nam es vere p.* vulgo.

senext] i. e. senex est. Ex Prisciano recepi. *senex* vulgo.

60.

Anth. I. 106. Gellius XV, 6. Versus ex Homeri Iliad. VII, 89. sunt versi.

2. *perculsus*] mss. tum alii, tum Franequeranus. *percussus* vulgo. Ceteros quoque Homeri locos, quos in latinum vertit Cicero, hic recepissem, nisi Wernsdorfius Homeristas latinos eorumque fragmenta in Poet. Lat. Min. T. III. p. 474 sqq. edidisset.

3. *hoc*] ms. Guelferb. Modo producitur, modo corripitur; conf. Schneid. Lat. Gr. II. 1. p. 666 sq. Ramshorn. p. 1041. *haec* vulgo.

61.

Anth. II. 1. Cicero in Tuscul. V. 35, 101. Graeci versus, quos in latinum vertit Cicero, apud Strabonem leguntur lib. XIV. p. 672. ed. Paris. (T. III. p. 60. ed. Koray.) Conf. Naek. in Choerilo p. 196 sqq.

2. *multa*] *pulchra* vulgo.

62.

Anth. II. 38. Cicero in Tuscul. I. 42, 101. ex Simonide epigramma se vertisse dicit. Vid. Anthol. Palat. l. VII. ep. 249. T. I. p. 379.

63.

Anth. II. 128. Rem narrat ipse Cicero Ep. ad Div. VII, 30., Trebellius Pollio in XXX tyrann. c. 7. T. II. p. 268. et Macrobius Saturn. II, 3. (Cicero iocatus est): *Vigilantem habemus consulem Caninium, qui in consulatu suo somnum non vidit.* Epigramma non a Cicerone, sed a Pithoeo vel Scaligero ex Macrobii verbis compositum esse puto.

1. *vigilantem*] *vigilacem* Heinsius.

64.

Anth. II. 222. ex Suetonii Vit. Terent. c. 5. Caesar ad primum huius epigrammatis versum allusit in epigrammate suo in Terentium, quod infra dabo; allusit et Ausonius in Protrept. v. 58. p. 515. Toll.

4. *quidquid*] *quiddam* vulgo.

dicens] *promens* vulgo.

65.

Anth. III. 56. Quintilianus VIII. 6, 73. *Crescit interim hyperbole alia insuper addita — —: nec pauciora sunt genera minuendi: — Vix ossibus haerent et quod Cicero in quodam ioculari libello etc.* Sensus epigrammatis is est: Vetto fundum tantum esse dicit, quantum lapidem mittere funda potest (Ovid. Fast. III, 584.): modo lapis non excidat e cava funda, antequam fuerit missus; tunc enim fundus haud magnam terrae partem contineret. Calphurnius ad Terent. Heaut. I. 1, 16. idem epigramma affert:

Fundum vero vocat, qua possit mittere funda,
Ni lapis exciderit, qua cava funda patet.

Ac nescio an Calphurnius integrius id servarit, modo *vero* mutes *Vetto* vel simili nomine. Cicero hic ad etymologiam verbi *fundus* respicit: quis autem ille sit, qui *fundum* a *funda* derivavit, ignoramus. Varro certe, de quo editores Quintiliani usque ad Spaldingium, qui errorem correxit, cogitant, in opere suo de lingua latina nihil tale habet, ut unusquisque videbit, qui eius verba ex codd., non ex interpolatione recentiorum aestimabit. Vid. p. 38. Speng. Nam Tollius in Ausonio p. 148. Varronis locum interpolando corrupit. Nullus porro Quintiliani codex nomen Varronis continet, sed ex coniectura insertum est. Pithoeus et Burmannus cum hoc Ciceronis disticho aliud coniunxerunt, quod apud Charisium p. 246. et Diomedem p. 457. legitur, nulla vel Ciceronis vel distichi huius facta mentione. Id autem tale est:

Extractam puteo situlam cum ponit in horto,
Ulterius standi non habet ipse locum.

Argumentum in utroque quasi quandam habet similitudinem, neque tamen unum epigramma efficiunt. Itaque Piersonus, quem B. in Add. T. II. p. 754. affert, in concinnandis his distichis operam perdidit.

66.

Anth. V. 41. In ms. Lugdunensi inscriptio est: *Quincti Ciceronis hi versus eo pertinent, ut quod signum quo tempore inlustre sit, noverimus, quod superius quoque nostris versibus expeditur.* Quintus Cicero eam poesin attigit, quam Romanorum plerique amabant, nempe astronomica carmina. Sed in ceteris quoque generibus multa scripsisse traditur, ut ex epistola M. Ciceronis ad fratrem suum III, 5. 6. 9. scimus, hunc intra sedecim dies quatuor tragoedias absolvisse. Hi versus, qui fragmentum maioris poematis sunt, leguntur in Ausonio quoque p. 558. et in Gallica edit. Poetarum lat. Wernsdorfii T. V. p. 629.

1. *flumina*] *flamina* Wakef. ad Lucret. V, 816.

obscuro lumine] quia stellae piscium parvae sunt.

2. *dieique*] ms. conf. Schneider. Lat. Gr. II. 1. p. 360 sq. Virg. Aen. I, 636. *dieque* II. *diique* vulgo, Tollius.

3. *condunt*] Scalig. nam conditur aries veniente tauro. *comunt* vulgo.

4. *aridaque*] *aureaque* B. Add. T. II. p. 696.

5. *praeclarus*] rutilo splendore, ut alibi *cancrique figura calentis.* — *prolatus* vel *praevarus* H. inprobante Wakef. ad Lucret. V, 121.

6. *languificosque*] Pithoeus, H. *languificusque* vulgo.

7. *modicum*] an *medium?* *modium* Vinetus. *Inmodicum aestatis Virgo fugat orta teporem* H.

quatiens] i. e. emittens, ut v. 19. *Magna quatit stellas.* Wakef. ad Lucret. IV, 406.

8. *aequatque*] *aequoque* ms.

9. *dispenso*] *dispensans* B. Add. l. l.

10. *effoetos*] Pith. Tollius. *et foetos* vulgo.

denudat] *dinudat* ms.

12. *iubar est spirans*] correxi *est spirans* i. e. spirat, ut M. Cicero in Arateis 566. Aestifer *est pandens* ferventia sidera Cancer. *bruma gelu glacians iubar et aspirans Capricorni* ms. *bruma, gelu glacians, iubare spirat Capricorni* vulgo, prob. Wakef. ad Lucret. IV, 77. *bruma gelu glaciante iubar spirat C.* H. *bruma Getas glacians iubar exspirat C.* Ianus Helvetius Add. T. II. p. 696. — *iubare spirans C.* Scaliger.

13. *quam*] *quem* H.

nebulas] *nebulus rorans liquor alter* ms. *altus* m. 2. *quam sequitur, nebulis rorans, liquor almus Aquarii.* Wakef. ad Lucr. II, 390.

14. *ubi flumina*] *tanta supra circaque vigent tumi flamina mundi* ms., ut ex adnot. Vineti colligo. *circaque vigent hunc flumina mundi* H. *circaque, vigent ubi culmina mundi* Wakef. ad Lucr. II, 361. i. e. ubi aetherea fastigia, florentia signis, expanduntur.

17. *Arctoo*] Scal. *aeterno* vulgo. *alterno* vel *aetherio* H.

18. *fulgentes aethere*] H. *fulgentes aethera* ms. *fulgentem sidera* vulgo.

19. *Magna*] i. e. magna Ursa vel ἡ ἅμαξα: intelligendum ex praecedenti *Arctoo.*

stellas] H. *stellans* vulgo.

20. *conditur*] *conditor oceani ripas cum luce bootis* ms.

67.

Anth. II. 156. ex Plinii Hist. Nat. XXXI, 2. Wernsdorf. in Po. lat. T. IV. p. 547. Conf. Iacobsii Catalog. Poett. Anthol. T. XIII. p. 907. — In Academia, quae Ciceronis fuerat villa, quamque postea Antistius Vetus possedit, eruperunt fontes calidi, perquam salubres oculis, inde aquae Ciceronianae vocati.

1. *quo tua*] *quod tua* vulgo.

3. *Hecademeo*] ex ms. Heinsii recepi. Ἑκάδημος et Ἑκαδημία antique dictum esse, Hermannus quoque ad Aristoph. Nubes v. 1005. demonstravit. *Academiae* vulgo.

sub potiore] *sub meliore* vulgo, sine mss. *cultu splendidiore* Clercquius Add. T. II. p. 724. (Ceteras huius viri coniecturas, cum nullius sint pretii, omisi).

4. *Vetus*] Antistius Vetus, qui in numo consulari occurrit apud Ursinum p. 19. ed. Patin. — Consul fuit a. u. 748.

6. *languida quae*] *languidaque* H.

68.

Anth. II. 221. ex Suetonii Vita Terent. 5. Caesar hos versus epigrammati Ciceronis in eundem Terentium opposuit.

3. *lenibus*] Bentleius ad Hor. Art. Po. 99.

scriptis] *verbis* vulgo.

4. *vis*, *Comica ut*] Bentl. ad Hor. Art. Po. 26. F. A. Wolfius, Ennius Quirinus Viscontius Iconografia Romana T. II. p. 303. atque Orellius in Eclog. Po. lat. p. 256. recte interpunxerunt. — *foret vis Comica*, *ut* vulgo.

6. *unum hoc maceror*] *maceror hoc unum* Oudendorpius.

deesse] bisyllabum.

69.

Anth. IV. 92. In ms. Mediceo et Moroni Divo Iulio Caesari, in ms. Guelferbytano 93. (conf. Eberti Catal.) Augusto, a Scaligero Germanico Caesari tribuitur. Recens esse Schraderus censet in epist. crit. p. LXII., nec in alia fuit Dorvillius sententia. Epigramma graecum, ex quo originem duxit, extat in Anthol. Palat. I. VII, 542.

1. *ludit in Hebro*] ms. *luderet Hebro* vulgo.

3. *traherentur*] *traheremur* ms. Gudian.

4. *abscidit tenerum*] mss. *abscidit heu tenerum* vulgo. *praesecuit* t. Pricaeus. *persequit* ms. Moroni. *persecuit* ms. Voss.

5. *conderet urna*] *conderet urnae* ms. Moroni. *condidit urna* ms. Huydecoper. *condit in urnam* ms. Medic.

6. *peperi flammis*] *flammis peperi* ms. Huydecoper. Gudian.

70.

Anth. III. 10. Dubiae est auctoritatis, ut dicit Scriverius.

1. *Feltria*] oppidum Venetorum proxime Alpes Rhaeticas, quod hodieque Feltrie appellatur. Mannert. Italia T. I. p. 95.

rigore] *rigori* Oudendorpius.

2. *Terra*] Pith. Scriverius. *forte* vulgo.

71.

Anth. II. 47. Ex Scholiasta Lucani ad l. VII, 726. „*Duobus vitiis Pompeius laborabat: nam et favoribus multum gaudebat, ut in primo ipse Lucanus, et vitio superbiae quodammodo tangebatur. Nam uno digito caput scalpebat, quod est superbiae indicium. Unde Martialis de eo in epigrammate* etc. Duos errores Scholiasten commisisse

tradunt viri docti, unum, quod Martiali hoc epigramma tribuit. Seneca enim C. Licinii Calvi esse testatur in Controv. lib. III. controv. 19. p. 257: *Carmina quoque Calvi, quamvis ioca sint, plena sunt ingentis animi. Dicit de Pompeio:*

digito caput uno
Scalpit. Quid credas hunc sibi velle? Virum.

Alter illius error esse dicitur, quod ex memoria et falso quidem epigrammatis verba citet. Scaliger enim pro illis

Magnus, quem metuunt homines

aliud supplementum ex Ammiano Marcellino XVII, 11.; ubi de obtrectatoribus Pompeii agitur, exploravit:

Fasciola qui crura ligat, digito caput uno
scalpit. Quid credas hunc sibi velle? Virum.

Ac Scaligeri coniecturam Scholiastae auctoritate probabiliorem multo esse, nuper Weichertius quoque in Poet. l. Rel. p. 133. affirmavit.

1. *omnes*] *homines* Scholiasta.

72.

Anth. II. 58. ex Suetonii Caes. 49. Conf. Weichert. Poet. lat. Rel. p. 131.

73.

Anth. II. 237. Hi hendecasyllabi apud Suetonium de illustr. grammat. c. 11. leguntur. — Valerius Cato mala ratione vivendi praedia perdidit. Furius poeta causam paupertatis eius dissimulans admirabili Catonem uti sapientia dicit, qui quondam pulchram domum et egregios possederit hortos, nunc mutato consilio omni cultu abstineat, tenui contentus victu. Haec interpretatio cum sequenti in eundem Catonem epigrammate consentire videtur. Aliter iudicavit Weichertius in Poet. l. Rel. p. 358., qui versum quintum de intellectu artium Catonis accipit dicens: *Catonis hortulus quamvis exiguus plurimis ornatus erat Priapi simulacris, quem artis statuariae amorem et scientiam miratur Bibaculus in homine tam paupere.* Non video sane, quomodo is, qui Priapos habet, ob artis studium laudari possit: Priapi enim numquam a veteribus inter artis monumenta enumerantur, ii praesertim, qui in hortis volucrum causa poni solebant, sed munera sunt lasciviae, et is, qui in museo multos habet Priapos, non pro artifice vel aestimatore artium, sed pro lascivo homine haberetur.

1. *forte — Catonis*] *fere — catotini* ms. Sillig. in Iahn. Ann. 1828.

2. *minio*] *nimio assilas et cylios* ib.

3. *custodis v. hortulos Priapi*] mss. *ortalosque lapi* ms. Silligii. *Hortuli* non maius sonant, quam si *hortum* dixisset. Conf. Baumg. Cr. — *custodes v. hortuli Priapos* Scalig. F. A. Wolf. Weichert. vulgo. „*Custodis Priapi* dicitur pro *custode Priapo*, et in ipso hoc genitivo inest lepos.“ — Baumgart.

4. *miretur*] mss. Paris. Voss. Heins. Oudend. Wolf. *miratur* vulgo.

6. *quem*] i. e. ut eum. — *qua celibrua calculus et tros farris* ms. Sill.

tres] *sex* citat Bentl. ad Horat. Serm. I. 4, 110.

7. *racemi*] a iambo incipit hendecasyllabus.

tegula] de paupertino tegurio dicitur. B. ad Petron. IV, 7. 22.

sub una] *sub uda* i. e. quae perpluebat H.

8. *senectam*] *senectas* ms. Sill.

74.

Anth. II. 238. ex Sueton. de ill. gramm. c. 11. Conf. Weichert. Po. lat. Reliq. p. 358. Versus hendecasyllabi.

1. *Catonis*] *ecironis* ms. Sillig.

modo] nuper.

3. *unicum*] *unum* ib.

4. *optimum*] *optimumque* ib.

5. *omnis*] ib. *omnes* vulgo.

6. *deficere*] Toupius ad Suidam T. III. p. 174. Ruhnk. ad Rutil. p. 132. *difficile* vulgo. Weichertio Toupii emendatio non prorsus satisfacit.

7. *en cor*] *en cor enoccatis en lecum Catetis* ms. Sill.

Zenodoti] v. Wolf. in Prolegom. ad Hom. §. 43.

iecur Cratetis] laudatur a Probo in Institutt. grammat. T. I. p. 130. Lind.

Cratetis] v. Wolf. in Proleg. ad Hom. §. 51.

75.

Anth. II. 240. Conf. Weichertii Po. l. Rel. p. 359. Verisimile est, hos quoque versus ex hendecasyllabis Furii Bibaculi sumtos esse, etsi Suetonius de ill. grammat. c. 11. auctoris nomen non adiecit.

2. *solus*] *solos* vulgo.

legit ac facit] praelegendis seu interpretandis poetis ipsos auditores poetas reddit. F. A. Wolf.

76.

Anth. II. 251. Isidorus Orig. l. VI. c. 12. de conficiendis libris p. 132. ed. Basil. 1572.

1. *Arateis*] *Arataeis* vulgo.

2. *movimus*] Cinna amico carmina sua astronomica mittere se dicit. Hanc lectionem tuentur Pithoeus, B., Wakef. ad Lucret. III, 1057, Ruhnkenius in Praef. ad Schellerum s. v. *numerus: „Numeri* pro astronomia ponuntur. *Numeros moventes astra* ap. Lucan. I, 640. intellige astronomiam, quae astrorum motus ad calculos vocat, eorum motus tradit. De hoc loquendi genere, quo quis facere dicitur, quod factum narrat, pulcherrima est animadversio Hemsterhusii ad Thom. Mag. p. 187. Ex eadem ratione explicandus est Ovidius Fast. III, 112., item Cinna *carmina,*

quis ignes movimus aerios. Neutro loco interpretes vim verbi *movere* satis ceperunt." — Peerlkampius in Obss. Anacreonticis p. 161. *movimus* explicat: *astrorum motus, ortus et occasus, cantavimus. novimus* edd. Isidori et ipsa novissima Lindemanni, prob. Weichertio Poet. lat. Rel. p. 197.

aetherios] ms. Grotii, Weichert. *aerios* vulgo. Wakefield.

4. *munera*] *munere* Hand. ad Gronovii Diatr. Statian. p. 196.

77.

Anth. II. 37. Wernsd. Poet. T. IV. p. 587. Prius distichon habemus in Scholiasta Persii II, 36. *Alii volunt Licinum tonsorem ac libertum Augusti Caesaris significari praedivitem, cuius monumentum est pretiosi operis via Salaria prope urbem ad lapidem secundum. De hoc non invenustum Varronis epigramma fertur:*

Marmoreo Licinus tumulo iacet: at Cato parvo;
Pompeius nullo. credimus esse deos?

Porro in Scholiasta Cruquiano ad Horat. A. Poet. 301. *Licino nomen tonsoris famati, qui postea dicitur factus senator a Caesare, quod odisset Pompeium, de quo hoc scriptum est epitaphium:*

Marmoreo tumulo Licinus iacet, at Cato nullo,
Pompeius parvo: quis putet esse deos?

Varroni Atacino epigramma tribuerunt interpretes, non M. Terentio Varroni Reatino, utpote iuniori poetae, quia in libertum Augusti hoc epitaphium est factum, si Scholiastae Persii fides erit habenda. Sed verior esse videtur alterius Scholiastae observatio. Hic Iulium Caesarem, non Augustum intelligit, ita ut in epigrammate Cato atque Pompeius adversarii Iulii Caesaris, acerbissimo appellentur. At in neutrum eorum versus fecisse Varronem Atacinum arbitratur Fr. Wüllnerus in Commentatione de P. Varrone Atacino (Monasterii 1829). Hunc enim poetam iam ante a. u. 717, a. 37 ante Christum diem obiisse verisimile esse dicit. Cum deinde alius liber Varronis, qui inscribitur *Bellum Sequanicum*, indicet, Varronem inter Caesaris partes fuisse, non Pompeianum, nullam rationem esse putat, cur in Caesaris amicum eum scripsisse credamus. Quare, cum alter codex Scholiastae Persii Tironi, non Varroni, hoc distichon inscribat, hanc lectionem praetulit Wüllnerus. Tironem autem, Ciceronis libertum, usque ad Ol. 193, 4. vixisse, ex Hieronymo scimus.

1. *Licinus tumulo*] *tumulo Licinus* Sch. Horatii. Licinum nomen fuisse tonsoris divitis, hic versus docet, itaque in Iuvenalis Sat. I, 109. et XIV, 306. idem Licinus, non Licinius, ut Ruperti explicat, intelligendus est, et in Senecae Ep. 119 et 120. nomen corrigi debet.

Cato nullo, P. parvo] Schol. Horatii. mss. Voss. et Scaligeri, et ex ceteris Pompeii epitaphiis constat, nactum eum esse tumulum parvum. *at Cato parvo, Pompeius nullo* vulgo. *Marmoreo Licinus tumulo tegitur, Cato parvo: Pompeius nullo. Creditis esse deos?* Casaubon. Add. T. II. p. 716.

2. *quis putet*] Schol. Horatii, mg. Pithoei. *credimus esse deos?* Schol. Persii, vulgo.

3. *saxa*] hoc distichon priori adnexum legitur in Catal. Petronii a Bineto editis et apud Grangaeum ad Iuvenal. I, 109., nec a Varrone proficisci, sed recens esse demonstravit Wüllnerus.

78.

Anth. V. 48 et 49. Opus Varronis Atacini, ex quo hi versus supersunt, *Chorographia* appellatur vel *Varronis Iter*. Prior inscriptio extat apud Priscianum T. I. p. 122. Krehl., quamquam Krehlius *Varro in Orthographia* edidit, et in ms. Zwiccav. *Varro in Cosmographia* legitur, cui lectioni Fr. Wüllnerus magis favet quam alteri *Chorographiae*. Krehlius ipse *Orthographiam* pro bona scriptura habuisse videtur, cum alio quoque loco eandem inscriptionem tueatur, p. 277., ubi dicit, „*Cicero in Orthographia*. Putschius *Chorographia*. Ego lectionem edd. retinendam censui. *Orthographia* enim idem significat, quod *chorographia*." — Altera inscriptio, *Varronis Iter*, in Licentii carmine ad Augustinum (Wernsd. Poet. lat. T. III. p. 420.) invenitur, qui primis sui carminis versibus partem argumenti, quod Chorographia continebat, exponit.

Arcanum Varronis iter scrutando profundi
mens hebet, adversamque fugit conterrita lucem.
Nec mirum: iacet omnis enim mea cura legendi,
te non dante manum, et consurgere sola veretur.
Nam simul ut perplexa viri compendia tanti
volvere suasit amor sacrosque attingere sensus,
queis numerum dedit ille tonis mundumque Tonanti
disseruit canere et pariles agitare choreas:
implicuit varia nostrum caligine pectus,
induxitque animo rerum violentia nubem.
Inde figurarum positas in pulvere formas
posco amens, aliasque graves offendo tenebràs;
ad summam astrorum causas claròsque meatus,
obscuros quorum ille situs per nubila monstrat.
Sic iacui nutans.

Ex hoc loco apparet, carmen Varronis obscurissimum fuisse, et in descriptione totius mundi, cum terrestris, tum coelestis, versatum esse, vel geographiam coeli atque terrarum continere. Poetae geographi graeci simile argumentum iam prius tractaverant. Atque Bernhardy observat ad Dionys. Perieget. p. 521., Varronem Chorographiam suam ad Eratosthenis Mercurium et Geographica composuisse. Plinius vero maior hoc opus Varronis in usum suum convertisse videtur, ut ex indice auctorum libri tertii et quarti constat, ubi Varro Atacinus citatur. Memoriam Varronis Atacini adumbravit Ruhnkenius in Epist. crit. p. 199., postea Wernsdorfius fragmenta illius poetae collegit in Poet. lat. T. IV. p.

559—588; nuper a Fr. Wüllnero commentatio egregia de eodem viro seorsum edita est.

1—5. apud Marium Victorinum Art. gramm. p. 2503.

1. *Vidit*] Varronem descriptionem suam mundi sic instituisse putat Wernsd., ut aliquem sive deum, sive hominem divinitus edoctum, fortasse Pythagoram, omnes siderum orbes terrasque lustrantem de iisque disserentem induceret. Talis ergo speculator ad *vidit* intelligendus est. At fortasse Mercurius enarrator miraculorum coeli in carmine Varroniano fuit, si id, quod Bernhardy ad Dionys. Perieg. pag. 521. adnotavit, Varronem carmen suum ad Eratosthenis Mercurium composuisse (ut modo dixi), verum est. In poemate enim Eratosthenis, quod Mercurius inscriptus est, Mercurius coelum ascendisse, ibique sonos astrorum musicos fuisse admiratus narratur, tum stellas constituisse, tum menses primum instituisse et pervidisse siderum cursus, ut Bernhardy in Eratosthenicis p. 110. scribit. Cum deinde idem vir doctus l. l. p. 149. suspicetur, in Hygini fabula 177. quattuor versus ex Eratosthenis Mercurio, in latinum sermonem conversos, afferri

Tuque Lycaoniae mutatae semine (semina) Nymphae,
quam gelido raptam de vertice Nonacrinae
Oceano prohibet semper se tingere Tethys,
ausa suae quod sit quondam succumbere alumnae,

non abhorrere videtur a veritate, si quis coniiciat, hos versus ex Varronis Chorographia esse sumptos.

4. *laetitia est: at tum*] Rutgers. Lectt. Ven. c. 3. I. Tollius, Gerh. Vossius, Wüllnerus. Conf. B. ad Luxor. 41. *laetitia est: et tum* Wernsd. ad Licentii carmen vs. 7. in Poet. lat. T. III. p. 421. *laetitia stat: tum* ap. M. Victor. Scal. Graevius.

6—9. in Opp. Bedae T. II. De temporum ratione, in Glossis ad cap. 32. pag. 133. ed. Hervagian. a. 1563. de zonis Varro ita dicit:

Et quinque aetherius zonis accingitur orbis,
ac vastant imas hyemes mediamque caloris:
sic terrae extremas inter mediamque coluntur,
quam solis valido numqnam ut auferat igne.

Porro in Salemonis episcopi Constanciensis glossario s. v. *zona*, et apud Isidorum de nat. rerum c. 10.

6. *et quinque*] *at quinque* vulgo, Isidor. *a quinque* Salem.

aetherius] Isidorus, Beda, Pithoeus prob. B. Add. T. II. p. 697. *aetheriis* vulgo.

accingitur] *incingitur* Tollius.

7. *ac vastant*] *at vastant* ex Bedae edit. Colon. a. 1617. citatur.

9. *qua solis*] *quam solis valido nunquam vis auxerat igne* Isidorus. *quam solis valido numquam vis auferat igne* Pithoeus. *quam solis valido numquam adserat ignes* Salemonis Glossar. Legendum est: *quas solis valido numquam vis atterat igne.* Scaligeri enim lectio, quae in contextu legitur, nimis a mss. discedit. Wüllnerus tres coniecturas

proponit: *qua solis valido numquam aestu ferveat ignis* aut *quas solis valido numquam aestu torreat ignis* aut *quas solis valido numquam ardore atterat ignis*.

10 — 12. ap. Priscianum T. I. p. 122. Kr.

10. *et sidera*] *ac sidera* vulgo.

12. *Oceani — Neptuno*] mare, quod totum terrae orbem ambit, Oceanus dicitur, mare vero internum sive mediterraneum Neptunus. Cf. Vossius ad Catullum p. 76. Nec aliter Graeci πόντον opponunt τῷ Ὠκεανῷ. Dionys. Perieget. v. 1. ibique Bernhardy p. 521. Oceanus et Neptunus diversa sunt numina variasque provincias curant. Aliter Wakef. ad Lucret. V, 36., qui corrigit:

Exporrecta iacet tellus: huic extima fluctu
Oceano interior Neptuni cingitur ora.

„Nihil verius. Libri *Oceani* et *Neptuno*.“ — Non liquet.

13. ap. Priscian. T. I. p. 327. Krehl. et Charisium p. 45 et 111. Put.

cingitur] *clauditur* vulgo. Ad *cingitur* intelligitur *Africa* a Burmanno. Inter 12 et 13 versum fragmentum novi versus vulgo legitur *Qu .... Europa ..*, quod omisi, cum nullum eius vestigium sit relictum in Krehlii editione.

14 — 17. Cum Scaliger locum non indicasset, unde hos versus excerpserat, nec Burmannus, nec Wernsdorfius eum invenire poterant. Neque Wüllnero explorare eos contigit. Quod causa fuit, cur indignos eos Varrone, eique abiudicandos esse diceret. Sed nescio an temere iudicarit. Versus enim, licet corrupti, pulcherrimi sunt. Quid multa? Hi quattuor versus in Maittairii Corpore Poetarum p. 1483. atque in Collectione Pisaurensi (T. IV. p. 308.) inter Pacuvii fragmenta leguntur.

Omnivomo oceano Hyperion fulgurat euro,
Arrepto plaustro Boreas bacchatur aheno,
Hesperio Zephyro. sed Orion volvitur austro,
Fulvo acrique noto vaga Cynthia proruit atro.

In Collectione Pisaurensi additur, hos versus ex Diomedis libro III. excerptos esse. Ecce, quomodo in edit. Putschii pag. 498. prorsus aliter scribuntur:

Vocales sunt versus, qui alte producta locutione sonantibus litteris universam dictionem illustrant, ut est ***Illum Paeonia***
non meo oceano Hyperion fulgurat Euro,
Arcto plaustro Boreas bacchatur rheno
Hesperio Zephyro Orion volvitur austro.
Fulva aretonio vaga cynthia proruit austro.

Hic locus praesens auxilium Lindemanni exspectat. Interim coniicere licet, Scaligerum, sive ingenio sive codicibus fretum, hos versus Varroni Atacino vindicasse.

14. *omnivomo*] *omnivago* B.

Oceano Hyperion] ultima primae vocis non eliditur, quod facilius ferri potest, quia voce *Oceano* sententia claudi videtur.

15. *Arctaeo pl.*] *Arctoo pl.* B. *Actaeo* Wernsd. Bootem enim Icarium esse Atheniensem dicit; ut *Actaeus niteat qua luce Bootes* in Valer. Flacco II, 68.

Haemo] B. *Aeno* vulgo. Conf. Valer. Fl. II, 515. [Pro *baubatur* hoc in v., quod ex errore typogr. natum est, lege *bacchatur.*]

16. *Hesperio*] *Hesperio Zephyron* (um) *sed Orion volvit ab astro.* B.

17. *fulvo*] *furvo* vel *udo* B.

18 — 20. leguntur apud Isidorum Origg. XVII, 7. p. 419. ed. Basil. 1577. Burmannus haec fragmenta non addidit, verum Wernsdorfius.

Indica non — minor] Scaliger ad Propertium p. 256. ed. Commel. Ruhnkenius Epist. crit. II. p. 200. — *Indica non magnum (magna* margo) *in arbore crescit arundo* Isidorus Basil. *Indica non magna minus arbore crescit arundo* Vossius, Wernsdorf. *Indica non magna nimis arbore cr. a.* Arevalus, Lindemannus. — De potu dulci, qui ex radicibus calamorum Indicorum premitur, quos alii cum arundine saccharina confuderunt, multos locos congessit Bernhardy ad Dionys. Perieg. v. 1127.

19. *illius e*] *illius et* Isidorus Basil. Sed Arevalus et Lind. *e* dant.

20. *contendere*] Vossius. *concedere* Isid. Basil. et ipsa novissima editio. *Dulci qui nequeat succo concedere mellis* Wernsdorfius.

21. Adieci hoc hemistichium ex Festo v. *tutum* p. 301. ed. 1593. *Tutum frequenter dicitur maxime. Varro in Europa: T u t u m s u b s e d e f u i s s e n t.* Nam huius carminis partes Europam (Gellius N. A. X, 7.), Asiam (Charisius p. 144. citat *Varronem in Asia*), Libyam fuisse arbitror, quod Ruhnkenius quoque in Epist. Crit. II. p. 200. intelligere videtur. — *Tutum* pro *tuto* dictum.

22. Philargyrius ad Virg. Georg. III, 175. citat *Varro Atacinus: Feta feris Libye,* quod ex chorographia Africae sumtum putat Wernsdorfius. Aliter Ruhnk., qui his verbis locum in libris de Argonautis assignat.

23. ap. Servium ad Virg. Ge. II, 404. Sed, ex quo sit libro versus decerptus, incertum est. Wüllnerus elegiis Varronis inseruit.

24 — 30. ap. Servium ad Virg. Ge. I, 375. Hos versus primus in Chorographia collocavit Wüllnerus, quem secutus sum. Cum enim ex Diosemiis Arati 209 — 211 et 222 — 225 in latinum sermonem conversi sint, coniecerat Ruhnkenius in Epist. Crit. p. 200, Arati quoque carmen Varronem latine interpretatum esse, ac seorsum edidisse. Id verum esse negat Wüllnerus. Wernsdorfius autem ex libro Varronis, quem *libros Navales* inscripserit, eos sumtos dicit. Sed haec quoque opinio a Wüllnero impugnatur, qui Varronem Atacinum carmen sub illo nomine edidisse negat, librumque, cui erat index *libri navales*, prosaico sermone compositum, et ab altero Varrone Reatino scriptum censet.

79.

Anth. II. 213. ex Schol. Horat. Cruquiano ad Epist. I. 1, 67. p. 511.

Pupii] *Puppii* vulgo. *Pupium*, non *Puppium* esse scribendum Bentleius docuit ad Hor. Epist. I. 1, 67. Pupius poeta Augusteo aevo

vixit, ut A. Langius in Vindiciis trag. rom. p. 8. demonstrat et Weichert. in Poet. lat. Reliq. p. 276.

1. *mortem meam*] *morte in mea* vulgo, quod aptum est sequenti *in me vivo*.

2. *nam populus*] *nam populus etiam vivo me lacrumatus est* vulgo.

80.

Anth. III. 247. ex Martialis Epigr. lib. XI, 21.

1. *Glaphyren*] Glaphyre, scortum celeberrimum, de quo Dio Cassius XLIX, 32.

Antonius] triumvir.

2. *Fulvia*] uxor Antonii.

3. *si se*] *si me* ed. Schrevel.

Manius] procurator Antonii, Augusti adversarius acerrimus. Conf. Appian. B. Civ. V, 19. Rutgers. Var. Lectt. p. 177.

5. *quid, si*] *quid, quod* ed. Schrevel.

vita — ipsa] ablativi sunt. Mentula potior mihi est quam ipsa vita. Sic pugnae periculum atque mortem sustinere malo quam te futuere!

6. *signa canant*] i. e. incipiamus proelium, da signum pugnae. B. interpretatur *signa receptui canant*, quod vere inprobat Ouwens. in Noctt. Haganis p. 201.

81.

Anth. I. 53. Versus Galliambicos servavit Diomedes p. 514. et Atilius Fortunatianus p. 277.

1. *ades, inquit*] Santenius ad Terentianum p. 380. — *Ades huc, ades Cybebe, dea montigena dea* vulgo. *Ades, inquit, o Cybelle, fera montium dea* Bothius Poet. Scen. T. V. P. I. p. 273. — Naek. in Sched. Crit. p. 23: *Ades, inquit, o Cybele fera montium dea.*

Cybebe] *Cybele* ms. Heinsii, quod falsum est, ut Santenius p. 379. docet; nam, ubicumque secunda huius vocis producenda est, scribitur *Cybebe*. Grotius referente Perlkampio in Biblioth. crit. nova T. IV. p. 175. emendavit:

Ades, inquit, o Cybelle, fera, montivaga dea.

2. *ades et*] Santen. ad Terentian. p. 381. et Both. l. l. — *age tympano sonanti quate flex. caput* vulgo. Grotius ibidem adnotavit: „legendum est *Ades et sonante tympano*, imo *typano;* nam pro iambo est tribrachys ante incisionem. Sic apud Catullum *Typanum tubam Cybelle.*" — Wakef. ad Lucret. II, 618. legit:

Ades huc, ades, Cybebe dea, montigena dea;
age, tympano tonanti quate flexibile caput.

Conf. Nobbius de versu Galliambico.

82.

Anth. II. 224. Isidorus Origg. XIX, 32. ed. 1577. p. 479. *Tinius purus est, primum in Bithinia fabricatus, quam olim tinam vocabant. Flaccus: Lugente mea vita, nec smaragdos berillosque mi Flacce, nec nitentes per candida margaritas quaero, nec cortinalis (quos Tinica lima margo) me perpolibit anulus nec Iaspius capillus.* In aliis quoque edd. Isidori corrupte hi hendecasyllabi leguntur, et extant coniecturae de his versibus virorum doctorum XV, quas legas apud B.; maioris carminis ad Horatium absentem scripti fragmentum esse B. adnotavit.

1. *Lucentes, mea*] Elegi eam recensionem, quae proxime a mss. decedit: neque ea nova est, in Arevali enim editione eamdem legi video, quam Lindemannus quoque secutus est.

Lugent, o mea vita, te zmaragdus,
Beryllus quoque, Flacce, nec nitentes
Nuper, candida margarita, quaero,
Nec, quos Thynica lima perpolivit
Anellos nec iaspios lapillos,

vulgo. Walperga in Prooemio *ad Epistolam Horatii* p. 4. Douzao emendationem horum versuum, qui in omnibus cum recepta convenit, nisi quod in primo versu *lugens te*, *mea* legit, a mss. Taurinensibus confirmari dicit. Ipse pro *lugens te* legit *legens te* i. e. versus tuos, totumque carmen falso Maecenati tribui putat. Ac revera, si quaeres, quis hos hendecasyllabos ei tribuerit, invenies, non ab Isidoro, verum ab editoribus tantum Catalectorum id esse factum. Sed conveniunt quam maxime eius ingenio et moribus, ac simillimi sunt iis, qui proxime sequuntur.

83.

Anth. II. 225. ex Suetonii Vita Horatii. Cf. Vossius de Poet. Lat. p. 21.

2. *plus iam*] *iam plus* vulgo.

3. *hinnulo*] *Ninnio* vulgo. „Nisi nomen hominis latet, malim *Mulo me vid. str.*" Baumg.

84.

Anth. III. 149. ex Senecae epist. 101. Versus Priapeii, quos recepi ex Santenio ad Terentian. p. 370. Maecenas parieti sacelli in hortis Esquilinis Priapei hos versus inscripsit.

2. *tuber adstrue gibberum*] *tuberi adstrue gibberem* Heins. Santen. *gibberum* extans et eminens interpretatur Nonius p. 452.

4. *si sedeam*] *non erat propter originem et indolem Priapei dactylicam, quod dactylus prima ultimi versus sede Lipsium offenderet.* Santen.

Hac mihi vel acuta
Subdas, sustineo cruce.

vulgo.

85.

Anth. I. 63. ex Catalectis Virgilii. „*Ipsius esse Virgilii hoc poemation recte, puto, iudicat Walch. ad Tacit. Agric. p.* 112." Wagnerus in Add. T. IV. edit. Virg. p. 599.

6. *aut puris*] *et puris* Heyn.

7. *corniger hos* etc.] sic mss. corrupte. *Corniger haud aries humilis, sed maxima taurus* Burm. *Corniger hos aries tumulos et maxima taurus* Piersonus Add. Burm. T. II. p. 705. *Corniger ast aries humilis et maxima taurus Victima sacrato tinguet honore focos*, ita ut iungas *humiles focos*, Silligius in Iahnii Ann. 1831. F. II. p. 201. — Wagnerus adnotavit: „*In Burm. emendatione friget epitheton corniger, alienum a re extenuanda. Illud tamen hos humiles sacratos focos ferri vix potest.* At *Corniger hos aries humiles et maxima taurus Victima sacrato tinguet honore focos*, ut Heinsio placuit, equidem probo. Baiterus construit *Corniger aries, humilis victima, et taurus, maxima* (victima) *hos focos sacrato honore tinguet.*

9. *tibi, dea, versicoloribus*] Heins. Burm. Valcken. ad Eur. Hipp. v. 1268. — *tibi aut mille coloribus ales* ms. Voss.

86.

Anth. II. 65. ex Catalectis Virgilii. Octavium eumdem esse, quem inter amicos suos Horatius nominat in Serm. I. 10, 82., contra Burmannum luculenter defendit Weichert. Poet. lat. Reliq. p. 219 sq.

1. *Octavi*] *optavit* ms. Voss.

2. *ah*] *an* Heynius. *an quae Dicuntur nimio pocula ducta mero* B. *dura*] *dira* Oudendorp., *ducta* Heins. i. e. hausta, ut Martial. III, 22. *Summa venenum potione duxisti.* — *a nimio pocula dura mero* Weberus in Corp. Poet. quod placet.

3. *vobis si*] *mortis sed* Iacobsius Spec. Emendatt. p. 99. *nobiscum culpa est leti* Fiedler. in Iahn. Ann. 1831. F. II. p. 201. *nulla tamen culpa est illis* vel *non ita; si culpa est illis* Wagnerus. Scaliger hunc versum octavo subiunxit. *vobiscum si est culpabili* ms. Voss. *Vos cur, si culpa est, bibitis?* V. D. i. e. Octavius mortuus est, quia nimium bibit: cur ergo vos amplius bibetis, si id mortem provocat?

87.

Anth. II. 68. ex Donati Vita Virgilii c. 17. — Virgilius festive dicit, Iovem pluvium nocte regnare, die vero Augustum, lucem terris reddentem. „Totam de hoc disticho et quaternis istis hemistichiis narrationem ineptum grammatici seu monachi commentum esse puta." Heynius. Walperga quoque in Praefat. *Epistolae Horatii ad Augustum* p. 12. hos versus omnes Virgilio prorsus indignos esse dicit.

1. *redeunt at mane serena*] B. prob. Oudendorp. *redeunt spectacula mane* Scalig. *redeunt ad me serena* ms. Thu. 8071.

2. *divisum i. cum Iove*] *commune imp. cum I. C. agis* ms. Leidens. *Dividere cum aliquo* a Plauto Stich. V. 4, 15. dicitur: *factum ego tecum hoc divido*. Senec. Epist. 24. *Hunc ipsum diem cum morte dividimus*. — *Communem imp. cum I. C. agis* ms. Thu.

habes] *habet* Scalig.

88.

Anth. II. 69. ex Donati Vita Virgilii c. 17. Carmen ex pentametris constat ut Anth. II. 99.

89.

Anth. II. 242. ex Catalectis Virgilii. Apud Quintilianum VIII. 3, 28. Iambici scazontes. Recepi ex Wagneri recensione ad T. IV. Virgilii pag. 382. Aliter Huschkius:

Corinthiorum amator iste verborum,
iste iste rhetor: namque quatinus totus
Thucydides Britannus, Attice febris,
Tau Gallicum, min, al, sil, im male sicilit,
ista omnia ista verba miscuit fratri.

Aliter vulgo:

Corinthiorum amator iste verborum
iste iste rhetor: namque quatenus totus
Thucydides tyrannus Atticae febris
Tau Gallicum spinae ipsemet malo illisit.
Ista omnia, ista verba miscuit fratri.

v. 3. *tau*] in Turicensi cod. Quintil. legitur *tau gallicum H* (i. e. enim) *et spinae maleillisit*. Conf. Addenda Wagneri ad Catalecta p. 599. *Tau Gallicum minet prosinet male illisit* ms. Voss.

Abstinui ab hoc epigrammate post doctas curas Huschkiorum ac Wagnerorum, quorum uterque multa praestitit, etsi hic quoque, ut cum Quintiliano dicam, inter virtutes grammatici habebitur, *aliqua nescire*.

90.

Anth. II. 243. ex Catalectis Virgilii. Scazontes.

1. *ite, rh. ampullae*] Wagnerus. *iste hinc inanes ite rethorum manipulle* ms. Helmst. *ite hinc inanes rhetorum manipli* vulgo corrupte.

2. *inflata rore non*] *inflata n... non* ms. Voss.

verba] mss. Wagnerus. *turba* ex coni. Scalig. vulgo.

3. *et vos* etc.] vulgo, nec aliter Wagnerus: *et vos Aelique Tarquitique Varroque* Is. Vossius improbante Schradero in Emendatt. Praef. p. XXXIV. — Albutius Silus a Suetonio de clar. rhet. c. 6. memoratur. De Arquitio nihil constat. Sed quomodo *Silus* primam syllabam brevem habeat, nescio.

4. *natio*] *vario* ms. Voss.

6. *curarum*] *tuarum* ms. Voss.

9. *Syronis*] *Sironis* ms. Voss. *Scironis* vulgo.

10. *vindicabimus*] *vindicamus* ms. Voss.

11. *vos q. lim. saevae*] corruptum. *Ite hinc camenae vos limite sene* ms. Voss. *ite hinc Camoenae. nam nos quoque limite saevae* ms. ap. B. *Ite hinc Camoenae, vosque nam mihi laevae* vel *saevae* Oudend. *Ite h. C., limine ite vos actae* Fiedlerus in Iahn. Ann. 1831. F. II. p. 201. *I. h. C., vos quoque ite suaves* Wagnerus (quod retractavit in Add. p. 600.). *Ite hinc, Camenae, vos item, leves, ite* V. D.

13. *et tamen*] *et in meas* ms. Voss.

91.

Anth. III. 142.

1. *Arretine*] *arietine* ms. Voss. *Surrentine* Schraderus Add. T. II. p. 740. *Abietine* ms. Thu. 8071.

decorate] i. e. in magno honore fuisti, dum in abaco patrum eras. *mensis decor ante paternis* Scal.

2. *ante manum medici*] Gronov. *ante man medici* ms. *Ante Maii medici* vulgo. *ante manus medici* ms. Thuan. 8069 et 8071. Antequam medici manus te attigit, salvus eras.

92.

Anth. III. 248. ex Catalectis Virgilii.

1. *scilicet*] *si licet* ms. Voss.

2. *putus*] inest quaedam lasciviae et obscaenitatis notio, quae in *puero*, etsi hoc vocabulum idem proprie significat, abest.

3. *praecepta*] i. e. artis metricae: *putus* enim prima longa dicitur. Conf. Weichert. Poet. lat. Reliq. p. 119.

93.

Anth. III. 249. ex Catalectis Virgilii. Virgilio a Niebuhrio quoque vindicatur in Hist. Rom. T. I. p. 204.

1. *Syronis*] *Sironis* ms. Voss. *Scironis* vulgo.

2. *tum quoque*] Schrader. Emendat. p. 32. *tu quoque* vulgo. *sic quoque* B. ad T. I. p. 368.

4. *tristius*] *tritius* ms. Voss.

5. *commendo*] *commendo primisque patrem. tu eris illi M. q. f. quodve C. p.* ms. Voss.

94.

Anth. III. 250. ex Catalectis Virgilii.

1. *Delia*] *Delia saepe tibi venit, sed, Tucca, videre*
Non licet. occulitur limine clausa viri.
Delia saepe tibi venit, neque adhuc mihi. namque
Si occulitur, longe est, tangere quod nequeas.

Venerit aut iam iam tibi: sed mihi nuncius iste
Quid prodest? illi dicito, quae rediit.

Scaliger. *De qua Tucca tibi venit, sed saepe videre*

— —

De qua saepe tibi etc.

vulgo.

95.

Anth. III. 268. In codice Huydecoperiano titulus est *Virgilii de Octaviano versus.* Legitur inter Ausonii epigrammata p. 68. In ms. Thuaneo et Regio Colbertino C. Iulio Caesari tribuitur. (Conf. Seebod. Archiv 1824. p. 594.)

1. *dum dubitat natura*] *dum natura marem dubitat faceretne puellam* ms. Voss. in Add. T. I. p. 748.

2. *natus es*] mss. Salm. Voss. Thuan. uterque Reg. Colbert. *factus es* vulgo.

96.

Anth. III. 270. In cod. Salmasiano Virgilio tribuitur.

1. *tibi*] *ubi* ms. Thuan. n. 8069.

Bacchi] *bacci* ms. Salm.

97.

Recepi epigramma ex Donati Vita Virgilii c. 7. *Poeticam puer adhuc auspicatus, in Balistam ludi [gladiatorii] magistrum, ob infamiam latrociniorum coopertum lapidibus, distichon fecit.* Cur vocab. *gladiatorii* interpolatum esse putem, ex Phocae Vita Virgilii vs. 41. apparet: *Tum Ballista rudem lingua titubante receptum Instituit primum, quem nox armabat, in umbris Grassari solitum: crimen doctrina tegebat. Mox patefacta viri pressa est audacia saxis. Incidit titulum iuvenis, quo pignora vatis Edidit. Auspiciis suffecit poena magistri.*

98.

Anth. II. 198. ex Donati Vita Virgilii c. 14. V. Münter Nachrichten von Neapel und Sicil. p. 41. Morgenstern Reise in Italien T. I. p. 110—115. — In ms. Thuaneo inscribitur *Epitaphium Virgilii, quod sibi ipse moriens fecerat.*

99.

Anth. III. 143.

2. *quod cogitur*] non liquet. *Quod iuvat est dulce quod cogit alta mors est* ms. Thuan. 8069. — In Thuan. 8071. vulgata extat.

100.

Anth. II. 123. ex Catalectis Virgilii. — In Pompeium Magnum aut in Mithridatem regem dictum epigramma putat Scaliger; in Mithridatem

Ruhukenius ad Velleium II. 18, 3. p. 127.; in Alexandrum Magnum Oudendorpius; in Antonium Langius apud Wagnerum; Wagnerus ipse amplius deliberandum censet.

1. *valido*] *video* ms. Voss.

2. *coeli*] *regni* ms. Voss.

3. *terrarum hic bello*] *terrore hic belli* Ruhnk.
magnum] *Magnus* i. e. Pompeius B.

4. *hic populos*] ms. Voss. *et populos* vulgo.

5. *servitium iam iam tibi*, *R.*] ms. Voss. Ruhnk. *servitium tibi iam tibi*, *Roma* vulgo et Wagner.

7. *certamine*] *conamine* vel *molimine* B.

9. *Deum*] ms. Voss. *Deae* vulgo.
tali — nutu] tali arbitrio.

10. *dedit*] *premit* Ruhnk.; conf. adnot. Wagneri.

101.

Anth. II. 124. ex Catalectis Virgilii. Heynius Antonium Musam, non medicum illum Augusti, sed rhetorem intelligit; Andreas Schottus autem et medicum et rhetorem unum eumdemque esse coniicit in libro de claris apud Senecam rhetoribus p. 414. Opp. Senecae a. 1628.

2. *tangere*] *pangere* ms. Voss.

5. *cui Venus*] *convenit* ms. Voss.
ante alios, divi] legendum vel *ante alios divos* vel *ante alios divum*, ita ut Venus et Gratiae omnia dedisse Antonio Musae dicantur.

6. *Musa*] *multa* ms. Voss.

7. *Phoebus, chorus i. Phoebi*] *Phoebi chorus ipseque Phoebus* Scalig. Wagner.

10. *Clio tam*] Casaubon. *Clio nam* vulgo. *Pitho* Fiedler.

12. *contra ut sit*] Conf. Hand. Tursellin. T. II. p. 111. „gesetzt auch, dass du meine Liebe darum nicht erwiederst.

102.

Anth. II. 130. ex Catalectis Virgilii. Parodia est Catulliani carminis quarti, ac sub nomine Sabini Ventidius Bassus, qui ex mulione consul factus est extrema parte anni 711., intelligitur. In eumdem aliud epigramma in Anth. II. 129. legitur.

6. *et hoc negat*] ex Catullo recepi. *neque hoc negat* vulgo.
Tryphonis–Caeruli] Trypho et Caerulus nomina mulionum.

8. *Quintio*] submulionem se ante fuisse ait Quintii nescio cuius. — *equitio* H.

9. *adtotonse*] i. e. adtotondisse. Livineius, Wagner. *adtondisse* vulgo, metro invito, quia secunda brevis esse debet. *adtodisse* Scal.
bidente — forcipe] *forfice* Heynius (tacente Wagnero). Conf. Böttigeri librum, quem inscripsit: Die Sabinerinn T. I. p. 312., ubi *forceps* et *forfex* idem esse vocabulum docet. „Die Alten bedienten sich

da, wo wir Scheeren gebrauchen, nur eines scharfen Messers. Es ist selbst von der Kritik noch sehr unentschieden, ob nicht das Wort forfex, forficula, welches eigentlich nur nach der Autorität des Servius für unsere Scheeren gesetzt wird, nicht eine bloss verschiedene Aussprache des ursprünglichen forceps (das heisst foriceps, ein Herausnehmer. S. Lenneps Etymologic. p. 1206.) forcipula gewesen sey. Je älter und besser die Handschriften sind, desto häufiger findet man überall das ältere Wort forceps anstatt der spätern Leseart forfex. S. Heinse zu Ovids Met. VI, 555. und Oudendorp zum Sueton. S. 292. Ich behaupte daher, dass eigentlich alles, was sie forfex und forficula nannten, nur von Zangen und Zwickeisen zu verstehen sey, so sehr sich auch der gelehrte Rhodius ad Scribon. c. 55. p. 93. Mühe gegeben hat, diess genau zu unterscheiden. Daher wird forfex auch vom Pelikan oder dem Instrument, womit die Zähne ausgenommen werden, von den Alten gebraucht." Haec observatio Böttigeri docet, mutandam non fuisse librorum lectionem.

10. *ne qua sordidum*] *ne quis iorion* mss. Voss. „Iungendum *dura qua iuba*" Wagner. ad Virg. A. I, 8.

14. *ultima ex origine Tua*] *ultima ex origine. Tua* vulgo. Mutavi distinctionem Catullo suasore.

16. *deposisse*] i. e. deposivisse. Scal. Wagner. *deposuisse* vulgo.

17. *orbitosa millia*] i. e. milliaria: vias orbitosas intelligit. Sic Gesnerus in Thes.

18. *iugum tulisse*] i. e. mularum partes suscepisse, si una alterave defessa erat. De subiecto infinitivorum *stetisse, deposisse, tulisse* dubitatur: sed comparatio Catulliani carminis, ubi in paribus versibus *phaselus* subiectum est, docet, hic quoque *Sabinum* intelligendum esse. Wagnerus vero haec omnia non ad ipsum Sabinum, sed repetito ex vs. 19. subiecto ad mulas eius referenda esse dixit. Id nimis quaesitum esse videtur, nec quisquam ad v. 14. *ultima ex origine tua stetisse dicit* aliud subiectum nisi Sabinum intelligere potest, praesertim cum *mula* in praecedentibus versibus non memoretur.

laeva — mula] Scal. Salmas. ad Solin. p. 40. Schraderus in Emendatt. p. XXXVI. *iugum tulisse: laeva, sive dextera Strigare mulas, sive utrumque coeperat* vulgo.

19. *strigare*] i. e. interquiescere, quod in striga castrorum equi faciunt. Strigare vel quiescere vel lassum defectumque esse significat. Phaedr. Fab. III. 6, 9. *Nam ubi strigandum et ubi currendum sit, scio.*

sive utrumque coeperat] Nansius atque Wagnerus optime senserunt, excidisse post v. 19. versiculum: lacunam enim Catulliani versus produnt:

et inde tot per impotentia freta
herum tulisse, laeva sive dextera
vocaret aura, sive utrumque Iupiter
simul secundus incidisset in pedem.

Sensus eius versus, qui deest, hic fere est: sive laeva vel dextera mula defatigari, sive utraque a mala pesti invadi coeperat. Nansius supplevit *sive utrumque coeperat, Et haec et illa conquiescere in latus*, Waguerus *sive utrimque coeperat Pari citata currere impetu viam.* Ii vero, qui causam lacunae perspicere negabunt, leviorem medicinam adhibere malent, coniecturam Salmasii ad Solin. p. 40. amplectendo

sive utrimque coeperat.

22. *praeter*] Salm. *propter* vulgo.

23. *paterna lora*] Sabinus, antequam magistratum curulem capiebat, lora a patre accepta et pectinem, mulionis utensilia, diis vovit.

proximumque] i. e. „iuxta lora suspensum, eodem pariete." Wagner. *buxinumque* Heins.

26. *Castor*] Castor et Pollux numismatum consularium insignia sunt.

103.

Anth. II. 244. ex Catalectis Virgilii.

1. *Socer*] cui nomen Atilius, ut ex epigr. sequenti patet.

alteri] i. e. genero suo.

2. *putidum*] *impudicum* ms. Voss.

3. *tuone*] Scalig. Wagner. *tuoque* vulgo.

ah! tuo] Oudend. *heu tuo* Scal. *et tuo* vulgo.

4. *stupore*] stupor pro homine stupido. Catull. XVIII, 21. *talis ille meus stupor nihil videt, nihil audit.*

pressa] i. e. fututa.

abibit] *rus habitet mihi* ms. Voss.

Hei mihi!] H. Scal. Wagner. *et mihi* vulgo.

5. *pertinet*] *percinat* mss. Voss. *personat* Tollius.

6. *gener*] Catullus enim XXVII, 25. dixit:

Eone nomine imperator unice
Socer generque perdidistis omnia.

Ideo Spengelius (Archiv v. Seebode 1828. F. IV. p. 114.) hic quoque *socer generque* correxit inprobante Wagnero.

104.

Anth. II. 245. ex Catalectis Virgilii.

1. *putidum*] *repuditum* ms. Voss.

5. *Atilium*] eumdem a Suetonio Aug. 86. memorari, ubi Annii Cimbri mentio fit, Tristanus putabat. Hanc opinionem omni fide carere, demonstrat Huschkius De C. Annio Cimbro p. 14.

8. *herneam*] „hernea vel hirnea, quae vasis potorii genus est, pro ipso patre vinolento ponitur, et genero pro altera coniuge et filia Atilii assignatur." Heyn. Conf. Schneider. ad Caton. de Re rust. c. 81.

9. *Thalassio*] *Thalassio*, *Thalasso* ms. Voss. Correxit B. versum ex Mario Victorino A. Gr. III. p. 2585. „Facit versum iambicum trimetrum tam *Simonides* quam *negotio*, repetitum ter, haud alias quam

aiunt fecisse Virgilium nostrum iambico epigrammate *Thalassio Thalassio Thalassio.*"

105.

Anth. II. 246. ex Catalectis Virgilii. Iambici senarii et quaternarii, quo metro decem priores Epodon Horatii sunt compositi. *Lucium Camerium*, in quem Catullus carmen 53., quod ex hendecasyllabis contra leges grammaticorum pugnantibus constat, scripsit, Achilles Statius intelligit.

1. *iacere*] i. e. animo deiectum esse B.

possum] edd. Vicent. Brix. Venet. Wagner. *possim* vulgo.

2. *vectari freta*] ut mare navigare, das Meer befahren. *vectari in freta* Oudend.

3. *aut aestum*] *nec aestum* mss. *aestum nec* Oudend., quod praefero, si in nullo codice *aut* legitur.

5. *mihi ira*] *mihi re* edd. antt. *mihi irae* B.

6. *adsiem*] Wagnerus antique pro *adsim*, quod vulgo legitur metro obstante. *qua sat sim* Scal. *qua iam adsim* Oudend. *quis adsim* Iahnius.

7. *et prostitutae*] valet contubernium *i.* e. memoria violatae sororis recentissima est. *et prestite turpe contubernium sororis quid me incitas* ms. Voss. *hei prostitutae* Scriv. *en prost.* H.

10. *sed furta*] *Caesaris sed furtim* ms. Voss. *si furta* Scriv.

11. *helluato*] *levato* ms. Voss.

14. *udaeque*] *utque* ms. Voss. mox *clamatum insuper.*

17. *femina*] *feminam* vocat cinaedum. *Quid palluisti? feminane an loci dolent?* I. Douza, quod in Add. T. II. p. 728. corrigendum putat B. *Quid palluisti? femina an loci dolent?* ipse metri inscius: *femina* enim sive *femora* primam brevem habet. Sed tota emendatio repudiari debet.

19. *non me vocabis*] „Enarraverat *is*, in quem haec scripta sunt, ut videtur, quae poeta commiserat pudenda; at foediora hic illi exprobrat. Quod cum ita efferat *Non me vocabis* etc., acrius eum urit sugillatque, ea, quae ille sibi obiecerat, comparans cum illius flagitiis multo taetrioribus." Wagner. *nonne vocabis* ms. Voss.

Cotyttia] De Cotyttiis et de toto hoc loco scripsit Lobeckius in Dissert. *De Cotyttiis* 1828. Regiomonti, quae *Aglaophamo* quoque inserta est.

21. *in crocotula*] Oudend. Lobeck. l. l. p. 11. Wagner. *in crocotulam* vulgo,

Movere lumbos nec dein, crocotulae
Prensis videbo alaribus.

Scal.

23. *flavumque propter Thybrim ol.*] ms. Helmst. Douza, Wagner. *propter* dat etiam ms. Rehdig. *flavum prope Thybrim et olentis nauticum* vulgo, metro obstante, quia *prope* ex duabus brevibus constat.

flavum prope et Thybrim te olentes nauticum Oudend. Non videbo invitantem te nautas in ora Tiberina, ubi lasciva nautarum gaudia (ludi Tiberini) celebrabantur, ut te paedicent.

28. *duces*] ms. Voss. B. *ducis* Scalig. *Dapesque Ditis luridas* B. Add. T. II. p. 728.

29. *quibus* etc.] *Quibus repletus ut salivosis aquis*
Os usque lambis eaviis
Et aestuantes noete solvi pantices
Obesam ad uxorem redis.

Scal. *quibus repletus, ut salivosis sacris!* Wagner. i. e. lautissimis pontificum epulis; hinc illa saliva. — *aquae salivosae* i. e. saliva (das Mundwasser), quae praesente lauto convivio esurienti movetur.

31. *noete solvis*] i. e. solvis nocte ventris onus. *nocte* dat Scal. Wagner. *dente* Eldick. Add. T. II. p. 728. *docte* vulgo, quod in metrum peccat. *dote* ms. Voss.

32. *olusque lambis*] Colvius, Wagner. *ossusque labissanus* ms. Voss. *hossusque* ms. Rehdig. *os usque lambis* vulgo.

34. *et*] *en* Scriv. B. conf. Anth. III. 153. *Quisquis es — et nomen dicam: color omnia cogit!*

35. *an*] *en* Scriv.

36. *genuini*] scil. dentes. Die Backenzähne.

39. *herniosi*] herniosus aut pro vinolento ponitur, ut in epigr. praecedenti *hernea* vel *erneum*, aut pro eo, qui herniam patitur (der an einem Bruch leidet).

106.

Anth. II. 122. ex Catalectis Virgilii. Wernsd. Po. lat. T. II. p. 200. Virgilio vindicat Schraderus in Emendatt. p. XXXIII., sed Wagnerus eius esse negat. Assentitur Medenbach Wakker. in Amoen. litt. p. 20. Equidem eidem auctori eam tribuo, qui elegias de Maecenate moribundo scripsit. Nihil similius umquam vidi.

3. *victor*] *victoria est magni: magnum decus ecce triumpho* ms. Voss.

6. *Oenides*] *Eonides* ms. Voss.

7. *nostros*] *doctos* Wagner.

15. *carmina, quae Pylium*] in ms. Helmst. hic versus deest. *carmina, quae nimium* Langius ap. Wagn. Repetitionem eiusdem hemistichii in hoc auctore ferendam puto, praesertim cum in ipso hoc carmine multa similia legantur. In v. 1. *Pauca mihi — Pauca mihi.* 3. *Victor — Victor.* 21. *Certatim ornabant — divae — Certatim divae.* 39. *praemia — praemia.* 57. *ipsa — ipsa.* Hae repetitiones in elegiis quoque de Maecenate creberrimae sunt.

21. *heroïda*] Sulpiciam, Servii Sulpicii oratoris filiam.
divae] *divi* B. Heyn.

23. *alias*] *alios* ms. Voss.

24. *altera* etc.] Munckerus ad Hyginum fab. 185. Wagnerus. *alter non famam dixerit ipse prior* vulgo.

29. *diu volucrum*] *diu multum certamine* ms. Voss.

30. *Graiae quam*] *gravidae quod* ms. Voss.

31. *inpius*] *ipsius* ms. Voss.

32. *Eleis*] *similis* ms. Voss.

34. *inmitti expertae*] Scal. Wagn. *inmitti exspectant* vulgo.

35. *cuius et ob raptum*] *non ocius raptum pulsi* ed. Veneta. *non ab aviis raptum* ms. Voss. An legendum *non cuius ob raptum* vel *non ob cuius raptum*, ita ut *cuius* monosyllabum sit? i. e. non illa, cuius ob violationem etc.

44. *tam procul*] Wagn. pro toto versu alium desiderat, ut *tam procul ignoto bella ciere solo.* — *Tam procul amotos, tam procul a patria* Langius ap. Wagn.

45. *iam frigora, iamque*] *iam sidera iamque calores* ms. Voss. *nunc frigora, nuncque calores* vulgo.

46. *stertere*] *sternere* ms. Voss. „id non spernendum fortasse, ita *sterni* absolute ap. Plin. Epist. VII. 27, 7. *ubi coepit advesperascere, iubet sterni sibi in prima domus parte.*" Wagn. Ac profecto *stertere* aliquid inepti habere videtur.

48. *saepe mare audendo*] Broukhusius, Schrader. in Emendat. p. 35. vulgo. *saepe audendo mari* ms. Voss. De *o* gerundii v. Ramsh. Lat. Gr. p. 1046.

50. *non meminisse*] ms. Helmstad. *non monuisse* ms. Voss. *nec timuisse* vulgo. Conf. Propert. I. 12, 16. *Communis nec meminisse deos.*

51. *perituraque*] *periuria* ms. Voss. *periure* ms. Helmst. *perituraque millia, gentes.* B. *periuraeque ultima gentis* Oudend. Nunc Messalae Afros bello petunt, cuius gentis millia peritura sunt.

59. *nos ea*] i. e. nos carmina Messalae attingere conabimur.

61. *si laudes*] i. e. si laudes carminum tuorum aemuler.

humili sit adire] i. e. liceat humili carmine laudibus me adiungere Messalae poetae. Nec aliter legendum monuit Barthius. *humili licet utar avena* Wagner. *si laudem adspirarem, humilis sed audire cyrenas* ms. Helmst. [In context. lege *sit* pro *sed.*]

> *Nosne ea, quae tecum finxerunt carmina Divi*
> *Cynthius, etc.*
> *Si laudem adspirare humili licet arte Camenae,*
> *Si patrio Graios promere ab ore sales*
> *Possumus; optatis etc.*

Oudend. Add. T. II. p. 723.

> *Si laudes adspirem, humili sit adire Camenas:*
> *Sin patrio Graios carmine habere sales*
> *Possumus,* —

Med. Wakker. Amoen. litt. p. 20.

107.

Anth. III. 293. Carmen venustissimum, nuper editum a Sillgio in T. IV. Virgilii Wagneriani. Conf. Wernsdorf. Po. lat. T. I. p. 648.

1. *Syrisca*] *Syrissa* Ilgen. Est nomen servae, ut *Syrus* servum significat.

4. *calamos*] i. e. crotala.

5. *abesse*] in itinere esse; draussen auf der Strasse seyn.

6. *quam potum*] Ilgen. Sillig. *quid potum viduo* ms. Gudii. *quam potius* vulgo.

7. *obbae*] Il. Ilgen. Sillig. *sunt cuppae, calices* vulgo. *sunt topia et calybae, cyathi* Scalig. Wernsd.

8. *trichila*] pergula.

11. *defusa*] mss. Voss. Petav. Scal. Ilgen. Sillig. Stern ad Gratium v. 474. — *diffusa* vulgo.

12. *est crepitans*] ms. Gud. Ilgen. Sillig. *est strepitans* vulgo.

13. *sunt et Corycio iunctae*] B. Sillig. *sunt et Cecropio iunctae* (*vinctae* ms. Gud.) *de flore coronae* mss. Voss. Leid. *sunt etiam croceo violae de flore corollae* vulgo.

15. *sunt et*] mss. Voss. Leid. Sillig. *et quae virgineo* vulgo.

16. *quae niveis*] ms. Voss. Sillig. *lilia vimineis* vulgo.

17. *scirpea*] ms. Leid. Sillig. *iuncea* vulgo.

18. *autumnalis — deae*] mss. Voss. Leid. Gud. Sillig. *autumnali — die* vulgo.

22. *et pendens*] ms. Helmstad. *est p.* vulgo. Hoc distichon praecedenti praeponendum esse, concinnitas postulat.

25. *huic Cybelista* etc.] Sillig. i. e. „*Gallus ad Priapum venit hac cum prece: asellus quam maxime fessus amplius ire nequit. Coactus sum hac in caupona devertere, quod non nisi timidus facia, gnarus tibi, Priape, asinum omnium invisissimum esse animal.*" — *Huc Alibida veni: fessus iam sudat asellus: Parce illi, vestrum delicium est asinus* vulgo. v. B. ad T. II. p. 372.

33. *formosus t. decerpens*] Sillig. ex ms. Gud. *candida formosae decerpes* vulgo.

37. *pereat — curat*] Sillig. Ilgen. ex mss. *pereant — curant* vulgo.

108.

Anth. T. II. p. 649. Inscribitur in ms. Petav. *Virgilii Maronis Dirae*, in ms. Thuan. Voss. *Dirae Maronis*, in ms. Mediceo *P. Virgilii Maronis Dirarum liber.* In Donati Vita Virgilii atque in Servii praefatione ad Aeneidem tribuuntur Virgilio Dirae. Scaliger vero, quem postea omnes sunt secuti, Valerio Catoni, grammatico, cuius vitam breviter Suetonius descripsit, vindicat. Naekius, Putschius, C. Fr. Hermannus totum hoc fragmentum in duo carmina diviserunt, quorum alterum a v. 104. incipit. Dedi recensionem Putschii.

7. *fient — avena*] Putsch. ex mss. *fuerit — avena* vulgo. Displicet Putschii lectio. *multa prius, fiet quam non mea libera avena* Weber.

9. *inpia. Trinacriae*] vulgo abest interpunctio.

vobis] *nobis* vulgo.

13. *fontes*] *montes* vulgo. Displicet P. lectio.

20. *hinc*] *haec* vulgo.

21. *quae pingunt verna*] *quas pingit avena* vulgo.

22. *spiritus! Agri*] *spiritus agri* vulgo.

26. *lusibus*] *ludimus* vulgo.

28. *tonderis*] *tondemus* vulgo. *tondebis* Web.

30. *carmen, militis*] *carmen. Militis* vulgo.

31. *succidet*] *succedet* vulgo.

32. *umbrae. Formosior*] *umbrae, formosior* v.

35. *flagrabit*] *flagrabunt* v.

37. *Threcis*] *Thracis* v.

41. *non iterum*] *noscet iter, ducens Erebo tua Lydia Ditis* v. Displicet P. lectio.

44. *arb. coni. et ardor*] *arboribus, coniungat et arbor* v.

45. *pertica qua*] *p. quae* v.

48. *vestris*] *vitreis* Heins.

52. *pastus I. ign.*] *pastor I. i.* v.

53. *Libye*] *Libycae* v.

63. *haec, N., tuas in f.*] *si minus, heu, Neptune, tuis infundimus aris* v.

65. *semper flumina*] *flumina semper* v.

66. *merito omnia dicis*] *merita omnia, dixi* v.

69. *rimantibus*] *remeantibus* v.

75. *dicit*] *dicat* v.

76. *fumantes*] *spumantes* v.

78. *queis domini* etc.] *queis dominis infesta minantes stagna relinquant* v. Scaliger coniecit:

Qui dominis infesta minantes stagna relinquant. et sic Weber. Sed v. 79. non liquet.

82. *praetorum*] *pratorum* v.

88. *campis nec abire*] *campos nec adire* v. *campos audire licebit* mss. Naek. Web.

103. *licebit*] *iuvabit* v.

105. *quod*] *quo* v.

106. *nostrum*] *vestrum* v.

133. *dolorem*] *dolore* v.

140. *fuisti*] *fuisset* v.

143. *excurrunt? Atqui*] *excurrens, atque* v. *inque vicem Phoebi currunt, atque* Web.

144. *tui*] *tua* v.

147. *et quem* etc.] *Phoebe gerens in te laurus celebravit amorem,*
Et quem pompa deum non silvis fama locuta est.

v. *Phoebe recens in te laurus celebravit amorem;*
Et quae pompa deum (nisi silvis fama locuta est)
Omnia vos nostis, secum sua gaudia gestat,
Aut inspersa m. videt. Web.

148. *omnia coelestes* etc.] ***Omnia vos estis: secum sua gaudia gestat*** v.

149. *vident*] *videt* v.

157. *vittam*] *vitam* v.

158. *nexae*] *noxae* v.

164. *fata*] *vota* v.

169. *et, quocum*] *et mecum* v. *et quicum* Naek. Web.

170. *quoties super*] *quos insuper* v.

171. *Cypria*] *candida* v.

174. *turpabat malas*] *turpabatque mala fuligine barbam* v.

177. *aurea proles*] *aurea promo* v.

181. *pro sera*] *et sera* v.

182. *fata — partis*] *Tanta meae vitae cordis f. r.* v.

109.

Anth. II. 119. Ms. Voss. inscribit: *Incipit Maecenas Virgilii*, ms. Petri Servii: ***Maecenas Maronis.*** Pedoni Albinovano vindicabat Scaliger, Meibomius, Meinekius. Scholastici alicuius poetae carmen esse, iudicavit Burmannus uterque, Wernsdorfius in Poet. lat. T. II. p. 177., Weichert. in Poet. lat. Reliq. p. 449. Thesis scholastica est de Maecenate. Sententiae abruptae, sermo contortus, mera declamatio. Simillima est haec elegia Pentadii carminibus, quod inde a v. 93 — 102. maxime patet.

1. *iuvenis*] nescio cuius.

3. *enim — et iam*] ms. Scalig. *deflendus erat tam candidus et tam* vulgo. *deflendus enim t. c. et tam* Wernsd. Maecenas aeque atque iuvenis deflendus est, quippe dignus, qui avo suo superstes esset.

4. *avo*] avum maternum et paternum Maecenatis Horatius laudat in Serm. I. 6, 3. Conf. Müller. Die Etrusker T. I. p. 416.

5. *ratis, n. d. carina*] navem Charontis designat more umbratico. Quare dubito, an emendandus sit locus, ut multi volunt. *ratis n. d. rapinis* Oudend. *ratis n. d. carinis* ms. Voss. *irreligata vadis numquam defessa carina* Piersonus Add. T. II. p. 719. *irreligata navis numquam defessa Charontis* Cannegieter. Add. ibidem. *ratis numquam defessa Charontis* Iacobs. Spec. Emend. p. 74. *ratis, numquam defessa rapina* H.

6. *it*] *et* mss. Serv. et Voss. *it redit inmensos semper onusta lacus* Piersonus.

8. *rapit sed tamen*] legendum cum B. Wernsd. *non oblita tamen sed rapit usque senes. — non oblita tamen sed repetitque senes* ms.

Scalig. et Leid. et Serv. (ni fallor). *non oblita tamen, sed repetit et senex* ms. Voss. *non oblita tamen subripit usque senes* Scriverius. *non o p p l e t a rapit sed tamen illa senes* Cannegieter. *non oblita tamen subripit atque senes* Scalig.

9. *usus amici*] i. e. usus amicitiae. — *usus amicus* i. e. familiaris usus Oudend. *usus: amici Lollius hoc ergo* Eldiek. Add. T. II. p. 719., „ut *ergo* pro caussa, gratia accipiatur, et sensus sit: *in amici sui Maecenatis gratiam Lollius hoc carmen a me impetravit.*"

10. *Lollius*] M. Lollius Palicanus. B.

11. *vobis*] ms. Scal. i. e. tibi et Caesari. *fidus eras nobis* ms. Serv. bini Vossiani. *fidus eram nobis* Meinek. i. e. Lollio et Maecenati, quia Caesarianus eram et vos quoque eratis Caesariani. — *fidus erat nobis* vulgo.

12. *similem*] *fidem* ms. Leid. a 1m.

13. *Etrusce, genus*] ms. Scalig. Voss. *Etruscae* ms. Voss. alt.

regis eras genus Etrusci: tu Caesaris almi
dextera, Romanue tu vigil u. eras.

vulgo.

almi] *alti* H.

14. *et tu*] ms. Voss., qui dat *dextra Romanae et tu.* deest *et* vulgo.

vigil urbis] ut v. 27. *custos urbis,* i. e. praefectus urbis. Ruhnk. ad Vellei. p. 391. l. II. 98.

16. *posse*] mss. Wernsd. *velle* vulgo.

17. *docta — artes*] *doctas — artes* mss. Serv. Voss.

20. *litore in extremo*] *litore Erythraeo, quas humus Inda fovet* B. inprob. Piersono Add. T. II. p. 719.

21. *discinctus* etc.] *disiunctus* ms. Voss. *quod si disiunctus* ms. Leid.

carpitur unum] c. *una* ms. Serv. *una* ms. Voss. *quod discinctus eras animo (quod carpitur unum)* B. *quod discinctus eras (namque id prope carpitur unum) Diluitur vitae simplicitate tuae* H. *Quod discinctus eras, animo quoque, carpitur, illud Diluitur nivea simplicitate tua* Med. Wakker. p. 26. *Quod discinctus eras nimium, quod carpitur unum, Diluitur vitae simplicitate tuae.* V. D. (an Ruhnkenius?) apud Med. Wakker. *Quod discinctus eras, animus quoque carpit iniquus* Iacobs. p. 75. *Diluis at vitae simplicitate tuae* Oudend.

23. *aurea Virgo*] Astraea.

24. *pulsa fugit*] v. Bentlei. ad Hor. Serm. I. 6, 13. *unde Superbus Tarquinius regno pulsus fugit.* Heindorfius observat, nostro loco praesenti *fugit* significari *usque fugit* (fugit drückt das fortdauernde Fliehen aus).

25. *Livide*] Scal. *livida* ms. Scal. *invide* vulgo.

27. *erat*] *eras* ms. Serv.

hospes] ms. Scal. Leid. — *hospes* pro praefecto urbis a Symmacho quoque usurpatur. II. 148. — *obses* mss. Salmas. Voss. Serv. Wernsd.

28. *num tibi*] *nunc tibi* ms. Scal. *nuncubi* Scal.

29. *spoliavit*] *spoliavit euntem* ms. Serv. *violavit* ms. Leid.

30. *ipse*] *ense* Serv.

32. *maior res*] *triumphos maiores; maius abstinuisse fuis* mss. Leid. Voss. Serv.

33. *cadentes*] Schraderus Add. T. I. p. 730. Conf. B. ad Propert. III. 14, 4. *et cadit in patulos Nympha Aniena lacus.* Maecenatem delectatum esse aquarum fragoribus (durch Wasserfälle) Seneca scribit De Provid. 3. — *canentes* mss. vulgo. *canoras* Gorallus.

34. *certa*] *culta* Francius.

37. *marmora*] *marmora* et *monumenta* est ἓν διὰ δυοῖν pro *monumentis marmoreis.* — *marmora minaei* ms. Scal. *marmora Smyrnaei* Scal. *marmora minei* ms. Helmstad. *marmorea Aonii* Scal. H. Schraderus, B. i. e. poetarum carmina superant aedes marmoreas. *barbara Maeonii* Eldick. Add. T. II. p. 720.

39. *inpiger*] *ingere* ms. Voss. *integer* Tollius. *defunctus erat c. inpiger idem Militia Augusti Martis et* H. *defunctus erat c. i. idem Militia Augusti fortiter, usque pius* Oudend.

40. *fortiter, usque*] mss. Voss. Serv. Adverbium convenit cum verbo *defunctus erat* i. e. fortiter semper se gessit. — *fortis et usque* vulgo.

41. *viderunt*] *voluerunt* ms. Voss. *doluerunt* H.

saxa] *vada* Gorallus invito metro.

42. *hostilis — ratis*] *hostiles — rates* mss. Voss. Leid. Serv.

tigna] H. qui dat *hostilis tradere tigna ratis.* — *tigna* pro tabulatis navium. *tradere ligna* Scal. *ligna* vulgo. *lingua* ms. Voss.

44. *iam nunc — tum*] mss. Scal. Leid. *quam tunc ille tener tam gravis h. e.* ms. Leid. alter. *Quam tunc ille tener! quam gravis hostis erat!* vulgo. *quam, nunc ille tener, tam gravis h. e.* ms. Helmst. B. Wernsd.

46. *circum*] *circa* ms. Leid.

ducem] *duces* ms. Serv.

47. *fugientia*] H. vulgo. *fugientis* edd. priores.

48. *fugit*] *ruit* B.

ille] Antonius.

49. *laxarant*] ms. Leid. *laxarunt* vulgo.

cultus] i. e. cultum ac splendorem imperatoris.

50. *omnia*] *otia* Meinek.; placet.

53. *hic*] i. e. Apollo. Med. Wakker. p. 26. Wernsd.

54. *dotalem*] i. e. pretium coniugii obscoeni ap. Propert. III. 9, 31.

habere] *haerere* ms. Leid.

55. *hic*] int. Apollo. Schraderus Add. T. II. p. 720. Med. Wakker. Wernsd. — B. antea Maecenatem intelligebat.

curvaverat arcum] i. e. intenderat arcum. — *arcus* ms. Serv. *Sic tela in profugos tentum c. arcum* H.

56. *exorlentis*] *ecce orientis* B. h. l. ot ad Petron. p. 517. *mox orientis* H. *misit ad extremas mox orientis aquas* Med. Wakker. *misit ad extremas Nili orientis aquas.* Piersonus Add. T. II. p. 720.

57. *Bacche*] Antonium appellat, Bacchum Alexandriae cultu simulantem. itidem v. 66.

58. *iuvante*] *iubants* Rutgersius. *levants* Meibomius errore.

61. *sum memor, et certe memini*] i. e. ich erinnere mich, und zwar erinnere ich mich ganz bestimmt. Conf. Anth. III. 189. *Nuper die quarto, ut recordor et certe,* etc. *Tum memorant certe geminos tibi ducere thyrsos* Oudend. in Antiklotz. p. 62. *tum memorant curru geminas tibi ducere tigres* B.

sic ducere] *dicere thyrso* ms. Serv. Prò *sic* malo *tua ducere thyrsos brachia,* ut mox *tuos talos.*

62. *brachia*] *bacchea* mss. Voss. Leid.

purpurea] B. in Add. T. II. p. 720: *purpuream nivem*, inquit, *pro pulchra et candida exposui. Praeter illos, quos memoravi, adde Philandrum ad Vitruv. p. 299., qui huno locum indicans Albinovanum apud Thylesium purpuream nivem dixisse in elegia, quae incerto auctore legitur de morte Augusti. Illud vocis monstrum Thylesium penitus ignoro.* Bardilius V. C. monet, hoc extare in Antonii Thylesii Consentini Opusculis, editis Basileae 1545. 8. p. 80. cap. 8. libelli de coloribus. — Eidem A. Thylesio Cassii Parmensis Orpheus vindicari debet. — *brachia prae pura* Oudend.

63. *et tibi*] *sed tibi* Meinek.

65. *argentata*] *amentata* Scal.

talaria] ms. Scal. Helmstad. Scalig. *sandalia* vulgo. Wernsd. metro obstante, quia in *sandalium* syllaba secunda brevis est ut in Terent. Eun. V. 7, 4. In Smetii vero Prosodia hic ipse versus pro exemplo affertur mediae longae. Hoc vero falsum esse ex graeca lingua demonstrari potest, ubi σανδάλιον ubique correpta secunda invenitur. — *plantaria* B.

66. *vinxerunt*] *vixerunt* ms. Voss. *strinxerunt* H.

67. *mollius*] *mollius es solito nec non temulente locutus* H. *albus es solito* ms. Scal. *balbius es solito* Scal. *mollius es solito matrum de more locutus* Wernsd. ex Virg. A. VII. 357. *mollius es solito tecum tum m. locutus* B. Add. T. II. p. 720. Hoc quoque distichon ad Antonii mollitiem spectat. *mecum* corruptum est.

71. *laetum*] *tecum* mss. Serv. Voss. Leid. *lentum* H. *sic tecum teneram multum lusisse puellam* ms. Helmst.

72. *Nemees iamque*] ms. Serv. *Nemeae iamque* vulgo. *Nemeai atque Erymanthe* Pithoeus ap. B.

73. *numquid*] *ultra non quid* Pith. ap. B.

74. *levisti*] a *lino* livi vel levi. — *levisti morso* ms. Serv. *laevasti* H. *lenisti* vulgo.

75. *te propter*] *percussit propter crebros te Lydia nodos* Oudend.

76. *te propter*] *et propter* B.

77. *tunica — fluente*] ms. Serv. *tunicas — fluentes* vulgo. *faventes* ms. Leid. *foventes* ms. Helmst.

78. *ducere saepe*] intelligendum ex v. 76. *stamina.* (*Ducere stamina* Ovidius dixit in Met. IV. 221.)

Lydia te tunica iussit lasciva fluente
Inter lanificas ducere pensa suas.

H.

Lydia te tunicas iussit lasciva fluentes
Inter lanificas sumere saepe suas.

Med. Wakker. p. 28. Klotz. in Antib. p. 92.

79. *torosa*] *clava, torose,* H. B. Med. Wakker.

iacebat] *iacebant* ms. Serv., recte, si in sequenti *quas* quoque dabit.

80. *suspenso*] *quam pede suspensam* Ruhnk. ap. Med. Wakker.

percutiebat] *praeripiebat* B.

81. *premeret cum iam*] *credebat cum iam premit* mss. Serv. Voss. Leid. *cum iam premet* ms. Helmst. *cum rumperet inpiger* Scal.

83. *tereret*] *terret feliciter* ms. Leid. *tereret feliciter* ms. Voss. *terret velociter* ms. Helmst. *velociter ureret* Gorallus.

87. *Aloidas*] *Oenidas* ms. Scal. *fudit et Enidas* mss. Voss. Leid. *Aolidas* Leid. 2.

88. *in nitidum*] *in* pro instar ponitur, ut exemplis probat Oudend. ad h. l. et Ruhnk. in Praef. ad Schellerum. *in nitidum percubuisse diem* ms. Scal. Voss. *percubuisse bovem* ms. Salm. *procubuisse diem* ms. Leid. Helmst. *in nitidam proc. bovem* i. e. Ionem. Gorallus, Meinek.

89. *ecquis*] *ecquid* mss. Voss. Leid.

90. *amaturo*] *maturo* mss. Voss. Leid.

vina referre] *signa* mss. Voss. Scal. Leid. *digna* H. idque probo propter *referre. referre* pro ferre dictum dicit Wakef. ad Lucret. I. 204.

91. *dum*] sensu caret: si enim cum praecedenti iungendum esset, ad *dum* praeteriti temporis verbum, non praesentis addi debebat. *tam te* Hand. ad Statii Silv. II. 45. *tum te* H. Wernsd.

sacerdos] Ganymedes, qui vinum ministrabat Iovi, sacra quodammodo facit libatque Iovi. *formose lacertos* Wakef. ad Lucret. V. 1068. *formose iacentem* H.

92. *presso molliter*] i. e. molliter impresso (mit sanft eingedrückter Kralle); nec aliter Oudend. Wakef. autem l. l. *presso* per represso explicat. *prensum molliter ungue rapit* B. Hand. ad Statii Silv. II. 45.

ungue rapit] *ingue caput* mss. Voss. Leid.

93. *potiatur*] *patiatur* ms. Scal. *spatietur* Scal.

94. *odorata*] *adorata* mss. Voss. Serv.

95. *victus aret victusque metat*] ms. Serv. B. Wernsd. *victus .. victusque metat* ms. Leid. *victus erat victusque metat* ms. Helmst., ubi 2m. *arat. victor amet victusque metat* ms. Scal. *victorem victus metuat* vulgo.

96. *sternere*] *ternere* mss. Voss. Leid.

97. *dispensant*] *dispensat* mss. Voss. Leid. **dispensat lusus** H.

98. *haec*] tempora.

100. *liberat emerito*] *liberat et merito* mss. Leid. Voss. *libera et emerito* ms. Serv.

101. *conglaciantur*] *conglutinantur* mss. Serv. Voss. Leid. *cum glaciantur* H. B.

102. *egelidos*] *et gelidos* mss. Serv. Voss. Leid. *egelido* ms. Leid. 2.

103. *poterat*] Maecenas.

105. *indulsit*] Caesar. *induxit* ms. Serv. deest hoc distichon in mss. Voss. Leid.

merito] addit poeta. *indulsit merito* vulgo.

ille] Caesar maturo utitur iudicio.

106. *dignus*] i. e. Augustus iudicavit, Maecenatem dignum esse, cui indulgeatur.

107. *Argo*] *ergo saxa parens* mss. Voss. Leid.

Scylleïa] *Scyllaea relegit* Salmasius. *Scylaceïa* H. B. improbante Wernsd. et Med. Wakkero p. 30. Medea, postquam redierat Argo (et in reditu Scyllam praeternavigarat), in agnum mutavit arietem.

108. *Cyaneosque metus*] *Cyaneos fremitus* Is. Vossius.

109. *viscera*] *viscera disiecti mutavit arietis agni Aetas* mss. Serv. Voss. Leid. *viscera directi mutaverat arietis agni* mss. Scal. Helmst. *viscera directi (i. e. dissecti) mutaverat arietis agno* Scal. Salmas. ex ms. ad Solinum p. 838. Meinek. *viscera defecti mutaverat arietis agno* B.

110. *Aeetis, sucis*] B. *Aetes faces omne perita suis* ms. Scal. *Aetas* mss. Voss. Leid. H. *Aeetis fucis omne p. s.* Scal. *Aetias et succis omne p. s.* vulgo. *Aeetis*, (Medea) *succis omniperita suis* Salm. ex ms. ad Solin. p. 838. „*omniperita* ut *omniscius*, *omnipotens*." —

112. *haec utinam*] *o utinam* ms. Serv.

Colchidos] *colchitos* ms. Leid.

113. *revirentibus aetas*] *aestas* mss. Voss. Serv. *revocantibus aestas* ms. Leid.

114. *ergo — redit?*] v. Lachmann. ad Propert. p. 256. *Ver cur non homini* H. *Ver o non homini* Oudend.

115. *cervos decet*] *evos decet esse faventes* ms. Serv. *decet esse, novantes si quorum* aut *paventes? Siccorumque nova cornua fronte vigent?* Wakef. ad Lucret. III. 614. „*siccorum* utique sui roboris atque iuventutis destitutorum, aridorum, senescentium." —

116. *si quorum*] i. e. quorumcunque Oudend. *Si* brachylogia intelligatur: quorum, si omnino aliquorum animalium, cornua rigent.

119. *pascitur*] *nascitur* ms. Scal.

123. *aptus*] *actus* mss. Voss. Leid.

124. 125. desunt aberrante librario in mss. Serv. Voss.

124. *et modo puniceum r. lavante*] ms. Scal. Salmas. Scriver, i. e. du warest werth auf ihrem Lager zu ruhen und, so oft der Morgenthau das in Purpur erglühende Lager badet, warest du werth, das Rosengespann anzuschirren. Hic versus matutinum tempus indicat et cum sequenti iungendus est. *et modo puniceo rore levante torum* vulgo i. e. und wenn der Purpurthau das Lager erfrischt etc. *et modo puniceo membra levare toro* H.

127. *tu*] *te* ms. Voss.

torsisset] scil. Aurora. Aurorae equus respicit, cum bigas retorquet seu reflectit Aurora, die procedente, id est, incipiente, cum Phoebus iam quadrigas agit. B.

128. *respicientis*] *respatiantis* Scal.

129. *chori iuvenum*] Salmas. Wernsd. *quaesivere chori iuvenem sic Hesperon olim, Quem necdum medio solvit in igne Venus* Scal. *quaesivere chori iuvenem sic Hesperon illum* vulgo.

130. *nexum*] i. e. inter astra relatum. Hesperus cito apparet vesperi, citius disparet, sed matutino tempore adversa coeli regione redit Luciferi nomine.

Venus] *nemus* mss. Voss. Serv.

131. *nitentem*] *iuventam* ms. Serv.

133. *hic tibi*] Lucifer, Orientis sidus, Maecenati donare crocum, casiam, balsama dicitur, quia haec aromata, in Oriente nata, in ignem rogi fundi solent.

Corycium] Sic dicitur crocus, quia in monte Coryco praestantissimus nascebatur. *hic e Corycio casias tibi donat* B. *hic tibi narcissum* Oudend. *coritium* ms. Leid.

134. *hic e*] *hic et* mss. Voss. Leid.

135. *redditus*] *redditur* ms. Voss.

137. *ter Pylium*] i. e. Pylium Nestora, tercanum (ut trisaeclisenem) flevere sui. — *Ter Peliam* B. coll. Eleg. ad Messalam v. 15. *ter Pylii flevere suum* Oudend. *ter Phrygium flevere sui* nempe Priamum. Schrader. Add. T. I. p. 733.

138. *dicebantque tamen, non*] mss. Leid. Helmst. *dicebant tamen hunc non satis* vulgo.

139. *annosi*] *annosa* mss. Voss. Leid. Serv.

viciœses] edd. Iunt. et Ascensii. Wakef. ad Lucret. III. 961. *vixisses* vulgo. *vixissem* mss. Voss. Leid.

140. *nente*] *nempe* mss. Serv. Voss. Leid. Helmst. *me dispensante tibi stamina neta f.* Salmas.

141. *nunc ego, quod p.*] int. tibi precor. Scal. *nunc ego quid possum?* vulgo.

142. *librato*] Erde, decke leicht seine Gebeine, und du selbst erhalte deine Last schwebend im Gleichgewicht. Tellurem rogat, ne nimium ossa Maecenatis premat.

143. *tibi*] telluri, tumulo.

110.

Anth. II. 120. In mss. cum praecedenti coniuncta est haec elegia, nec argumentum vel dictio vel mediocritas ingenii ab ea differt. Burmanno etiam peior alterâ esse videbatur: ego nihil interesse puto. Utraque Pentadii seculum non superat. Subscriptio in mss. Leid. Voss. est: *Finit elegia Virgilii Maronis in Maecenatem inventa abhenoe in Dacia.* Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 236.

1. *sic est*] *sic et* ms. Serv.

4. *augustam Drusi — fidem*] I. Fr. Gronovius. i. e. ante Drusum, cuius fides erga Caesarem maxime fuit spectata. *augustam Bruti-fidem* vulgo. *angustam* mss. Voss. Helmst. *abruptam Bruti-fidem* Gorallus. *angustam* sive *funestam Drusi-diem* H. *abruptam Drusi-diem* Iacobs. Spec. Emend. p. 72.

6. *et magnum*] *est m.* ms. Voss. Conf. Consolatio ad Liviam de morte Drusi 39. *Caesaris illud opus, voti pars altera vestri, Occidit.*

7. *discedo*] *Dissidio vellemque prius* mss. Leid. Scal. prob. Scal. B. *diseidio* mss. Leid. Serv. Voss. Helmst.

dixit] *dicit* mss. Voss. Leid.

8. *incidit*] *impediit* vel *invidit* H. *ineiditque puer* ms. Serv.

9. *manifestus*] *male festus erat: moriens* H.

11. *si tamen*] *sed tamen* Cannegieter. Add. T. II. p. 721.

12. *dum morior: satis est*] ms. Helmst. *dum moriorque, satis.* vulgo. *dum moriorque, sat est* H. Pithoeus.

15. *mihi*] *tibi* ms. Serv.

16. *te*] mss. Scal. Leid. Helmst. Wernsd. „Ultra quietem sub terra levi nihil quidquam a te opto, quod tu pro potestate tua honoris causa mihi mortuo praestare possis. Id tantum velim, ut mei sis memor.“ *me* vulgo. *Te* praestat, quia sequitur *Sed meminisse velim*, ad quod *te* intelligitur. *nec tamen hoc ultra te doluisse velim* H. *hoc potuisse* mss. Voss. Leid. alt.

17. *illic*] *illuc* ms. Voss.

19. *amicus*] *amare* ms. Voss.

20. *nec tibi qui*] *nec sibi qui* Barth.

23. *vixi*] *iussi* mss. Voss. Leid.

molle beati] Salmas. Wernsd. *beatus* ms. Leid. *exemplum vixi te propter molle beate* vulgo.

25. *fui*] *tui* Salm. H.

29. *iuvenes*] C. et L. Agrippae, Agrippae generi Augusti filii, et ab Augusto adoptati, ideoque bis Caesare digni dicuntur.

bis] *vis* ms. Serv.

30. *et tradant porro*] *aeternent porro* Oudend. *et trudant p.* Scal.

31. *sit secura tibi*] *sed tibi secura* ms. Voss. Leid.

quam primum] mss. Serv. Helmst. Wernsd. *cum primum* ms. Leid. vulgo. *quod primum* ms. Leid. 2. *et saturo annorum superet tibi Livia coniux* Oudend.

32. *rapta*] ms. Helmst. *rupta* vulgo.

gener] Tiberius, qui mortuo Agrippa Iuliam duxerat. Scaliger Agrippam intelligit, qui expleverat defectum amissi Marcelli.

33. *cum, deus*] *deus* pro vocativo. *tum* Gorallus.

insignis avitis] *insignis et austris* ms. Serv.

34. *in proprio c. ipsa*] ms. Leid. *ipsa* ms. Voss. *in patrio collocet alma* vulgo. Augustus deus est, habetque deos avos, ac post mortem a Venere ipsa in coelum recipitur.

111.

Anth. V. 141. in ms. Petaviano inscribitur: *P. Virgilii Maronis de institutione viri boni versus incipiunt*, in ms. Leidensi: *opus inclutissimi Maronis de viro sapienti*. Inter carmina Ausoniana legitur p. 529. Sed nec Virgilii neque Ausonii esse videtur.

2. *multis*] *cunctis* ms. Thuan. 8069 et Paris. 7927 et 7936.

4. *quid proceres*] *quid per omnes variique levis quid* Par. 7936. *vanique levis quid* Par. 7927.

6. *labis*] *tabi* ms. Goth. *labiis per levia* mss. Thu. Paris. 7927 et 7936.

sidat] *fidat* Thu. *sedat* Par. 7936.

7. *dies quam*] *diem quem* Thu. Par. 7927, 7936.

8. *capricorno*] *campi cornu* ms. Thu. *capricornu* Par. 7927.

9. *trutinae se ex. p.*] *trutinae pondere pandit* Par. 7936.

10. *protuberet*] *quis percurrat et* ms. Goth. *proturberet* Thu. Par. 7927. *proturbet et angulus aequis* Par. 7936.

12. *subter*] *sit solidum quoque subtus nec inania subtus* Par. 7936. *subtus* Thu. Par. 7927.

13. *admotus*] *admotos* Goth. Conf. Persii Sat. V. 24. — Deest versus in Thu. Par. 7936.

14. *declinat*] *nec prius in duolem declinet lumina somnum* Par. 7936. *declinet* Goth. *declinatis* Thu. Par. 7927.

15. *reputaverit*] *reputant* Par. 7936.

acta] *apta* Thu. Par.

16. *quae praetergressus*] *quo praetergressus* Par. 7927, 7936. *quo progressurus* Goth.

17. *abfuit*] *cur illi furto decus affuerit* Par. 7936. *assit* Par. 7927.

18. *praeteritum est*] Goth. om. *est* vulgo.

cur haec] *cur mihi* Par. 7936.

20. *fracta-mente*] i. e. molli, non forti animo. — *cur alii infracta praesensi mente dolorem* Par. 7936.

21. *volui, quod*] *voluit quod molle* Thu. *v. quid molle* Par. 7927.

bonum foret] *bonum est et fore utile honesta* Par. 7936.

22. *num*] *non* Par. 7927, 7936.

23. *perstrictus*] *perstrictis* Thu. *perstringis quicquam sed me natura magis quid* Par. 7936.

24. *sic facta per omnia rursus*] Goth. *sic dicta et facta per omnia* vulgo, corrupte. *sic dicta per omnia facta* Par. 7936.

25. *ortoque a vespere*] ab orto Lucifero. Lucifer, Vesper idem sidus. Vinet.

26. *dat*] *det* Thu.

112.

Anth. I. 135. Wernsd. Po. lat. T. I. p. 617 et 666. Lambinus ad Horat. Serm. I. 10, 62. Fea ad Horat. Epist. I. 4, 3.

Sed iam dudum hoc carmen suspectum erat, ut ex Baylii Dictionn. s. v. *Cassius Severus* cognoscere licet. *Antonium Thylesium* auctorem eius esse, ex editione novissima huius viri poematum, Neapoli a. 1762. a Fr. Danielio curata, atque ex dissertatione Bartholomei Mercerii (in Millin Magas. encyclop. III. 6, 351.) patet, ut Kordes in Eberhardtii libro (über den Zustand der schönen Wissenschaften bei den Römern) p. 199. et Bardil. in Iahnii Ann. 1828. p. 218. docuit.

1. *argutae*] *arguta* Lamb.

12. *ridiculus dudum*] v. Add. B. T. II. p. 709. Alludit ad v. 3. *ridebant*, man lachte über sein Spiel.

16. *non levis adscensus* etc.]

Non levis, adscensu si quis petit ardua, sudor:
Plurimus hunc tollit. nocturno exsomnis olivo
Inmoritur, iactat, modo quod laudaverat, in se,
Qui cupit aeternae donari frondis honore.

i. e. Magno labore opus est, ut ad honoris culmen quis perveniat, sed plurimi sudorem tollunt, id est, sine labore adscendere cupiunt. Nocte etiam occupatur, et in se iactat, quod modo laudaverat (nam in aliis virtus laudatur et alget), qui laurum sibi donari cupit. Med. Wakker. Amoen. p. 151.

18. *damnat, modo quod*] *iactat, quod mox* vulgo. *delet, quod mox laudaverit* Lamb. *delet, quod laudaverat* Fea. *delet, quod collaudaverat ipse* Bothius.

113.

Apud Probum ad Virgil. Ge. I. I. v. 227. Cn. Cornelius Lentulus Gaetulicus, consul a. u. 779. p. Chr. 26. iis, qui epigrammata fecerunt, adiungi debet, ut Weichert. in Poet. lat. Rel. p. 250 sq. et Bähr. in Litt. d. Röm. p. 330. demonstraverunt. Hi versus ex carmine astronomico supersunt.

114.

Metrum Sapphicum. Cum in Anthologia multa sint supposititia carmina, has duas odas, quae Burmanni demum tempore ferebantur, praetermittere nolui. Prodierunt enim primum Pragae anno 1760. postea Villoisonus in Animadv. in Long. p. 310. anno 1778. eas edidit atque Iani in Horatio suo T. I. p. CXIV., tum Vanderburgius Vol. I. p. 356.

et Bothius in Adnotatt. ad Horat. T. I. p. 21. Conf. Fea in praef. Horat. pag. XLIII. ed. Both., Weichert. in Poet. lat. Reliqu. p. 370. Wyttenbachius in Biblioth. Crit. Vol. I. P. III. p. 99. Ruhnkenius in epist. ad Wyttenbachium pag. 28. scribit: Horatii odae, de quibus scribis, ne Latine quidem loquuntur. Nihil isto impostore impudentius.

15. *citiusve — aura*] *citiusne tristis Advocat hora* Both.

115.

Metrum Alcaicum, ut Hor. I. 9. Vide ad praecedentem odam. Prior mediocritatem ingenii, altera defectum prodit.

3. *quid*] *quod* Both.

8. *audi*] *aude* Both.

10. *disiecit*] *deiecit* Both.

11. *huic*] *hic* Both.

116.

Est fragmentum Ornithogoniae Aemilii Macri, quod recepi ex Isidori Origin. XII. 7, 19. — Conf. Bernhardy R. Litt. p. 218. Eberhardt. Zustand d. sch. Wissensch. unt. d. Römern p. 80.

1. *Cycnus*] *Cycnus in auguriis nautis gratissimus ales.*
Hunc optant semper, quia numquam mergitur undis.

Servius ad Virg. A. I. 397. Conf. B. ad Anth. T. I. p. 395.

117.

Anth. I. 103. Alii Germanico Caesari tribuunt, ut nuper Bernhardy R. Litt. p. 218., alii Hadriano imperatori, cum in Anthol. graeca Brunckii T. II. p. 285. vel Palatina Iacobsii lib. IX. ep. 387. idem epigramma extet hac inscriptione adiecta: *Ἀδριανοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Ἕκτορα, οἱ δὲ Γερμανικοῦ. Ἡσύχιος δὲ εἰς Τιβέριον τὸν Καίσαρα ἀναφέρει αὐτό.* Et Iacobsius Hadriano tribuit, quia is imperator Troiam multis operibus ornaverit. Qua in re ei non assentior, cum epigramma multo magis in Romam urbem quam in Troiam renascentem conveniat. Alii conversum putant ab Italo aliquo ex Anthologia graeca, ut Pithoeus atque Orellius in nova edit. Eclogarum p. 262. Nec extant alia epigrammata Caesaris Germanici indubitata. Etsi illud, quod supra in epigrammatis C. Iulii Caesaris dedi, *Thrax puer*, Caesari Germanico potius tribuerim. Praeterea in Anth. Burmanni lib. V. 51. *Prognosticorum* Germanici fragmentum legitur, quod, cum ab Orellio V. C. in editione Phaedri et Arateorum illius poetae nuper una cum ceteris fragmentis expoliretur, lubens omisi.

3. *heres*] populus romanus.

4. *proferat*] i. e. augeat. Pithoeus. *praeferat* vulgo. *praeferat usque suae* Schrader.

5. *Ilios*] *Ilion* Scalig. Romam intelligit.

8. *sub Aeneadis*] Romani subiecerant Graecos.

118.

Anth. II. 241. ap. Sueton. de illustr. gramm. c. 22.

1. *didicit*] mss. Suetonii, probante Baumgart. Crusio. „Praeceptum fuisse videtur gladiatorium *caput ad laevam*, quod nos ignoramus, unde verbum *didicimus*, cui opponitur *praecipit*.“ — *deicit* vulgo, *reiicit* B. Add. T. I. p. 739., quorum alterutrum F. A. Wolfio placuit. *ducit* H. Wer das Kopf links! erlernt hat, der schreibt uns jetzt Noten.

2. *os nullum*] *os* duplici notione hic intelligitur. *os nullum* facundiae defectum significat, *os pugilis* inflatum ictibus os gladiatoris.

119.

Anth. I. 104. ex Senecae Suasor. lib. II. p. 23. Latro in hac suasoria, cum tractasset omnia, quae materia capiebat, posse ipsos et vincere, posse certe invictos reverti, et beneficio loci tum illam sententiam: *Si nihil aliud, erimus certe belli mora.* Postea memini, auditorem Latronis Abronium Silonem, patrem huius Silonis, qui pantomimis fabulas scripsit, et ingenium grande non tantum deseruit, sed posuit, recitare carmen, in quo agnovimus sensum Latronis in his versibus etc. Hi versus fragmentum sunt longioris poematis.

120.

Anth. III. 189. Cn. Mattii sive Matii aetas incerta. Alii eum ad Augusti aevum referunt, alii maiorem fuisse natu M. Terentio Varrone, de quo supra diximus, adnotarunt, ut F. A. Wolfius (Vorles. üb. d. Röm. Litt. p. 161.) et Wernsdorfius in Dissert. de Homeristis in Poet. lat. T. III. p. 474. Conf. Bernhardy R. Litt. p. 198.

In Anthologia B. decem versus continui ex mimiambis Mattii afferuntur, quos tamen non uno loco auctoris nec deinceps dictos fuisse existimo. Versus scazontes.

1. *nuper die quarto*] hic v. et secundus ap. Gell. X, 24. et Macrob. Sat. I. 4. leguntur. Pro *die quarto* vulgo dicebant *nudius quartus*.

recordor, et certe] i. e. recordor, et certe recordor, ich erinnere mich und zwar ganz gewiss. Gronovius ad Terent. Adel. IV. 5, 14. comparat Cicer. ad Att. VI. 3. *Q. Cicero puer legit (ut opinor, et certe) epistolam inscriptam patri suo. Ut recordor haec certe* Schraderus Add. T. II. p. 745. *ut recordor incerte* Bothius Po. Scenic. P. II. p. 267. Conf. Anth. II. 119, 61. *eum memor et certe memini* (supra p. 53.).

2. *aquarium*] *aquarium domi urceum unicum fregit* Both.

3—6. ap. Gell. XV. 25.

3. *albicascit*] Gronov. et Lion. ex mss. prob. Forcellino s. v. *albicassit* vulgo. Item ap. Nonium p. 167. *albicascit* in hoc ipso versu legitur.

4. *omnibus*] Scalig. *hominibus* ap. Gell. et Nonium.

6. *gubernare*] *gubernasse* Nonius p. 106.

7—12. ap. Gell. XX. 9.

7. *refice*] Scal. *reficere* vulgo. *recipe* B.

8. *columbulatim*] *columbatimque conserere* **labris labra** vulgo. Nostram lect. probat Wakef. ad Lucret. IV. 1102.

11 — 15. desunt in B. anthologia.

12. *nequamve*] *nequamque* Santenius ad Terentian. p. 348.

scitamenta] i. e. scita edulia, bellaria, Leckerbissen.

pipulo poscit] i. e. convicio poscit, ut Nonius p. 152. pipulum interpretatur. v. Lindem. ad Plauti Militem II. 6, 102. p. 144.

13 — 15. adieci ex Macrobii Sat. II. 16.

13. *ficorum*] hos versus ordinavit Santenius ad Terentian. p. 348. Apud Macrob. legitur: *Mattius: In milibus tot ficorum non videbitis grossum.* Both. delevit *ficorum*, quod Santenius in fine versus praecedentis collocare maluit.

15. *ab alio*] *ab aliis* Both.

grossos] *grossi appellantur fici, qui non maturescunt. Hos Graeci dicunt ὀλύνθους.* Both. Idem V. D. adiecit aliud fragmentum ex Prisciano T. I. p. 281: *Cn. Mattius: Meos hortulos plus stercoro quam olero.* Sed nescio an melius haec verba ad alium Matium referantur, quem de re rustica scripsisse Columella l. XII. 4. narrat. Idemque Wernsdorfius in Po. lat. T. III. p. 475. observat.

121.

Anth. II. 121. Wernsdorfius Poet. lat. T. III. p. 39. dicit: „Navigatio, quae fragmento eo describitur, ea est, quam Germanicus Drusi filius cum legionibus classi impositis tentavit per flumen Amisiam (Ems) in Oceanum septentrionalem (Nord-See) tertio Tiberii anno, et quam describit Tacitus Ann. II. 23." — Ibidem editum est carmen p. 220. Extat fragmentum hoc poematis apud Senecam in Suasor. I. p. 11. *Latini declamatores in Oceani descriptione non nimis viguerunt. nam aut tumide scripserunt aut curiose. Nemo illorum potuit tanto spiritu dicere quanto Pedo, qui navigante Germanico dixit:* ***Iam pridem*** etc.

1. *relictum*] Pendet hic infinitivus cum duobus sequentibus ab illo *dixit*. Gronovius, verbum regens deesse ratus, corrigit tertio versu pro *tenebras pigebat*, B. in secundo versu pro *iam pridem iam piget*, Withofius (Coniecturen v. Grimm Stück 2. p. 13.) eodem versu *Iamque vident notis extorres* etc.

2. *extorres*] int. commilitones Germanici.

4. *Hesperii metas*] int. ex praecedenti *per*.

5. *nunc — consurgere*] i. e. dass sie jetzt den Ocean besteigen. Intelligo enim ad *ire* et *consurgere* idem subiectum, commilitones Germanici. Aliter Wernsd., qui explicat *nunc Oceanus consurgit vel intumescit.*

6. *ferat*] coniunctivus ideo positus, quia oratio obliqua est. *foret* Iacobs. Spec. Emend. p. 80.

pristis] *pestes* vulgo.

7. *ratibus-prensis*] i. e. naves a monstris marinis prehenduntur vel invaduntur. Wernsd. autem de navibus a turbine Oceani prehensis dictum putat.

8. *iam sidere*] pendet a sequenti *credunt*.

9. *flamine*] *flumine* Gorallus. Wernsd., qui recessum fluctus intelligit.

10. *credunt*] *tradunt* vulgo errore typogr.

11. *iam non*] Gorall. Wernsd. *tam non* vulgo.

16. *ruit*] *fuit* Schulting. inprob. B. ad A. V. 13.

orbemque relictum] i. e. terram, quam reliquimus.

17. *claudit*] *damnat* Oudend.

19. *libris*] *nobis* B. *lembis* i. e. navibus Oudend. *Libycis* Scriverius. *lauris* vel *labaris* Wernsd. *Poenis* Meinek. An *bellis intactum?*

122.

Anth. II. 226. Cf. Weichert. De Domitio Marso poeta p. 264.

2. *in Elysios*] ms. Regius, ut Tibull. I. 3, 58. Huschk. ad Tib. T. II. p. 677. *ad Elysios* vulgo.

3. *elegis molles*] „cum Pithoeus ediderit *elego*, legi etiam posset *elego molli*. Codex meus, olim Askewianus, habet *elego teneros*." Santen. ad Terentian. p. 317. Sic *elego molli* apte responderet in sequenti *forti pede*.

123.

Anth. II. 247. Philargyrius ad Virg. Eclog. III. 90. „*Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi. Duos sui temporis poetas dicit pessimos, quorum carmina ob humilitatem abiecta sunt. — Ex quibus Bavius curator fuit, de quo Domitius in Cicuta refert*" etc. Domitius librum suum epigrammatum *Cicutam* appellavit propter acerbitatem et amaritudinem rerum. De Bavio ac Maevio disputat Weichert. Po. lat. Rel. p. 310.

3. *atque omnia denique, ut*] Handius in Tursellino T. II. p. 273. ubi formulam *denique omnia* vel *omnia denique* illustrat, adnotat: „Burmannus cum Pithoeo scripsit:

nummos atque omnia: denique, ut aiunt,

Sed coniungenda erant verba

atque omnia denique, ut aiunt.

Tum demum non languet voc. *omnia* iterum positum." — *et denique omnia* vel *ac d. o.* Philargyrius. — Klotz. in Antib. p. 107. et Weichert. B. sequitur: *nummos stat denique omnia* ms. Paris. teste Duebnero.

5. *m. communis utrique*] Philargyrius. *mulier concubitum* vulgo.

6. *nupsit*] Oudend. Weich. *novit* Philargyrius, vulgo.

deposuit] syllaba brevi in fine hemistichii, qua de re Santen. ad Terentian. p. 293.

124.

Anth. II. 155. De Cornelio Severo poeta disputavit Wernsdorf. in Poet. l. Min. in prooemio de carminibus heroicis T. III. p. 30. ediditque carmen eius p. 208. — Legitur hoc fragmentum apud Senecam Suas. VII. p. 49. „*Nemo tamen ex tot disertissimis viris melius Ciceronis mortem deploravit quam Cornelius Severus.*"

1. *paene*] *saepe* B. Add. T. II. p. 724.

2. *iacuere suis*] i. e. quae olim frequentibus concionibus celebraverant et quasi sua fecerant. Wernsd.

5. *iuratae manus*] i. e. coniurati.

6. *nefas extinctum et*] Gronov. Wernsd. *nefas, exserti et* Heins. B. *nefas detectum et* Iacobs. Specim. Emendatt. p. 78. — *nefas: est tunc et* vulgo.

9. *sacris et vita*] Scalig. ex mss. *sacris exacta quid artibus aetas* vulgo ex Schotti coni. Wernsd.

10. *aevi decus*] Scalig. *civis decus* vulgo. *urbis decus* Heins. *civi decus* nempe Ciceronem. Klotz. in Antiburm. p. 98.

14. *iurisque*] *ritusque* vulgo ap. Senec. Wernsd. — *legum iurumque* Lindenbrog.

15. *publica vox*] iunge *togaeque publica vox*.

18. *civis — proculcavit*] i. e. sein Mitbürger misshandelte mit übermüthigem Fusse das entstellte Haupt, das blutige graue Haar, und die geheiligten Hände, die grosse Werke vollführt hatten, als sie jetzt auf dem Boden lagen.

21. *hoc nec*] ms. D'Orleansii. *haec nec* vulgo.

Emathio] *Aemathio* vulgo.

22. *nec te*] i. e. nec in te.

24. *afuerunt*] Heins. *afuerant* vulgo.

125.

Anth. II. 267. ex Prisciano T. I. p. 410. Kr. Est fragmentum libri secundi Excellentium Alphii Aviti de ludimagistro principum Faliscorum liberos Camillo prodente. De Alphio Avito disputat Vossius de poet. lat. p. 38. Wernsd. in Poet. lat. T. II. p. 28. — Iambici dimetri.

1. *creditos*] *creditus* vulgo ap. Prisc.

4. *extraque muri*] Krehlius accusativum esse *extra* et pro *extera muri* dictum ait. Tunc autem *extera* scribendum erat, ne trochaeus versum inciperet. Sed Alphius Avitus genitivum coniunxit cum praepositione *extra*, graeco more ἔξω τοῦ τείχους, nec aliter ac Plinius fecit in Hist. N. XXV. 5. in fin. *Medetur extra corporis eruptionibus pituitae cum axungia salsa illitum.* Conf. Hand. Tursell. T. II. p. 682. Quod si minus placeat, *extraque muros* legi debet.

5. rursus in Prisc. T. II. p. 131. legitur.

7. 8. ap. Prisc. T. I. p. 553.

7. *hospites*] *obsides* Valesius. recte!

8. *captivos, habes*] i. e. in tua potestate hi liberi sunt, sive eos tuos esse hospites sive captivos voles. Sic interpunxit Schottus ad Aurelium Vict. p. 128. — *seu tute mavis obsides, seu tute captivos habes* vulgo. *habe* Valesius et Vossius. *aves* Stewech. et B.

9—11. ex Add. B. T. II. p. 730. Conf. Priscian. T. I. p. 159. not. ad §. 29. edit. Krehl.

9. *Curis*] adiectiv. a Caribus, oppido Sabinorum.

10. *caedes placet*] *sedes placet* Krehl. *caedes placat* Bondam. in Add. B. l. l. metro invito.

126.

Anth. III. 150. Ex epist. Senecae 24. *Memini te illum locum aliquando tractasse, non repente nos in mortem incidere, sed minutatim procedere. Quotidie morimur, quotidie enim demitur aliqua pars vitae, et tunc quoque, cum crescimus, vita decrescit. Infantiam amisimus, deinde pueritiam, deinde adolescentiam; usque ad hesternum quidquid transiit temporis, periit. Hunc ipsum, quem agimus, diem, cum morte dividimus. Quemadmodum clepsydram non extremum stillicidium exhaurit, sed quidquid ante defluxit, sic ultima hora, qua esse desinimus, non sola mortem facit, sed sola consummat. Tunc ad illam pervenimus, sed diu venimus. Haec cum descripsisses, quo soles, ore, semper quidem magnus, numquam tamen acrior, quam ubi veritati commodas verba, dixisti* etc. De Lucilio Iuniore dixit Wernsd. P. L. M. in prooemio de auctore Aetnae T. III. p. 18.

1. *mors non una*] *mors non ultima venit: quae rapit, ultima mors est.* Lipsius. Wernsd. Poet. T. III. p. 207. Vulgatam lect. praefero, cum ex epistola Senecae satis eluceat, hunc esse versus sensum: multa mortis genera patimur, antequam morte rapimur.

127.

Recepi ex Senecae epist. 8. In B. deest.

128.

Anth. III. 11. Wernsd. Poet. T. IV. p. 543. Leguntur haec Senecae epigrammata plerumque ante Consolationem ad matrem Helviam vel tragoediis praemissa, ut in edit. Scriverii, vel iis subiuncta, ut in Gronoviana, atque in T. IV. edit. Ruhkopf. p. 355. Attamen neque ingenium Senecae neque lumina dictionis attingunt. — *De se ad patriam* inscribit ms. Vossii.

2. *illacrimans*] *et lacrimas* Bardili.

5. *tempore non illo*] Pith. *tempore non alio* vulgo ex mss. Voss. Scalig.

6. *belli*] belli Hispaniensis, quod narrat Auctor de bello Hisp. c. 11 et 34.

9. *tempore non illo*] Pith. *tempore non alio* vulgo.

10. *nox*] *vox* ms. Voss.

11. *Lusitanus* — *latro*] Viriathus.

12. *figeret*] *frangeret* vel *finderet* Oudend. Add. T. II. p. 732.

16. *adluit Oceano*] ex his verbis forsan colligat aliquis, epigramma a poeta quodam fictum esse, qui Cordubae situm ignoravit. Corduba enim, caput Baeticae, longe ab Oceano remota est. Sed non aliter accipiendum videtur quam si simpliciter dixisset: Corduba in extrema Hispaniae ora sita est. *abstulit Oceano* vel *arcet ab Oceano* B. Add. T. II. p. 732. *attulit Oceano* Klotz. in Antib. p. 110.

129.

Anth. III. 12.

1. *Phocaïco*] ex ms. Salm. ad Solin. p. 66. Conf. Anth. IV. 230. *Phocaïo* Scal. *Phocaeo* vulgo. *focaico* ms. Thuan. 8071.

2. *patrio*] ms. Salm. *pario* ms. Voss. Thu. *Graio* vulgo.

Cyrnus] *cirnos* ms. Thu.

3. *Ilva*] hodie Elba. — *illa* mss. Scal. Voss. *Corsica cordanie br: porr. silva* Thu.

4. *fluminibus*] supra 30 flumina tabulae geographicae in Corsica adferunt. Lips. ad Senec. Consolat. ad Helv. c. 8. — *famosis* vel *limosis invia fluminibus* B. Add. T. II. p. 732. — *flaminibus* Thu.

6. *cum ferus ora*] *ecferus oranis* ib. mox *religatis.*

7. *sepultis*] ms. Voss. Lipsius in adnot. ad hoc epigr. — *solutis* i. e. mortuis. vulgo.

8. *vivorum cineri*] in hac locutione dictionem Senecae agnoscas. Exules iam sepultos esse dicit, ideoque eamdem eis formulam adclamari rogat: sit tibi terra levis.

130.

Anth. III. 13. Wernsdorf. l. l.

4. *Palladio*] *pallidio* ms. Thu. 8071.

5. *imbriferum*] ms. Salmasii. — *umbriferum* Schraderus Add. B. T. II. p. 732. — *umbrarum* vulgo. prob. Wernsd. — *hic florum* Cannegieterus. *umbrorum* ms. Voss. *imbrifero nullo* Thu.

7. *ultimus ignis*] i. e. ignis rogi. Lips. ad Consolat. ad Helv. c. 6.

131.

Anth. III. 95. Barthius id epigramma Seneca indignum censet. Wakef. ad Lucret. V. 96. idem perelegans Senecae poemation vocat.

2. *nil sinit*] *nil sinet* ms. Thu. 8071.

132.

Anth. III. 157. ex Epist. 107. Senecae. Burmannus non Senecae esse versus putat, sed Ciceronis. Id falsum arbitror, nec ex verbis Senecae ullo modo Burmanni opinio confirmatur. „*Sic adloquamur Iovem, cuius gubernaculo moles ista dirigitur, quemadmodum Cleanthes noster versibus disertissimis adloquitur. Quos mihi in nostrum sermonem*

mutare permittitur, Ciceronis viri disertissimi exemplo. Si placuerint, boni consules; si displicuerint, scies me in hoc secutum Ciceronis exemplum. — In eo enim exemplum secutus est Ciceronis Seneca, quod versus graecos non graece libro suo insereret, sed in latinum sermonem converteret. Adde Augustinum De Civit. Dei l. V. 8. *„Annaei Senecae sunt, nisi fallor, hi versus* etc. — Cleanthis versus v. in Enchiridio Epicteti c. 77. p. 328. ed. Salmas.

1. *duc me*] *Duc summe pater, altique dominator poli* Augustin. Nostram lect. tuetur Bentleius quoque ad Cic. Tuscul. I. 31. p. 250. ed. Orell. ubi dicit: *Illa Graeca Cleanthis Latine eleganter vertebat Seneca.*

3. *fac nolle*] i. e. fac, me nolle. Invitus quoque te comitabor.

4. *ducunt*] hic versus quartus est apud Senecam, quintus apud Augustinum, et in hoc ordine recepit B. et Bentleius. Lipsius adnotavit: *non est in graecis hic versus, et puto insititium esse, atque alibi lectum.*

5. *patiar, quod pati*] in Seneca leg. et ap. Bentl. — *malusque patiar, facere quod licuit bono,* in Augustino et vulgo.

133.

Anth. III. 118. Senecae adscribitur in ms. biblioth. Caesareae teste Lambecio Comm. de bibl. Caes. l. VI. p. 935. Addit Lambecius, in eodem ms. subiungi alternm distichon, quod recepi. Utrumque deterioris aevi est. Alterum B. adnotationi subiecit.

1. *iaspis. q. iaspide*] *ïaspis. q. ïaspide* B. falso. „Deterioris enim seculi scriptores *iaspis, Iason* et similia duabus syllabis efferebant." Schrader. in Emendat. p. 223. Epigramma simile est in Anth. I. 6.

134.

Anth. III. 151. Inscribitur in ms. Voss. *Parcendum misero.*

1. *occisi*] occisus hic dicitur ut supra *sepultus* de exule. *occisum iugulum quisquis scrutaris unus amicus* ms. Voss.

amici] *amice* Ruhkopf.

2. *tu*] *et* Heins. B.

4. *inpressit*] *pressit* ms. Voss. 1m.

mortua saepe manus] *saepe manus moriens.* Oudend.

135.

Anth. III. 152. Seneca in duobus epigrammatis C. Vibium Crispnm Passienum oratorem adloquitur. In altero, in quo nunc versamur, Passienum unicam spem ac solatium esse profitetur, in altero, quod mox adferemus, mortem eius lugubri carmine deflet. Nec mirum. Seneca enim tum, cum obiit Passienus, in exilio fuit, ut ipse in hoc epigrammate indicat: *En hic, qui iaceo saxis telluris adhaerens.* Missus est in insulam Corsicam a. u. 794., unde rediit a. 803. Crispus vero Passienus necabatur sub initia Claudii circa a. u. 795. fraude Agrippinae, matris Neronis, quam viduam post Domitiam, quacum prioribus nuptiis iunctus fuerat, in matrimonium sumsit. Crispum Seneca appellat *meae vires*

lassarumque anchora rerum! eo potissimum, quod speraverat, veniam sibi reditus per eum, qui Agrippinae maritus erat, impetrari posse: sed eius mors totam spem frustravit. Lipsius in adnot. ad hoc epigramma ambigit, utrum Crispus sit Crispus Passienus, Agrippinae maritus, an Vibius Crispus, itidem oratoria virtute clarus, an denique hoc carmen omnino non a Seneca, sed ab alio exule sit factum. — Passieni, quem Quintilianus puer oratorem celeberrimum esse audierat, fragmenta oratoria in libro meo de Oratoribus Roman. collegi p. 240. — Inscribitur in mss. Voss. Scal. *ad amicum optimum.*

2. *vel antiquo — foro*] i. e. vel inter veteres oratores, quorum Cicero aliique.

3. *volebas*] *solebas* Heins.

5. *honor nobis*] *honor a nobis ars et* ms. Voss.

7. *dulcis placidique*] *fides dulcis Latiique acerrime vindex* vel *fides dubiis placidisque acerrime vindex* B. *fides dulcis Suadaeque acerrima virtus* Schrader. Add. T. II. p. 741. *fidis dulcis* (lyrae) *Latiique acerrima virtus* Val. Vonckius ibid.

9. *avo*] C. Salustius Crispus Crispi Passieni avus esse dicitur ab Heinsio.

patri] memoratur Passieni pater apud Hieronimum in Chronico: *Passienus pater, declamator insignis, diem obiit.* Id est anno 746., ante Chr. 8., quo anno Maecenas quoque et Horatius decessere medio fere principatu Augusti. Alii auctores patris non faciunt mentionem: in M. Seneca enim et Quintiliano Passienum filium intelligendum arbitror.

10. *quo solo*] *i.* e. te solo.

11. *en hic*] *an tu qui iaceo* ms. Voss. *an tu cui iaceo* ms. Scal. *an tua* mg. *at mea, qui* Lipsius. *at mea Cyrneae saxis* B. *Cyrneae, en! iaceo saxis* Oudend. *an tua, qui — Mens mecum est* Ruhkopf.

136.

Anth. II. 249.

Argumentum ex praecedenti petendum. Senecae vindicavit Scaliger in notis. Idem sentit B. ad Anth. III. 152. Hendecasyllabi. Inscribitur in mss. Voss. Scal. *de amico mortuo.*

1. *amici*] *a mihi* ms. Scal.

4. *nunc pars*] *nunc par* ms. Scal. Cf. Horat. Od. II. 17, 5.

6. *pectus*] *lusus* Francius. B. Add. T. I. p. 739. *decus* Wakef. ad Lucret. IV. 956.

7. *putabit*] *nil sine illo Laetum mens mea iam putavit esse Consumtus iam male* ms. Voss. *putavit* ms. Scal.

8. *consumtus*] *contunsus* Wakef.

9. *plus quam*] *postquam* Pith. Scriver.

137.

Anth. III. 153. Seneca eumdem describere videtur, in quem epigr. 134 et 138. scripsit. *De custodia sepulchri* mss. Voss. Scal.

1. *et nomen*] *en* vel *an* B.

2. *nostrum cinerem*] in epigr. 129. *Vivorum cineri sit tua terra levis.*

5. *sepulchris*] *sepultis* Schrader. Add. B. T. I. p. 744.

9. *sacra*] *atra* mss. Voss. Scal.

138.

Anth. III. 154. *In eum qui maligne iocatur* ms. Voss.

2. *at sunt*] *et sunt* vulgo. *at sunt carm. pectora taetra magis* Oudend.

3. *fugiet*] mss. Voss. Scal. *fugiat* vulgo. *fugit* Heins.

4. *haud — haud*] *aut — aut* mss. Voss. Scal.

5. *urbes In populum*] *urbes: In populum* Gron. Wakef. ad Lucret. IV. 1130.

7. *populus*] *populos* ms. Voss.

8. *motum*] i. e. furibundum, mente commotum. B.

11. *dum sua*] quicumque armis non utitur contra te, conviciis tuis obruitur.

12. *et e nostra*] *et it nostra* Heins. *it e nostra* B. An *et est nostra?*

13. *homo, et valide*] *homo valide* Heins. *homo es valide*, Val. Vonckius Add. T. II. p. 741.

crimina] *carmina* Scriver.

ludis] *ludit* mss. Voss. Scal.

15. *perque iocum*] *per totum* mss. Voss. Scal.

quid ad rem] i. e. quomodo lascivia tua propterea excusari potest?

16. *si plorem*] *ut plorem* Heins.

ista] int. crimina. *iste* B.

139.

Anth. III. 155. *De fratris filio parvulo* inscribitur in mss. Voss. Scal.

1. *frater maiorq. minorque*] maior est M. Annaeus Novatus sive M. Iunius Annaeus Gallio, minor Annaeus Mela, pater Lucani.

2. *doleant*] Heins. *doleat* vulgo.

5. *Marcus*] L. Annaei Senecae philosophi, qui hoc epigramma fecit, filius, qui in Consolat. ad Helv. c. 16. *blandissimus* puer dicitur. Marcum dicas epigramma, neque votum absolvitur. Lipsius. — B. per *Marcum* intelligit cum Heinsio Lucanum, Iunii Annaei Gallionis et L. Annaei Senecae ex fratre eorum, Annaeo Mela, nepotem, adeoque per *patruos* Gallionem et Senecam. Convenit cum Heinsio inscriptio ms. Voss.

140.

Anth. II. 223. Cf. Osanni Anal. Crit. p. 3. Both. in Poet. lat. scen. P. I. p. 81. Leguntur hi versus apud Gellium XV. 24.

1. *vidimus*] *videmus* mss. *videris* Gron. Osann.

3. *eum meo iudicio*] *eum* et *meo* monosyllaba. *hunc meo iudicio* apud Nestorem in Vocabul. v. *comoedus.* — *eum me iudice* Gyraldus. *iudicio meo eum* Vossius. *eum iudice me* Mattius. *meo eum iudicio* Oudend. vel delebat *eum.*

4. *quis*] *qui* Osann. Both.

5. *comico*] *mimico* Gron. *mimicam* Both.

7. *qui fervet*] *dein Naevius, qui ferret pretium tertium* Osannus. Vulgata in mss. innititur.

8. *Licinio*] *Licinius* ex quattuor brevibus syllabis constat, ut sequens versus docet et Martialis:

Doctorum Licini celeberrime, summe virorum.

Intelligo Licinium, qui Tegula sive Imbrex (utrique enim cognomini eadem vis) vulgo appellatur; v. F. A. Wolfius in Vorles. üb. Röm. Litt. p. 136. — Bernhardy in R. Litt. p. 189. vitiosam lectionem edit. Stephanianae sequitur.

9. *Licinium*] Both. Lion. *Licinium facito* ap. Nestorem. *Licinio facio* vulgo.

Attilium] v. F. A. Wolfius I. l. p. 130.

10. *in s. sequitur*] mss. *in sexto consequetur hos Terentius* vulgo.

12. *Luscium*] Luscius Lavinius, Terentii aemulus. Conf. Neukirch. de fabula togata p. 171.

14. *sumetur Hecyra*] Alterum ex eodem Volcatii libro fragmentum, in quo Terentii fabulae tractantur, edidi ex Suetonii vit. Terent. c. 2 et 4.

sexta ex his] *sexta ex hisce* Hearius: idque placet, ut versus expoliatur. Oudendorpius quidem ruditatem versus praefert.

141.

Anth. III. 8. ex Scholiasta Lucani III. 261. „*Tigrim:* De hoc ait Nero in primo libro" etc. Vossius et Oudendorpius ex Troicis Neronis hos versus desumtos putant, quo de opere Wernsdorf. P. L. M. T. III. p. 489. et Bernhardy R. L. p. 112. loquuntur.

2. *tractus*] „i. e. se trahens, non *absorptus* iam nunc, ob praecedentem vocem *subductus.*" Wakef. ad Lucret. I. 1003. *tectus* Ex. Clercquius Add. T. II. p. 731. De re conf. Bernhardy ad Dionys. Perieg. v. 988. Mannert. Geogr. Persien T. V. 2. p. 205 sqq.

142.

Anth. III. 61. Wernsd. Poet. T. VII. p. 137. De aetate huius scriptoris magna est controversia. Niebuhrius (Kl. Philol. Schr. p. 337.) circa annum 350. p. Chr. vixisse Petronium dicit, cui adstipulatur Bernhardy (Röm. Litt. p. 331.). Huic opinioni gravia quaedam argumenta Orellius opposuit in Inscriptt. n. 1175. T. I. p. 257. atque Schlosserus

(Universalhist. Uebers. III. 1. p. 422.). — Recepi hoc loco tria epigrammata, quae in Anth. III. 61. 62. 63. leguntur, quaeque in codicibus manuscriptis Petronio inscribi, auctor est Burmannus ad l. III. 105. T. I. p. 558.

2. *fecunda*] *facunda* ms. Voss.

3. *dant rami cerasos*] *dant pruna et cerasos* Oudend. Add. T. II. p. 734.

5. *diductos*] ms. Voss. *deductos* vulgo.

6. *Corycium — olus*] Virg. Geo. IV. 127.

7. *missura*] *iussura* Oudend.

8. *si — praeter*] Wernsd. *si vero alitibus fraudem contexere praeterea* vulgo. Wernsd. *praeter* correxit pro *praeterea*: illud enim sic usurpari, multi Plinii maioris loci, quos Gesnerus in Thes. collegit, probant. — *sive alitibus fraudem contexere praeterea* mss. Voss. et Scalig. *Praeterea sive alitibus contexere fraudem* — Oudend.

Si vero alitibus fraudem contexere, pinna
Seu magis inbelles etc.

Klotz. in Antiburm. p. 113. „Locus classicus apud Senec. de Ira II. 12. *Maximos ferarum greges linea pennis distincta continet et in insidias agit.* et de cervis Virg. Geo. III. *Puniceaeve agitant pavidos formidine pinnae.* et Auson. l. II. ep. 4. *cervos circumdant maculis et multa indagine pinnae.*" Add. Lipsius ad Senec. de Clement. I. 12. Gratii Carm. Venatica v. 75 sqq. Hanc emendationem Klotzii ipse B. amplexus est in Antiklotzio p. 69.

9. *seu*] *heu* ms. Voss.

12. *fugientis*] *fugiendis* ms. Voss.

14. *inveniar*] *inveniat* mss. Scal. Voss. Precor, ut in hoc tegurio per totam vitam habitare in eoque vitam finire possim.

poscar] *poscat* ms. Voss. Hier werde mir das Leben abgefordert! — *membra reponam* B. patruus. *tempora ponam* Klotz. in Antiburm. p. 113.

143.

Anth. III. 62. Petronio tribuitur in mss., ut supra dixi. Wernsd. Poet. T. III. p. 458 et 508. Rufum Avienum epigramma fecisse dicit, quem epitomen Iliados Homeri scripsisse putabat.

1. *dulcius*] *dulcior* mss. Voss. Scal.

3. *dies*] *quies* Heins.

hoc quondam] *hac quondam* mss. Voss. Scalig.

4. *Iliadum*] margo Pithoei. Wernsd., etsi antea T. II. p. 314. *Iliade* maluerat. Iliadum i. q. Iliadarum. Iliadae sunt Troiani. Hoc rure olim Homeri Iliada legere solebam. — *Phyllidos hamatas sollicitare manus* Heinsius. *Iliados* vulgo.

5. *hic fontis lacus*] *hic fons, hic lacus* Heins. *locus* ms. Voss.

6. *haec*] ms. Voss. *hic* vulgo.

victa Cupidinibus] *dicta Cup.* Heins. An *vota Cupidinibus? Facitis iuncta crepidinibus* Wernsd.

7. *pervixi*] *pervici* Oudend.

8. *prior hora*] *priora* mss. Voss. Scal.

9. *illic alternis*] in mss. Voss. et Scalig. novum hic incipit carmen, a priori avulsum per duo alia epigrammata interiecta. Sed recte Pithoeus et Scaliger utrumque coniunxerunt. B.

depugnat] *depugnant* Wakef. ad Lucret. I. 1065.

11. *divisas*] *diffissas* Hand. ad Statii Silv. I. 11. An *collisas?* Wakef. ad Lucret. V. 376.: „si quid, inquit, mutandum sit, proponam *diffissas*, sed vulgata lectio pro *apertas* longe elegantior videtur. Nec meliore cum successu *τὸ miti* Burmanno divexatur.“ —

12. *pastor miti*] *pastor mitis perluit omne pecus* mss. Voss. Scal.

13. *mors obvia*] Heins. Wakef. ad Lucret. V. 376. *m. oblita* mss. Voss. Scal. *obsita* vulgo. *abdita* Wernsd. *Illic immani mors horrida saevit hiatu* Oudend.

14. *recisa*] *recissa* mss. Voss. Scal.

16. *periuro basia*] ms. Scal. *da piuro bassa* ms. Voss. *hic dat securo basia amica viro* B. *hic dat Penelope basia m. v.* Oudend. *hic dat periuro basia nulla viro* Tollius. *hic data periuro* (vel *percaro*) *basia multa viro* sc. urunt. Wernsd. *hic dat perluto* (i. e. ebrio) *basia amica viro* Iacobs. Spec. Emendatt. p. 81.

18. *vivet*] *vivit* Heins.

144.

Anth. III. 63. Petronio in mss. adscribitur, ut supra dixi.

1. *mavult pro parte*] *maluit pro pare* mss. Voss. et Scalig. *mavult propare* ms. Lindenbrogi. *qui nolit properare mori* Oudendorp.

fata] *facta* mss. Scal. Voss.

3. *hactenus*] i. e. non ulterius noverit mare, quam quousque pedes suos aqua tangere possit. B.

4. *adluit*] Heins. Oudend. *obluit* mss. Voss. et Scal. *abluit* vulgo.

5. *mitulus*] hanc scripturam Heindorfius probat ad Hor. Sat. II. 4, 27. — *myrti lusagas* ms. Scal. *myrtilus algas* Scal. *mitylus* vulgo.

6. *rauco*] *glauco* Pithoeus.

sinu] *sono* Klotz. in Antib. p. 115.

9. *tuto*] *toto* ms. Voss.

145.

Anth. III. 119. Wernsd. Poet. T. III. p. 512. Primum versum sub Petronii nomine Fulgentius Mytholog. L. 1. et Lutatius, Statii scholiasta, ad Theb. III. 661. affert. Sed memorabile est, eumdem versum in Statii carmine l. l. reperiri, et a Servio ad Virg. Aen. II. 715. sub Statii nomine citari. Igitur alteruter ex altero eum mutuatus est. Observa-

vimus autem, multos aliorum poetarum versus carminibus suis inseruisse Petronium nec nominatis auctoribus, ideoque iis assentiri malo, qui eum in aetatem Antoninorum removerunt quam aliis, qui Statii aequalem fuisse credunt. Tunc enim iste mos minus frequens erat.

1. *ardua*] *horrida* Wakef. ad Lucret. V. 1217.

2. *moenia*] *Maenala* Perlkamp. in Nov. Act. Societ. Rh. Traiect. T. I. p. 144.

3. *ictus*] *ictu* Anton.

4. *deiectus*] *devectus* Heins. *subvectus* vel *provectus* Wernsd.

5. *signa*] i. e. sidera. Anton simulacra deorum hinc erecta intelligit. Perperam.

7. *proiecit*] *proiectum vitium atque error* ms. Scal. *Proiecit* i. e. auxit.

8. *messis*] *mensis* ms. Scal.

11. *Pallasque tabernas*] *omnis N. d. aqua pallidasque tabernas* ms. Scal. *Pallasque cavernas* vulgo. Tabernae sunt opificum: opifices omnes in tutela Minervae.

12. *voti reus et q. v. o.*] i. e. bonus malusque pariter deos fingunt.

146.

Anth. III. 120.

2. *toto*] i. e. puro. *solito* B. *noto* Palmerius.

4. *sustinet ora*] i. e. auch das Wild reckt den Kopf nach Veränderung des Futters.

5. *ipsa*] *ipse* Anton.

perluit haustu] Wakef. ad Lucret. IV. 203. „nempe, inquit, sol nos irrigat ea luce, quam haurimus et adbibimus."

6. *permutatis*] scil. Lunae vel noctis eum Solis vel diei equis. Dies ideo gratus, quia nox eum sequitur.

hora] *ora* ms. Scal.

147.

Anth. III. 121.

1. *legitimus*] *legis unus* ms. Scalig.

148.

Anth. III. 122.

1. *inveniat*] *inveniet* ms. Scal. *invenias* Anton.

149.

Anth. III. 123.

1. *nam nihil*] *an nihil — usum?* Medenbach. Wakker. p. 106.

2. *quae iacuere*] i. e. ea, quae contempta usque iacebant, in infortunio magis quam divitiae iuvare solent: sic aurum naufragum servare non potest, remus vero, nullius pretii, eum servare potest; ac diviti bellum impendet, quod pauper contemnit. *quae nocuere* B.

3. *deponderat*] i. e. pondere suo deprimit. *fulvum — aurum*] *vulsam — aurem* ms. Scal.

5. *iugulo*] i. e. iugulo divitis ferrum minatur.

6. *contemtu*] i. e. contemtui. *contemnit* ms. Scal.

150.

Anth. III. 124.

5. *cadentem*] *iacentem* mss.

6. *Ithacus*] corruptum. *maior in externa sita cui descendat arenas* ms. Scal.

151.

Anth. III. 54. ex Petronii Satyr. c. 131.

152.

Anth. III. 55. ex Petronii Satyr. c. 127.

6. *clamavit*] i. e. invitavit. *clinavit* vulgo ex coni. Lipsii.

153.

Anth. III. 126. ex Petron. c. 34. In ms. Scal. est *C. Petronii Arbitri Afranii.*

154.

Anth. III. 127. ex Petron. c. 5. Scazontes.

2. *more — polleat*] Anton. *morem — pellat* vulgo. *mores — pendat* i. e. ponderet, exigat. Eldick. Add. B. T. II. p. 739.

8. *se det redemtis*] Anton. *sedeat redemtus* vulgo.

155.

Anth. III. 128. ex Petron. c. 5.

5. *iam mittat*] Schrader. Emend. p. 46. *mox et Socratico plenus immittat habenas* Anton. *mox et Socratico plenas grege mittat Athenas* B. *mox et Socratico plenus grege, mittat habenas* vulgo. *plenus melle* vel *sale* Klotz. in Antib. p. 119.

7. *hinc*] Anton. *hunc* vulgo. *tunc* Klotz.

8. *exonerata sono*] *et modo Graio Ora onerata sono mutent suffusa saporem* Klotz.

10. *cortinà*] Anton. *fortuna* vulgo.

156.

Anth. III. 129. ex Petron. c. 18.

2. *qua libet*] Schrader. Add. T. II. p. 740. Anton. *qualibet* vulgo.

3. *nectit*] Anton. *flectit* vulgo. *contemtu iurgia flectit* Oudend.

157.

Anth. III. 134. ex Petron. c. 93.

2. *atque Afrae*] *Ales Phasiacis petita Colchis*
et pictis atagen opaca pennis
atque Afrae etc.
quod non sunt faciles. at albus anser
plebeium sapit. Ultimis ab oris
attractus scarus est. et Afra Syrtis
quidquid naufragio etc.

vulgo. Antonium sum secutus.

158.

Anth. III. 137. ex Petron. c. 11 et 82. et Fulgentii Mythol. II. 18.

1. *poma aut pendentia carpit*] ms. Scal. *aquas neque poma natantia sumit* vulgo. *aquas nec poma patentia carpit* Anton. *poma aut nutantia* Oudend. Add. T. II. p. 740.

159.

Anth. III. 138. ex Petron. c. 14.

3. *coena*] *coeno* Iacobs. Spec. Emend. p. 86.

160.

Anth. III. 139. ex Petron. c. 137.

161.

Anth. III. 140. ex Petron. c. 135. Wernsd. Poet. T. III. p. 305.

1. *non Indum*] ms. Scal. *Indum non* vulgo.

2. *iam*] *tam* vulgo.

5. *actu*] *astu* vulgo.

6. *mollis stillae*] Anton. *molli stilla latus* vulgo.

9. *clavos*] Anton. *clavus* vulgo.

11. *praeterea*] ms. Scal. Anton.

Conservabat opes humilis casa: mitia sorba
Praeterea quae fumoso suspensa tigillo

vulgo.

13. *pendebant texta coronas*] *p. t. corollas* vulgo. *pendebat costa*, nempe suilla, Oudend. Add. T. II. p. 740.

16. *Hecale*] *Hecales* Anton., qui *terra* pro subiecto habet.

17. *Battiades*] Anton. *Battiadae veteris vivendo tradidit aevo* vulgo. Pro *vivendo* B. in Add. T. II. p. 740. *victuro* coniecit.

Digna sacris Hecale, quam Musa sequentibus annis
Battiadae veteris miranti tradidit aevo.

Ouwens. in Noctibus Haganis p. 279.

162.

Anth. III. 141. ex Petron. c. 83.

163.

Anth. III. 158. ex Petron. c. 80.

4. *cecidit*] Anton. *cedit* vulgo.

8. *assimulata*] Anton. *dissimulata* vulgo.

164.

Anth. III. 225. ex Petron. c. 15. Hendecasyllabi.

165.

Anth. III. 226. ex Petron. c. 79. Hendecasyllabi.

166.

Anth. III. 254. ex Petron. c. 132.

7. *veri doctus*] *ipse pater veri Actaeis Epicurus in hortis* Burm. patruus, prob. Oudend. Add. T. II. p. 749.

167.

Anth. III. 255. ex Petron. c. 126.

168.

Anth. III. 257. ex Petron. c. 109.

169.

Anth. III. 256. ex Petron. c. 109.

170.

Anth. VI. 90. T. II. p. 641. ex Petron. c. 104. Wernsd. Poet. T. III. p. 297.

4. *urget membra quies*] Anton. *languent membra, quies* vulgo.

171.

Anth. VI. 91. T. II. p. 643. ex Petron. c. 128. Wernsd. Poet. T. III. p. 299.

4. *perluit*] *proluit* vulgo.

5. *et mentem*] ante hunc v. vulgo legitur alius versus: *Candidiorque dies secreto favit amori*, qui ex alio epigrammate Petronii III. 55. librarii culpa illatus est.

8. *redit*] contractum ex *rediit*.

172.

Anth. VI. 93. T. II. p. 643. ex Petron. c. 134. Wernsd. Poet. T. III. p. 302.

2. *siccatis*] *spissatis* vulgo.

3. *opes*] *aquas* vulgo.

13. *Ulixis*] *Ulyssi* vulgo.

173.

Anth. I. 51. ex Petron. c. 133.

4. *tuis*] i. e. tuis sacris. *suis* Schrader. Add. T. I. p. 720.

12. *hora*] *aura* vulgo.

13. *patiar decus*] *lateat decus* Cannegieter. Add. T. II. p. 704.

ibit ad aras — ibit ad aras] *inbuet aras — inbuet aras* Schrader. l. l.

174.

Anth. III. 252. Iambicum dimetrum claudum. V. 1 — 4. in Terentiano leguntur p. 115. *Et condere inde carmen Multi solent poetae. Horatium videmus, Versus tenoris huius Nusquam locasse iuges; At Arbiter disertus Libris suis frequentat. Agnoscere haec potestis, Cantare quae solemus* etc.

5. *Aegyptius choraules*] Salmasius ad Vopisci Carinum c. 19. T. II. p. 820. dicit *choraulem* vocari puerum, qui ad tibias saltat. — *choreutes* Scal. *Aegyptias choreas* Anton.

6. et 7. ex Diomedis lib. III.

8 — 11. ex Terentiano p. 133. Versus Anacreontei, quales describit Hermannus in Elem. p. 483., quosque Arbitro tribuit Mar. Victorinus Art. IV. p. 2601.

9. *Triviae*] Lunae.

10. *axi*] ap. Mallium Theodorum p. 32. prob. Santenio ad Terent. p. 374. *axe* vulgo.

11. *rapidum*] *rutilum* ap. Mallium. *totum* vulgo.

175.

Anth. III. 7. Hendecasyllabi. Wernsd. T. IV. p. 541.

6. *hac alta Gyaro*] v. Wagner. ad Virg. Aen. III. 75.

7. *constanti*] i. stabili, immobili.

176.

Anth. III. 25. Occurrit in ms. Salm. inter Luxorii epigrammata sub titulo *de puteo cavato in monte arido.* Add. T. II. p. 732. coll. B. ad Luxor. 59.

1. *ipsis*] *siccis* Heins.

2. *viscere*] *visceri* ms. Salm.

177.

Anth. III. 197. *De initio et fine amoris* ms. Scal.

5. *quid vana deos*] *arguimus quid fata, deos?* Iacobs. Spec. Emend. p. 81. *quid, vana, deos?* B. ita ut *vana* ad Deliam referatur. Ego *vana* adverbii loco habeo pro frustra, incassum, ut Virg. A.

ut vidit fulgentem armis ac v a n a tumentem.

178.

Anth. III. 125. Wernsd. Poet. T. II. p. 128.

1. *mortales*] i. e. homines. Anton. iungit *flammas mortales* pro mortiferis.

ore] *ora* ms. Scal.

2. *in aula*] int. principis. *in aurem* Francius.

6—9. leguntur etiam ap. Fulgentium in Mythol. III. 9.

6. *reserare*] *servare* ms. Scal.

8. *excepit*] *concepit* Fulgent.

9. *incinuere*] Salmas. *invenerem idem* ms. Scal. *invenere* vulgo.

narraverat] ex ms. Scal. vulgo. *conceperat* Fulgent.

179.

Anth. III. 130. ex Fulgentii Mytholog. II. 9. Hendecasyllabi.

1. *qui*] Munker. *cui* vulgo.

ultimum] ex ms. Scal. vulgo. *intimum* Fulgent.

pererrat] *penetrat* Wakef. ad Lucret. III. 997. *nec Tityon volucres ineunt Acherunte iacentem.*

2. *trahit*] i. e. lacerat. Wakef.

3. *Tityi*] *trepidi* ms. Scal. *lepidi* Pithoeus. Anth. III. 92, 20.

Intentans animo faces Erinnys
Letalis Tityique vultur intus,
Qui semper lacerat comestque mentem.

4. *Luctus*] Livor atque Luctus sunt pestes infernales. Sic Munker. et B. *luxus* vulgo.

180.

Anth. III. 131. Hendecasyllabi.

3. *nam turris*] ex Lucretio IV. 354.

4. *adtritis*] *detritis* ms. Voss.

rotatur] Animadvertas, ait Wakefieldius, singularem verbi *rotatur* usum, non alibi ut exputo legendum.

5. *Hyblaeum*] *Hybleum* vulgo.

6. *naris*] Anton. *maris* mss. Voss. Scal. *marcens* vulgo.

8. *posset*] Anton. *possunt* mss. Scal. Voss. vulgo.

181.

Anth. III. 133. Wernsd. Poet. T. II. p. 125.

2. *fama*] *forma* Oudend. Add. B. T. II. p. 731.

3. *anne etiam*] *iamne etiam* Oudend. Add. B. T. II. p. 740.

4. *mersas luxuriantur*] Forcellinus hunc solum adfert locum, ubi *luxuriari* cum accusativo iungitur. — *mersae luxuriantur* Wernsd.

6. *festram*] *festam* vulgo. *Vestam* Barthius.

182.

Anth. III. 224. Barthius Pentadio tribuit.

4. *opus*] illae ingenii dotes pulchritudinem corporis superant.

5. *condit*] a condire. Omnis ars sive ingenii cultus ornat augetque corporis decorem.

6. *et nisi velle*] legendum: *et nisi si illa subest;* si enim ars formam non excolit, forma ipsa minus grata est. *Quod nisi et illa subest* Heins. *et nisi sal suberit* Anton.

183.

Anth. III. 253. In Addendis T. I. p. 747. Burmannus varias lectiones ex mss. Voss. et Salmas. adfert. Wernsd. in Poet. lat. T. III. p. 309.

2. *fundunt*] *fundant* mss. Voss. Salm. Thu. 8071. *fundunt* in marg. — Coronas rosarum habebant in collo convivae. Vid. Böttig. Die Sabinerinn T. I. p. 209, 240.

cedit] *cedunt* ms. Salm. Crines rutili maxime amabantur a Romanis. V. Böttig. Sabin. T. I. p. 119, 160.

3. *mellea*] *mollia* (Thu.) *purporeum* mss. Voss. Salm. — *mollia* probat Boissonad. ad Nicetao lib. I. 147.

4. *lacteaque*] *lacteque* ms. Voss. Thu. *lacteaque* in marg. *lacte atque amixtus* (*admixtus* mg.) *sublimina* (*sublimat* mg.) *pectora* ms. Salm.

sublimat] i. e. sinum tumidiorem reddit. *sublinit* B.

5. *honos*] Thu. *honor* vulgo.

6. *fulges*] *fulgens et in Venerem* ms. Voss. Thu.

vincis] *vinges* ms. Salm. *vinces* Thu.

7. *facta*] *firma* ms. Salm. *nota* mg.

8. *Serica*] *sirica* ms. Voss. Thu. *silica* mg.

stamine] *in stamine* mss. Salm. Thu. Cf. Nemesiani Cyneg. 91.

9. *nescit modicos*] mss. Voss. Salm. Thu. *modicos nescit* vulgo.

11. *cum ferre*] *conferre velis* ms. Voss. Thu. *cum ferre voles* mg. Salm.

12. *nullos interimes*] ms. Salm. *nullo sint erismes* ms. Voss. Thu. *nulli sherimes* mg. *nulli sternuntur* vulgo.

13. *guttura*] *guttula* ms. Voss.

magnisve] Thu. Dousa. vulgo. Deest *ve* mss. Salm. Voss.

monilibus] *mollibus* Thu. Voss.

15. *laudabile*] *laudare* ms. Salm.

totum est] mss. Voss. Salm. Thuan. prob. Boissonad. ad Nicetae lib. III. 332. — *totum* sine *est* vulgo.

16. *probent*] mss. Voss. Thuan. *probet* Boissonad. l. c. *probat* mg. ms. Voss. vulgo. Wernsd. Anton.

possit] *posset* Voss. am.

17. *plectra Thaliae*] *plectrat aliae* Thu.

18. *rear, qua*] ms. Salm. *rear quam* ms. Voss. *reor qua molle* mg. *reor, qua* vulgo. Wernsd. *reor, quae* Anton. *reus quam* Thu.

19. *in miseros*] *in misero* ms. Voss. Thu.

amoris] *amantes* B. prob. Wernsd.

20 et 21. ex Voss. Salm. Thu. recepi, quos non sine causa ineptos vocat B.

21. *depellor*] Thu. Salm. teste Boissonadio ad Nicetae lib. II. 141. *debellor* Thu. Sillìgii. Voss. Conf. Anth. III. 59, 7.

22. *cor*] *et grave* mss. Voss. Salm. Thu.

alit] *aut* ms. Salm.

25. *fuget*] *fugit* ms. Voss. *fuget* mg. ms. Salm. *fulget* Thu.

ne] *ne tanta pudres violentia nerbos dissicit adque tuae* ms. Salm. *nec* vulgo.

26. *tuae — causae*] *tua — causa* Wernsd.

27. *saltem*] *saltim* ms. Voss.

28. *ut iam*] *utinam d. nibeis* ms. Salm.

184.

Duo Petronii epigrammatum scriptores distingui debent: alter *C. Petronius Arbiter Afranius*, ut ms. Scalig. nomina exhibet in lib. III. 126., nec alias nisi Satyrici scriptor ibi intelligitur, cum versibus ex illo opere excerptis hoc auctoris nomen inponatur. Alter est *Petronius Antigenis Pisaurensis*, de quo Burm. in Add. T. I. p. 740. dicit.

Anth. I. 90. *De Tetide* ms. Thu.

2. *puerperium*] i. e. infans recens editus, Wiegenkind.

4. *in membris tincti*] *non tincti* vel *tacti membri* vel *non tinctis membris* Oudendorp.

locum] talus Achillis morti ansam dedit.

185.

Anth. I. 99. „*Incerti, et, ut mihi videtur, recentissimi auctoris carmen est de Telepho*" Weichert. in Poet. lat. Rel. p. 201. scribit. *De Telefo* ms. Thu. 8071.

1. *Alcidis*] *Alcidae* H.

2. *externae sortis*] *externi Martis* H.

4. *litus—suum*] i. e. Telephi.

5. *occurrens*] *occurrent — pugna acilli* Thu.

6. *Scyria*] H. Oudend. B. Scyria hasta ab Achille, qui in insula Scyro latebat. *Syria* ms. Voss. Thu.

perculit] mss. Salmas. Thu. Voss. *percutit* vulgo. Tempus praeteritum ceteris praeteritis melius convenit.

8. *quo*] ms. Salm. teste ac suasore Boissonadio ad Nicetae librum III. 251. — *quod* vulgo.

salubrem] media brevi, ut III. 31, 8. *Cum salsum salubri litus abundat aqua.* — *certam* Heins. *celerem* Munckerus.

9. *robore raso*] ms. Salm. B. quod firmat Hyginus fab. CI. de Telepho agens: *Tunc Ulixes ait: Non te dicit Apollo, sed auctorem vulneris hastam nominat: quam cum rasissent, remediatus est.* — *robore sato* ms. Voss.

mox precibus flexi Pelidae robore sacro
iniecto membris pulvere plaga fuit.

vulgo.

mox precibus flexo Pelidae robore, sacro
iniecto membris pulvere plaga coit.

Gesnerus in Actis Erudit. 1748. pag. 129.

mox precibus flexi Pelidae robore sarta
iniecto m. p. plaga fuit.

Iacobs. Spec. Emendat. p. 68.

mox precibus flexo Pelida, e robore raso
ini. m. p. plaga fugit.

Oudend.

10. *fugit*] B. *fuit* vulgo.

11. *casu*] *casus* ms. Voss. *monstrant fata viro varii m. casus* Oudend.

186.

Anth. II. 12. *Laus Xerxis* inscribitur in mss. Salm. Divion.

1. *Perses*] ms. Scal. vulgo. *Xersis* ms. Salm. *Xerces* ms. Divion. *Tarses* ms. Voss.

comitatur] *comitatus* ms. Salm.

3. *tellus*] mss. Scal. Salm. Divion. vulgo. *mundus* Pithoeus.

coelum] mss. Salm. Divion. Wakef. ad Lucret. III. 1045. „*Tellus* et *coelum* optime vicissim opponuntur." — *solem* ms. Scal. vulgo.

4. *Iovem*] ms. Divion. *diem* ms. Salm. vulgo.

7. *hominum*] vulgo prob. Wesseling. ad Herodot. VII. p. 536. — *quis novus hic dominus* Dorvillius. *quis novus hic daemon* Oudend.

187.

Anth. II. 261. Sub Petronii Pisaurensis nomine adfert Tollius ad Ausonium p. 775., unde et inter Petronii Antigenidis Pisaurensis carmina edidit Oliverius ad Marm. Pisaur. p. 165. B. Add. T. I. p. 740. ms. Voss. praefigit titulum *memoria literas permanere.*

1. *stulti*] i. e. insani.

2. *quasque*] *quaeque* ms. Voss.

Appia] i. e. via Appia.

6. *externum*] *aeternum* ms. Voss. Antonium intelligit.

7. *quoque*] *quodque* ms. Voss.

188.

Anth. II. 13. *De Atho Monte* inscribit ms. Voss. Hoc epigramma cum altero, quod Anth. II. 12. vel supra 186. editum est, Petronio Antigenidi tribuitur, ut ex adnotatione Burm. ad II. 12. patet.

1. *pervius*] *Ipsius* mss. Scal. Voss.

3. *fluctu*] *vultu* ms. Voss. *sulco* Oudend. *ultu* ms. Scal.

4. *maxima bella*] *maxima vela* Schraderus.

5. *sub tanto*] Oudend. in Add. B. T. II. p. 714. adnotat: *Fingit poeta, Athon non divulsum esse a continenti, sed excavatum fuisse, ita ut sub pondere et cana nive montis esset mare, per quod sonuerunt seu navigarunt classes. Unde forsan in his versibus nihil emendandum.* Unter dem gewaltigen Gebirge bransten plötzlich Flotten, und unter einer weissen Schneedecke lag jetzt das dunkele Meer! Pariter explicat locum Klotzius in Antiburmanno p. 78.

sonuerunt] *gemuerunt* B. *stupuerunt* i. e. classes, quae subierunt tantam molem montis. Wakef. ad Lucret. II. 362.

8. *Perses, et fecit*] *Terses et effecit* ms. Voss. Oudend. iunxit *Perses miles.* Verto: und der Krieger (statt: die Krieger) zog über das Meer.

10. *hoc terrae fiat*] *hoc terrae fiat ac mare* ms. Voss. *hoc terra fiat ac mare* ms. Scal. *Hoc terrae fiant, hoc mare, dixit: erant.* Gronovius ad Moysaicae sublimitatis exemplum. *Hic terrae fiant, hac mare, dixit, eat.* Toupius ad Longinum cap. 9. Vulgatam sic vertendam puto: das soll zu Ländern werden, d. h. hier sollen Länder entstehen. Cat. Dir. 46. *cinis omnia fiant.*

189.

Anth. IV. 344. Orellii Inscriptt. N. 1174. et in Eclogis Poetarum p. 266. Huc collocavi epitaphium Petronii Antigenidis, ut omnia, quae ad eum pertinent, coniungerentur. Attamen non solum incertum est, quis sit Hilarus, qui patronus ei epitaphium fecit, verum etiam illud, an ad eumdem Petronium carmen sit referendum. Oliverius in Marmoribus Pisaurensibus p. 164. ipsius Petronii Antigenidis epitaphium esse statuit. „Decennis", ait, „Petronius decessit; verum ita fuit naturae muneribus or-„natus, ut philosophicas et mathematicas disciplinas id aetatis perceperit, „et, quod caput est, elegantissima carmina scripserit". Ego Oliverii sententiae non accedo, cum epigrammata quinque, quae supra dedi, a puero vix decenni componi potuisse non credam.

4. *in superis feci*] i. e. auf der Oberwelt. *Superi* similiter ap. Velleium II. 48. dicuntur homines vivi. Tum *annos facere* in Inscriptt. plus semel invenitur pro annos agere, vivere. Gesner. Thes. T. I. p. 570.

6. *pia*] *et libros legi, legi dia carmina* H. Wakef. ad Lucret. II. 172.

7. *praescripta tulisset*] i. e. legi omnes libros Euclidis, in quibus praecepta arithmetica dederat. *Praescripta ferre* dicitur ut *leges ferre*.

9. *pater ipse, patronus*] i. e. patronus, qui patris instar mihi erat. — *pater atque patronus* vulgo.

Hilarus] Oliver. Grut. *Hyarus* vulgo.

11. *infernas sedes*] intellig. ex sequenti *ad*. — *nunc vero ad infernas sedes* vulgo corrupte.

12. *persidere*] Wakef. ad Lucret. VI. 1124. *per sidera* vulgo.

190.

Anth. VI. 94. Turno poetae satyrico vindicare studet Wernsdorfius in P. L. Min. T. II. p. 49. ubi hoc ipsum fragmentum recensuit pag. 130. Conf. F. A. Wolf. Vorles. über Röm. Litt. p. 231. et Rupert. in Praefat. ad Iuvenalem T. I. p. CXVII. Bernhardy R. Litt. p. 247. Poeta in hac satira invehitur in poetas adulantes Neroni eiusque libertis.

1. *ergo*] ultima brevi. v. 7. *ergo* ultima longa.

4. *illis*] adulatoribus.

12. *uxoris pueri*] B. intelligit Pythagoram, Neronis libertum, de quo Tacitus Ann. XV. 37.; Wernsdorfius Sporum puerum, quem Suetonius describit v. Ner. c. 28.

16. *sub titulo*] quasi meretrices et prostibula. Wernsd.

19. *aut Menae*] Musae vel poetae adeo sunt faciles, ut vel pessimum libertum ut Menam, libertum olim Sexti Pompeii, qui classem eius Augusto prodidit (Suet. Aug. c. 74.) aut Polycletum, Neronis libertum, carminibus adulantibus ornent, et servos stigmatosos, qui recens demum libertatem acceperunt, vehementer ament. Nam *maculas ardent* valet: amant vehementissime ipsa servorum stigmata.

20. *nutu*] i. e. nutui.

22. *hesterni Getae*] i. e. eius, qui heri adhuc serviit, i. e. liberti recentis. — *externique* B.

23. *patrem oblitae*] Flavius Caper p. 2239: *Oblitus ne sis nostri, non nos; veteres tamen et hoc modo dixerunt.*

26. *Titii*] Tigellinum notari putat Wernsd.

27. *transscripsere Erebo*] honorem diis et divinis rebus debitum impertiunt illis monstris, Orci satellitibus. Wernsd. und was dem Olympus gebührt, trageo sie auf die Hölle über.

ponere templa] irridet poetas, qui Neronem deum esse dicebant.

29. *Terrigenas*] Neronem Gigantum similem esse dicit.

191.

Anth. I. 27. De vita et aetate Septimii Sereni Wernsdorfius loquitur in Poet. L. Min. T. I. p. 605. eumque temporibus Vespasianorum floruisse putat, cum appareat se aetate Terentianus Maurus (v. 1891.) profiteatur in illo: *Dulcia Septimius qui scripsit opuscula nuper:* is

autem Martialis aequalis fuisse dicitur. Sed haec quoque quaestio in nullo innititur fundamento; nam si Petronius, cuius versus a Terentiano citantur, sub Antoninis demum vixit, sicuti Valesii et Niebuhrius affirmarunt, Terentianus quoque ulterius removendus est. Cf. Niebuhr. Klein. Schr. T. I. p. 346. Hos versus ipsum principium Opusculorum ruralium Septimii (Gedichte über die Feldarbeiten) fuisse dicit Wernsdorfius. Versus sunt choriambi, quos servavit Terentianus p. 85.

4. *reserata mugiunt*] hi pedes in choriambico metro aliquid offensionis habent, quam Terentianus ipse statim tollit: *Ecce vides t a m u - g i u n t esse duos iambos; Temporibus namque pares saepe sibi vicissim Cedere vel tribrachyn admittere saepe possunt. T i b i v e t u s a | r a c a l u i t A b o | rigineo sacello. Hic quoque succedere sic tribrachyn, annotabis Longa quod est in geminas prima breves soluta: T i b i ; similis nec minus altera pede consequenti: R a c a. monui iam satis, has saepe soleri solvi. Pro chorio tribrachys hic bis datus invenitur. Nec minus hoc R a c a l u i t A b o rigineo sacello Ut chorius solvitur et tribrachys est iambus.* — Sic Oudendorpii correctiones, quas in Add. Burm. T. II. p. 703. profert, necessariae non sunt, ut Santenius p. 327. adnotavit. Versus 2. a Mario quoque Victorino Art. gr. pag. 2532. citatur, v. 4. ibidem p. 2583. et v. 5. p. 2594.

192.

Anth. III. 57. ex Terentiano Mauro p. 90. Versus constant e dactylica hephthememeri. Wernsd. Poet. T. I. p. 634.

1. *inquit amicus*] *Inquit amicus ager domino, sere: plurima reddam.*
Si bene mi facias, memini tibi solvere grates.

vulgo perverse. Conf. Santen. ad vs. 1984.

193.

Anth. II. 55. ex Plinii epist. VI. 10. De Verginio Rufo imperatore victorioso Plutarchus in Galba c. 10. loquitur.

194.

Anth. I. 23. Pithoeus asteriscum praefixit, tamquam suspectum habuerit.

1. *vos*] *des* Oudend. Nihil mutandum. Intellige *adeste*. Med. Wakker. Amoen. p. 137.

195.

Anth. II. 253. ex Plinii epist. VII. 4.

1. *libros Galli*] *Galli libros* ed. 1476. ap. B. Intelligit libros Asinii Galli.

ille] *ipse* ed. princ. 1471. ed. Mediolanensis 1478.

2. *rursus de C. daret*] ms. Mediceus prob. B. ad Virg. Geo. II. 260., quia alias quoque hoc fecit Gallus. — *prorsus de C. daret* Titzius.

ausus de C. daret edd. 1471. 1478. 1498. 1510., quas omnes ex liberalitate Orellii V. C. accepi. — *ausus de Cicerone dare est palmamque d.* Schaeferus, quod probo. *De Cicerone dare est ausus palmamque d.* vulgo.

3. *inveni lusum*] *invenit usum* 1471. *invenit versum* 1478. et ms. Leidensis.

4. *spectandum ingenio*] 1471. 1478. 1498. Schaef. Titz. — *spect. genio* 1510. vulgo.

6. *mentes*] *mentis* 1471. 1478. 1498. 1510.

7. *queritur*] *quaeritur* 1510.

8. *sibi*] *tibi* 1476.

savia] 1471. 1478. 1498. 1510. Titz. *suavia* Schaef.

9. *subtraxerit*] *subtraxerat* 1476. Conf. Huschk. ad Tibull. II. 3, 9.

10. *post haec*] edd. supp. *posthac* vulgo.

11. *nullumque in*] *nullum in* Titzius. *nihilumque* Heins.

timidi] *timida* 1471. 1478.

atque fatemur] duplicem admittit sensum: nam aut ad praecedentem interrogationem refertur, aut novam incipit sententiam, ita ut sensus sit: *Immo fatebor inde amores meos.*

196.

Anth. II. 266. ex epist. Plinii VII. 9.

1. *ut laus*] *ut laetus est Caesare m. c. sequitur* 1471. *ut laus est cere m. c. sequitur* 1478. Conf. B. ad T. II. p. 515.

2. *fiat*] *fingat* 1498. 1510.

3. *castamve*] 1471. 1478. 1498. 1510. Titz. prob. Schaef. *castamque* vulgo.

5. *sola*] edd. supp. *solum* vulgo.

6. *iuvant*] ms. Medic. vulgo. *lavant* 1471. 1478. mss. Bodleian. et Leidens. *levant* ms. Barthii.

7. *ingenium flecti*] *flecti ingenium* 1498. 1510.

8. *docta mobilitate*] ad eruditam ingenii facilitatem.

197.

Anth. II. 254. ex Plinii Epist. IV. 27. Versus hendecasyllabi.

1. *versibus minutis*] hendecasyllabos minutos vocat prae versibus heroicis, quibus severiores musae utuntur. Argumentum tenue tenui metro convenit. Conf. Weichert. Poet. l. Rel. p. 124.

3. *veteres quid*] totum v. ex ms. Mediceo dedi. *et Calvus veteresque. Sed quid ad me?* vulgo ex edd. 1471. 1478. 1498. 1510. Titz.

4. *priores*] i. e. Plinius mihi instar est omnium veterum poetarum. — *prior: is mavult* ed. 1478. *Unus Plinius est mihi, priorum mavult* Klotz. in Antiburm. p. 108.

6. *putatque amari*] Similiter Plinius in epist. IX. 33, 6. *Amari putat, amat ipse; neuter timet, neuter timetur.* — *iuvatque amare Illos (Plinius ille) Quid Catones* ed. 1498. 1510.

7. *ille o Plinius*] Heins. Schaef. *ille Plinius, ille. Quid Catones?* 1471. 1478. vulgo.

quot Catones] i. e. Plinius instar est multorum testium. — *quid Catonem* 1476. *quot catenae* ms. Leid. Cato hic pro teste certissimo ponitur.

8. *i nunc*] nunc cum Plinius amorum sit suasor, relinquere eos non licet.

quisquis amas] Mediceus. *quisquis sapias* ms. Leidens. 1471. 1478. *qui sapias* vulgo.

198.

Anth. III. 251. De Sulpicia poetria dixit Wernsdorfius P. L. M. T. II. p. 62. ediditque hoc e carminibus eius amatoriis fragmentum p. 155. Extat in Schol. Iuvenalis sat. VI. 536.

1. *me*] omitt. in ms. Vallae.

destitutam] *restitutis f. nudum C. concubentem* ms. Vallae. *cadurcis dest. f.* explicat Ruperti ad Iuven. loc. l. remotis stragulis. Nemo dicat, nudam me extra lectum (lecto non inposito) Caleno (civi Caleni municipii) concubuisse. Falso vocab. *cadurcum* interpretatus est scholiasta. Aliter Salmasius in Exercitt. Plin. p. 824., qui dicit: *cadurcae fasciae* non institae sunt, quibus lectus intenditur, sed fasciae lineae, quibus ipsa Sulpicia velabatur.

199.

Anth. II. 94. Extat in Schol. Iuvenalis IV. 38. *Ultimum (Flaviorum) dicit Domitianum, quia in illo Caesarum origo defecit, et cum Vespasianus et Titus et Domitianus Flavia ex gente fuerint, Domitianus ultimus illorum et dissimillimus imperavit. Meminit hoc Valerius Martialis in epigrammate. his vero sibi finit* etc. Patet epigrammatis finem tantum a scholiasta laudari, nec inter cetera Martialis id legitur, sed in librum Spectaculorum, qui farraginem epigrammatum in codicibus Martialis praestantissimis non extantium continet, receperunt editores. Ianus Douza et Burmannus patruus Sulpiciae tribuerunt, et Wernsdorf. quoque cum fragmentis Sulpiciae T. II. p. 155. edidit. — Poeta dicit, Domitianum totam Flaviorum hereditatem abstulisse, quia omnia bona priorum Flaviorum, Vespasiani ac Titi, malis suis moribus deleverat.

200.

Edidi hoc Martialis epigramma, quod in nulla adhuc editione legitur, ex operibus Lessingii T. I. p. 221.

201.

Anth. III. 16. Libro spectaculorum Martialis insertum est N. 29. In ms. Scalig. inscribitur *Martialis de Prisco et Vero.*

5. *ad digitum*] conf. Spalding. ad Quint. VIII. 5, 20. Hand. ad Tursellinum T. I. p. 120. Lipsius in Saturnal. II. 21. T. III. p. 976.

9. *utrisque — utrisque*] Scal. Pluralis hoc aevo nullam habet offensionem, ut ad Quintilianum non semel monui. *utriusque — utriusque* mss. Voss. Scal. *utrique — utrique* vulgo.

11. *te sub*] *tibi* ms. Voss. Totum distichon ab hoc carmine alienum putat Scaliger.

202.

Anth. III. 17. Inscriptionem dant mss. Voss. Scal.

2. *lentas*] Heins. *lintas* mss. Voss. Scal. *Lyncas — mora* mg.

5. *intellecto principe*] non liquet. In ms. Vindobonensi nullam lacunam indicari refert Kramerus in libro, qui inscriptus est: Die Hauschronik p. 216.

6. *sacra est vis*] *sacra est haec sacra potestas* ms. Vindobon.

203.

Anth. III. 18. Haec duo disticha non cohaerent atque Scriverius separatum utrumque edidit in libro Spectaculorum N. 30 et 31.

1. *subitis*] carminibus non meditatis.

3. *virtutis — secunda*] *virtutis — secundae* Heins. *victoris fama secunda* Scriverius. Occumbere fortiori dedecus non est, sed turpe est, cedere minori.

204.

Anth. IV. 245. Extat inter Martialis epigrammata lib. I. 117.

1. *honori*] ms. Palat. Heinsius. *honore* vulgo.

2. *pauca*] *pulcra* mss. ap. Labbeum.

4. *erit*] *fert* Labbeus.

6. *serviet*] Scriver. *serviat* vulgo.

205.

Ex Addendis Burmanni T. I. p. 739. recepi. M. Valerius Probus grammaticus inter suam aetatem praestanti scientia fuit Gellio teste in Noct. Att. IV. 7. Is vixit sub Nerone multosque reliquit libros, qui a Gellio aliisque scriptoribus laudantur. Ac libri duo Grammaticarum Institutionum et unus de notis Romanorum liber eidem vulgo tribuuntur. Hi versus ad Caelestiuum prooemium sunt illarum institutionum. Sed hos libros alius esse grammatici, idem nomen ferentis, at multo recentioris, vere Lindemannus Tom. I. Corporis Grammaticorum p. 39. his verbis dicit: „Sequitur iam Probus, non ille quidem antiquus M. Valerius Probus, quem Suetonius in libello de gramm. illust. c. 24. nimis „pauca et exigua de quibusdam minutis quaestiunculis edidisse testatur, „sed haud dubie serior quidam eiusdem nominis".

3. *favorem*] *favore* vulgo. Ordo verborum est: *Quo cumulante mihi favorem, fortuna haud invita sese dedit, mihi condere famam,*

comitante benigno, quem virum superi voluere, i. e. eo viro comite, quem superi comitem mihi addere voluerunt. Lindemannus.

9. *artet*] *arcet* vulgo.

11. *arta*] *arcta* vulgo.

206.

Anth. II. 96. ex Spartiani Hadriano c. 25. *Et moriens quidem hos versus fecisse dicitur* etc. *Tales autem, nec multo meliores, fecit et graecos.* Id Spartiani de Hadriani carminibus iudicium comprobat Bernhardy Röm. Litt. p. 127.

1. *animula*] Serenus ap. Diomedem p. 513. *Animula miserula properiter abiit.* Ex Add. B. T. II. p. 717.

3. *quae*] *quem nunc abibis in locum* ms. Cyriaci. Add. T. I. p. 729.

4. *rigida*] *rigidula* vulgo ex Aldina. Conf. Wakef. ad Lucret. V. 367.

207.

Anth. II. 98. ex Spartiani Hadriano c. 16.

Iambici dimetri catalecti mixti cum trochaicis dimetris, ut Salmasius ad Spartiani Hadrian. 16. T. I. p. 155. dicit. Sed Casaubonus atque Schraderus omnes unius generis, iambicos dimetros catalectos, esse docuere.

2. *ambulare*] pronuntiandum *amblare.*

4. *culices*] *cimices* Heins., Is. Vossius, sed inprobat Schraderus, quia obstat metrum; nam prima in *cimex* longa, ut in illo Horatii Sat. I. 10, 78.

Men' moveat cimex Pantilius etc.

Ex Add. B. T. I. p. 730.

208.

Edidi ex Appuleii Apologia p. 410. *Divus Hadrianus, cum Voconii amici sui, poetae, tumulum versibus veneraretur, ita scripsit* etc.

209.

Anth. II. 118. Burmannus in Addendis T. I. p. 730. et sequ. duas Cannegieteri epistolas edidit, ex quibus hoc epigramma multum lucis accipit. Citat enim Scriverii adnotationem, quae huc maxime pertinet: *Epitaphium Sorani Batavi, Aelio Hadriano Augusto auctore. Gerardus Noviomagus in edit. Hist. Bat. Anni XXX testatur, idem in schedis se reperisse in antiquissimo libello ms. Lovanii.* Fides epigrammatis, de qua antea dubitabatur, hoc testimonio restituta est, nec amplius de nomine auctoris atque militis, cui inscriptum est, ambigi debet. In ms. Voss. legitur: *Carmen Adriani Augusti de forti milite.* Edidi ex recensione Cannegieteri.

2. *fortesque Batavos*] *fortisque Batavus* vulgo. *Batavus* media longa pronuntiari docuit Schraderus in Emend. p. XXVI sq.

3. *iudice*] *vindice* vulgo. Pro *vasta* Canneg. *vasto* operarum vitio.

4. *tranare*] *transnare* vulgo.

5. *emissum*] *inmissum* vulgo.

6. *ac redit*] *et r.* vulgo.

ex alia] *ex alto* Schraderus in Add. B. T. II. p. 719.

8. *miles*] distinguit quatuor hominum classes, Romanos, barbaros, milites, sagittarios. „*Militem* respondere *Romano*, ut *barbarus* iungitur *Partho*, censebat Oudendorpius." Add. B. T. II. p. 719.

9. *hic memori*] *hoc memori* vulgo.

10. *viderit, anne aliquis*] i. e. viderit aliquis, anne.

210.

Anth. II. 258. *Traiani imperatoris de bello Parthico versus decori* in vet. cod. inscribi monuit Oudendorp.

1. *belli*] *bellum* Tollius.

2. *Teuthranta*] *Theutranta* vulgo. *Theotranta* duo mss. ap. B. Legendum *Teuthranta* hic et in ceteris versibus, ut apud Virgilium et Ovidium nomen scribitur.

4. *figitur*] in alio ordine versus leguntur in mss. Dorvill. et Leid., atque in editione Pindari Thebani a 1515., cuius varietatem adnotavit B. in Add. T. II. p. 729., nempe 1. 2. 3. 6. 5. 4.

7. *Iphicli*] *Aephycli* vulgo.

211.

Anth. IV. 399. In Orellii Inscriptt. T. I. p. 196. n. 824., qui epigramma suspectum esse putat. Octo priores versus ex Gassendi Vita Peirescii lib. IV. p. 331. [p. 141. ed. 1655.], qui testatur, eos sic in tabula marmorea legi, edidi, Schraderum secutus in Epist. crit. p. LXXX. Hadrianum imperatorem monumentum Borystheni equo sepulcrale condidisse et carmina de eo panxisse, Dio Cassius tradit l. LXIX. 10. Versus Anacreontei.

4. *tumulos et ruscos*] correxit Masdéu Opusc. p. 175. Orellius. — *tumulos Etruscos* vulgo.

6. *Pannonicos in apros*] *Pannonicos nec ullus apros insequentem* vulgo.

7. *insequentem — nocere*] accusativum cum verbo *nocere* iungi, contendunt Salmasius ad Spartiani Hadr. c. 20. et B. Neque tamen ullum eius rei exemplum certum adhuc vidi. v. Ramsh. L. G. p. 346. An legendum *ullus insequentum?*

10. *extimam saliva*] Salmas. Orellius. *extimam salivam* vulgo. Iunge *nec ullus insequentum saliva sparsit ab ore caudam extimam.*

16. *hoc situs*] duo Anacreonteorum genera in hoc carmine reperiuntur, de quibus Hermannus in Elem. D. Metr. p. 475 sqq. egit; alterum

iambicum, ut in v. 1. 3. 5. 7. 9. 10. 13. 15.; alterum choriambicum, ut in v. 2. 4. 6. 8. 11. 12. 14. 16.

212.

Anth. II. 97. ex Spartiani Hadriano c. 16. Floro rescripsit Hadrianus in carmine, quod supra n. 207. dedi. Charisius p. 113. citat *Annaeum Florum ad Divum Hadrianum Poematis delector.* Salmasius L. Annaeum Florum, qui epitomen historiae Romanae scripsit, intelligit, cui adsentitur Bernhardy Röm. Litt. p. 277. Burmannus inscripsit *Iulii Flori*, nescio qua auctoritate fretus. Conf. Weichert. Poet. l. Rel. p. 369. Fiedler. in Scriptt. H. R. minor. p. XVI.

2. *ambulare*] pronuntiandum *amblare.*

213.

Anth. I. 20. Wernsd. Poet. T. II. p. 537. Octo sequentia epigrammata in pluribus mss. coniuncta leguntur, ita ut in ms. Salm. totius carminis sit titulus *Flori de qualitate vitae*, in ms. Thuaneo 8071. *Floridi de qualitate vitae.* Eo vero ordine, quo in mss. Salm. Thu. leguntur, quoque a Lipsio in Elect. I. 5. vulgata sunt, edidi. Eidem L. Annaeo Floro historico, cui praecedens vindicatur, a Salmasio ad Spartiani Hadrianum c. 16. T. I. p. 155. tribuuntur, a Wernsdorfio Poet. T. II. p. 503. et T. VII. p. 22. L. Vibio Floro nescio cui poetae. — Versus trochaici tetrametri catalecti.

1. *vitium*] *vitum* Thu.

3. *venulis*] *venilis* ms. Salm.

4. *ducat*] *dicat* Thu.

versus usum in alterum] Salm. *versus usum in altero* Thu. *versum usus vinalteros* ms. Salm. *versum usus in alteros* Heins. (adversus metrum, monente B. Add. T. I. p. 719.). Illud *versus usum in alterum* valet liquor corruptus.

214.

Anth. III. 114.

1. *omnis mulier*] *omnis mulier intra pectus celat ulcus pestilens* Bouhier. ad Pervigil. Ven. 31., sed vel sic versum hunc correctione laborare censet Schraderus Add. T. I. p. 743. — *Omni' mulier intra pectus viru' celat pestilens* Eldick. Spec. Suspic. p. 217. — *Mulier intra pectus omnis celat ulcus pestilens* Piersonus Add. T. II. p. 739.

215.

Anth. I. 17.

5. *vite et radio conferunt*] Salmas. ad Spartiani Hadrian. c. 16. — *vitae et radio conserunt* ms. Salm. *ambo de comis calorem et ambo radio conserunt* Thu. *calorem et ambo radios conserunt* vulgo. *ambo de donis calorem, vite, radio conferunt* Schraderus, quia versus trochai-

cus quinta sede trochaeum requirit. — Bacchus calorem gignit vino, sole Apollo.

216.

Anth. III. 265.

1. *arbores*] *arboris* Thu.

3. *fuit exinde*] Schrader. Emend. p. 109. *fit exinde* vulgo, obstante metro. *fit deinde* Scriver.

4. *ardor*] *arbor* Thu.

217.

Anth. III. 113.

1. *ab alvo*] metro violato. *abs alvo* vel *ex alvo* Pith. *ab utero* Schraderus.

2. *falsa contub.*] *prava cont.* Heins. *infausta cont.* Eldick. Spec. Suspic. p. 218. Sed *falsa* valet prava, quod latuit Heins. atque Wernsd., monente Wakefieldio S. Cr. V. p. 68.

218.

Anth. III. 111.

1. *offucias*] *officia* ms. Salmas. a 1. manu. *offugia* Thu.

2. *orbem*] *urbem* Thu.

3. *malim*] *malum* Thu.

219.

Anth. III. 112.

1. *est habere*] *est habere habere nummos* Thu.

2. *pudor*] ms. Salm. *pavere* vulgo. *pavor* Lips. Heins. Schrader.

220.

Anth. III. 115.

1. *fiunt*] *sunt* Wernsdorf. errore.

221.

Anth. III. 291. Ex eodem codice, quo epigrammata Flori priora, Salmasius edidit ad Spart. Hadrian. c. 16. — Wernsdorf. Poet. lat. M. T. VII. p. 124.

1. *amoeni*] *amoenae* mss. Salm. et Divion.

2. *dies*] *die* ms. Salm. *diae* ms. Leid.

spicula] spicula gemmae sunt tenuissimae adhuc et acutissimae, *pyramides* maiores et ima parte crassiores, *calathi* iam supra tument inferiore parte angustiore, explicantibus se iam et intra dehiscentem calicem latiora sibi spatia quaerentibus foliis. — Gesnerus in Thes. s. v. *rosa*.

3. *pyramidas*] Florus *pyramidas* vocat, qui Plinio *alabastri*, et *calathos*, quos ille *calices*. Salm. ad Solin. p. 72.

maiore] *maiora* ms. Leid. a 1m.

4. *calathos*] *gallatos* mss. Salm. Leid. *tertia lux calathis* ms. Divion.

222.

Anth. II. 174. B. inscribit *C. Sulpicii Apollinaris grammatici in Aeneidem Virgilianam.* In Donati vita Virgilii c. 15. Sulpicii Carthaginiensis esse epigramma legimus. Sulpicio Carthageniensi tribuit ms. Voss. Ac fortasse sub hoc Sulpicio Sulpicium Apollinarem, qui comoediarum Terentii argumenta composuit, intelligere possumus. Idem celeberrimus fuit grammaticus, eumque Gellius (Noct. Att. XVIII. 4.) adolescens cognorat. Nec alius erat praeceptor Helvii Pertinacis referente Capitolino in vita Pertinacis c. 1. Super Virgiliano versu lectionem Sulpicii citat Gellius IV. 17. Quamquam antem Burmannus quoque ad Anth. II. 194. in hac opinione acquiescat, diversam tamen rationem amplecti malim, si quis auctorem huius et sequentis carminis grammaticum aevi serioris, ut eius, quo Luxorius vixit, fuisse contendat. Nec impedit Donati auctoritas, quominus in ea sententia simus, praesertim cum Vita Virgilii non Donato, aequali Hieronymi (a. 355. p. C.), sed alii grammatico inferioris aetatis tribui debeat. Conf. Schopeni comment. de Terentio p. 33.

3. *Variusque*] *Varusque* vulgo.

5. *Pergamos*] ms. Goth. ap. Duebnerum in Iahnii Ann. T. VIII. P. III. 1828. p. 309. *Pergamon* vulgo.

223.

Anth. II. 194. In ms. Vossiano Sulpicio Carthageniensi adscribitur.

5. *Aeneas*] *Aenean — referre* ms. Voss.

8. *ac tum dolus*] *ac Danaum dolus i. hosti* vel *urbi* Francius.

11. *ablatus*] Tollius. *allatus* vulgo. *alatus* ms. Voss.

15. *Heleni*] *Eleni* vulgo.

16. *Cyclopas*] *Cyclopes* vel *Cyclopum* Oudend.

19. *dolore*] *calore* Schrader. Add. T. II. p. 726.

20. *veneratur*] *venatur* B.

24. *morte fugam*] i. e. pari facinore (morte violenta) Aeneae factum (fugam) imitari.

30. *Iunonem mentita*] *Iunonis mutata* Heyn.

31. *fatus*] ms. Voss. *fatur* vulgo.

32. *obiit*] Schrader. Add. T. II. p. 726. *adiit* vulgo.

35. *reditura sub ortus*] i. e. umbras in terram redire cupientes.

39. *causa opus*] i. e. post Caietam sepultam disceptatio vel lis oritur.

40. *Tyrrhidae*] Tyrrhida pro Tyrrho.

41. *sumat*] scil. Latinus.

48. *tuque opere*] *tumque opera ista stupet. factis labor addidit artem.* B.

50. *sumat*] int. Turnus.

53. *petunt*] *petit* vulgo.

59. *laudaem*] *Lausus nam fecerat iram* vel *Lauso* Oudend.

68. *pugnae neces*] *pugnae vices* Oudend.

69. *seereto*] *sed reeto* Oudend. *Percussa intereipit hostis Foedera: secreto violatur vulnere teli Aeneas. Caussa est illi Iuturna: neganti Affuit obsequio. Iam Mars finiverat iram.* Heyn.

224.

Anth. II. 237. Hoc epigramma ex Anthologia delendum erat, quia versus sunt ex Terentiani carmine de metris v. 2182 — 2187. Vulgo putatur, in fine seculi primi vixisse Terentianum. Id verum esse nego.

6. *inpotens ultor*] *ultor impetus tui* vulgo.

225.

Anth. III. 99. ex Barthii Advers. XV. 17.

1. *prineipium*] senarius corruptus. An

principium vitae nostrae obitus meditatio est?

2. *peccare nesciens*] *peccati nescius* B.

3. *fruetus*] Barth. *strictus* ms. *immoderatae irae fructus est insania* B.

4. *credens est*] *eredens fert* B. recte. *eredere est* Barth.

5. *argentum et*] litera *m* non eliditur.

226.

Recepi ex Appuleii Apologia p. 391. ed. Bosscha, ubi Appuleius hoc epistolium, quod Ludicris suis insertum erat, recitat. Deest in Anthologia Burmanni.

2. *mundicinas*] Lipsius. *munditias* mss.

227.

Anth. III. 230. Extat in Appuleii Apologia p. 401. *Venio ad ceteros versus, ut illi vocant, amatorios, quos tamen tam dure et rustice legere, ut odium moverent. Sed quid ad magica maleficia, quod ego pueros Scribonii Laeti, amici mei, carmine laudavi? An ideo Magus, quia poeta? — Reeitem denuo, ut sciant me eorum non pigere.*

1. *delicies sit*] *delieies stet salva* ms. Pithoei. Correxit Bosscha. i. e. sine quaeso, Charine, ut et Critias sit mea delicies: pars, quam tu in amore meo habes, tibi, o vita mea, nihilominus salva remanet. — Appellat Appuleius filios Scribonii Laeti, quos simulatis nominibus Critiam et Charinum vocat: alia enim proprie nomina habebant, ut in eo loco, quem mox laudabo, ipse profitetur. — *delitescet salva* ms. Florent. *et Critias, mea delicia, et Sol alme Charine, Par in amore meo vita tibi remanet.* vulgo.

3. *nam me*] *ne me* vulgo.

4. *potior*] *potiar* vulgo.

228.

Anth. III. 229. Extat in Appuleii Apologia p. 402. *Recitem nunc et alios, quos illi quasi intemperatissimos postremum legere. — Habes crimen meum, Maxime, quasi improbi comissatoris de sertis et canticis compositum. Hic illud etiam reprehendi animadvertisti, quod, cum aliis nominibus pueri vocentur, ego eos Charinum et Critiam appellitarim. Eadem igitur opera accusent C. Catullum, quod Lesbiam pro Clodia nominarit, et Ticidam similiter, quod, quae Metella erat, Perillam scripserit.*

3. *Critia, lux*] *uti Critiae lux* vulgo.

10. *savia*] *suavia* vulgo.

11. *animam inspires*] i. e. atque adeo, si carmina facere voles, et dona mea et carmina mea, tuis victa, iacebunt. *dona* pro substantivo habeo, non pro imperativo. — *Quod si animum inspires, dona et iam carmina. nostra Cedent* vulgo.

Quod si Amor inspiret, dona et iam carmina. nostra etc.

Piersonus Add. B. T. II. p. 747. Bosscha interpretatur: Qnod si tum quoque fistulam inflare coeperis, quum munere tuo anperaveris dona mea; iam quoque carmina nostra tuis cedere debebunt.

Quod, si animam inspires dono, iam carmina nostra

Wakef. ad Lucret. IV. 1187. *et tenet adsuctis humectans oscula labris.* „Vulgo *dona et*, quae doctos viros prorsus Indificata sunt." — *quod si aulum inspires, dona et iam carmina nostra Cedent* Salm. ad Solin. p. 82. „*aulum* pro tibia, graecam vocem, usurpavit." —

229.

Anth. III. 174. Extat in Appuleii Metamorph. p. 311. *Sed infortunatissimae filiae miserrimus pater suspectatis coelestibus odiis et irae superum metuens, dei Milesii vetustissimum percontatur oraculum, et tanto numine precibus et victimis ingratae virgini petit nuptias et maritum. Sed Apollo quamquam Graecus et Ionicus propter Mileti conditorem sic Latina sorte respondit* etc.

1. *desiste*] *susiste* et *subsiste* mss. *scopulosis siste* Oudend.

4. *vipereum malum*] i. e. Cupidinem.

8. *flumina quem*] *fluminaque* vulgo.

230.

Anth. III. 231. Scriverius exemplari suo editionis Pithoeanae adscripserat, Scaligerum credidisse, hoc carmen a Mureto confictum esse, idque sibi in sermone familiari an. 1604. narrasse. Ex Add. B. T. I. p. 746. Idque verum puto.

231.

Anth. I. 31. Aetas Modestini incerta est. Eum enim esse Herennium Modestinum, iurisperitum celeberrimum, qui circa annum 240. p.

C. vixit, quoque praeceptore usus est Maximinus Iunior (v. Capitolini Vit. Maximini c. 1. T. II. p. 60.), quis pro certo dicat? Multo magis eumdem esse existimo illi, qui argumenta Iliadis scripsit, et grammaticus serioris aetatis fuit.

1. *alite somno*] *aside somno* ms. Salm. Leid.

2. *pallentis roris*] *myrti inter frutices pallentis, floris in umbra* Med. Wakker. Amoen. p. 135. Ruhnkenius ap. Wakkerum *albentis roris in herba* mavult ex Ovid. Fast. III. 880. *canuerint herbae rore recente quater.* „Fortasse *ros pallens* pro rore marino dici potest, etsi nullum recordor locum, in quo simpliciter ros pro rore marino dicatur." Klotz. in Act. Erud. 1759. p. 694.

4. *saeva*] ms. Voss. *sacra* vulgo. v. Add. T. II. p. 703.

5. *ait*] postrema longa in arsi.

6. *Scylla, metamus*] *Scyllam et amus* ms. Salm.

8. *Dido et*] neglecta elisione. *Dido ait et* Oudend.

9. *Evadne*] M. Wakker. „hiatu in his frequenter obvio." *Evadnes* vulgo. *Euhadnes* Oudend.

10. *inquit Biblisque*] *inquit* in ms. Salm. legitur. *Hunc, Arethusa, in aquis; Byblis, in fonte necemus* vulgo.

232.

Anth. III. 258. Wernsdorf. P. L. M. T. III. p. 404. Edidi hoc epigramma ex ms. Voss. ubi inscribitur: *Carmen Galieni imperatoris dum sponsum et sponsam ad lectum mitteret.* (Addenda Burmanni T. I. p. 747.) Aliter paulo idem laudat Trebellius in Gallienis II. c. XI. T. II. p. 214. *Fuit Gallienus oratione, poemate atque omnibus artibus clarus. Huius est illud epithalamium, quod inter centum poetas* (i. e. inter epithalamia centum poetarum) *praecipuum fuit. Nam cum fratrum suorum filios coniugaret et omnes poetae graeci latinique epithalamia dixissent, idque per dies plurimos, cum ille manus sponsorum teneret, ut quidam dicunt, saepius ita dixisse fertur:*

Ite, ait, o pueri, pariter sudate medullis
omnibus inter vos: non murmura vestra columbae,
brachia non hederae, non vincant oscula conchae.

1. *ite simul*] *Ite agite, o iuvenes: et desudate medullis*
omnibus etc.
brachia non hederae, non vincant oscula conchae.
vulgo.

3. *oscula conchae*] oscula cum conchis comparantur, quia saxis artissime inhaerent.

4. *Ludite*] Hoc distichon deest in ms. Voss. et apud Trebellium.

233.

Anth. V. 143. Duas editiones huius elegiae esse constat, alteram longiorem, quam Goldastus inter Erotica et Amatoria opuscula Francof.

1610. p. 71. et Wernsdorfius in Poet. lat. M. T. VII. p. 178 et 279. secutus est, alteram breviorem, quae in Schotti Observatt. hum. II. 51. p. 101. et in Burmanni Anth. legitur. Prior editio carmen maius de philomela atque de vocibus aliarum avium quadrupedumque continet, editio autem minor resecuit ea, quae universe sunt dicta, nihil fere relinquens nisi versus illos, qui vocabularium vocum avium continent. De aetate Albi Ovidii Iuventini, qui in Goldasti ms. auctor carminis esse fertur, nihil adhuc constabat. Conf. Fabric. Bibl. lat. lib. l. c. 15. Sed G. Bernhardy hoc carmen aliaque de vocibus animalium poemata ab aequalibus Antonini Getae, imperatoris, qui circa a. u. 940. p. C. 187. vixit, composita esse docuit (Röm. Litt. p. 135.). Wernsd. antea T. I. p. 316. hanc elegiam Citerio Sidonio Syracusano, Ausonii aequali, tribuerat.

1. *Dulcis*] aliter incipit poeta apud B.

Scribere me voces avium philomela coegit,
Quae cantu cunctas exuperat volucres.
Nam philomela canit vocum discrimina mille,
Et cantare simul nocte dieque potest.
Parrus enim etc.

9. *parus*] *parrus* vulgo.

10. *at sua vox nulli*] Gold. Wernsd. *vox eius nulli* vulgo.

11. *palara*] *dulce pelora* — *droscam* vulgo. *parala* B.

16. *tunc mitilans*] Gold. Wernsd. *tempore rurilulans* vulgo. *rure ululans* B.

17. *tunc turdus*] scripsi *tunc* i. e. vero. *dum* Gold. Wernsd. *et* vulgo. *pusitat*] *parsitat* vel *pisitat* B.

19. *caccabat*] *cacabat* vulgo.

22. *tetrinit*] *tritinnit* vulgo.

25. *gracillat*] Gold. Wernsd. *cacillat* vulgo.

30. *tristia flendo pipit*] Aldin. Wernsd. *tristia flendo ripit* Gold. *passer solstitia recolit* Schottus, vulgo. *pessimus ut passer, sic titiare solet* B.

34. *et audit*] construe: *et ait scurrili strepitu, quidquid audit.*

37. *bubulat*] Gold. Wernsd. *bubilat* vulgo.
carmine] Gold. Wernsd. *murmure* vulgo.

40. *cucubat*] *tutubat* Boxhorn.

42. *butio butit*] *buteo* ex Festo corrigit B. *butio buttit* vulgo.

44. *zinzilulare*] Gold. Wernsd. *tintinulare* vulgo.

45. *scribere*] Hoc distichon in B. edit. deest.

47. *sed iam*] aliter vulgo:

Quadrupedum quoque nunc audi discrimina vocum,
quae retinent voces, sunt ut eis species.

51. *dum lynces hircando*] Gold. Wernsd. *lynces cando fremunt, ursus nec non ferus uncat* vulgo. *lynx hircando fremit, ursus nec non ferus uncat* B.

52. *ast lupus ipse ululat*] Gold. W. *porro lupus ululat* vulgo.

55. *glocitant*] totum distichon ex Gold. dedi.

et barrus barrit, cervi clocitant, equus hinnit:
ast taurus mugit et mugilant onagri

vulgo, et W.

55. *tardus rudit, oncat asellus*] Gold. W. *quiritat verres setosus et oncat asellus* vulgo.

56. *blatterat*] B. *blacterat* Ald. Vossius Add. T. II. p. 699. *blaterat* vulgo. *braterat* Schott.

57. *pascens*] Gold. W. *subigens* vulgo.

58. *miccire*] Gold. W. *micere* vulgo.

60. *glaucitat*] Gold. W. *glutinat* vulgo.

63. *ecce*] Gold. W. *nempe* vulgo.

69. *Domino*] creatori deo vulgo explicabatur. Bernhardy Getam dominum intelligit.

70. *sive sonare*] Gold. W. *seu semper sileant nocte dieve canant* vulgo.

234.

Anth. V. 115. In mss. inscribitur *C. Iulii Solini Polyhistor Ponticus*, in ms. Regio Salmasii ad finem Polyhistoris Solini legitur *Incipit eiusdem Ponticon.* Titulus, ait Salmasius, in Prolegg., operi fuit *Ποντικά*. Melius inscripsisset *Πόντια*. Res enim marinas, hoc est, animalia maris, pisces omne genus eo libro enarraverat, vel, ut ipse ait, *aequoreas catervas.* Wernsdorfius autem in Poet. T. I. p. 208. a Salmasio discedens hoc titulo *Ποντικῶν* indicari docet, Solinum non omnes omnium marium pisces, sed eos tantum enarrare voluisse, qui in Ponto invenirentur, praesertim cum nullum mare piscium multitudine et praestantia esset celebratius quam Pontus. Porro Scriverius idemque Wernsdorfius maioris quam pro Solini ingenio spiritus carmen esse rati, Chorographiae Varronis Atacini vindicarunt. Contra Fr. Wüllnerus in comment. de P. Varrone Atacino p. 33. aetatem atque indolem Solini hos versus non excedere profitetur: cui assentior.

1. *Ponto*] i. e. in mari Pontico. Wernsd. — *ponto* minuta initiali vulgo.

2. *aequoreas spirantis*] ex ms. regio Salm. *Mare molle spirans* Solinus putat, eorum opinionem sequens, qui Oceanum quasi corpus quoddam vivum spirare, ex eoque spiritus reciprocatione accessus et recessus fieri in maribus existimabant. Salmasius ad Solini c. 18. p. 151. ed. Traiect. eumque sequitur B. *salis aequorei spirantis* (i. e. spirantes molle catervas) Pith. Scalig. „Quod ineptum est. Nam *sal aequoreus* idem est, ac si dicas *mare aequoreum*.“ Salm. l. l.

6. *purpureis*] *purpurei dum sanguinat unda profundi* Lindenbr. H. *sanguinat*] i. e. rubet.

7. *placido — munde*] i. e. non irato mundo, gezeugt aus zartem sanftem Element.

11. *gemmavit*] *gemmare* proprie gemmas emittere vel gignere notat, hoc loco *astrigeram faciem gemmavit* nihil aliud significat quam *astra creavit*, ita ut astra gemmare eadem figura dicatur, qua alias *aedificare domum* et similia. Simplicius autem esset *astrigera facie nitido gemmavit Olympo*. Sic enim Ennius ap. Charisium p. 81. *Purpureis gemmavit pampinus uvis*.

13. *fundata*] ex ms. reg. Salm. *librata* vulgo, utrumque eodem sensu; alterum in Ovid. Met. I. 12. legitur.

14. *aetherias*] i. e. locum, quem in aethere tenent. *aeternas* Barth. Adv. XLIV. 3.

15. *suis*] i. e. propriis.

18. *pios*] i. e. benignos et faventes. *tuos* Scriver.

20. *litata*] i. e. placata.

21. *libemus*] litus tantum peragrare ad eruendas ostreas vult. Wernsd. — Wüllnero hic versus ineptus esse videtur.

22. *Tempea coetu*] *Tempea citu* mss. Pith. Reg. *cava tympana cantu* Tollius, qui *Tritonas* intelligit. *Cava Tempea* Solinus profunda maris appellat, in quibus Nymphae ac Nereides domicilia habent: Tempe enim hic loca amoena maris dicuntur (die schönen Thäler des Meeres).

resono — coetu] ad *coetu* int. aquarum. Ihr auch, die ihr ein weites Tempe im brausenden Kessel des Meeres bewohnet. Quid *citu*, quod in mss. legitur, sit, ignoro. Substantivum enim quartae declinationis, *citus*, a *cieo* flexum, quodque strepitum significet, in usu non est.

235.

Anth. I. 178. In Gallica editione Poetarum Wernsdorfii T. VII. p. 441. legitur. In ms. Salm. et Leid., ubi reperitur hic cento Virgilianus, auctor non nominatur. Sed Tertullianus de praescript. Haeret. c. 39. Hosidii Getae Medeam ex Virgilii versibus conglutinatam citat, ita ut nostram esse hanc veri sit simile. *Vides*, ait Tertullianus, *hodie ex Virgilio fabulam in totum aliam componi materia secundum versus, versibus secundum materiam concinnatis. Denique Hosidius Geta Medeam tragoediam ex Virgilio plenissime exsuxit. Meus quidam propinquus ex eodem poeta inter cetera stili sui etia Pinacem Cebetis explicuit.* Alii ridicule olim hanc Medeam Ovidio tribuere, alii eum Hosidium Getam, qui sub Claudio consul fuit a. u. 800., intelligunt, quem propagavit errorem Baehr. R. Litt. p. 89.

18. *oblitusve sui*] *oblitusve suae* ms. Salm. Klotz. in Antib. p. 72., ita ut Medea se ipsam indicet, quae Iasonis fuerit.

41. *medioque* etc.] inseruit B.

53. *errans*] ms. Salm. Leid. et Virg. Ae. IV. 211. *erras* vulgo. Int. *es*. *hostis*] *hospes* Schrader. et Pierson. Add. T. II. p. 713.

57. *non ea*] Creon haec loquitur apud B.

65. *testor*] inserit Oudend.

71. *natum*] Med. Wakker. p. 158. *natam* vulgo. Verba sunt Medeae ad Creontem, monentis, ne sineret Creusam Iasoni in matrimonium venire.

88. *quid causas*] versus iusto minor. Alterum hemistichium ex Aen. VIII. 395., alterum ex Aen. VIII. 386. *Quid causas petis aut in me exitiumque meorum* Scriver. vulgo. *Quid causas petis ex alto excidiumque meorum* B. Conf. v. 94. 173. 212. 213. 227. 228. 378. 447.

135. *ramo*] Oudend. hunc versum vel delendum vel post v. 142. *ausus* etc. ponendum existimabat.

157. *fateor, arma*] B. *fateor, me, arma* vulgo.

163. *sensibus haec*] Higtius ex Virg. Ecl. III. 54. Add. T. II. p. 713. *sensibus hic* vulgo.

167. *hac gener*] Med. Wakker. p 158. ex Virg. Aen. VII. 317. — *haec gener* vulgo.

172. *sequentur*] B. ex Aen. XII. 153. *sequuntur* vulgo.

180. *aut pugnam*] post hunc v. excidit aliquid, ut *Mens agitat, certum est sceleratas sumere poenas* ex Aen. IX. 153. et II. 576. B.

191. *surgere*] deest *videtur*, quod ap. Virg. Geo. I. 396. legitur.

192. *Media*] deletur a Med. Wakkero p. 159. — B. delevit *nigrisque*.

210. *erepta*] ex mss. Schrader. Add. T. I. p. 727. — *erepte* vulgo.

212. *tangit honos*] metrum est corruptum, nec aliter in v. sequenti.
Tangit honos animum, et mensas quas advena adisti,
Per connubia nostra, per inceptos hymenaeos.

B.

217. *rauca*] ex Aen. V. 866. — *dum rauco adsidue longo sale saxa sonabant* vulgo.

226. *seminaque et tauros*] B. ex Geo. II. 140. *semina et aetertos* vulgo.

227. *obieci, satis*] *obieci, unde satis* B.

236. *manum patiens*] Schrader. Add. T. I. p. 727. ex Aen. VII. 490. *manu patiens* vulgo.

254. *quaesitae*] Klotz. in Antib. p. 73. *quaesitas* vulgo ut in Aen. VII. 423.

256. *haec loca*] post h. v. excidit *invertere satis inmanis dentibus hydri* ex Geo. II. 140.

269. *natos, Veneris*] sic interpunxit Med. Wakker. p. 160. *natos Veneris, nec* vulgo.

270. *quid petis aut* etc.] Oudend. *quid petis causas et inrita i. i.* vulgo.

281. *omnes, dare*] ita scripsi. *omnes et dare* vulgo.

283. *te sine, frater,*] ex Aen. XII. 883. — *Te sin frater erit.* vulgo.

298. *patrias*] *patris* vulgo errore typogr. Add. T. p 727.

309. *graviter*] Hi duo versus intelligendi sunt de Orpheo Eurydicen lugente. Ideo supplevit Schrader.:

Qualis miserabilis Orpheus
Graviter pro coniuge saevit etc.

Add. T. I. p. 727.

314. *rumpit pavor*] int. *rumpit me*, ex Aen. VII. 458. B. supplevit *rumpit*, quod vulgo abest. *surgit pavor* Klotz. in Antib. l. l.

316. *tarda, atque*] B. vulgo desunt.

343. *tum visaeque*] Oudend. addit *tum*, quod vulgo deest.

358. *paras, luctu*] ita scripsi. *paras et luctu* vulgo. *paras, luctu et miscere* Klotz. in Antib. l. l.

378. *erige, tuque*] *erige, iam tuque* vel *erige tu, tuque ipsa* Oudend.

387. *aut qui tibi nostri pulsus a.*] corruptum. Excidit aliquid.

392. *labi a corpore tanto*] *laniatum corpore toto* B.

431. *illa per et scopulos*] Higtius ex Geo. III. 276. *illa ut per populos* vulgo.

438. *fui*] *sui* vulgo.

443. *manus, luctu*] *manus et luctu* vulgo.

444. *me*] B. *te* vulgo.

236.

Anth. III. 89. *Iorfiri anaclici* ms. Salm. *Porphiri* man. 2da. *Rufini versus anacyclici* ms. Divion. prob. B. — Wernsdorfius autem, quem secutus sum, in T. I. p. 671. hoc carmen cum ceteris eiusmodi epigrammatis Publilio Optatiano Porphyrio vindicat. Is circa tempora Constantini Magni vixit, teste Fabricio in Bibl. med. et inf. aet. T. V. p. 169., et singulari ad carmina difficillimi lusus componenda ingenio instinctus erat. Nam praeter artificiosum illum Panegyricum in Constantinum Magnum, qui apud Pithoeum legitur, Aram, Syringa et Organon, quae Wernsd. ibidem edidit, fecit. Inter Graecos Nicomedes Heracleota carmina ἀνακυκλικά composuit, qualia in Analectis Brunckii T. II. p. 382. legimus.

237 et 238.

Utrumque recepi ex adnotat. Sirmondi ad Sidonium Apollin. p. 101. In primo exemplo pentameter in pentametrum alterum redit, in secundo versus heroicus in Sotadicum. Prior versus in Panegyrico Porphyrii legitur p. 246. ed. Pith.

239.

Versus reciproci eiusdem fortasse Porphyrii, qui apud Diomedem III. p. 515. leguntur. Conf. Gaisfordii Index in Hephaestionem p. 565. ed. Lips.

240.

Anth. III. 103. Extat in Fulgentii Virgiliana Continentia pag. 158.

Burmannus alii Porphyrio et diverso ab eo, cuius praecedentia sunt epigrammata, id tribuit, sed Wernsdorfius eum refellit T. I. p. 675 seq.

1. *pauxillum*] Fulgentius. *pauxillam* Muncker. *pauxillo* vulgo.

3. *nam, ut ne aliud*] Muncker. *nam ut aliud* vel *ut non aliud* mss. *nam, ne aliud* vulgo.

4. *quanto*] *quam tu* Heins.

241.

Anth. I. 102. *De Hectore Pompilianus* ms. Thuan. *de Hectore Maximino* ms. Petav. *Hectoris Troiani Virorum strenuissimi tumulus* ms. Voss. Pithoeus et Scaliger Pentadio tribuunt. Wernsd. Pentadii elegias et epigrammata edidit in Poet. Lat. Min. T. II. p. 309. „Pentadius", ait ille, „Porphyrio ut aetate par, ita ingenio et gustu poeseos perquam similis est, quod singulari, ut ille consuevit, artificio et schemate quamquam multo tolerabiliore nec ineptiis indulgente carmina sua componere et exornare voluit. Vocari id genus carminis, quod usurpavit, serpentinum vel ophites solet, quando finis revolvitur eodem, unde venerat, et perpetui orbes versuum componuntur." Exemplum huius versuum generis in epigr. sequenti legimus. Pentadius is est, cui Lactantius epitomen Institutionum Divinarum inscripsit. De carminibus Pentadio inscriptis B. agit ad Anth. III. 105.

2. *alter*] *ater* Thuan. Petav.

erat] *erit* Petav.

3. *violentis ictus*] Thuan. *violenter hictus* ms. Voss. *violenti fractus* Voss. 2. *violenti victus* vulgo.

8. *quos fletus Hecube*] i. e. quot lacrimas effudit, ut Virg. Aen. IV. 370. *Num lacrimas victus dedit?* *quos* pro *quot* ut ap. Ciceronem VI. Verr. c. 21. *quos putatis fletus mulierum, quas lamentationes fieri solitas in hisce rebus? quot fletus Hecubae, quot dedit Andromachae* B. inprob. Klotzio Act. Erud. 1759. p. 697.

10. *hac tumulavit*] *accumulavit* ms. Voss. *atumulavit* Petav.

242.

Anth. I. 139. *Pintadi* ms. Voss. Thu. 8071.

1. *pater*] Cephissus.

2. *undas*] *amnes* Wernsd.

3. *patrem*] *patrem esse dum* ms. Voss. 2m. — *puerum* Piersonus, sic Ep. 143. *Dum putat esse parem vitreis Narcissus in undis.* Ex Add. B. T. II. p. 710.

quaerit] *quaerat* Thu.

in amne] *inanem* ms. Salmas.

4. *lacu*] *lacus* Thu.

5. *quod*] *quo* Heins.

7. *stat*] *flet* Heins. Conf. III. 253, 20.

243.

Anth. I. 140. In ms. Voss. *Pintadi* inscribitur.

1. *proprios mediis in*] ms. Salm. *proprios mediis in fontibus ingens* Thu. 8071. *propriis .... in fontibus* ms. Voss. *propriis Narcissus fontibus ignes* vulgo.

2. *deceptum urit*] mss. Salm. Voss. Thu. Similiter Catullus 63, 44. *Speret nec linguam esse, nec auriculam.* Conf. Santen. ad Terentian. v. 1778. *deceptum torret* vulgo. *deceptum ludit* B. iuprob. Klotzio, quia epigrammatis acumen in eo consistit, ut aquae poeta flammas tribuat.

244.

Anth. I. 141. *Pintadi* ms. Voss. Thu.

1. *hic*] *hoc* ms. Voss.

credidit] *creditur* ms. Salm. Thu. Voss.

3. *cernis ab*] Higtio videbatur esse epigramma in Narcissum florem, in ripa irrigua surgentem, et significari, eum e prato in ripam ad flumen propius esse translatum, ut crescat ab aquis, quibus periit, ideoque et legendum videbatur:

Cernis ab irriguo repetentem gramine (vel *margine*) *vitam,*
Ut, per quas periit, crescere possit aquis.

(Add. T. II. p. 710.) *cernis ubi irriguo* Heins.

ripas] ms. Salm. *ripam* vulgo [Corrige context.]. Narcissum florem vides amantem ripas rivorum, quia herba est irrigua, vel solo irriguo indiget.

4. *aquas*] int. ut per aquas, per quas periit, c. p. — *ut puer quas p. c. poscit* mss. Voss. Thu.

245.

Anth. III. 88. mss. Salm. et Voss. Pentadio tribuunt, ms. Thuan. 8069. Pentade, ms. Simeonis Bosii Ausonianus Ciceroni inscribit, in Catalectis Petronianis Q. Ciceroni, ab aliis Ausonio aut Petronio vindicatur.

3. *est*] om. mss. Salm. teste Boissonadio ad Nicetae lib. III. 332.) Voss, *una*] mss. Voss. Thuan. Boissonad. *ulla* vulgo.

4. *bona*] mss. Salm Voss. Thuan. Boisson. *bona est* vulgo. In Thuan. 8071. neque a 3tio neque a 4to versu abest *est*, teste Sillig io.

246.

Anth. I. 142

247.

Anth. I. 148. Inter Cataniam Messinamque saxa Cyclopia in ora maritima surgunt, quorum unum ab incolis *Rocca d'Iaci* dicitur, quia hic a Polyphemo Acis interfectus esse traditur. Hic ipse scopulus epigrammatis argumentum est. Cf. Münter Nachrichten von Neapel und Sicilien p. 459.

1. *Acidos*] v. Ovid. Met. XIII. 884.

2. *iugis?*] punctum interrogationis addidi.

3. *Cyclopei*] penultima longa, quae alias brevis esse dicitur. Sed *Cyclopius* ibi valet, ubi brevem penultimam posuimus.

4. *Nympha*] Galatea.

6. *vehit*] *dedit* B. — Fluctus resonare videntur nomen Acidis.

7. *neque*] *nec* vulgo.

248.

Anth. I. 165.

1. *Chrysocome*] Oudend. *Chrysoconte* ms. Leidensis, in quo solo hoc epigr. legitur. *Chrysogone* Burmannus in Add. T. I. p. 725., sed Oudendorpii coniecturam rursus praetulit T. II. p. 74.

249.

Anth. II. 205.

1. *colui*] *sevi* Ald. Virgilii.

2. *capras*] *capras arma duces* ms. Voss. *campos rus hostes* ms. Hamburg. *capras rus hostes quaeque labore gravi* ms. Gothanus ap. Dübner. in Iahnii Ann. 1828. T. III. F. III. p. 309.

250.

Anth. III. 93. Pentadio vulgo tribuitur, sed incertum, an codicum auctoritate id fiat: certe melioris aetatis poema esse, quam est Pentadius, adnotat Wernsd. T. II. p. 460. — Hendecasyllabi.

1. *beata*] *veata* ms. Voss.

2. *quod*] *quos* mss. Voss. Scal. *quam* H.

3. *videre*] *virere* ms. Scal. *nitere* H.

4. *lecto*] *toro* ms. Voss.

5. *pluma*] Martial. l. XII. 17, 8. *Dormit et in pluma purpureoque toro.*

8. *arvo*] *auro* ms. Voss. Scal.

10. *sed nullos*] *nec vanos populi favore magni,*
sed nullos trepidum timere casus.

mss. Voss. Scal.

13. *licebit illi*] *licebit, ille* Oudend.

251.

Anth. III. 105. *Pentadi de fortuna* ms. Thuan. 8071. *Pintati* ms. Salm. *Pintadi* ms. Voss.

1. *adsidue*] *assiduo — assiduo* Pith. ms. Salm. *adsuo* Thu.

3. *Progne*] *Prognae, pia dicta* Oudend. — Progne facta est, ut pia erga sororem fuisse diceretur, vel factum est, ut Progne pia esse diceretur.

5. *carmine — carmine*] *crimine — crimine* Schrader. *Carmen* hic pro artibus magicis positum est. *carmina — carmina* Thu.

visa — fuit] Boissonad. ad Nicetae lib. I. a38. comparat φανεὶς σου, pro quo alii scriptores ὤν aut γενόμενος adhiberent.

ulta] *ultra* Thu.

7. *ad auras*] int. superas.

8. *abit*] ms. Salm. *habit* Thu. *habet* ms. Voss. *abest* vulgo. — *abit* pro abiit ut *petit*, *subit* pro petiit, subiit. v. Tollius ad Auson. epitaph. Her. 31. Heins. ad Ovid. I. Fast. 109.

9. *poma*] *mora* — *mora* B., quia in fabula Thisbae et Pyrami *mora* a poetis commemorantur, ut in Anth. III. 211, 7. Sed *poma* sunt generale nomen omnium pene fructuum, qui ex arboribus sunt, imo nuces quoque his comprehenduntur.

tristi nece] *Sanguine poma rubent Thysbaeo tincta repente* H.

11. *Minoïa*] *minonia* Thu.

13. *qua*] *quia* ms. Voss. *quam* Thu.

14. *hac*] *ac* mss. Voss. Thu.

15. *adest* c., *sunt gaudia — adest*] Thu. *adest coelo sunt gaudia* mss. Voss. Salm. *ades* c., *das gaudia — abes*. vulgo. Boissonad. ad Nicetae l. I. 238. adnotat: „*ades — adest* ms. Salm. *adest — adest* ms. Thu. Scribendum utroque loco *ades*. Leda alloquitur et Pollucem et Castorem. In pentametro ad *ades* subaudiendum *hic*, *in terra*. Lectio Voss. cod. *sunt gaudia* et bis *adest* mihi magis etiam placuerit." In pentametro *quod alter adest* explico, quod alter tantum, non ambo nati adsunt.

17. *saepe fuit — saepe fuit*] mss. Salm. Voss. Thu. *saepe fuit — et ipse fuit* vulgo. *et ipse fuit — et ipse fuit*. B. Wernsd. vulgatam tuetur.

diri Busiridis] *diribus hiridis* Thu.

18. *Busirisque aris*] *Busiridis horis* Thu. *busiridis oris* ms. Voss.

21. *ausa est*] mss. Voss. Salm. Thu. Boissonad. ad Nicetae l. III. 332. — om. *est* vulgo. Pro *ausa* Schrader. *usa*, ingens *stipite*, *fatifero fratribus*. — Explico *iuste ausa est* Althaea facinus iustum ausa est i. e. patravit.

23. *flevisti in*] *in* om. mss. Voss. Salm.

Gnosis] *Gnosi* B.

24. *laetaris coelo*] *laetatur caelo* ms. Voss. *laetatur caelos* ms. Salm. *laeta tulit coelos* H.

25. *vexit*] *vixit* Thu.

27. *Tantalis*] Niobe.

28. *adflicta Tantalis*] brevis syllaba in medio pentametro (ut in v. 34.) tum in Catullo, tum in hac Anthologia tam saepe reperitur, ut a mutatione absterreri debeamus. v. Santen. ad Terentian. p. 291 sqq. Eodem modo Pentadius in Anth. I. 140, 2. — *adflicta at Tantalis* H. B. *Tantalis e numero — adflicta est Tantalis e numero* Oudend.

30. *et quae*] *hoc quoque* ms. Salm. Deest vs. 30 et 31. in ms. Voss.

32. *versa*] *mersa* H. idque placet. „*Exquisitius dictum esset mer-*

sa est, sed propterea non verior ipsius quam Pentadii scriptura." Wernsd.

per] *post* mss. Salm. Thu.

34. *animae prima*] mss. Salm. Voss. Thu. *animae primae* Oudend. *animae pretium* H. *animae aeternum lux* vulgo. De brevi syllaba v. ad vs. 28.

35. *laetitiae diversa*] i. e. mala opposita sunt laetitiae vel bonis.

creata] *creati* mss. Voss. Salm.

36. *et iuncta*] *iuncta tam* mss. Voss. Salm. *et iunctam assiduae* Thu. An legendum *at iuncta?*

252.

Anth. V. 69. *Pentadi de adventu veris* Thu. 8071. *Pintadi de adventu Veneris* ms. Voss. *Pintati de adventu veris* ms. Voss.

1. *animantibus*] mss. Salm. Thu. *amantibus* ms. Voss. *moventibus* vulgo.

2. *aquis*] *equis* mss. Salm. Thu. Voss. Eurus tepentes pluvias advehit vere.

fugit] *fuit* Thu.

3. *persentit*] mss. Salm. Voss. *praesentit* vulgo. *persenti cera calores* Thu.

5. *vireta*] *virecta* mss. Salm. Voss.

foliis] *folio* mss. Salm. Voss. Thu.

7. *Ityn*] *sytin* ms. Salm. *modulis tot* Thu.

9. *per*] *pes* Thu.

10. *late resonat*] *latero res.* ms. Voss. *latere sonat* ms. Salm.

11. *sola flatus Eoi*] ms. Salm. *sola patus Eoi* mss. Voss. Thu. *Sol purus Eoi* vulgo. Flatus Eoi est aura Luciferi matutina. Die Morgenluft bemalt den Boden mit Blumen.

12. *Tempeaque*] ms. Salm. *temporeaque* ms. Voss. *temporaque* vulgo. *Tempeaquae* Thu.

14. *voxque*] *bisque* ms. Salm. *usque* ms. Voss. *visque* Thu.

15. *vitea musta*] i. e. der junge Wein. Vitea musta dicitur ut musta olei apud Plinium XV. 1, *Consequens olearum vindemia est, arsque vel maior, o l e i m u s t a temperandi* i. e. oleum recens.

vincta] H. *iuncta* ms. Voss. vulgo. *iunctas* ms. Salm.

17. *nota tigilla linit — nota tigilla linit*] mss. Salm. Voss. Thu. *Iam motacilla canit — iam motacilla canit* vulgo.

garrula luce] i. e. per totum diem. An *garrula voce?*

19. *iucunda*] cum a B. verbum desideraretur, mutavit

Sub platano viridi iucundus somnus in umbra.

Sed *texuntur*, quod in versu sequenti est, per zeugma ad *somnus* intelligi potest, *somnus texitur* pro capitur. Si cui hoc durum videatur, libenter accipiet coniecturam hancce:

Sub platano viridi iucundat somnus in umbra.

Nam *iucundare* Lactantius aliique sacri scriptores, quibus Pentadius quoque adnumerari debet, frequenter ponunt, teste Bünemanno ad Lactant. IV. 6.

somnus] *summimus* Thu.

20. *viridi*] *viri* Thu.

21. *fila recurrite fusis*] i. e. sic properent anni, so mögen die Faden des Lebens der Spindel enteilen; *recurrere* ut ap. Horat. epist. II. 1, 147.

Libertasque recurrentes accepta per annos Lusit amabiliter.

fusis est pro de fusis, ut ap. Virg. Geo. IV. 348. *Fusis mollia pensa devolvunt.*

253.

Anth. II. 257. Vetus est inscriptio *Epigramma de pastoribus a Citerio Sidonio oratore factum.* Citerium Sidonium eumdem esse ac Citerium Siculum Syracusanum, grammaticum Burdigalensem, quem inter Professores nominat Ausonius epigr. XIII. adnotarunt Vinetus, Scalig., Burm., Wernsd. in Poet. T. I. p. 574. Sed Torremuzza in Inscriptt. Siciliae Panormi 1784. p. 305. epigramma suspectum et recens esse dicit.

1. *Theon*] *Theo* ms. Voss.

monte] *colle* ms. Voss. 2.

2. *Sabino*] *Sabina* ms. Voss. ut v. 3. *Sabine* ms. Voss. 2.

3. *vite Sabine*] versum spurium censebat Schraderus, quia *Sabine* casu quinto interseritur inter *Almo*, *Theon* et *egerat* (Ex Add. B. T. II. p. 729.). Defendit verborum rationem Wernsd.

6. *melodes*] ms. Voss. *melodis* ms. Voss. 2. *melodus* vulgo.

254.

Anth. II. 173. *De operibus Virgilii. Incerti.* vulgo inscribitur. Barthius Adv. XIX. 24. ex ms. *Alcimo* vel *Alcinoo* tribuit. Sed coniunxi, consilium Wernsdorfii secutus in Poet. L. Min. T. VII. p. 22., plura epigrammata, quae in mss. partim Alcimo, partim Avito, partim Alcinoo inscribuntur, ratus Latinum Alcimum Alethium indicari, qui ab Ausonio inter Professores c. 2. laudatur. Aetatem eius statuit Hieronymus, qui in Chronicis ad a. C. 360. scribit: *Alcimus et Delphidius Rhetores in Aquitania florentissime docent.* Quatuor formae eiusdem nominis in mss. extant *Alcimus*, *Alcinius*, *Alcinus*, *Alcinous*, quae varietas alibi quoque observata est. Vid. Ruhnkenii Hist. Oratt. p. XLII sq. Diversus ab hoc poeta est Alcimus Avitus, episcopus Viennensis, sacrorum carminum auctor. In cod. Huydecoperiano inscribitur *Virgilius de se.*

1. *Romanus*] *romanum* ms. Hamburg. *mellifluum q. Romanum* ms. Voss.

2. *utrumque*] int. Homerum, tum Maeonium, tum Romanum.

3. *illius*] Homeri Maeonii.

miretur] ms. Hamburg. *miratur* vulgo.

4. *at minor*] Homeri carmina maiora sunt quam Virgilii, sed Virgilius plura poëseos genera quam ille excoluit.

mage] ms. Barthii. *bene* vulgo.

5. *desit*] ms. Voss. *non pastor, miles, nec curvus deerit arator.* vulgo. Hoc distichon deest in ms. Gothano, teste Dübnero.

6. *trina mihi*] Virgilius complectitur tres poetas graecos, Homerum, Theocritum, Hesiodum: in omnibus enim generibus, in quibus hi singuli excellunt, ille princeps fuit; ac continet tantum ingenium, quantum in tribus illis poetis distributum est.

255.

Anth. II. 177. *Alcinii* ms. Voss.

1. *qui*] *quis* Heyn.

256.

Anth. II. 178. Inscribitur vulgo *Alcinoi de Virgilio.* — *Alcimi de Virgilio* ms. Thu. 8069.

2. *tunc*] Thu. *tum* vulgo.

3. *at si*] Thu. *et si* vulgo.

257.

Anth. III. 211. Wernsdorf. P. L. Min. T. VII. p. 134. Alcimi vel Alcinoi nomen inscribitur.

1. *puniceum — malum*] i. e. malum Punicum, der Granatapfel oder Liebesapfel, il pomo di zitto. Veneri sacra erant et amoribus inserviebant. V. Böttigeri Sabina T. II. p. 72.

3. *Cydonia*] int. mala, Quittenäpfel, quae itidem Veneri et Cupidini sacrata erant.

5. *Amarylli*] ex Virg. Ecl. II. 52.

7. *mora*] de moris in fabula Pyrami et Thisbae v. supra epigr. 190, 10.

9. *misit*] *misi dente levi paulo libata placenta*
nectare, de labris dulcia membra suis.
ms. Bineti.

dente levi p. libata] v. Böttig. Sabina T. I. p. 222 et 254.

11. *nescio qui*] ita scripsi, i. e. quomodo. *nescio quid* vulgo.

12. *spirans*] *spirans Cecropio dulcius ore thymum* B. *spirat Cecropio dulcior aura thymo* Oudend. Add. T. II. p. 746.

258.

Anth. III. 212. Hendecasyllabi.

259.

Anth. III. 259. Eidem Alcimo tribuit Wernsdorf. in Poet. L. Min. T. VII. p. 22. et T. III. p. 406.

2. *ne candida* etc.] ms. Divion. *nec candita ledas huncuibus hora* mss. Salm. Leid. *nec candida laedas in quibus ora vide* Salm. ad Trebell. Poll. Gallien. c. 11. T. II. p. 214. *nec candida* vulgo.

260.

Anth. V. 150. Alcimo inscribitur in notis Variorum ad Ovid. I. Fast. 455. ed. Cnipping. *De capone fassanatio* ms. Salm. *de capona fassanario* ms. Voss. *de coupone fassonario* Thu. 8071. *de capone phasiano* B. idque edidi. *De gallo gallinoceo* vulgo.

1. *proefulgunt*] mss. Voss. Thu. *praefulgent* vulgo. Formam antiquam et poeticam praetuli.

2. *crista riget*] *crusta* ms. Voss. *ridet* Thu.

3. *inguina*] Thu. *incuina* ms. Salm. *ungua* ms. Voss. *ungula* vulgo.

4. *Paestanis*] *paestaniis* ms. Salm. *pestaniis* — *roris* Thu.

5. *distinguit*] Plin. H. N. VIII. 18. *Albis maculis rutilum colorem distinguentibus.*

6. *plumea*] mss. Salm. Voss. Thu. Scalig. *ignea* vulgo.

261.

Anth. II. 114. Hendecasyllabi. Extat in Sidonio Apollinari Epist. V. 8. *Sed triplicibus trochaeis nuper in metrum hendecosyllabum compaginatis nihil ne tuo quidem iudicio simile fecisti —, ut mihi non figuratius Constantini domum vitamque videatur vel pupugisse versu gemello consul Ablavius, vel momordisse disticho tali clam Palotinis foribus appenso. — Quia scilicet praedictus Augustus iisdem fere temporibus extinxerat coniugem Foustam colore balnei, filium Crispum frigore veneni.* — Ablavius cum Annio Basso consul fuit a. u. 1083. p. Chr. 331., ut ex fastis Relandi pag. 330. coguoscimus. Zosimus in histor. lib. II. c. 40. p. 201. Ablavium praefectum urbi occisum refert a Constantio, Constantini Magni filio. Constantini tempora, quia is filium et uxorem sustulerat, similia sunt Neronianis, qui Agrippinam, matrem, et Britannicum interemit.

2. *sed Neroniana*] Adludit Ablavius acutissime ad Neronem imperatorem et ad gemmam, quae Neroniana dicebatur. Salmasius enim in Exercitt. Plin. p. 777. genus smaragdi pretiosissimum et excellentissimum *Neronianum* appellari docuit. Id vero vel a Neroue aliquo artifice gemmario nomen traxit vel ex eo, quod aqueus splendor, quia est tralucidus ac liquidissimus, a Graecis νηρόν et νερόν vocatur. Conf. Vossii Etymolog. s. v. *Neronianus lapis.* Silligii Catal. Artif. v. *Nero.*

262.

Anth. III. 275. Andreas Rivinus et Lotichius, quibus Burmannus invitus, Wernsdorfius vero in Poet. T. II. p. 193 et 272. libenter adstipulatus est, hoc carmen Aemilio Maguo Arborio, rhetori Tolosano, avuu-

culo Ausonii, qui eius elogium in Parentalibus Carm. III. et in Professoribus c. XVII. scripsit, vindicant.

5. *tanto*] *tanti* B.

15. *facis*] fuco adhibito. Ex hac elegia totum mulierum Romanarum ornatum luxuriamque cognoscimus.

19. *obducta*] Eldick. Spec. Suspicionum p. 219. ut in Anth. III. 214. *occulta* vulgo. *occultas candenti veste papillas* Oudend.

30. *nec qui*] i. e. non is sum, qui te, tam eximiam puellam, invitus amet.

32. *nec qui te*] *nec prae te* Oudend. Explicat Wernsd.: nec qui te tum demum vellet amare, si esses dea rosea vel ipsa Aurora.

33. *possent — possent*] an *possunt — possunt?*

37. *candidiora, recenti Sed*] sic interpunxit Wakef. ad Lucret. III. 959. vulgo interpungitur post *recenti*.

40. *posuere*] ut Seneca dicit *nives posuit bruma*.

45. *alba ligustra*] ligustrum Italicum (die Rheinweide) in hortis colitur floresque habet candidissimos.

46. *fixa*] i. e. se erigentia in caespite.

48. *vulsa suis*] B. *vulsa tuis* vulgo. Rosa spinis non vacat.

52. *haec quamvis*] *quamvis haec* Wernsd.

moverit] v. Mitscherlich. ad Horat. C. II. 4, 4.

62. *deum*] *Iovem* B. ne par sonus inter *deum* et *eum* existat. In Ovidio autem multa iam huius mollitiei exempla inveniuntur, ut in Amor. III. 5. v. 2, 4, 10, 18, 34, 42, 46.

63. *opima*] *prima* B.

68. *et te*] legendum *tete*.

74. *regna perire*] si tu cum deabus contendisses, te, non Venerem Paris praetulisset, tum regnum non perdidisset Priamus.

86. *prae tribus*] Eldick. Spec. Suspic. p. 218. *de tribus* vulgo.

a Paride] Rivinus. *a Paridi* vulgo et Wernsd., qui metro aptius putat. At forma ista in hoc nomine inandita est et brevis syllaba in commate priore pentametri a Terentiano M. v. 1778. admittitur. Nec aliter in v. 82.

92. *sollemnis*] *praepollens* vel *sublimis* B.

263.

Anth. I. 136. Wernsdorf. in Poet. L. Min. T. II. p. 389 et 451. plures Palladios oratores ac poetas enumerans, illi hoc de Orpheo carmen tribuit, cui, poesi et carminibus claro, monumentum ab Iulio Nicephoro, patre, positum extat in Anth. IV. 220. *Ut te, Palladi, raptum flevere Camenae, Fleverunt populi, quos continet Ostia dia.* Idem rhetor fuit et Symmachi familiaris, ut ex eius epistolis novimus. I. 15. 94. III. 50. Alter Palladius longe serioris aetatis inter poetas scholasticos est, quorum carmina infra editurus sum. *De Orpheo Palladius* mss. Voss. Petav. Versus Archilochii, quales apud Horatium I. 4.

2. *acrium*] *atrium* mss. Voss. Petav.
5. *modos*] *modo* mss. Voss. Petav.
6. *umbram*] *umbra* mss. Voss. Petav.
8. *docti*] *doctam* mss. V. P.
9. *placidis*] *placudis* ms. P.
mitigavit] *mitigarit* mss. V. P.
12. *expolivit*] *expoliavit* mss. V. P.

264.

Anth. III. 161. Inter epigrammata Magni Felicis Ennodii legitur.

pavit] i. e. qui numquam quemquam convivio accepit. Salmasius ad Spartiani Hadrian. c. 17. T. I. p. 161.

1. *deposcite*] *deponite* ms. Salm.

265.

Anth. II. 137. Sequuntur deinceps aliquot epigrammata, quae Q. Aurelii Symmachi oratoris esse feruntur. Sed in primo statim eorum huic opinioni occurrendum est. Id ipsum enim Symmacho oratori tribui non potest. Annorum namque ratio id non permittit. Symmachus Aurelius ab anno circiter 370. usque ad 400. p. Chr. floruit, Boethius vero anno demum 524. diem supremum obiit. Nihilominus autem Symmachus quidam hos versus composuit, et in eo tantum vulgo peccant, quod uni eidemque Symmacho haec epigrammata vindicant, ut etiam Saxius in Onomast. T. I. Praef. p. XXXI. in catalogo poetarum Anthologiae Q. Aurelium Symmachum solum recenset. Id igitur aut Q. Aurelius Memmius Symmachus, consul a. p. Chr. 485., socer Boethii, cui librum de S. Trinitate adversus Nestorii et Eutychetis errores inscripserat, fecit, aut, quod vero magis est simile, Q. Aurelius Anicius Symmachus, nepos eius, quem modo nominavi, consul cum Boethio filio a. p. Chr. 522. v. Fasti Relandi p. 689. et Fabricii Bibliotheca lat. T. III. p. 170. quos secuti sumus. Aliter enim Petrus Bertius in praefat. ad Boethii librum De Consolatione pag. 29. statuit, Boethium tertium ultimumque consulatum cum Symmacho socero suo gessisse a. p. Chr. 522. aetatis suae 67.

3. *ignotus*] i. e. habes, qui etsi tibi non notus, te colit.

4. *sophos*] σοφῶς, ut in Martiali saepe invenitur, pro egregie, praeclare.

5. *locum*] int. requiei.

6. *uxoris*] Elpidis.

266.

Anth. II. 143. Hoc epigramma Symmachi oratoris est. Extat enim in epist. 1. lib. I., in qua Symmachus patri suo scribit: *Baulos Lucrina sede mutavimus, non quod eius diversorii satias ceperit nos, quod, cum diutius visitur, plus amatur sed quod metus fuit, ne, si Baulo-*

rum mihi inolevisset affectio, cetera, quae visenda sunt, displicerent. Ibi Acindyno conditori eiusque maioribus emmetra verba libavi, et picturae licentiam, quae vestitum disparem singulis tribuit, in rationem coegi. Acindynus consul fuit a. p. C. 340., u. c. 1092., et praefectus praetorio Orientis, quod versu 4. indicatur.

1. *Attica palla*] philosophorum est ornamentum.

toga picta] triumphantium fuit consulumque sub imperatoribus. Festus s. v. *picta. Picta quae nunc dicitur toga, antea vocabatur purpurea, eratque sine pictura.* V. Forcellin. v. *pictus.* Salmasius ad Vopisci Carinum Imp. c. 20. T. II. p. 853. Creuser, Antiquit. p. 186.

2. *sacris*] i. e. pontifex erat. *sophis* Barth. Adv. XXX. 8.

5. *si*] *sed* ed. 1653.

pictura] hi versus a Symmacho ad illustrationem picturae componebantur, in qua Acindyni socer, Acindyni pater, Acindynus ipse conspiciebantur, cuncti ornatu proprio ac conveniente praediti. Id ex epist. Symmachi patris (l. I. ep. 2.) novimus. „*Quid enim concinnius epistola tua, quam nuper accepi? quid versuum admixtione iucundius? Quod utinam sensus aliquis eorum supersit, quorum imaginibus praescripta videmus epigrammata! Facile laudabunt tales successores laborum suorum, qui picturae nitorem pulchrioribus versibus illuminarint.* Alter Atticam pallam, alter pictam togam, tertius paludamentum gerebat, quod Symmachus his verbis in ep. 1. intelligit: *picturae licentiam, quae vestitum disparem singulis tribuit, in rationem coegi h. e. causam eius rei illustravi.* — *praetura* vulgo invitis mss. In pictura deerant fasces sive insignia consularia Acindyni, unde dicit *Si fasces pictura tacet.*

267.

Anth. II. 144. Symmachi oratoris est, et extat in Epist. eius I. 1. Wernsd. Poet. T. IV. p. 550.

2. *eruta*] *fer ut ager sone deiulare tergemini* ms. Scioppii. *Eruta tergemini de lare Gerionis.* Iuretus. *eruta Geryonis de l. t.* Lipsius ad Tacit. Ann. XIV. 4.

3. *Boaulia*] Lipsius. *Boalia* vulgo.

9. *Acindynus*] Flavius Septimius Acindynus consul a. p. Chr. 340., de quo supra.

10. *Orfitus*] Memmius Vitrasius Orfitus, de quo Valesius ad Ammian. Marc. XVI. 10. et B. ad h. l. agit.

11. *iuvenile decus*] i. e. iuvenum decus. — *iuvenale d.* ed. 1653. *iuvenile decens* Wakef. ad Lucret. I. 120. *vulgo decus constructione nulla.*

12. *bisseno — fasce*] Symmachus de semetipso loquitur, et consulatum suum a. 391. intelligit, quia duodenos fasces habebant consules.

13. *sed*] ed. 1653. *si* vulgo. Sed Baulorum deliciae noudum ad

otium te allicere possunt; iuvabit enim, dum iuvenis es, laboribus vacare reipublicae.

268.

Edidi ex Symmachi Epist. I. 8. Wernsd. T. IV. p. 552. coll. T. I. p. 276.

2. *Gauri*] Heins. ad Ovid. Met. X. 558. et ad Silium XIV. 409. *guttur* mss. *vite* Iuretus. — Gauri montis summa consita esse vinetis, medium fumare ignitis vaporibus, ima allui dicit h. e. sinu Baiano, quem inter et Caurum montem lacus Lucrinus. Wernsd. T. I. p. 277.

4. *media incoquit*] H. *medium coquit* ms. Scioppii. Iuretus.

5. *ima*] *iam* ed. 1653.

6. *Thetis*] duabus brevibus, ut solent poetae. *Tethys* Wernsd. T. IV. p. 553., errore, quia id nomen primam longam habet.

vagae] H. *Baiae* vel *Baia* edd. Sorores Thetidis sunt Nereides.

9. *Amathusias renidens*] i. e. Venus renidens vel ridens. H. *Amathusiam* ms. Iureti. *Amathusium* ed. 1653. *Amathusias*, *adis* alibi non legitur; v. intpp. ad Ovid. Met. X. 227. — Venus ad lacum Lucrinum templo colebatur, unde *Lucrina Venus* ap. Stat. Silv. III. 1, 148.

10. *et vaporis*] Venus, quae ad lacum Lucrinum adorabatur, praeses erat huius regionis. Sinus Lucrinus ac mons Vulcanus, in cuius vaporantibus cavernis balnea calida latebant, in eius tutela fuere. — *et leporis* H. *et saporis* Burm. ad Petron. cur. secund. c. 5. B. ad Anth. II. 144. T. I. p. 327. inprobante Wernsd. T. IV. l. l.

269.

Anth. II. 145. Quinque sequentia epigrammata patri Q. Aurelii Symmachi oratoris tribuuntur, qui in epist. ad filium I. 2. scribit: *a nobis quoque accipe bonorum aetatis meae exarata nuper elogia. — Sed quae prima compegi, interim pauca misi, obtestatus te per deum, ut, si quid in his displicebit, emendes.* L. Aurelius Avianus Symmachus pater praefectus urbi fuit a. u. 364. De eo v. Valesius ad Ammian. Marcell. XXI. 12. Inscribitur Aradio Rufino, qui praefectus urbi fuit. Idem Q. Aradius Rufinus Valerius Proculus in inscript. ap. Burm., Q. Aradius Valerius Proculus in inscript. ap. Orellium N. 1079. vocatur.

2. *prospera, cuique*] i. e. qui in fortuna atque in infortunio parem sibi gloriam factis comparavit. *cui prospera quaeque. Tristia* Schrader. Add. T. II. p. 724.

3. *tristia*] *tristitiam tumidis aequabat gloria rebus* ed. 1653.

270.

Anth. II. 146. L. Aradius Valerius Proculus sub Constantio proconsul Africae a. C. 340., eodemque anno consul cum Acindyno fuit.

1. *non oneravit*] tamquam indignos gloria avita.
2. *decore*] ed. 1653. *decorem* vulgo. *decorum* Oudend.
3. *Poplicolarum*] *Publicolarum* vulgo.
6. *erat*] *erit* ed. 1653.
non deinde] *non deinde timebis* ed. 1653. *et quamquam reverendus, eum non deinde timebis.* Barth. Adv. XXX. 8. *non inde timendus* Oudend.

271.

Anth. II. 147. Annius Anicius Iulianus consul a. Chr. 322.

2. *praeluxerit Annius*] ms. Fuldanus. *praeluxerit ammus unus* ms. Bessar. *praeluxit Anicius* ex coni. Scioppii Iuretus. vulgo. Sirmondus docet, ex inscriptionibus probari, *Anicium* aut *Annium Anicium Iulianum* aut *Amnium Anicium Iulianum* vocatum esse.
4. *hic et carus erat*] int. ex anteced. *hic cunctis carus erat.*

272.

Anth. II. 148. Petronius Probianus cos. fuit cum Anicio Iuliano a. Chr. 322.

1. *quos*] ed. 1653. Oudend. *quod* vulgo.
5. *adsiduus*] ultima arsi producitur.
hospes] Augustis hospes hic dicitur de praefecto Urbis, ut B. ad eleg. in obit. Maecen. v. 27. docuit: *Num minus urbis erat custos et Caesaris hospes?* Itidem in Grut. Inscriptt. p. CVII. 8. *hospes Ti. Caesaris Aug.* invenitur.
6. *tetulisti*] Supra II. 112. *Si talem Graium tetulissent fata poetam.* — *retulisti* ed. 1653. falso, cum *re* in praeterito verbi *referre* producatur.

273.

Anth. II. 149. Lucer Verinus sub Constantino Magno Vicarius Africae fuit et praefectus Urbi.

3. *morum*] Supra II. 146. *ponemus Proculum, vitae morumque decorem,* ut vulgo legitur.
4. *nisi in officiis*] i. e. nisi munera reipublicae te impediebant.

274.

Anth. V. 115. Wernsd. Poet. T. IV. p. 499. Anctorem esse horum versuum Sedulium, in commentario, quem cum Burmanno communicavit, docuit Gerardus Meermannus. Extant in *Dicuili libro de mensura orbis terrae*, qui ex duobus mss. Bibliothecae imperialis anno 1807. Parisiis primum a Car. Athan. Walckenaer editus est. Dicuilus Hibernus sive Scotus natione secundum Meermannum a. C. 711. obiit, Walckenaer vero in praefatione p. 11. uono Dicuilum saeculo vixisse putat, librumque de mensura orbis terrae anno 825. tempore aestivo exarasse; idque ex fine libri apparet:

Post octingentos viginti quinque peractos
summi annos Domini terrae, ethrae, carceris atri
semine triticeo, sub ruris pulvere tecto
nocte bobus requies largitur fine laboris.

De argumento versuum Sedulii pluribus locis disputat, pag. 3. *In quinto decimo anno regni imperatorie Theodosii praecepit ille euis missis provintias orbis terrae in longitudinem et latitudinem menesurari.* Deinde p. 12. *Duodecim versus praedictorum missorum, de imperante Theodosio hoc opus fieri, incipiunt.* et p. 13. *Non debet mirari, quod in primo loco septimi et octavi versus ietorum amphimachrus scriptus est; quoniam, ut reor, non imperitia, sed auctoritate aliorum poetarum et maxime Virgilii, quem in talibus causis noster simulavit* (i. e. imitatus est) *Sedulius, qui raro pedes non alienos ab illie in heroicis carminibus posuerunt* (i. e. qui interdum amphimacris usi sunt). Porro scimus, Sedulium in Achaia conscripsisse tempore Theodosii Iunioris libros, imo Theodosio ipsi dedicasse librum.

1. *quo mundi*] *mundi quo* ms. Pithoei.

2. *quo montes*] *quo et montes* ms. Pi.

freta, portus] *portus, freta* Walckenaer.

5. *pius, totue*] sic interpunxi. i. e. ac quem totus orbis per saecula vix capit, pius Theodosius. — *ac per secla pius, totum quem vix capit orbis* vulgo. *ac per saecla, pius totus, quem vix capit orbis* Walck. iungens *pius totus.*

6. *Theodosiue*] Walck. *Theudosius* vulgo.

7. *confici*] ab amphimacro incipit versus 7. et octavus. *conficier quinis* ms. Pithoei.

cum] ms. Pith. Walck. *dum* vulgo.

faetibus] fastus hic pro fastibus sive fastis Imperii ponuntur. Theodosii iunioris quintus decimus regni annus incidit in a. 423. — *fascibus* ms. Pith. Walck. Theodosii Iunioris consulatus quintus decimus cadit in a. 435.

9. *veterum*] Iulius Caesar totum terrarum orbem per geodaetas mensus est, unde posthac Augustus cum Agrippa genero tabulas accuratas confici curavit. Conf. Meermannus ad h. l.

10. *reparamue*] *reparemus* Walck.

culpamque priorem] an *culpamque priorum?* i. e. errores eorum, qui antea mappas confecere.

11. *tollimus*] *tullimus* Walck.

275.

Anth. III. 144. Vaticana Collect. Inscriptt. Maii p. 75. *De detractoribus. S. Augustini super mensam.* ms. Guelf.

1. *absentum r. vitam*] *absentem r. vitam* Barth. *absentem r. amicum* Schrader. Add. T. I. p. 744. ex Horat. sat. I. 4, 81.

2. *vetitam*] *hanc mensam indigne noverit esse suam* ms. Possidii. *hanc mensam indignam noverit esse suam* ms. Guelf. *hac mensa indignam noverit esse suam.* Oudend. Maius.

276.

Edidit Duebuerus in Iahnii Ann. 1828. p. 315.

277.

Anth. I. 169. *Iuliano* adscribit ms. Petav. *De Sirenis Euf.* (i. e. Euforbi) ms. Thuan. Iulianus pariter atque Euforbus inter poetas Scholasticos infra nominabuntur. *De Sirenis* ms. Voss. *de cantu Sirenarum* ms. Vossianus Virgilii. — Wernsd. Poet. T. V. p. 46 et 519.

1. *Sirenes*] *sirenas* mss. Voss. Petav.

2. *miros*] *miseros* mss. Thuan. Voss. Petav. *ac varios* ms. Ambrosianus.

4. *omnia*] iunge: Sirenes cantabant carmina omnia, quae in thymele sive orchestra cantari solent.

thymele] *thymile* ms. Ambros. *thymale* ms. Petav.

habet] om. mss. Thuan. Voss. Pet. *amat* Scalig.

5. *queruntur*] *fuerunt* mss. Voss. Thuan. Ambros. *fuere* ms. Scal. *Queri* stringentem sonum hoc loco significat, sicuti omnium animalium voces, praeterquam hominis, querelam dicebant antiqui.

7. *aëdon*] *edon* mss. Voss. Pet. *quod leves et calami* ms. Thuan.

9. *vocis*] *vocam* ms. Tbuan. *vocum* H.

10. *mergebant*] *marcebant* ms. Ambros.

11. *venit Ulixes Et tutos sol.*] mss. Pet. Tbuan. *generatus magnus Ulyxes Hac tutos sola praestitit* vulgo. *venit Ulysses ac tutos solita* Wernsd. *ventus U. et toto solida* ms. Voss. *generatus donec Ulyxes Insolita tutos praestitit* Barth. *et tutos solida* ms. Gothanus ap. Duebner.

13. *illevit*] *in levi* ms. Thu.

15. *transiluit*] *transiit ut scopulos* Heins. B. ad Propert. p. 357. improb. Klotzio in Antib. p. 70. et Wakef. ad Lucret. I. 834.

16. *desiluere freto*] i. e. in fretum. Virg. Aen. V. 451. *It clamor coelo.* Ramshorn. L. G. p. 352. [p. 220. ed. pr.]. — *desiluere fretom* Wakef. *dissiluere* ms. Thu. *disiluere* ms. Voss.

278.

Anth. I. 79. Wernsd. T. V. p. 1 et 525.

1. *Musoni suboles*] maternum genus a C. Musonio Rufo, philosopho, paternum ab Avieno duxit Festus Avienus In monumentis sepulcralibus Etruscorum, quorum Festus quoque erat, plerumque nomen maternum, imo saepius quam paternum referri, docet O. Müller. De Etruscis T. I. p. 418. 403. Rufus Festus ex Vulsiniensi civitate oriundus est, quae eadem patria Musonii erat.

2. *Caesia*] aqua Caesia, quae in Umbria sita est (Martial. IX. 59. et VII. 97.) a Festo primum aut carminibus celebrabatur, unde famam acceperat magnam, aut ab eo nomen accepit Festam Avienam, quod antiqua Caesia per eum instaurata est vel aquaeductus noviter instructus et munitus ad usum publicum. Innititur haec opinio Wernsdorfii in epigrammate, quod Anth. III. 43. legitur.

FAVsta novum domini condens Fortuna lavacrum
invitat fessos huc properare viros.
Condentis monstrant *versus primordia nomen*,
auctoremque facit litera prima legi.

Quia ultimus versus pronuntiat, literam primam significare auctorem, hic tribus literis prioribus *FAV* expressum videtur nomen Festi Avieni.

3. *Nortia*] Nortia, Etruscorum dea, Vulsiniis templum habebat. Liv. VII. 3. Tertull. Apolog. c. 24. Haec dea par est Romanorum Fortunae vel Nemesi. Vid. O. Müller. De Etruscis T. II. p. 54.

4. *proconsulis*] Colligimus ex inscriptione graeca, quae apud Gruter. p. 464. n. 7. extat, statuam Rufi Festi proconsulis Graeciae et Areopagitae Athenienses publice erexisse. Haec inscriptio ad Rufum Festum Avienum referri potest, quia in Avieni Periegesi huius proconsulatus vestigia apparent (v. Wernsd. l. l. p. 2.). Alterum proconsulatum in Africa a. 366 et 367. gessisse eum suspicatur Wernsd. Avienus enim temporibus Valentiniani, Valentis, Gratiani, fortasse iam sub Constantio Iulianoque floruit, et aequalis erat Symmachi.

5. *carmina*] ut Metaphrasin Arati et Periegeseos Dionysii, Oram Maritimam, Virgilii Fabulas, Livii Historias in iambos redactas. Alia sunt incerta. Conf. Wernsd. l. l. p. 29 — 52.

6. *Placidae*] hinc filius eius Placidus dictus. Anth. IV. 310.

7. *vivax et*] i. e. liberi longam vitam promittunt. *vivax sit* B.

8. *composita*] *cum posita* Higtius Add. T. II. p. 708.

279.

Anth. III. 58. Flavianum Myrmecium cognatis Avieni accenset Wernsd. T. V. p. 26. coll. 514. Myrmecius vocatur aut a Myrmece, insula Africae, aut a Myrmecio, oppido Tauricae peninsulae. Patrem habet Q. Clodium Flavianum proconsulem Africae a. 357., et vicarius erat Africae nec non praefectus praet. Illyrici et Italiae per annos XII sub Theodosio primo. Liber secundus Epistolarum Symmachi eidem Flaviano est inscriptus.

1. *Poenus*] int. nauta sive mercator.

3. *vecta*] *invecta* Heins.

4. *relaxes*] i. e. largire nobis aliquot ad gustandum.

7. *Romuleaeque Phari*] Romulea pharos est Pharus, portus Ostiensis, ab Iuvenali Tyrrhena Pharos dicta. *Romuleique Phari* Pith. v. Schneider. L. Gr. p. 53. *Romuleique fori* Oudend. (?).

9. *Adriacos* etc.] Wernsd. Barthius in Adversariorum fragmento, quod Fiedlerus edidit a. 1827. p. 196. *Adria consurgente notus qua prospicit aestus* vulgo. *Adriacus surgente Noto quam prospicit aestus* Heins.

14. *situ*] *sinu* H. Construe: quibus fetura granorum, arta spisso situ, cohaeret.

15. *quadrant*] i. e. mala latus granorum undique tegunt. *claudunt* Oudend.

16. *pallam*] *telam* H. *pellem* Wernsd.

17. *examina f. casses*] H. Wernsd. Barth. l. l. *et agmine* ms. Voss. *ex agmine flammea calles* vulgo, errore typograph.

19. *partibus*] *pastibus* ms. Voss.

20. *longis malis*] i. e. diuturnis morbis.

24. *mensis redeuntibus*] i. e. mit der Rückkehr der Tafelfreuden.

25. *ne*] ms. Voss. B. *nec* vulgo. Wernsd.

280.

Anth. III. 59. Avieno tribuit ms. Scriverii, ms. Leidensis Catoni; *Martialis de habitatione ruris* ms. Salmas., ut et inter eiusdem epigrammata lib. IV. 90. legitur.

1. *respondi*] *respondis* mss. Voss. Vatic. Salm. 1m. *respondeo* ms. Wittian. Scriver. Wernsd.

2. *luce deos oro*] mss. Voss. Wittian. Wernsd. Poet. lat. T. III p. 460. T. V. p. 13 et 522. *mane deum exoro* vulgo.

arvaque viso] *arva reviso* mss. Salm. Wittian. Voss. *famulosque arva reviso* ms. Leid.

3. *partitusque*] *partibus atque* ms. Witt. *pastitusque* ms. Leid.

4. *deinde*] ms. H. Salm. *inde* vulgo.

cio] Wakef. ad Lucret. I. 214.

5. *hinc*] ms. Salm. *tunc* vulgo.

6. *stringo*] *scribo* ms. Leid. *strigo* ms. Witt.

animo] *animi* ms. Witt. *gaudens animo et* ms. Salm.

7. *prandeo*] *pandeo pudo ludo labo ceno canto quiesco* ms. Salm. 1m. *prandeo poto ludo lavo cano ceno qu.* 2m.

9. *haec dat*] i. e. haec scripsi noctu. Hic versus una cum praecedenti in ms. Salm. deest.

281.

Anth. II. 187. Turcius Rufius Apronianus Asterius consul fuit a. 494. De alio Turcio Aproniano extat inscriptio ap. Orellium N. 3166.

1. *distincxi*] i. e. versus interpunxi et emendavi. Edidi ex dissert. Heinsii de ms. Mediceo Virgilii p. XXXVII.

3. *tempore quo*] vides, hunc codicem ab Aproniano Asterio emendatum ipso consulatus sui ordinarii anno, et quidem statim post id tem-

pus, quo, consulatum auspicatus, Circenses aliaque populo spectacula exhibuit. H.

penaces] *pinaces* Reinesius; i. e. eine breterne Theaterbude. Penaces enim sive pinaces tabulas, axes et asserea, ex quibus scena construi solebat, significant. *paneces* Valesius, ut pugna variarum ferarum designetur.

4. *scenam euripo*] In *scenam* syllaba posterior longa, et hiatus negligitur. An *scenam cum euripo?* i. e. theatrum et euripum construxi vel scenam euripo addito ornavi. Euripus variis auctorum locis aut aquaeductum aut latam fossam aut lacum ad naumachiae spectaculum effossum significat. Cic. de leg. II. 1. Suet. Caesar. c. 39. Lamprid. Heliogab. c. 23. T. I. p. 851. O. Müller Archaeolog. p. 341. Conf. Anth. III. 15, 13.

5. *ludos*] int. scenicos. *currusque* i. e. certamina curruum.

6. *teneret*] an *videret?*

7. *ternum merui*] i. e. dreifachen Beifall habe ich erlangt. Ternum merui, tria ludorum genera exhibens.

sofos] sophos, egregie.

9. *cucurrit*] Symmach. Epist. I. 14. *Cucurrit quaestus vester in meum commodum.*

10. *serunt*] legendum *ferunt.*

14. *trabeis*] i. e. dignitate consulari.

282.

Anth. I. 147. Mavortius est ille Vettius Agorius Basilius Mavortius, consul a. C. 527., ex cuius recensione Horatium hodie habemus, ut Bentleius in Praefat. ad Horat. p. IX. dicit. Cento Virgilianus. — *Maborti iudicium Paridis* ms. Salm.

1. *acu*] *acus* ms. Salm. Leid. 1m.

3. *visu*] *viso-nomen* ms. Salm. Leid. 1m.

6. *Iuno*] *uno suplex* ms. Salm.

9. *et proprio*] *et propriae distenta ferant tibi lacte capellae Ubera* B. ex Eclog. IV. 21. *Ipsae lacte domum referent distenta capellae Ubera.*

12. *pascentis*] ms. Salm. *pascentes* vulgo.

15. *orsa*] *ursa* ms. Salm.

20. *sic*] *si* ms. Salm.

numen male amicum] *male numen amicum* M. Wakker. p. 153. ex Aen. II. 735.

22. *corripit*] *colligit* Schrader. Add. T. I. p. 724.

23. *dea. Ille*] B. *dea, illa* vulgo. *Ille* sc. Paris.

24. *dulcedine*] *dulcidine* ms. Salm.

27. *Cyrneas*] *gryneas* ms. Salm. Leid. 1m. *Cyrnaeas* 2m.

28. *vaccae*] *baccae* ms. Salm.

30. *hymenaeos*] *umenaeos* ms. Salm.

35. *sententia*] *sententiam* ms. Salm.

36. *Do, quodvis*] Oudend. Add. T. II. p. 710. *Do quodvis, licet* vulgo.

37. *veniam*] *eveniam* ms. Salm.

283.

Anth. VI. 89. T. II. p. 633. Wernsd. Poet. T. III. p. 381 et 386. *Patricio* vel *Patrico* inscribit ms. Barthii. Id non pro nomine auctoris, sed dignitatis potius habent Barthius et B. Contra Wernsd. auctorem esse Patricium dicit; nec sine causa Patricium eum esse puto, cui Commentarios in Ciceronis Topica dedicavit Boethius, quemque rhetorem peritissimum vocat. Docti enim rhetoris hoc epithalamium esse apparet.

3. *aetheria*] B. Wernsd. *aetheriis* vulgo.

25. *exercitus*] „i. e. totum denique agmen sive comitatum Veneris claudit Amorum exercitus, vulgus Amorum, pictis armis choreas agens." Wernsd.

27. *blandito*] *blanditu* B. improb. Wernsd.

33. *cedente — sorore*] Bacchi soror Venus esse dicitur, quia Venus et Bacchus semper fere coniuncti sunt. (Bacchus hatte, sobald die Schwester auszog, Lydien verlassen und ging ihr entgegen.)

38. *sub utroque deo*] i. e. Baccho et Venere.

44. *vestigat*] int. Silenus.

45. *festino Chlorida voto*] B. Wernsd. *festina, Chlorida, vato* vulgo.

49. *sparsas — umbras*] *sparso rumore per urbes* vel *auras* B. improb. Wernsd.

54. *divae*] i. e. Veneris.

55. *inobservata*] iunge *vestigia.*

57. *advertisse*] putat audisse, Hymenaeum elapsum e castris Veneris Romam se contulisse.

58. *victosque iugali*] *vinctosque iugali* B. An *vincloque iugali?* Traxit tum pompam, tum eos, quos Venere ignara coniunxerat.

59. *Diona*] *Dione* B.

61. *alumnos*] B. Wernsd. *alumno* vulgo.

63. *morumque*] opulentia eorum compta nitore morum.

66. *potito*] *politi* (potiti?) B. improb. Wernsd.

68. *pater ipse iugi*] Apollo Heliconis praeses.

77. *Calliopeius*] Hymenaeus Calliopes filius esse fertur.

81. *velis*] B. Wernsd. *velit* vulgo.

82. *amplexate*] i. e. tu, qui pudorem matris imitaris.

284.

Anth. V. 47. *Versus Prisciani de sideribus coeli* ms. Biblioth. S. Germani. *versus Prisciani de astronomia* in Operibus Bedae T. I. p.

517. edit. Hervag. a. 1563., itidem *Prisciano* tribuitur in ms. Bondami. Cf. Var. Lectt. p. 201. *Ausonio* inscribit ms. Scalig., unde inter Ausonii carmina vulgo legitur, p. 546. ed. Toll. *Epitome Phaenomenon Prisciani grammatici* in ms. Hygini

1. *vertuntur*] *iunguntur* ap. Auson.

2. *post has*] ms. Bondam. Auson. *post hac* Beda. *post hos* vulgo.

3. *Cassiepea*] *Cassiopea* Bond. Auson. *Cassiopeia* Beda.

5. *Pegasus*] *Pegasus et Delphinus*, *Telum*, *Aquila*, *Anguitenensque* ap. Auson. Hic versus male factus est, nec aliter v. 8 et 16.

6. *sex hunc*] Bond. Beda. *sex et* vulgo. Auson.

7. *hinc*] *hic* Bond. Auson.

9. *post sunt*] *post hos* Auson.

11. *Hydrus*] Bond. *Idrus* vulgo.

12. *hinc*] *hunc* Auson. *quem* Beda. In hoc v. desinit ms. Bond. et Beda.

15. *hinc*] *hic* Auson.

285.

Anth. V. 139. *Versus Prisciani eloquentissimi de est et non.* ms. Tollii et Christinae Reginae, Vossiani sive Leidenses duo. *Virgilii Maronis De Est et Non* mss. Petav. Thuan. 8069. Parisin. 7927. Vulgo inter Ausonii carmina legitur. (Verte: über Ia und Nein.)

2. *quo*] mss. Vossiani. cf. Bondami Var. Lect. p. 197. *quod* apud Ausonium.

4. *turbae*] *turbida* Thu. Paris.

5. *seorsum*] mss. Vossiani. *seorsis* vulgo. Utroque modo contendere solemus: interdum enim ad hoc *non est*, interdum alterum tantum, sive *est* sive *non*, usurpamus.

6. *ut mores*] Thu. Paris. Gothanus ap. Duebn. *obsistunt studiis, studio res ingeniumque*, vulgo, quod non intelligo.

7. *et facilis*] a vulgata non discessi. *facilis v. difficilis c. nacta* Paris. *faciles vel difficiles c. nacta* Thu.

obsistunt studiis, ut mores ingeniumque
vel faciles vel difficiles contentio nacta est.

ap. Auson.

saepe seorsis
obsistunt studiis, studio res, ingeniumque,
ut facilis vel difficilis contentio nata est.

Bondam. V. L. p. 199.

8. *mora nulla*] int. est.

9. *sin controv.*] *sin contra versum* Thu.

15. *placitis*] placitae disciplinae sunt τὰ ὁμολογούμενα δόγματα. — *placidis* Thu. Par.

16. *placido*] *placito* Thu. Par. *laeto* ms. Goth.

18. *Est lux. Estne dies ergo?*] ex Ausonio mutata tantum distinctione recepi. *estne dies, est ergo dies? non convenit istuc.* vulgo.

istuc] *istic* Thn. Par.

19. *fulguribus*] *fulgoribus* Thu. Par.

24. *murmure*] e Persii Sat. III. 81.

286.

Anth. II. 175. *Eiusdem* (Focae) *imitatio versuum Sulpicii Carthaginiensis* ms. Scalig.

3. *Varius*] *Varus* vulgo. De Vario et Varo v. Weichert. ad Poet. lat. p. 156.

superaddito] *superaddite* mss. Scal. Voss.

4. *non sinis*] *num sinis e. n.?* Oudend. Add. T. II. p. 725. *in Aenean an sinis e. n.?* Heyn.

6. *Troia; bis*] i. e. o Troia! duplex ergo causa futura erat interitus tui! Troia primum per Achillem interiit, iterum per Virgilium interitura erat.

287.

Anth. II. 256. Prooemium Artis Phocae grammatici, quam Lindemannus edidit T. I. p. 321. Cassiodorus eosdem versus libro suo de orthographia praemisit p. 2280.

5. *te relegat*] Lindem. nec aliter Cassiodorus. *te relegant iuvenes, quos* vulgo.

garrula pagina] i. e. ampla rhetorum volumina.

lassat] Lind. *terret* vulgo. Cassiod.

8. *vehis*] *vehens* Cassiod.

12. *contemnat*] Lind. *contemnet* vulgo.

288.

Anth. II. 186. Oda Sapphica a Wernsd. quoque in Poet. T. II. p. 391 et 465. edita est. — *Vita Vergilii a Foca grammatico urbis Romae versibus edita.* ms. Scal. *Vita Vergilii a Foca grammatico urbis Romae perspicacissimo et clarissimo.* ms. Scriverii.

11. *prodit*] *poscit* Klotz. Antib. p. 101.

13. *laborum*] *honorum* Klotz.

21. *his*] Tollius. *hic* vulgo.

7. *locatus*] *locati* Heinsius.

21. *Chelis*] Heyn. *Chelas* vulgo.

37. *in omen*] Tollius. *in omne* vulgo.

66. *te sibi*] Klotz. *et sibi* vulgo.

78. *vastant*] Heins. *vastat* vulgo.

88. *qui*] Tollius. *quid* vulgo.

89. *huic*] Tollius. *hic* vulgo.

106. *luxavit corpora*] An *luxavit viscera morbus?*

289.

Anth. II. 185. Praecedentis carminis esse fragmentum, Burmannus opinatus est.

1. *si lingua locuta est*] supplevi ex A. II. 184, 21., unde hoc carmen sumtum est.

290.

Anth. VI. 85. Florentinus, Flavii Felicis et Luxorii, quorum carmina mox sequuntur, aequalis, circa finem seculi quinti Thrasamundo regnante vixit Carthagine, quae tunc temporis altera Roma fuit. Conf. Gibbon. T. VIII. cap. 33. p. 126.

3. *regnantis Libyae*] duplici modo accipi potest: Thrasamundi decus est gloria mundi vel gloria Libyae, quae nunc orbem terrarum dominatur, *aut* Thrasamundi, qui Libyae regnat, decus est gloria mundi.

4. *sed radiante micans*] *radians* pro sole dicitur.

12. *quod Seres*] B. *quo Seres* vulgo.

13. *pretiosa praemia*] ep. 284, 8. *Librā*, *Scorpius*. — *pretiosaque praemia* B.

14. *tegmine quod fulgent*] *tegmine quo fulgent* legendum, i. e. tegmen, quo fulgent Seres, admisto murice, vestes.

15. *quod fundit*] B. in adnotat. *quos fundit* vulgo.

16. *si quid*] legendum *si quae*. — *si quis* ms. Leid.

17. *cui*] mss. Salm. Leid. *cum* vulgo.

20. *filia Alianas*] *Alianas*, *atis* est adiectivum. Urbs Aliana thermaeque Alianae, a Thrasamundo rege constructae, a Flavio Felice celebrantur carminibus.

21. *merito*] ms. Divion. *meriti* Salm. et Leid. *meritis* B.

24. *celsum*] non liquet.

29. *Carthago in regem victrix*] *Carthago in rege est victrix* B. *C. in rege invictrix* Is. Vossius.

30. *Carthago Asdingis*] „das Asdingische Karthago." Vandali, quorum rex Thrasamundus, e stirpe Asdingorum erant.

291.

Anth. III. 54. *De terminis Alianarum Felicis V. C.* ms. Salm. *de thermis* mgo. De Flavio Felice, qui sub Thrasamundo rege vixit, disputat B. ad Anth. VI. 86. De thermis Alianis prope Carthaginem in altis rupibus sitis dixit Meermannus ad Luxor. 85, 20.

2. *claro*] *Pario* Klotz. in Antib. p. 111.

4. *litoreique*] Oudend. *lituraeque* vulgo.

7. *rex* [(ita corrige in context. pro *vox*)] Ruhnken. ad Rutil. Lup. p. 53. Schraderus ad Anth. VI. 86. T. II. p. 631. *pubica rex populis Thrasamundo gaudia novit* ms. Leid. *publica vox* vulgo. Conf. Anth. III. 37, 2. *Hic pia rex populis Thrasamundus vota dicavit.*

8. *omnia secla suis*] Ruhnk. l. l. *nomina secla suis* vulgo. *numine secla suo* Schrader. l. l. prob. B.

292.

Anth. III. 35.

2. *dies*] i. e. sol in his calidis thermis duplici fervore candet. Sed cf. Anth. III. 37, 12.

3. *hoc uno*] Vossius, i. e. hoc opus uno in anno fecit rex Thr.— *hic unus* vulgo.

4. *populis*] *parvis* vel *paucis* Oudendorp.

9. *est et nullos*] *stet nullos* ms. Leid. *stēt nullos fra* itur* ms. Divion.

pascitur] ut ignis mortuos in rogo consumit.

12. *lavat*] B. *labat* ms. Leidens. *cubat* vulgo.

293.

Anth. III. 36.

2. *sensit*] ms. Leid. Schrader. Add. T. II. p. 733. *sentit* vulgo.

5. *constat concordia*] Schrader. *gestat cum cordia* ms. Leid. *gestant concordia* ms. Divion. vulgo. *hic stat concordia* mg. Divion.

6. *ac stupet*] Is. Vossius. *hac stupet* vulgo. *hic st.* B.

8. *medicus pectora fota*] ms. Leid. *tepidus pectora tota* vulgo.

294.

Anth. III. 37.

5. *meritis altaribus*] Burm. T. II. p. 631. adnotat, poetam merita altaria a rege Thrasamundo in urbe Alians erecta vocasse, quae Catholicis sen Omousiinis destinata erant, si quidem initio regni sui benevolentia sibi devincire Catholicos studuisse Thrasamundum constat.

9. *nemo*] supplevit Oudend. *nullus* B. Lacuna in mss.

11. *torrent*] van Kooten ad Pindarum Thebanum p. 279. *torrere* enim de frigore eleganter dicitur. *terrent* vulgo.

295.

Anth. VI. 86. Victorianum eundem esse, qui cum Nicomacho Livii exemplaria emendavit, B. ad Anth. III. 34. dicit.

4. *stolida*] contra metrum; duae enim priores breves sunt. *squalida* B.

5. *sanabant*] int. homines.

13. *plenus*] *maius* B.

14. *infirmos*] B. *informes* vulgo.

17. *meroris*] contra metrum. *doloris* B.

20. *iura*] i. e. nec consul (fasces) nec praetor fieri volo.

25. *seductus f. praedae*] *seductus* i. e. illectus, inescatus. *seductus foenore praedo* marg. ms. Divionens. B.

34. *semper*] *sospes* B.

38. *orsa feras*] *orsa* i. e. dicta, preces, trage meine Bitte dem Könige vor. Virg. Aen. VII. 435. *orsa ore referre.*

296.

Auth. T. II. p. 579. In ms. Divionensi legitur *Incipit liber epigrammaton Luxorii Viri Clarissimi et Spectabilis.* Luxorius circa finem seculi quinti in Africa floruit sub Thrasamundo, Vandalorum rege. Inde ab hoc epigrammate usque ad 384. eiusdem sunt poetae.

297.

D'Orville quoque edidit in Miscell. Obss. nov. T. V. p. 484.

298.

3. *corde perito*] B. *conde perite* vulgo.

299.

Ep. 1.

6. *reductos*] B. *deductos* vulgo.

9. *aestimavit*] B. *ut amavit* vulgo.

16. *credideris*] *tradideris* B.

18. *tam te*] ita scripsi: respondet enim *quam me.* — *tantae* vulgo.

21. *secutum*] B. *securum* vulgo.

300.

Ep. 2.

4. *frivolisque sensibus*] sic scripsi. *tribulisque sensibus* vulgo. Sin *tribulis* placet, legas *tribulis atque sentibus.*

7 et 8. versus corrupti. In *sona* latet fortasse *pagina.*

9. *libenter*] *libentur* vulgo.

301.

Ep. 3.

6. *squalebas*] ita scripsi. *sau alebas* ms. Salm. *sava labas* ms. Div. *latebas* B., quod displicet propter iambum in prima sede.

8. *inter Romulidas*] i. e. Romae et Carthagine.

9. *claudere*] est imperativus verbi passivi, ut in Virg. Aen. III. 405., *velare*, in quo olim lapsus fuit Heynius.

302.

Ep. 4. Primum versum sic supplendum existimo: *Parva quidem, fateor, sunt huius carmina libri.*

2. *concludi*] ita scripsi. *condi* mss. Salm. Div. *condi de mensibus* B.

3. *faciles*] An *graciles*, id est, breves, exiguos?

4. *deprendere usum*] An *deprendier?* sic certe metro succurritur. Sic IX. 10. *credier.*

303.

Ep. 5.

3. *pupugit*] *pupescit* ms. Salm. Num *repungit*, *retundit*, *repellit*, *fastidit?* Nam praesens tempus requiritur. — *pubescit* B. Malo *pudescit*.

4. *roscidus sed*] sic scripsi. *roscidus et* vulgo.

6. *transnatat*] sic scripsi. *transnatans* vulgo.

8. *aptum*] an *aptus?* ut haec qualiscunque sententia eruatur: Sic ille discit, quam sit aptus, vincere famem ventris arte id est gestu loquaci et vertice mitiore.

304.

Ep. 6. Archilochium metrum s. elegiambus.

2. *frangere et*] addidi *et*, quod vulgo abest.

4. *famulas—minas*] interpretari licet ad imperium paratas, sequaces, ut XVII. 2. *famulas feras*. Equidem hoc loco *rabidas minas* quaerebam.

305.

Ep. 7.

1. *ab Aurora*] eiicienda est praepositio *ab*.

3. *at te*] ita scripsi. *ut te* vulgo, quod incommodum est, quia sequitur *nec*.

paravit] i. e. quanta te celeritate deus ventorum ornavit!

4. *in antra*] i. e. ad ministerium Zephyri.

6. *facie es*] sic scripsi. *facies* ms. Salm. *facie* sine *es* vulgo. *facie, non tamen es genio*. B.

306.

Ep. 8.

2. *leves*] *laeves* vulgo.

4. *audiant*] offendit coniunctivus, cum praecesserit indicativus *diceris*.

307.

Ep. 9.

4. *foedae*] Heins. *ferae* vulgo.

5. *facundior*] non memini, usquam primam in vocabulo *facundus* corripi, nec iuvat corrigi *fecundior*, licet hoc magis conveniat cum v. 6. *steriles*. An *disertior?*

9. *agnovi, et video*] ita scripsi. *agnovi ut video* vulgo.

308.

Ep. 10.

5. *Plora ne*] nescio an legendum sit:

Plora. Ne futuas peto, Lucine.
Aut semper bibe taediumque plange,
aut etc.

309.

Ep. 11. De carminis sententia mihi non liquet.

3. *mitellam*] mitella sive mitra est tegumentum capitis virginum deo sacratarum atque pontificum.

4. *capitis*] hic versus una syllaba brevior.

310.

Ep. 12.

6. *fame*] in hoc nomine alias ultima solet produci.

7. *crederis*] an *credis?* cetera corrupta sunt.

9. *quod petas*] versus mutilatus est.

311.

Ep. 13.

1. *pondere vel faeto*] an *vesano?* Ac nescio an sermo sit de iumentis sive pecudibus, quas male pascens pondere obesi corporis sui presserit.

312.

Ep. 14.

7. *Libycis*] *Lybicis* vulgo.

8. *quae decuit*] B. *quam decuit* vulgo.

313.

Ep. 15.

5. *de faetis*] num *de fastis?* Medicos logicos ac methodicos iam ex Celsi praefatione librorum de medicina novimus.

6. *methodicis*] notabilis est syllaba prima porrecta.

11. *libeat*] B. *liberat* vulgo.

12. *conspectos*] corruptum.

314.

Ep. 16.

1. *gula*] metro iuvito: prima enim brevis. *ventre* Salmasius.

4. *numina*] int. *quaere.*

315.

Ep. 17.

4. *pinguia Benventi*] *pinguia lenenutu lustra molorcos* ms. Salm. *pinguia bernuta* ms. Divion. *pinguia Benenti* Meermann. *laeta Cleonaeus lustra M. habet.* B., quia Molorchus Cleonaeus erat.

7. *omnibus in medium*] i. e. omnibus patens.

13. *virtutis*] sic *turris* B.

16. *aptasti*] legendum *optasti.*

316.

Ep. 18.

6. *numerum*] *munerum* B. invito metro; sed retractavit in Corrigendis p. 785. *nemorum* Schraderus. recte.

8. *prope*] metro vitiato. Legendum *pro te* i. e. in tui gratiam reliquerunt patriam suam.

317.

Ep. 19.

318.

Ep. 20.

4. *esse inter*] Num

Tantum nec sequitur capitque quidquam
escae. Inter iuvenes cupit vocari
baudus, dum etc., an

Esse inter iuvenes cupit, vocari
baudus, dum etc.?

6. *praevaleat*] B. *provaleat* vulgo.

7. *mori*] praeter morem prima syllaba producitur.

319.

Ep. 21.

5. *orge*] B. sed vitiosa est lectio. *oge* mss. Salm. Leid. Div.

320.

Ep. 22.

321.

Ep. 23.

322.

Ep. 24.

323.

Ep. 25.

4. *quorum limen — sedes*] aut *quorum ad limen — sedes*, aut *quorum limen — tenes* legendum. Interim infra ep. 337. legitur *simia blanda sedet canem* i. e. in cane.

324.

Ep. 26.

2. *iuncea forma*] similiter *iuncea virgo* dicitur tenuis et gracilis.

325.

Ep. 27.

3. *una velut domus*] ita scripsi. *una velut domu.* vulgo.

7. *quesumus numina*] ita scripsi. *quesumus nomina* vulgo. Non muto *quesumus*, quod ex *quaesumus* corripitur; infra enim similiter *Terror Egyptiacus* et *prēmium*. Cf. Anth. II. 109. vel epigr. 810.

326.

Ep. 28.

327.

Ep. 29.

2. *carmine*] *carmina* B.

3. *indoctaque*] offendimur longitudine tertiae syllabae. *indoctaque malis verba facis voce* B. quod retractavit in Add. p. 785. An *indocta atque?* Similiter autem *atque* postponitur in epigr. 349, 3. *fecerat atque*; nec aliter corrigi potest ep. 377, 1.

7. *ni rite incapies* etc.] legendum *si rite incipias sibila, tum canunt.* So machen es auch die Vögel bei uns, wenn man ihnen recht pfeift, so singen sie.

328.

Ep. 30.

329.

Ep. 31.

1. *Sternis*] legendum *stertis.*

2. *dei*] legendum *diei.*

3. *nox taetra*] ms. Voss. *nox trita* vulgo. In *vigilias* prima contra usum longa est.

5. *aut si*] legendum *at, si.*

6. *vivus*] num interpungas *vivus ad antipodas sis velut: inde redi.?*

330.

Ep. 32.

2. *post Superos*] nach der Oberwelt.

331.

Ep. 33.

4. *gelu*] i. e. das Wasser läuft über Krystallfelsen hinunter.

9. *signatum*] i. e. clausum, circumdatum.

12. *quae circum*] haec lectio vera est; si *circum* pro adverbio habebimus; sin substantivum est, legas *qua circum* vel *qui circum.*

332.

Ep. 34.

4. *Becca*] *belle* B.

5. *talento vendere*] haec iungo. B. post *talento* interpunxit.

333.

Ep. 35. Anapaesti.

5. *inscios*] mensuram vitiat.

8. *scire vel ipsa*] *scire vel ipsam filius umquam* B. in Corrigendis p. 785.

334.

Ep. 36.

5. *praemia*] *praemina* vulgo.

7. *puto*] B. *reputo* vulgo.

8. *sed in agmine*] *se dinagine vindere* ms. Salm. *in luxum cuperes sed mage vendere.* B.

335.

Ep. 37.

1. *Phaëthon*] *Phaeton* vulgo, ut in v. 3.

Veneto nolente] aurigarum alii Veneti, Prasiani alii vocantur, ut in epigr. 335.

2. *atque agilis*] si haec sana sunt, superioribus adiungenda videntur. Quamquam nomen aliquod proprium, conveniens praecedentibus, expectabam.

336.

Ep. 38.

2. *culpat*] B. *culpa* vulgo. Burmanni emendationem magis etiam probarem, si de constructione *culpare aliquem alicuius rei* mihi constaret.

337.

Ep. 39.

6. *detur*] in hoc verbo prima praeter morem corripitur.

338.

Ep. 40.

3. *populis*] corruptum. An *inflatumque caput plagis,?*

amica ruinis] intelligi possunt brachia, quae hominis istius casui seu ruinae sunt opportuna.

5. *cadit, et rursum*] vulgo deest *et*.

339.

Ep. 41.

2. *priscorum*] i. e. priscorum aurigarum similis.

6. *palma est, at*] B. *palma stat* vulgo.

340.

Ep. 42.

341.

Ep. 43.

2. *quem pavet*] construe: mira voluptas reddita est, ut simia blanda sedeat canem, quem pavet.

3. *quanto magna*] legendum *quantum magna* i. e. quanta tempora, welch grosse Zeiten bereiten das dem glücklichen Reiche, dass auch die wilden Thiere den Frieden anerkennen!

342.

Ep. 44.

343.

Ep. 45.

Eugeti] legendum esse *Evageti*, qui Hildrici regis agnatus est, et a Luxorio varia dialecto infra in epigr. 58. *Oages* vocatur, Meermannus adnotavit.

3. *quo subit*] *quo fovet* B.

7. *quo se Heliconiades*] sic scripsi. Nota dactylum primo loco positum. *quos Heliconiades* vulgo.

8. *numquam minus*] i. e. cui numquam non amoena frondis est, vel cui semper virens frons est.

amoena frondis] *frondis* nominativus est pro vulgari *frons.*

10. *cui — parit*] legendum aut *quo — solit* aut *quem — pascit*, ut *polus pascit sidera* ap. Virg.

12. *resultans*] legendum *resultat.*

14. *unus fam. locus*] mgo. ms. Leidens. *hoc uni famulans loco ministrat.* vulgo.

344.

Ep. 46.

12. *quam superatus erat*] i. e. plusque furit vincens quam furens erat, superatus, vel plusque furit vincens quam cum superatus erat.

345.

Ep. 47.

346.

Ep. 48.

347.

Ep. 49.

1. *praecedis*] legendum *Procedis, Vico, nec tamen praecedis.* i. e. procedis in campum, Vico, nec tamen umquam victor decedis.

5. *hac m. misero*] B. (Add. p. 700.) *ac mollis misera teneris usu.* vulgo.

348.

Ep. 50.

6. *indicet*] i. e. non purum obsequium amicis inservit, sed vult potius, ut indicet, quae videt. officiosus est, ut habeat, quod spargere possit rumoribus.

7. *non sua*] i. e. is, qui te paranymphum habet, non sua rota sortitur, sed tua: sortitur enim, non quod sibi, sed quod tibi gratum est, cum larga dona tibi danda sint, nec famam ipsius laedas.

349.

Ep. 51.

3. *fecerat — maritum, esset ut*] i. e. effecerat, ut maritus suus esset tacens; sie hatte gemacht, dass ihr Mann um ihrer groben Zunge willen wie ein Thor schweigen musste.

5. *cernebat*] i. e. adspiciebat; so oft er sie mit eifriger Liebe anblickte, so ward er versteinert.

7. *tandem, haec*] utcumque ferri potest. Nescio an *tacitas.*

350.

Ep. 52.

4. *ebrietatis*] *et virtutis* mg. ms. Leidens., quod a reliquis versibus haud discordat.

351.

Ep. 53.

2. *negotii*] prima vitiose producta est.

352.

Ep. 54.

5. *hostes*] alii praeferant *hostis*.

furaxve] B. in nota scripsit *furaxque*, minus, opinor, recte.

353.

Ep. 55.

354.

Ep. 56.

2. *a senio*] alius *a* explicabit *prae*, in Vergleichung mit, alius *ah!* praeferet, alius *a* corruptum putabit.

6. *luxus agit*] i. e. voluptas omnes homines consumit, sive est viribus fortis, sive annosus.

355.

Ep. 57.

4. *firmas*] i. e. affirmas, ut in ep. 358. *errorem in terris firmat non coelitus esse*.

10. *habet*] *habes* ms. Salm. i. e. was du nicht immer besitzest, ist unangenehmer, lange zu besitzen. *Quos dum semper habes, tristius, esse diu, est.* B.

356.

Ep. 58.

3. *Demira*] an nomen huius puellae? an imperativus verbi obsoleti *demirare?* an adiectivum est?

8. *verecundo*] praeter morem secunda corripitur.

12. *vernare*] nescio an *variare*.

14. *iustis inter videt esse*] tmesis pro *videt interesse:* si minus, legendum est *iustas inter videt esse catervas*.

357.

Ep. 59. Idem in Anth. III. 32. iam ediderat B. *Carnensibus* ms. Divion. *Carpensibus* aut *Cirnensibus* Meermannus.

2. *nunc metuenda*] *non metuenda* Oudend. ad III. 32. quod inprobo, quia sequitur *prius:* ferae nunc hic commorari metuunt, quae antea solae nemus tenuerant.

3. *qua deserta*] an *quo deserta?*

7. *hic*] *haec* Oudend.

ignotas stupet] non liquet. Legendum ex ms. Div. et Leid. *ignota stupet ad praetoria* i. e. Vulcanus stupet, nova praetoria hoc, quod antea desertum erat, loco cernens.

11. *fotus*] *foetus* legitur in A. III. 32. inprobante B. Add. T. II. p. 733.

9*

358.

Ep. 60.

2. *prolixae — te*] *prolixe — se* ms. Thuan. 1.

3. *Chilon*] *Cilo* ms. Thu.

6. *tu*] *te* ms. Thu.

7. *acri*] *agri* ms. Thu.

8. *errorem*] *terrorem* ms. Thu.

9. *Bias*] prima longa: in A. III. 109, 4. *Bias* duas breves habet. — *inde piri ne abias* ms. Thu.

11. *Periandrus*] *periandres* ms. Thu. — Secunda longa, quae alias in A. III. 109, 2. brevis est.

12. *constituas*] *constituit* ms. Thu. *constituit — medita* ms. Thu., in quo bis legitur.

13. *Cleobulus*] *Cleobolus* ms. Thu. In hoc quoque nomine nova reperitur quantitas syllabarum.

359.

Ep. 61.

4. *perpetuis — frontibus*] Ianuarius frontes annorum tenet.

360.

Ep. 62.

14. *foedior*] construe: *quantum foedior est alter pulcher sine viribus.*

361.

Ep. 63.

1. *artiferarum*] legendum *Venator iucunde nimis atque arte ferarum Saepe placens* i. e. Venator ferarum, iucunde nimis atque arte saepe placens.

11. *ferre triumpho*] i. e. quem non arx Carthaginis communi populi laetitia amplecti poterat.

362.

Ep. 64.

1. *fulgiduli*] B. *fulgidi* vulgo.

2. *ante*] B. *arte* vulgo.

363.

Ep. 65.

1. *candidulo*] B. *candenti* vulgo.

4. *per florem*] i. e. ut vivere videretur propter flores, qui statuam suam vestiebant.

364.

Ep. 66.

2. *iter amittens*] i. e. des Lichtes beraubt, mit einer Stirne ohne Augen, keinen Weg mehr kennend.

6. *credo, quod ille*] anapaestus affectatus. nescio an *credo, quod illos nolit habere.*

365.

Ep. 67.

366.

Ep. 68.

9. *imis* — *turba*] utrumque corruptum. Legendum *vincit membra nimis latratu fortia* i. e. vincit latratu alios fortiores canes. Sed *turba* aliis emendandum relinquo.

367.

Ep. 69.

3. *duxit*] *iunxit* B.

4. *agminari*] i. e. qui nesciunt in agmine duci; si haec explicatio dura, legas: *mero gravatas, ac minari* vel *comminari nescias*.

6. *forma*] an *fama?*

8. *praedam*] B. *qui praedam* vulgo. Sed *qui* metrum sensumque corrumpit.

9. *famem d. pati*] i. e. non laniant praedam.

11. *o quod*] num *o quam*, an *o quis?* i. e. Quantus magister mortalium est terror!

13. *repertos ut* c. etc.] B. *morsu repertis et cibis non audeant* vulgo. Ac fortasse in vulgata lectione nihil nisi *et* in *ut* mutandum est, quia versus ultimus deesse videtur.

368.

Ep. 70.

2. *libido*] *libitum* B.

8. *pro te non etiam*] emendo: *pro te non etiam ut gaudia deserant.*

369.

Ep. 71.

1. *quid* etc.] Duo primi versus cum ceteris non conveniunt.

370.

Ep. 72.

3. *potaris recto*] *potare ast recto* B. Nescio cur B. *potare* maluerit quam *potari*. Sed et *recto Baccho* obscurum est. In mentem venit *stricto*, id est, tenaci, qui non continuo effluat.

4. *si parte horridius* etc.] ms. Salm. *si parte inferius horridiore bibas* vulgo.

371.

Ep. 73. Edidit B. iam in Anth. III. 222.

3. *laude*] *lege* Anth. III. 222.

6. *exoptas*] B. *exoptans* vulgo.

7. *exosa*] *odiosa* Anth. III. 222.

372.

Ep. 74.

3. *Burdo*] Anth. V. 164. *Burdonem sonipes generat commixtus asellus.*

sophismate] prima longa.

4. *vel ratione*] An *et ratione?* Sed *vel* itidem pro *et* in epigr. 374, 2. invenitur, qualia multis locis notavit Salmasius ad Scriptores H. Aug.

6. *redit*] i. e. inter mortales revertitur; kehrt auf die Welt zurück.

373.

Ep. 75.

3. *si etiam centum fol.*] ms. Salm. prob. Boissonad. ad Nicetam T. II. p. 220. — *si centum etiam foliis* vulgo.

4. *omni sanguine*] Boisson. *omnis sanguine* vulgo. *In hac* fortasse in *in hanc* transire debet.

5. *sidus, haec*] syllaba brevis *us* producitur ante *h:* ut epigr. sequenti v. 2. *Phrygius Hector;* v. 4. *fictus Hector.*

374.

Ep. 76.

5. *Priamidis*] i. e. filii Priami, Hectoris. Notabile est propter syllabam primam porrectam.

6. *superis*] i. e. hominibus.

375.

Ep. 77.

2. *in salsis*] ms. Leid. in marg. *insulsis* vulgo.

376.

Ep. 78.

1. *parietibus*] media syllaba praeter morem producta.

6. *hinc*] i. e. ex hoc horto. Nihil aliud medici ad sanandos morbos habent, nisi quod ex hoc horto arcessere possunt.

7. *quod coelicola est*] *iam, puto, coelicola est hortus, ubi n. r.* B. *Puto, quod* nolim mutari, quoniam frequens est in hoc poeta, ut *credo quod.* An *Iam puto, quod coeli locus est?*

377.

Ep. 79.

1. *cuncta atque animalia*] sic scripsi. *cunctaque animalia* vulgo. *et cuncta animalia* B. Conf. supra ep. 327.

4. *Picus*] *picus* vulgo.

378.

Ep. 80.

1. *satyri*] rustica de planta satyrii bulbos legit, testiculorum humanorum formam referentes.

2. *vulneris alta*] i. e. altum vulnus.

3. *illam p. solatur*] B. *illum p. soletur* vulgo.

4. *parili t. carere*] B. *pariete teste gemere* vulgo.

5. *figuris*] B. *figuras* vulgo.

379.

Ep. 81.

1. *nilus*] *Nilus quam r. parit fluentis,*
Extendens colocasia ampliores
Ramos, per spatium virens amoenum.

B.

5. *vertit*] i. e. mutavit naturam umbram praebendo, ita ut in tecto plus vireat quam horto solet.

380.

Ep. 82.

3. *gerat*] prima longa.

5. *possim*] an *possem?*

381.

Ep. 83.

1. *Laida*] pro nominativo accipio.

4. *philosophum*] prima longa.

382.

Ep. 84. *Epitalamium Fridus a Luxurio V. C. Spectabili dictum. Centon.* ms. Salm.

60. *animum*] *animo* vulgo.

65. *flagranti*] *fragranti* vulgo.

383.

Anth. III. 27. in ms. Vossiano inscribitur *Luxuri in anclas, in salutatorium domus regis.* Quid sint *anclae,* B. docuit ad V. 181., Meermannus ad V. 182.

1. *factum*] *saxum* Schrader. *tectum* B. Add. T. II. p. 732.

3. *quos*] *quod* ms. Voss.

5. *iuncta*] *vincta* Heins.

6. *steteris*] *steterint* ms. Voss.

384.

Anth. III. 41. in ms. Salmas. legitur inter Luxorii carmina.

5. *sarsura*] i. e. opus musivum.

7. *ignis amoenus*] *ignis ahenis* B. coll. Add. T. II. p. 733.

13. *discurrunt*] Anth. III. 33, 1. *Tranquillo Nymphae decurrite fluminis ortu,* unde alterutrum corrigendum iudicabat Schraderus Add. T. II. p. 733.

14. *vitrea — unda*] Schrader. Ant. de Rooy Add. T. II. p. 733. *vitrea umbra* vulgo.

15. *tibi sunt monumenta*] B. *haec tibis monumenti* mss. Salm. Leid. vulgo deest *sunt.*

16. *et decorata manent cl.*] B. *et decoratam ac claros* vulgo. *et decorata ma claros* ms. Salm. *et decoramenta ad claros p. s. nepotes.* Oudend.

385.

Anth. V. 133. Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 57 et 157. Encheriae carmen in servnm invehitur, qui nuptias eius ambierat.

2. *setarum*] *secarum* ms. Thuan.

3. *texta*] Heins. *tecta* vulgo.

5. *burrae*] *byrrho* Heins. Sed *burrus* et *burra* pro penula russei coloris dicitur. Conf. Wernsd.

7. *margarita*] *margareta* ms. Thu.

9. *Leuconico*] *lenconico* mss. Thu. Leidens. Leuconum oppidum inferioris Pannoniae ad Savnm amnem. Wernsd.

smaragdus] ms. Thu. *zmaragdus* vulgo.

10. *eat*] ms. Thu. Heins. *erat* vulgo.

11. *rupibus atque*] *rupique atque* ms. Thu.

14. *purpureamque*] ms. Thu. *perspicuamque* vulgo. *praespicuamque* ms. Leid.

15. *dispectis piscibus*] An *despectis piscibus?* um gemeiner Fische willen.

17. *auratam*] i. e. Goldfisch, *crassantus* i. e. rana, bufo, vel stellio. Wernsd. *cercyros* B.

18. *tructa*] *trucca* ms. Thu. *trutta* B.

20. *perspicuam*] *praespicuam* ms. Leid.

21. *onagro*] *onagris* ms. Viennensis, qnem contulit Kramerus (Hauschronik p. 215.).

22. *bovi*] *novi* uon *navi* ms. Thn. *cani* B. inprobante Wernsd.

23. *vitient nunc lasera*] Dn Cange in Glossario Med. et Inf. Lat. v. *lausera.* — *vitiet nunc lausera tetra* vulgo. *nectareum bovitiet nunc lauserat et raro factum* ms. Thu. *nectareum viciet nunc laus erat etra rosarum* ms. Viennensis. *Laser* est asa foetida sive σίλφιον.

24. *fellis*] pendet a *malis*, nisi *fellis* pro fellibus nove dictum est.

25. *barathrum*] *baratrum* ms. Vienn. *bratum* ms. Leid.

26. *mixtis*] mss. Leid. Thn. *mistis* vulgo.

28. *gravi*] non deest teste Silligio in ms. Thn., nti B. retulerat. mox *filomella sonat* ms. Leid.

29. *perspicua*] *praespicua* ms. Leid.

cavannus] mss. Thu. Leid. nec aliter hic versus in carmine qnodam legitur, quod Kramerus in Praefat. ad Schol. Iuvenalis p. 16. edidit. — *tavanus* vulgo.

31. *incestis mutent sibi*] mss. Thu. Leid. *incertis mutent sibi tempora fortis* ms. Vienn. *haec monstra incertis mutent sibi tempora fatis* Kramerus ac Beierus (Archiv v. Seebode 1825. p. 155.). *factis* ms. Mabillonii. *Haec monstra* nominativus est, qnem Wernsdorfius pro accusativo habet. *mutet* vulgo.

32. *Eucheriam*] *evoeriam* ms. Vienn.

386.

Anth. II. 264. Hoc epigramma inter carmina Eugenii, qui episcopatum Toletanum inde ab a. 646. usque ad a. 657. tenuit, et de quo Fabricius in Bibl. Inf. et Med. aet. T. II. p. 121. scripsit, legitur, sed in ms. Bibliothecae Septimanae alio versuum ordine exhibetur:

Moyses primus Hebraeas exaravit litteras.
Mente Phoenices etc.
Quas Latini scriptitarunt, condidit Nicostrata.
Abraham Syras etc.
Isis arte non minori etc.
Gulfila etc.

Sed in tribus mss. Iuliano tribuitur, ut Scaliger ad h. l., et Meutelius in Add. T. II. p. 730. testatur. Iulianus idem est, qui inter scholasticos poetas infra nominabitur. Versus trochaici tetrametri catalecti.

1. *Möyses*] *Primus Hebraeas Möyses exaravit litteras.* Gerh. I. Vossius de art. gr. I. 9.

5. *Nicostrata*] mater Evandri, quae alio nomine Carmentis. Unde Maximus Victorinus Art. Gr. c. 18. latinas litteras ab Evandro in Italiam allatas esse scribit. Conf. Salmas. ad Solin. p. 43.

6. *Gulfila*] ultima positione fit longa. *Gulphilas* G. I. Vossius.

387.

Anth. V. 164. In Sirmondi editione Opusculorum Eugenii legitur p. 17. Inscribitur vero in Catalectis Petronianis *Domini Evantii V. C. de ambigenis animantibus.*

7. *lupus et catulae*] *at lupus ex catula format coeundo lyciscam* B. Add. T. II. p. 699. *lupus et catula* vulgo.

388.

Anth. V. 46. In libro de computo, qui insertus est a Muratorio Tomo III. Anecdot. lat. p. 160., hoc carmen Sisebuto tribuitur. Atque Meermannus, erudite de vita et scriptis Sisebuti regis, qui Gundemaro regi Gotho a. 650. in Hispania successit, disserens, non alium auctorem carminis esse docuit. Pithoeus Fulgentio, Scaliger et Scriverius P. Varroni Atacino, ad quod illud Salmasii pertinet in Plin. Exercitt. p. 796.: *Poema illud non rectiore iudicio tribuitur Varroni Atacino quam Pervigilium Veneris Catullo,* Mansi in T. VI. Fabricii Bibl. lat. Med. et Inf. aet. p. 195. Sisebuto cuidam monacho, non regi, vindicabant.

1. *luco*] *lucu* ms. Leid.

lentus vaga] *luco sub fago* B. *vaga* i. e. levia, leichte Lieder, heitere Gesänge.

gignis] *pangis* vel *fingis* H.

2. *argutos*] *arcutosque in* ms. Leid. Verte: und am klaren Quell und beim Säuseln des Windes. Wernsd. Poet. T. VII. p. 291. per *argutos latices* et *musica flabra* intelligit organon hydraulicum.

flabra] *labra* ms. Leid.

3. *Pierio*] *pyerioliquidam* ms. L.

6. *tundunt*] *obtundunt* H.

7. *vehimur, portusque nivosos*] liber Cardinalis Rohanii. Portus nivosos intelligo de faucibus seu claustris Pyrenaeorum montium, quae a copiis regis Sisebuti, Vascones oppressuris, transeunda erant. Latini sequiore aevo *portus* adhibuere hac ipsa significatione. Meermannus. — *ferimur. porro usque nivosus* vulgo.

9. *frondea*] *ut crinem fronde Daphnaea Succingant, hederave comas a. u.* H. *frondea* frondes valet. *En quibus indicas* explico: talis ego sum, cui mandas, ut carmina pangam.

12. *pernices*] *pernicies* ms. Leid.

13. *pigens*] *pigrens* vel *piger* Cuperus. *volucrem repens testudo* H. Corrigend. T. II. p. 785. *Pigens* ab obsoleto *pigere* derivatur, quod auctore Festo interdum pro tardari poni solet: *pigens* ergo pigrum significat.

15. *sed tamen*] *stamen* ms. Leid.

incurvus] aber dennoch, wiewohl ich mit gebogenem Rücken durch die Lasten der Erde mich ziehe, will ich sagen etc. Barthius Adv. XXXVII. 20. aliter construit, *incurvus circulus* iungens pro rotundo.

16. *livescat*] *lidescat* ms. L. *Quur fesso Luna libescit c. o.* ms. Muratorii.

circulus] int. lunae, die Mondscheibe.

17. *oris*] *horis* ms. Mur.

19. *praedira*] *phaedira* ms. Leid.

21. *vel rore*] *Lethaeo* vel *Aemonio* Barth. ad Stat. Theb. II. 284.

saniem d. i. h.] ex ms. supplevit Barth. l. l. vulgo desunt.

22. *aethram*] *atram* ms. Leid.

23. *citimus*] prima brevi, antiqui eam producunt. Hand. ad Tursell. T. II. p. 74.

turbida puris] Supra Lunam omnia aeterna, infra omnia caduca credebant. Barth. Adv. XXXVII. 20. *qua timus l. dispicit turpida* ms. Leid. a 1m.

27. *pallescit, teres umbra*] Ad *pallescit* intellige *luna; tellus* autem, quod v. 24. est, spectat ad *detinet.* i. e. der Mond wird verdunkelt, bis der kegelförmige Schatten des Erdballs nicht mehr auf die Mondscheibe fällt.

28. *speculoque rotanti*] i. e. Lunae rotanti, ut Sol rotans pro volvente.

30. *quia*] Scaliger. *qua* vulgo.

31. *bis novies*] Idem in Ciceronis Acad. II. 26. legitur. Conf. I. I. Ochsnerus ad Ciceronis Eclog. p. 317. Hic locus memorabilis est, quia inde a Ciceronis temporibus usque ad Sisebuti aevum astronomiam nihil profecisse patet.

41. *victa umbra*] *recta umbra* B.

42. *gelidos*] ms. Leid. *validos* vulgo.

51. *semper m. a. c. solem*] supplevit Scriverius Add. p. 697.

59. *indiga*] i. e. quando rota corporis, indiga lucis almae, luna, meat inter terram et solem.

389.

Anth. V. 116. A Pithoeo, Salmasio, Burmanno hoc carmen sub Bedae nomine vulgatum est, sed Fabricius in Biblioth. lat. Med. et Inf. aet. T. I. p 521. docuit, auctorem esse Wandalbertum Prumiensem Diaconum, qui circa annum 850. vixit. Aliud Horologium, quod Beda confecerat, imagine expressum est in Opp. eius T. I. p. 465. ed. Hervag. a. 1563.

1. *quos cursus*] construe: *Quos menses iungant cursus solis sua tempora*, i. e. qui menses spatio dierum inter se conveniant. Welche Monate in ihrer Tageslänge mit einander korrespondiren durch den Stand der Sonne.

4. *paribus — punctis*] Palladii Ianuarius §. 23. Hic mensis in horarum spatio cum Decembri mense convenit. Conf. Aldi commentarium ad Pallad. p. 65. ed. Schneid.

5. *quae volvit*] Pallad. Februarius 34. Hic mensis in horarum mensura cum Novembri mense concordat.

6. *Martius*] Pallad. Martius 16. Hic mensis ad deprehendendas horas consentit Octobri.

7. *tum, Septembre*] Pallad. Aprilis 9. Huius mensis horae horis mensis Septembris aequantur.

8. *Augustum*] Pallad. Maius 18. In horarum mensuris Maius respondet Augusto.

9. *Iunia*] Pallad. Iunius 13. Iunius ac Iulius horarum sibi aequa spatia contulerunt. — Iunius eandem solis orbitam, quam Quiutilis, habet.

10. *oras*] i. e. quae orae umbrarum in horis singulorum mensium sibi conveniant, welche Schattengrenzen in den verschiedenen Stunden übereinstimmen. *horas* Pithoeus.

12. *prima undecimae*] Constat itidem ex horologio Palladii, horam primam et undecimam eandem per omnes menses habere mensuram, etsi diverso mense diversam, tum secunda decimae est similis, tertia nonae, quarta octavae, quinta septimae, sexta vero nulli longitudine umbrarum par est.

19. *quos superant*] legendum: *quo superent* int. horae, vel *quae superent*. Nunc descripturus est Wandalbertus mensuram singularum horarum, quo modo singulae horae mensium augeant minuantque. Verbinde nun diese Stunden in allen Monaten, und berechne, in welcher Schattenlänge sie zunehmen und abnehmen, in welchem Maasse sie länger und kürzer werden.

29. *ab ipso Danubio*] Hoc horologium usui erit inde a Danubio, ubi a vespere ad ortum vertitur, usque ad Lugdunum adversus septentrionem. Gnomon enim Lugdunensis adversus septentrionem sive versus

Britanniam umbras spargit. Iure idem gnomon Lugduni ac Viennae, ubi Danubius fluit, utroque loco adhiberi potest, quia utraque regio sub eadem fere latitudine sita est. Ostwärts wirst du diese Sonnenuhr richtig finden bis an die Donau, und nordwestwärts bis nach Lion.

37. *nequit in vanos*] i. e. non in eandem metam recurrit: numquam enim in eandem metam alter mensis desinit, a qua sequens incipit.

41. *horarum*] hunc versum adiecit Pithoeus in suo exemplari. B. eum omisit.

44. *sequens*] secunda linea.

54. *qui*] an *quae Februum mensura* etc.?

78. *undenis clarum* etc.] Casaub. *undeni solarum condud tertia cursum* vulgo.

80. *septem quinta*] correxi. *septa quinta* vulgo. *septima quinque tenet* B. male, cum septima orbita vel horarum mensura non existat.

390.

Anth. V. 68. Legitur in Opp. Bedae T. I. p. 476. ed. Hervagian. a. 1563. In ms. Scalig. inscribitur *Versus Bedae Presbyteri de ratione compoti*. Beda natus est a. Ch. 672., moritur a. 735. Heeren Gesch. d. Philol. T. I. p. 113. Fabricii Bibl. lat. Med. et Inf. aet. T. I. p. 185.

1. *mensum*] *mensium* edit. Hervag.

2. *duabus*] *duobus* vulgo [corrige context.].

3. *tercentum*] *centenis bisque tricenis quinque d.* edit. Hervag.

6. *concurrere*] *concedere* edit. H.

9. *patet*] *petet* edit. H.

10. *simul pares*] metro violato. *octonisque pares simul hi sunt Id. omnes*. B.

13. *at*] *et c. c. nonis bis r. quaterni* edit. H.

14. *et ipse*] *ipse et* edit. H.

391.

Anth. V. 70. Wernsd. Poet. lat. T. I. p. 383 et 598 sqq. In ms. Voss. est *Bedae venerabilis Presbyteri Cuculus*; in ms. Leid. *Conflictus veris et hiemis*; in ms. Pithoei *Virgilii de contentione veris et hiemis*; in ms. Bibl. Colbertinae *Milonis Sancti Amandi Elnonensis monachi conflictus veris et hiemis*. (De hoc *Milone* monacho scripsit Fabricius in Bibl. lat. Med. et Inf. aet. T. V. p. 79.) In ms. Goth. legitur *Ovidius Naso de cuculo.*, adnotante Duebnero in Iahnii Ann. 1828.

2. *pecudum*] *pecodum* ms. Turicensis.

3. *arborea*] *arboreas* ms. Tur.
laetas] *laeti* ms. Gothan.

7. *rigidis*] *rigidus* ms. Tur.

9. *ternos*] ms. Colbert. *terno* vulgo.

10. *carissimus*] ms. Colbert. *gratissimus* vulgo.

12. *rutilo — rostro*] mss. Tur. Colbert. *modulans bona carmina nostro* vulgo.

16. *germine*] *carmine* mss. Tur. Goth.
17. *comes*] *comis* ms. Tur.
18. *crescentem*] *crescente* ms. T.
23. *gravis*] *gravi* ms. T.
24. *Veneris*] ex ed. Francofurt. Wernsd. ms. Goth. *veniens* vulgo.
28. *ore refert*] ms. Colbert. *o referet* ms. Tur. *ore feret* vulgo.
et mella] mss. Colb. T. *et vina* vulgo.
29. *domos*] ms. Colbert. *domus* T. vulgo.
30. *vestiet*] *vestiget* ms. T.
33. *cibis*] *civis* ms. T.
34. *tarda hiems*] *tu frigida hiems* ms. Goth.
36. *aut aestas*] *si ver aut aestas tibi nulla vel ante laborat* ms. Colbert. *si ver vel aestas ante tibi nulla laborant* mss. Tur. Goth. *si ver atque aestas* etc. Duebnerus. *si ver ver aestas ante te nulla laborant.* vulgo. *si ver, autumnus, aestas tibi nulla laborant.* B.
38. 39. vulgo inverso ordine leguntur.
39. *iam mihi*] mss. T. Colb. *nam mihi* vulgo.
40. *superbis*] *superbus* mss. T. Colb.
43. *e sede*] om. *e* ms. Goth.
45. *hiems*] mss. T. Colb. *tuens* vulgo.
46. *veniat*] *veniet* T.
49. *et virides*] hic versus in ms. Colb. et Tur. extat, vulgo deest.
praestent] *praestant* T.
50. *veniantque*] mss. Colb. T. *veniant* vulgo. *venientque* ms. Goth.
51. *salutent*] *salutant* ms. T.
52. *cuculus*] *cuculi* ms. Goth.
54. *tellusque polusque*] *tellusque salutant* ms. Colb.
55. *cuculus*] *cucule* ms. Goth.

392.

Anth. V. 149. Wernsd. Poet. T. VII. p. 182 et 289.

Inscribitur in ms. Sangallensi *Versus Iulii Sperati de Philomela*, et sub nomine Iulii Sperati Viri Clarissimi edidit Goldastus probante Fabricio in Bibl. lat. Med. et Inf. aet. T. IV. p. 203., atque Wernsd. — B. Goldasti editionem ignorabat, nec de auctore elegiae aliquid adnotavit. Ms. Leid. inscribit *Incipit versus de filomella.* In ms. Turicensi nulla est inscriptio. Paulus Alvarus Cordubensis, monachus seculi noni, in duobus de Philomela carminibus elegiam imitatus est.

1. *socia, sum*] mss. Turic. Gold. Leid. *socia, et sum* vulgo. cf. v. 9. 11. 13.

3. *traducit*] *insomnem filomela transducit carmina noctem* mss. T. Leid.

6. *Ovis*] *ne noceat ovis* mss. T. L.

7. *Dic*] *Pestem dic age nunc poteris depellere cantu* ms. T. *Pestem, dic age, num poteris depellere cantu?* Goldastus.

8. *ut possim*] *ant p.* mss. T. Gold. Leid. Wernsd.

9. *Vox*] *Vox filomela tua citharas in c. vincit*
et superat miris musica fibra modis
vox f. tua curarum s. pellit
vox f. tua cantus educere cogit
inde sui laudem rustica l. canit
recreat et blandis a. c. sonis
florea ruram colis

ms. T. ms. Goldasti similem, nec tamen parem, transpositionem versuum continere videtur.

tua cantus] mss. T. Gold. Leid. *tuos* vulgo.

11. *tua citharas*] mss. T. Gold. Leid. *tua et citharas* vulgo.

12. *musica flabra*] i. e. tibiarum flatum.

13. *tua curarum*] mss. T. Gold. Leid. *tua et cur.* vulgo.

16. *pignora m. foves*] i. e. pullos educas. Wernsd.

17. *ecce tuis*] *et coetus* mss. T. Leid.

19. *hirundo*] *aëdon* H. B. mire, cum aedon et philomela eadem sit avis!

20. *cedat*] *cedit et inlustris psita cusore tibi* T.

21. *tuos*] *tuis* T.

22. *murmure*] *murmura* T.

23. *tremulos* — *susurros*] *tremulus* — *susurrus* T.

24. *suavi* — *pange*] *suavae* — *pange* T. *suavi* — *pande* vulgo. *suave pangere* ms. Leid.

25. *auribus escas*] T. *viribus escas* ms. Leid. *auribus odas* vulgo.

26. *nolo t. v. nolo t. velis*] T. Leid. Gold. Wernsd. *nolo tacere velis, volo tacere cupis* vulgo.

393.

Anth. V. 138. Inter Theodulfi, qui Caroli Magni aequalis erat, carmina edidit Sirmondus.

15. *sellam*] B. *sellae* vulgo. *sellam ait adnexam* Pithoeus.

394.

Anth. II. 136. Gerbertus pontifex Romanus Sylvestri Secundi nomine ab anno 999—1003. fuit. Conf. Fabricius in Biblioth. lat. Inf. et Med. aet. T. III. p. 44. et Heeren. Gesch. der Philologie T. I. p. 157. 164 sq.

8. *praeclara morte*] a. Chr. 524.

9. *summa qui prorogat arte*] Schrader. *summas qui praegravat artes* vulgo.

10. *Tertius Otto*] huius imperatoris praeceptor erat Gerbertus. Boethii scripta in bibliotheca sua collocavit Otto, eaque res a Gerberto his versibus celebratur.

395.

Anth. III. 5. Wernsd. Poet. T. IV. p. 65 et 206. Hildebertus Cenomanensis, post episcopus Turonensis, diem obiit a. 1139. (Fabric. Bibl. lat. Med. et Inf. aet. T. III. p. 256.) De hoc carmine, quod alii vetustiori poetae vindicabant, Lessingius quoque disputat in Opp T. XIV. p. 381.

5. *ille labor*] *illa* ms. Turicensis C. 58.

dirus] *durus* m. 2d. Tur.

7. 8. ex Hommeyi editione recepit Wernsd. Vulgo desunt. In Tur. a 2d. m. prior legitur: *quem gladium regum quem provida cura senatus.*

10. *socius*] *sociis* Oudend. Add. T. II. p. 731.

12. *ope*] *opes* Tur.

13. *in quem*] *in quam* B.

deorum] Opitius. *priorum* Tur. vulgo.

14. *hospitis, unda locum*] *hospitis una locum* Tur. *hospitii* B. *unda, locus* Hommeyius.

18. *opem*] *opes* Tur.

19. 20. in Tur. desunt.

21. *dignum d. quidquam*] *quidquam d. dignum* Tur.

23. *annorum*] *armorum* Tur. 2d. m. *vel ensis* T. 1m.

24. *potuere*] *ad plenum potuit hoc ab. decus* T. *poterunt* Schottus. Legendum *potuit.*

25. *potuit tantam*] *tantam potuit* T. 1m.

27. *novum*] B. suspectum habet inprobante Klotzio in Antib. p. 109. Post hunc versum alius in Tur. sequitur: *imperium turres bella trophea decus Artificum vigiles in nova f. manus.*

30. *instaurari*] *restaurari* T.

33. *formas*] *vultus* T. 1m. *hoc superum formas* 2m.

34. *et cupiunt*] ms. Opitii. Tur. *mirantur, et ipsi Se cupiunt* vulgo.

37. *vultus*] *cultus* Klotz. in Antib. p. 110.

38. *deitate*] *pietate* B. Add. T. II. p. 731.

396.

Anth. III. 90. ex Barthii Adv. XV. 9. „Alanus de Insulis sive ex civitate Insulana, Gallo-Flandriae metropoli, Doctor Parisiensis, inde monachus Claraevallis et ex abbate Ripatorensi (la Rivour) Ord. Cisterciens. in Dioecesi Trecensi, ab a. 1151. post Hugonem episcopus Antissiodorensis, denique ab a. 1167. iterum monachus Claraevallensis, defunctus an. 1202. aetat. 93." — Fabricius in Bibl. Med. et Inf. aet. T. I. p. 35.

11. *visus*] construe: *largire pessula ianuis visus.* Iannae visus sunt oculi.

397.

Anth. II. 158. Poetae Scholastici hi sunt: *Euforbus, Vomanus, Hilasius, Maximianus, Iulianus, Vitalis, Pompeianus, Eusthenius,*

Asmenus, Palladius, Asclepiadius, Basilius; Professores fuerunt Parisienses, qui circa a. 1200. vixere, et certamina inter se poetica tentarunt. De Maximiano scripsit Fabricius in Bibl. lat. Med. et Inf. aet. T. V. p. 59. Haec epitaphia Ciceronis in Moguntina quoque editione librorum de Officiis (v. Burm. Add. T. I. p. 736.), tum in Ch. D. Beckii Orationibus Ciceronis T. I. p. LVII., et in Fragmentis Oratt. Ciceronis, ab Ang. Maio editis a. 1817. p. 224. leguntur.

Euphorbus] *Basilius* Mai.

1. *amicis*] *amici* Mai. Beck. ep. 396. *dextera civilis.*

4. *diserta manent*] *deserta iacent* Beck.

5. *uno*] *tuo* Mai. Beck.

398.

Anth. II. 159.

Iulianus] *Asmenius* Mai.

2. *claro*] *clarus* Klotz. in Antib. p. 99.

4. *indigne — perit*] *indigna — fuit* Beck. Mai. *pene digna — fuit* ed. Mognnt.

5. *detectis*] *deiectis hostibus urbe* B. Beck. *devictis hostibus urbem* Mai.

399.

Anth. II. 160.

Hilasius] *Vomanius* Mai.

3. *cuius*] *eius* Beck. *tandem*] *tantum* Oudend. *cuius ab ingenio laude illustrata perenni l. p. lingua latina nitet.* Iacobs. Animadv. in Eurip. Trag. p. 327. ut II. 164, 5.

5. *indigne*] Mai. Beck. *insane* vulgo.

6. *Tullius, ac*] *Tullius hoc tumulo subditus exiguo.* Beck. *Tullius hoc tumulo subditur exiguo.* Mai.

400.

Anth. II. 161.

Palladius] *Euphorbius* Mai.

4. *factis*] *facie* Beck. Mai.

6. *vivus in*] Ennius in epitaphio suo vel in epigr. 19.: *Volito vivu' per ora virum. — vivit et aeternum* Mai.

401.

Anth. II. 162.

Asclepiadius] *Iulianus* Mai.

3. *dextera — civilis*] supra ep. 392. *manibus amicis.*

5. *Tulli*] *Tullii* Mai. *Marci* Beck.

6. *ne dedign.*] Mai. *non dedign.* Beck. vulgo.

402.

Anth. II. 163.

Eusthenius] *Hilasius* Mai.

6. *tumulo*] Mai. Beck. *titulo* vulgo.

403.

Anth. II. 164.

Pompeianus] *Palladius* Mai.

3. *saevo*] *ceno* Beck.

4. *Tullius est, et in h.*] Mai. *Tullius in hac est ipse s. h.* Beck. *Tullius en! hac est ipse s. h.* vulgo; qua in lect. *ipse* non congruit. Pro *ipse* Klotz. in Antib. p. 99. coni. *ille.*

5. *si brev. v.*] Beck. *sed brev. v.* Mai. *sed vitae brev.* vulgo.

6. *quam*] Oudend. *quem* Beck. *quod* Mai. vulgo.

404.

Anth. II. 165.

Maximianus] *Asclepius* Mai.

3. *scelerata*] *cassum* Beck.

dedere] Mai. *dederunt* vulgo.

5. *infanda*] *infandum* ms. Beck. *infandus* Beck.

405.

Anth. II. 166.

Vitalis] *Eusthenius* Mai.

6. *Lamiae*] *lamie d. qui* ms. Beck.

406.

Anth. II. 167.

Vomanus] *Pompelianus* Mai.

6. *solo*] Beck. Mai. *loco* Burm.

407.

Anth. II. 168.

Asmenus] *Maximinus* Mai.

1. *eloquio*] Mai. *eloquii* vulgo.

memorabilis] *mirabilis* Beda Oper. T. II. p. 284. ed. Basil.

2. *obit*] *obis* Mai.

3. *sed terras omnes*] *sed terrae omnipotens* Beck. *terras omnipotens* sine *sed* Mai. *Terras omnidocens* Oudend. Add. T. II. p. 724.

4. *ingenium*] *indignum* Beck.

408.

Anth. II. 169.

Basilius] *Vitalis* Mai.

4. *perfugium*] *profugium* Mai. Beck.

6. *oppressam*] Heins. *pressam* vulgo.

409.

Anth. II. 195.

421.

Anth. II. 197. Contuli ms. Turicensem C. 78.

422.

3. *hinc*] *hic* ms. Tur. C. 78. mox *Aeneidis*.

423.

1. *feci*] *fecit* ms. Tur.

424.

3. *at*] B. *ac* vulgo.
4. *invida*] ms. Heinsii. *infida* ms. Tur. *perfida* vulgo. mox *neci* ms. Tur.

425.

3. *quique*] *quive* ms. Tur. mox *frigaque*.

427.

1. *Virgilius*] *Virgili* ms. Tur.

430.

3. *cultus*] *cultum* ms. Tur.

431.

1. *Virgilius*] ms. Tur. *Virgilio* vulgo.
2. *hic*] *hinc* ms. Tur.

432.

1. *carmine*] *carmina bucolica* ms. Tur.

433.

Anth. II. 198.
2. *genuit*] *generat* ms. Tur.

434.

2. *ruris*] *ruri* ms. Tur.

435.

2. *hac*] *hic* ms. Tur.

436.

2. *merui*] ms. Tur. *meruit* vulgo.

440.

2. *Maroneo*] ms. Tur. *Maronaeo* vulgo.

441.

1. *expressi*] *expressit* ms. Tur.

442.

1. *carmine*] *carmina* ms. Tur.

445.

Anth. III. 75. In ms. Turicensi C. 75. inscribitur: *Incipiunt versus sapientium hoc est Basili, Asmeni, Vomani, Euforbi, Iuliani, Hilasi, Palladi, Asclepiadi, Eustheni, Pompeliani, Maximini, Vitalis, de diversis causis inprimis singuli versus senis verbis et litteris de ratione tabulae.*

vesana libido] *insana cupido* ms. Tur.

454.

irrito] *inicio* ms. Tur.

455.

flecte] *plecte* ms. Tur.

457.

Anth. V. 2.

458.

Anth. V. 3.

1. *Pallantias*] *Pallantius* ms. Tur. C. 78.

2. *astrigerum — rubente*] ms. Tur. Wakef. ad Lucret. V. 699. — *astriferum — oriente* vulgo.

4. *Tethyos*] *thetyos* ms. Tur.

459.

Anth. V. 4. *Eus.* i. e. Eusthenius ms. Tur.

1. *extulit*] *exserit* B. Add. T. II. p. 695.

460.

Anth. V. 5.

461.

Anth. V. 6.

1. *abit*] *habet* ms. Tur.

astrifero] *astrigero* Wakef. ad Lucret. V. 565.

micanti] *micantis et redigit stellas* Wakef. ad Lucret. l. l.

2. *redigit*] *reddidit* ms. Tur.

4. *illustratque nitens*] *illustrata nitent* Scalig. Wakef. l. l.

462.

Anth. V. 7.

3. *Tethyos*] *Thethyos undivaga tum* ms. Tur.

4. *gerens*] *ferens* ms. Tur.

463.

Anth. V. 8.

1. *luce nitente*] ms. Tur. *luce recenti* Wakef. ad Lucret. II. 147. — *l. nitenti* vulgo.

464.

Anth. V. 9.

2. *claro*] *clarum* B. *orbe* pro *orbi* B.

465.

Anth. V. 10.

4. *luxque diesque*] ms. Tur. *luxque repente redit* vulgo.

466.

Anth. V. 11.

467.

Anth. V. 12.

1. *suo*] *sub* ms. Tur.

468.

Anth. V. 13.

1. *Tithoni*] *thitonis* ms. Tur.

2. *subrubet*] *subruit* ms. Tur.

4. *depellit*] hic versus deest in ms. Tur.

469.

Anth. V. 17. *De arcu* ms. Tur. C. 78.

470.

Anth. V. 18.

1. *iecit*] *fecit* ms. Tur.

2. *colorifico*] ms. Tur. *color ficto* vulgo.

3. *variis*] *radiis* ms. Tur.

471.

Anth. V. 19.

3. *velamine*] *curvamine* B.

472.

Anth. V. 20.

3. *variis*] *radiis* ms. Tur.

473.

Anth. V. 21.

3. *dicitur*] *ducitur h. I. p. spectaculis a.* ms. Tur.

474.

Anth. V. 22.

3. *tunc Iris*] *tum iacit insignis per nubila densa colores* ms. Tur. qui tertius versus sequentis epigrammatis est.

475.

Anth. V. 23.

1. *Thaumantias arcu*] Scalig. *Thaumante creata* ms. Tur.

3. *tum iacit*] *tunc Iris vario circumdat nubila cinctu.* ms. Tur.

476.

Anth. V. 24.

2. *nubiferum*] ms. Tur. *nubificum* vulgo.

477.

Anth. V. 25.

3. *iaciat*] *iaceat* ms. Tur.

478.

Anth. V. 26.
2. *tangitur, existit*] ms. Tur. *frangitur, apparet* vulgo.

479.

Anth. V. 27.
2. *de nube*] ms. Tur. *de luce* vulgo.

480.

Anth. V. 28.

481.

Anth. V. 29.
3. *Nemeaeus et*] ms. Petav. *Nemeus atque* ms. Thuan. *Nemees atque* vulgo.

482.

Anth. V. 30.

483.

Anth. V. 31.

484.

Anth. V. 32.
1. *Laniger*] mss. Petav. Thuan. Voss. *corniger* vulgo.
2. *gemmantis*] *flammantis* B. Add. T. II. p. 695.

485.

Anth. V. 33.

486.

Anth. V. 34.
5. *semivir*] B. Add. T. II. p. 695. *semifer* vulgo.

487.

Anth. V. 35.

488.

Anth. V. 36.

489.

Anth. V. 37.

490.

Anth. V. 38.

491.

Anth. V. 39.

493.

Anth. V. 52.
2. *messes*] *messis* ms. Tur. C. 78.
3. *foecundos*] *fecundus* ms. Tur.

494.

Anth. V. 53.
3. *teporem*] *tepore* ms. Tur.

495.

Anth. V. 54.

4. *frigidus*] *frigibus hiberno est gravibus nive nubibus aether* ms. Tur. An *frigidus hiberno est gravidis nive nubibus aether? Hiberno* absolute pro hiberno tempore.

496.

Anth. V. 55.

3. *uvifero*] ms. Tur. *vinifero* vulgo.

497.

Anth. V. 56.

498.

Anth. V. 57.

1. *vere novis laeta*] ms. Tur. *vere novo laetis* vulgo.

2. *et*] ms. Tur. *ac* vulgo.

4. *et ponunt*] ms. Tur. *deponunt* vulgo.

499.

Anth. V. 58.

2. *ligat*] ms. Tur. *gerit* vulgo.

3. *autumni*] *temporaque autumno cingit tua bacche racemis* ms. Tur. An *temporaque autumnus cingit tua, Bacche, racemis?*

500.

Anth. V. 59.

1. *nitidum gemmis*] ms. Tur. *gemmis nitidum* vulgo. mox *stillantibus* ms. Tur.

2. *et fervens*] ms. Tur. *at f.* vulgo.

501.

Anth. V. 60.

1. *adfert*] ms. Tur. *effert* vulgo.

2. *et Cereris*] ms. Tur. *at C.* vulgo.

502.

Anth. V. 61.

4. *lentus*] *densus* B.

503.

Anth. V. 62.

1. *flores*] *florent* ms. Tur.

504.

Anth. V. 63.

4. *hiems*] *hiemis* vulgo.

505.

Anth. V. 89.

506.

Anth. V. 90.

2. *et concreta*] ms. Thuan. *ut c.* vulgo et ms. Tur.

507.

Anth. V. 91.

2. *deriguere*] *diriguere* ms. Tur.

508.

Anth. V. 92.
1. *modo*] *nunc* ms. Tur.

509.

Anth. V. 93.

510.

Anth. V. 94.

511.

Anth. V. 95. *Euf.* i. e. Euforbus ms. Tur.
1. *ibat*] ms. Tur. *exiit* vulgo.

512.

Anth. V. 96.
1. *qui dat, dedit*] ms. Tur. *dat, qui dedit* vulgo.

513.

Anth. V. 97.
2. *deriguit*] *diriguit* ms. Tur.

514.

Anth. V. 98.

515.

Anth. V. 99. *Eus.* i. e. Eusthenius ms. Tur.
2. *frigidus ut*] *cum frigus boreas* ms. Tur.

516.

Anth. V. 100. In ms. Tur. ep. 511. sequitur.
1. *hac ducunt*] ms. Tur. *adducunt* vulgo.

517.

Anth. V. 101. *Eus.* i. e. Eusthenius ms. Tur. C. 78.
1. *spectantis*] *currentis* ms. Tur.

518.

Anth. V. 102.
2. *obiecto*] *quales obiectu speculi* ms. Tur.

519.

Anth. V. 103.

520.

Anth. V. 104.

521.

Anth. V. 105.

522.

Anth. V. 106. *Asm.* i. e. Asmenus ms. Tur.
1. *alto*] *albo* Wakef. ad Lucret. II. 390.
2. *coruscat*] *coruscans* ms. Tur.

523.

Anth. V. 107.
2. *qualis — relucet*] ms. Tur. *quales — reducit* vulgo.

524.

Anth. V. 108. Hoc ep. antecedit ep. 523. in ms. Tur.

525.

Anth. V. 109.

1. *geminatur*] ms. Tur. *generatur* vulgo.

526.

Anth. V. 110. *Hil.* i. e. Hilasius ms. Tur.

1. *effigies*] *effugies* ms. Tur.

2. *umbra*] *unda* ms. Tur.

527.

Anth. V. 111. *Pal.* i. e. Palladius ms. Tur.

528.

Anth. V. 112. *Asc.* i. e. Asclepiadius ms. Tur.

529.

Anth. II. 200.

530.

Anth. II. 201.

2. *honos plutei*] Anth. I. 7. de Iove in pluteo.

531.

Anth. V. 132. Asmenus inter scholasticos poetas est. *De die natali Hilasii* ms. Petav. *de sole Iuliani* ms. Thuan.

5. *prosper ut is*] *prosperus ut semper* Heins.

6. *nati*] ms. Petav. *vati* vulgo.

532.

Anth. II. 190. *In Aeneidem monosticha Basilii.* vulgo inscribitur, sed in ms. Petav. Asmeno tribuitur. In ms. Menteliano et Dorvilliano Ovidii Nasonis nomen prae se fert.

533.

Anth. III. 51. Wernsd. Poet. T. VII. p. 18 et 110. Vomanus inter scholasticos poetas recensetur, qui circa a. 1200. vixere.

4. *fructus saepe*] *variosque cultus. Caepe cultori refert* Wakef. ad Lucret. I. 454. „vulgo *saepe*, nec necessarium videtur loco sic interpuncto, ut Heinsii divinatio *fructus* pro *cultus* in contextum admittatur. nam voces *cultus* et *cultori* sic divisae non offendunt.“ — Klotz. Antib. p. 112. coniicit *variosque fructus ille cultori refert.*

9. *vitreus*] *vitreae* Wakef. l. l.

11. *germine*] mss. Petav. Thuan. Goth. (in Iahnii Annal. 1828. p. 309.) *gramine* vulgo.

12. *terram*] mss. Petav. Thu. *terras* vulgo.

14. *novos rores*] *novo rore* Heins. Add. T. II. p. 734.

20. *semper auras*] „Fluctuant libri inter *auras* et *aures*, sed egomet *auras* malim, *semper* tamen parum placet, sed nihil vero simile succurrit.“ — Wakef. ad Lucret. IV. 139. Edidi ex ms. Petav. *auras*, vulgo legitur *aures*.

23. *capit*] i. e. fesselt das Auge. *rapit* Christius.

24. *pleniorem*] *leniorem* ms. Goth.

534.

Anth. III. 92. *Caelii Firmiani Symposii de Livore* vulgo inscribitur, sed in ms. Tollii et Vossiano *Vomanus* auctor est; (in hoc enim inscribitur *De interno labore* (livore?) *Vomanus*.) in ms. Petaviano *Euphorbo* tribuitur. Wernsdorf. Poet. lat. T. II. p. 443. Hendecasyllabi.

1. *malis*] livor malos homines tabe afficit.

2. *intactis*] *incoctas* Eldickius. *infectis* Oudend. Piersonus. Add. T. II. p. 737.

4. *quo quisquis*] Barthius Adv. XII. 7. *quod quisquis* vulgo. *quo si quis furit* Heins.

8. *sudat frigidus*] An *Sudat lividus?*

19. *tacite*] *tacitos* ms. Gothanus.

21. *letalis*] *Est ales Tityique vultur intus* mss. Thu. Petav. *Est illi Tityique vultur intus*. Wernsdorf.

535.

Anth. III. 85. *Vitalis de libidine et vino*. mss. Thu. Voss. *De Venere et vino. Basilii* vulgo. Virgilio inscribit alter ms. Voss. et Stutgartianus, quem edidit Moserus in Iahnii Annal. 1832. Supplem. I. Fascic. 3. p. 475.

4. *tentat gressus*] ut Lucret. VI. 1114. *tentantur gressus*.

7. *ciet*] mss. Petav. Thu. *petit* ms. Moseri et Voss. *parit* vulgo.

8. *movet*] *vocat* ms. Voss. et Moseri.

10. *et Lapithas*] *et laphitas* ms. Moseri. *at L.* vulgo.

11. *furiavit*] *furiarit* ms. Moseri.

13. *Lyaeum*] *lienem* ms. Moseri.

14. *ne te muneribus*] *nec te mulieribus* ms. Moseri, unde Moserus coniecit: *vulneribus*.

15. *sedent*] *sedant* ms. Moseri.

16. *serviat*] *natis venus alme creandis. Sed fines horum tr. nocet.* ms. Moseri.

Auctores incertae aetatis.

536.

Anth. III. 28. *Regiliano* tribuit Barth. Adv. XXXXIX. 5.

537.

Anth. III. 38.

2. *discurrere*] *decurrere* ms. Salm.

538.

Anth. III. 53.

5. *Vulcanus*] idem versus legitur in Anth. III. 52. *Vulcanus prohibetur aquis, sol pellitur umbris.*

539.

Anth. II. 71. Cuperus *Pomanum* auctorem vocat. Fortasse latet *Pompeianus*, qui scholasticos inter poetas est, vel *Pentadius.*

2. *nam vivere*] *artifici formata manu, ridere videtur serpens, et morsa* etc.

B. quod irrisit Klotz. in Antib. p. 85.

nam fugere serpens creditur, at morsae gaudens dat fata papillae. Oudend.

540.

Anth. III. 104. Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 441. — *Caelio Firmiano Simphosio* in ms. Vaticano, *Asclepiadio* in ms. Petav. et Vossiano inscribitur. Versus choriambici Asclepiadei.

1. *at*] B. *ac* vulgo.

9. *ac*] mss. Petav. Voss. *et* vulgo. *at* B.

11. *transit*] *transdit* Cannegieter.

12. *rectave iudicat*] *rectane iudicet* Heins.

541.

Anth. III. 94. Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 470. Hendecasyllabi.

1. *vivere si*] *si vivere* mss. Salm. Divion. *si vivere vis* ms. Thu.

2. *dabit*] *dabis* ms. Salm. *lacessis dabis* ms. Thu.

3. *decebit*] *debit* ms. Salm. *annos decem ludere te decebit* ms. Thu.

6. *stilo polita dicas*
velim diserta scribas Piersonus transponit in Add. T. II. p. 737.:
velim diserta dicas
stilo polita scribas, aliter B.
stilo polita scribas,
velim diserta dicas.

7. *diserta*] *deserta* ms. Salm.

10. *senes*] i. e. seniles. *senex* ms. Voss.

11. *labante*] Heins. *labente* vulgo.

12. *adloquatur*] *alloquetur* ms. Salm.

542.

Anth. III. 97. Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 195 et 463. Oda Sapphica.

5. *insueta*] *in sueta* Ant. de Rooy in Add. T. II. p. 738.

10. *tenuatur*] ms. Voss. B. Wakef. ad Lucret. I. 312. — *tenuatus* vulgo.

11. *adtrito*] ms. Scalig. B. *ac trito* vulgo.

543.

Anth. III. 74. Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 292.

4. *vendat ut*] *venditat* Heins.

5. *ubi*] *ut* Tollius.

7. *Acrisiae—puellae*] i. e. Danaes, Acrisii regis filiae. *Acrisius, a, um* vel *Acrisioneus* dicitur.

16. *subest*] *subit* Klotz. Antib. p. 115.

17. *patrum*] *fratrum* ms. Voss.

18. *fundier: adfectus*] *fundere, et affectus* Pithoeus.

21. *exitio*] *excidio* ms. Voss.

23. *mirum, ni*] v. Bentl. ad Hor. Serm. II. 1, 55.

25. *stipendia*] prima brevi.

29. *egens*] construe: *et lingua turbida, Romani sermonis egens, frangit ridenda verba ad horrificos sonos.*

30. *frangit*] *fundit* Klotz.

31. *ex cultu*] Oudend. *exultu* mss. Voss. Scalig. *ex vultu* vulgo.

34. *abduntur*] *abtuntur* ms. Scalig. *aptantur* ms. Voss. *raptantur* Heins.

36. *malae d. gena*] ms. Voss. Oudend. *mala d. genae* vulgo.

41. *discolor*] *decolor, immanis species* Schrader. Add. T. II. p. 736.

544.

Anth. II. 236. Conf. Lipsii Epist. quaestt. V. 8.

545.

Anth. III. 281. Tuccianus et Etemundus Vandali esse videntur, atque Luxorii aequales.

1. *amor*] ultima propter arsin producitur.

2. *amandum*] ex ms. Salm. Boissonad. ad Nicetae lib. III. 332. *amandum est* vulgo.

546.

Anth. III. 282.

547.

Anth. III. 283.

1. *amicum*] ms. D'Orvill. in Miscell. Obs. Nov. T. V. p. 483. *amicos* vulgo.

2. *invenire est*] om. *est* in ms. D'Orv. *rarum, si invenias* D'Orv.

548.

Anth. I. 154. Miser certe poeta hic, quisquis est, Vincentius. Monachum redolet carmen. In Fabricii Biblioth. lat. Med. et Inf. aetatis Vincentius quidam poeta recensetur T. VI. p. 298.

5. *locutura*] metro vitiato. *dolitura* B. *doctura* Oudend. Add. T. II. p. 711.

9. *mixti*] *mixtis* ms. Div.

11. *rea sum* etc.] B. *casum semper et rea sola* ms. Div. *rea sum semper et rea sola* ms. Salm.

13. *negature*] metro adversatur. *fugiture* Oudend. l. l.

17. *secumque*] *serumque* vel *miserumque* B. Add. T. I. p. 725.

18. *onus*] mss. Salm. Div. *opus* B. coll. Add. T. I. p. 725.

20. *rogatura resolvi*] *nexura resolvo* Oudend. Add. T. II. p. 711.

549.

Anth. l. 176.

1. *laxatur*] i. e. dissolvitur, disrumpitur. Klotz. in Antib. p. 71. *luxata est vita* ms. Divion. *lassatur* B.

2. *vivitque*] *vivique* ms. Thu. 8071.

4. *abit, quantus*] *abiit quantos* ms. Thu.

5. *enim*] *idem* Thu.

6. *quas*] *qua* Thu.

7. *Phrygum*] *frigoco* Thu.

8. *in natis*] *ignatis* Thu.

9. *caesum*] *casum* Thu.

10. *infestis*] *infaustis* ms. Div.

12. *lucis eget*] *lucis egit* mss. Salm. Leid. *non luce legit* ms. Div.

16. *saevis*] *saepius* mss. Salm. Leid. *sepius erit onis in* Thu.

18. *pirata*] *perata* ms. Thu.

19. *siccabat*] *inter aquas stagnabat humus, nostrasque profecto*
fluctibus addebat, fluctus crescebat in astra.
Oudend. *secabat* Thu.

20. *fluctus crescebat*] *fluctibus cr.* Thu.

22. *astrum*] *astri* Thu.
fecerat] *fecerit a. n̄ erat* Thu.

27. *venientia fata*] *venientium facta* ms. Salm. Leid.

550.

Anth. V. 155. Esiciata gallina h. e. eine gefüllte Henne.

1. *pullorum*] ms. Salm. *turdorum* mss. Div. Meermannus.

551.

Anth. V. 157. Burm. idem iam Anth. I. 177. ediderat, quasi in Medeam esset epigramma, non in ovatam gallinam i. e. in gallinam ovis fartam, eine Henne mit einer Fülle von Eiern.

1. *necasse*] *negasse* mss. Salm. Leid.

2. *en natis*] legendum *ex natis.*

3. *prole*] mss. Salm. Leid. *caede* ms. Divion. vulgo.

552.

Auth. V. 156. *Obata* ms. Salm. Donatus, utrum sit Aelius Donatus, qui quarto seculo vixit, an Tiberius Claudius Donatus, qui post illum vixit, an alius, nescio.

1. *in ventre tumentis*] *inventa trementis* ms. Div. Meermannus.

553.

Ex Add. T. I. p. 738. Laeti Aviani aetas definiri non potest, nec cum Flavio Aviano confundi debet.

6. *libris, hinc*] *libens, hinc* Barth. Adv. XVIII. 21. invito metro. *qui discet, libris his cito prof.* B.

554.

Anth. II. 230. Caesari nescio cui inscribitur. Attamen non sine causa a Caesare Hadriano id factum puto.

1. *fama*] *famae* Dousa Add. T. I. p. 738.

2. *Thessaliam*] *Thessalium* ms. Petav. Sit fas, Lucanum post Virgilium legi.

555.

Anth. VI. 88. Tres priores versus tantum, ad Mariam Christumque pertinentes, a Petro Referendario compositos esse existimat B., non lascivum carmen in Dulcem, iis subiectum. Novimus Petrum quemdam Referendarium, qui inter amicos Ioannis Laurentii Lydi erat, et non in aula solum regia maxima nitebat auctoritate, sed latinis quoque litteris haud mediocrem operam dabat, ut ex Lydi libro de Magistratibus lib. II. cap. 25 et 26. patet.

4. *fasciae*] bisyllabum; at legendum *felices fascias.*

5. *felicesque t., quis*] B. *felices toros, quibus* vulgo.

9. *non*] corruptum videtur.

11. *retortum*] prima longa. *detortum* B.

12. *ut propriis*] B. *ut probris* vulgo.

17. *incipiunt*] *incipiant* vel *inliciant, de me numerum quoque spondeo ternum* B.

556.

Anth. V. 15. In ms. Pithoei inscribitur *Carmen Claudii de luna* et in margine *Alcuini Vet. et Clementis.* Claudius utrum sit Claudius Claudianus an alius, nescimus.

2. *vas*] *fax* B.

4. *ast biiugo*] B. *ast ubi iugo* vulgo.

9. *Choris*] *Chloris* B. quod ipse inprobat in Add. T. II. p. 695.

15. *iucieas*] *iuvencas* vel *iugales* B.

16. *quae*] *qua* vel *quo* B.

557.

Anth. II. 171. B. recens esse putat.

4. *ita*] *et* vulgo. Klotz. emendat *et solum f. est corpus, et id f.*
5. *quo*] Oudend. *qua* vulgo.

558.

Anth. II. 157. Epigramma recens, ex duobus Valerii Martialis l. III. 66. et l. V. 70. conflatum. Valeriano cuidam inscribendum esse, ut vulgo fit, veri non est simile, sed inscriptio ex *Valerio Martiale* corrupta videtur.

559.

Anth. I. 72. Wernsd. Poet. T. III. p. 55 et 324., qui Reposiani nomen corruptum putat pro eoque *Nepotianum* substituit.

1. *non umquam*] Schrader. Add. T. II. p. 706. Wernsd. *nonnumquam* vulgo.
8. *quod*] *quo* Oudend. Add. T. II. p. 706.
16. *vincla mariti*] *vincla marita* Oudend.
18. *ducta*] *sucta* Wakef. ad Lucret. I. 38.
20. *doctiloquo*] *dulciloquo* Wakef.
24. *adulterium*] *adulterio vel iusti iure mariti* Oudend.
26. *illa manu*] Schrader. *illa manus* vulgo.
29. *Veneris*] an *Veneri?*
Cyclopia] B. *Cyclopea* vulgo.
31. *sed*] *det* B.
32. *nodus modo*] *duro nodatas vulnere laedant.* Schrader. *diro cum nodis vulnere laedat.* Oudend.
34. *pictus*] *dictus* Wernsd.
39. *locos*] *lucos* Klotz. in Antib. p. 63.
41. *per frondes*] int. lauri. v. Klotz. l. l.
46. *flos lectus*] *flos lectus, flos vincla, toris substramina flores, delicias Veneris, dives natura laborat.* Oudend. in Add. l. l.
51. *cessit*] *cessas* B.
52. *licia*] *lilia* Med. Wakker. Amoenitatt. p. 136.
56. *cum diligatum*] *cuius ob ingratum suspiria ducat odorem* Oudend.
63. *ferat*] *serat* Wakef. ad Lucret. I. 9.
69. *corpore*] B. *corpora* vulgo.
76. *veniat*] Schrader. in Add. l. l. *venit* vulgo.
77. *post*] *per* Med. Wakker.
82. *mentita*] *minitata* Higtius. Med. Wakker.
84. *admovit*] *amovit* M. Wakker.
95. *forte nocet*] *pro scutis myrtea serta Ferre doces, iacet et gladius, quem iure tremiscis.* Oudend. in Add. *et rosa; ferte, nocet, gladium, quem iura tremiscunt* M. Wakker. Ad illa *serta et rosa* intellige *adeste.*
97. *turbarat*] *turbabat* M. Wakker.
99. *teneras — plantas*] *teneris — plantis* M. Wakker.
101. *fluitare sinens*] Oudend. *fluitare sinu* vulgo. *nunc vestis fluitante sinu vix laxa retentat* Wernsd.

104. *totusque*] Wakef. ad Lucret. I. 37. — *totoque* vulgo.
106. *quam*] an *quas?*
108. *artibus*] i. e. artubus, quod Klotz. coniecerat.
109. *pectora dextra*] Oudend. *pectore dextram* vulgo. *nunc pectora saepe* Schrader.
113. *movet*] *fovet* Oudend.
119. *parta quiete*] Oudend. *parte quieta* vulgo.
121. *artus nudos*] B. *artus nudus* vulgo.
126. *Pro lucis*] B. pro corruptis habet, quod refutat Klotzius.
134. *produntur*] *prodentur* Schrader.
135. *iudice*] *indice* B.
136. *inserta*] ms. Leid. *incerta* vulgo.
144. *qua voce*] *quo vota ferenda* Higtius.
147. *tantum, puto*] *tantummodo* Oudend.
148. *sparge*] *sparge en nunc tela* Oudend. *nunc tela sparge Cupido* Higtius.
149. *natis divumve sagittis*]
nati devicta sagittis das mihi Oudend.
155. *quaere*] M. Wakker. transponit versus:
Vel si forte tuae Veneris fera crimina nescis,
quaere simul Martem, cui tu modo tela parasti.
157. *lucus*] *lucum* Wakef. ad Lucret. V. 757.
161. *moestoque*] B. deest *que* vulgo.
165. *numen*] Oudend. *nomen* vulgo.
176. *stat*] B. *stans* vulgo.
178. *conversa*] *confessa* Higtius. *conversa* est pro *aversa*.
crimina] *crimine* Boissonad. ad Nicetam T. II. p. 115.
179. *tum*] Boissonad. *dum* vulgo.
181. *dolos properans*] B. *dolo preparans* vulgo.

Carmina, quorum auctores ignoti sunt.

560.

Anth. I. 2.

1. *gravis*] Med. Wakker. in Amoenitt. litt. p. 133. et Cannegieter Add. T. II. p. 701. legunt: *Mars pater armorum*, inprobante B. Add. l. l., quia *Mars gravis moderator armorum* iungi possit.

4. *et Venus*] Barthius, qui ad Stat. Theb. III. 436. carmen attulit, hunc quoque versum addidit, quem B. nescio cur silentio praetermisit.

561.

Anth. I. 3.

562.

Anth. I. 7.

Plutei armariorum genus fuere, parietibus applicatum, quibus capita aut statuas integras imponerent. Conf. Anth. II. 201.

2. *machina sacra*] pluteus vocatur sacer, quia deum gerit. *m. parva* B. Add. T. II. p. 701.

3. *adspectum*] Oudend. Klotz. in Antib. p. 57. *adspectu* vulgo.
pictor] an *fictor?*

4. *probat*] *probet* Oudend.
orbe] acumen in vario usu vocis *orbis* latet.

563.

Recepi ex Orellii Inscriptt. n. 246. Inscriptio haec est: Iovi Penino (i. e. Iovi, in Poenino monte, qui hodie esse dicitur monte di San Bernardo, culto) votum solvit libens merito.

1. *at*] i. e. ad.
lybans] *lubens* Orellius.
vota suscepta] metrum claudicat. An *voto suscepta*, vel potius *ad tua templa lubens vota haec suscepta peregi?*

3. *te longe precamur*] legendum *Impensis non magna quidem, sed longe precamur* etc.

4. *saculo*] mire prima brevi. *sacculus* enim legitimum est. Alius dixisset *Sacco maiorem* etc.

564.

Anth. I. 8.

1. *pependit*] i. e. volavit. Med. Wakker. Amoen. p. 148.

2. *captus amante puer*] Boudam. Var. L. p. 289. *Quis*, ait, *ultimo versu intelligendus sit, Icarus an Narcissus, dubitat D'Orvillius* in Obss. Misc. Nov. T. V. p. 476. *Neuter intelligi videtur; respexit poetaster ad Hermaphroditum, qui captus seu irretitus a Salmacide, quae amore eius exarserat, fontem infamaverat.* Conf. Ovid. Met. IV. 285 sqq.

565.

Anth. I. 9.

1. *post fulmina*] i. e. depositis fulminibus, aut potius legendum cum Oudend. *pro fulmine* Add. T. II. p. 701. cf. epigr. 571, 2. *post pelagus.*

2. *diffundit*] v. Mitscherlich. ad Horat. Od. I. 15, 15.

3. *prenso cum*] *prenso quasi gaudet olore, Amissa at novit* etc. Oudend. An *dum gaudet?*

566.

Anth. I. 10.

567.

Anth. I. 11.

2. *verso a*] *verso de Iove quos genuit* Oudend. Add. T. II. p. 701. Infra I. 48. *Munus olorino de Iove Leda dedit.*

568.

Anth. I. 12.

1. *bovis — alumni*] Europa adscendit terga bovis, credens terga bovis eius esse, quem aluerat. *bovi* Tollins. Klotz. in Antib. p. 58. i. e. Europa, bovi credens, adscendit terga alumni.

2. *revisura*] *non reditura patri* B.

3. *genitor celat vel complet*] *genitor coelestum velat* vel *condit*. Oudend., quia *genitor* simpliciter pro Iove sit insolens.

4. *praedo*] *praeda* ms. Salm.

569.

Anth. I. 13.

1. *Europam t. mentitus*] Oudend. *mentitus t. Europam* ms. Salm. Div.

3. *humani — amores*] ms. Diviou. *humanum tandem veniam donentur amori* ms. Salm.

570.

Anth. I. 15. ex Isidori Originibus I. 36. *Fiunt autem metaphorae modis quatuor. — Ab animali ad inanimale, ut Tu Neptune pater etc. Mentum enim, tempora et crines non ad Oceanum, sed ad homines pertinent.* Nec aliter citantur iidem versus ab Augustino de doctrina Christi lib. III. cap. 7. §. 11. edit. Antwerp. a. 1700., ubi de Neptuno disserens addit: *sicut a quodam poeta illorum describitur, si bene recolo, ita dicente Te* (sic) *Neptune pater* etc. Quare noscio, cur Lindemannus vel Otto adnotarit, citari hos versus ut Claudiani ab Augustino. In Anthologia vero Burmanni prorsus aliter leguntur:

Te Neptune pater, cui flumina cana sonanti
cincta salo resonant: magnus cui praepete nimbo
perfluit Oceanus, et flumina crinibus errant.

2. *perpete mento*] i. e. toto mento. *magnum cui perpete mentum Perpluit Oceano* Oudend. Add. T. II. p. 702.

571.

Anth. I. 16. *De Neptuno in marmore calido aquas fundente* ms. Salm. Add. T. II. p. 702.

1. *tridenti*] ms. Salm. *tridente* vulgo.

2. *post pelagus*] i. e. pelago relicto. *pro pelago* B. cf. epigr. 565, 1. *post fulmina.*

572.

Anth. I. 18. Morcellus in Operibus Epigraphicis T. I. p. 444. dicit: Inscriptio in agro Veronensi reperta.

1. *aethera carpo*] Ovid. Met. IV. 615. *aëra carpebat.*

2. *quem peperit*] totus versus in Ovidii Ibide v. 216. legitur.

573.

Anth. I. 19. Versus Ithyphallici dimetri, quos in singulos ithyphallicos dividere maluit Valckenaerius:

Huc ades Lyaee,
Bassareu, bicornis,
Nycteli, bimater,
crine nitidus apte etc.

Extant apud Atilium Fortunatianum p. 2672.

1. *Lyaee*] *o Lyaee* Putsch.

2. *Nycteli*] Ovid. Met. IV. 15. *Nycteliusque Eleleusque parens et Iachus et Evan.* — *Nictilie* vulgo. *Maenale* Putsch.

nitidus, apte] *crine nitidus, apte*
lateis corymb o s hederate coronis.

Oudend. Add. T. II. p. 702. — *crine nitidus apte* vulgo.

4. *hasta*] *hasta virdis arma et placidus ades ad aras Bacche Bacche Bacche.* Putsch.

5. *placidus percipe*] in *placidus s* non auditur: tribrachys enim metro desideratur.

574.

Anth. I. 21.

1. *Lenis*] in ms. Divion. tres tantum versus (1. 4. 5.) extant, quos secundum hunc codicem edidi.

Lenaee, vitisator, Bromie, Semeleïe Bacche vulgo, metro corrupto.

2. *Thyrsitenens*] in ms. Claudiani versum secundum et tertium invenit Heinsius. Cum autem alter eorum in correpta media vocabuli *bimater* contra metrum peccet, spurios eos esse docuit Oudendorpius Add. T. II. p. 703.

3. *coriatice*] *curatice* Heins. Add. T. I. p. 719.

4. *dulcia verbis*] *dulcia rivis*
Musta fluant spumetque cavis vindemia labris

vulgo. *dulcia prelis* Barth.

575.

Anth. I. 14. Cento Virgilianus.

2. *et faciem*] *en! faciem* Klotz. in Actis Erudit. 1759. p. 694.

propior] B. *proprior* ms. Salm.

3. *solatur*] *solatus* Klotz. Virg. Ecl. VI. 46. *Pasiphaen nivei solatur amore iuvenci.*

7. *superi*] B. *superis* ms. Salm.

10. *at*] *ad* ms. Salm.

12. *novum dictu*] *nobuum dictum* ms. Salm.

15. *omnemque*] *oculisque pererrat* Cannegieter. Add. T. II. p. 701.

22. *accepit v. ac*] B. ex Virg. Aen. IX. 817. — *accipit venientem hac* ms. Salm.

23. *illi: sensit e. tuus*] B. *ille sensit enim tuos* ms. Salm. Cf. B. Add. T. II. p. 702.

25. *crinem de more tenentem*] *crinem de more solutae* Oudend. ex Virg. Aen. III. 65. — *circum de more tuentur* Cannegieter. Add. T. II. p. 702. *Tenentem* natum ex ultima voce sequentis versus *timentem* dicit B. in Antiklotzio p. 45.

26. *suspensum — timentem*] versus extat in Virg. Aen. II. 729. Sed legendum *suspensae et pariter comitique onerique timentes* int. sunt. *Succedunt pariter comitique onerique timentes*. B. *umentem* ms. Salm.

27. *egregia*] *Europa* B. *regina* Klotz. in Antib. p. 57.

29. *tunc laeva*] B. *tunc levat aurum cornum tenet* ms. Salm. *tunc laeva tauri cornum tenet* altera suspicio B., quia *cornus* quoque pro cornu dicatur.

30. *auramque patentes*] B. *aurumque patentem* ms. Salm.

31. *manum*] B. ex Aen. VII. 490. prob. M. Wakkero p. 160. *manu* vulgo.

33. *subremigat undis*] H. ex Aen. X. 227. *subremigandis* ms. Salm.
34. *abducta*] B. ex Aen. VII. 562. — *adducta* vulgo.

576.

Anth. I. 25.

2. *licet — Nisae*] non liquet.
6. *poscit*] Oudend. Add. T. II. p. 702. *posuit* vulgo.
7. *desierunt*] Schrader. Add. l. l. *desierant* vulgo.
8. *tremuit*] *fremuit* Oudend.
9. *Orontes*] fluvius Phoeniciae.

577.

Edidi ex Miscell. Obss. Nov. V. p. 476. Praeterfugit Burmannum.

578.

Anth. I. 59. Versus trochaici tetrametri catal. Edidi secundum Morcellum in Opp. Epigraph. T. I. p. 445. In ms. Perotti inscribitur *Herculi invicto Pompeius Appius Faustinus V. C. Pr. Ur. N. D. D. feliciter.*

1. *Cautus*] „de hoc Annio Cauto praetore urbano nihil est, quod sciam, in historia. Erudita aetate eum vixisse, versus indicant satis politi." Morcellus.

2. *urbis Annius*] *urbis maximae* vulgo.

3. *fecisset tuum*] *fecisset sacrum* vulgo. Solemne tuum valet stata sacra et anniversaria.

4. *tradidisti*] „ecce tibi praetores urbanos in Potitiorum locum suffectos, qui sacra Herculi quotannis facerent. De sacrificio, quod publice quotannis ad aram Herculis a praetore urbano fieret, diserte loquitur Varro l. v. de L. L. c. 8." Morcellus.

Potitis] *Potitiis* vulgo.

5. *administrandum*] *ad ministrandum quod Antiis hic ad..* vulgo.

579.

Ex Morcelli Opp. Epigraph. T. I. p. 446. In supero templi Beneventani limine inscriptum.

580.

Anth. I. 41. Iam Pithoeus atque Scriverius docuerant, Leonardi Aretini esse in imaginem Braccii Montonii. In edit. Pindari Thebani Fanensi a. 1515. inscribitur *Leonardi arretini carmen sub Imagine braccii montonii.* (Bardilio teste in Ann. Iahn. 1828. p. 224.) In cod. Gothano ap. Duebner. in Ann. Iahnii 1828. p. 510.: *Epitaphium Brachii de Fortibrachiis.* Conf. Add. B. T. I. p. 719.

Sed Morcellus in Opp. Epigraph. T. I. p. 450. epigramma vetustum esse iudicat, quod signo Herculis, quod Augustae est, subscriptum sit. Itidem hoc epigramma suum fecit auctor Elogii sub Hermanni de Saltza imagine apud Casp. Dornavium T. I. Orat. p. 565. (ex Add. B. T. II. p. 703.)

1. *victor*] *Martis* ms. Gorii in Add. T. I. p. 719.

2. *ferri*] *ferro* Oudend. Add. T. II. p. 703.

clausis m. portis] *vastis m. fossis* Leonardus Aretinus, ms. Goth. et auctor elogii, quem modo memoravi, et ms. Gorii.

non — non] *nec — nec* ms. Gorii.

3. *conatus*] *meatus* ms. Gorii.

581.

Anth. I. 45.

1. Primus versus intelligi nequit, quia praecedentia desunt.

3. *quaerens et*] *quaerens per* Oudend. Cf. Virg. Aen. VIII. 334.

7. *adrepta*] B. *adreptat* ms. Salm.

victis] *victi* Oudend. *victo* Piersonus Add. T. II. p. 704.

9. *conantem et plurima*] ex Virg. Aen. IX. 398.

10. *nisuque*] *nisusque* ms. Salm.

14. *Iovis incrementum*] ex Virg. Ecl. IV. 49.

582.

Anth. I. 64. Idem epigramma apud Appianum Bell. Civ. I. 97. legitur. *Ἔπεμψε δὲ καὶ στέφανον χρύσεον καὶ πέλεκυν, ἐπιγράψας τάδε·*

Τόνδε σοι αὐτοκράτωρ Σύλλας ἀνέθηκ', Ἀφροδίτη,
ὥς εἶδον κατ' ὄνειρον ἀνὰ στρατιὴν διέπουσαν
τεύχεσι τοῖς Ἄρεος μαρναμένην ἔνοπλον.

Idque Cornelio Syllae inscribitur in Iacobsii Anthol. Palat. T. II. p. 788.

2. *ut somno*] *te somno monitus Martis servavit in armis pugnantem*

i. e. observavit. Oudend.

ut, somno monitus, Martis te vidit in armis,

Piersonus Add. T. II. p. 705. Boscha ad Anthol. gr. T. V. p. 222. Nescio an sit recens.

583.

Anth. I. 43. Inter Ausonii carmina legitur p. 536. ed. Toll.
8. *expulso*] *eliso* B. Add. T. II. p. 704.

584.

Anth. I. 24.

2. *hic*] ms. Divion. *sic* ms. Salm. Orgia Bacchi non ante celebrari desinunt, donec celebrantes sint ebrii.

585.

Anth. I. 26.

1. *belligerantum*] ms. Div. *belligerator* vulgo.

4. *tribuat*] ms. Vatic. v. praef. Heins. in Claudiano Burmanni p. 22. M. Wakker. Amoenitt. p. 133. Wakef. ad Lucret. I. 35. *tribuit* vulgo.

vincli] ms. Vatic. H. *vinclis* vulgo.

6. *lumina: ferro*] Oudend. *incutis e vultu radiantia lumina ferro: Te thorax* vulgo. *incutis e cultu radiantia lumina ferreo:* H. *incutis e vultu r. l. ferreo* Klotz. *incutis in vultum radiantia lumina ferro:* i. e. praestringis oculos splendoribus radiantibus ab armorum ferro. Wakef. l. l. *ignibus e vultu radiantia lumina fervent* Cannegieter. Add. T. II. p. 703.

7. *thorax galeaque*] metrum claudicat. *thorax gladiique* Cannegieter. Sed hic pluralis alienus est, nec tegit proprie gladius corpus. Sic glossam esse puto *galea*, et pro alia voce in textum insertum. Quid? si legas *te thorax cassisque tegunt*. ut in Ovidii Fast. III. 171.

9. *pulsati*] *pulsatum* ms. Vat.

10. *cedunt*] *sidunt* Schrader. *surgunt* Cannegieter.

11 et 12. adieci ex ms. Vat.

12. *lascivae — Kalendae*] Kalendis Martiis Matronalia celebrabant, nec mariti soli, sed amantes munera sibi invicem mittebant. V. Bachius in Ind. Tibulli v. *Mars*. Ovid. Fast. III. 167 sqq. Horat. C. III. 8.

586.

Anth. I. 28.

1. *Sol calet*] *Mars calet i. meo, Neptunus flagrat i. u.* ms. Heins.

2. *Alcidae*] *Alcidi* ms. Thuan. Voss., qui *de Cupidine* inscribit. *pensa redi caudent* ms. Moroni.

3. *Liber erat*] *erat Liber* ms. Cyriaci. Add. T. I. p. 719. In his verbis vulgo desinit epigramma, reliqua ex ms. Cyriaci et Gruteri Thesauro p. LX. 4. accessivi.

mugire] ms. Cyriaci. *servire* Gruterus.

4. *quamvis Liber erat*] male repetitum esse hemistichium, apertum est, ideoque inclusi. — *quam Liber erat* ms. Cyriaci.

587.

Anth. I. 29. In ms. Salmasii inter epigrammata Luxorii legitur. Add. T. II. p. 703.

2. *facibus propriis*] ita scripsi. *facibus proprias* vulgo. *properas* vel *promtas*. Heins.

588.

Anth. I. 30.

1. *fervor agit*] ms. Divion. *feravorgit* mss. Salm. Leid.
menti] ms. Divion. *mentis* ms. Salm.

3. *germanum fato*] *germano fato* ms. Salm. *germanum furto* Med. Wakker. Amoen. p. 134.

4. *diva parens? an spicula*] mss. Div. Salm. *diva i r a t a parens? an sp.* B. *diva parens l a t i t a n s? an sp.* Oudend. *Diva parens? satis an mea spicula* Med. Wakker. p. 134. idque recepi.

9. *ex altis*] *et salsis* M. Wakker.

10. *et te cingant*] ita scripsi. *poenarum est iugum Tartara* vulgo. *poenarum te cingant Tartara* Oudend. Add. T. II. p. 703. Med. Wakker. p. 134. *poenarum colat ingens Tartara* Tydemannus ap. Med. Wakkerum p. 166. *poenarum est et ius in Tartara* Cannegieter. *agmina Poenarum et cingant tua Tartara* Iacobs. Spec. Emend. p. 67.

13. *adamantina*] B. *adamantica* mss. Div. Salm.

14. *torva*] *turba* mss. Salm. Leid.

15. *poenam m. amet*] *poena m. amet st. vix* ms. Salm. *poenam mundus habet* M. Wakker. Puto, legendum potius esse *poenam mundus habeat*, cuius synizeseos multa exempla dat Ramsh. p. 1065. Coniunctivus necessarius est.

16. *in se*] *stupeat vis, maior anhelat i n d e saevus amor* ms. Div. *in se s. a. f. in v. quaer a t* mss. Salm. Leid.

589.

Anth. I. 32. Extat in Orellii Inscriptt. N. 1441., qui seculi XVI. hoc epigramma esse dicit. Assentior viro sagacissimo.

2. *perpetuae*] vulgo ut apud Muratorium T. I. p. 146. 5. Sic *perenni fronde corona* in Lucret. I. 119. Laurus frons perpetua est. — *perpetuo* in Orellii Inscriptt. errore typogr.

4. *gratus*] *gratis* Murat.

590.

Anth. I. 33.

591.

Anth. I. 34. In Orellii Inscriptt. n. 1862. Haec inscriptio vetustissima ad a. u. 608. pertinet.

1. *tibei*] *tibi Luciu' Mummiu'* vulgo.

2. *hoc pro*] *pro usura hoc dare sese* ap. Orell.

3. *perfecit tua pace*] ap. Orell. *perfecit sa pace* vulgo.

4. *cogendo dissolvendo*] ita scripsi. *cogendo dissolvendei ut felicia faxis* vulgo. *cogendei ac dissolvendei tu ut facilia faxseis*. ap. Orell.

6. *proque hoc*] ap. Orell. Santen. ad Terentianum p. 254. — *propter hoc* vulgo. Epigramma tria igitur narrat, primum, de decuma Sanco donum donasse Mumium; deinde favore dei Mumium rem perfecisse urbemque Corinthum delevisse, quapropter rogare eum a deo, ut collectâ venditâque praedâ conquiri possit magna pecunia; et postremo, ut decuma vera ratione praestetur.

592.

Anth. I. 35.

2. *tricosus*] *strigosus* Scriver. Burm. reprehensi a Schradero in Emendatt. p. XXXVII., quia *strigo* prima brevi effertur.

593.

Anth. I. 36. Apud Morcellnm Opp. Epigraph. T. I. p. 443.

1. *Alcide*] *Alcides* Muratori, Orelli n. 1533. Conf. Schneider. Lat. Gr. II. 1. p. 42.

sacri generis] „sacrum genus idem quod Virgilius dixit *Divûm genus*." Morcell.

2. *perpetuus*] „*perpetuus* nomen proprium non est, ut vulgo putatur, sed *antistes Iovis perpetuus* non alius est quam flamen Dialis, quod sacerdotium perpetuum erat." Morcell.

594.

Anth. I. 37. *Deo Herculi invicto C. Iulius Pomponius Pudens Severianus V. C. praef. Urb.* ms. Perotti.

1. *sacris*] *variis* Cannegieter. Add. T. II. p. 703.

periclis] *peractis* ms. Perotti et Moroni. Pericla sunt certamina. *Alcides agris inv. peractis* ms. Barthii.

3. *dona potest*] *nostra potest* mss. Perotti, Moroni, Barthii.

4. *qui pote*] Cannegiet. *tu pote* vulgo.

5. *simulacra, tuis* etc.]

sume lubens simulacra tui, quae munera caelo
Aris urbanis dedicat ipse sacris.

vulgo. *simulacra tuis quae munera Cilo arius Urbanus* mss. Perotti, Moroni. *simulacra tuis quae munera colo Aris, Urbanus dedicat ipse focis* ms. Barthii. Iungo *Cilo Urbanus*. B. coniecit in Add. T. I. p. 719. *quae munere caeli* i. e. ope caelaturae, qua statua haec erat facta.

595.

Anth. I. 38.

1. *Hercules*] ap. Gruterum p. 50. 2. Orellius in Inscriptt. n. 1534. *Herculis* vulgo.

2. *praetor Veldumnianus Iuniüs*] Gruter. Morcellus in Opp. Epigr. T. I. p. 444. *Veldumnianus* quatuor syllabis pronunciandum, ut senarius prodeat. *praetor vel Dumnianius vovit* vulgo. *praetor Veldumnianus Iunius* Orellius ex Oderici libro. ...*r vel Dumicianus vivus*

ms. Perotti. Pro *vovit*, quod vulgo legitur, Schraderus coniecit *vovet* Add. T. I. p. 719.

596.

Anth. I, 40. Hi versus multa arte compositi sunt, quippe serpentini simul ac reciproci. Serpentinos Pentadius multos, Porphyrius reciprocos finxit, quorum utriusque carmina supra edidi.

1. *facta*] *futa* Oudend. Add. T. II. p. 703.

597.

Ex Add. T. I. p. 720.

1. *domitorque*] B. *dominatorque* ap. Gruter. p. 42, 7.

2. *tu illi*] synaloepha est neglecta.

amor aeque] B. *aeque amor* Grut.

598.

Anth. I. 42.

De XII virtutibus Herculis Magni inscribit ms. Leidens. et Suecicus.

1. *compressit*] mss. Suecicus, Petav. Leid. dant *oppressit*.

Nemeae pr.] *primum Nemeae* mss. Petav. Voss. *N. prima virtute* mss. Suec. Leid. *compressit Nemeum prima virtute leonem* B.

2. *pullulat*] *populeaque* ms. Leld. *populatque* ms. Suecic. *anguibus extincta est quae pullulat*. H.

3. *enectus*] mss. *evictus* Scalig.

ingens] *anguis* mss. Suecic. Leid.

5. *horrisono — arcu*] de stridore nervi intelligit Piersonus Add. T. II. p. 704. *aerisonis armis* B. *aerisonas* H.

Stymphalidas] secunda longa ut ap. Petron. c. 136. (Anth. I. 44.) *Tales Herculea Stymphalidas arte coactas*. alias secunda brevi ut Anth. I. 43, 5. *Stymphalidas pepulit volucres discrimine quinto*.

6. *cingula*] H. Tollius. *vincula* vulgo.

victae] *vinctae* ms. Petav.

7. *Augeae*] *augei* mss. Suecic. Pet. Voss. Leid. *Augiae* Scal.

8. *magno*] *magnum* B. Add. T. II. p. 704.

9. *peremit*] *perempto* mss. Suecic. Pet. Leid. *peremtos* H.

11. *abstractus*] *extractus* mss. Suec. Pet. Voss. Leid. Conf. Cic. in Tuscul. II. 9. *Haec a Tartarea tenebrica abstractum plaga Tricipitem eduxit*.

599.

Anth. I. 46. *De Castori ipollo* ms. Leid.

600.

Anth. I. 47. *In Ostiensi oppido vetustissimo* inscribitur in ms. Cyriaci Add. T. I. p. 720.

1. *vestris*] ms. Cyriaci. *nostris* vulgo, nec aliter Morcellus in Opp. Epigr. T. I. p. 443., qui adnotat: Ostiae inscriptio extat, qua forsitan in

colonia natus Tatius. Praetor idem aut consul Romae factus ludos Ostiae Tyndaridis propitiis, quorum alter equis gaudebat, alter pugnis, in Neptuni honorem ediderat. Hos ludos fortasse a Sabinarum raptu Sabinos vocabant, quamquam Fabrettus non *Sabinos* hic, sed *Saturno* legit.

laetum] Fabrettus, Morcelli. *Letum* vulgo: sed adiectivum esse puto, non nomen proprium.

3. *faciem*] i. e. picturam.

ipsam] ms. Cyriaci et Moroni. *huius* vulgo. *aequam* Muratorius.

5. *urbanis Tatius*] *urbanis Catius* Donius, ms. Moroni. *Urbanus Catius* ms. Cyriaci Add. T. I. p. 720. *urbanis Tacitus* Muratori T. I. p. 353, 4. qui adnotat: „*Donius scripsit Catius. Propterea veri videtur simile, ei fuisse nomen Catius Laetus.*" — Tatius ac Catius a metro admittitur, sed Statius, quod Holthenius et Almelovenius (v. Add. T. I. p. 720.) dedere, versu reiicitur.

fascibus] *fastibus* ms. Cyriaci.

6. *Sabinos*] *Saturnus* ms. Cyr. et Moroni.

601.

Anth. I. 48. Iterum edidit B. in Anth. IV. 111. Extat Romae prope S. Luciae quatuor portarum.

2. *dedit*] *tulit* Fabretti.

602.

Anth. I. 49. Conf. Orellii Inscriptt. n. 1613. Extat Aximae (Aixme) Tarantasiae in Alpibus.

In subscriptione est *Proc. August.* i. e. *Proconsularis Augusti*, nisi *Proc.* potius *Procuratoris* exponi praestat cum Cannegietero, quia sexto versu *dum ius guberno remque fungor Caesarum;* et sic *procurator Augustorum* in Inscriptt. frequens est. Add. T. II. p. 704. Nec aliter Morcell. Opp. Epigraph. T. I. p. 441.

1. *fraxino*] *in fraxino* Galeani Napione in Giornale Arcad. 1825. p. 319.

3. *maximas*] ap. Orell. *musicas* vulgo, quod fortasse de hoc carmine intelligendum est.

8. *reduces Romam*] *reduce Romam sospites. (Reduce* pro *reduc.)* D'Orvill. Add. T. II. p. 704.

603.

Anth. I. 52. ex commentariis Barthii ad Statium Theb. IV. 430.

2. *iuncta*] Barth. *blanda* vulgo.

3. *eam rota n. figurat*] i. e. bubone vehitur Pallas, quamquam plerumque curru uti non solet. Conf. C. O. Mülleri Archaeologia p. 489.

5. *Delia cum Luna*] iunge *Delia Luna est provecta cum gemina iuvenca* vel *Delia, cum Luna est, gemina iuvenca provecta.*

604.

Anth. I. 55 et 56. Haec duo epigrammata non seiunxi, cum in

uno deinceps monumento leguntur apud Gruterum p. XXVIII. 6. et Muratorium T. I. p. 387, 2.

1. *in causis*] ms. Ligorii, Muratori. *in caussas* vulgo.

2. *pater Invicti*] i. e. sacerdos dei invicti, Mithrae seu dei Solis.

3. *reservans*] ms. P. Ligorii, Muratori. *reservat* vulgo.

5. *triodeïa*] triodeia signa b. simulacra in triviis constituta, a τρίοδος, trivium. Forcellini. *triopeïa* Heinsius.

Ruf. Caeoni.] i. e. Rufus Caeonius, Caeonii Sabini filius, Vir clarissimus, pontifex maximus, hierofanta deae Hecatae, publicus (servus) populi romani Quiritium, pater sacrorum invicti Mithrae, taurobolinus matris deûm, magnae Idaeae et Attidis menotyranni, aram IV. Idus Martias Gratiano V et Merobaude coss. dedicavit. (*Gratiano IV* corrigit Muratori et Relandus in Fastis p. 458. i. e. a. U. 1129. p. Chr. 377.)

10. *Persidici*] i. e. Persici.

antistes Babylonie] si non a patria, sed a professione dicitur. B. ad Propertium p. 722.

11. *tauroboli — sacri*] „sacrum taurobolum id est, quod ex taurobolio conficitur. Dux mysticus tauroboli sacri significat taurobolinum.“ Salmas. ad Lamprid. Heliogab. c. 7. T. I. p. 804.

605.

Anth. I. 57. ex commentariis Salmasii ad Lampridii Heliogab. c. 7. T. I. p. 804. Est fragmentum poematii.

1. *taurobolus*] pro vocativo. Taurobolus is est, qui tauribolium accipit.

3. *tepefactus . . .*] corruptum.

4. *sub terra*] i. e. sub terram demissus.

5. *servare*] pendet a verbo *suasit*.

6. *cum speras*] Salm. l. l. *quod speras* idem ibidem, ubi hunc versum rursus memorat.

mundus] „nam isto sacro piati in annum vicesimum puri mundique permanere existimabantur.“ Salm. Taurobolium a Prudentio quoque describitur Peri Stephan. hym. X. 1011—1050.

606.

Anth. l. 58. Carminis maioris fragmentum est, quod Salmasius ad Hist. A. Scr. T. I. p. 729 et 825. edidit, atque Philippus a Turre Commodiano tribuit. Add. T. I. p. 721.

1. *Cybebae*] *Cybellae* Salm. l. l. p. 729. *Cybele* idem p. 805.

3. *excisae*] *exscissae* Philippus a Turre. Dendrophori sunt dicti, qui in honorem Matris deûm arborea stirpitus excisas per urbem humeris ferrent.

4. *Attin*] Attis castratus, sub cuius nomine Sol adoratur, a proceribus in Megalensibus cantatur.

607.

Anth. I. 61. ex Plin. Hist. XXXV. 10, 37.

1. *dignis digna loca p.* c.] „Primus versus sic fore scriptus in Plinii exemplaribus, ut *templum* et *digna loca* coniungere opus sit, ac litteram *a* ultimam, quae caesura est, producere per *διαστολήν*." Morcell. in Opp. Epigraph. T. I. p. 447. Nec aliter versum citat Huschk. ad Tibull. p. 14. Cum editio Veneta a. 1483. habeat *dignis digna loco*, Bentleius in Opuscc. p. 519. coniecit: *Dignis dignu' loco p. condecoravit.* — *Digne digniloqueis pictureis* c. vulgo.

2. *Iunoni' Supremi coniugi'*] libri Plinii. „Dativo casu malim *Iunoni* et *coniugi*, ut sint vocali ultima brevi graeco more velut *Παλλάδι*, quod poetae et vetusto et Ardeatae dandum est." Morcell. *Iunoni' summae coniugi'* vulgo.

3. *Marcus Ludius*] cum in singulis vocabulis codices varient, aliam plane lectionem excogitavit Silligius in *Catalogo Artificum* p. 245.: *Plautiu' Marcus Cleoetas Italia exoriundus.* Sed neque Ludius ille neque hic Plautius Cleoetas aliunde noti sunt. Pictorem templi Ardeatini circa annum fere 650—700. vixisse, in Archaeologia pag. 207. C. O. Müllerus, haud immemor Silligii, et in Etruscis T. II. p. 258. dicit. Atque picturae eae, quae nuper in Etruria sunt effossae, adeo venustae sunt, ut quinto iam ante Christum seculo Graecorum artem ibi regnasse testentur. Vid. Iahn. Ihb. 1831. p. 349. Silligio non assentiar: Plinium enim Ludium, pictorem Ardeatinum a Ludio, qui Augusti aetate vixit, in ipso hoc loco probe distinguere studet.

Elotas] „scribendum *Helotas*, *εἵλωτας* Lacedaemonii transfugas appellabant." Morcell.

Aetolia oriundus] *Aetolia orundus* Bentl. ex edit. 1483. „*Oriundus* trium syllabarum hic est *διὰ συναίρεσιν*, ut sp. Lucret. II. 990." — Morcell.

608.

Anth. I. 62. In Orellii Inscriptt. n. 1463., qui adiicit: Dubius haereo, anne tribuendus sit hic lusus recentiori alicui Italo.

3. *eius te ipsam templumque d.*] Murator. *exuvieisque eius templum tuum decoravi.* vulgo.

609.

Anth. I. 65. Hendecasyllabi.

1. *deûm remota mens*] i. e. gravitas severitasque deorum, der Ernst der Götter. *remotus* est abhorrens, severus.

610.

Edidi ex C. O. Mülleri Archaeologia p. 519. „Eine Statue des Silenus, wovon in Göttingen ein Abguss, hat die Inschrift Bella etc. aus *Orphischer* Lehre, in der Dionysos das letzte glückliche Zeitalter her-

beiführt, welches der weise Silenos verkündet." — Idem epigramma corrupte legitur in Seebodii Archiv. 1824. p. 577.

2. *te duce*] Dionyso.

611.

Anth. I. 67.

1. *gremio*] ms. Divion. *gremium* ms. Salm. vulgo.

genus] *genus erbe verescit* ms. Salm. *In gremio Veneris quondam herba genista virescens Sensit, dura silex quo luco exaestuet igni.* Oudend.

dura silex] ex qua Veneris statua facta erat.

2. *luco*] *loco* vulgo, metro invito.

exaestuet] *exta est ut ignis* ms. Salm. *exaestuat* vulgo.

612.

Anth. I. 68.

2. *pendet*] *candet* D'Orvill. *fervet* Cannegieter. Add. T. II. p. 705. *splendens* vel *candens* vel *pallens ore Venus* Oudend. *Perdita amore Venus* vel *pallida amore Venus* Piersonus Add. l. l. *Perdita amore Venus* Iacobs. Spec. Emendat. p. 67.

613.

Anth. I. 69.

1. *ne vel*] *vel ne* ms. Divion.

2. *neget*] B. *roget* vulgo. *rogit omps* ms. Salm.

614.

Anth. I. 70.

615.

Anth. I. 71.

1. *rastris*] *rutris* Oudend.

2. *inque usum* etc.] ms. Leid. *inque usu belli templa s. r.* ms. Divion.

3. *qua — haec*] legendum *qua — hac.* — *quae — haec* Oudend.

catervis] *cathedris* i. e. sellis femineis. Oudend. *columnis* vel *cavernis*, quibus inaedificatum templum quibusque dirutis saxa devolvuntur. Klotz. in Antib. p. 62.

5. *compendia cepit*] amoris fructum acceleravit.

616.

Anth. I. 73.

2. *cava tibia*] *caventi avia ventos* ms. Petav. *Euterpe geminis loquitur cava tivia ventis* ms. Salm. *cava tibia avenis* Heins. *geminis ventis* est geminis flatibus.

3. *soccis*] *sociis* mss. Petav. Salm.

4. *fervescit*] *ferviscit* ms. Salm.

6. *fila premens*] i. e. movens sonantia fila, ut Ovidius ait, vel citharae chordas feriens.

8. *sidera mundi*] mss. Petav. Salm. *munera* vulgo. prob. Ruhnkenio

in Praefat. ad Schellerum p. XII., quia translatio sumta sit ab aedificiis publicis, magnificis et visendis, quae Romanorum consuetndo *munera* appellasset. — *moenia* B.

Uranie] *Urania* ms. Petav. v. Santen. ad Terentianum p. 308.

617.

Anth. I. 74.

2. *tempora reddit*] i. e. memoriam servat eorum, quae iam transacta sunt.

5. *auget*] *urget* Ondend. Add. T. II. p. 707. nec aliter ms. Vaticanus, ut infra videbimus.

7. *loquiturque Polymnia*] ms. Voss. Schraderus Add. T. II. p. 707. *loquitur Polyhymnia* vulgo. Polyhymnia mimorum praeses est.

8. *coeli*] *poli* ms. Gothanus ap. Duebnerum. *Uranie ipsa poli* ms. Voss.

618.

Idem cum praecedenti carmen, sed alio versuum ordine legitur in ms. Turicensi, C. 78. ab Orellio V. C. mihi suppeditato.

6. *casmine, vultu*] *carmine ducto* ms. Vaticanus, ut mox videbimus.

7. *scrutatur*] vetus tragicus ap. Ciceronem de Rep. I. p. 23. ed. Heinr. *coeli scrutantur plagas.*

619.

Idem carmen alio versuum ordine edidit Ang. Maius in Classicorum Auctorum e Vatt. mss. erutorum T. III. Romae 1831. et quidem in Mythographo secundo p. 93. — Alio denique ordine hi versus apud Ausonium Edyll. XX. p. 537. leguntur.

4. *doctiloquos*] *dulciloquos* supra.

5. *urget*] id ipsum coniecerat Ondend. pro vulgato *auget*, quod supra vidimus.

8. *carmine ducto*] „*male apud Ausonium vultu pro ducto*" A. Maius; nec aliter supra.

620.

Anth. I. 75. ex Augustino de Musica III. 2. Versus Anacreontici.

1. *ite igitur*] *cunctae igitur* vulgo. Illud in Augustino duobus locis citatur.

6. *Hippocrenae*] *Hippocrene* vulgo. *Hippocrenes* Both. in Poet. Scenic. P. I. p. 284.

7. *fusus*] *fessus* Higtius Add. T. II. p. 707. (ut contextus docet: errore enim *fusus* exhibetur.) Pegasus effusus est vel exsiluit e Medusa.

8. *lavit*] praeterito tempore.

9. *iubis*] *iugis* Santen. ad Terentian. p. 275. Both. *iugis aquosis* i. e. iugis Heliconis.

11. *pervolaturus*] metro adversatur. *et nitentem Pervolitans in aethram* Oudend.

621.

Anth. I. 76.

1. *quem fert*] addidi signum interrogationis. Alludit poeta ad picturam, in qua Endymionem in gremio Phoeba tenet. *Phoeba sedens gremio fert Endymiona reclinem.* Oudend. Add. T. II. p. 707.

3. *Heliconiadae*] altera forma *Heliconiades* magis trita.

4. *abest*] *adest* ms. Salm.

622.

Anth. I. 80. Wernsd. Poet. lat. T. III. p. 316. Hoc carmen Valentiniano aevo scriptum dicit Ios. Mar. Suarezius lib. I. Praenest. Antiquit. c. 14. Vulgo inscribitur *Votum Fortunae Praenestinae.* Sed, etsi haec inscriptio Praeneste (nel Palazzo Baronale) hodie legitur, non templum Praenestinum Fortunae spectat, sed illud, quod Romae in foro Romano prope templum Iovis Tonantis situm erat, ut ex primo epigrammatis versu

Tu, quae Tarpeio coleris vicina Tonanti,

satis patet. Vid. Mülleri lib. Campagna di Roma v. *Praeneste*; et Das Forum Romanum p. 100. Nardini Descriz. di Roma lib. V. c. 6. Morcell. in Opp. Epigr. T. I. p. 210.

4. *conservatura*] *Effigiem nostri conserva Diva parentis.* Scal. — Statuas parentium, necessariorum coniugumve in templis collocare solebant. Val. Frank. in Inscriptt. Richteri p. 140.

7. *qui*] Caesius negotiator frumentarius erat aut curator annonae.

9. *qui divitias vincit*] pretiosior auro.

12. *in urbe sacra*] Romae.

14. *votorum*] *maiorum* Piersonus Add. T. II. p. 708.

17. *Arkanumque Iovem*] ms. Moroni. Mazochius. D'Orvill. Add. l. l. Wernsd. Iupiter arcanus Praeneste colebatur, ut inscriptiones ap. Orellium n. 2391 et 3045. demonstrant. *Arcanumque VII. quorum* vulgo. *Arcanumque Vii* Scalig. *Agoriumque Iovem* Boutius. *Albuneique Inui* Schrader. Add. T. I. p. 722.

22. *poterit*] *potuit* ms. Moroni.

23. *salvo*] *salvom* (salvum) Cannegieter. Illaesum durabit civium favore monumentum.

623.

Anth. I. 81. Scriverius spurium putabat, sed Torremuzza in Inscriptt. Siciliae Panormi 1784. p. 14. id Panormi extare dicit.

624.

Anth. I. 82.

1. *Pompeius I.*] i. e. Primus. Scalig.

2. *abavis*] Ferretius in Mus. Lapid. p. 51. Gruter. p. 93, 9. Oudend. *ab avis* vulgo.

3. *posui*] *posuit* Grut. Bimardus ap. Muratorium T. I. p. 55.
usus] *ussus* Grut. Bimardus. v. Quintil. I. 7, 20.

625.

Anth. I. 83.

1. *Cyaneis*] ego apud antiquos poetas numqnam primam in *Cyane* productam, in adiectivo antem *Cyaneus* nullibi correptam inveni. B.

4. *ripas*] *ipai mox viridis renovantibus inclita Nymphis*
numine fontigero grates exundique solvens
sospes cum comites praestat renovante liquore.

Grut.

Ripae mox viridis renovantibus inclita Nymphis
flumina fontigenis grates ex undique solvens.
Sol pes cum comite praestat redeunte liquore.

M. Wakker. p. 139.

5. *numina fontigero*] *numine fontigero* Grut. nec aliter M. Gesnerus in Thes. s. v., qui *fontigerum numen* per Neptunum explicat.

626.

Anth. I. 85.

2. *Acin*] prima brevi, quam ceteri poetae producnnt.
3. *nam*] *iam* Oudend. *quam* Cannegiet. Add. T. II. p. 708.
5. *pharetrae*] *faredrae* ms. Salm.

627.

Anth. I. 86.

1. *in patena*] ms. Salm. *in patenis* ms. Divion. *in patinis* vulgo.
ludit] *ludens* ms. Thuan.
4. *positis*] i. e. superimpositis.
cibis] *cibi* ms. Thuan.

628.

Anth. I. 60.

2. *cohibet*] Heins. *cogit* vulgo.

629.

Anth. I. 84. Dedi ex Katancschii Geographia Vetero Istri Adcolarum T. II. p. 233. Burmannus idem cum supplementis Cuperi edidit:

***Dat tibi** marmoreo caesam de monte Dianam,*
regina undarum, Nympha, decus nemorum,
***voto** damnasti perfecta quem prece, Bassus,*
moenitae propter moenia Germisarae.

hoc sensu: Dat Bassus, quem perfecta prece voto damnasti, Dianam marmoreo de monte caesam, decus Nemorum, tibi, regina undarum, Nympha. D'Orvill. legit *reginae.* Katancschius autem hoc adnotavit p. 363. „Ad Varadinum in thermis, perhibente Lazio, *Diana*, *regina undarum*, *Nympha*, *decus nemorum*, in epigrammate duobus distichis con-

stante, in queis hexametra principio defecta, quorum prius *hoc tibi*, posterius *pono* fuerit. Itaque universum legas:

Hoc tibi marmoreo caesum de monte, Diana,
regina undarum, Nympha, decus nemorum,
pono, damnasti perfecta quem prece, Bassus,
moenitae propter moenia Germisarae.

Si *caesam* ut in marmore retineas, memoriam scilicet, principio *hanc* ponitor. Erat forsan hic Iulius Bassus Legat. propr., quem in epigrapho Albensi ad a. C. 135. Imp. Hadriano legimus, qui hoc monumentum egregium Dianae consecrarit." — Deinde p. 285. „Moenium Germisarae, oppidi Daciae, insignia sunt agro Broosensi vestigia prope laevam Marusii ripam, ubi silvestris explicatur planities, cervis, damis, leporibus referta, Chorographo Transilvaniae teste," et p. 295. „Germisaram inter ea oppida recenset, quae in mediterranea sita sunt." — Nympha, cui monumentum posuit Bassus, Diana appellatur, quia tum fluminibus tum nemoribus circa Germisaram sitis praeerat. — Haec Katancschii supplementa multo magis placent Cuperianis.

630.

Anth. I. 87. Cf. Salmas. ad Trebellii Divum Claudium c. 17. T. II. p. 400.

1. *vadis*] *bais* ms. Salm. In hoc disticho, ait M. Wakker. p. 97, mendum forte subest, quod tamen qua ratione tollendum sit, nunc non video. Ego incorruptum puto. Galatea, quae undis ludere antea sueta erat, nunc, cum natatu sit privata, exornat mensam, in patina venuste saltans. — *vagis* ms. Thuan.

3. *boletar*] prima corripitur, quae in *boleto* longa est.

4. *placet*] *placeat* ms. Salm.

renuo] prima producta. V. Ramshorn. L. Gr. p. 1036. *quod saturat, renuo.* Heins. *rennuo* ms. Thuan.

631.

Anth. I. 88.

2. *mensam*] *mensas* Heins.

hic quoque] *sic quoque* B. Verto: hier auch schwimme ich nackt umher.

3. *differ*] *differs* ms. Salm. Leid.

4. *tendat*] i. e. in te intendat vel convertat oculos. B. Malo cum eodem legere *tentet ieiunus amor* ut in Lucret. IV. 876. *sic expletur ieiuna libido.*

5. *lympha*] *Nympha* B. v. Varro de re rust. I. 1, 6.

632.

Anth. I. 91.

2. *facies*] *facis* ms. Salm.

natum] *talum* B.

633.

Anth. I. 92. *De Polyxena* inscribitur in ms. Salm. Leid.

1. *credita*] *creditur* ms. Salm. Leid.

parem — *parem*] *patrem* — *patrem* ms. Salm. Leid. Parem virginem intellige Deidamiam, de qua epigr. 160.

2. *inplevitque etiam*] M. Wakker. p. 144. *implevitque piam* vulgo.

634.

Anth. I. 94.

635.

Anth. I. 93.

2. *funus*] *fundus* ms. Salm. Leid.

636.

Anth. I. 95. *De Dolon Achillis* ms. Salm. Leid.

1. *currum*] *currus* ms. Salm. Leid.

2. *perdidit*] Heins. *prodidit* vulgo. *prodedit* ms. Leid.

munera] utroque versu utroque loco aut *praemia* aut *munera* scribendum est.

637.

Anth. I. 96. *De Oresta et Pylade* inscribendum mouet D'Orvill.

638.

Anth. I. 97.

639.

Anth. I. 101.

1. *iugulata virgine*] Polyxena, Priami filia.

3. *sors nova*] i. e. sors inaudita, crudelis.

Nymphigenae] Nymphigena is, qui ex Nympha genitus est, νυμφογενής. Sic Achilles dicitur e Peleo et Nympha Thetide genitus, ad cuius tumulum iugulata est Polyxena, quam uxorem ducturus fuerat, nisi a Paride interfectus fuisset. Haec ex Appendice Forcellini s. v. Verto: das grausame Schicksal erfüllt den Wunsch des Achilles erst nach dessen Tode.

4. *pepigit*] *pepigi* ms. Salm. Leid.

640.

Anth. I. 105. Hi versus exemplum exclamationis sunt in carmine de ornamentis verborum Marbodii. Incertum, ex antiquo poeta sumti, an a Marbodio sint ficti. In ms. Turicensi C. 58. itidem inter exempla rhetorica illius carminis legitur.

2. *cineres*] *q̄ nunc* (*tunc* 2m.) *in cineres* (*cinerem* 2m.) Tur. *cinerem* B. V. Bentlei. ad Horat. C. IV. 13, 28.

3. *semine*] *sanguine* Tur.

5. *defectorum*] *defunctorum* Tur.

7. *patriae cladem*] *cladem patriae* Tur.

641.

Anth. I. 107. *De mennone* ms. Salm.

2. *millia tetra*] ab adiectivo *teter* venit, et de Afris nigris Memnonis intelligendum est pro: *producit millia gentis tetrae.*

3. *omine*] *homine* ms. Salm. Leid.

4. *pergit — mori*] pro simplici *moritur;* mox *prodinussense* ms. Salm. Leid.

5. *nunc*] *tunc* ms. Divion.

6. *nigrum — auxilium*] aut acumen in adiectivo latet, aut pro genitivo *nigrorum* accipiendum.

642.

Anth. I. 108.

2. *fata noverca*] ut *fatis auctoribus, armis victoribus* et similia.

4. *exsuviis spolia*] *totius et mundi duceret exuvias* B. *totius et mundi tolleret exuvias* Oudend. *totius et mundi rex subiit spolia* M. Wakker. p. 146. — An *totius et mundi eriperet spolia?*

6. *Aemonia — rota*] i. e. curru Achillis. Ovid. Trist. III. 11, 28. — *Hectorea et virtus tracta erat ante rota* M. Wakker. Barth. Adv. XVI. 1. construit *virtus poterat periisse, ut ante tracta erat.*

9. *operi*] corruptum.

643.

Anth. I. 109. *De Lauconte* ms. Salm. *de Laocoonte* ms. Div. *De Glauco* H. vid. Hygini fab. c. 136.

1. *Glauco*] *lauco* mss. Salm. Div. *quo reddidit aethera Lauco* i. e. Laucon sive Laocoon. D'Orvill. Nil mutandum, si cum H. Glaucum intelligis.

2. *tulit*] i. e. sustulit, necavit.

Archemorum] vid. Hygin. fab. c. 74.

644.

Anth. I. 110. *De eodem* ms. Div.

3. *tamen*] an *quod namque iligni?*

iligni] *ligni* mss. Salm. Leid. *abiegni* B.

4. *hinc tolerasse*] *inde tulisse* B. *hinc violasse* vel *lacerasse* Oudend.

5. *superum iam*] *Superorum numine* Oudend. Sed *iam* ad *quid* spectat. *Quid iam sperare datur?*

645.

Anth. I. 113.

1. *Ateste*] Ateste sive Atheste nomen dedit urbi Atesti, quae in agro Venetorum sita est. Mannert. Ital. T. I. p. 97.

646.

Anth. I. 115.

2. *prima dies*] ex Virg. Aen. X. 508.

647.

Anth. I. 116.

648.

Anth. I. 117.

1. *caeso*] *laeso* D'Orvill.

2. *hospite*] *hospide fregunt* ms. Salm. *hospitae* ms. D'Orvillii. *Hospite* intellige Herculem, qui Diomedis equos domarat.

649.

Anth. I. 118. *De Euriliano* ms. Salm.

1. *Euryalus*] *Eurialanus* ms. Salm.

650.

Anth. I. 119.

651.

Anth. I. 120.

1. *provexit*] i. e. auxit, exornavit.

2. *delevit*] M. Wakker. p. 147. *decepit* vulgo.

652.

Anth. I. 121.

1. *superavit amorum*] intellige *superavit dea amorum*. An *superat dea amorum?*

3. *verticis*] quia Minerva e vertice Iovis creata est.
thalami pignus] i. e. Iunonem.

5. *Dionae*] ms. Div. *Dionen* vulgo.

Extat causa mali, malum cessisse Dionae,
cur ruerint Graia Pergama pulsa manu.
Dat Veneri malum formae pro munere pastor,
cum Iunone malum victa Minerva dedit.

Oudend.

6. *ruerent*] *ruerit* ms. Div.

653.

Anth. I. 123.

1. *dira*] *dura* ms. Div.

2. *tangit*] *tangat* ms. Salm.

654.

Anth. I. 125.

3. *sensus*] *vultus* B.

4. *adhuc poenam*] *adhuc sensus* ms. Leid.
et in lapide] ms. Divion. Oudend. i. e. *etiam lapideus Philoctetes sentit poenam.* — *et in lapidem* mss. Salm. Leid. *et inde lapis* vulgo. *et ipse lapis* M. Wakker. p. 149. Iacobs. Spec. Emend. p. 69.

655.

Anth. I. 126. *Totum carmen recentius aevum redolere videtur.* Klotz.

3. *Pallade*] hoc eo referendum, quia Argo in tutela Palladis erat. Add. T. II. p. 709.

6. *hanc*] legendum *hic labor acer* i. e. hoc Argonautarum facinus ad similia facta homines stimulare debet. — *Hic* vel *hac* i. e. in hac tabula. Klotz. in Antib. p. 69.

12. *ternus dux*] i. e. Iuno, Pallas, Fortuna.

656.

Anth. I. 127.

657.

Anth. I. 128.

2. *Iasonis et nati*] interpunxi post *parentis*, vulgo ante *et* interpungitur. *Iasonis* trisyllabum est, quod apud bonos poetas quattuor syllabas habet. Deterioris enim aevi scriptores *Iason*, *iaspis* etc. tribus et duabus syllabis efferebant. Schrader. Emendatt. p. 222.

4. *metat*] *necat* Oudend.

6. *hinc — hinc*] M. Wakker. iu Amoen. p. 150. „*furiata* ob paternum scelus, *miserata* ob novercae futurae odium.“ *hunc — hunc* vulgo.

premit — levat] i. e. hinc furore natos necat, hinc misericordia a noverca liberat.

658.

Anth. I. 129. *De Creone* mss. Div. Leid. „Confunduntur hi duo Creontes, alter Corinthiorum rex, qui Medeam fugavit, alter Thebanorum, qui Polyniceen sepeliri vetuit.“ Piersonus Add. T. II. p. 709.

1. *tibi*] *ibi* mss. Salm. Leid.

2. *negas*] *negat* mss. Salm. Leid.

659.

Anth. I. 130. *De Iocasta et Idipo* ms. Salm. v. Anth. V. 166.

1. *cum venit*] *convenit* mss. Salm. Leid.

2. *Iocasta*] *o casta* mss. Salm. Leid.

660.

Anth. I. 131.

nullo] *duplex et nullus* ms. Salm.

661.

Anth. I. 132.

662.

Anth. I. 133.

663.

Anth. I. 134. *De Penteu et Agaugi* ms. Salm. *adaugi* ms. Leid. *Agavi* mg.

1. *fert*] *fer* ms. Leid. De re v. Add. T. II. p. 709. D'Orvill. in Misc. Obss. Nov. T. V. p. 477. Horat. sat. II. 3, 303.

664.

Anth. I. 137. Hoc epigramma ex duobus argumentis constat. In

quattuor prioribus versibus funestum odium Eteoclis et Polynicis fratrum narratur, quod utrique mortem attulit. Huic opponitur in reliquis versibus amicitia Polynicis et Tydei, qua post longas discordias fidissime sunt usi. Ac Barthius ad Statii Theb. II. 365.: *Tydea iam socium coeptis, iam pectore fido Aequantem curas (tontus post iurgia mentes Vinxit amor) socerumque affatur tristis Adrastum* — scholion affert ex ms. Ovidii, ubi legitur: *Quatuor vel paulo plura verorum amicorum paria fuisse apud maiores leguntur, ut Theseus et Pirithous, Pylades et Orestes, T i d e u s e t P o l y n i c e s, Nisus et Eurialus.*

Sic sensus epigrammatis obscurus non est. Med. Wakker. in Amoen. p. 152. aberravit a vero intellectu. Dicit enim: „turpissime hoc epigramma inquinatum est, ita tamen, ut auctori sua verba facile reddi queant.

N o n post longaevos discordia deserit annos,
aut p e r commissas iunxerunt foedera dextras,
constantis dederunt documenta frequenti a m o r i s.

Singula persequi non vacat, nam poetaster hic indoctus ulteriorem moram non meretur, qui inepte etiam Eteoclem et Tydea confundit."

3. *dissidiis indiscissis*] *dissidiis illi saevis* Klotz. in Antib. p. 69. *saepe*] *saevi* B. Add T. II. p. 710., quod probo.

4. *non una*] *mox una* Piersonus Add. T. II. p. 710.

7. *constantis dederunt* etc.] B. *constantis documenta frequenter Amoris dederunt* ms.

665.

Anth. I. 138.

1. *Aërio*] *erio* mss. Salm. Leid. *Pierio* ms. Divion.

2. *nativusque*] *natibusque* mss. Salm. Leid. *natibus usque* ms. Div.

4. *fulgor ab artifici est*] Piersonus Add. T. II. p. 710. *fulget ab arte figis* mss. Salm. Div. *fulget ab arte fides* Cannegieter. *limavit in artus Arboris atque hominis; fulget ab artifice.* Nagelius in Opusculis Harlesii p. 191.

666.

Anth. I. 143.

667.

Anth. I. 144.

668.

Anth. I. 145.

2. *scrutata*] i. e. inspecta, speculata. Ihn überwältigt die Woge, die er mit dem eignen Auge angeschaut. *scrutada* ms. Leid. *vibrata* vel *lustrata* Oudend. *secreta* Iacobs. in Exercitt. crit. p. 87. ut in sequenti epigr. v. 13. *secreti ad fluminis undas.*

669.

Anth. I. 146. Cento Virgilianus.

3. *sacros*] *sacro* ms. Salm. *Laude ferebat* est laudabat.

4. *insignis*] *et insignis* — *vivebat* ms. Salm.

longumque] Virg. Aen. I. 748.

10. *pendet*] *pendit* ms. Salm. Conf. Virg. Aen. X. 303.

11. *oblitusve*] Virg. Aen. III. 629.

13. *secreti*] Virg. Aen. III. 389.

16. *nec, quid*] *ne quid* ms. Salm.

670.

Anth. I. 149.

4. *dirae*] *durae* ms. Huydecoperi.

5. *madefacta est*] Ovid. Met. IV. 126.

6. *atra*] prima correpta. Supra *salūbri*. — *nunc atra, at dudum* M. Wakker. p. 154.

dabat] *dabit* Klotz. in Antib. p. 70.

671.

Anth. I. 150.

1. *Themisto*] corruptum. Thisbe enim intelligitur.

2. *pallia*] *palla nota fobet* ms. Salm.

672.

Anth. I. 151.

1. *aquator*] Eldick. Add. T. II. p. 719. — *amator* vulgo in utroque loco. Aquandi ministerium Hylae fatale fuit.

2. *ira tumet*] *iratum et* ms. Salm.

673.

Anth. I. 152.

2. *praedurae*] *praeclarae* Oudend. Add. T. II. p. 711.

674.

Anth. I. 153.

2. *Phaedrae*] pendet a *falsa* i. e. mendacia.

675.

Anth. I. 155. Hoc epigramma vulgo cum sequenti coniunctum est, sicuti in ms. Salm. et Div. legitur.

1. *forte*] *ludit de sorte* mss. Div. Salm.

4. *florea rura*] cruor Hyacinthi rura replet, quia novus flos ex eo oritur. — *flore novo arva replet*. Iacobs. Spec. Emend. p. 69.

676.

Anth. I. 155. Vulgo praecedenti annexum est.

1. *dispersit*] Terent. Adelph. V. 2, 7. *An tibi iam mavis cerebrum d i s p e r g a m hic?*

3. *morte perempti*] corruptum. *morte peremtum* vel *fata peremti* Burmannus primus.

677.

Anth. I. 156. Distinguimus fere duo hyacinthorum genera, unum ex sanguine Hyacinthi, alterum ex cruore Aiacis ortum, quod in hoc epigrammate celebratur.

1. *Ulixis*] *Ulyssis* ms. Div.

2. *servat herile decus*] Heins. *servat erilire decus* ms. Salm. *servat ut ante decus* vulgo.

678.

Anth. I. 157. In picturam Myrrhae patrem fugientis.

5. *in fruticem porrecta*] Andr. Rivinus. *in fruticem proiecta* vulgo. *in fontem proiecta* ms. Barthii in Adv. XVI. 1.

6. *lympha l. fugit*] *sic quoque non certo Myrrha liquore fluit* B. *nec quoque nunc certo Myrrha liquore fluit*. Andr. Rivinus.

679.

Ex Add. T. I. p. 725.

1. *Tirynthius heros*] i. e. Hercules.

680.

Anth. I. 158.

1. *thoris vim proh deserta*] Oudend. *thoris qui profert deserta* mss. Salm. Div. Leid. *thoris quoque vim deserta* D'Orvill. „*Vis* de violenta nece intelligitur, quia Calypso, licet dea, taedium absentis amantis, Ulixis, morte finivisse a quibusdam traditur." B.

2. *infensis*] D'Orvill. *inpensis* vulgo.

681.

Anth. I. 159. Epigramma in statuam pictam Daphnae.

1. *servavit*] ms. Div. *servabit* vulgo.

3. *iunctae ars*] elisione neglecta. i. e. ars sculptoria et pictoris coniuncta. — *mirum iunctis* B. *mirum coniuncta* Klotz. Antib. p. 70.

decorem] *colorem* ms. Div.

682.

Anth. I. 160.

1. *Deïdamia*] *Deïdamia parem qua coepit nocte mereri,*
perdidit hac dulcem Deïdamia parem.

Ruhnkenius ap. M. Wakker. p. 153.

Deïanira virum qua coepit veste mereri,
perdidit hac dulcem Deïanira virum.

M. Wakker. p. 154.

2. *huc*] B. *ac* vulgo.

683.

Anth. I. 161.

5. *quid valeat*] i. e. quam sit potens.

6. *in vico*] *post regnum invitu fauce latravit anus*. Oudend. Add. T. II. p. 711. et ad Appuleium T. I. p. 596.

684.

Anth. I. 162.

1. *Thoantis*] Θοαντίς, ἰδος, adiectivum est, non genitivus substantivi *Thoas*, ut D'Orvill. opinabatur. Similiter Hypsipyle Thoantis dicitur apud Statium Theb. V. 650 et 700.

685.

Anth. I. 163.

1. *condemnat*] *contemnit* M. Wakker. p. 155. *Iura tyranni* sunt leges certaminis ab Oenomao propositae.

2. *fata ligat*] *facta ligat socer* mss. Salm. Leid. *fata citat soceri* M. Wakker. *fata ligat solers* D'Orvill.

686.

Anth. I. 164. Caphareus sive Caphereus mons et promontorium Euboicum, ubi Achivorum classis a Troia revertens disiecta est. Cf. Servius ad Virg. Aen. XI. 260.

2. *Albula Tuscus*] Albula postea Tiberis dictus est. Virg. Aen. VIII. 331. Mannert. Italia T. I. p. 607. Albula modo pro masculino, modo pro feminino habetur. Schneider Formenl. p. 14.

687.

Anth. I. 166. Poema integrum non est.

3. *pingit*] *pingit quae cror turmenta* ms. Salm.

688.

Anth. I. 167.

1. *sorori*] *sororis* mss. Salm. Leid.

2. *vimque*] i. e. violationem.

vice] ultima producta. v. Ramshorn. L. Gr. p. 1045. — *vimque vicem linguae*. Oudend.

689.

Anth. I. 168.

5. *foetum*] B. Schrader, *victum* vulgo.

6. *furens*] B. ex Virg. Aen. V. 6. *ferens* vulgo.

13. *ipsa et*] M. Wakker. p. 157. Vulgo deest *et*.

14. *haud*] Schrader. Add. T. I. p. 725. *aut* vulgo. Huic loco transpositionis ope levique correctione ita succurrendum putat Med. Wakkerus:

Vulnera signat acu, coit in praecordia sanguis.
Sanguis, ait, sola haec postquam data copia fandi,
pectore in adverso saevi monumenta doloris.
Fertque refertque soror crimenque et facta tyranni.
Haud inpune quidem dementia cepit amantem.

19. *accipe, ait*] B. addidit *ait*.

690.

Anth. I. 114. Octavius Ferrarius inter supposita retulit.

2. *mole sua*] B. Oudend. Add. T. II. p. 709. *more suo* Ferretius in Mus. lapid. p. 117. *morte fera* Boltius. *morte sua* vulgo.

691.

Anth. I. 122.

2. *Hyj ermnestrae*] int. *nox. Hypermnestre* ms. Salm.

692.

Anth. I. 124.

1. *pendente*] *Vectum Pegaseo volucri pendere caballo*
compita senserunt Bellerophonta deûm vel
Vectum Pegaseo volucri pallere caballo
compita senserunt Bellerophonta deûm.

M. Wakker. Amoen. p. 147.; *pendere* est volare, *pallere* autem interire.

693.

Anth. I. 112. Hieronimus Athostinus in suo Chronico Estensi antiquitatem huius epigrammatis in dubium vocat. Cento Ovidianus.

1. *est via*] ex Ovid. Fast. II. 679.

2. *fons ubi*] Ovid. Ars Amat. I. 82.

4. *curvis locis*] *tholis* Schrader. *variis curva theatra locis* Oudend. *parvis curva theatra locis* B., qui locos de sedilibus et ordinibus spectantium intelligit.

5. *Athesis*] fluvius Venetus.

Phrygii - Iani] *Phrygiique palatia Iuli* Schrader. ut ap. Lucan. III. 213.

8. *qua fert*] ex Ovid. Fast. I. 638.

694.

Anth. I. 111. Haec inscriptio Lupati, Petrarchae aequalis, esse fertur.

1. *vox nisa quietem*] *inclitus Antenor patriam monuisse quietem* vel *vovisse.* Oudend. *Inclitus Antenor patriae, vox nisa quietem* Bern. Scardeonius.

695.

Anth. I. 89. Wernsd. Poet. lat. T. III. p. 56 et 347. — *Verba Achillis in parte nona* mss. Salm. Div. Leid.

19. *cum m. tum m.*] *cum m. nunc m.* ms. Salm. *tum mens, nunc membra sequuntur* Klotz. in Antih. p. 68.

22. *pellat, et in gracili*] *pellat, et hinc gracili* Schrader. Add. T. I. p. 723.

31. *ac dubios*] B. *haec dubios* vulgo.

41. *cum novus effusos*] ms. Divion. *cumque novus fusos* vulgo. *cumque novus fessos* vel *versos* Higtius Add. T. II. p. 708. — *cumque novus visos* M. Wakker. p. 140.

43. *caesorum*] B. *cultorum* vulgo.

44. *referat: Cum te*] *regerat; quum te* Schrader. *referat, cur te* Oudend. *referat, quae tu praesaga* vulgo. *referat, quae, quum praesaga* i. e. referat quis, quae mater retulit, quum etc. Wernsd.

47. *maluit*] motro iuvito. *voluit* vel *caluit* Schrader.

48. *ne te*] Schrader. *nec te* vulgo.

51. *amorem*] Schrader. *amore* vulgo.

55. *comitem esse*] Wernsd. *comes esse* vulgo. *comes isse* B. Add. T. II. p. 708. *Danaos comitasse* Oudend.

57. *Atridae*] *Atridi* vulgo, quod error librariorum est.

66. *ludat*] *tendat* M. Gesnerus in Act. Erud. 1748. p. 127. *ducat* Schrader.

71. *menteque fugaci*] *brevior menteque sagaci* M. Gesnerus.

75. *cluit*] Higtius Add. T. II. p. 708. *fluit* vulgo.

83. *potes*] nil mutandum, si *aetas labans successibus* vocativus est. *Aetas labans successibus* i. e. aetas puerilis, quae ludit, non agit. — *potest* B. Wernsd. *Ferre potes quaecumque. Labas? secessibus aetas Eximit* M. Wakker. p. 142.

84. *exegi*] ms. Salm. Ruhnkenius ap. M. Wakker. Wernsd. *exigua* vulgo.

Ferre potes, quaecumque fluens successibus aetas
exigua. Observans matris praecepta verendae
induxi molles habitus. Velut edita virgo
ludimus et doctis modulamur carmina chordis.

M. Gesnerus.

696.

Anth. II. 3.

1. *Ninus*] Recens videbatur Schradero propter primam productam. Add. T. II. p. 714. Conf. III. 20. *Nini Semiramis, quae tanto coniuge felix*, quod itidem a pessimo poetarum factum est.

primus] Ninus, Beli filius, primus Assyriorum rex.

697.

Anth. II. 17. Wernsd. Poet. lat. T. II. p. 474. Oda Sapphica.

1. *mille post* etc.] puto ab orbe condito. Wernsd.

2. *arma, mundi*] *arma inunctae* Iacobs. Spec. Emend. p. 71. ut *Achivi uncti* ap. Horat.

3. *gravis*] *gravia* Ant. de Rooy Add. T. II. p. 715.

arma] *arva* Iacobs.

5. *non magno*] *de magno* B.

6. *Mediaeque*] prima correpta.

7. *Ecbatanos*] haec urbs alias vel Ecbatana, norum n. vel Ecbatana prima declinatione appellatur. An *Ecbatanisque?*

13. *ministrum*] discipulum.

14. *deinde*] trisyllabum.

25. *udu-*] supplevit Barthius.

31. *vivus — moriens*] nominativi pendent. Id est *dum vivebat, dum moritur.*

698.

Anth. II. 5.

4. *eudem*] *tandem* Iacobs. Spec. Emend. p. 72.

699.

Anth. II. 6. *De Tomyri* B. *De eodem* i. e. Cyro, ms. Huydecoperi.

3. *Spargapise*] ms. Huydecoperi. *Sargapise* vulgo. *Σπαργαπίσης* est ap. Herod. I. 211.

popularier] populariter ms. Huydecop.

4. *quam*] i. e. quantum Tomyris irata valet. — *Thamyris* ms. Huydec.

700.

Anth. II. 4.

1. *ne stola*] *te stola* vulgo.

3. *viro*] Nino.

4. *nato*] Ninyas enim filius matri insidiatus est.

701.

Anth. II. 7.

702.

Anth. II. 15.

2. *res brevis*] *cui nimis angusta res fuit ampla nimis* ms. Vossii.

703.

Anth. II. 16. *De morte omnes aequari* mss. Voss. Scalig. inscribunt.

1. *fortunae*] *fortunam* Francius. B.

3. *memorabile*] *positum (miserabile!) corpus* B.

704.

Anth. II. 8.

1. *quas*] *quam* ms. Huydecop.

2. *Hespera*] Diodor. III. 54. *Μυθολογοῦσι, τὰς Ἀμαζόνας ᾠκηκέναι νῆσον τὴν ἀπὸ τοῦ μὲν πρὸς δυσμὰς ὑπάρχειν αὐτὴν Ἑσπέραν προσαγορευθεῖσαν, κειμένην δὲ ἐν τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ.*

Myrinam] reginam Amazonum.

705.

Anth. II. 10.

3. *Hectoris*] v. Dares Phryg. III. 15.

706.

Anth. II. 11. Iterum editum Anth. V. 193.

2. *blandas*] Oudend. *blandas fulgebant flammas* ms. Voss. *blandis* a. m. 2. — *blanda* vulgo.

3. *per colla*] *procella* ms. Voss.

4. *colores*] *dolores* ms. Voss.

5. *omnia rident, q. habet i.*] *omnia rident, quidquid habent iuvenis* ms. Voss. *fuulvus pople erat nitidus pes omnia habebat eridens quid habet iuvenis* mss. Salm. et Voss. alter. *omnia habebat quidquid habet iuvenis* ms. Divion. vulgo, quod languet.

6. *solus*] *cultus vincebat Adone* ms. Voss. *cultu vincebat Adonin* B.

707.

Anth. II. 14. Conf. Iacobsii Anthol. Palatina T. II. p. 850.

3. *τὰ σ᾽ ἀρῆϊα*] *ταλαρῆϊα* vulgo.

708.

Anth. II. 208. Torremuzza in Inscriptt. Siciliae p. 299. hanc inscriptionem suspectam et recentiorem esse dicit.

1. *Ops*] i. e. Tellus, terra.

709.

Anth. II. 210. Idem epigramma graecum in Anthol. Brunckii T. II. p. 25. legitur.

710.

Anth. II. 19.

2. *prima*] i. e. primum posita, recens condita. B. Add. T. II. p. 715. — *parva* Piersonus.

4. *Tullius*] error inest: Tullius enim Hostilius intelligitur. v. Add. l. l. An *Tullusque?*

711.

Edidit ex ms. Vaticano A. Maius in tomo 3. Classicorum auctorum e Vaticanis codd. editorum p. 359. Romae 1831., et ex ms. Gothano Duebnerus in Iahnii Annall. 1828. p. 312.

1. *Troiae*] *Romae* ms. Goth.

2. *dixit*] ms. Goth. *dictam* ms. Vat.

3. *undas*] ms. Goth. *undam* ms. Vat.

6. *humi*] *humo* ms. Goth.

Acrona] *arcōna* ms. Goth. Conf. elogium Romuli in Inscriptt. Orellii T. II. p. 442.

712.

Anth. II. 21.

1. *necans*] *negans* ms. Salm.

4. *cum obsessis*] *maxima possessis* ms. Voss.

5. *voverat armis*] *voverat maris* ms. Salm. *forve saturis* ms. Voss. *saeva securis* B. Add. T. I. p. 728. inprobante Klotz. Antib. p. 80. — *fortibus armis* vulgo.

713.

Edidit A. Maius et Duebnerus.

1. *quondam*] *condam* ms. Goth.

3. *vicit*] *vidit* ms. Goth.

clausit] *claudit* ms. Goth.

4. *religando*] Fröhlich in Iahnii Annall. 1830. p. 217. — *religato* ms. Vat. *religata* ms. Goth. *religatque* Duebn.

5 et 6. in ms. Goth. solo leguntur.

6. *Veientes*] *Veienses* ms. Goth.

714.

Extat in ms. Gothano, ubi *Manilius* inscribitur.

4. *torquis*] *torques* ms.

715.

Edidit A. Maius ac Duebnerus.

2. *dum*] *cum* Duebner.

3. *scuevaque*] *saevaque* ms. Goth.

5. *sacrata*] *sacrato* ms. Vat.

6. *hostilibus*] ms. Goth. *crudelibus* ms. Vat.

716.

Edidit A. Maius et Duebnerus. Inscribitur *Marcus Curius Dentatus*, sed legendum est *Manius Curius Dentatus*. In ms. Goth. *Cirenius* pro *Curius* est.

5. *licet ingentis*] In *licet* fit longa postrema syllaba propter caesuram. Maius. *licet fugientes* ms. Goth. *licet fugientis* Duebner.

6. *lato*] i. e. oblato.

Samnitum] *Sanito pertulit* ms. Goth.

717.

Edidit Duebnerus.

2. *Quintius*] *Quintus* hic et in inscriptione ms. Goth. *Quinctius* Duebn.

3. *penderet aratro*] pendere aratro ut pendere studio, labore, pro operam dare alicui rei.

718.

Edidit A. Maius ac Duebnerus. *Gaii Fabricii Licinii epitaphium* ms. Goth.

2. *renuit*] *sprevit* ms. Goth.

3. *sprevit*] in ms. Goth. hic versus quarto loco legitur.

4. *locupletia*] ms. Goth. *locupletis* ms. Vat.

5. *ministrum*] Fröhlich. *magistrum* ms. Vat. nec aliter ms. Goth. *mgrm*, *ingratum* Duebner.

719.

Edidit A. Maius et Duebnerus.

1. *vir fuit*] hic versus initium alius epigrammatis est. Duebn. *torvus*] ms. Goth. *totus* ms. Vat.

2. *egregius, belli p.*] *egregius, vir bello clarus* ms. Goth.

5. *is quoque*] ms. Goth. *is qui* ms. Vat.

fregerit] *uoverit* ms. Vat.

720.

Edidit A. Maius ac Duebnerus.

1. *Nero Claudius*] Is est C. Claudius Nero, de cuius moribus orationem habuit Cato Censorius. Conf. Fragmenta Oratt. Rom. p. 34.

2. *coniunctus Livio*] Claudius Nero consul fuit cum M. Livio Salinatore a. u. 547. *Livio* bisyllabum est.

arva] *arma* ms. Goth.

4. *metuende*] *metuendo* ms. Goth.

5. *ad tentoria*] ms. Vat. Fröhlich ex Livio lib. XXVII. 51. — *ad tempora* ms. Goth.

fratris] ms. Goth. *regis* ms. Vat.

721.

Edidit A. Maius et Duebnerus.

2. *suis*] ms. Goth. *tuis* ms. Vat.

3. *Syracusii*] *Syracusi* ms. Goth.

raperetur] A. Maius. *negaretur* ms. Vat. et Goth. metro invito. Ita Anth. II. 63, 3. *ne sibi Gallorum raperetur pompa triumphi.* Idque recepi.

4. *in monte*] om. *in* ms. Goth.

722.

Anth. II. 41. idemque edidit Ang. Maius, variasque lectiones dedit Duebnerus.

1. *qui Marte*] *qui morte* ms. Goth. *qui ex Marte* ms. Vat. vulgo. Sed iam Oudend. *ex* delevit Add. T. II. p. 716.

2. *feris ex*] om. *ex* ms. Goth.

3. *Spanas*] Oudendorpium sum secutus. *Spana pix* pro Hispana legitur ap. Scribonium Larg. Compos. 256. Aliorum exempla collegit Rhodius in lex. Scriboniano. Bernhardy ad Eustathii comm. p. 885. — *Hispanas Hannonisque acies magnumque Syphacem* ms. Vat. *Hyspanicis anonisque acies m. S.* ms. Goth. *Hispanas Hannonisque artes m. S.* vulgo. *Hispanas, Hannonem acrem m. S.* Burm.

4. *perdomui et*] om. *et* Goth.

5. *victorque ferox*] ms. Vat. *H. bellisque ferox* Goth. *H. atque etiam fera mihi regna s.* vulgo.

6. *altae*] ms. Vat. *durae* vulgo. *dirae* H. Conf. Anth. II. 220. *Natus in excelsis tectis Carthaginis altae.*

723.

Anth. II. 40. Morcellus in Opp. Epigr. T. I. p. 452. dicit: Titulum hunc Gruterus reiecit, et suppositis adnumeravit: iure quidem, si hoc tantum contendebat, aevo Scipionis non esse scriptum, at iniuria fortasse, si quidem recentiorum poetarum commentum esse putavit.

1. *ruentem*] *furentem* Piersonus Add. T. II. p. 716.

4. *olim*] interpunctionem correxit Piersonus, quae vulgo absurdissima erat.

Chartaginis] sic lapis teste Manutio in Orthogr. p. 143. Morcellus. *Carthaginis* vulgo.

6. *Hanno et Iberus*] Oliverius, Morcellus. *Hannon, Hiberus* vulgo.

coniunctique] Oliverius, Morcellus. *invictique* vulgo. Hanno, Hiberi, Syphax foedere coniuncti erant adversus Romanos.

724.

Anth. II. 46. Maiansins in epist. 1. volumini secundo Anthologiae praemissa pag. IX. epigramma fictum dicit.

1. *devicto*] *de voto Hannibale, capta Carthagine, de aucto Imperio hos cineres marmore tectos habes.* ms. Cyriaci Add. T. I. p. 728.

2. *hoc*] *hos* Maiansins.

habes] *habet* in Miscell. Obss. V. I. T. I. p. 14.

3. *Europa*] ms. Moroni, Cyriaci, Maiansius. V. Santen. ad Terentianum p. 309. Anth. I. 73, 8. *Urania. Europe* vulgo.

4. *quam*] *tam* ms. Cyriaci.

premit] ms. Moroni, Cyriaci, Maiansius. *premat* Gruter. *tenet* Cannegieter. *tegat* vulgo.

725.

Ex Orellii Inscriptt. T. I. p. 150. Disticha antiquissima, in monumentis Scipionum detecta. *Hic Scipio videtur fuisse filius Cn. Scipionis Hispali consulis a.* 578. Orelli.

1. *mieis*] i. e. miis vel meis, et monosyllabon pronuntiatur.

726.

Anth. II. 23.

5. *tu quoque*] v. Ruhnk. ad Velleium II. 1. p. 74.

727.

Edidit A. Mains et Duebnerus.

1. *genus*] ius imaginum hoc verbo significatur. Marius enim homo novus fuerat.

4. *pompa*] *turba* ms. Goth.

5. *civilibus*] ms. Goth. *servilibus* ms. Vat.

6. *me Sullani — furoris*] *et mea Sullanos fregerunt arma furores* ms. Goth.

728.

Anth. II. 22.

729.

Edidit A. Maius ac Duebnerus. *M. Cesius Scaeva* ms. Goth. *Gaius Scaeva* ms. Vat. Freinshemius in Supplem. Livii I. 103, 70. *P. Scaevam* appellat.

4. *Caesarei — valli*] *cesari* ms. Goth. Scaevae facinus, quod in defendendo Durschii castello praestitit, narratur a Caesare de b. civ. III. 53.

5. *praeclari*] *praedari* ms. Vat. Scaevae virtus, quae in praelio navali adversus Britannos patebat, celebratur a Valerio Maximo III. 2, 23.

730.

Edidit A. Maius ac Duebnerus. — *Quintus Gaius Pompeius* ms. Goth.

2. *Cilicas*] mss. Vat. Goth. metro invito. *Cilices* Duebner.

3. *vis*] *vix* ms. Goth.

commoverat] *promoverat* ms. Vat. *exul* Sertorius.

4. *bellorum*] *Gallorum* ms. Goth.

731.

Anth. II. 25. *In magnos duces* vulgo inscribitur. *In Pompeium* Scaliger. v. B. ad II. 16.

732.

Anth. II. 26. Conf. Lucanus VI. 805—818.

1. *pignora*] *pignera* ms. Voss.

2. *quanta*] *tanta* mss. Voss. Scalig.

733.

Anth. II. 27.

2. *tua*] i. e. tuum ac tuorum funera. *sua* H.

734.

Anth. II. 28.

1. *lustraverat*] *sibi straverat* H.

2. *victor*] *victus* H.

735.

Anth. II. 29. auctori obversatus est Martialis V. 75.

2. *adopertus*] *adapertus* ms. Voss.

3. *divisa*] *diversa* Piersonus Add. T. II. p. 715.

4. *tanta*] *tota* Pithoeus in adnot.
solo] *loco* Francius.

736.

Anth. II. 30.

2. *ruit*] *fuit* Klotz. in Antib. p. 81.

737.

Anth. II. 31.

738.

Anth. II. 32. *De tumulis Magnorum* mss. Voss. Scalig.

1. *Ibero*] *Hibero* ms. Voss.

3. *ita*] om. ms. Voss.

4. *victus*] an *victor?* ut in epigr. 734.

739.

Anth. II. 33.

1. *diverso*] *diversos* ms. Voss.

2. *sine nominibus*] i. e. sine titulis, ohne Grabmähler und Inschriften.

3. *Europaque*] *Europa Asiaque* ms. Voss.

4. *sic*] ms. Voss. *nunc* vulgo.

740.

Anth. II. 34.

1. *Diversis*] Oudend. Add. T. II. p. 715. ut II. 33. *Diverso terrarum littore Magnos spectas compositos.* — *diversi* ms. Voss. *diversos* vulgo.

2. *iaces*] *iacens* mss. Scal. Voss.

3. *distribuit*] *distribuis* H.

4. *suo*] *tuo* ms. Voss.

741.

Anth. II. 35. *De sacris evocatis animas Magnorum* mss. Voss. Scalig. *De sacris ad evocandum manes Pompeii* vulgo.

1. *praenoscere*] ms. Voss. *pernoscere* vulgo.

2. *religione Sapor*] ms. H. Scaliger, Scriverius, Valesius ad Ammianum Marc. XVIII. 4. *Dum apud Sirmium haec diligentia quaeruntur impensa, Orientis fortuna periculorum terribiles tubas inflabat. Rex enim Persidis ferarum gentium, quas placarat, adiumentis accinctus, augendique regni cupiditate supra homines flagrans, arma viresque parabat et commeatus, consilia tartareis manibus miscens et praestigiatores omnes consulens de futuris.* Quae ad Saporem nostrum humanaque eius sacrificia pertinere arbitror. Sapor enim Persarum rex appellabatur. — *impius infanda religionis aper* vulgo. *infandas religionis Aper* ms. Scalig. *apes* ms. Voss. Humana sacrificia tum non amplius apud Romanos in usu fuere.

3. *pectoris ingenui*] i. e. pectoris humani.

salientia v. flammis] *sapientia v. flammas* ms. Voss. *sapientia* ms. Scal. *spirantia viscera* B. (non *spirantia exta* v. Add. T. II. p. 716.).

5. *ab Elysiie*] *ab e Libycis* mss. Scal. Voss.

8. *terris*] *terra* Francius.

742.

Anth. II. 36. *De insepultis clarie* ms. Scalig. *de Pompeiis* mgo.

3. *Magnus*] i. e. Pompeius Magnus. *magnus et hoc homine maior Cato qui procul a te* mss. Voss. Scalig.

humano maior] v. Ovid. Fast. II. 503.

quam] Heins. *qui* vulgo.

4. *adspicis — tuos*] ms. Voss. Scalig. — *adspicit, heu, cineres, Roma, iacere suos.* vulgo.

743.

Anth. II. 232. ex Quintiliani institutt. VIII. 3, 29. Fragmentum est maioris epigrammatis, opinor, Virgilii.

744.

Anth. II. 48. *Mors Catonis* ms. Voss.

1. *invictum*] B. Ondend. *invictus* vulgo. Klotz. in Antib. p. 83., qui nominativum pro vocativo positum accipit.

745.

Anth. II. 49.

2. *victa*] *vita* ms. Voss.

3. *qua*] *quo* Heins.

5. *involvitque*] *moram, voluitque* Heins. recte.

6. *scires ut ferro*] *sciremus ferro* ms. Voss.

746.

Anth. II. 50 et 51: utrumque enim coniunxi. Vulgo e quinto versu novum epigramma incipit.

1. *violare*] *violasse* ms. Voss. Scal.

2. *reliquit*] *refugit* B.

5. *quid dubitas*] *me dubitas* ms. Voss. Scal. *ne dubites* Heins. *Dextera ne dubita (durum est) iugulasse Catonem.* Scalig.

iugulasse] ms. Voss. Scal. *iugulare* vulgo.

6. *modo*] om. ms. Voss.

8. *nedum*] *nondum ipsum dicit dum* ms. Voss.

747.

Anth. II. 52. ediditque A. Maius.

1. *ora*] ms. Vat. *ossa* vulgo. Inscriptio fit imagini.

4. *avitae*] *amatae* ms. Vat.

6. *pectora*] *viscera* ms. Vat. ut II. 63. *intulit invitus per civica viscera ferrum.*

748.

Anth. II. 53.

1. *ne mirere*] *ne miserere* ms. Scal. a 1m.

deformia busta] i. e. tenuia, tanto viro indigna B. Add. T. II. p. 717.

749.

Anth. II. 9.

2. *Assyrium*] *Assyrios* vulgo. *Ascanios* Oudend.

3. *iuvenem*] iuvenis ferox Macetarum est Alexander.

750.

Anth. II. 63. Edidit A. Maius variasque dedit Duebnerus lectiones.

2. *signa*] ms. Vat. i. e. legiones. — *gigna* ms. Goth., *signa a m2. tela* vulgo.

4. *invitus*] ms. Goth. *invictus* ms. Vat. *immitis* vulgo.

5. *classe*] *caede* ms. Vat.

751.

Edidit A. Maius.

752.

Edidit A. Maius.

3. *natosque*] i. e. Pompeium vici generum eiusdemque filios.

753.

Edidit A. Maius.

4. *fortis in armis*] Maius. *fastus in armis* ms. Vat. An *fortibus armis?* ut apud Ovid. Met. I. 456.

6. *quam mihi*] Maius. *quam sibi* ms. Vat. Plus mihi uni quam omnibus dii dederunt.

dederant] legendum *dederunt* media correpta, ut in Horatii epist. I. 4, 7. *Di tibi divitias dederunt artemque fruendi.* v. Ramshorn. L. G. p. 1064.

7. *Germanos*] ut in praeced. epigr. *Germanos domui Caesar Gallosque potentes.*

10. *paricida*] prima brevi, quasi sit pro *patricida*. Cf. Laurentii Lydi de magistrat. I. 26.

restinguere] *restringere* ms. Vat.

754.

Anth. II. 64.

2. *armisque*] *animisque* B.

3. *iamque*] Gerh. Vossius. *namque* vulgo.

4. *ingens orbis*] ut II. 153. *Caesar, tantus eras, quantus et orbis.* — *quantum ingens genitor, qu.* B. *quantum ingens Orci, qu.* etc. Oudend. *quantum ingens Martis, qu.* etc. Iacobs. Spec. Emendd. p. 72.

5. *terras pontumque*] H. *fui mare trans pontumque* vulgo. *trans* corruptum est ex *terras; mare* glossema vocis *pontum.*

755.

Edidit A. Maius atque Dnebnerus.

1. *dabit*] *dedit* ms. Goth.

exprōmere] *deprōmere* ms. Goth.

2. *Musa tuas*] ms. Vat. Fröhlich. Musa, quae mihi sancta (est), dabit grandes tuas laudes expromere.

6. *limina*] *lumina* ms. Goth.

756.

Edidit A. Maius.

1. *aquila*] v. Sueton. Octav. 96.

2. *victusque*] intell. *est.*

4. *ac*] *at* legendum.

757.

Anth. II. 67.

758.

Anth. II. 72. Inter carmina Michaelis Marulli legitur: quod iniuria fieri existimat B.

2. *ignotis*] v. Sueton. Calig. 3. *Sicubi clarorum virorum sepulchra cognosceret, inferias manibus dabat.*

3. *tumuli*] *tituli* in Marullo.

4. *admoneat*] i. e. tumulus eum admoneat vel in mentem eius revocet. *at moveat* in Marullo. Casaubonus. Cannegieter.

patria] Tiberius significatur, qui Germanici adoptivus erat pater. *patrua* Graevius. Idem intelligitur Tiberius, qui patruus quoque erat Germanici. *patriae* Pithoeus.

5. *at plenus*] Heins. *at plenus honorum* in Marullo. *et plenus* vulgo.

759.

Edidit A. Maius.

760.

Anth. II. 82. ex Suetonii Caligula c. 8.

761.

Anth. II. 83.

Petrarcha in lib. I. de Remed. utriusq. Fort. p. 315. hos versus Claudio Druso Neroni, Augusti privigno, tribuit et ex arcu marmoreo triumphali, Romae Druso exstructo, superesse testatur. Conf. Lips. ad Tac. Ann. II. 8. Cum vero Drusus ante triumphum obiret, Burmannus hos versus arcui triumphali Germanici, Drusi filii, inscriptos censet, de cuius inscriptionibus honorificis Tacitus Ann. II. 83. scripsit.

1. *ad divortia*] post Petrarcham multa passus est lapis, ut ex seriore apographo apud Gruterum p. 236, 5. apparet: *ad divortia Rheni pervasi hostilea depopulator agr.. dum tibi bella foria aeternaque sudo tropea Hister.....*

3. *sudo*] *tendo* Cannegieter. Add. T. II. p. 717.

4. *lenior ibat*] *l. iret* Grut. *lentior ibat* B.

762.

Anth. II. 84. In ms. Voss. et Scalig. omnia haec epigrammata II. 84—91. perpetua serie leguntur, eisque titulus praefigitur *Laus Caesaris.*

3. *respicit*] *prospicit* Delrius.

4. *qui finis*] Veteres olim credidere, finem esse mundi Britanniam. Sic Klotz. in Antib. p. 88. Verum de Oceano haec verba intelligere malo. *erat*] *erit* Cannegiet. Lipsius ad Taciti Ann. XIV. 51. improbante Walchio ad Taciti Agric. c. 13. p. 211. — *qui finis mundi est, hic erit imperii.* B.

763.

Anth. II. 85.

1. *iamiam spectata*] *quamquam spectata* Cannegieterus prob. Walchio l. l. qui adnotat: *Auf Caligulas Triumph über Deutschland und Britannien, wozu die Schiffe, womit Caligula den Ocean befahren, nach Rom gebracht wurden* (Suet. 47.), *deutet das Epigramm, welches Cannegieter so richtig verbessert, als falsch erklärt hat: denn spectata triumpho geht auf Abbildungen Britanniens, welche vermuthlich unter anderm Triumphgepränge mit zur Schau getragen wurden. Die gleiche Sitte kommt vor Tac. Ann. II. 41.*

2. *iacet in titulos*] i. e. servit titulis tuis vel honori tuo ac gloriae. *patet in titulos* Cannegieter. *venit in t.* Klotz. *facit in titulos* Gesnerus.

5. *recluserat Arctos*] *secluserat* Cannegiet. *Arcti* pro septentrione ponuntur vel pro populis septentrionalibus, ut a Claudiano De VI. Cons. Honorii 336:

Dacica bellipotens cum fregerat Ulpius arma,
atque indignantes in iura redegerat *Arctos*,
cum fasces cinxere Hypanin, mirataque leges
Romanum stupuit Maeotia terra tribunal.

Arctus mss. Voss. Scal.

764.

Anth. II. 86.

1. *regem externum*] Tollius. Cannegieter. *legem externam* Heins. *regem*. *Aeternum* vulgo; nec aliter Beutleius ad Hor. C. I. 35, 30.

4. *tibi*] *sibi* Heins.

765.

Anth. II. 87.

1. *cingebat*] *tingebat* Oudend. Add. T. II. p. 717.

2. *erat*] *erit* mss. Voss. Scal.

3. *Dive*] *dibe* ms. Voss. Iulium Caesarem invocat, qui diis accensetur.

tuum] *tuo* — *coelo* Heins. i. e. unde generis originem ducebat Caesar, nempe ex Venere.

766.

Anth. II. 88.

1. *Mars*] Mars pater et Quirinus duplici nomine invocatur.

2. *positus*] *positi* Wakef. ad Lucret. IV. 547. „Illud ferri potest, sed nostra lectio longe facilior est."

Caesar uterque] i. e. Romulus et Iulius Caesar.

5. *adaperto*] *adope to* Pithoeus.

6. *et iam*] *en iam* H. Sensus est: Oceanus nunc Romanus est, quia intra fines imperii Romani est. Similiter epigr. 768: *Adluitur nostra victa Britannis aqua*. — *nec iam Romani cingimur Oceano*. Wakef.

767.

Anth. II. 89.

768.

Anth. II. 90.

1. *coelo*] *mundo* Schrader.

769.

Anth. II. 91.

2. *cunctaque*] mss. Voss. Scal. *undique* H. *cinctaque* vulgo.

3. *vallaverat*] *velaverat* mss. Voss. Scal. *vallaverit* Wakef. ad Lucret. II. 538. „ne temporum concinnitas disturbetur."

7. *devicta*] *deficta* mss. Voss. Scal. *defixa* H.

Germanice Caesar] Gronov. ad Senec. Octav. 43. Tollius. Cannegiet. B. — *Germania, Caesar* Scalig.

9. *confundat p. ut pereia tellus*] mss. Voss. Scalig. cuius mg. con-

fundit. confundit populos inpervia Tellus vulgo. Pro *Tellus* dat H. *Tethys* vel *Thule*, quorum prius probo.

10. *orbis et Urbis*] B. *orbis et orbis* vulgo.

770.

Anth. II. 93.

3. *Titum*] prima longa, quae alias brevis est; unde recens esse epigramma putat B. ac Schraderus Add. T. II. p. 717.

771.

Edidit A. Maius ac Duebnerus.

2. *mundi quondam*] *notus erat viduae condam* ms. Goth. *natus erat viduae quondam* Duebner. Quamvis multos Traianus referret triumphos, nihilominus pietate et clementia erga omnes, qui auxilio eius egebant, celeber erat. Attamen *gementis* corruptum videtur.

4. *Arabas*] ultima longa, ut supra. *Arabes* Duebner.

5. *et — pepulit*] *et* om. ms. Goth.

6. *Albanis*] Albani intra Caucasum montem et mare Caspicum siti sunt, ac probe distinguendi ab Alanis, qui Traiani temporibus easdem fere regiones invaserc. V. Mannert. Geogr. T. IV. p. 422. Bernhardy ad Dionys. Pcrieg. v. 305. Casaubonus ad Ael. Spartiani Hadrian. c. 21.

772.

De carminibus ludicris scripsit Zellius in Ferienschrift. T. II. p. 148. et Bernstein Halis 1810. Recepi ex Velleio II. 67. Versus trochaicus tetram. catal.

consules] L. Munatius Plancus, M. Aemilius Lepidus n. c. 712. In proscriptione triumvirorum, quae a. 711. acciderat, Lepidus Paulum fratrem proscripsit ac Plancus Plancum Plotium fratrem. Quo respiciens populus *de germanis* eos triumphare cantabat. Conf. Vellei. l. l. cum nota Ruhnk.

773.

Anth. II. 129. ex Gellio XV. 4. In eumdem Ventidium Bassum est illud Virgilii *Sabinus ille, quem videtis hospites* etc.

2. *inusitatum*] *invisitatum* Broukhusius.

3. *consul*] P. Ventidius Bassus extremo anno 711. consul fit.

774.

Anth. II. 62. ex Sueton. Caes. 20.

1. *Non Bibulo*] *consule non Bibulo quidquam sed Caesare factum est.* vulgo.

consule non Bibulo quidquam, sed Caesare factum est:
nil memini fieri consule nam Bibulo.

Burm.

2. *consule*] a. u. 695.

775.

Anth. II. 57. ex Suet. Caes. c. 49. Versus trochaici tetrametri cat. tal., nec aliter in ceteris, quae sequuntur, epigrammatis usque ad 779.

2. *Caesar nunc*] *nunc Caesar* vulgo.

776.

Anth. II. 59. ex Suet. Caes. 51. „Ernesti, qui duos versus non simul cantatos, sed aliis interpositis autumat, (eumque secutus est Bernstein l. l. p. 11 sqq.), neglexit, Suetonium *de disticho* loqui." Baumgarten-Crusius.

2. *aurum*] *auro in Gallia stuprum emisti: hic sumsisti mutuum.* vulgo.

effutuisti] per synizesin quadrisyllabum est. Santen. ad Terent. M. p. 182.

at hic] *at* ex ms. Medic. 3. inseruit Oudend. Recte, nisi potius hi versus in duas partes singuli dividendi sunt:

Urbani, servate uxores:
moechum calvum adducimus!
Aurum in Gallia effutuisti:
hic sumsisti mutuum.

Caesar in Gallia cum meretricibus aurum effudit, quod antea Romae mutuum sumserat.

777.

Anth. II. 60. ex Suet. Caes. c. 60.

1. *ducit*] *duxit, inde in curiam* vulgo.

2. *deposuerunt*] quadrisyllabum per synizesin.

sumserunt] media brevi, cuius rei exempla dedit Naek. Allgem. Schulzeitg. 1831. II. I. p. 67.

778.

Anth. II. 61. ex Suet. Caes. 60.

1. *quia*] per synizesin monosyllabum; itidem in versu sequenti. *qui* Heins.

primus] *primo* vulgo.

779.

Anth. II. 127. ex Scholiasta Iuvenalis in Sat. V. 3.

1. *aliud*] In *aliud, aliud, populus, voluerat, habeat, nihil, aliquis* prima pedis pars ex duabus brevibus constat.

scriptum] Weichert. in Poet. lat. Rel. p. 228. explicat: Sarmentus habet aliud scriptum, n. quaestorium, ac populus voluerat, ut qui mallet esse eum στεγμαρίαν propter fugam. — Sarmentus scriba erat quaestorius. Zellius (in Ferienschriften T. II. p. 165.) „Sarmentus, inquit, war eine bekannte lustige Person zur Zeit des Kaisers Augustus und bey diesem selbst als Lustigmacher und Possenreisser wohl gelitten.

Es ist diess derselbe Sarmentus, der mit Horatius im Gefolge des Maecenas war auf jener Reise nach Brundisium, welche dieser Dichter in einer seiner Satyren beschreibt, wo er zugleich eine Probe von Sarmentus scurrilem Talent mittheilt. Dieser Mensch, ein ehemaliger Sclave, hatte es bis zu einem quaestorischen Schreiber gebracht, und wahrscheinlich ein ansehnliches Vermögen zusammengescharrt, so dass er sich als ein römischer Ritter gerirte, und sogar im Theater auf den für diesen Stand bestimmten Sitzen Platz nahm. Das reizte den Unwillen und Spott des Volkes: man machte auf ihn folgende Verse, die eine Anspielung auf sein, wie es scheint, nicht sehr gewissenhaft geführtes Schreiberamt enthalten:

Etwas anders schreibt Sarmentus,
etwas anders will das Volk.
Jedem nach Verdienst das Seine:
darum Fesseln für Sarment.
Auf ihr Bursche! seid nicht müssig,
packet den Sarmentus an." —

a. *digna dignis*] *digna digni*. Salmasius ad Hist. A. Scr. T. II. p. 431.

780.

Anth. II. 126. e Scholiasta Horatii ad Sat. II. 2, 49. Iambici Scazontes.

1. *iste conditor*] *Ciconiarum Rufus iste* e n *conditor.*
I p s e est duobus etc.
Suffragiorum puncta non tulit. S e p t i s
Ciconiarum populus ultus est n e c e m.

Septis enim, inquit, ad suffragia ferenda populus conveniebat. Oudend. T. II. p. 723.

2. *hic*] Scholiasta. *ipse* vulgo. *quippe est* vel *ipse et* H.

Plancis] L. Munatius Plancus et Plancus Plotius fratres. Cf. Add. T. I. p. 734. Ruhnk. ad Vellei. II. 67. p. 283 et 296.

3. *septem*] in praetura petenda ne septem quidem suffragia tulit.

4. *mortem*] nescio quomodo Oudendorpius *necem* coniiciat, quod primam brevem habet, cum versus sit scazon.

781.

Anth. II. 70. ex Suet. Octav. 70.

1. *istorum*] „*mensam istorum* intelligas de istis, qui coenae secretiori interesse solebant, s. de convivis ipsis, *chorogum* autem ipsum Augustum, mensae tamquam choro praefectum, chori moderatorem, eumque *conductum* a reliquis, *μεμισθωμένον*, in quo maxima inest contumelia." Baumgarten-Cr. Gesnerus in Thes. v. *choragus* explicat: *Cum pro coena ludos quosdam scenicos egerunt, ad quos chorago opus esset.* — *Cum mimum histrorum conduxit mensa choragi* H. Graevius. *Quum Bromio ictorum conspexit mensa choragum* Bernstein l. l. p. 51. Ego *mensa* corruptum esse duco.

2. *Mallia*] „*Malliam* non feminam intelligo, sed domum, in qua iste coetus habebatur." Baumg. *Manlia* vulgo.

3. *Phoebi-mendacia ludit*] i. e. Augustus Phoebum mentitur, simulat. — *mendacia ridet* vulgo.

4. *coenat*] i. e. Augustus cum convivis habitu deorum nova adulteria in coena facit: er tischt neue Buhlereyen der Götter auf.

6. *toros*] i. e. pulvinaria. *thronos* vulgo.

782.

Anth. II. 66. ex Suet. Octav. 70.

783.

Recepi ex Suet. Calig. 6. Cantus popularis ex trochaico tetram. catal. compositus. Conf. Zell. Ferienschr. T. II. p. 200.

784.

Anth. II. 75. ex Sueton. Tiber. 59.

1. *asper et*] *asper es, inmitis:* Heins.

2. *mater*] Livia, quacum inimicitias exercebat.

785.

Anth. II. 74. ex Suet. Tiber. 59.

1. *millia centum*] „i. e. ne quarta quidem para census equestris, ut non opus sit emendare cum Lipsio: *quater et non sunt tibi millia centum*." Baumg.

2. *et Rhodos*] i. e. et, si omnia quaeras, Rhodos exilium est. Nec censum equestrem habes, et, si ultra quaeris, ne civis quidem es; Rhodi exul agis; und, wenn du alles wissen willst, so ist Rhodus dein Exil. *nomina si quaeras, en Rhodos* Heins. *omina si quaeras, en Rhodus* Cannegieter. Add. T. II. p. 717.

786.

Anth. II. 76. ex Sueton. Tiber. 59.

1. *Saturni*] intelligit Augusti imperium.

787.

Anth. II. 77. ex Suet. Tib. 59.

1. *fastidit*] Plin. H. N. XIV. 22.

788.

Anth. II. 73. ex Suet. Tiber. 59.

1. *Adspice*] Ut Sulla redux ac Marius redux atque Antonius redux multo manus suas sanguine civium temerarunt, sic Tiberium quoque, ex exilio redeuntem, caedem magnam facturum esse praedicit poeta.

Romule] i. e. Romane; saepe enim dicitur Romulus pro Romuleus. Infra *Romulae matres*.

4. *nec semel*] *non semel* vel *et simili* H.

789.

Anth. II. 78. Versus Hipponactei iambici. Bonciarius, Bronkhusius, Weichertius in Poet. lat. Reliq. p. 416. recens esse carmen demonstrant.

2. *conviviis peractis*] *uno die conviviis peracto* Oudend. Weichert. *uno die convivioque peractis* Goldastus. *conviviis ter actis* B.

7. *cantharus*] cantharus est Bacchi proprium poculum. Er ist im Trinken ein wahrer Bacchusschlauch. *cantharis* Bernstein. Weichert.

11. *Tiberium*] secunda longa.

790.

Anth. II. 79. ex Suetonii Nerone 39.

1. *magna*] *natum* B. *magni* edd. quaedam.

791.

Anth. II. 80. ex Suet. Nerone 39. Alludit epigramma ad cladem ignominiosam, quam legiones Romanae decimo imperii Neronis anno in Armenia per Vologaesum, Parthorum regem, acceperant. Bernstein. p. 83.

792.

Anth. II. 81. ex Suet. Nerone 39. Epigramma factum est, cum *domum Auream*, immensae magnitudinis aedificium, construebat Nero.

Rom wird ein einziges Haus, zieht fort nach Veji, Quiriten:
Doch auch Veji vielleicht fällt in des Hauses Bereich.

Zell.

793.

Anth. II. 92. ex Suetonii Othone c. 3.

794.

Edidi ex Suetonii Domitiano c. 23. „Kurz vor der Ermordung des Tyrannen Domitian wollte man eine Elster auf dem Tarpeischen Felsen bemerkt haben, welche auf Griechisch die Worte sagte: *Es wird alles gut gehen.* Man mach'e darauf das Ep.

Jene Elster, die auf dem tarpeischen Felsen gesessen
S' ist gut konnte sie nicht sagen, so sagt sie: Es wird."

Zell.

795.

Anth. II. 99. ex Lampridii Antonino Diadumeno cap. 7. T. I. p. 786. — Carmen ex pentametris constat. *Hi versus a Graeco nescio quo compositi, a malo poeta in Latinum translati sunt,* addit Lampridius.

3. *expers*] i. e. Commodus expers est iuris.

4. *deûm*] i. e. deorum nomen clarius esse humano.

796.

Anth. II. 106. ex Lampridii Alexandro Severo c. 38. T. I. p. 955. Vulgaribus rhythmis ad formam Phalaeciorum factis hos versus adnumerat Santenius ad Terentianum p. 185. Notandum enim, longitudinem syllabae *es* in *vides* et *as* in *putas* propter vulgarem rhythmum non respici. — Epigrammatis his verbis rationem reddit Lampridius:

Et quoniam de lepusculis facta est mentio, quod ille leporem cottidie haberet, iocus poeticus emersit, idcirco quod multi septem diebus pulchros esse dicunt eos, qui leporem comederint.

2. *quem Syrum*] *quod Syrum detulit propago* mss. *quem de Syria detulit propago* Salmas. *Pulchrum quod Syra detulit propago* Obrecht.

4. *de quo*] mss. *ideoque* ed. princeps. *ex quo* vulgo. Lusus est in verbis: ex lepore oritur lepor.

797.

Anth. II. 107. Respondet Alexander Severus carmini praecedenti in eodem versuum genere.

6. *pulcher*] *pulcris* ms. Palatin. *Pulcris ne invideas livore mentis* Salm.

798.

Anth. II. 108. ex Capitolini Maximini c. 9. T. II. p. 27. *Mimus quidam in theatro praesente illo dicitur versus graecos dixisse, quorum haec erat latina sententia* etc. — Salmasius primum versum trochaicum, ceteros iambicos esse putat. Ego nullum in iis metrum inesse iudico, nec Capitolinus id consilium habuit. Quare hoc epigramma delendum erat.

1. *et qui*] *en qui* B. Si versus sunt trochaici, fortasse sic legendi erunt:

Et qui ab uno non potest occidi,
a multis occiditur.
Elephas grandis est: occiditur;
et leo fortis est: occiditur;
tigris fortis est: occiditur.
Singulos si non times, cave multos.

799.

Anth. II. 110. ex Capitolini Opilii Macrini c. 14. T. I. p. 769. *Opilium Macrum occiderunt cum puero suo Diadumeno, scilicet Antonino cognomine, de quo dictum est, quod in somnis Antoninus fuisset. Unde etiam versus extant huiusmodi* etc. *Et isti versus ex graeco translati sunt in latinum. Nam graece sunt disertissimi. videntur autem mihi ab aliquo poeta vulgari translati esse.*

3. *sed*] *nec* Salmasius.

5. *inde*] *inte* ms. Palat. *ante* ms. a. 2m.

6. *Pius*] Antoninus nominabatur *Marcus Antoninus Pius Verus*. Diadumenus M. Pius Antoninus dicebatur, sed Antoninus *Verus* non erat.

800.

Anth. II. 111. ex Capitolini Opilio Macrino c. 11. T. I. p. 763. *In eum epigramma illatum graeci cuiusdam poetae videtur extare, quod latine hac sententia continetur. — Hos versus nescio quis de Latinis iuxta eos, qui graeci erant propositi, in foro posuit: quibus acceptis Macrinus his versibus (Ep. 459.) respondisse fertur* etc. *His versibus Macrinus longe peioribus, quam illi latini sunt, respondisse se credidit, sed non minus est risui habitus, quam poeta ille, qui de graeco latine coactus est scribere.*

2. *inpius et felix*] „*Cum illum senatus Pium ac Felicem nuncupasset, Felicis nomen recepit, Pii habere noluit.*" Capitolinus. Inpius ergo valet *non Pius*.

sic] *hic* Obrecht.

5. *dicique viderique: imp.*] mss. prob. Salmasio. *dici atque videri: Cui imperium infelix* vulgo.

801.

Anth. II. 112. ex Capitolini Opilio Macrino c. 11.

1. *tetulissent*] mss. *retulissent* vulgo.

2. *Latinus*] prima longa.

gabalus] i. e. homo eruce dignus.

5. *magno*] *magno mihi* h. imperatori. Casaub. *mango* B. recte: alioqui enim oratio corrupta est.

802.

Edidi ex Vopisci Divo Aureliano c. 6. T. II. p. 428. „Nihil ad cognoscendam vulgaris rhythmi indolem deest cantatiunculae, in imperatorem Aurelianum factae, quam forma trochaica ex sententia propemodum constitui Muratorii Dissert. 40. p. 673. D." Santenius ad Terentianum p. 184. Versus trochaici tetrametri catal., in quibus numerus quidem servatur, sed naturalis mensurae syllabarum non habetur ratio.

1. *mille mille*] Santenius.

Mille mille mille mille mille mille decollavimus.
Unus homo mille mille mille mille decollavimus.
Mille mille mille vivat, qui mille mille occidit.
Tantum vini habet nemo, quantum fudit sanguinis.

vulgo.

Mille mille mille decollavimus,
unus homo mille decollavimus,
mille vivat, qui mille occidit.
Tantum vini habet nemo,
quantum fudit sanguinis.

mss. prob. Salmasio, qui saltatiunculam hanc in veros trochaicos redactam esse ab editoribus inprobavit. In v. 3. dicit, pronuntiandum esse *Mil' vivat*, *qui mille occidit* et in sequenti carmine *Mil' Sarmatas*, *mille Francos*.

803.

Ex Vopisci Divo Aurel. c. 7. T. II. p. 428.

1. *Mille Francos*] edidi ex recensione Santenii ad Terent. p. 185.

Mille Francos, mille Sarmatas semel occidimus:
mille mille mille mille mille Persas quaerimus.

vulgo.

Mille Sarmatas, mille Francos
semel et semel occidimus.
Mille Persas quaerimus.

mss. prob. Salmasio.

804 — 807.

Anth. II. 100 — 103. ex Spartiani Pescennio Nigro c. 8. T. I. p. 664. Sunt oracula quaedam, partim Delphica, partim vaticinia.

808 et 809.

Anth. II. 104, 105. ex Lampridii Alexandro Severo c. 14. T. I. p. 899.

810.

Anth. II. 109. ex Spartiani Pescennio Nigro c. 12. T. I. p. 679.

1. *Egyptiaci*] prima brevi: similiter *prĕmium* pro praemio in epitaphio Maximi Olibii: *ne premium tanti depereat laticis.* Conf. Schneider. Lat. Elem. T. I. P. I. p. 55. Supra epigr. 325. *quĕsumus.*

2. *Thebaidos socius*] Thebais pars Aegypti, provinciae Romanae, erat, idque iam inde a temporibus Augusti, ut adnotavit Casaubonus.

3. *gentes*] ultima brevi, cuius generis vitia multa in vulgaribus poetis inveniuntur, cum accentu potius quam quantitate pedes metiantur. — *Hunc rex, hunc gens omnis amant.* Oudend. Cf. B. ad IV. 20, 16.

5. *formavimus*] *sacravimus* Pithoeus.

6. *metalle*] totum versum ex ms. Palat. dedi. *Metallus* pro metallum graecorum imitatione dicitur, deinde metallus pro lapide est, ut in Anth. II. 116, 19. Sic Salmasius. *ut consentirent forma metalla tibi* vulgo. *ut consentirent furva metalla tibi* Casaubon. Oudend.

811.

Anth. II. 113. ex Trebellii XXX Tyrannis, Aureolo c. 10. T. II. p. 279. *Extat etiam epigramma graecum in hanc formam.* D o n a *etc. Hos ego versus a quodam grammatico translatos ita posui, ut fidem servarem, non quo melius non potuerint transferri, sed ut fidelitas historica servaretur.* Epigramma graecum legitur in Grutero p. 163. 2. et in Anthol. Palat. Iacobsii T. II. p. 827.

Κλαύδιος Αὐρεόλῳ μετὰ δήϊον ἄρεα Καῖσαρ
τὰ κτέρεα, θνητῶν ὡς θέμις, ἐνδίδοσι.
τῷ γ' ἂν καὶ ζωήν· ἀλλ' οὐκ ἐθέλησε φρόνημα
πᾶσιν ἐπιῤῥήτοις τοῦ στρατοῦ ἀντίβιον.
κεῖνος δ' οἰκτίρμων, καὶ σώματος ἔσχατ' ὀπίζων,
Αὐρεόλου γέφυραν στήσατο τήν τε ταφήν.

1. *Dona*] *Dono sepulcrorum victor post multa tyranni*
praelia iam felix Claudius Aureolum
munere prosequitur mortali et iure superstes.

Salmas.

victor] interfectus est Aureolus a Claudio a. Christi 268.

4. *amor militis*] *amor. Militis* vulgo. Veram interpunctionem iam Salmasius atque Cannegieter. Add. T. II. p. 718. restituere.

6. *et magis*] *Sed magis* Cannegieter.

812.

Ex Orellii Inscriptt. T. I. p. 201. n. 855. Conf. Atti dell' Accademia Romana Archeologica T. I. p. 616. Roma 1821.

3. *serenifico*] i. e. sereno.

4. *sei*] *sei* (i. e. si) Niebuhr.

6. *Hadriani — pia secula*] *pia Hadriani secula* valeut seculum Hadriani Antonini Pii. *Hadriani* trisyllabum est, ut ep. 467. *Marciani.*

verti] i. e. reverti.

8. *cautes*] ipsa saxa laetantur rediisse deos ac renovari prisca tempora. — *cantus* Orelli.

9. *sacra — signa*] Hoc ad Memnonem referendum est. Nieb.

Mamertino] Petronius Mamertinus, ad quem Frontonis epistola extat, cuius filio D. Marci filia nupsit. Nieb.

11. *Inachias — harenas*] i. e. Aegyptum. Sic exemplum Bailii. *INPACHLLAS* Gavius, unde Niebuhrius *inplacidas* coniecerat, antequam Bailii apographum cognosceret.

12. *templi*] in atrio Talmensis templi lapis fractus iacet.

813.

Ex Add. T. II. p. 719.

814.

Anth. II. 115. In Vaticana Collectione A. Maii p. 340.

1. *Theodosius*] sic lapis. *Theudosius* vulgo.

Tyranni] Maximi, qui a Symmacho quoque tyranni nomine significatur Epist. II. 31. Sic in calendario vetustissimo legitur ad mensem Octobrem *Isia. Evictio Tyranni.* Add. T. II. p. 718.

815.

Ex Add. T. II. p. 718. In Vaticana collectione Inscriptt. p. 328.

1. *Theodosii*] sic lapis. *Theudosii* B. Add. T. II. p. 719.

3. *tam cito — quisquam*] sic supplevit Etschlagerus apud Muratorium T. IV. p. 2011. n. 8. *tam cito tam stabilem Pallas vix conderet arcem*. A. Maius.

816.

Anth. II. 116. Inscriptt. Orellii n. 38.

1. *Patris*] Constantini.

6. *caesa*] *Caesar* Keysler Neueste Reisen p. 505.

9. *monebat*] Gruter. *moneret* vulgo.

13. *placido vexerunt aequora fluctu*] Gruter. Maius. *placido vecta est velocius Euro* vulgo. Pithoe. Orellius. Hoc supplementum abhorret ab adiectivo *placido*, quod animadvertens Eldickius altera interpolatione locum corrupit *rapido vecta est velocius Euro*. In Spec. Suspicionum p. 219.

14. *Tiberi*] Grut. Maius. *populo* vulgo. Orelli.

15. *Taporo*] Grut. Maius. *taetro* vulgo. Fulvius Ursinus. *Totila* Almeloveen. *Tauro* Ferretius. Scaliger intelligit Nepotianum, Constantini sororis filium, Constantii Chlori ex filia Eutropia nepotem, quem Tyrannum sub Constantio fuisse notum est. Alii, inter quos Orellius, Magnentium accipiunt, innitentes in Ammiano Marc. XVI. 10 et XVII. 4.

17. *spreti*] legendum videtur *spretum* int. donum. Valesius ad Ammian. XVII. 4. lacunam indicat *non fastu spret.. sed* etc. — *fastu spreto* Keysler.

19. *rufis*] Grut. *solidis* H. *rupes* B. idque probo, quia *avulsa* substantivum desiderat, ad quod referatur. Aliter enim oratio vitiosa est.

20. *emicuit*] int. *tantae molis opus*.

23. *urbique locat*] male suppletum. *que* enim in *urbique* intelligi non potest. — *ubique* Keysler.

817.

Anth. II. 117. Vaticana collect. A. Maii p. 356.

2. *extinctis*] obeliscus dicit, se imperatoribus prioribus, erigere volentibus, restitisse, postea vero palmam victoriae Maximo tyranno interfecto tulisse, non amplius triginta diebus erectum Proclo praefecto Urbi. Hic obeliscus sub Theodosio Magno a. u. 1143. erectus est teste Marcellino in Chronico ap. Sirmondum Opp. T. II. p. 332. — *Extinctis tyrannis* est pro *extincto tyranno* i. e. Maximo, qui a Theodosio Magno et Valentiniano a. u. 1141. interfectus est. Valentinianus autem in inscriptione Gruteri p. CCLXXXV. 8. ob eamdem rem *extinctor tyrannorum* dicitur. Haec arcessivi ex adnotatione Val. Frankii in Inscriptt. Richteri p. 97. a. 1832. Berolini editis.

portare] *praestare* Fabricius.

3. *Theodosio*] sic lapis. *Theudosio* vulgo. Necesse non est, ut corrigas lapidem, etsi nomen sic pronuntiari debet, ut vulgo scribitur.

4. *ego domitusque*] Bondelmontius *victus secod .: mitusque* Dousa. *ego duobusque* Gyllius ex epigramm. graeco in Anth. Palat. Iac. T. II. p. 239. *victus duobusque* Iacobs. in Anth. Graec. T. XI. p. 255. — Val. Frank. Bondelmontii lectionem maiorem fidem habere iudicat, cum tunc temporis inscriptio, quae nunc prope extincta est, facile legeretur.

victus ego] int. *sum* ut Virg. Aen. III. 45. *Nam Polydorus ego.* Quare nec Burmanni emendatione *victus eo*, nec Gruteri *rursus sum* pro *superas* opus est.

5. *superas elatus*] vulgatam lect. confirmat Bondelmontius et Val. Frank. Similiter in epigr. 465. v. 18. *quod non crederet ullus, tantae molis opus superas consurgere in auras.* — *sublime elatus* Gyllius. Iacobs. Ios. Hammer. *sublimes latus* Argolius. Katancsichius in Vet. Geograph. Istri Adcolarum T. II. p. 412. Gruteri lectionem expressit *rursus sum elatus.* — Schraderus transposuit versus:

Omnia Theudosio cedunt sobolique perenni:
ter denis etc.
iudice sub Proclo superas elatus ad auras.
Difficilis etc.
iussus, et etc.

Add. B. T. II. p. 718.

818.

Ex Add. B. T. I. p. 730. De Marciano imperatore Graeco v. Schlosser. Univ. Uebers. d. a. W. T. III. P. III. p. 249.

1. *torumque*] torus der Pfuehl der Säule, ut sp. Vitruvium III. 5, 2 et 3. Schn. Cf. Frank.

2. *ter eius*] Sponius. *ter vovit* omisso *eius* Ios. Hammer. — Richterus magis etiam lacunosam inscriptionem exhibet:

hanc statuam Marciani
vovit quod Tatianus
opus.

Dexter ei B. *frater eius* Britannus quidam in Misc. Obs. Vol. III. T. II. p. 205. invito metro. Val. Frank. in Opere Inscriptt. Richteri pag. 202 sq. corrigit

ter Teius vovit quod Tatianus opus,

ita ut *Teius* sit bisyllabum, ut in versu primo *Marciani* trisyllabum. Ac fortasse Tatianus hic non ex Teo oriundus erat, sed *Teius Tatianus* intelligi potest, ut apud Gruterum *P. Teius Asclepius* et *P. Teius Ruffius.* Ac probabile est, Tatianum esse illum, qui a. u. 1219. a. Ch. 466. cum Leone primo, Marciani successore, consul fuit.

819.

Anth. II. 125.

820.

Anth. II. 131. Wernsd. Poet. T. II. p. 187 et 258. Argumentum idem narrat Augustinus De Civ. Dei II. 25., argumentum simile in bello Cinnano Livius Epit. 79. — *De malo belli civilis* ms. Voss. Lucano tribuit Scaliger, Wernsdorfius vero grammatico antiquo.

2. *signa gerens*] ms. Voss. Oudend. Add. T. II. p. 723., *quia odiosissimum Romanis, quod Parthorum et Orientalium populorum signa viderentur in castris inter signa Romana.* — *bella gerens* vulgo. *tela ferens* H. *bella ferens* Wakef. ad Lucret. III. 847.

6. *fuit*] *ruit* H.

11. *socerum ille*] ms. Voss. *socerumque* vulgo. *socerumve* Oudend. Add. T. II. p. 723.

12. *erat*] ms. Voss. *erit* vulgo. *qui fuit, heu! sparsus s. c. erat* Oudend.

13. *a castris melioribus*] i. e. a castris Augusti, vel a partibus Augusti. — *e castris* Klotz.

14. *saltu*] i. e. Maevius insiliit in navem, quam demersurus erat. *saltus* ms. Voss. *hostilem in saltus* H.

17. *exuvias*] *exunus* ms. Voss.

18. *maesta*] *nota* Francius. Lipsius ad Tacit. Hist. III. 51. p. 220. inprob. Wernsd.

21. *cessas*] Lipsius. *cesses* vulgo. *cessem* ms. Voss.

24. *levanda*] *luenda* B.

29. *sic*] *si* ms. Voss. *qui* H.

31. *isdem*] *idem* ms. Voss.

33. *maculato*] Lipsius. Oudend. *iaculatus morte nefanda* ms. Voss. *maculatus caede n.* vulgo.

34. *moreris*] *memor eris* ms. Voss.

36. *victum*] *victam* ms. Voss.

condidit una manus] i. e. eadem manus victorem victumque confecit. — Seneca ep. 83. *Alexandrum intemperantia bibendi et ille Herculaneus ac fatalis scyphus condidit.* — *conficit* B. Wernsd.

821.

Anth. II. 132. *Item de eodem* ms. Scal. A superiori non distinguit ms. Voss.

1. *furentis*] ms. Voss. *furentes* vulgo.

4. *vulnere*] ms. Voss. *sanguine* vulgo.

5. *scelus*] *senex* mss. Scal. Voss.

cruenta] *cruenti* ms. Voss.

12. *sic*] ms. Voss. *sit* vulgo. *fit* Francius.

13. *iam*] *tam* ms. Voss.

18. *sua*] *suo* ms. Voss.

20. *non*] *ne* H.

822.

Anth. II. 133. Senarius variis legationibus functus est, et auctus dignitate comitis privatarum a Theodorico rege Gothorum. *Senarii V. I. comitis patrimonii et patricii epitaphium.* inscribit Sirmondus ad Avitum Viennensem p. 32.

4. *vox legum*] Iuretus, quia id proprium de quaestore, cuius munus Senarius tenuit. *regum* vulgo.

5. *foederis orator*] i. e. legatus.

10. *strata*] *fracta* H.

13. *secans*] Pithoeus. *sequens* vulgo, quod in Add. T. II. p. 724 potens, proficiscens explicatur, ut apud Virg. *Italiam fato sequimur.*

823.

Anth. II. 140. In eodem, quo haec disticha leguntur, monumento haec inscriptio extat, quam ap. Orellium quoque T. I. n. 1131. invenimus. *Aniciae Faltoniae Probae, Amnios, Pincios, Aniciosque decoranti, consulis uxori, consulis filiae, consulum matri, Anicius Probinus V. C., consul ordinarius, et Anicius Probus V. C., quaestor candidatus, filii devincti maternis meritis dedicaverunt.* Oudendorpius utrumque distichon esse finem epigrammatum diversorum, quae dirupto lapide perierunt, censet. Primum distichon ad filium Aniciae Faltoniae spectare videtur.

1. *consimiles*] i. e. ego haud dissimilis fratribus meis, qui trabeis consularibus ornati sunt, tertium munus, quod reliquum erat, accepi.

2. *deerant*] *derant* in lapide. v. Oudend. Descript. legat. Papenbr. p. 38. Bisyllabum enim pronuntiandum. *dederant* Gruter. improb. A. Maio in Collect. Vatic. p. 292.

3. *persolvo*] *persolvit* Grut.

4. *dederat*] i. e. quae mater sanxerat viva.

824.

Anth. II. 138. Epitaphium Elpidis, uxoris Boethii, esse crediderunt Pithoeus, Fabricius in Bibl. lat. T. III. p. 203. atque Torremuzza in Inscriptt. Siciliae p. 250. In ms. Perotti inscribitur *epitaphium uxoris Boetii Simmachi V. C. F.* Cum vero constet, uxorem Boethio philosopho supervixisse, Helpidem alterius Boethii coniugem esse iudicat Burmannus.

1. *Helpis*] ms. Perotti. *Helpes* vulgo.

825.

Anth. II. 139. De Sexto Petronio Probo, viro ditissimo et omnium potentissimo, qui sub Gratiano imperatore princeps erat imperii, vide Schlosser. Univ. Uebers. d. alt. W. T. III. P. 3. p. 157.

1. *sublimes*] *sublimis* Ferret. Mus. Lapid. p. 213.

arces] *arcus* Barth.

3. *consulibus*] *consulibus proavis, soceris, se et consule maior,*
quod geminos consul reddidit ipse suo.
Barthius.

5. *tota*] *toto d. ab orbe* Ferret.

6. *in orbe*] *ubique* Ferret.

826.

Anth. II. 152.

6. *pueri brevitas*] i. e. adolescentia pueri. — *puero* vulgo.

8. *virtutes*] *virtutis* vulgo.

12. *vexit*] i. e. gessit.

827.

Anth. II. 154. Ataulphus rex Barcinone (Barcellona) oecisus est a. C. 416 vel 417. Orosius VII. 43. Schlosser. Univ. Uebers. d. alt. Welt T. III. P. 3. p. 189. 193. 197. 199. Conf. Maiansius in epist. ad Burmannum T. II. p. V. sqq. et LII., qui epigramma fictum esse demonstrat.

5. *invidiosa*] *insidiosa* Heins.

6. *quos*] ms. Cyriaci. *quem* vulgo.

828.

Anth. II. 153. Choriambici dimetri hypercatal. Pithoeus Henrico secundo, non tertio inscribit, Burmannus vero Lothario imperatori, qui a. C. 855. diem obiit. *Versus in laudem Caesaris* ms. Tollii. *Virgilius in laudem Caesaris* ms. Heinsii.

7. *Leonis*] i. e. Brunonis, ante Spirensis, qui postea Romanus episcopus et anno V pontificatus obierat. Pithoeus.

829.

Anth. II. 141. L. Aradius Valerius Proculus sub Constantio proconsul Africae a. C. 340., eodemque anno consul cum Acindyno fuit.

3. *vice qui sacra*] i. e. iudex sacrarum cognitionum.

830.

Anth. II. 142.

collegium pistorum] Ferret. Mus. Lapid. p. 274. Grut. p. 361. *collegium suariorum* vulgo, ut in epigrammate superiori.

831.

Anth. II. 150.

1. *vota-bis deni-orbis*] i. e. vota vicennalia: Faventinus sacra taurobolii, quae post vigesimum quemque annum repeti solebant, suscipit. Vid. Salmasius ad Lampridii Heliog. c. 7. T. I. p. 804. *Orbis* pro anno ponitur, ut adnotat Schraderus Epist. crit. p. LXXVII.

suscipit] anno C. 376., ut ex inscriptione apparet, quam ex Grutero p. 27, 4. dedi, quamque uno loco correxit B. T. I. p. 32.

832.

Anth. II. 151.

833.

Anth. II. 172. Ovidio tribuitur in ms. Georgii Fabricii, Sulpicio Luperco a Ferretio.

1. *ferro*] *gladio* Bonifac. ms. Cyriaci Add. T. I. p. 736. *gladio tenerum* ms. Medic.

2. *et*] *hinc* mss. Medic. Moroni. *ut t. egrederetur* Scal.

egereretur] *egrediatur* ms. Medic. *egrederetur* ms. Moroni. Otho Frising. Add. T. II. p. 725. *egredietur* ms. Cyriaci Add. T. I. p. 736.

3. *procedant*] *testes procedant* mss. Medic. Mor. *accedant testes* Barth. Adv. 52, 1. — *Testetur cunctis me non violasse pudorem* Scalig. elegantius.

5. *producti pro me*] *producti mea* ms. Mor. In ms. Medic. deest hoc distichon.

6. *alter — alter*] *alit — alit* ms. Cyriaci Add. T. I. p. 736.

834.

Anth. II. 182.

2. *Homereo*] *Homeraeo* vulgo.

4. *et rudit*] *ludit et* B. *et stupet* Oudend.

835.

Anth. II. 183. Inscriptionem ex ms. Vossiano et Thuaneo sumsi.

2. *Hoc fatum*] *O fatum Troiae aut equus aut asinus* ms. Voss. *O fatum Troiae est aut equus aut asinus* ms. Thuan.

836.

Anth. II. 189. *Incipit tetrastichon Ovidii Nasonis carmen* ms. Petav. *Carmen Ovidii Nasonis tetrastichon* ms. Mentelianus. *Modestino* inscribit ed. Aldina.

2. *satis*] ms. Petav. *vitibus arboribusque, apibus pecorique satisque* vulgo.

12. *atque oleae, et ramos*] *et* adiecit Heyn.

13. *teque, Pales*] *teque Pales, dea pastorum memoranda* Oudend.

837.

Anth. II. 196.

2. *in flammas*] *in flammis* Wakef. Silv. Crit. V. p. 31. ad Evang. Matth. 14, 3. ἔθετο ἐν φυλακῇ. *iam flammas moriens iussit et igne dari* ms. Voss. *iam flammis* Heins. *in flammas moriens iusserat ipse dari* B.

4. *ducum*] *tulit* ms. Voss. Add. T. II. p. 726.

838.

Anth. II. 228. *Epitaphium Marci Lucii* ms. Senecae, quem Heins. contulit. *epitaphium M. L. A. Senecae* ms. Medic. Io. Lamius spurium censebat inprobante Cannegietero Add. T. II. p. 727., et Burmanno ad lib. IV. 274, 8., qui ipsius Senecae esse affirmant.

3. *evocat*] *avocat* ms. Vossii. H. Illud defendit B. h. l. et ad IV. 29, 2., sed ad IV. 274, 8. citat *Me procul e terra deus avocat.*

3. *illicet actis rebus t.*] *astris* ms. Patav. *et licet* Chronicon Engelhusii. *terrenis rebus* mss. Voss. Medic. *ilicet, actum est* B. ut IV. 274, 8. *Actum est; excessi.*

5. *tamen*] *tenens* Io. Lamius Add. T. II. p. 727.

accipe] ms. Amstelod. vulgo. *excipe* mss. Voss. Patav. Medic.

6. *namque*] *iamque* Cannegiet.

839.

Anth. II. 229.

2. *hinc gener, inde socer*] ms. Lucani Sixianus. *hinc socer, inde gener.* vulgo.

4. *quae t. serpant*] ms. Lucani, olim Sixianus, prob. Fabricio Biblioth. lat. v. Lucanus. T. II. p. 529. — *Quae tractim serpit, plus mihi comma placet.* vulgo sine sensu. *Quod tractim serpit, plus mihi comma placet.* Heins., quod inprobo, quia *comma* audaces vel rapidas sententias significat, cum quibus illud *tractim serpit* omnino non convenit. Non amavi, ait Lucanus, in carminibus meis aequabili et lento genere uti orationis, quod ipsum Virgilio placuit; commata mihi gratiora sunt, vel sententiae luminosae aut fulmina orationis, quale illud: *Victrix causa deis placuit, at victa Catoni.*

6. *sapiet*] ms. Sixianus. *sapiat* vulgo.

840.

Anth. II. 231.

8. *Magnum*] i. e. Pompeium.

10. *bella qui vincit*] i. e. qui in bellis vincit.

841.

Anth. II. 233. Recens esse videtur.

1. *orsus*] Schrader. Add. T. I. p. 738. Iacobs. Spec. Emend. p. 78. — *casus* vulgo. *mox rursus Achillem occinit* Oudend.

Achillem] intellige Achilleidem.

3. *tali*] *thalia* ms. Moroni.

4. *blateret*] legendum *blacteret* vel *blatteret* ut in Anth. V. 143, 50. coll. Add. T. II. p. 699.

7. *Stellam*] i. e. Arruntium Stellam, cui librum Silvarum primum Statius inscripsit.

pariterque] B. *paritura* vulgo.

842.

Anth. II. 234.

2. *praeconem Aeneae*] i. e. Virgilium.

843.

Anth. II. 248. *De tribus amicis bonis* mss. Scalig. Voss.

2. *Herogenem*] *Herogenen* ms. Voss.

Geryonas] v. Iustinus XXXXIV. 4.

3. *putas*] ms. Voss. *putes* vulgo.

4. *in tribus unus*] ex Ovidii epist. 9, 92. Add. T. II. p. 728.

844.

Anth. II. 250. ex Suetonio de claris grammaticis c. 18. Helvius Cinna carmen suum inscripsit Smyrnam vel Zmyrnam, ut Spaldingius ad Quintil. X. 4, 4. existimat. Conf. Weichert. ad Poet. lat. reliquias p. 170.

845.

Anth. II. 220.

5. *quid*] *quid meretrix et leno doli quid fingat avarus.* Heins.

846.

Edidi ex Senecae epistola 89.

847.

Anth. II. 56. Nemausi in base, cui statua insederat. Apud Reinesium p. 613., Gruterum p. 653., Ferret. in Mus. Lapid. p. 146.

1. *patroni*] *Neroni fama barba* Ferr. *Neroni famam barba* Grut. *fabula non laedet* vel *invidia haud laedet* supplet Reinesius. *secula patroni famam non barbara laedent* B.

2. *libris*] *liberis* Ferret. Amissis liberis adoptavit Domitius Domitium Afrum Lucanum et Domitium Tullum fratres. Plin. Ep. VIII. 18. In hoc epigrammate testamentum Domitii memoratur, quod Plinius quoque l. l. et Quintilianus VI. 3, 92. citant.

adserit] *adserit imperium* Rein. *adserit omne decus* B.

3. *iunctos*] addit Ferr. Grut. *fratres* B. *natos* Rein. Deest vulgo.

4. *pari*] Ferr. Grut. *pio* Rein. Deest vulgo.

5. *posset*] Ferr. Grut. *possit* vulgo.

8. *tua*] Ferr. Grut. *sua* vulgo.

848.

Anth. II. 135. Recens esse hoc epitaphium Patavinum Millin monuit. (Voyage dans le Milanais T. II. p. 22.)

1. *Maeonia*] Millin. *Maeoniae et Latiae linguae* vulgo.

3. *ecquid*] Millin. *Et quid mors rapuit? probitas* vulgo.

ad auras] *ad astra* Schrader. Add. T. II. p. 724.

849.

Anth. II. 252.

1. *dictantes*] i. e. cum scripturae erant. *dictare* enim est scribere. *sectantes* Schrader.

4. *quam quos*] i. e. quam iis est, quos etc.

850.

Anth. II. 255.

1. *doctus*] *ductus* Barth. Adv. XIII. 2.

2. *ad leges et iura*] *ad caussas legesque* in edit. Curii Fortunatiani c. Fr. Pithoei p. 38.

artis] ars sicuti τέχνη a rhetoribus simpliciter pro arte rhetorica ponitur.

851.

Anth. II. 262. In mss. Voss. Scal. ab Anth. II. 261. non separatur.

4. *solidas*] Piersonus et Eldickius Add. T. II. p. 729. *calidas* vulgo. *Pharias* Heins. *stellis* Oudend. Add. T. II. p. 730.

5. *ingenio — nocet*] *ingeniom mors nulla manet*. Wakef. ad Lucret. I. 834. *ingenio mors nulla vacat, iacet undique tutum*. Tollius.

vagat] Oudend. *vacat* vulgo. *iacet* ms. Voss. *manet* Cannegieter. Add. T. II. p. 730. *viget* B.

852.

Anth. II. 263.

4. *coronis*] *ruinis* vel *lituris* B. *coronis* vulgo. Nec sinit fama scripta occumbere aeternis coronis i. e. fama, cum celebratur carminibus, numquam interire potest, quia immortalibus coronis ornata erit.

5. *ornat*] Oudend. *armat* vulgo.

853.

Anth. II. 265. Etsi sequioris aevi esse Burmannus iudicat, bonum est epigramma, quis acutam continet sententiam.

854.

Anth. II. 268. *De magistro nudi negligenti* ms. Voss.

1. *calculo*] i. e. ein Rechenmeister. *cavalo* mss. Scal. Voss. *canculo* ms. Thuan. *cauculo* ms. Pithoei.

4. *cessat*] *certat* ms. Thuan.

5. *proiectis*] *proiectus* ms. Thu.

Floralia] *floraria* ms. Salm.

6. *ludi rite*] *luridate* mss. Voss. Scal. *ludere te* ms. Salm.

habet] *habes* mss. Voss. Scal.

855.

Anth. II. 179.

856.

Anth. II. 180. ex Rustici ad Encherium papam epistola, quam Sirmondus ad Sidonium p. 34. edidit. Hic Rusticus episcopus Burdegalensis erat a. 450. Cf. Fabricii Bibl. lat. med. et inf. aet. T. VI. p. 139. Nec tamen epigramma ipsius Rustici est, ut contextus epistolae docet.

857.

Anth. II. 181.

13. *pandas*] *paridas* ms. Voss. *pariles facit ire carinas* Oudend. Conf. Virg. Aen. V. 115. *Prima pares ineunt gravibus certamina remis Quatuor ex omni delectae classe carinae.* Pro quatuor curribus Homeri dat Virgilius totidem carinas. (Auf vier Wagen gibt er eben so viele Schiffe.)

858.

Anth. II. 184. Inscriptionem ms. Vossiani dedi. — *Carmen Octaviani Caesaris Augusti de laudanda arte ac sublimanda per secula P. V. M.* ms. Petavii. Colbertinus. *Octaviani Caesaris* ms. Thuan. Dorvillianus. *Valerio Martiali* inscribit ms. Vaticanus.

4. *scelus indignum*] *scelus hoc dignum* ms. Thu. Colbert.

littera dives] *littera, Divi!* Heyn. *littera ab igne* Klotz.

6. *flamma*] *Roma* Klotz.

servare decorem] *dictumque operi servabit amorem* ms. Colbert. *servabit amorem* ms. Thu.

11. *daret*] *pater* ms. Thu. Colbert.

12. *arva reformavit*] *arbuta formavit* ms. Thu. Colb.

15. *legum*] *longum est s. fides et s.* Colb.

16. *quod*] *quo* Colb. Thu.

17. *veneranda*] *reverenda* Thu. Colb.

18. *congestos*] *congestas — laboris* Thu. Colb.

19. *iussa*] *verba* Thu. Colb.

20. *amittant*] *amittat* Thu. Colb.

vigilasse suum] i. e. vigilias suas.

furenti] *superbum erravit in morte piger* Thu. Colb. *superbum erravit iam mente piger* Oudend. *suprema erravit iam morte dolor* Heyn.

25. *reddere poenas*] Heyn. *reddere voces* vulgo.

26. *post vulnera vulnus*] *post funera funus* Wakef. ad Lucret. III. 893.

Elissae] mss. *Elisae* vulgo.

27. *hoc opus*] *tam sacrum solvetur opus, tot bella, tot enses* Thu. Colb.

29. *huc huc*] *Huc huc Pierides date flumina cuncta sorores,*
et spirent ignes; vivat Maro ductus ubique
ingratusque sui studiorumque invidus orbi (*suis* Thu.)
et factus post fata nocens. Quod iusserat ille,
si vetuisse meum. satis est. post tempora vitae
immo sit aeternus tota resonante camena
carmen et in populo divi sub numine nomen
laudetur etc.

ms. Colb. Thuan.

32. *famaque*] Schrader. Add. T. I. p. 737. *flammaque* vulgo.

859.

Anth. II. 188.

11. *Manes et Ditis*] Schrader. Add. T. II. p. 726. *Ditis Manes et* vulgo.

860.

Anth. II. 191.

8. *bellum, et quos*] *et* addidit Heyn.

861.

Ex Add. T. II. p. 726.

862.

Anth. II. 192. *Versus Ovidii Nasonis de Virgilio incipiunt* ms. Petav. Voss. Aldus et Iunta omissa hac praefatione sub *Modestini iurisconsulti* nomine ediderunt. *Alius cuiusdam scholastici poetae argumenta in Aeneidem sub nomine Ovidii.* vulgo.

5. *prima*] an *parva?*

9. *crimine*] Tollius. *carmine* vulgo.

97. *Remulum*] Schrader. Add. T. II. p. 726. *Rutulum* vulgo.

115. *disiecta*] ms. Voss. *digesta* vulgo.

120. *minantur*] *minanti* ms. Voss. *minati* Oudend.

126. *Aenean — tardatum*] ms. Voss. *Aeneas volucri tardatur* vulgo.

863.

Anth. II. 193.

15. *regna*] *tecta* Heyn.

22. *ipsis*] *ipsa* B. idque recepi.

38. *conscivit*] *concivit* Heyn.

40. *proprio*] *propere* Oudend.

47. *Lausi*] *Laususque* Tollius. *Lausoque parentem adiecit* Heyn.

53. *vidisset*] *vidit cessisse Latinos* B. ex Anth. II. 194, 67.

864.

Anth. II. 199.

1. *qui cineres*] Bonada. Add. T. I. p. 737. *Quae cineris tumulo hoc vestigia?* vulgo.

865.

Anth. II. 202.

866.

Anth. II. 204.

867.

Anth. II. 205.

868.

Anth. II. 206.

869.

Anth. II. 176. *De morte Virgilii et Aeneide versus, adtributi Corn. Gallo, sed scholastici poetae: imitati ex Sulpicio Carthaginensi.* vulgo inscribitur. — *Gallo* tribuit ms. Vaticanus.

9. *Aeneamque suum*] *Aeneidemque suam* ms. Salmas. prob. Ouwens. in Noctt. Hag. p. 285. *Aeneamque tuum* Oudend. Add. T. II. p. 725. idque probo.

nuncius] *Mincius* ms. Salm. B. *Fac, Auguste, ut Virgilius, nuncius et praeco sui herois Aeneae, ipso suo heroe Aenea maior et*

celebrior evadat. M. Gesnerus Act. Erudit. 1748. p. 132., qui lect. ms. Salmas. inprobat. Ego aliter explico: Fac, Auguste, ut Virgilius, qui Homero maior est, Aeneam tuum immortalem reddere possit.

possunt] *possint* ms. Gesnerus.

870.

Anth. II. 259. Schurzfleischius Eugenio tribuit hos versus, sed in Opusculis eius metricis non reperiuntur. Add. T. II. p. 729.

1. *occumbunt*] *occubuit* ms. Turicensis C. 58.

2. *Rufinus*] prima brevi, quae a Claudiano producitur. Add. T. I. p. 740.

3. *Brutus*] *tritus* ms. Tur.

4. *Graecus Atis*] *Medus Athis graecus Scaeva* ms. Tur.

6. *armiger at*] *armiger huic Scaeva* ms. T. *armigerus Scaeva* Douza.

7. *Scaeva*] deest in T. totus versus.

8. *minor*] post hunc versum sequitur in T.:

Scaeva frequenter Athis nonnumquam vixque Rufinus
ludes ille loquax hiebes hi neutrum.

9. *niger*] *nigerque* Douza.

11. *avarus*] *amore* mg. Pithoei. *amator* T.

13. *iure Rufinus*]. In ms. T. sequitur:

Scaeva Rufinus Athis bonus arcu, cestibus, armis.
voce R. etc.

871 — 875.

Ex Pithoeo recepi pag. 157.

